

Rp.org_KB1962_01_jan_Nr.05 _____	2
Rp.org_KB1962_02_feb_Nr.06-compleet _____	21
Rp.org_KB1962_03_mrt_Nr.07 _____	47
Rp.org_KB1962_04_april_Nr.08 _____	64
Rp.org_KB1962_05_mei_Nr.09-compleet _____	74
Rp.org_KB1962_06_juni_Nr.10 _____	100
Rp.org_KB1962_07_juli_Nr.11 _____	123
Rp.org_KB1962_08_aug_Nr.12 _____	145
Rp.org_KB1962_09_sep_Nr.01 compleet _____	165
Rp.org_KB1962_10_okt_Nr.02 compleet _____	188
Rp.org_KB1962_11_nov_Nr.03 compleet _____	213
Rp.org_KB1962_12_dec_Nr.04 compleet _____	237

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

3e JAARGANG No. 5 - JANUARI 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

Het nieuwe jaar ligt voor ons en wat zal het ons brengen? In tegenstelling tot onze hoop, is de verwachting dat 1961 het tekort aan personeel in ons Korps zou doen inlopen, helaas niet verwezenlijkt.

Het aantal leden dat door pensionering, overlijden of door ontslag om welke redenen dan ook, het Korps verlaat, overtreft nog steeds aanzienlijk het aantal nieuwelingen in onze gelederen.

De kwaliteit der aspiranten die vanaf de Opleidingschool van het Korps Rijkspolitie hun loopbaan bij het Korps aanvingen is over het algemeen goed te noemen, dank zij de noodzakelijk strenge selectie en de uitstekende opleiding in Arnhem.

Helaas is de hoeveelheid leerlingen steeds te gering. Ofschoon vele overheidsdiensten, bedrijven en industrieën met aanzienlijke tekorten aan personeel te kampen hebben, schijnt de politie bijzonder weinig aantrekkingskracht te hebben in deze tijd.

Waar de werkelijke en (of) vermeende oorzaken op allerlei wijzen aan de Regering kenbaar zijn gemaakt, neem ik aan dat nasporing en vermelding daarvan niet meer noodzakelijk is.

De arbeidsverkorting en de invoering van de vijfdaagse werkweek brengen nieuwe zorgen voor ons Korps mede. Wij hopen dat door versnelde motorisering en daarmee gepaard gaande effectieve verbindingen de tekorten enigermate gecompenseerd zullen worden.

Dank zij de toewijding van zeer velen in het Korps wordt de dienst nog gaande gehouden en is de indruk die het publiek van de Rijkspolitie heeft — naar ik meen te weten — gunstig.

Om deze gunstige reputatie te behouden heb ik van hoog tot laag Uw aller steun en medewerking nodig.

Met de verwachting dat U allen hiertoe zult bijdragen, wens ik alle leden met hun gezinnen een gelukkig Nieuwjaar toe.

De Algemeen Inspecteur van het Korps
de Inspecteur-Generaal der Rijkspolitie,

J. Gerritsen.

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

3e JAARGANG

No. 5 — Januari 1962

VERSCHEIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveeh

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester

J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas
E. de Heus te Ulestraten-L.

Wachtmeester

P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Lekku 135d bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3,50 per jaar
bij vooruitbetaling
Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

★

Foto omslag:

De jaren verglijden gelijk het kielzorg van de R.P. 1 . . .

Geestelijke weerbaarheid

Er wordt de laatste tijd, en naar onze mening is dit een gelukkig verschijnsel, steeds meer geschreven en geproeft over „geestelijk weerbaar zijn”. Dit is een gevolg van de ontwikkeling op het terrein van de internationale verhoudingen met name de controverse tussen Oost en West, tussen het communistische blok enerzijds en de vrije westelijke wereld anderzijds. In deze ontwikkeling komt hoe langer hoe meer de gedachte naar voren dat bij de huidige stand van zaken met betrekking tot de kernwapens, een militair conflict tot de onmogelijkheden gaat behoren. In het midden latende of hier de wens de vader van de gedachte is, stellen wij u voor dit een ogenblik aan te nemen. Aangenomen dus dat aan beide zijden van het ijzeren gordijn men de consequenties van een kernoorlog niet meer aan zou durven, hoe wordt dan de situatie? De communisten zullen hun „doel” namelijk wereldheerschappij nooit opgeven. Als men het leger voor de verwezenlijking van dit doel niet meer zou kunnen gebruiken dan zal men andere middelen moeten aanwenden. Deze andere middelen, deze andere tactiek bestaat. Voor-

mannen in de Sowjet-Unie hebben ons al geruime tijd aangekondigd hoe dit zal gaan en de ervaring heeft ons geleerd dat ze het doen ook.

Lenin zei: „Het is noodzakelijk onze toevlucht te nemen tot allerlei kunstgrepen, manoeuvres, onwetige methoden, ontduiking, vervalsing, enzovoort.”

Tsjoe En-Lai: „Wij kunnen onze communistische ideologie binnen laten glippen door de zwakke plekken in het karakter van de mensen.”

Beïnvloeding van de geesten dus. Met de bouw van een strijdmacht in N.A.T.O.-verband zijn we fysiek dat wil zeggen lichamelijk weerbaar, maar de bescherming van de geest, van ons moreel hoe staat het daarmee?

Er zijn ontzaggelijk veel manieren om mensen en volkeren naar de geest murw te maken, door angst, door verwarring, door ondermijning van het gezag; door wantrouwen te wekken enzovoort. Het gaat om massale

K. P.
Nieuwjaar

„Gelukkig Nieuwjaar, Overste . . .”

„hersenspoeling”. En nu kunnen wij ons voorstellen dat lezer denkt, daar ben ik voorlopig zelf nog bij! En u bedoelt dan: tegen mijn wil gebeurt dat niet. Afgezien van het feit dat u er zelf bij moet zijn, garanderen wij u dat het ook tegen uw wil gebeurt tenzij u een hoge graad van immuniteit bezit tegen deze infiltraties van de geest, met andere woorden tenzij u en wij allen weerbaar zijn naar de geest, het vermogen bezitten om ons gees-

Hoe staan we er ten aanzien van deze punten voor in Nederland? Voor wat punt a betreft niet slecht. Er is een zekere welvaart in Nederland vooral wat betreft het materiële. Op punt b is het antwoord moeilijker want Nederland is tot op heden geen doelwit geweest van omvangrijke gerichte en intensieve propaganda-acties.

Hoe we zullen reageren op een werkelijk grote en intensieve propaganda van gene zijde van het ijzeren gordijn

---

Korps Rijkspolitie ook bolwerk in defensieve psychologische oorlog

---

telijk te weer te stellen. Hiermede hebben we een probleem aangeraakt met zeer, zeer vele facetten.

Merkwaardiger wijze heeft ook het andere kamp ons enigermate de weg gewezen, want wanneer Moskou zijn agenten en propagandisten instrueert (er opereren vele duizenden in onze vrije westerse wereld) dan wordt er gezegd dat er drie gunstige omstandigheden zijn voor het slagen van hun opdracht, voor het succes van hun propaganda-actie dus:

- a. Sociale onrechtvaardigheden en economische nood, die het publiek er toe zouden kunnen brengen om de Sowjet (blijde) boodschap te geloven (paradijs van de arbeid);
- b. omvang en intensiteit der Sowjet-propaganda gericht op een bepaald gebied;
- c. de afwezigheid van een goed geïnformeerde publieke opinie, in staat en bereid waarheid van verzinzel te onderscheiden.

blijft voorshands een open vraag. En last but not least punt c: de goed geïnformeerde publieke opinie. Hier kunnen we rustig zeggen „neen, is niet aanwezig”. Om kort te gaan op het terrein der psychologische oorlogsvoering zijn ter verdediging zeer weinig troepen gemobiliseerd. En toch is de agressie op dit terrein aan de gang.

Hierboven hebben wij u al gezegd: men kan de geest van een volk murw maken, door angst, door verwarring te stichten, door gezagsonderminning, allemaal velden waarop de beroeps- en reserve-Rijkspolitie zeer goed thuis zijn. Zij kunnen op dit vlak nu al buitengewoon belangrijk werk doen mits ze hiervan zelf doordrongen zijn. Ze zullen zich er regelmatig rekenschap van moeten geven wat de aard en de doelstellingen van het internationale communisme zijn en welke methodes worden toegepast.

IN DIT NUMMER o.a.:

Druivenplukkers van Wateringen	pag. 4
Identificatieproblemen door tekort aan familienamen?	pag. 6
Volleybalkampioenschappen	pag. 10
Politie op Japans eiland Oshima heeft het druk met zelfmoordenaars	pag. 12
Vreemd mysterie in Suffolk	pag. 13
1961 in beeld	pag. 14/15
Tafeltennissen	pag. 17
Zwembalkampioenschappen	pag. 20
Wereldgebeuren	pag. 22
Moeder en Kind	pag. 24
Personalialia	pag. 28

Ze zullen er op bedacht moeten zijn dat iedereen, die denkt dat Moskou met iets minder dan wereldheerschappij ooit tevreden zal zijn, bedrogen uitkomt. Het zich bewust zijn van de gevaren die op dit „oorlogsterrein” bestaan is al een praktische vorm van geestelijk weerbaar zijn. Sla niet direct geloof aan allerlei fluister- en angstverwekkende geruchten. Stel vertrouwen in het over u gestelde gezag. Bij twijfel moet u bekende, vertrouwde en terzake kundige instanties vragen, maar nooit mee doorfluisteren en angstverwekkende geruchten verspreiden. Wij zijn er van overtuigd dat ons Korps Rijkspolitie een machtig bolwerk kan zijn in de defensieve psychologische oorlog, indien het zorgt weerbaar naar de geest te blijven.

De druivenplukkers van Wateringen

door de opperwachtmeester M. VENNE te Wateringen

In de roman „Het geluk hangt als een druiventros” van wijlen het Nederlandse schrijversechtpaar Scharten-Antink groeien en rijpen de druiven in Gods vrije natuur van het zonnige Italië. Doch, zoals „'t Geluk” soms eensklaps door welke oorzaak ook verwoest wordt, zo kan ook een prachtige en veelbelovende druivenoogst van de Italiaanse boer door één felle donderbui ten gronde gaan.

Minder afhankelijk van dit geluk kweekt de Westlandse tuinder zijn druiven. Hij plant de wijnstok in een glazen paleis en geeft hem als een ware deskundige de juiste hoeveelheden verse lucht, warmte, water en voeding. En al hetgeen de druif bejaagt weert en bestrijdt hij. Als echter druiven in hun volle schoonheid overvloedig in de kassen hangen wordt de bekoring sommige mensen te machtig. En voor dezulken kan de kweker moeilijk waken. Daarvoor is hij aangewezen op het wakend oog van de politie, welke geacht wordt daarvoor dag en nacht rond te gaan. En reeds menigeen in het Westland heeft ervaren, dat die verwachting niet beschaamd wordt al wordt het allemaal wel moeilijker voor de beschermer van het eigendom. Immers, voorheen werd deze tuindersstreek slechts verrijkt met een enkel gezin van elders. Thans dringt een grote stad zich meer en meer op, grenzen reeds de massale huizenblokken aan de in rij aan rij staande kassen en warenhuizen en zien de bewoners van elf hoog recht naar beneden op des tuinders verwachting.

Wie echter zou verwachten, dat een enkeling van deze honderdduizenden als een onbekend geblevene zich ongeoorloofd en ongestraft te goed zou kunnen doen aan de heerlijk zoete druiven komt bedrogen uit, omdat één van de nederigste en geringste dienaren van de heilige Hermandad hem met zijn feilloos instinct daaruit aanwijst: de hond Peter, van de rijkspeurhondgeleider, de wachtmeester 1e klasse G. Gruis.

Op een zondagmorgen ontving de dienstdoende wachtmeester 1e klasse Wensink een aangifte van druivendiefstal. Ongeveer een dertig trossen druiven waren ongeoorloofd geplukt en meegenomen uit een kas te Wateringen, nabij de grens met de gemeenten Rijswijk en 's-Gravenhage. De wachtmeester toog op onderzoek en nam terplaatse „lucht”. Als oudspeurhondgeleider, beziel met een onbegrensd vertrouwen in een goede hond, bespeurde hij hier werk voor Peter. Hij legde de situatie uit aan zijn opper en vroeg — en verkreeg — toestemming tot het doen inzetten van de wachtmeester 1e klasse Gruis met zijn rijkspeurhond Peter.

Ongeveer veertien dagen tevoren wa-

over, volgde een straat en ging een breed uitpad op langs de achterzijde van woningen. Ongeveer halverwege bleef Peter staan en ging niet verder. Gruis zei: „We zijn er.” Wij bevonden ons aldaar bij de — toen — buiten werking gestelde druivenpers, want op de grond lagen een groot aantal verse en oude uitgekauwde druiveflappen en enkele leeggeplukte druiventrossen.

Daar nam de rede — van de mens Wensink — het resultaat van het instinct — het beest Peter — over. Uit het gewone routine onderzoek bleek aldaar tweehoog een minder begaafde jongen te wonen, die echter reeds daags tevoren in Gelderland was gaan logeren. Het bleek, dat deze

Speurhond Peter wijst feilloos hun woning aan

ren er bij dezelfde tuinder eveneens druiven ontvreemd uit een toen nog niet afgesloten kas. Daarna had hij de kas afgesloten en het daarin binnenkomen was nu minder eenvoudig. Thans was in een daarbij staande stookplaats kennelijk gezocht naar iets om de toegang tot de begeerde druiven mogelijk te maken. Blijkbaar was nu van een schuur een plank losgerukt, waarmee de toegang tot de kas werd geforceerd. Het was aan deze plank waaraan Gruis de hond lucht liet nemen. En jawel, na enig zoeken nam de hond een spoor op. Hij volgde dit langs de kas naar een vaarsloot tot aan een schuif, ging de schuif over naar de overkant, ging daar langs tuintjes van een schooltuinvereniging en sprong vervolgens over een anderhalve meter hoge afastering van metaalgaas. Daarna ging hij in één stuk door over braak liggende bouwgrond en kwam op het bestrate en bebouwde gebied van 's-Gravenhage. Hij stak een plein

jongen niet bij deze laatste diefstal betrokken was geweest, doch wel bij de eerste en dat hij daarbij de anderen als uitkijk had gediend. Uit een drietal in de omgeving gelegen straten werden nog vier jongens opgespoord, die daadwerkelijk bij deze en bij de vorige druivendiefstal betrokken waren geweest. Van deze jongens had er een de leeftijd van 15 jaar, twee waren 16 en twee waren 17 jaar oud. Zij stonden niet ongunstig bekend. Hun ouders verleenden alle medewerking bij het werk van de politie. Zij waren niet op de hoogte van dit minder loffelijk — doch gezien het oogmerk van hun daden enigszins begrijpelijke — gedrag van hun respectievelijke zonen.

Wachtmeester Wensink verklaarde rondborstig: „Zonder Peter had ik de druivendaders nimmer geplukt.”

Waarom men ziet, dat 't geluk ook wel eens aan de kant van de politie staat, zij het, zoals in dit geval, middels een goede speurhond.

In de toekomst identificatieproblemen

door tekort aan familienamen?

STAMVADER-
EN VROUW

BETOVER-
GROOTOUDERS

OVER-
GROOTOUDERS

GROOTOUDERS

OUDERS

IK

STAMREEKS

EEN NIEUWE PUBLICATIE

van de overste Jhr. W. A. GEVERS DEYNOOT
te 's-Gravenhage

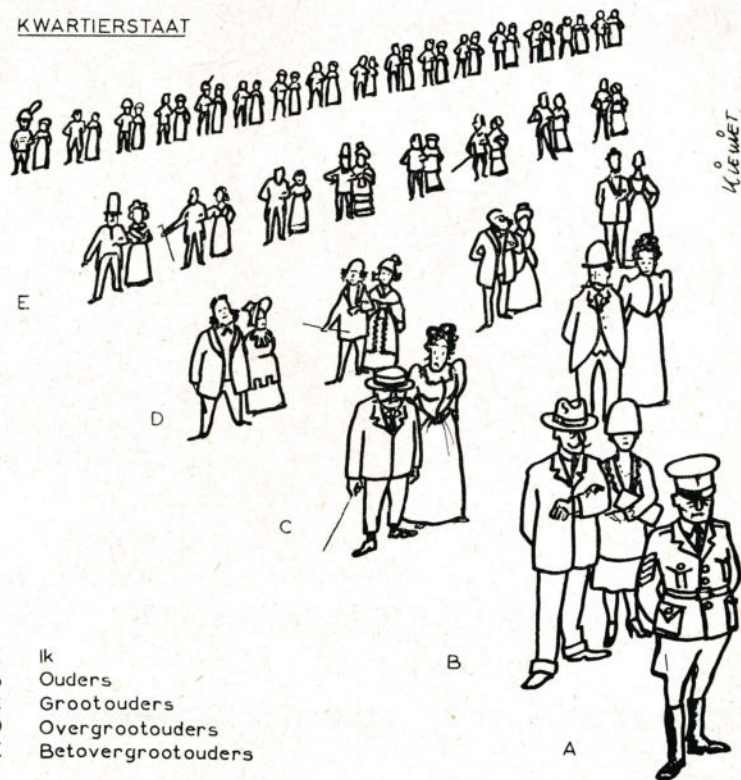
★

In de nummers 3 en 5 van de eerste jaargang van dit blad schreef ik een artikel over genealogie. Ik legde u toen uit wat genealogie is en noemde u de stamreeks, de familiegenealogie, de parenteel en de kwartierstaat. Om uw geheugen wat op te frissen worden de tekeningen die indertijd van deze familieverbanden zijn gemaakt, hier opnieuw afgedrukt. U zult uzelf, in politie-uniform weer herkennen, uw moeder met haar modieuze pothoedje en lage taille op alle tekeningen terug vinden en uw grootouders van Vaderskant weer voortdurend zien krakelen en beter dan ik dit met woorden kan doen, zult u weer in deze materie worden georiënteerd. Dit is noodzakelijk, want ik heb u indertijd toegezegd dat ik u in een volgend artikel iets meer, onder meer over de heraldiek hoopte te vertellen en door omstandigheden die er hier niet toe doen, is dit vervolgartikel niet in de pen, maar wel in mijn bureaulade gebleven en eerst thans zie ik mogelijkheid u het vervolg van mijn verhaal te geven. Voordat ik mijn oorspronkelijk gemaakte artikelenreeks dus weer voortzet wil ik echter in dit artikel nog het een en ander vertellen in verband met de genealogie, dat u wellicht zal interesseren, omdat het zeker ook enig verband houdt met ons vak.

Zoals ik al in mijn eerste artikel heb gezegd, bezaten vóór 1811 vele lieden geen achternaam. Dit wil niet zeggen dat er geen achternamen, geen geslachtsnamen bestonden, want die bestaan al sedert menscheugenis.

In onze Vaderlandse geschiedenis dragen bijna alle personen een achternaam, denk bijvoorbeeld aan de gebroeders De Witt, Michiel Adrienszoon de Ruijter, Maarten Harpertszoon Tromp, Hugo de Groot, Johan van Oldenbarnevelt, Pieter van der Werff de bekende burgemeester van Leiden, Kenau Simonsdochter Hasselaer, de Graven van Egmond en Hoorne, Maarten van Rossum en Gijsbrecht van Amstel. Ook de verschillende Gravenhuizen waarmee wij op de lagere school ons geheugen moesten bezwaren waren geslachtsnamen. Ja zelfs in Genesis 10 van ons Oude Testament vinden wij hele geslachtsreeksen en zien we dat bijvoorbeeld de Semieten, dus de

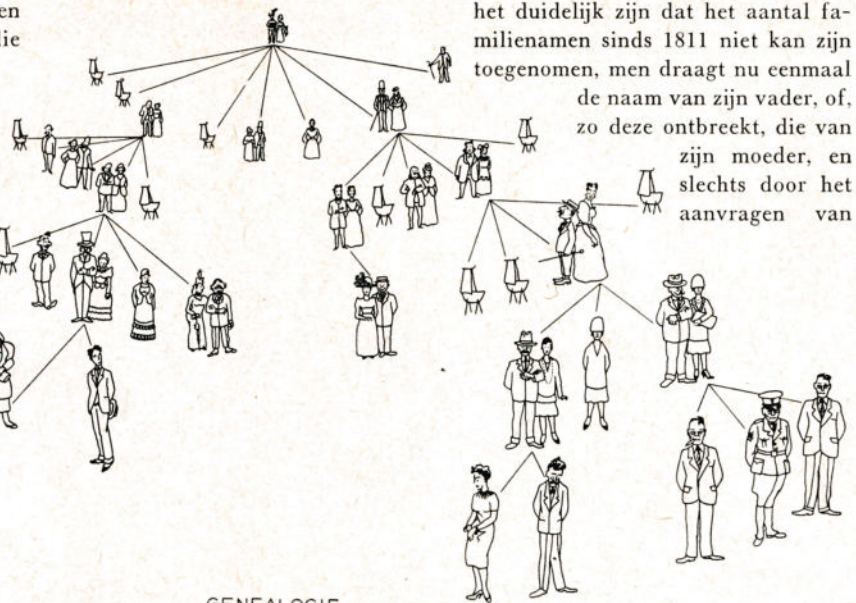
KWARTIERSTAAT

- A Ik
- B Ouders
- C Grootouders
- D Overgrootouders
- E Betovergrootouders

Israëlieten, Arabieren, Ethiopiërs en zoveel anderen, tezamen de familie vormen van Noach's zoon Sem. Toch schuilt er hier en daar een addertje onder het gras, want bijvoorbeeld Kenau Simonsdr. Hasselaer was, toen ze zo flink optrad bij het beleg van Haarlem, gehuwd met de scheepsmaker Gerbrand Nanningsz. Borst en was een dochter van de Haarlemse burgemeester Simon Gerritsz. Brouwer en Guerte Coenendr. Hasselaer. Michiel Adriaensz. de Ruijter, die gezien zijn „draaien aan het grote wiel” wel van zeer eenvoudige afkomst was, was een zoon van Adriaen

Michielsz. (zonder achternaam) en Alida Jans de Ruijter. Zelfs wanneer iemand vroeger een achternaam bezat, wilde dat niet zeggen dat hij die ook gebruikte, gewoonlijk gebruikte men slechts een patronimicum, dat is de naam, die aangeeft wiens zoon of dochter men was (Michielszoon, Simonsdr.) of zelfs een naam die vermeldde wiens zoon en wiens kleinzoon men was: b.v. Jonge Jan Arie Jansz. was Jan, die een zoon was van Arie en een kleinzoon van Jan, maar Jonge Jan had blijkbaar nog een broer die dezelfde voornaam had, die daarom Oude Jan Arie Jansz. werd genoemd. Wanneer dat zo te pas kwam, zag men er geen been in om inplaats van vaders achternaam, die van moeder te gebruiken, we zagen dat al bij

GENEALOGIE

het duidelijk zijn dat het aantal familienamen sinds 1811 niet kan zijn toegenomen, men draagt nu eenmaal de naam van zijn vader, of, zo deze ontbreekt, die van zijn moeder, en slechts door het aanvragen van

Hasselaer en De Ruijter. Het was maar een weet en het schijnt de „recherche” van die dagen geen moeilijkheden te hebben gegeven. Pas in de Napoleontische tijd, toen een Keizerlijk decreet van 1811 iedereen dwong een familienaam aan te nemen, is er in ons land op dit gebied een algemeen geldend systeem ingevoerd en sindsdien is een ieder, die wordt geboren, vanaf het begin al belast met een familienaam.

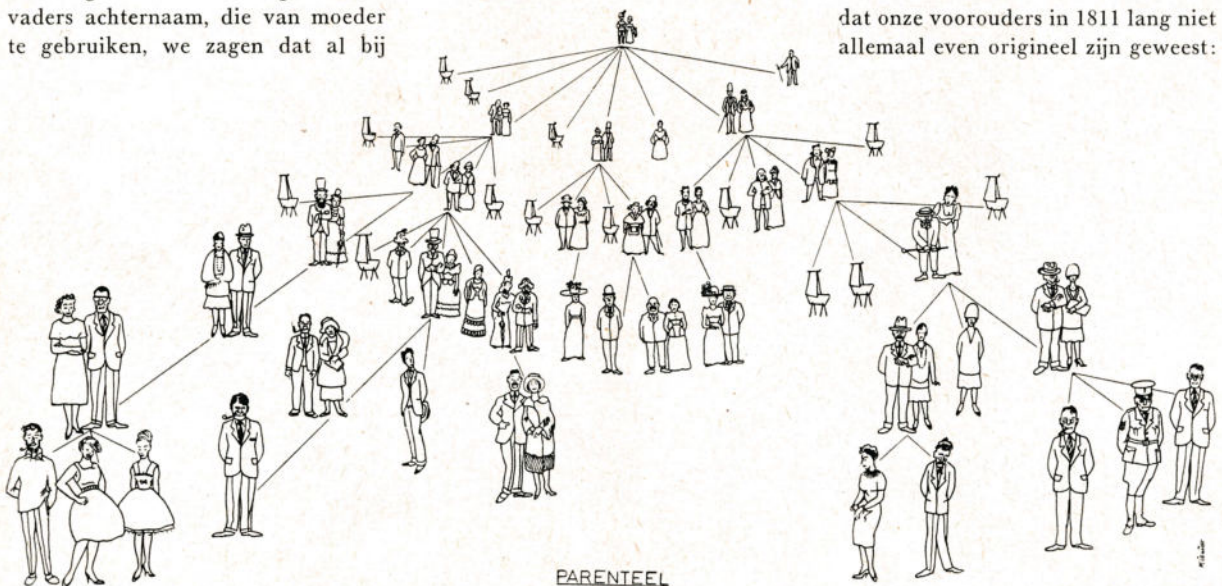
Aantal namen daalt . . . .

Als we nu denken aan de genealogische begrippen, die ik aan het begin van dit artikel heb genoemd, zal

naamsverandering, waaraan een gecompliceerde en kostbare procedure is verbonden, zijn er nieuwe namen ontstaan.

Daarnaast zijn er sinds 1811 eindeloos veel familienamen verdwenen, omdat de stamvader geen mannelijke nakomelingen heeft gehad en zijn geslacht dus is uitgestorven. Wel zijn er nog een vrij groot aantal familienamen uit het buitenland geïmporteerd (u hoeft het telefoonboek er maar voor op te slaan om er vele van tegen te komen), maar deze wil ik — evenals de namen die aan vondelingen zijn gegeven — hier maar buiten beschouwing laten.

En om de zaak nog wat ingewikkelder te maken moeten we constateren dat onze voorouders in 1811 lang niet allemaal even origineel zijn geweest:

PARENTEEL

er moeten wel heel veel smeden, timmerlieden, bakkers en boeren zijn geweest, die hun beroep als naam hebben gekozen. Er hebben heel veel lieden bij dijken, bossen en boomgaarden gewoond, die zich daarnaar hebben genoemd.

En ook zij die zich noemden naar de plaats van herkomst zullen zeker — hoewel zij dezelfde naam voerden — niet steeds familie van elkaar zijn geweest. Ik vraag mij af, of bijvoorbeeld alle „Van Leeuwen's” uit het kleine Leeuwen onder de gemeente Wamel stammen, ik kan dit nauwelijks geloven! Zouden zij voor een deel misschien hun naam ontleen aan het feit dat hun stamvader iets met leeuwen te doen had? Deze dieren zien we hier thans niet zo erg veel en naar ik aanneem vóór 1811 nog minder, veel minder althans dan bijvoorbeeld ons rundvee, maar de naam „Van Koeien” ben ik toch nog nooit tegengekomen. Ik geef echter toe, dat het prettiger moet zijn een leeuw, dan een koe te worden genoemd!

Maar juist die leeuw brengt ons weer van de genealogie naar de heraldiek, want wanneer we bedenken dat het Nederlandse Wapen, de meeste Provinciewapens, het Wapen van 't Huis Oranje Nassau en ook de Wapens van de Graven van Holland, leeuwen vertonen en als we kijken naar de knopen van ons uniform en daarbij overwegen dat vroeger zulk een Wapenembleem méér werd gedragen dan alleen op de knopen, dan zien we een aanwijzing hoe die naam mede kan zijn ontstaan.

Maar hoe dan ook het staat wel vast dat er in 1811 heel veel mensen zijn geweest die dezelfde naam aangenomen hebben of reeds droegen, hoewel zij allerminst familie van elkaar waren. Ook waren er reeds toen zeker zeer grote familie's, zodat het aantal achternamen aanmerkelijk veel kleiner is geweest dan het aantal Nederlanders.

Tekort?

Maar in 1811 had Nederland slechts 2¹/₄ miljoen inwoners en thans zijn dat er een 12 miljoen.

We moeten dus constateren dat er op den duur toch wel een tekort aan familienamen moet gaan ontstaan en het lijkt mij helemaal niet uitgesloten, dat over een paar eeuwen de

Oorlogslectuur met boodschap

Aan de stroom oorlogslectuur is nog steeds geen eind gekomen. Dat is geenszins verwonderlijk en vormt het (verheugende) bewijs van het feit, dat de oorlog een onuitwisbare indruk in de mens heeft gegrift, die voor zover de vergetelheid dreigt voortdurend zichtbaar wordt gehouden, door bekwame auteurs, wier waarschuwing tegen een hernieuwd losbreken van de hel steeds weer doorklinkt in steeds nieuwe en dikwijls voortreffelijke romans, die derhalve niet overbodig zijn, maar een boodschap hebben. Zo is het ook met de dramatische en zeer realistische roman „Tanksoldaten” van Peter Elstob, verschenen bij Hollandia te Baarn (Geb. f 8,90), en met „De slag in de Ardennen” van John Toland, een boek bij dezelfde uitgeverij verschenen (Geb. 12,50), dat tevens een uitstekende documentatie is van Hitlers laatste offensief in 1944.

Meer spectaculair dan de rol van de eerste oorlogsvliegtuigen in de oorlog 1914—1918, was in de afgelopen oorlog het aandeel van het tankwapen dat bij de invasie en eigenlijk bij ieder offensief het verloop van de strijd bepaalde, in een harde strijd van mannen in de beperkte ingewanden van tanks, die elk ogenblik door andere tanks van de aardbodem weggevaagd konden worden. Peter El-

politie niet meer, zoals thans, voor de identificatie van een persoon kan volstaan met de vermelding van de naam en de geboortedatum van de bedoelde gesignaleerde, om de eenvoudige reden dat op die datum honderdtallen personen met dezelfde voor- en achternamen zijn geboren!

Thans is het echter nog niet zover en hoewel het voor de heren Van Dijk, De Vries en Jansen wellicht minder voor de hand liggend zal zijn, neem ik aan dat lieden met een minder veelvuldig voorkomende naam zich toch wel eens afvragen of een naamgenoot misschien niet toch familie van hen is, hoewel zulks op het eerste gezicht helemaal niet kan blijken.

Wanneer dan beiden uit familieoverlevering een familiewapen blijken te bezitten en deze wapens zijn precies, of bijna hetzelfde, dan is de familieverwantschap wel heel erg waarschijnlijk en is er alle reden om naar een gezamenlijke stamvader te gaan speuren.

Maar ik ga hierbij te ver vooruitlopen op hetgeen ik u in andere artikelen wilde vertellen. In een volgend artikel dus iets over heraldiek.

stob weet alles van tankgevechten omdat hij zelf bij de invasie deel uitmaakte van een tankeenheid. In zijn boek worden de tankbemanningen van een Engels eskadrón beschreven tijdens de strijd, tijdens het verlof, in hun angst en hun vreugden. Het is een boek zonder veel romantiek, met kennis van zaken en boeiend geschreven. Het is tegelijk een eerbetoon aan tankcommandanten en hun bemanningen, die in bedompte ruimten met de dood van minuut tot minuut voor ogen een beslissende rol speelden in de strijd om de vrijheid. De zege in die strijd kwam in groot gevaar door het laatste offensief van Hitler, die 250.000 man troepen in stelling had gebracht voor een grandioze aanval, die vele tienduizenden soldaten en burgers het leven zou kosten. „Vannacht komen de Duitsers,” schreeuwde een eenarmige

VAN PERS TOT BOEKENPLANK

Duitse sergeant, die op de avond van de 15e december 1944 gevangen was genomen. Een vrouw kwam vertellen, dat zij grote Duitse troepenconcentraties had gezien, maar zij werd van het kastje naar de muur gestuurd en om soortgelijke geruchten werd gelachen. De 75.000 Amerikanen, grotendeels onervaren jongens zonder frontervaring verveelden zich en het Amerikaanse hoofdkwartier was zorgeloos. Maar, de Amerikaanse geheime dienst liep ver achter en de Amerikanen werden in de ochtend van de zestiende december gewekt door een moordend trommelvuur, waarmee een periode werd ingeluid, die de geallieerden op de rand van een nederlaag bracht. In „De slag in de Ardennen” heeft John Toland na jarenlange onderzoekingen van vele archiefstukken en na vele gesprekken met Amerikanen en Duitsers, die betrokken waren bij dit offensief, een boeiende reportage geschapen, die als boek meer dan boeiend is en bovendien vele vragen omtrent dit offensief opheldert. Het is meer dan een boek geworden, dit werk; het is een waardevol historisch document en waarachtig niet alleen omdat het offensief in vrijwel alle details bijna van uur tot uur is beschreven of omdat de luitenant-generaal J. J. C. P. Wilson een voorwoord schreef voor de Nederlandse vertaling, die werd verzorgd door Ton van Beers. Wie in deze dagen door de vreedzame Ardennen en het fraaie groothertogdom Luxemburg trok, of nog daarheen op stap gaat kan nauwelijks vermoeden welk een gigantische strijd zich hier afspeelde.

B. den O.

De overste W. C. Bijl de Vroe reikte de prijzen uit . . .

Het ressort Den Bosch, een aantal jaren geleden op sportgebied toonaangevend, maar de laatste jaren door de overige ressorten wat teruggedrongen, schijnt niet van plan met het spelen van een ondergeschikte rol genoeg te blijven nemen. Zo wonnen de zuiderlingen na het voetbalkampioenschap ook het volleybalkampioenschap in de veemarkthal te Doetinchem. Groningen was in dit — door het district Doetinchem van de S.R.G.A. uitstekend georganiseerde — toernooi feitelijk favoriet, maar de noordelijke volleyballers, die zich hun „volksaard” eigen, met een verkwikkend enthousiasme teweer stelden, schoten tegen Den Bosch juist iets tekort en zo kwam het kampioenschap terecht bij het door sportinstructeur Fijnenberg aangevoerde team van het district Breda. Maar de Bredanaars moesten tot onder in de zak tasten, om hun concurrenten van het lijf te houden. Bepaald teleurstellend was het optreden van de vertegenwoordigers van het ressort Den Haag, die met een troosteloze nul op de laatste plaats eindigden. Dat Den Bosch met ernstige bedoe-

Ressort Den Bosch na voetbal- ook volleybalkampioen

door opperwachtmeester
J. J. H. VAN AERSSSEN te Nijmegen

lingen naar Doetinchem was getogen, bleek al aanstonds in de eerste ronde, toen Den Haag met 15-3 en 15-12 werd teruggewezen. Groningen stelde in de tweede ronde zijn kandidatuur door een 15-5, 15-8 overwinning op Amsterdam, dat hiermede, daar het zijn eerste wedstrijd tegen Arnhem eveneens verloren zag gaan (15-10, 15-10), ook geen illusies meer behoefde te koesteren.

De feitelijke beslissing viel in de derde ronde, toen de twee kanshebbers tegen elkaar in het strijdperk traden. In een buitengewoon spannend duel slaagde Groningen er in de eerste set met 17-15 op zijn naam te brengen. De tweede set bracht het uiterste aan spanning en strijdlust. Tot aan 13-13 hielden beide partijen elkaar in evenwicht, waarna Den Bosch met een uiterste krachtspanning met 13-15 de set op zijn naam schreef. In de beslissende derde set week de spanning geen moment. Om beurten bouwden beide partijen een kleine voorsprong op, die echter telkens weer door de tegenstanders werd teniet gedaan.

Tot aan 13-14 ging dat zo door, waarna tenslotte de Bosschenaren hun zenuwen iets beter in bedwang bleken te hebben en zij met 13-15 de wedstrijd konden beslissen. Toen zou alleen Arnhem, dat in de volgende ronde tegen Den Bosch moest aantreden, de Groningers (en zichzelf) nog tehulp hebben kunnen komen, maar de Bosschenaren lieten er geen twijfel aan bestaan, wie deze middag de beste volleybalpapieren in zijn bezit had. In twee sets, 15-12 en 15-9, bonden zij ook de Arnhemmers aan hun zegekar. Hiermede was in feite de strijd gestreden, want zelfs al zouden de zuidelijken hun laatste partij tegen Amsterdam verliezen, dan nog waren zij kampioen, daar Groningen door een overwinning op Arnhem weliswaar met Den Bosch in punten gelijk kon komen, maar het reglement schreef voor, dat bij een gelijk aantal punten die ploeg kampioen zou zijn, die het treffen tussen beide kandidaten had gewonnen. En dat was Den Bosch. Maar de Bredanaars lieten het zover niet komen. Zij speel-

Zo heet ging het er toe bij de volleybalkampioenschappen dat de brandweer er bij was. Overigens: waar is eigenlijk de bal, zo heeft de redactie zich afgevraagd bij het zien van deze foto.

den tegen Amsterdam voor wat zij waard waren en gingen met 15-10 en 15-11 als glorieuze overwinnaars en kersverse kampioenen, ongeslagen, over de eindstreep. Groningen had in zijn laatste wedstrijd tegen de uitstekend spelende Arnhemmers nog heel wat moeite om zijn tweede plaats veilig te stellen. De eerste set werd vrij gemakkelijk met 15-5 gewonnen, maar in de tweede set herstelden de oostelijken zich prachtig en wonnen de set met 15-13. Ook in de derde set bleven de Arnhemmers zich flink te weer stellen, maar uiteindelijk zegevierde toch de betere techniek en het grotere uithoudingsvermogen van Groningen (15-11).

Einduitslag: Eén en volleybalkampioen 1961, ressort Den Bosch . 4 pt.

2. „ Groningen . 3 pt.
3. „ Arnhem . . 2 pt.
4. „ Amsterdam 1 pt.
5. „ Den Haag . 0 pt.

De gedetailleerde uitslagen luiden:

Arnhem-Amsterdam 2-0 (15-10, 15-10); Den Haag-Den Bosch 0-2 (3-15, 12-15); Groningen-Amsterdam 2-0 (15-5, 15-8); Arnhem-Den Haag 2-0 (15-2, 15-8); Groningen-Den Bosch 1-2 (17-15, 13-15, 13-15); Den Haag-Amsterdam 1-2 (6-15, 16-14, 5-15); Groningen-Den Haag 2-0 (15-8, 15-13); Arnhem-Den Bosch 0-2 (12-15, 9-15); Groningen-Arnhem 2-1 (15-5, 13-15, 15-11); Den Bosch-Amsterdam 2-0 (15-10, 15-11).

PRIJSUITREIKING

In de kantine van de veemarkthal heeft overste W. C. Bijl de Vroe, districtscommandant te Doetinchem, na afloop de wisselbeker aan het winnende team uitgereikt. De overste bracht dank aan adjudant J. Hartog, die zich bij de organisatie van het toernooi wederom bijzonder had ingespannen en huldigde de scheidsrechters voor hun correcte leiding. De spelers kregen een pluim op de hoed gestoken voor hun sportief en enthousiast spel. Van hun belangstelling gaven verder nog blijk o. m. de majoor J. M. C. Offermans, toegevoegd officier aan de Territoriaal Inspecteur in het ressort Arnhem en de kapitein J. H. Ittman, toegevoegd officier aan de districtscommandant Doetinchem.

Herinnering aan Frans de fietsenmaker

door de oud-adjudant K. BARK te Apeldoorn

Een P.T.T.-rapport dat concludeerde tot liquidatie van de draadomroep of met verlies werken, en met de conclusie dat de tegenwoordige draadomroep in zijn huidige vorm niet bedrijfseconomisch is te exploiteren, tenzij . . . tenzij met de draadtelevisie, die overigens nu dichterbij schijnt te komen, bracht mijn gedachten terug naar Frans. Als 'ie nog in leven is, komt er mogelijk in de toekomst weer werk voor hem aan de winkel.

Frans de fietsenmaker was nog eens een mannetje. Die kon letterlijk van alles. Zo gek kon men geen karweitje aan hem voorleggen of hij wist er raad op. Had hij het niet voor elkaar gemaakt, dat het hele dorp naar de radiocentrale kon luisteren? Een van de wonderen in het begin van deze eeuw. Draden waren gespannen van de ene schoorsteen naar de andere en men had maar een stekker in het stopcontact te steken en men had muziek. Die Frans toch. Hij werd op handen gedragen. Langdurige ziekten mochten voor niets luisteren. In het boekwinkeltje van Trijntje Bouwes was het er stil van geworden. Speelkaarten verkocht ze haast niet meer. De mensen zaten maar te luisteren.

Op een ochtend zag ik Frans op het dak van een van zijn iusteraars zitten. „Wat is er Frans, heb je pech aan je net?” vroeg ik. Frans kwam uit zijn humeur naar beneden en antwoordde, dat hij des avonds steeds storing had in de ontvangst. Overdag was alles prima en 's avonds begon het gekraak. Hij had al een deskundige uit de stad bij zijn toestellen gehad, doch men had niets kunnen vinden. Het net moest daarvan de oorzaak zijn. Maar het vreemde was, dat er overdag, als er diverse

motoren draaiden, juist geen storing was. „Of ik ook eens wilde uitkijken”, luidde zijn vraag. Ja, uitkijken naar het net van Frans, wat had ik als politieman daar nu mee te maken? Een gestolen schaaap eiste meer mijn aandacht. Het bleek geslacht te zijn, want de huid was gevonden. In de hard bevroren grond zou men moeilijk de ingewanden kunnen begraven, zonder sporen achter te laten. Wat stond daar op het erf van boer Jaspers? Een bootkloet (lange vaarboom) waaraan en waarom metaaldraad was bevestigd? Wat had dat te betekenen? Ik dacht aan Frans en zijn radionet.

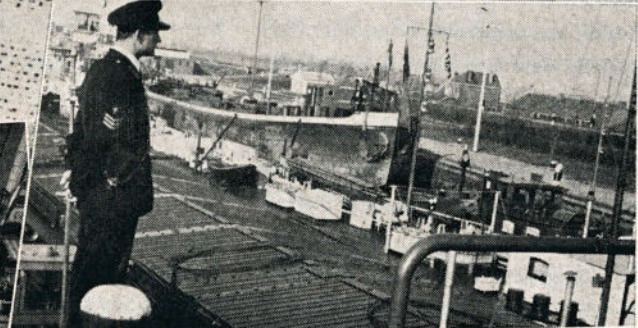
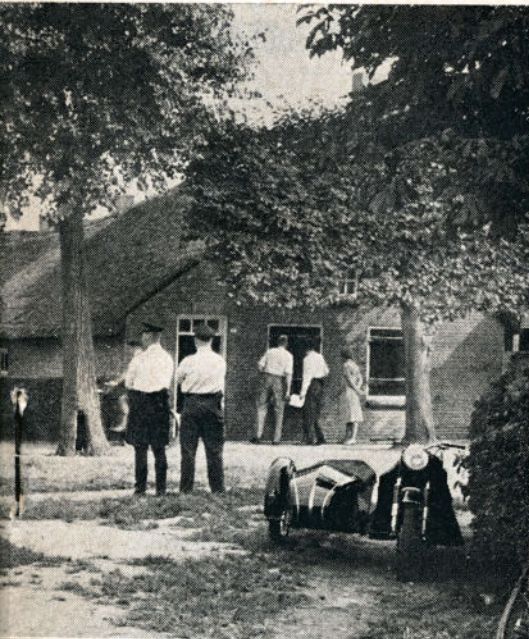
Die avond nog werd een collega ter assistentie geroepen. Of hij mee ging naar boer Jaspers om naar de radio te luisteren. Voorzichtig het erf op en jawel hoor, de bootkloet hing aan het radionet van Frans. Binnen speelde de radiomuziek. Na een korte „krijgsraad” ging ik naar binnen, zoals dit voorheen volgens dorpsgewoonte kon. Boer Jaspers en z'n vrouw zaten naar de radio te luisteren. „Maar mooi werk van Frans wat?” waren mijn eerste woorden, toen ik de kamer binnen stapte. Uit het trage niet veel zeggende antwoord begreep ik, dat ik bezig was, Frans een dienst te bewijzen. Plotseling eindigde de uitzending, waaruit ik kon opmaken, dat de collega buiten zijn werk had verricht. De bootkloet was van het net verwijderd en de woning van boer Jaspers was niet meer aangesloten aan het radionet van Frans.

De contributie heeft hij nadien aan de politierechter voldaan.

1961 in

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

beeld

Opperwachtmeester C. R. van Andel op tragische wijze omgekomen

Begrafenis met korpseer was aangrijpende plechtigheid

Op bijzonder tragische wijze is juist voor Kerstmis de 47-jarige opperwachtmeester Cornelis Roeland van Andel, postcommandant te Sint Philipsland door een ongeval om het leven gekomen. Terwijl hij op de avond van 22 december vergezeld van zijn 11-jarig dochtertje Johanna Martha Maria en zijn 8-jarig zoontje Cornelis Roeland, per auto op weg was om zijn echtgenote af te halen, kwam hij op de verkeersweg van Halsteren naar Steenberg in botsing met een tegenligger. De gevolgen waren ontzettend: de opperwachtmeester en zijn kinderen werden uit de auto geslingerd en een achterop rijdende vrachtauto reed op de twee zwaar gehavende wagens in. Het dochtertje van de opperwachtmeester werd vrijwel op slag gedood. De opper en zijn zoontje werden in zorgwekkende

toestand naar een ziekenhuis vervoerd waar de opperwachtmeester in de vroege ochtend van de tweede Kerstdag bezweek. De toestand van de 8-jarige Cornelis Roeland is nog zorgwekkend.

Het ongeluk gebeurde toen de opper een op de weg stilstaande autobus wilde passeren terwijl van tegenovergestelde richting een bestelwagen naderde, die hij vermoedelijk door de lichte mist niet opmerkte. De inzittenden van de bestelwagen en de vrachtwagen liepen geen ernstige verwondingen op.

Onder overweldigende belangstelling werden de beide slachtoffers op 28 december te Sint-Philipsland met korpseer begraven. Vrijwel het gehele dorp gaf van zijn medeleven blijk.

Voor de begrafenis werd in het Nederlands Hervormd Verenigingsgebouw een rouwdienst gehouden. Ds. A. F. Honcoop, predikant van de Gereformeerde Gemeente te Goes sprak naar aanleiding van een gedeelte van het bijbelboek Job. De districtscommandant, de overste A. J. van Thiel, merkte in zijn toespraak op, dat er nog veel van deze ambitieuze en gewaardeerde opperwachtmeester werd verwacht. Hij kwam na de bevrijding bij de politie en deed vrijwel steeds dienst te Halsteren. Op 1 maart 1961 werd hij bevorderd tot opperwachtmeester en benoemd tot postcommandant te Sint-Philipsland.

Voorafgegaan door een ere-detachment Rijkspolitie en gevolgd door meerdere autoriteiten en collega's werden de beide slachtoffers onder aanhoudend klokgelui ten grave gedragen. Acht opperwachtmeesters fungeerden als dragers. Verschillende kransen dekten de baar, waaronder van het district Middelburg en van de R.P.V.

Aan het graf werd onder meer gesproken door ds. Ph. J. Leenmans, Nederlands Hervormd predikant te Oud-Vossemeer, het hoofd van de school waarop het dochtertje ging en burgemeester L. J. de Jonge van Sint Philipsland. Een broer van de overledene dankte voor de belangstelling. Behalve het 8-jarig zoontje laat Van Andel nog een dochtertje van 5 jaar na.

Ressort Arnhem kampioen

Het initiatief van Luctor om te komen tot een jaarlijks toernooi om het kampioenschap tafeltennis in ressortverband, vond niet alleen weerklank in alle ressorts, doch slaagde bovendien ook voortreffelijk en schonk de deelnemers een uitzonderlijke voldoening. Dit eerste toernooi werd gehouden in Dordrecht, in de kantine van de biscuit- en chocolade-fabrieken „Victoria” waar de hoffelijkheid van de directie groots was. In de sfeervolle omgeving opende adjudant Th. F. Souer, voorzitter van Luctor, de wedstrijden. Alle ressorten waren vertegenwoordigd, zodat vijf teams de strijd om de titel konden voeren. Ressort Arnhem was aanwezig met vijf spelers, namelijk de in tafeltenniskringen in N.P.S.B.-verband bekende Bol, Den Boer, Rodijk, Burghart en Wijdemans (laatstgenoemde tevens tafeltennisgedelegeerde van de N.P.S.B.); Amsterdam met de spelers Hovius, Appelmans en Van Leeuwen; Den Bosch met Bams, C. Renkens, J. Renkens en Vervoort; Groningen met Feijlbrief, Aardema en Ebbens en Den Haag met Potman, Vlot, Draaijer, Meijers en Van Wees. Spoedig na het begin van de wedstrijden kwam de kolonel W. de Gast, tevens als vertegenwoordiger van de Algemeen Inspecteur, van zijn persoonlijke belangstelling blijk geven. De districtscommandant Dordrecht, liet zich vertegenwoordigen door de kapitein S. de Vries. De kapitein G. J. Feijlbrief was als deelnemer aanwezig.

De wedstrijden

De teams van drie spelers ontmoetten elkaar eenmaal, waarbij elke speler alle drie de spelers van de tegenpartij ontmoette, zodat elke wedstrijd uit negen partijen bestond. Er werd gespeeld om twee sets, met een derde set indien de uitslag der twee sets 1-1 werd. Eén ontmoeting der teams bestond dus uit negen partijen, welke

echter beëindigd werd als een der partijen vijf overwinningen had geboekt, omdat de overwinning in dit geval vaststond.

Arnhem-Amsterdam

Zoals verwacht werd, was Arnhem met de geroutineerde spelers, onder leiding van Bol, de sterkste. Het spel van de Amsterdammer Van Leeuwen viel echter bijzonder op, terwijl de beide andere spelers in routine een weinig te kort schoten. Arnhem won deze strijd met 5-0, doch hiervoor moest in enkele partijen fel gestreden worden, vooral tegen Van Leeuwen, die over grote routine beschikte en de toeschouwers veel te genieten gaf.

Den Haag-Den Bosch

De bekende Potman van Den Haag, die in N.P.S.B.-verband reeds enige jaren op de voorgrond treedt, was voor de Bossenaren een groot struikelblok, hoewel het spel van J. Renkens van Den Bosch aller aandacht opeiste. De tegenstand van Den Bosch was zeker niet slecht, doch het eindresultaat was toch dat Den Haag met 5-1 won, na harde strijd.

Den Haag-Amsterdam

Ook in deze kamp moest Amsterdam het hoofd buigen voor Potman c.s. met de cijfers 5-1, ondanks krachtig verzet van de Amsterdammers.

Arnhem-Groningen

In dit eerste optreden van Groningen op deze dag bleek Aardema nog steeds de geroutineerde speler te zijn met een sterke verdediging en een gevaarlijke aanval. De Groningers Feijlbrief en Ebbens gaven het de tegenstanders echter evenmin cadeau, zodat het sterke Arnhem heel wat vechtlust moest overwinnen. Routine zegevierde tenslotte, want Arnhem

won met 5-2 van de stoere noorderlingen. Het was een strijd vol afwisseling en verrassend spel.

Groningen-Amsterdam

In deze wedstrijd kwam de kracht van Groningen tot uiting. Groningen won nu met 5-0.

Na de lunch en onder meer een rondleiding door het bedrijf, was het spel onmiddellijk weer zeer levendig.

Arnhem-Den Bosch

Hoewel Arnhem als favoriet startte bood Den Bosch toch grote weerstand, zodat het geen walk-over werd. Dat Den Bosch met 5-2 aan de kant werd gezet was heus geen schande.

Arnhem-Den Haag

Beide teams gingen met twee overwinningen aan de kop, zodat deze partij van groot belang werd geacht. De Boer, Arnhem, ontmoette in de eerste strijd Potman, Den Haag. De eerste set scheen een overtuigend succes op te leveren voor Potman, die met 17-10 leidde. De Boer kwam echter terug en liep gevaarlijk in, zodat de eindstrijd spanning bracht. Potman won echter deze set nog met 23-21. De tweede set eiste ook veel van beide spelers. Ook nu won Potman met 21-18. Vlot moest de winst in zijn partij aan Bol laten met twee verloren sets. Burghart wees Draaijer terug met 2-0. Hierna bond Potman de strijd aan met Bol. De eerste set was voor Potman met 21-14. In de tweede set kwam Bol echter terug en wist Potman te kloppen met 21-13, zodat een derde set nodig was. Het was in deze set volop spanning en het werd zelfs 20-20, nadat Potman met 7-16 achter had gestaan. Na 20-20 maakte Potman twee fouten en Bol won met 22-20 en de partij dus met 2-1. Burghart, die de eerste set van

Vlot verloor met 14-21, won vervolgens de twee overige sets, zodat Burghart met 2-1 won. De eindstand in deze wedstrijd werd tenslotte 5-2 voor Arnhem.

Groningen-Den Bosch

De 5-2 uitslag zat in deze periode een weinig in de lucht. In deze strijd moest Den Bosch de meerdere erkennen in de sterk spelende noorderlingen, hoewel enkele sets zeer spannend waren. Groningen eindigde deze partij als winnaar, ook met 5-2.

Den Bosch-Amsterdam

De Bossenaren, die vele malen een goede partij op tafel brachten, spannen zich tegen Amsterdam extra in en vochten echt voor de overwinning. De partij J. Renkens-Van Leeuwen was zeer spannend en ook mooi. Renkens won deze partij dan ook met 22-20 en 21-16. Het eindresultaat werd ook nu 5-2 voor Den Bosch.

Groningen-Den Haag

De laatste strijd ging tussen Groningen en Den Haag om de tweede en derde plaats. Dit werd een strijd waarbij de spanning ten top steeg, tussen spelers als Potman, Aardema en Feijlbrief in de eerste plaats. Ook Ebbens, Groningen, leverde zijn aandeel hierin. Vlot, Den Haag, kwam eveneens tot goede resultaten en zijn partij tegen Aardema was bijzonder goed. Jammer was het dat zijn goede spel enkele malen werd onderbroken door enige slordigheden, waarvan zijn tegenstander profiteerde. Van Wees, Den Haag, was ook in deze zenuwlopende strijd op zijn best. De laatste partij in deze ontmoeting streed hij tegen Ebbens. Voor deze beslissing waren drie sets nodig, waarbij het ging om de tweede en derde plaats. De spanning was op beider gezichten te lezen. Alle aanwezigen groepeerden zich rond de speeltafel, terwijl men niets anders hoorde dan het spelen van de bal. Deze laatste set was een volkomen gelijkopgaande strijd. Het werd 18-18. Toen bleek dat Van Wees van Den Haag zijn zenuwen het best beheerste. Hij won deze set uiteindelijk met 21-18 en daarmee deze wedstrijd (2-1), waardoor zijn team op de tweede plaats eindigde. De huldiging door zijn team- en clubgenoten was geweldig doch ook verdiend.

Hier volgen de officiële uitslagen:

Arnhem-Amsterdam	5-0	Arnhem-Den Bosch	5-2
Den Haag-Den Bosch	5-1	Arnhem-Den Haag	5-2
Den Haag-Amsterdam	5-1	Groningen-Den Bosch	5-2
Arnhem-Groningen	5-2	Den Bosch-Amsterdam	5-2
Groningen-Amsterdam	5-0	Groningen-Den Haag	4-5

De eindstand werd:

1. Arnhem	4 gew.: 5-0	5-2	5-2	5-2	8 pnt.	setstand	20-6
2. Den Haag	3 ,, : 5-1	5-1	2-5	5-4	6 ,,	,,	17-9
3. Groningen	2 ,, : 2-5	5-0	5-2	4-5	4 ,,	,,	16-12
4. Den Bosch	1 ,, : 1-5	2-5	2-5	5-2	2 ,,	,,	10-17
5. Amsterdam	0 ,, : 0-5	1-5	0-5	2-5	0 ,,	,,	3-20

Een globale conclusie van dit toernooi is dat over het geheel het spel op een zeer goed peil stond. Daar het inmiddels reeds laat was geworden en vele spelers nog een verre reis moesten maken, werd onmiddellijk overgegaan tot de prijsuitreiking, verricht door kolonel De Gast, namens de Algemeen Inspec-

teur. Hierna huldigde de kolonel Arnhem als kampioen van dit toernooi 1961 en overhandigde de aanvoerder de wisselbeker van de generaal, een beker als eerste prijs en een medaille voor de spelers. Ook de overige teams ontvingen de hun toegekende prijs.

Met mes en schaar

Het feit dat de 36-jarige Australische werkmans John Taylor nog leeft, is te danken aan de politiemans Eric Wilson, die hem met schaar en pennemes opeerde, zo las ik. Het was allemaal een zaak van minuten: Taylor kwam te vallen op het Redfern-station van Sydney en kwam op de rails terecht. Zijn linkerbeen werd gedeeltelijk doorgesneden. De man dreigde te zullen doodbloeden, zo zei een ziekenbroeder tot de politiemans. Hij vermeldde erbij dat Taylor nog een kans had wanneer het been onmiddellijk werd geamputeerd. De politiemans bedacht zich geen ogenblik en verrichtte de amputatie met een schaar en een pennemes, zulks ten aanschouwe van een snel

groeijende menigte nieuwsgierigen. Toen Taylor in een ziekenhuis nog een snelle bloedtransfusie toegediend kreeg, bleek zijn toestand bevredigend, hetgeen volgens de artsen de verdienste was van Eric Wilson, die plichtsgetrouw en zeer paraat was opgetreden. Wat hebben wij een mooi vak met ongekende mogelijkheden, vrienden! Ik heb respect voor collega Wilson. Maar, als het eens misgegaan was, wat had „men“ dan gezegd? Nee, ik laat schaar en pennemes thuis, want wij leven in Nederland. Wij staan ook voor niets, maar de kritiek evenmin en da's jammer . . . .

MOMUS.

Ressort Den Haag voor derde maal zwemkampioen

DEFINITIEF IN BEZIT WISSELBEKER

*Ressort Groningen won beker van
vrouwelijke officieren
voor de beste algehele prestatie*

door opperwachtmeester J. M. POST te Groningen

In het Helperzwembad te Groningen is het ressort Den Haag er in geslaagd voor de derde achtereenvolgende maal het Rijkspolitieswemkampioenschap te veroveren. De Hagenaars kwamen hiermede in het definitieve bezit van de door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie uitgelopen wisselbeker.

Aan spanning heeft het in Groningen niet ontbroken, mede doordat het ressort Groningen, dat min of meer als een outsider werd beschouwd, verrassend goed voor de dag kwam.

Na drie nummers leidden de Groningers zelfs, maar een diskwalificatie op de 100 m schoolslag wierp de noordelijken terug naar de derde plaats. Opnieuw kwamen ze echter terug en na zes nummers hadden ze opnieuw de leiding in handen. De stand was toen: Groningen 42½ punt, Den Haag 42 punten en Amsterdam 39 punten. De ressorten Den Bosch en Arnhem, gehandicapt door onvolledige ploegen, kwamen toen al lang niet meer in het stuk voor en eindigden dan ook met een grote achterstand op respectievelijk de vierde en laatste plaats. Langzaam maar zeker werkte Den Haag zich omhoog. Na acht nummers was de stand: 1. Den Haag met 56 punten, 2. Groningen 53½ punt, 3. Amsterdam 53 punten.

De beide laatste nummers brachten voor Den Haag het maximum aan punten, waarmee dit ressort onbereikbaar werd en voor de derde maal zich kampioen mocht noemen. Inmiddels waren Groningen en Amsterdam in een hardnekkig duel gewikkeld voor de bezetting van de tweede plaats. Tot aan het laatste nummer, de 5 x 50 meter estafette vrije slag, was de stand precies gelijk.

Amsterdam wist in dit beslissende nummer echter vier punten meer te verzamelen dan zijn rivaal, waarmee het op de tweede plaats beslag legde.

W. P. van Zijl verbeterde politierecord op de 100 m schoolslag

Onder daverende bijval van het talrijke publiek wist de Haagse zwemmer W. P. van Zijl het nationale politierecord op de 100 meter schoolslag te verbeteren. Hij bracht het op 1.20.1. Ook op de 100 m borsterawl en 3 x 25 m wisselslag persoonlijk toonde hij zich de snelste. Opmerkelijke prestaties leverden ook Raspe (Groningen), met eerste plaatsen op de nummers popduiken en 50 m gekleed zwemmen, waarvan de laatste 15 meter met drenkeling. Verheugend was het feit, dat de gemaakte tijden beter waren dan die van voorgaande jaren.

Elan bij veteranen

Ook de veteranen wierpen zich weer met veel elan in het water. Fijnenburg (Den Bosch) toonde zich opnieuw veruit superieur, terwijl Van Drumpt (Arnhem) zich, met een eerste, een tweede en een zevende plaats

nog juist voor Bakker wist te plaatsen, die eenmaal derde en tweemaal vierde werd.

Groningen: beste algemene prestatie

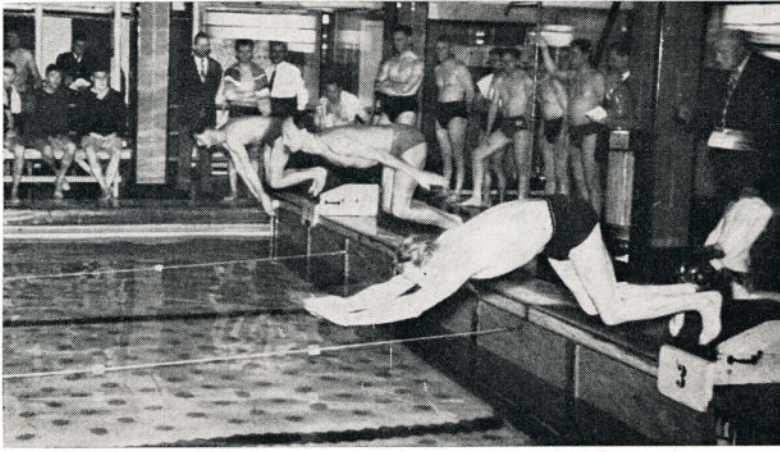
Met zijn derde plaats bij deze zwemkampioenschappen verzamelde het ressort Groningen 18 punten in de telling voor het „algemeen kampioenschap” van het Korps (voetbal, atletiek, volleybal, tafeltennis en zwemmen). Het bleef hiermede precies één punt voor op Den Haag en Den Bosch (17). Arnhem haalde 13 punten en Amsterdam 9. Het ressort Groningen kwam hiermede in het bezit van de door de vrouwelijke officieren van het Korps uitgelopen wisselprijs.

Belangstelling

De belangstelling voor deze zwemkampioenschappen was bijzonder groot, ook van de zijde van de autoriteiten. Naast de Algemeen Inspecteur van het Korps, de inspecteur-generaal J. Gerritsen, merkten we op de kolonel A. S. Fogteloo, territoriaal-inspecteur in het ressort Groningen; de overste J. B. S. Römelingh, districtscommandant Groningen; majoor E. A. Mackay, districtscommandant Assen; commissaris J. W. A. Woldringh van de gemeentepolitie te Assen; mej. mr. M. A. Boom, toegevoegd officier voor jeugdzaken in het ressort Groningen; de kapiteins J. H. Ittman en J. H. G. C. Elzinga;

De kolonel A. S. Fogteloo reikte de prijzen uit.

Start 50 meter schoolslag

de heren J. E. Smit, zwemgedeelte van de N.P.S.B., G. van Schaik en C. H. Kammeijer.

Prijzuitreiking

Daar de generaal Gerritsen de wedstrijden niet tot het einde kon bijwonen, werden de prijzen namens hem uitgereikt door kolonel Fogteloo, plaatsvervanger van de Algemeen Inspecteur; mej. mr. M. A. Boom reikte de door de vrouwelijke officieren beschikbaar gestelde wisselprijs uit. Zij deed dit met een geestig toespraakje.

De voorzitter van de S.R.R.G. bracht dank aan allen, die aan het welslagen van deze zwemkampioenschappen hadden medegewerkt.

De volledige uitslagen zijn als volgt:

50 meter schoolslag	tijd
1. J. Elzinga, Groningen	41.0 sec.
2. v. Beek, Amsterdam	42.5 sec.
3. Köhler, Amsterdam	43.1 sec.
4. Stout, Den Haag	43.3 sec.
5. Haringa, Groningen	44.0 sec.
6. Mosk, Den Bosch	45.0 sec.

50 meter borsterawl	
1. Raspe, Groningen	29.4 sec.
2. A. Spruit, Den Haag	31.9 sec.
3. v. d. Woude, Amsterdam ..	33.0 sec.
4. S. Spruit, Den Haag	33.3 sec.
5/6 Melick, Den Bosch	35.6 sec.
5/6 Bansema, Groningen	35.6 sec.

50 meter rugslag	
1. Raspe, Groningen	36.8 sec.
2. v. d. Berg, Den Haag	38.9 sec.
3. S. Spruit, Den Haag	42.2 sec.
4. Bansema, Groningen	42.4 sec.
5. Wadners, Den Bosch	42.5 sec.
6. Schat, Amsterdam	44.0 sec.

100 meter schoolslag	
1. v. Zijl, Den Haag	1.20.1 sec.
2. Köhler, Amsterdam	1.34.2 sec.
3. v. Beek, Amsterdam	1.38.5 sec.
4. Heinen, Den Haag	1.42.7 sec.
5. Gijsbertsen, Den Bosch ..	1.44.0 sec.
6. Marijnissen, Den Bosch ..	1.49.9 sec.

3 x 50 meter wisselslag estafette	
1. 's-Gravenhage	1.46.4 sec.
2. Groningen	1.52.8 sec.
3. Amsterdam	2.00.5 sec.
4. 's-Hertogenbosch	2.09.5 sec.
5. Arnhem	2.16.0 sec.

Popduiken	
1. Haringa, Groningen	18.9 sec.
2. v. Beek, Amsterdam	19.9 sec.
3. de Leeuw, Den Bosch	20.0 sec.
4. Botter, Amsterdam	20.1 sec.
5. Koning, Groningen	20.2 sec.
6/7 Stout, Den Haag	20.4 sec.
6/7 Verhoef, Den Haag	20.4 sec.

100 meter borsterawl	
1. v. Zijl, Den Haag	1. 6.0 sec.
2. Raspe, Groningen	1.10.4 sec.
3. v. d. Berg, Den Haag	1.13.2 sec.
4. Wijnstok, Amsterdam ..	1.21.6 sec.
5. v. d. Woude, Amsterdam	1.26.0 sec.

50 meter gekleed met drenkeling	
1. Haringa, Groningen	0.59.6 sec.
2. Botter, Amsterdam	0.59.9 sec.
3. Köhler, Amsterdam	1. 6.9 sec.

4. Heinen, Den Haag ..... 1. 8.4 sec.
5. Mosk, Den Bosch ..... 1.10.4 sec.
6. Verhoef, Den Haag ..... 1.12.7 sec.

3 x 25 meter wisselslag persoonlijk	
1. v. Zijl, Den Haag	0.57.5 sec.
2. A. Spruit, Den Haag	1. 5.2 sec.
3. Bansema, Groningen	1. 7.5 sec.
4. Schat, Amsterdam	1. 9.0 sec.
5/6 Wadners, Den Bosch	1.11.0 sec.
5/6 Wijnstok, Amsterdam ..	1.11.0 sec.

5 x 50 meter vrije slag estafette	
1. 's-Gravenhage	2.47.0 sec.
2. Amsterdam	3.10.5 sec.
3. Groningen	3.14.7 sec.

Einduitslag veteranen driekamp	
1. Fijnenberg, Den Bosch	4 pt.
2. v. Drumpt, Arnhem	10 pt.
3. Bakker, Amsterdam	11 pt.
4. Tas, Amsterdam	16 pt.
5. v. Erp, Den Bosch	18 pt.
6. v. d. Veen, Groningen	20 pt.

Einduitslag	
1. 's-Gravenhage	79 pt.
2. Amsterdam	67 1/2 pt.
3. Groningen	65 1/2 pt.
4. 's-Hertogenbosch	21 pt.
5. Arnhem	4 pt.

Wisselbeker voor het ressort dat in 1 kalenderjaar bij de 5 Korpswedstrijden de meeste punten behaalt. (Aangeboden door het Vrouwelijk Kader Officieren voor Jeugdzaken Korps Rijks-politie).

	Amsterdam	Arnhem	Den Haag	Den Bosch	Groningen
Atletiek	2	1	5	3	4
Voetbal	-	3	2	5	4
Volleybal	2	3	1	5	4
Tafeltennis	1	5	4	2	3
Zwemmen	4	1	5	2	3
Totaaluitslag	9	13	17	17	18

Uitreiking van de wisselbeker aangeboden door de Vrouwelijke Officieren door mejuffrouw mr. M. A. Boom, aan de leider van het ressort Groningen, adjudant S. v. d. Sluis.

precies gezegd: „Hare Majesteits Koninklijk Paleis en vesting de Tower of Londen” als residentie deed afkeuren. Er waren nog zoveel andere personen, die de vrijheid vaarwel moesten zeggen bij het betreden van de Tower: Anna Boleyn en Katherine Howard, de tot de dood gedoemde vrouwen van Hendrik VIII; Sir Walter Raleigh, met 13 jaar gevangenschap in het vooruitzicht; Sir Thomas More, Lord Chancellor van Engeland en John Fisher, Bisschop van Rochester, dit ter dood werden gebracht. Vierhonderd jaar later werden beiden te Rome heiligverklaard. Vorstinnen en heiligen, en lager in rang staande mannen en vrouwen, die in roerige en emotievolle tijden hun koning trotseerden uit hebzucht, eerbzucht, trots, of omwille van hun geweten, gingen deze weg. In de late herfst, als de laatste bladeren zijn neergedwarreld op Tower Green, heerst er temidden van de grijze muren van de White Tower en de zwart-wit betimmering van Queen's House een rust, die in de drukke zomermaanden onmogelijk lijkt. Daar heerst stilte rond de loodrechte massieve muren van de White Tower, de vergulde kronen en windvanen op de zwarte koepels, of, aan de zuidkant, op de Normandische ramen van St. John's Chapel. In de White Tower zijn de statievertrekken gevuld met de mooiste wapenrustingen van Europa, en de kapel uit de 11de eeuw, nog altijd een Koninklijke kapel, welke in gebruik is met Kerstmis, Pasen en Pinksteren. Dit is, weliswaar in klein bestek, een schitterend voorbeeld van Normandische architectuur; de structuur is onver-

anderd gelaten sinds in 1080 met de bouw werd begonnen. Vorsten en vorstinnen hielden er hun godsdienstoefeningen; in 1461 werd Koning Hendrik VI er opgebaard, na te zijn vermoord in de Wakefield Tower; en niet lang geleden een groot krijgsman, Veld-Maarschalk, Lord Wavell, Constable of the Tower. Bij de baar hielden lijfwachten en soldaten de wacht in de door kaarsen verlichte kapel, tot de dag van de begrafenis was aangebroken.

De Tower is een vesting met veel torens, waarvan de White Tower de oudste is. Toen Willem de Veroveraar zijn beroemde overwinning behaalde in 1066, vormde hij een kamp oostelijk van de City van Londen en na zijn kroning liet hij beginnen met de bouw van een fort, naar men aanneemt op dezelfde grond als waarop het kamp zich bevond. Door andere vorsten werden nieuwe delen bijgebouwd — de Byward Tower, met zijn valpoorten, werd gebouwd tijdens de regering van Richard I (1189-99); de Bell Tower, waar More en Fisher op-

gesloten zaten voor hun executie, dateert uit de daaropvolgende regeringsperiode; de Bloody Tower werd er aan toegevoegd door Richard II (1377-1399) en de toren behield deze wrede naam, daar men aanneemt dat daar in 1483 de moord op de „Little Princes” (de jonge koning Edward V en zijn broer) plaats vond. Pas gerestaureerd is het 17de eeuwse gebouw de „New Armories”. Het is voor het publiek geopend en bevat wapenrustingen, die de collectie van de White Tower aanvullen.

Redactie en uitgever van het Korpsblad Rijkspolitie wensen u en de uwen een in alle opzichten voorspoedig 1962

Overleden personeel

Wmr. 1e kl.
C. H. Jacobs
Eerbeek
ressort Arnhem
† 2-12-1961

Wmr. 1e kl.
J. Schalen
Annerv.schekanaal
ressort Groningen
† 30-11-1961

PERSONALIA

Verplaatsingen

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-12-'61: P. Laverman, Dir. Off. 2e kl., van Utrecht naar Amsterdam.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 8-11-'61: G. v. Heest, wmr. 1e kl., van Herkingen naar Ben. Hardinxveld-Giessendam; D. de Ruiters, wmr., van Klaaswaal naar Numansdorp.

Per 1-12-'61: A. de Haan, wmr. 1e kl., van Oude Tonge naar Aagtekerke.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-2-'61: H. A. Boeijen, wmr. 1e kl., van Schaijk naar Reek (i.v.m. wijziging organisatie).

Per 6-11-'61: M. J. L. Debeij, wmr., van Ulestraten naar Maastricht (park.gr.); A. C. Duisterhoff, wmr. 1e kl., van Meerssen naar Grave.

Per 15-11-'61: F. L. Laenen, wmr., van Schoot naar Maarheeze; J. H. Keizer, wmr. 1e kl., van Den Bosch (staf distr.) naar Giesbeek.

Per 1-12-'61: M. Zuidema, wmr., van Oirschot naar Bedum; M. P. v. d. Riet, wmr. 1e kl., van Stampersgat naar Eften; H. J. Mosk, wmr., van Raamsdonksveer naar Kruisland.

RESSORT ARNHEM

Per 22-11-'61: Chr. Slot, wmr. 1e kl., van Spoolde naar Urk.

RESSORT GRONINGEN

Per 15-11-'61: C. Winters, owmr., van Ulrum naar Uithuizermeeden.

Per 16-11-'61: J. Timmermans, wmr. 1e kl., van Zwaagwesteinde naar Minnertsga.

Per 1-12-'61: B. Baar, wmr. 1e kl., van Bedum naar Leens; H. Smit, wmr. 1e kl., van Joure naar Heerenveen; J. Rodenhuis, Dir. Off. 3e kl., van Winschoten naar Leeuwarden; C. Hofstra, wmr., van Oosterwolde naar Oudega.

Bevorderingen

RESSORT AMSTERDAM

tot adjudant:

Per 1-11-'61: D. Pasma te Alkmaar.

tot opperwachtmeester:

Per 1-11-'61: J. G. Entius te Amsterdam; D. de Vries te Utrecht; S. Wage-maker te Weesp.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 15-11-'61: R. v. Doorn te Woudenberg.

Per 1-12-'61: P. Benjamin te Landsmeer.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot adjudant:

Per 15-10-'61: L. Dieleman te 's-Gravenhage.

tot opperwachtmeester:

Per 1-11-'61: J. P. Klein, G. L. Penning en W. A. v. d. Meij allen te 's-Gravenhage.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-12-'61: A. Duim te Bodegraven; W. J. Anker te 's-Gravenhage; G. Erkelens te Bodegraven; P. Meijers te Leiden; E. Louwerse te Axel; H. Smits te Lisse.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot opperwachtmeester:

Per 1-11-'61: G. W. Oonk te Berlicum.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-12-'61: C. Beijen te Horst; M. J. Geeratz te Venray; J. W. van Ampting te Vlodrop; J. W. van Duin te Eindhoven; J. W. Brethouwer te St. Oedenrode; J. C. Jansen te Eindhoven; G. P. H. van Kemenade te Boxtel; G. van Niedeek te Den Bosch; J. B. Plompen te Veghel; W. ter Haar te Schijndel; A. Piersma te Ulvenhout; A. J. Remmits te Deurne; J. G. Janssen te Amby; H. J. Veldduis te Roermond; C. van Dalen te Heusden; J. A. Schuurmans te Tudderen; H. M. v. d. Mark te Cuijk; N. M. Baas te Dongen; F. H. Schuurman te Grave en H. Klamer te Uden.

RESSORT ARNHEM

tot opperwachtmeester:

Per 1-11-'61: I. van Gooswilligen te Arnhem.

Per 15-11-'61: J. H. Keizer te Giesbeek.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-12-'61: J. Benou te Haften; A. van Weelden te Hengelo (G.); J. den Otter te Zevenaer; A. H. Geurts te Eerbeek; J. W. K. Coenraads te Brummen; G. J. Speldekamp te Doetinchem; K. Mulder te Epe; W. van Willigen te Vaassen; A. Borst te Ittersum; J. van Beek te Druten; C. A. v. d. Horst te Zwolle; B. E. Slatius te Apeldoorn; A. W. Veenvliet te Harderwijk; A. J. Brouwer te Nieuwdijk; H. Holt te Ruurlo; J. v. d. Scheer te Doetinchem; A. v. d. Streek te Putten en A. C. Rensen te Harderwijk.

RESSORT GRONINGEN

tot opperwachtmeester:

Per 15-11-'61: C. Winters te Uithuizermeeden.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-12-'61: S. J. Visser te Droegham; F. Ekkels te Irnsum en P. W. Dijkhuis te Scheemda.

RIJKSPOLITIE TE WATER

tot adm. ambt. C 3:

Per 1-2-'61: J. van Twillert te Amsterdam.

In dienst getreden

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 1-11-'61: Mej. S. Th. Croes, schrijver op a.c. te 's-Gravenhage.

Per 6-11-'61: Mevr. H. B. R. Dado-Teske adm. kracht op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

Per 15-11-'61: T. P. v. Tongeren, schrijver A i.t.d. te Alkmaar.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 4-12-'61: J. Goedbloed, techn. assistent op a.c. te 's-Gravenhage; F. Pettinga, techn. assistent op a.c. te Leiden; P. F. Gelderland en N. A. A. Bakker, techn. assistenten op a.c. te Terneuzen.

RESSORT ARNHEM

Per 4-12-'61: A. J. Keizer te Doetinchem; J. Perdok te Zwolle en R. Hoen te Almelo, allen als techn. assistent bij de resp. verkeersgroep.

RESSORT GRONINGEN

Per 9-11-'61: A. v. d. Weide, transportgeleider te Groningen (parketgroep).

Per 1-12-'61: W. Stellingwerf, schrijver A i.t.d. te Leeuwarden (verkgroep).

De dienst verlaten

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 1-12-'61: Mej. C. Lelieveld, schrijver op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-12-'61: J. P. v. Oost en W. Kooman, wmr. 1e kl. te 's-Gravenhage; H. Speulman, wmr. te 's-Gravenhage en C. P. Boer, wmr. te Hellevoetsluis.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 15-11-'61: W. H. J. Meuwissen, owmr. te Simpelveld.

Per 1-12-'61: E. J. N. de Haan, owmr. te Roermond (parketgroep).

Ambtsjubilea

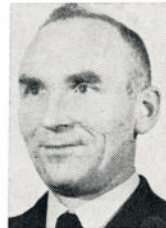
Wmr. 1e kl.
J. Zijlstra
Aalsmeer-dorp
ressort Amsterdam
25 jaar op 2-12-1961

Owmr.
F. J. A. A. Guérard
Diemen
ressort Amsterdam
25 jaar op 5-12-1961

Wmr. 1e kl.
C. D. Kemp
Arkel
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 1-12-1961

Owmr.
L. Stoffele
Roermond
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 3-12-1961

Owmr.
J. Th. Roelofs
Brummen
ressort Arnhem
25 jaar op 1-12-1961

Adjudant
J. Scholten
Haaksbergen
ressort Arnhem
25 jaar op 5-12-1961

Owmr.
J. W. Vis
Amsterdam
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 5-1-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

3e JAARGANG N°. 6 - FEBRUARI 1962

WWW.RJKSPOLITIE.ORG

Vele leden Korps Rijkspolitie ingezet bij ramp Harmelen

Generaal sprak tevredenheid uit

door de kapitein H. VAN LAAR te De Bilt
Foto's: Technische Recherche Amsterdam

Op maandag 8 januari ongeveer 9 uur verrichtte de opperwachtmeester J. de Visser, postcommandant te Harmelen zijn normale patrouille in zijn bewakingsgebied. De dag scheen te worden als zo vele andere; het vrij rustige Harmelen als woonplaats en het landelijk gedeelte van de gemeente, dat door boeren wordt bewoond geven dagelijks wel problemen, maar die doen zich in elke gemeente voor. Grote drukte wordt meestentijds veroorzaakt door de Rijksweg 12 (Utrecht-Den Haag) die over een afstand van ongeveer 5 kilometer door de gemeente Harmelen loopt. Iedereen herinnert zich nog de kettingbotsingen die op deze weg plaatsvonden op de feestdagen in het voorjaar van 1961. Ook de „ijzeren weg" loopt door de gemeente Harmelen en wel over een afstand van 2 à 3 kilometer. Een bijzonderheid hiervan is wel dat in dit gedeelte een spoorwegsplitsing ligt. Het spoorwegverkeer bezorgt de Rijkspolitie in Harmelen zeker minder werk dan de drukke Rijksweg 12. Maar wie kon vermoeden, dat dit op 8 januari 1962 anders zou zijn? Het was de dag van de spoorwegramp bij Harmelen, die behalve vele anderen ook een groot aantal leden van het Korps Rijkspolitie in het geweer bracht om te doen wat nodig en mogelijk was bij dit tragische gebeuren. De leden van het Korps deden onopvallend wat hun plicht was. Wat zij deden moge blijken uit bijgaand artikel dat de kapitein H. van Laar voor het korpsblad schreef.

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

3e JAARGANG

No. 6 — Februari 1962

VERSCHEIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester
J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas
E. de Heus te Hulsbergen

Wachtmeester
P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Lekum 135d bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum
Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3,50 per jaar
bij vooruitbetaling
Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

Postbus 10 — Dokkum
Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

★

Foto omslag:

De dienstverlening van het Korps Rijkspolitie bij de ramp te Harmelen had een veelzijdig karakter en omvatte onder meer bewaking.

Op de ochtend van de achtste januari reed de opperwachtmeester J. de Visser in de Kerkstraat van Harmelen, op weg naar de polder Reijerscop voor veldsurveillance. Opeens hoorde hij een knal. Hij dacht aan een gewerschot, maar zijn politiehart ging daar onmiddellijk aan twifelen. Hij reed snel naar zijn woning. Daar stond zijn echtgenote al in de deuropening. Ze zei: „Ga onmiddellijk naar de spoorbaan, want er zijn twee treinen op elkaar gereden.” Opper De Visser ging met grote haast naar de spoorbaan, terwijl zijn echtgenote het bericht doorgaf aan de groepscommandant Vleuten-De Meern, die op zijn beurt, voordat hij per motor naar Harmelen ging, het Districtsbureau in De Bilt telefonisch van het gebeurde op de hoogte stelde. Niemand kon op dat moment vermoeden, dat deze treinbotsing een zodanige omvang zou aannemen, dat het bijna een Nationale Ramp kon worden genoemd. Ook uit de hiervoor geschetste meldingen was zoiets niet af te leiden. Zelfs toen het reddingswerk reeds twee uren op volle toeren aan de gang was, kon nog niet met zekerheid worden gezegd hoeveel slachtoffers er te betreuren zouden zijn. Twee uur na de ramp sprak men over 30 à 40, maar wie kon vermoeden, dat dit aantal op zou lopen tot 93. Ieder die voor de eerste maal op de plaats van de ramp verscheen, kon in één oogopslag geen hoogte krijgen van de omvang van de ramp. Het is moeilijk in te denken wat de gespaard gebleven treinreizigers, de

huisartsen, de wijkverpleegsters, de E.H.B.O.-ers en zo vele, vele anderen hebben moeten verwerken toen zij korte tijd na de botsing op de plaats van het ongeval arriveerden.

Direct na de botsing werden alle beschikbare radiowagens van de verkeersgroep opgeroepen. Onder leiding van de Commandant Verkeersgroep, de adjudant J v. d. Veen, konden direct de noodzakelijke verkeersmaatregelen worden getroffen. De botsing gebeurde op ongeveer 150 meter van de overweg in de Leidsestraatweg. Deze weg was dan ook de enige aan- en afvoerweg voor de ambulances en alle andere auto's van de hulpverlenende diensten. De omleidings- en regelingsposten konden dus vrij eenvoudig worden uitgezet, maar het was zaak dit snel te doen, want anders zou deze in verhouding vrij smalle weg worden geblokkeerd door onbeheerd en afgesloten achtergelaten voertuigen. De Commandant Verkeersgroep en 14 leden van zijn groep handelden echter met grote snelheid en beslistheid, zodat de aan- en afvoerwegen volledig benut konden worden. Zeer gewaardeerde hulp werd verleend door het personeel van de gemeentepolitie Woerden. De afstand tussen het rampterrein en het bureau van politie te Woerden bedraagt slechts 4 kilometer. Zeer spoedig na de ramp was de radiowagen van dit korps en een aantal verkeersregelaars ter plaatse om de eerste stoot op te vangen. Nadat voldoende personeel van de Rijkspolitie aanwezig was, werden deze posten

De Minister-president prof. dr. J. E. de Quay (rechts), de minister van Verkeer en Waterstaat drs. H. A. Korthals en rechts achter prof. De Quay de Procureur-Generaal te Amsterdam, mr. H. R. de Zaaijer, op het terrein van de ramp.

van de gemeentepolitie overgenomen. Op de plaats van het ongeval behoefde de Rijkspolitie geen bergings- of ander hulpverlenend werk te verrichten. Vrijwillige en georganiseerde deskundige eerste hulpverleners waren in voldoende mate aanwezig. Derhalve werden zo spoedig mogelijk afzettings- en bewakingsposten ingesteld. Met dienstauto's en taxi's werden, na het bekendworden van de botsing, 20 leden van de omliggende groepen naar het rampterrein overgebracht. In samenwerking met personeel van de Spoorwegrecherche werden de volgende werkzaamheden verricht: afzetting van het spoorweggedeelte en de directe omgeving daarvan; het controleren van alle personen, die zich op het rampterrein bevonden, aangezien na het bergen van alle gewonden, deze werkzaamheden ten aanzien van de doden aan de officiële bergingsploegen van de N.S. moesten worden overgelaten; het op tactische wijze controleren van alle personen, die het rampterrein verlieten, aangezien zich overal verspreid grote hoeveelheden eigendommen van slachtoffers bevonden; het verzamelen en bewaken van alle onbeheerde eigendommen, die in de avond door twee grote vrachtauto's naar het groepsbureau in de Meern werden overgebracht, teneinde geadministreerd te worden. Voorts begonnen de Groeps- en Postcomman-

Triest nasporingswerk . . . .

dant in samenwerking met de Spoorwegrecherche het onderzoek naar de oorzaak van de botsing. Ongeveer drie uur na de botsing kon met het bergen van de doden worden begonnen. In grote militaire vrachtauto's, die een pendeldienst onderhielden, werden zij overgebracht naar het mortuarium van het militair hospitaal Oog in Al te Utrecht. Brancards, dekens, etc. waren op het rampterein voldoende aanwezig, dank zij de aanwezigheid van militaire opslagplaatsen in Woerden.

Na aankomst in het hospitaal van de eerste „dodenwagen” konden vier man van de Rijkspolitie en de Spoorwegrecherche beginnen met de identificatie-werkzaamheden. Na enkele uren bleek echter dat dit aantal niet voldoende was, zodat meer personeel hiervoor werd ingezet. Ongeveer 9 uur 's avonds waren 27 ambtenaren met deze werkzaamheden belast. Een identificatieploeg bestond uit twee verpleegsters van het hospitaal en 1 of 2 politieambtenaren. Op elke 2 of 3 ploegen was een arts ingedeeld om de (of beter een) doodsoorzaak vast te stellen. De letsels waren, over het geheel genomen, zeer zwaar. Om ongeveer 3 uur in de daaraanvolgende nacht waren de identificatiewerkzaamheden beëindigd, doch van 5 slachtoffers kon de identiteit niet met zekerheid worden vastgesteld.

In de loop van de middag en avond waren er in het hospitaal vele nabestaanden verschenen. Zij waren hoofdzakelijk de verwanten van de slachtoffers, waarbij de identiteits-

Het was geen overbodige luxe dat de Rijkspolitie controleerde wie op rampterein rondliepen . . . .

vaststelling moeizaam verliep, omdat geen enkel bewijs of papier kon worden gevonden. Veelal was dit het geval met de vrouwelijke slachtoffers, doch ook mannen en kinderen bevonden zich daaronder. Deze bedroefde familieleden werden te woord gestaan door een groep van 6 ambtenaren, die aan de hand van de gegevens, die verstrekt werden, contact opnamen met de identificatieploegen, om op deze wijze tot zekerheid te geraken.

In de middaguren was in het hospitaal een vergadering belegd, waarbij o.a. aanwezig waren: de Officier van Justitie, Hoofd van het Arrondissementsparket, een Substituut-Officier,

de Commandant van het hospitaal, een Utrechts predikant, een Hoofdinspecteur van de Gemeentepolitie te Utrecht, en anderen. Hier konden de volgende beslissingen worden genomen:

- a. de slachtoffers zouden worden opgebaard in de Buurkerk te Utrecht;
- b. één begrafenisondernemer zou voor de kisting zorgdragen en tevens de Buurkerk in gereedheid brengen voor het opbaren van 85 slachtoffers;
- c. op dinsdag 9 januari 1962 te 8.00 uur moesten alle kisten in de Buurkerk aanwezig zijn, daar om 9.00 uur de nabestaanden de gelegenheid ontvingen de kerk te bezoeken;
- d. het vervoer van het hospitaal naar de kerk zou per militaire auto plaatsvinden;
- e. formulier processen-verbaal dienden te worden vervaardigd, alsmede bewijzen van ontvangst om de waardevolle voorwerpen aan de nabestaanden ter hand te kunnen stellen.

Aangezien 58 kisten — uit Hoorn afkomstig — eerst om 5.30 uur 's nachts arriveerden, moest met voortvarendheid gewerkt worden om te 9.00 uur gereed te zijn. Men slaagde hierin. Omstreeks die tijd konden, op enkele uitzonderingen na, alle leden van de identificatieploegen zeer vermoeid huiswaarts keren.

De helpers werden goed verzorgd.

Dinsdagochtend om halfacht waren een nieuwe ploeg van 25 Rijkspolitieambtenaren en personeel der Spoorwegrecherche in de Buurkerk aanwezig. Zij kregen uitvoerig instructie hoe gehandeld diende te worden, indien zij in contact moesten treden met de nabestaanden die de kerk bezochten. Bij aankomst in de kerk behoefden de nabestaanden slechts de naam van hun familielid te noemen. Hierna werden zij door dames van de U.V.V. of door politiepersoneel naar een wachtruimte begeleid. In de ruimte voor de politie-administratie kon de betrokken politieambtenaar aan de hand van een kaartstelsel en een plattegrond (alle kisten

stonden op een - opvolgend - genummerde plaats) zien waar hij met de nabestaanden heen moest gaan. Tenslotte begaf de politiemann zich met twee der nabestaanden naar de administratieruimte om de voorgescreven bescheiden in te vullen. In de namiddag waren de nabestaanden van alle slachtoffers in de Buurkerk aanwezig geweest. Een dag vol droefheid en emoties was voorbij. De hierbij betrokken ambtenaren waren dankbaar, dat alle identificaties juist waren geweest. Inmiddels had het Hoofd van het Arrondissementsparket beslist, dat alle slachtoffers op woensdag 10 januari 1962 vanaf 10.00 uur ter beschikking

van de nabestaanden konden worden gesteld. Woensdagochtend om 8.00 uur waren weer 15 politieambtenaren, die de vorige dag deel hadden uitgemaakt van de confrontatieploegen, aanwezig. De burgemeester der gemeente Kamerik bracht met drie ambtenaren van de secretarie de gehele administratie van het overlijdensregister over naar de Buurkerk, zodat ter plaatse de verloven tot begraven aan de begrafenisondernemers ter hand konden worden gesteld. Een bijzonderheid in deze is, dat de botsing plaats vond op een 300 meter brede uitloper van het gebied van de gemeente Kamerik. Op die woensdagavond laat werd de laatste kist de Buurkerk uitgedragen.

Op dezelfde dag, 's morgens tussen 9.00 en 10.00 uur waren degenen, die in de Buurkerk hun werkzaamheden verrichtten, getuige van het deelnemingsbezoek van H.M. de Koningin. Nadat Hare Majesteit een stille rondgang langs de katafalken had gemaakt, werd in de wachtruimte ook een deputatie van het Korps Rijkspolitie aan Haar voorgesteld. Deze deputatie bestond uit Korpsleden, die zeer nauw bij de werkzaamheden ten aanzien van de ramp en de slachtoffers betrokken waren geweest.

De zeer bijzondere omstandigheden, waaronder de leden van de identificatie- en confrontatieploegen, het personeel van de post Harmelen en enkele leden van de Verkeersgroep, hebben moeten werken, waren voor de Algemeen Inspecteur van het Korps aanleiding om deze personeelsleden op 16 januari bijeen te roepen in de kantine van „de Varenkamp” te Bilthoven en hen dank te zeggen voor de toewijding en volharding, die zij tijdens en na de ramp bij hun werkzaamheden hebben betoond. Dat er zich tijdens deze dagen vele problemen hebben voorgedaan, spreekt welhaast vanzelf. Deze problemen worden terdege bestudeerd en mogelijk zal hierover te zijner tijd een publicatie, een handleiding of een advies kunnen worden uitgegeven.

Dit verslag heeft slechts ten doel een indruk te geven van het voortreffelijke, veelal zware werk, dat door vele leden van het Korps Rijkspolitie in dezen is verricht.

In de verkeersschool „De Varenkamp” te Bilthoven sprak de Generaal zijn erkentelijkheid uit voor de wijze waarop de Korpsleden zich hebben ingezet.

Over temperatuur en druk, temperament en drukte

door A. BLOKZIJL ing., Inspecteur Motormaterieel te 's-Gravenhage

BEGRIIP VOOR DE MOTOR . . . .

Ook in de uitrusting van het moderne politiekorps neemt „de motor” een steeds belangrijker plaats in. De motor dient ons in vele opzichten variërend van de bromfiets tot de T.P.W. of de F.K. 1000 of de grote surveillancewagens. Het mag zo zijn dat het motorvoertuig „veel kan hebben” maar het is nochtans geen moeite om de motor in snel tempo te vernielen. Daarnaast vergt het in feite nog minder moeite om nodeloze reparaties en onnodige moeilijkheden te voorkomen. Hoe degelijk de motor ook is gebouwd, hij blijft een vernuftig instrument dat een goede bediening vraagt. Hij dient, maar wil in zekere opzichten ook gediend worden. Het hoe en waarom is dikwijls slechts een weet. Het gaat er daarbij in de eerste plaats om iets te doorgronden van wat er in de motor omgaat. Dat is bovendien ook nog een interessante materie die in het Korpsblad Rijkspolitie zal worden behandeld door de heer A. Blokzijl ing., Inspecteur Motormaterieel van het Korps. Het eerste artikel in deze serie vindt de lezer hierbij; een boeiende en voor ieder begrijpelijke verklaring van enkele problemen en een kleine vingerwijzing voor een goed gebruik van de kostbare instrumenten van deze uitrusting.

Had u ooit gedacht dat er in de cylinders van een motor temperaturen van meer dan 2000° Celsius omgaan bij een druk van 30 tot 40 atmosfeer, dat een krukas op ongeveer 100.000 kilometer zo'n kleine 400.000.000 keer rondwentelt? Het zijn zo een paar geheimen uit de wereld van zuigers en kleppen, geheimen ook van de benzinemotor, de krachtbron van onze voertuigen.

De benzinemotor is een verbrandingsmotor. Dat wil zeggen dat in een kleine ruimte in de cylinder, de zogenaamde verbrandingsruimte, een mengsel van benzine en lucht door een elektrische vonk van de bougie wordt aangestoken en verbrand. Door deze verbranding ontstaat een hoge druk en een hoge temperatuur in de verbrandingsruimte. Een druk van 30 tot 40 atmosfeer en een temperatuur van 2000 tot 2500° C. Op elke vierkante centimeter van de bodem van deze ruimte staat een druk van 30 tot 40 kg, bij een temperatuur van 2250° C. Deze bodem is de kop van de zuiger. Door de druk van de gassen gaat de zuiger omlaag, maar zijn temperatuur stijgt als gevolg van de hitte van de verbranding. Omlaaggaande drijft de zuiger de krukas aan, die via de koppeling en een samenstel van tandwielen, dat we „versnellingsbak” noemen, de drijfassen van het voertuig in beweging brengt. De op- en neergaande beweging van de zuiger wordt zodoende omgezet in een draaiende beweging van de wielen. Tot zover de werking van een mechanisch voertuig „in een notedop”.

Cijfers

Wat zeggen ons nu de getallen voor de druk en de temperatuur. Vergelijken we die eens met meer bekende omstandigheden: Onze gemiddelde

lichaamstemperatuur is 37° C., en we leven onder een druk van 1 atmosfeer. Als we een temperatuur hebben van 41 à 42°, dan zijn we zwaar ziek. Als we onder een druk leven moeten van 2 à 3 atmosfeer, hetgeen bij duiken tot 30 meter diepte voorkomt, dan houden we het maar even uit. Verder bedenken we dat water kookt bij 1 atmosfeer en 100° C. Een stoomlocomotief werkt bij een druk van 14 atmosfeer en 180° C. Staal is vloeibaar bij 1600° C. Bekende omstandigheden; maar alle nog gunstiger dan in de cylinder van uw motor. En bij deze ongunstige omstandigheden stellen we nog hoge eisen aan de betrouwbaarheid en de duurzaamheid van het gekwelde materiaal.

Veel gevergd

Welke zijn dan die eisen? Laten we maar blijven bij de zuiger en de cylinder, dan zullen we stellen dat gedurende 80.000 tot 100.000 km (dat is bij een gemiddelde snelheid van 40 km/u gedurende 2000 tot 2500 bedrijfsuren) of gedurende 360.000.000 omwentelingen van de krukas, alles op de juiste maat blijft; de zuiger geen druk laat wegllopen langs zijn flank; de kleppen — dat zijn de afsluiters van de ingang en de uitgang van de verbrandingsruimte — goed afsluiten en de vonk op het juiste tijdstip en met de juiste kracht overspringt. Dat is al met al geen kleinigheid.

Zuiger bij de kop

Als we de zuiger letterlijk en figuurlijk eerst eens bij de „kop” nemen, dan weten we dat het materiaal van deze kop bij 1000° smelt. Is er dus een plaats waar deze temperatuur wordt overschreden, dan zal daar een gat ontstaan. Deze plaats is direct onder de bougie. Daar begint de

„verbranding”, maar bij een goed gebruik van de motor ook de „Victorie” over deze materie! Dat wil zeggen als we er voor zorgen dat de koeling zodanig is dat de temperatuur binnen de limiet blijft, dan zal de zuiger het wel uithouden. Dus . . . koeling. Wij koelen de zuiger door hem contact te laten hebben met een koudere cylinderwand, die we weer koelhouden door er water of lucht langs te laten stromen. We kennen dan ook „waterkoeling” bij auto's en „luchtkoeling” bij sommige auto's (b.v. V.W.) en bij alle motorrijwielen en brommers. Er is nóg een reden waarom we de zuiger moeten koelen. Alles wat warm wordt, zet uit. Het ene metaal meer dan het andere. Aluminium — waar de zuiger in hoofdzaak uit bestaat — meer dan gietijzer, waar de cylinderwand meestal uit bestaat. Bij een zelfde temperatuurstijging „groeit” de zuiger sneller dan het gat — de cylinder — waarin hij beweegt. Er is een zekere speling gegeven bij de aanmaak van deze delen, maar wordt de temperatuur te hoog, dan zal de zuiger gaan klemmen en — meestal met z'n kop, omdat die het heetst wordt — in de cylinder vast lopen.

Als dat gebeurt is er nog maar één oplossing: revisie !! (f 800,— tot f 1.000,—).

Dit kunt u dus al snel bereiken, door niet op koelwater of snelheid te letten. Ook kan dit resultaat goed bereikt worden door nooit naar de hoeveelheid olie in het carter te kijken. Het resultaat is verzekerd, daar kunt u van op aan. Nu hadden we het over snelheid voor koelen. Dit is van belang voor de luchtgekoelde motoren. De rijwind, als gevolg van de snelheid ontstaan, moet het koelen verzorgen. Als u dus veel warmte produceert door in een lage versnelling met veel motortoeren, langzaam te rijden, dan krijgt u een pracht van een „klemmer”, zoals dat in het jargon van dit vak heet.

En de olie . . .

De olie werd boven ook even aangedragen. Veelal denkt men dat de olie slechts voor het smeren van de bewegende delen moet zorgen. Mis . . .! Natuurlijk doet de olie dit wel, maar zijn taak is hiermede niet afgelopen. Hij moet tevens zorgen voor de koeling. Olie kan veel warmte bevatten.

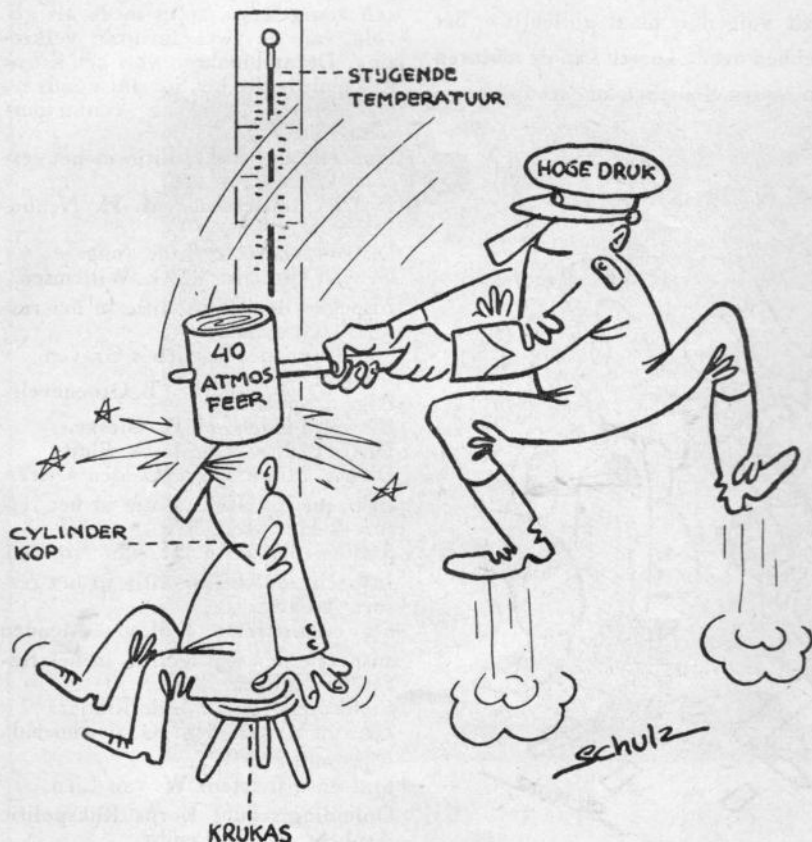
U hebt zeker wel eens aan een kop vette soep uw mond gebrand. Dan weet u ook dat olie lang en veel warmte kan opnemen. We nemen de olie mede in een oliepan of carter, met een zo groot mogelijke oppervlakte. Hier staat de olie z'n warmte af en gaat dan weer op zoek door de motor naar nieuwe warmte om deze af te geven in de oliepan. Wanneer u dus nooit naar de olievoorraad kijkt, dan ook zal de zuiger het wel opgeven, klemmen, uitelkander gerukt worden of smelten. Op het dashboard, het instrumentenpaneel van uw voertuig, zult u zeker een indicator voor de temperatuur vinden en ook een indicator voor de druk waarmee de olie door de motor wordt voortgestuwd. Soms zijn dit „klokjes”, soms alleen maar signaallampjes die in geval van „gevaar” gaan aangloeien. Door deze stelselmatig te verwaarlozen, of te denken: „het kan nog wel even”, kunt u de „mooiste” klemgevallen scheppen die u zich kan denken. De kosten van deze „pret” zijn dan meestal voor het Rijk. Want toevallig heeft „de vorige bestuurder” niets gezien of gezegd. Bij een luchtgekoelde motor uit een motorrij wiel is het inderdaad wat moeilijker om tijdig de signalen van de motor op te vangen en juist te interpreteren. Maar de motor waarschuwt ook hier weer tijdig. Als men merkt dat de motor ondanks gasgeven niet meer trekken wil, traag wordt, en gaat „grommen” dan is het tijd om gas af te sluiten, te ontkoppelen en op een koele plaats een sigaretje te gaan roken terwijl de motor afkoelt.

Even kijken

Wat moeten we dus wél doen? Vóór het in gebruik nemen van het voertuig ons er van overtuigen dat oliepeil en koelwaterpeil in orde zijn. Ook als men het voertuig van een ander overneemt, nadat deze er mede heeft gereden, is het goed om deze twee peilen even te controleren. Net zo goed als u zich er van overtuigt dat u benzine voldoende aan boord heeft om uw rit te maken, moet u ook olie en water controleren.

Instructieboekje

Voor elk voertuig is een en ander duidelijk aangegeven in het instruc-

tieboekje, dat echt bestemd is om gelezen te worden. Het is meestal heel simpel gesteld, zonder veel technisch vertoon, want de gemiddelde mens moet het er van hebben. Een goede gewoonte is, om als een nieuw voertuig in gebruik wordt genomen, dit boekje te lezen en aan de hand hiervan aan het voertuig zelf alle delen waarover geschreven wordt op te zoeken. De tijd, hieraan besteed, is meer dan lonend.

Stakkers

Daarnet spraken we over de kleppen. Dat zijn ook een paar stakkers in de motor. Per minuut 1500 tot 3000 maal op en neer met een temperatuur van 600 tot 700° C. Hierbij mogen ze dan niet vervormen, hoewel ze versneld en vertraagd worden met 1300 m/sec² (minimum vertraging voor een wegvoertuig 3,86 m/sec², sic!!), dat ze bij smeedbare temperatuur 1500 tot 3000 maal per minuut een hamerslag krijgen te verduren. U begrijpt wel dat deze kleppen niet uit betonijzer zijn gemaakt, kostbaar zijn en veel hoofdbrekens hebben gekost aan ingenieurs en metallurgen. Laten we er alleen al uit respect een beetje eerbiedig mee omspringen. Zo . . . nu weten we iets van wat er kan gebeuren, . . . wat er gebeurt

en nu . . . wat er gebeuren moet.

Enige wenken

Rijdt nooit met een steenkoude motor op volle toeren weg. De olie is nog een dikke pudding in het carter. Hij wordt moeilijk verplaatst naar de kwetsbare delen. De zuiger sluit nog niet goed af, er komt benzine in de olie want de benzine druipt langs de koude cylinderwand in het carter. De choke, dat is die knop waaraan men kan trekken om de motor in het begin van wat extra benzine te voorzien, moet zo gauw mogelijk weer worden ingedrukt. De rolhoes ophalen, maar . . . ook weer laten zakken als de indicators u waarschuwen dat de motor op temperatuur is ($\pm 85^\circ$ C). Kortom: uw temperament afstellen op de temperatuur van de motor en de druk in de cylinder niet in gevaar brengen door de drukte in uw dienst. Verder, lees eens een populair boekje over motortechniek, er zijn er vele goede en ook goedkope, dan zult u de waarheid ervaren „ken uw motor en heb hem lief”. (Met excuses aan de Ned. Ver. voor Natuurbescherming). Een volgende maal zullen we het hebben over „Toeren van de motoren en toeren door het landschap”.

KLEURENPLAAT

Marechaussee te paard uit jaren dertig

De Stichting „Tijdschrift Ons Wapen”, die het twee-maandelijks orgaan der Koninklijke Marechaussee „Ons Wapen” uitgeeft, is voornemens een plaatwerk in kleurendruk uit te geven voorstellende een marechaussee-patrouille te paard uit de dertiger jaren. Het is een kopie van een zich in het Historisch Museum der Koninklijke Marechaussee bevindend schilderij van de hand van de bekende schilder van militaire onderwerpen Hoyneck van Papendrecht.

De kosten van de plaat (formaat 50 x 37) zullen — onopgeplakt — f 1,75 per stuk bedragen.

Oud-leden der Koninklijke Marechaussee in onze gelederen, die zich een exemplaar willen aanschaffen kunnen hun bestelling opgeven aan de Administratie van „Ons Wapen”, Raamweg 4, Den Haag.

Contactpersonen Sociaal Fonds

In de lijst van ambtenaren die als contactpersonen optreden voor de Stichting „Sociaal Fonds Departement van Justitie”, hebben zich in het afgelopen jaar vele veranderingen voorgedaan, zulks mede als gevolg van de tweejaarlijkse verkiezing. De ambtenaren van het Korps Rijkspolitie die het Sociaal Fonds nu vertegenwoordigen als contactpersoon zijn:

Inspectie der Rijkspolitie in het ressort Amsterdam:

District Amsterdam: M. H. Nebbeling.

District Alkmaar: J. de Jong.

District Utrecht: R. G. Willemsen.

Inspectie der Rijkspolitie in het ressort 's-Gravenhage:

Staf Inspectie, district 's-Gravenhage:

Alg. Inspectie: } B. Groeneveld.

District Leiden: H. A. Gieske.

District Dordrecht: L. A. Fluit.

District Middelburg: C. den Otter.

Inspectie der Rijkspolitie in het ressort 's-Hertogenbosch:

Staf en districten: M. van Asperen.

Inspectie der Rijkspolitie in het ressort Arnhem:

Staf en districten: J. M. v. d. Meijden

Inspectie der Rijkspolitie in het ressort Groningen:

Staf en districten: J. de Ridder.

District Winschoten: G. J. Smeenk.

Rijkspolitie te Water:

Staf en districten: W. van Lien.

Opleidingsschool Korps Rijkspolitie Arnhem: J. Th. Lenior.

Heraldiek stamt uit tijd van tournooien: hulpwetenschap van geschiedkunde

Embleem, wapenschilden en zegels: illustraties van historie

door de overste Jhr. W. A. GEVERS DEYNOOT te 's-Gravenhage

Heraldiek of Wapenkunde is de wetenschap, die beschrijft hoe een goed wapen behoort te zijn en behelst de kennis van het wapenwezen in zijn geheel. Evenals de genealogie is zij een hulpwetenschap van de geschiedkunde, maar ook is de heraldiek een hulpwetenschap van de genealogie.

Het is niet toevallig, dat het heraldische embleem, dat wij „wapen” noemen, dezelfde naam heeft als het werktuig waarmee wij vechten, want beide namen hebben dezelfde oorsprong. Als wij tegenwoordig nog spreken van „onder de wapenen komen”, dan denken wij niet aan een bedolven raken onder geweren en kanonnen, maar bedoelen wij dat wij ons scharen onder de banier, het wapen, van het leger. Wij trekken dan de „wapenrok” aan, en hoewel een battledress nauwelijks de vorm van een „rok” heeft, laat staan iets van het wapen vertoont, moeten we toch niet vergeten dat die naam „wapenrok” teruggaat tot o.a. het uniform

Afbeelding van het Grootzegel van Floris V. Men ziet hem hier als ridder te paard afgebeeld; duidelijk is zijn embleem, de leeuw, te herkennen op zijn schild en op het dekkleed van zijn paard. Als helmteken voert hij een bos veren, welke wij ook op het hoofd van het paard zien geplaatst.

dat de herauten op de bij dit artikel afgebeelde schilderijen dragen.

Uniformen

In de grijze oudheid hadden de legers een andere samenstelling dan nu: de soldaten waren de knechten van hun aanvoerder en die aanvoerder had een embleem, waaronder de krijgsknechten zich schaarden. Ook kleedden die krijgsknechten zich in de kleuren van dat embleem en zo ontstonden de eerste, kleurrijke uniformen.

Emblemen

In de riddertijd, vooral op de tournooien, droegen de ridders die aan het steekspel deelnamen en die in hun harnas achter een gesloten vizier niet te herkennen waren allerlei emblemen op hun helmen. Verder waren de kleden, die hun harnas en hun paarden bedekten, in herkenbare kleurcombinaties gekozen. Soms droeg men ook op de schouders nog metalen plaatjes, de „brithieren”, waarop het embleem was afgebeeld. Ook de schildknepen en de knechten van de ridders waren in de kleuren van hun meesters gekleed.

Wapenschild

Het schild van de ridders, waarmee zij de lansstoten van hun tegenstanders parcerden, leende zich wel bij uitstek om er het embleem en de kleuren op aan te brengen. Zo ontstond dus het wapenschild, dat de volledige identificatie van de eigenaar vormde. De uitdrukking: „wat

Afbeelding van het Kleinzegel van Floris V., in dit geval als contrazegel afgedrukt op de achterzijde van het Grootzegel. Men ziet hier het wapenschild met de leeuw vastgehouden door één, er achter staande adelaar.

voert hij in zijn schild” als vraag om te weten of iemand vriend of vijand is, wat zijn bedoelingen zijn, is een in ons taalgebruik levend gebleven herinnering daaraan.

Zegel

In vroeger eeuwen, toen men veelal de schrijfkunst niet of niet goed machtig was en daardoor geen handtekening kon plaatsen, hing men zijn zegel aan een contract. Dat zegel moest dan de identificatie vormen van de eigenaar en vanzelfsprekend gebruikte men daarvoor een afbeelding van het wapenschild, dat het hoofdbestanddeel van het wapen vormde en, zoals reeds gezegd, een volledige identificatie was. Zo zien we dan ook op de beide hier afgebeelde zegels van Graaf Floris V het wapenschild met de leeuw als centrale figuur.

Wapens

Een compleet wapen bestond (en bestaat nu nog), behalve uit het wapenschild, uit de helm met de dekkleden, die in principe de hoofdkleuren van het wapen hebben; uit het helmteken, dat dikwijls de hoofdfiguur van het wapenschild is of daarmee nauw samenhangt en dat vrijwel steeds op een helm aangebracht wordt weerge-

geven; uit de schildhouders, leeuwen, wildemannen of andere gedaanten, die het wapenschild vasthouden en dikwijls ook uit een wapenkreet of wapenspreuk, die zich op een lint geschreven onderlangs het wapen slingert. Soms vooral bij vorsten, is er in plaats van een helm met dekkleden een kroon en is het hele wapen gehuld in een mantel.

Toen in het verleden naast de adel ook de steden belangrijk werden en de burgers, die de steden regeerden, behoefte kregen om hun zegel aan contracten te hangen, gingen ook zij zich van wapens bedienen. Ook de steden zelf, die stadsrechten hadden en dus rechtspersoonlijkheid bezaten, kregen hun wapenschild. Nog later kregen ook de Heerlijkheden, de gebieden waaraan heerlijke rechten waren verbonden, een wapen en tenslotte ook de dorpen en waterschappen. Omdat het wat dwaas zou zijn

Stadswapen met stedekroon.

een stad een helm op te zetten, zijn de stadswapens veelal gekroond en wel met een „stedekroon”, dat is een kroon, gevormd door gekanteelde muren, waarmee dus het stadsrecht, het recht van omwalling, werd aangegeven.

Aanvankelijk waren dus de wapens volkomen persoonlijk en bepaald niet erfelijk; er was dus nog geen sprake van familiewapens. Maar in de loop der tijd gingen de zoons van een ridder die een wapen had het wapen van hun vader gebruiken, zij het met een kleine wijziging of toevoeging om het daarvan te onderscheiden. Langzamerhand ontstond zo het erfelijke familiewapen, dat de stamhouder in ongewijzigde vorm gebruikte en dat de jongere leden van het geslacht „braken”. Als „brisure” gebruikte

men dan een „barensteel”, een „wassenaar” of een sterretje, welke figuren men aan het stamwapen toevoeg-

de. Ook maakte men wel eens een breuk door het stamwapen in ongewijzigde vorm te behouden, maar de kleuren te veranderen.

Tegenwoordig is dit breken van het wapen geen gebruik meer, alle leden van één geslacht voeren hetzelfde wapen. Alleen bij vorsten — onze Koninklijke familie vormt daarop geen uitzondering — kent men nog min of meer persoonlijke wapens, die worden gevormd door het wapen van

wassenaar

moeders zijde in het eigen wapen op te nemen, maar daarover hoop ik u later nog iets te vertellen.

Het is te begrijpen, dat reeds in de riddertijd afspraken zijn gemaakt en regels zijn ontstaan, waaraan men zich bij het ontwerpen en aannemen van een wapen had te houden. Reeds toen waren er al heraldici nodig om te zorgen dat men zich aan de regels hield en niet het wapen van een ander ging gebruiken. De toernooien stammen en zeven à acht eeuwen oud zijn. Inderdaad vinden wij daarvan in oude kronieken de bewijzen. Zo wordt in een kroniek over de slag van Woerdingen, in 1288 gevoerd in verband met de opvolging in Limburg, waarin de Hertog van Brabant Limburg op de Hertog van Gelre veroverde, van de Hertog Jan I van Brabant gezegd:

„al dat die hertoge hadde an,”
 „wapenroc, helm ende brithieren,”
 „dat hadde al teken van sine banieren;”
 „van sabel, metten leeuwe van goude,”
 „dit teken voerde hi algeheel,”
 „sijn broeder daarop dat palesteel”
 „ende die bare sijn oem bastaert.”

In een handschrift van Johan van Nassau, berustend in de Koninklijke Bibliotheek te 's-Gravenhage, wordt in een beschrijving van de slag bij Stavoren (Warns) in 1345, tussen de Friezen en de Hollanders gevoerd, over de verslagen Graaf Willem IV van Holland gezegd:

„van goude was sijn wapencleyt,”
 „mit vier leeuwen gequarteleert,”
 „twee van sabel en twee van kele.”

Om dit alles goed te kunnen begrijpen, zal ik iets moeten vertellen over de benamingen in de wapenkunde, ik hoop daartoe in een volgend artikel de gelegenheid te hebben; bewaar de illustraties, want daarop kom ik in volgende artikelen terug.

Afbeelding van twee van de vier schilderijen van wapenherauten in de Oranjezaal in het Huis ten Bosch te 's-Gravenhage, geschilderd door Christiaan van Couwenbergh in 1651. Het zijn kennelijk historische voorstellingen want de hoeden zijn in de stijl van 1525. De mantels vertonen het wapen van de prins van Oranje Nassau.

Gewijzigde samenleving stelt bij opvoeding van de jeugd belangrijke eisen aan opvoeders en maatschappij

door mej. mr. M. A. BOOM te Groningen

In vroegere eeuwen waren er naast elkaar vele gesloten gemeenschappen met eigen groepspatroon, gemeenschappelijke levensstijl en opvattingen, traditionele waarden tot het besef waarvan de kinderen als vanzelf bij hun opgroeien kwamen. Men wist niet anders, accepteerde ook niet anders. Het gezin was toen open, dat wil zeggen dat het voor ieder open stond, dat de hele gemeenschap, het dorp eigenlijk één gezin vormde. Geleidelijk is dit veranderd. Men ging buitenshuis en steeds meer buiten het dorp werken, de verkeersmiddelen werden enorm uitgebreid (spoorweg, tram, fiets, auto, bromfiets etc.). Zo ging het intieme langzamerhand verloren en men groeide naar de open gemeenschap toe, met het gesloten gezin. Het is niet meer vanzelfsprekend dat een kind een terechtwijzing of leiding van iemand buiten het gezin ontvangt; ieder gezin staat meer en meer op zichzelf en is minder open voor anderen. De kinderen weten niet meer precies wat vader doet. Het beroep, dat vroeger meestal een geheel vormde met het gezinsleven, komt daar meer buiten te staan. De kinderen kiezen niet meer vanzelfsprekend het beroep van de vader. Zij krijgen vaak meer onderwijs dan de ouders, maken gemakkelijker gebruik van moderne verkeersmiddelen en voorwerpen, kiezen dikwijls modernere, en meer technische, vaak ook maatschappelijk hogere beroepen dan de vaders. Zo kan gebrek aan begrip tussen ouders en kinderen groeien. Bovendien leven we in de „eeuw van het kind”. De moderne psychologie en pedagogie leerden in het begin van deze eeuw, dat het kind zich vrij naar zijn aard moet kunnen ontwikkelen, en dat het daarbij niet geremd moet worden. Dit is misschien wel niet als opvoedingsstelsel tot de hele bevolking doorgedrongen, maar het zit toch in de lucht. Deze vrije opvoeding ging wel wat ver en men komt er weer wat op terug. Het kind moet grenzen kennen, het moet aan bepaalde eisen voldoen; het kan geen zelftucht en zelfdiscipline leren als het altijd aan alle opkomende verlangens en impulsen heeft mogen toegeven. Mede door de steeds verdergaande technische ontwikkeling voelen de jongeren zich moderner en meer op de hoogte dan de ouders en voelen maar weinig eerbied en ontzag meer voor hen. De ouders zijn ook vaak onzeker: zij voelen de oude waarden afbrokkelen en weten die niet meer aan de jeugd bij te brengen. Daarbij komt dat er nog maar zo weinig op te bouwen valt.

De organisatie van onze samenleving is steeds perfecter; er bestaat een verzorging „van de wieg tot het graf”. De wereld is geheel gericht op gemak en veiligheid. Er zijn vrijwel geen idealen meer. De oude jeugdbeweging heeft ook geen vat meer op de jeugd. Iedereen kan direct door koop op afbetaling aan zijn wensen voldoen: radio, televisie, bromfietsen en wasmachines. Er wordt enorm gesnoept, veel geld aan pools, prijsvragen, kleren uitgegeven. Alle genoegens nemen massale vormen aan: sport, bermtourisme; bovendien worden zij passief beoefend. Van gedachtenwisseling is bijna geen sprake meer: radio, televisie. Zelfs applaus is daarbij niet meer nodig. Door dit alles wordt de rijpere jeugd cynisch. Waarvoor zal zij zich nog inspannen? Bovendien, wat hebben de ouderen van de wereld gemaakt? Veel op materieel gebied, maar verder: oorlog, atoombommen. Zij heeft vaak geen illusies meer. Maar daardoor kent zij ook eerder verveling en zoekt naar sensatie, naar avontuur. Zij wordt soms opstandig, vooral in de puberteit en gaat herrieschoppen.

Door de overbevolking in de steeds verdergaande bebouwing krijgt zij ook gebrek aan levensruimte; en vooral na fabrieksarbeid heeft zij in de vrije tijd des te meer levensruimte en bewegingsmogelijkheid nodig. Een moeilijke factor hierbij is ook nog, dat er in zeer vele gezinnen geen vastheid, geen binding meer is. Tegenover dit alles is 't duidelijk dat ouders en opvoeders des te meer moeten trachten begrip te tonen en een goede verstandhouding op te bouwen. Men moet praten met de jeugd

en deze positief proberen te beïnvloeden. Door dit gesprek en door het eigen voorbeeld dienen waarden als eerlijkheid, betrouwbaarheid, beleefdheid en fatsoen tegenover de medemens, behulpzaamheid, saamhorigheidsgevoel, verdraagzaamheid, geduld, zelfbeheersing, stiptheid, gevoel voor orde en regelmaat en wat dies meer zij duidelijk gemaakt en doorgegeven te worden. Dit gebeurt nog te weinig.

Ons zogenaamde nozemprobleem is daar een symptoom van, zij 't niet in die mate als weleens gezegd wordt.

„Nozems”

Nozems worden in het algemeen wel genoemd bepaalde groepen van jongens van circa 15—25 jaar, die de straat „onveilig” maken door veel drukte, rondhangen op straathoeken, opvallende kleding, roken, bromfietsen, ook wel lastig vallen van voorbijgangers en dergelijke. Op zichzelf is een dergelijk verschijnsel niet nieuw.

Niets nieuws?

In dit verband kan worden verwezen naar „De jeugd in het geding” door Krantz en Vercruyse (criminoloog respectievelijk socioloog), uitgave De Bezige Bij 1959. De aanleiding tot het door deze schrijvers ingestelde onderzoek was het gedrag van het jeugdige publiek tijdens jazzconcerten en rock en rollfilms in 1954 en daarna. Vervolgens hebben zij meegewerkt aan de oprichting van een rock en rollclub in Leiden, waar zij observaties hebben verricht. Hun conclusie luidt dat de relletjes bij de jazzconcerten en dergelijke veroorzaakt zijn door de geraffineerde shows, ontactische verboden, de houding van het publiek en ook wel door ontactisch optreden van de politie. Zij hebben geen gerichte agressie geconstateerd. Op grond van hun waarnemingen zien zij het optreden der rijpere jeugd bij deze relletjes alleen als puberteitsverschijnsel, dat vanzelf verdwijnen zal bij het volwassen worden. In de literatuur hebben zij ook uit vroegere eeuwen de vermelding van dergelijke uitbarstingen gevonden, o.a. bij Luther (16e eeuw, Duitsland), Métraux en Pepys (17e eeuw, Zwitserland en Engeland).

Mag men dus met de schrijvers concluderen dat er niets nieuws onder de

zon is en dat het hier een puberteitsverschijnsel betreft dat vanzelf verdwijnt? In de meeste gevallen zal dit inderdaad wel juist zijn. Er zijn veel meelopers, die in uiterlijke kenmerken als kleding, baarden, haardracht, agressie, soms crimineel gedrag meedoen. Zo trachten zij een vorm van vrijheid te creëren en te demonstren. Zij zijn op straat, want dat is de plaats van het onverplichte, maar ook daar moeten zij die „vrijheid” manifesteren door royaal te zijn met geld, door op bromfietsen rond te razen, door te lanterfantten, te roken en te snoepen, en door hun uiterlijk. Film en meer en meer televisie zijn hun voorbeeld. Toch is 't ook weer niet zo, dat de film op hen een slechte invloed heeft. Eerder is 't waar, dat de maker van de film daarin neerlegt wat hij aanvoelt in het publiek. Het publiek heeft meer invloed op de film dan omgekeerd.

Gevaarlijke kern

Het probleem van nu is echter, dat er een gevaarlijke kerngroep aanwezig is, die zoveel anderen (bewonderaars, meelopers) naar zich toe trekt. Dit kan juist tegenwoordig zo gemakkelijk, daar er zo weinig binding meer in de gezinnen is en er zo weinig waarden meer aan de jeugd worden bijgebracht. In de nozemgroepen treft men nu danook jongelui uit alle lagen der bevolking aan. De slechte kern werkt besmettend. 't Is voor een groot deel van de rijpere jeugd een autoriteitscrisis. Er zijn geen regels meer en men voelt zich onzeker (zowel ouders als kinderen). Veel ouders vragen zich af of en op welke leeftijd zij de kinderen zakgeld moeten geven en hoeveel, of zij het hebben van bepaalde vriendjes en vriendinnetjes al dan niet moeten toestaan, of zij het gaan naar dansfeestjes (en zo ja, naar welke en hoe vaak) moeten goedvinden enzovoort.

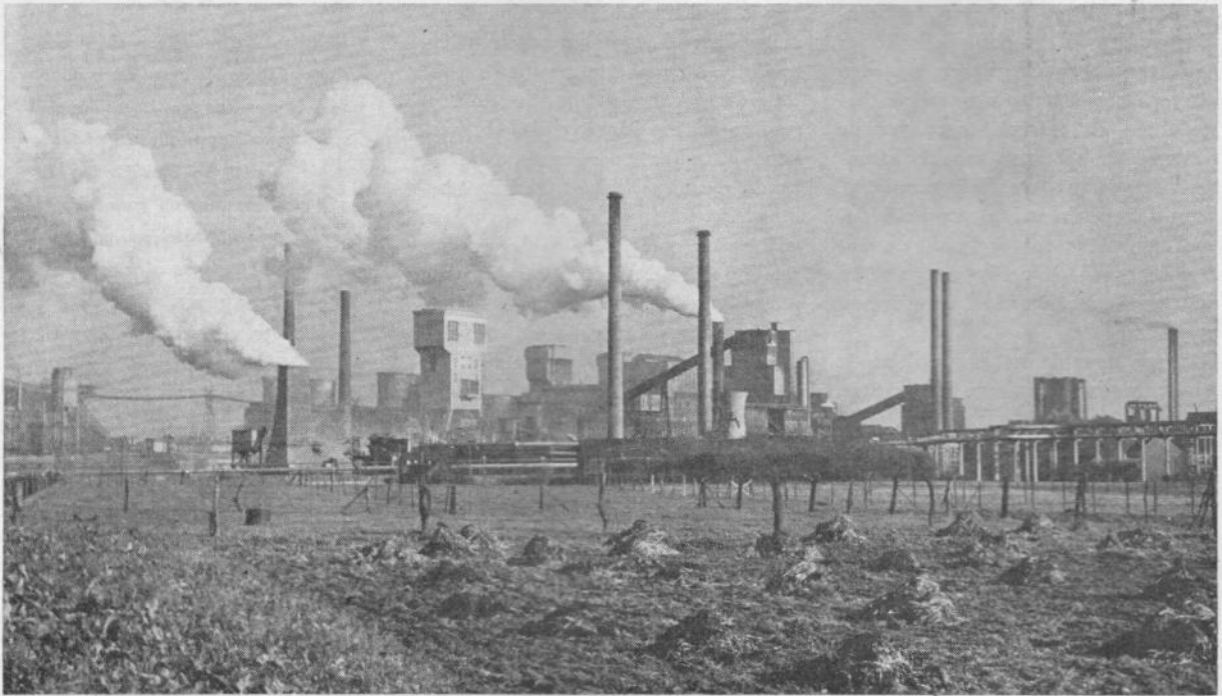
Snelle en strenge berechting van wandaden door nozemgroepen bedreven, (zoals dat in Rotterdam is gebeurd) is juist en verantwoord. Men beperkt dan de agressie en een groot percentage grensgevallen schrikt terug. Een oplossing voor de kwade elementen is dit echter niet. Deze hebben eerder heropvoeding nodig. De jeugd heeft er behoefte aan dat redelijke en duidelijke eisen aan haar gesteld worden.

Sinds de uitvinding van de stoommachine in de 19e eeuw en de daarmee beginnende en steeds verder schrijdende industrialisatie en technificatie gaat de ontwikkeling zo snel en doen zich op korte termijn zoveel nieuwe verschijnselen voor, dat we ons weleens afvragen waar dit allemaal heen gaat. In Amerika, waar alles een massaler karakter heeft, vormen de (jeugd-)criminaliteit, de gangs, het gebruik van vuurwapenen op grote schaal, de handel in en de verslaafdheid aan verdovende middelen, de „afzakkende” moraal, het dalende peil van de opvoeding enzovoort grote problemen. Hier is het gelukkig nog niet zo erg, maar er is toch wel reden tot bezorgdheid. De vraag in hoeverre er sprake is van een jeugdprobleem, de oorzaken en gevolgen van moeilijkheden met de jeugd en de houding die ouders en maatschappij dienen te bepalen, worden in bijgaand artikel behandeld door mej. mr. M. A. Boom, officier toegevoegd voor Jeugdzaken in het ressort Groningen.

Op dit gebied is ook interessant de enquête, die het weekblad Vrij Nederland enkele jaren geleden gehouden heeft onder de jongeren van 18-30 jaar. De resultaten hiervan zijn te vinden in „De nieuwe volwassenen” van J. Goudsblom (uitgave Querido, Salamanderreeks, 1959). Deze enquête, die 29 vragen inhield en bedoelde de opvattingen onder deze leeftijdsgroep over deze tijd, het andere geslacht, echtscheiding, beroepsuitoefening, emigratie, het politieke beleid, boven-nationale samenwerking, oorlog, idealen en dergelijke te peilen, is in de eerste plaats aan abonnees voorgelegd. Verder zijn aan abonnees in het zuiden elk 3 formulieren gezonden voor hun R.K. kennissen en er zijn formulieren uitgezet via volksuniversiteiten, volkshogescholen, kweekscholen, culturele instellingen, bedrijven, legerkampen en de Plattelands Jongeren Gemeenschap. In totaal zijn er 2299 bruikbare formulieren ingekomen, het-

vervolg op pag. 26

Wanneer we het dislocatieplan van het Korps Rijkspolitie bezien, dan vinden we daarin opgenomen het district Maastricht. Dat bestaat uit 18 landgroepen, 1 verkeersgroep en 1 parketgroep. De landgroepen liggen bijna alle in het grote ontginningsgebied van de vele in Zuid-Limburg gelegen steenkolenmijnen. In het territoir van het district zijn gelegen 4 Staatsmijnen (Emma, Maurits, Wilhelmina en Hendrik) en 8 particuliere steenkolenmijnen, namelijk 4 Oranje-Naussaumijnen; de Laura en Vereniging; de Julia; de Domaniale Steenkolenmijn en de Willem-Sophia. Daarnaast nog het enorme complex van de nevenbedrijven van de Staatsmijnen, met haar eigen spoorlijnen en overslaghaven. Ofschoon niet alle hierboven genoemde steenkolenmijnen in het bewakingsgebied van de Rijkspolitie liggen, hebben nagenoeg alle groepen van de Rijkspolitie direct en indirect met deze industrie te maken, ook al hebben de gezamenlijke Staatsmijnen, evenals de overige particuliere mijnen een eigen bedrijfspolitie. De Staatsmijnen beschikken over een korps van 117 hoofden, met aan het hoofd een Commissaris van Rijkspolitie, bijgestaan door twee Inspecteurs. De particuliere mijnen samen beschikken ieder over een eigen korps bedrijfspolitie (in totaal bijna 70 man sterk), met aan het hoofd een Inspecteur. Met de diverse Mijnpolitiekorpsen en de Rijkspolitie bestaat een prettige en aangename samenwerking, zowel tussen de leiding als het lagere personeel. Vrijwel dagelijks treedt deze samenwerking in de uitoefening van de dienst bij de daarvoor in aanmerking komende groepen naar buiten, terwijl omgekeerd eenzelfde samenwerking en verstandhouding tussen de overige gemeentelijke politiekorpsen in het Mijngebied bestaat. Die samenwerking heeft vooral ook zijn nut als men weet dat er in de gezamenlijke Limburgse Steenkolenmijnen ongeveer 43.000 arbeiders in de ondergrondse- en bovengrondse bedrijven werken, terwijl bij de chemische bedrijven van de Staatsmijnen meer dan 8.000 mensen hun dagelijks brood verdienen.

Mijnpolitie werkt i met 50.000

Behalve duizenden Nederlandse arbeiders zijn ook nog ongeveer 3000 vreemde arbeiders van in totaal 17 nationaliteiten bij de diverse mijnen werkzaam. Met name die laatste categorie van arbeiders brengt — naast de normale administratieve besloomingen van de diverse mijnadministraties — ook voor de Rijkspolitie de nodige werkzaamheden met zich mee. Dat blijkt alleen al uit het feit dat de vele in de Rijkspolitiegemeenten woonachtige vreemdelingen op grond van de bepalingen van de Vreemdelingenwet onder de bemoeiingssfeer van het hoofd van plaatselijke politie vallen, zodat de hiermede verband houdende werkzaamheden — praktisch — door het personeel van het Korps Rijkspolitie worden verricht. Wat dat betekent is aan de hand van bovenstaande cijfers gemakkelijk na te gaan.

Een uiting van de samenwerking tussen de diverse mijnpolitiekorpsen en de Rijkspolitie in het land van het

„bronsgroen eikenhout” is wel het feit, dat de leidinggevende functionarissen van de diverse groepen reeds enkele excursies maakten, teneinde op deze wijze een idee te krijgen van de omvang en de werking van de steenkolenmijnen en chemische bedrijven en de omstandigheden waaronder de arbeiders in die bedrijven werken. Voor de meesten onzer is het bestaan van steenkolenmijnen slechts een factor van algemene- of aardrijkskundige kennis. Wat er is voorafgegaan aan de in uw kolenbergplaats opgeslagen steenkolen is een baaiert van activiteiten.

Neem bijvoorbeeld de mijn Emma, die ongeveer een halve eeuw bestaat en waar 80 miljoen ton steenkool naar boven gehaald is. De produktie stijgt de laatste jaren aanzienlijk nu deze mijn voor 70 procent is gemechaniseerd, een percentage dat nog wordt opgevoerd. Voor de Staats-

gebouwen en een steenberg een of meer schachtbokken aantreffen, waarin twee reusachtige wielen — waaraan de liftkabels bevestigd zijn — rusteloos heen en weer draaien. Aan deze — ongeveer een polsdikke — kabel hangt de lift die met een snelheid van ongeveer 40 km per uur voor personenvervoer naar beneden of naar boven wordt gehaald. Een eenvoudig rekensommetje leert u dan dat deze lift met een snelheid van ± 670 meter per minuut of ± 11 meter per seconde — of zoals u wilt — binnen het tijdsbestek van 1 minuut vanaf het maaiveld door de mijnschacht naar de grootste diepte — 700 meter — wordt getrokken. Betreft het echter kolen- of materieelvervoer dan glijdt deze lift met een snelheid van ongeveer 70 km door de mijnschacht heen en weer.

Beneden komt u in een schitterend elektrisch verlichte galerij, waar een

grote bedrijvigheid heerst. Kolentreinen komen uit het hart van de eeuwige duisternis met hun kostbare lading naar de schacht; lege kolenwagens verdwijnen weer met grote luchtdrukmachines naar de lange en allengs smaller wordende onverlichte gangen om bij de pijlers een nieuwe lading kolen op te halen en naar de schacht te vervoeren. Het is een compleet goederenstation met wissels, rode seinlichten en verder alles wat er op een rangeerterrein nodig en wenselijk is. Vroeger geschiedde dit vervoer met paarden. Een treintje, bestaande uit twaalf kolenwagens werd van de pijler naar de schacht door paardekracht vervoerd. Deze dieren — die overigens een prima verzorging genoten — waren dus hun verdere leven afgesloten van het daglicht. Die tijd is voorbij. Dank zij de steeds voortschrijdende mechanisatie en technische hulpmiddelen kent men

n boeiende wereld arbeiders

mijnen is gemiddeld 60% gemechaniseerd. De concessie van de Emma bestrijkt een oppervlakte van 7235 hektare. Deze mijn heeft vier schachten, drie in Treebeek bij Heerlen en een op 6½ km afstand in Schinnen. Wanneer drie schachten op het Haagse Binnenhof zouden staan, zou een vierde deel een heel eind voorbij de Scheveningse pier in zee moeten zijn. Als de mijn onder Amsterdam lag, zou men zowel in het centrum als in noord, de Watergraafsmeer en in het Olympisch Stadion boven de mijn wandelen. Het ondergrondse bedrijf telt nu vier verdiepingen, op 325, 410, 546 en 700 meter, en er wordt gewerkt aan een vijfde verdieping.

Aan de hand van het vorenstaande is het u misschien mogelijk enig idee te vormen van de omvang van het ondergrondse bedrijf van een onzer Limburgse mijnen. En zo is het praktisch in iedere steenkolenmijn. Wie door het Limburgse land wandelt, zal hier en daar, temidden van vele

door de reserve-adjudant J. H. STOFFELS te Maastricht
met foto's van de Voorlichtingsdienst van de Staatsmijnen

de paarden in de mijn niet meer. De mijnwerkers noemen de grote gale-rijen met hun dubbel spoor de „hoofdverkeersweg”. Dieper in de mijn — het vervoer van de mijnwerkers van de schacht naar de pijlers geschiedt eveneens per trein, aangezien de afstand naar de pijlers verschillende kilometers kan zijn — is de verlichting van de gangen opgehouden en in de plaats daarvan staart u in de duisternis, die nu slechts vaag wordt gebroken door het licht van de koperen mijnlamp van de mijnopzichter of van de elektrische lamp die iedere mijnwerker op zijn mijnwerkershelm draagt.

Op deze plaats — 700 meter onder de grond — werken de mijnwerkers aan de koolwinning. Tussen steenrotsen vindt men lagen steenkool die in dikte variëren. Onder die laag steenkool ligt weer steen, zodat het met een klein beetje voorstellingsvermogen het een ieder wel duidelijk zal zijn, dat de mijnwerkers in een pijler — dit is de kolenlaag die men ontgint — afhankelijk van de dikte van de kolenlaag moeten werken. Als men weet dat er kolenlagen zijn van 1 m dikte en soms nog minder, dan houdt dit vanzelfsprekend in dat zij in een lage ruimte — ± 1 meter — hun werk verrichten om het mogelijk te maken dat u en wij regelmatig ons zwart goud in de haard kunnen storten.

Vroeger werd de kolenlaag door middel van dynamiet losgeschoten. Het verdere werk geschiedde met

pikhouweel en schop. Zoals hier- voren reeds werd gememoreerd is ook het winnen van kolen sterk gemechaniseerd. Men gebruikt tegenwoordig zware afbouwhamers, waarmee de kolenlaag wordt ontgonnen. Tegen- woordig wordt een zware schraper of beitel — die aan een even zware ket- ting is bevestigd — in werking ge- steld, die de steenkool in grote brok- ken van de steenkolenlagen afschaaft. De gewonnen steenkool valt op een transportband, die samen met de ont- koolmachine door cylinders tegen de koolwand wordt gedrukt en uitein- delijk in een kolenwagentje aan het einde van de pijler terecht komt. In lange rijen staan de lege kolen- wagens te wachten op lading, totdat straks de machine komt om het kol- trentje naar de schacht te ver- voeren, vanwaar ze met een snelheid van ± 70 km per uur naar de aard- oppervlakte worden gebracht. Het is aan de schacht een oorverdovend la- waaï van het laden en lossen van de liften, het horten en stoten van vele kolenwagentjes en het vervoer van en naar de pijlers. Zijn de wagens met hun inhoud aan de oppervlakte ge- arriveerd, dan gaan de kolenwagens vanaf de lift via de losvloer naar het bovengronds bedrijf. Behalve steen- kool komen ook stenen mee naar bo- ven, soms tot 10 % per dag maar soms ook meer dan 50 %.

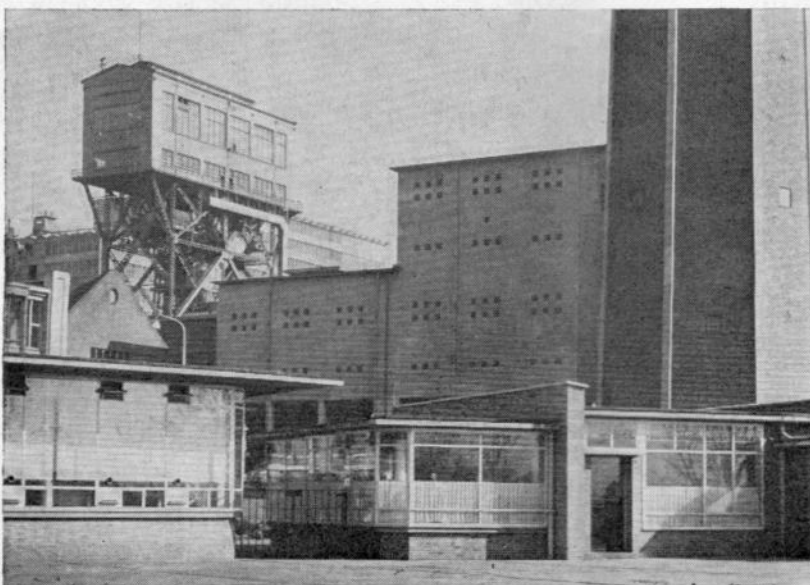
Alles wat uit de mijnschachten naar boven komt, wordt eerst gewassen in een enorm grote wasserij, of zoals de

Toezicht bij het verladen van vaten met uit steenkool vervaardigde alcohol.

ingewijden deze ruimten noemen, de „keuken” van het bovengronds be- drijf van de mijn. Daar worden de gerechten van het kolenmenu klaar gemaakt. De inhoud van de kolen- wagens gaat in het bad. In het „was- water” bevinden zich stoffen die het mogelijk maken dat de stenen in het water zinken en de steenkolen op het water blijft drijven. Geweldige grij- pers of — om in de keukentijl te blijven — spanen zorgen er dan ver- der voor dat de kolen en de stenen ieder hun eigen weg volgen. De ste- nen verdwijnen via enorme trans- portbanden naar de steenstortplaat- sen, die voor de buitenstaanders steeds kenbaar zijn aan de grote py- ramidevormige steenbergen, die men vrijwel bij iedere mijn kent. Daar krijgen de stenen, na een bad, een nieuwe rustplaats, doch nu enkele honderden meters boven het maai- veld. Een ander gedeelte wordt ge- bruikt om de ontstane openingen in de ondergrondse werken, weer op te vullen. De gewassen steenkool volgt uiteraard een andere, meer ingewik- kelder weg, vanaf de wasserij in de eerste plaats naar de zeverij. De kol- en, die in alle soorten van grootte uit de diepte naar boven zijn geko- men, worden hier voor de handel ge- reed gemaakt. Uit de zeven komen verschillende soorten, grootte, stuk- kolen en de anthraciet of de nootjes 1, 2, 3, 4 en 5 tevoorschijn.

Dit alles is een vage indruk van wat er is voorafgegaan voor u de kolen aan de haard toevertrouwt. Vele vra- gen blijven echter nog open. Zoals

Politiebureau van de Staatsmijn Hendrik te Brunssum. Op de achtergrond een moderne schachtbok en -toren.

overall, blijft er na de vorenomschreven procedure ook nog afval over, zoals stof en dergelijke. Het water waarin de kolen zijn gewassen is niet alleen pikzwart, maar bevat uiteraard een grote hoeveelheid modderige kolenstof, die men slik noemt. Dit „waswater” wordt in grote bassins opgevangen, waar het kolenslik op de bodem zinkt. Na een bepaalde tijd laat men het bassin leeg lopen, zodat de slik overblijft. In de Limburgse Mijnstreek zijn nog wel gezinnen die inplaats van kolen, slik als brandstof gebruiken. Dat is goedkoper dan kolen maar levert veel stof als as op.

Het zal u — aan de hand van het vorenstaande — wel duidelijk zijn, dat er ook in de zeverij zeer veel kolenstof achterblijft, die men aanduidt als fijnkool. Een andere soort — ook wel ogenschijnlijk waardeloos stof — noemt men „doorgroeide kool”. Deze beide soorten kool — dus fijnkool en doorgroeide kool — worden door de mijnen weer benut voor diverse doeleinden. Deze kolensoorten gaan naar de maalderij, waar zij tot poederkool worden gemalen. Vandaar gaan zij naar de ketelhuizen als brandstof voor het opwekken van elektrische energie. De capaciteit van deze „elektriciteitsfabrieken” is zo groot dat de mijnen niet alleen hun eigen elektrische centrales en installaties kunnen voeden, maar bovendien nog enorme hoeveelheden afleveren aan de Provinciale Elektriciteitsmaatschappij. De Staatsmijnen

produceren per jaar ongeveer 1.3 miljard kwh. elektriciteit. Elektrische installaties zorgen ook voor de luchtverversing in de mijnen. Per minuut wordt 22.000 kubieke meter lucht uit de mijn gezogen en wordt eenzelfde hoeveelheid verse lucht aangevoerd.

Dat zulks geen luxe is wordt alleen al duidelijk uit het feit dat het gangenstelsel in de ondergrondse werken van de Staatsmijnen bijvoorbeeld ongeveer 200 km bedraagt. Het gevolg van de luchtverversing is ook wel dat er op bepaalde plaatsen in de ondergrondse bedrijven van de mijnen „een stevig windje” kan staan, dat in elk geval te prefereren is boven het mijn-gas, ten aanzien waarvan vernuftige apparaten ervoor zorgen dat bij de geringste aanwezigheid van mijn-gas „alarm” wordt gegeven. Veiligheid in en op de mijnen is een van de grootste voorwaarden voor allen die er hun dagelijks brood moeten verdienen. Dat hieraan streng de hand wordt gehouden is vanzelfsprekend. In dit verband bestaat ook „Het Staatstoezicht op de Mijnen”.

Het wonder van de natuur heeft ons de steenkolen geschonken, de mens heeft zich verdiept in de mogelijkheden van andere produkten uit het zwarte goud. Door toepassing van de techniek zijn er vele tientallen nieuwe stoffen en artikelen die men — eventueel met toepassing van andere stoffen — uit de steenkool kan halen. Om slechts een greep te doen uit de meest voorkomende artikelen en

stoffen die met behulp van steenkool-ingrediënten kunnen worden vervaardigd, noem ik plastic, nylon, kunstmest, ammoniak en alcohol, om van de vele technische stoffen zoals handelsbenzol, geel bloedloozout, naftaline en vele andere nog maar niet te spreken. Tot nu toe zijn er ongeveer 80 artikelen die uit steenkool al of niet met toepassing van andere grondstoffen, kunnen worden vervaardigd.

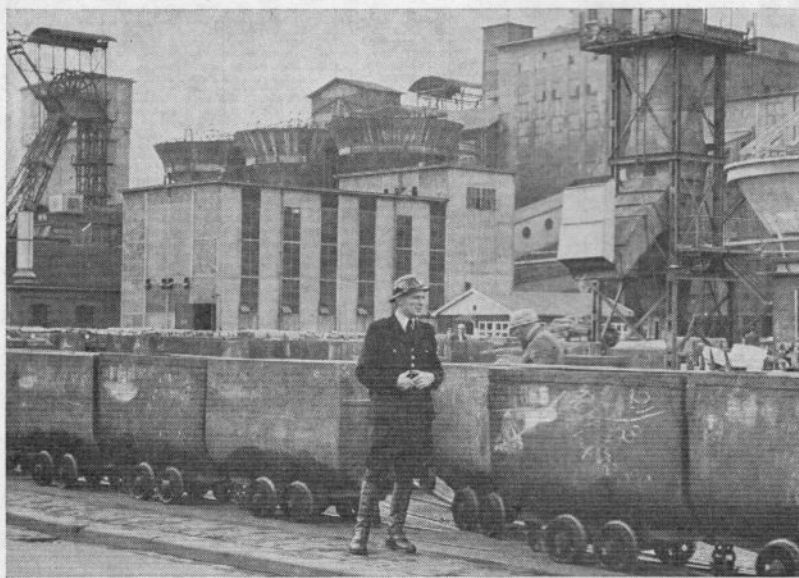
Het huishoudgas, dat ook bij de Staatsmijnen wordt vervaardigd en tot in Zeeland en Zuid-Gelderland wordt gedistribueerd heb ik nog niet genoemd doch het is interessant genoeg om hierover in een volgend artikelje iets te schrijven, even interessant als het werk van de mijn-politie in en om dit uitermate boeiende mijngebied.

Mensen en beesten ...

Van Leon M. Uris, de door zijn Exodus — dat maandenlang in vele landen het meest verkochte boek was — wereldberoemd geworden auteur, verscheen bij de Uitgeverij Hollandia te Baarn de vierde druk van „Dreigende heuvels” in pocketvorm (Prijs f 3,90). Dit boek, gebaseerd op een wonderlijk dagboek, dat de auteur jaren geleden van zijn oom uit Tel Aviv kreeg, ademt niet alleen spanning van de eerste tot de laatste bladzij, waaruit al een sterke opzet blijkt, maar het is bovendien gaaf geschreven. Uris' oom heeft gediend bij de Palestijnse Vrijwilligersbrigade van de Britse expeditietroepen die in Griekenland vochten tijdens de Duitse invasie, dus vóór Amerika zich in de tweede wereldoorlog mengde. Over dit in ons land weinig bekend

VAN PERS TOT BOEKENPLANK

„hoofdstuk” van de afgelopen oorlog gaat „Dreigende heuvels”. Hoofdpersoon is de Amerikaan Morrisson, die tegen zijn wil wordt betrokken in een oorlog die de zijne niet is. Hij raakt verwickeld in de wereld van verraad en verzets, van collaboratie en partisanenstrijd in een wereld waarin mensen en beesten tegenover elkaar staan. Niet alleen een knap boek, maar ook de beschrijving van een episode uit de afgelopen oorlog, die wij moeten kennen.

De Mijnpolitie-beambten dragen als alle werknemers een veiligheidshelm.

Wat doen we straks met meer dan 600.000.000 mensen?

De gedachten van velen onder ons houden zich wel eens bezig met de toekomst: met onze eigen toekomst en met die van onze kinderen. Het lukt ons daarbij vaak niet om ook maar een enigszins helder beeld te krijgen. We vragen ons dan af: is er in feite nog wel iets over de toekomst te zeggen, als er tenminste een toekomst is? Op dit punt aangekomen verlangen wij dan naar wat zekerheid, naar enig uitzicht, ofschoon vele anderen gewoon weigeren verder te denken dan de dag van vandaag; het lijkt — dit alles overdenkende — de moeite waard om samen met u eens een hele sprong in de tijd te nemen, het er maar op te wagen. Wij moeten samen te moed opbrengen om te denken over de situatie rond het jaar 2000, wij moeten er op rekenen dat er onder ons en onder onze kinderen zijn, die in dat jaar zullen moeten leven en werken. Wanneer ik u meevoer naar nieuwe tijden en nieuwe problemen, dan wil ik graag vooropstellen dat vele van mijn gedachten ontleend zijn aan anderen. Wat echter niet ontleend is, is mijn persoonlijk geloof in de zin en het voortbestaan van dit leven en mijn intense overtuiging dat wij verder moeten trachten te komen, vooral ook in geestelijk en moreel opzicht. U zult mij aanstonds willen tegenwerpen dat mijn voornemen schoon is, doch dat ik dan eerst maar eens een antwoord moet geven op de vraag wat de eerstvolgende jaren gaan brengen: vrede of vernietiging . . . . Wel daar kan ik natuurlijk geen antwoord op geven en dat ben ik ook niet van plan. Echter ben ik geen défaitist en ik durf nog geloof in de toekomst te koesteren. Ik durf aan de toekomst te denken en in wezen is dat niets anders dan plicht: de plicht van elke generatie tegenover een volgende. Bij hetgeen mij voor ogen staat, realiseer ik mij intussen wel dat ik van twee veronderstellingen moet uitgaan n.l. dat de mensheid er in zal slagen een grote (nucleaire) vernietiging te voorkomen en dat haar gedachtenontwikkeling slechts zeer langzaam zal veranderen.

Kijken we enkele tientallen jaren vooruit, dan doemt voor het geestesoog een tijd op, die zonder enige twijfel vol, druk en interessant zal zijn, een tijd die — om een hedendaagse uitdrukking te bezigen — kan worden bestempeld als een constant spitsuur. In het jaar 1960 telde de wereld circa 2,7 miljard (2.700.000.000 !) inwoners. Gerekend naar de huidige groeisnelheid der bevolking zal het aantal mensen dat in het jaar 5000 de aarde bevolkt als totaal gewicht het gewicht van de aarde zelve hebben en dat kan niet. Lang voor het jaar 5000 zal het toenemingspercentage dus kleiner moeten worden om tenslotte geheel te stoppen. Theoretisch gesteld en menselijk bezien is er dus een grens aan het aantal mensen dat de aarde kan bevolken. Velen schatten, dat deze grens zal liggen bij ongeveer 7 miljard, een aantal dat bij de huidige groeisnelheid over 97 jaar zal zijn bereikt, bij afnemende van het groeitempo wordt dit aantal jaren uiteraard groter. In het licht van het vorenstaande bezien is het begrijpelijk dat men allengs in verschillende landen zich zorgen gaat maken over het probleem van een te grote wereldbevolking. Het past niet in het kader van dit betoog om hierop verder in te gaan. Mij bekende schattingen van het aantal

Toekomstbeeld (1)

door de kapitein

J. ELZINGA TE GRONINGEN

mensen tegen het jaar 2000 lopen van 4 tot 6.2 miljard. Ik heb u reeds in de aanvang van dit verhaal willen confronteren met iets dat als een grote zekerheid op ons afkomt, n.l. een steeds stijgend aantal mensen. Dit toenemend mentaal stelt ons voor een aantal vraagstukken die wij moeten oplossen. Ik wil daarvan een aantal noemen en u staat me wel toe dat ik start met enkele van materiële aard, omdat die — bij al hun gecompliceerdheid — wellicht nog het gemakkelijkste tot een oplossing kunnen worden gebracht.

Waar zullen wij wonen?

Wil men een overbevolking van bepaalde gebieden tegengaan, en ik heb u laten zien dat dit wel eens een harde noodzaak zou kunnen worden, dan moeten er nieuwe woongebieden worden gevonden en tot ontwikkeling gebracht. Deskundigen noemen als „uitwijkplaatsen” Zuid-Amerika, Australië, Afrika. Dit nu is zuiver „technisch” bezien uiteraard, los van politieke mogelijkheden (of onmogelijkheden).

Hoe zullen wij produceren?

Een steeds stijgend mentaal zal tot gevolg hebben een steeds groter wordende vraag naar produkten van allerlei aard. Om hieraan te kunnen voldoen zal de mensheid ge-

vervolg op pag. 22

Beroepspolitie soms met succes in de leer bij reservist

door de reserve-adjudant J. G. JANSSEN te Nijmegen

Het mag zo zijn dat de handhaving van de bepalingen van de jachtwet hier en daar minder zorgen oplevert dan in de jaren kort na de bevrijding, toch blijft een en ander een zaak die de voortdurende aandacht blijft vragen, getuige het feit dat de jacht-detachementen nog steeds successen boeken en dat op vele plaatsen in het land personeel van de groepen en posten er bij nacht en ontij op uittrekt om wildstropers in de kraag te grijpen, zulks dikwijls in samenwerking met de jachtopziener-onbezoldigde of de reservist-jachtopziener. Het merkwaardige feit doet zich daarbij voor dat de beroepsman in deze aangelegenheden in zekere opzichten de leerling van de reservist is. Dat was kort na de bevrijding zo en het is niet veranderd. Het zal zo blijven zolang het stropen wordt beoefend door (te) vrijgevochten lieden die daar een sport, dan wel brood in zien, zonder te beseffen dat in feite het stropen slechts lagere instincten als hebzucht, vernielzucht of drang naar onbeheerste beschadiging van de natuur bevredigt. En, breng de wildstroker eens aan het verstand dat hij handelt in strijd met het recht van een ander en dat hooguit het legale jagen een prettige en sportieve bezigheid kan zijn. Feit is intussen dat noch het jagen, noch het stropen gemakkelijk te leren zijn en dat maakt het met succes bestrijden van de wildstrokerij nog moeilijker. De goede jachtopziener moet eigenlijk beide vakken onder de knie hebben. Hij moet niet alleen thuis zijn in het terrein, de eigenschappen van het wild kennen maar ook de tactiek van de wildstroker en het gebruik van stropersgereedschap. De jachtopziener ziet op den duur aan de plaatsing en de aard van het stropersmateriaal van wie het is en slaagt dikwijls on-

danks geduld en doorzettingsvermogen niet. De rijkspolitie-ambtenaar is geen jachtopziener. Toch zal hij in ettelijke gevallen over een zekere kennis hieromtrent moeten beschikken, vooral in streken waar de bewoners het stropen min of meer in het bloed zit.

Tien à vijftien jaar geleden was dit nog noodzakelijker dan de laatste tijd. Het wildstropen is in sommige streken, mede door de veranderingen in de sociaal-maatschappelijke verhoudingen en de strengere straffen ingevolge de tegenwoordige Jachtwet wel iets minder geworden. Daarbij is het gebruik van surveillancehonden toegenomen.

Bovendien wordt de laatste jaren grote steun ondervonden van de vaste jachtdetachementen bij de rijkspolitie. Hoe het zij, betrekkelijk kort na de bevrijding van ons land, tierde de wildstrokerij welig. Het gebeurde dat de wildstrikken tot op 5 meter vanaf een groepsbureau werden opgesteld en dat rijkspolitieambtenaren in de slaap gestoord werden door gewerschoten en bij het wakker worden „lichtbakken” in de slaapkamer zagen schijnen.

Toen de allerbelangrijkste werkzaamheden, welke verband hielden met de afloop van de oorlog, wat minder werden, werd er contact gezocht met een zeer bekame jachtopziener-boswachter en overleg gepleegd. Er waren praktisch geen politiemannen die het jachtvak verstonden en nog minder die interesse voor de jacht hadden.

Het overleg leidde tot een zeer nuttige en allerprettigste samenwerking tussen de beroeps-rijkspolitie en de latere reserve-wachtmeester-jachtopzichter, de heer Ch. J. Vissers te Groesbeek (Berg en Dal). Hij was een geboren jachtman en van af de wieg

Ch. J. VISSERS

. . . reservist-leermeester . . .

gevormd, door wijlen zijn vader J. Vissers (Cobus), die zijn zoon later met raad en daad terzijde stond.

Enige politiemannen die belangstelling hadden voor de jacht en over de juiste karakter-eigenschappen beschikten, gingen zeer vaak met reserve-wachtmeester Vissers mede.

Hij vormde als het ware die beroeps-politiemannen en leidde hen op tot goede speurders in de natuur. De resultaten van deze opleiding en samenwerking bleven niet uit. Er zijn in die jaren, zelfs met 8 à 10 man, tochten ondernomen om het stropersgilde terug te dringen. De ervaringen welke werden opgedaan, bleven echter niet beperkt tot de jacht als zodanig.

Op een dag werden vele wildstrikken ontdekt in de rand van een bos, nabij een boerderij. De reserve-wachtmeester Vissers en een broeps-politieman gingen er bij „posten”. Na uren wachten en na reeds overleg te hebben gepleegd, om het voor die dag maar op te geven, kwam een bekende wildstroker met zijn jeugdige zoon naar de strikken kijken. Dat dachten de posters tenminste. Zij lieten de stropers hun gang gaan. Wat keken zij elkander echter verwonderd aan, toen een paar gevangen konijnen niet uit de strikken werden gehaald, doch de stropers uit een grote papieren zak, gekookte aardappels begonnen uit te strooien. De stropers gingen vervolgens onder de struiken liggen. De spanning steeg tot het ondragelijke, de nieuwsgierigheid ook. Toen ging het gebeuren. De „aardappelstroker” begon de kippen te lokken, die in vrij grote getale in de omgeving van de boerderij liepen. Begerig

vervolg op pag. 27

DE WERELD

VAN MAAND TOT MAAND

Nationalistische tendenties in het communistische blok

In een interessante artikelenserie in de New York Herald Tribune constateerde de Amerikaanse publicist Richard Lowenthal onlangs, dat de huidige wereld bedreigd wordt door een groeiende anarchie op internationaal terrein. „Terwijl het acute oorlogsgevaar tussen Oost en West in 1961 wat verminderde, zijn de gevaren op lange termijn van een wereldanarchie, die op een kernoorlog uitloopt, heel wat groter geworden en wel door de naderende dreiging van het „nucleaire pluralisme” en de verzwakking der Verenigde Naties. In de afgelopen jaren, aldus Lowenthal, werd de wereldanarchie tegengehouden door de discipline van de twee tegenover elkaar staande machtsblokken en het mechanisme der V.N. Deze beide ordenende factoren zijn echter in 1961 duidelijk verzwakt.

Wat het eerste punt betreft, in onze kroniek in het decembernummer schreven wij naar aanleiding van het 22ste partijcongres der C.P.S.U. reeds dat de communistische wereld geen gesloten eenheid meer is. Binnen deze wereld ziet men een herleving van nationalistische krachten en tendenties, culminerend in de tegenstelling: Rusland-China. De twisten in de communistische wereld grijpen meer en meer om zich heen en zijn ook al doorgedrongen in de communistische frontorganisaties. Op het onlangs gehouden congres van de communistische wereldfederatie van vakbewegingen (W.F.T.U.) kon de tegenstelling tussen de Italiaanse en de Chinese delegatie slechts met moeite overbrugd worden. Ook in de communistische jeugd- en studentenorganisaties zijn duidelijke spanningen naar buiten getreden, evenals op het in december gehouden congres van de wereldvredestraad.

De leider der Italiaanse communisten, Togliatti, heeft in verband hiermede de laatste tijd een lans gebroken voor een pluricentraal communisme, waarbij de verschillende communistische partijen een grote zelfstandigheid wordt gelaten. Een echo van dit streven klonk ook reeds door in de nieuwjaarsrede van de C.P.N. - leider Paul de Groot. „Onze partij” aldus De Groot, „is geen filiaal van de C.P.S.U., maar gaat haar eigen weg en volgt haar eigen, uit de Nederlandse omstandigheden voortvloeiende politiek.” De Poolse communistische leider Gomulka voert op zijn beurt een pleidooi voor een Socialistisch Gemenebest, waarin Moskou als voornaamste centrum erkend zou blijven, maar waarin iedere communistische partij zich in haar politiek kan oriënteren naar de „behoefte van haar land en naar het scheppende niet gedegenereerde marxisme-leninisme” en waartoe naast China ook Zuid-Slavië zou moeten behoren.

In heel deze opmerkelijke ontwikkeling ziet men doorwerken de idee van het z.g. nationale communisme. Deze idee heeft zich na de oorlog vooral ontwikkeld in verband met de botsing tussen het Russische en het Joegoslavische communisme.

Tito wierp zich hierbij op als de kampioen van een nationaal, d.w.z. aan de nationale omstandigheden aangepast communisme. Op het 20ste partijcongres in 1956 is deze idee door Chroestsjov min of meer aanvaard door de officiële erkenning, dat er verschillende wegen zijn naar het socialisme. Later is hierop weer een reactie gevolgd, maar de doorwerking van deze idee blijkt toch moeilijk te stuiten te zijn.

Nationalistische tendenties in de westerse wereld

In de westerse wereld is evenzeer een herleving van nationalistische krachten te bespeuren, culminerend in de Franse zucht naar grotere militaire en politieke onafhankelijkheid. Hoe sterk de nationale belangen zich doen gelden, is ook weer gebleken bij de kwestie van de tweede etappe van de overgangperiode naar één gemeenschappelijke Europese markt. Het E.E.G.-verdrag kent drie etappes naar de volledige economische unie tussen de E.E.G.-landen. Elke etappe is berekend op 4 jaar. De beslissing om de tweede etappe te beginnen moet met algemene stemmen worden genomen. Als de tweede etappe eenmaal is ingegaan, is voor een aantal belangrijke zaken geen eenstemmigheid meer nodig maar zullen met gekwalificeerde meerderheid beslissingen hierover genomen kunnen worden, zodat geen enkele lidstaat nog een recht van veto heeft, zoals tijdens de eerste etappe. Deze beslissing moest vóór januari 1962 genomen worden. Vóór men tot deze beslissing kon komen, moest eerst vastgesteld worden, dat voldoende vorderingen in de uitvoering van het E.E.G.-verdrag gemaakt zijn. In verband hiermee was men het in E.E.G.-kring erover eens, dat niet tot de tweede etappe kon worden overgegaan, zolang niet eerst een beslissing was gevallen t.a.v. zaken, die voor ieder der lidstaten bijzonder belangwekkend zijn. Nederland en Frankrijk eisten bijvoorbeeld dat eerst een bevredigende beslissing werd genomen op het terrein van de gemeenschappelijke landbouwpolitiek. Vooral op dit terrein nu doen zich de nationale belangen bijzonder sterk gelden en dit is niet vreemd. Want de landbouworganisaties in de verschillende Europese landen behoren tot de sterkste pressie-groepen. Het kostte dan ook de grootste moeite om het eens te worden over een gemeenschappelijke Europese landbouwpolitiek. De Belgische minister van Buitenlandse Zaken, Spaak, riep in verband hiermee in een rede verantwoordigd uit, dat de Europese gemeenschapsgeest volkomen zoek was bij de ministers van landbouw van de verschillende E.E.G.-landen, die hun principes zouden veranderen bij elk landbouwprodukt, naar het in hun nationale kraam te pas komt.

Een ander symptoom van herlevend nationalisme is het ontslag van de voorzitter van het Uitvoerende Comité uit de Euratom, de Fransman Etienne Hirsch. Hirsch nam de afgelopen jaren tal van beslissingen, die tegen de zin waren van de Franse regering. Het gevolg was, dat de Franse

regering tegen een herbenoeming van Hirsch was. Het commentaar van Hirsch voor het Europese parlement op de beslissing van de Franse regering, loog er bepaald niet om: „In deze ontwikkeling ligt een gevaar, dat als onvermijdelijk gevolg de ondergang van de instellingen der Gemeenschap zal meebrengen,” aldus Hirsch.

Verenigde Naties bedreigd door nationalisme in machtspolitiek

In de ex-koloniale neutrale landen ziet men in nog veel sterker mate de kracht van het nationalisme. Dit nationalisme was eerst gericht tegen de koloniale mogendheden. Naarmate het dekolonisatieproces ten einde gaat lopen, laat het nationalisme, de sterke accentuering van het nationale belang en prestige, zich ook meer en meer gelden in de onderlinge betrekkingen tussen de neutrale landen. Tevens zien we, dat ook in de neutrale wereld de praktijk van de oude machtspolitiek weer in zwang komt, zoals blijkt uit de annexatie van Goa door India en de dreigementen van Soekarno in verband met de Nieuw-Guinea kwestie. In deze situatie is meer dan ooit behoefte aan een internationale organisatie ter handhaving van vrede en recht. De Verenigde Naties hebben het afgelopen jaar echter aanzienlijk ingeboet aan invloed en kracht. De vananieme weigering der neutrale landen om in de V.N. zelfs maar hun stem te verheffen tegen de annexatie van Goa door India heeft de V.N. een nieuwe slag toegebracht, die nog ernstiger is dan de schending van het Handvest der V.N. door de Indiase aanval op Goa. Dezelfde neutrale landen, die in de kwestie Kongo opkwamen voor de beginselen van de V.N. tegen Russische, Franse en Britse inbreuken hierop, verloochenden in de kwestie Goa met groot gemak de beginselen, waarop de V.N. berusten.

Conclusie

De conclusie uit het voorgaande kan moeilijk anders luiden dan dat men op internationaal terrein nog steeds in belangrijke mate te maken heeft met de wetten van de jungle. Alle staten weten, zo constateert de bekende Franse publicist Raymond Aron in verband met de annexatie van Goa door India, dat hun voortbestaan afhangt van hun wapenen en hun bondgenoten en niet van de V.N. of het volkenrecht. Men zal deze visie misschien cynisch kunnen noemen, maar zij herinnert aan de feiten, aldus Aron. Het is goed om zich deze feitelijke situatie nog eens goed te realiseren, zeker in een land als Nederland, dat traditiegetrouw geneigd is de internationale verhoudingen te moralistisch te bekijken en te benaderen en te eenzijdig te vertrouwen op de internationale rechtsorde, zoals de laatste jaren opnieuw is gebleken in de Nieuw-Guinea kwestie.

Uit een onderzoek van de volkenrechtsgeleerde Dr. Ingo von Münch is gebleken, dat tijdens de nauwelijks 20 jaar, dat het Permanente Hof van Internationale Justitie (de voorloper van het Internationaal Gerechtshof) in functie is geweest, het maar vier maal is voorgekomen, dat een rechter stemde tegen de opvatting van zijn regering als deze partij was in een geschil. Tevens wordt door Münch aangetoond dat het in 1946 opgerichte Internationaal Gerechtshof deze praktijk van „my country first” getrouw heeft voortgezet. En in de volkenrechtswetenschap doet zich deze praktijk evenzeer gelden.

Het te zeer vertrouwen op volkenrecht en V.N. getuigt in de huidige situatie helaas van een ernstig gebrek aan realiteitszin. De machtspolitieke factor is nog steeds van overheersende betekenis op internationaal terrein en er zijn voorlopig nog geen tekenen, die op een verandering van deze toestand wijzen.

Toekomstbeeld

(vervolg van pag. 19)

dwongen zijn om te zoeken naar steeds betere produktiemethoden; dit is overigens een verschijnsel dat ons de laatste tientallen jaren al volop bezig heeft gehouden. U bent er zelf overigens reeds sinds lang aan gewend, denkt u maar aan de vele kunststoffen die u het leven vergemakkelijken en veraangenamen. Stenen, bronzen, ijzeren tijdperken liggen achter ons, we zijn een nieuw tijdperk reeds binnengetrepen: een tijdperk met mogelijkheden tot onbegrijpelijk veel variaties.

Hoe zullen wij ons voeden?

Dit is een vraag waarop de mensheid zich reeds nu bezint. Ook hier zullen de mensen moeten komen tot andere wegen, tot andere methoden. Wellicht zal men in de toekomst eenmaal zover komen dat woestijnen tot ontwikkeling worden gebracht. Grote delen van de wereld kennen in deze verlichte (!) tijden reeds bittere honger — een honger waar wij mensen uit het Westen vaak niet bij stil staan —, een honger evenwel die ons ten zeerste bedreigt, omdat deze honger een goede voedingsbodem vormt voor het communisme c.s., dit uiteraard naast de onbeschrijflijke ellende die zij met zich brengt voor velen, mensen als u en ik. Maar ook ons bedreigen tekorten. En hoe vreemd dit ook moge klinken, het eerste tekort dat te overwinnen valt is het tekort aan zoet water. Degenen onder u die b.v. in Zuid-Holland wonen zullen weten hoe sterk het leidingwater in bepaalde gebieden reeds chemisch gezuiverd moet worden. Het Rijnwater bv. verkeert in een zeer sterk verontreinigde staat. De mens heeft in die rivier het natuurlijke evenwicht verstoord door de Rijn te bezigen als looplaats voor allerlei afvalproducten en stoffen; nu is hij bezig om datgene wat is opgeroepen weer te bezweren en als ons tijd van leven is gegund lukt dat ook wel.

Hoe zullen wij energie winnen?

Momenteel winnen wij onze energie nog goeddeels op conventionele wijze. Echter: dit is nog slechts een kwestie van tijd, het zal de kernenergie zijn, die naar wij aannemen in de toekomst in de plaats zal treden van de huidige, conservatief gewonnen energie. Mogelijk is het reeds: er varen onderzeeboten met „atoommotoren”, er zijn reeds reactoren in bedrijf. Evenwel is men met de technische verwezenlijking nog niet zover gevorderd dat dit nieuwe tijdperk reeds binnen enkele jaren voor de deur zou staan. Er bestaat nog geen nucleaire reactor die economisch kan wedijveren met een conventionele elektrische centrale. Echter valt wel aan te nemen dat, voor wij 40 jaren in de tijd verder zijn, het nieuwe tijdperk is aangebroken. Wij leven in een duizelingwekkende tijd, wij overschrijden — als de hemel ons dit toestaat — de drempel naar een nieuwe fase in het wereldbestaan. De nu bekende en gebruikte energiebronnen raken langzaam aan uitgeput, of moeten voor andere doeleinden worden aangewend, nieuwe bronnen worden echter aangeboord. De mens zal niet behoeven te sterven door een gebrek aan energiebronnen. Over een aantal eeuwen — en misschien is dat aantal niet eens zo groot — zal de mensheid voor zijn energiewinning zijn aangewezen op de zee en de rotsen. Dit klinkt vreemd, maar vele geleerden hebben zich bereids meester gemaakt van het terrein. Voordat wij 40 jaar verder zijn, zal het dom en dwaas zijn om aardolie te gaan verbranden teneinde energie te verkrijgen; men kan deze stoffen dan beter gebruiken en de energie komt wel op andere wijze vrij.

En zo zijn er nog vele problemen van materiële aard: vervoer, woonklimaat etc. etc. Op bijna alle terreinen bestaan problemen die om een oplossing vragen, oplossingen die evenwel zeer zeker binnen de grenzen van het menselijk vernuft en vermogen zullen liggen indien die mensheid voldoende tijd van leven is beschoren. Hoe wij in het jaar 2000 leven bezien we in een volgend artikel.

Onze voorraad...

Toen enige tijd geleden de crisis rond Berlijn naar een angstig hoogtepunt - of beter: dieptepunt - groeide, werden wij allemaal plotseling geconfronteerd met het feit dat wij meestal nauwelijks voor enkele dagen voedsel in huis hebben. Het vormen van een zogenaamde „ijzeren voorraad” was een van de meest besproken zaken en vormde tegelijk een probleem met vele op dat moment bijna onoplosbare kanten. Immers, waar moesten we de voorraad opbergen, wat was geschikt om als voorraad te dienen en dan was er nog het vraagstuk van de financiering. Later, toen de spanning begon af te nemen kwamen de goede raadgevingen, die vervolgens door verreweg het grootste deel van de vrouwen zijn vergeten. Een slechts klein deel van de bevolking beschikt nu over die „bepaalde ijzeren voorraad” en wanneer er onverhoopt weer eens nieuwe plotselinge grote dreigingen ontstaan, doet hetzelfde feit zich weer voor, juist terwijl wij nu in staat zijn om „kalmjes aan” toch iets van een voorraadjie op te bouwen. Wij kunnen niet meer ontkennen dat het niet verstandig zou zijn een voorraadjie levensmiddelen in huis te hebben. Daarom geef ik u toch nog een paar wenken: bewaar uw voorraad op een koele, vorstvrije, droge en luchtige plaats, bijvoorbeeld een kelder, zolder of een kast in een onverwarmde maar droge kamer. We bergen daar natuurlijk vooral zaken die lang houdbaar zijn, liefst geconserveerd in glas of blik, liefst blik. Ook noodbiscuits alleen in blikverpakking en met garantie van houdbaarheid. Lang houdbaar zijn bijvoorbeeld ook de volgende artikelen: in blik of glas geconserveerde volledige maaltijden, rijst, macaroni, soepen, peulvruchten, groenten en gesteriliseerde tafelzuren. Vruchten, vruchtensap, vlees en vleeswaren in blik behoren ook tot deze lang houdbare artikelen, evenals gesteriliseerde vis, melk, chocolademelk en gecondenseerde melk (deze laatste af en toe keren). Olie, suiker, jam, ho-

ning, stroop, limonadesiroop, „fris”-dranken, limonade, alcoholhoudende dranken en mineraalwater zijn eveneens zeer lang houdbaar. Koffie en koffiopoeder in blik, thee in blik of in blik overgedaan en dichtgeplakt met plakband en behalve noodbiscuits in blik ook knäckebröd, matzes en chocolade lenen zich uitnemend voor de voorraad.

Met rijst, macaroni, vermacelli, peulvruchten, gedroogde groenten of cacao is het — ondanks lange houdbaarheid onder gunstige omstandigheden — mogelijk dat ze ranzig of muf worden dan wel worden aangestast door mijt of klander. Daarom rijst en peulvruchten bij voorkeur op hangen in linnen zakjes en de gehele voorraad geregeld nazien en geregeld „verversen” door er steeds iets voor gebruik af te nemen en met verse artikelen aan te vullen.

Tot de zaken die beter niet langer dan een half jaar bewaard kunnen worden, behoren zeker haveremout,

puddingpoeders, meel, bloem en dergelijke, volle melkpoeder, margarine in blik, uitgesmolten vetten, (olie is vrijwel onbeperkt houdbaar), melkchocolade enzovoort, hetgeen niet inhoudt dat deze artikelen na een half jaar beslist bedorven zullen zijn maar daarna wel in kwaliteit achteruitgaan. Neem voor uw voorraad in elk geval nimmer half-conserven, koop bij voorkeur verpakte artikelen, voorzie blikken en dergelijke van een datum zodat u het oudste het eerst kunt gebruiken, berg de zaak overzichtelijk op, controleer de blikken geregeld op roest, haal de voorraadruimte enkele malen per jaar leeg en maak hem goed schoon. En

Voor Moeder

nu maar hopen dat we van onze voorraad alleen maar gebruik zullen maken als welkom achterdeurtje wanneer we weer eens iets vergaten en niet in benarde omstandigheden die enige maanden geleden plotseling heel dicht bij schenen en ons aan een voorraad deden denken!

Marianne.

Boeken voor teener en kleuter

Jaren geleden schreef Diet Kramer het bijzonder aardige boekje „Lode-wijk de mensenredder”, dat verscheen bij Hollandia in Baarn. Bij dezelfde uitgeverij kwam nu „Lode-wijk de circushond”, een met evenveel warmte geschreven boek, waarin de zoon van de mensenredder allerlei vreemdsoortige avonturen in het circus beleeft. Het boek is opgedragen aan Katja en Chris. Wie dat zijn weten wij niet, maar zij mogen niet mopperen evenmin als de jeugdige lezers, die dit boek in handen krijgen. (Geb. f 3,90).

De Uitgeverij Kluitman in Alkmaar heeft tegen de vakantietijd weer een aantal nieuwe boeken of nieuwe drukken op de markt gebracht ten einde jeugdige lezers en lezeressen te plezieren, en zal in dat voornemen stellig zijn geslaagd. Voor de jongens zijn er weer een aantal spannende avonturenboeken. Zo is er weer een

nieuw boek in de Lex Coster-serie van J. G. Thieme, getiteld „Het geheim van de Inca-speer” (f 4,90). Het gaat in dit boek om een Inca-speerpunt, waarvan het smeltpunt enkele malen hoger blijkt te liggen dan van het voortreffelijke staal. De formule van dit metaal zou de bezitters de kans geven de zwaarste problemen van raketten en ruimtevaart op te lossen. Lex Coster trekt er voor naar Zuid-Amerika, maar er zijn ook kapers op de kust. Een spannend boek, evenals „Schaduw over Chocamata” van S. R. van Iterson, dat op Curaçao speelt en waarin de negerjongen Chimi en Hans spookachtige avonturen beleven. (f 2,50). Ook Guus Betlem heeft voor omstreeks 12-jarigen weer een avonturenboek geschreven, namelijk „Avontuur op de autobaan”, waarin twee jongens na veel gearreweerd een internationale bende smokkelaars ontmaskeren. (2,90). In

Kees en Koos en de honden (1)

Die woensdagmiddag rukten Kees en Koos weer uit met hun eigen mobilofoonwagen, want de Boef, die zij al eens eerder hadden moeten opsporen was weer ontvlucht.

Moeder gaf eigenlijk het sein voor de actie, door alleen maar uit het keu-

en Kind

kenraam te roepen: „Jongens, ik geloof dat de hond ook weer wegge-
lopen is. Zojuist was hij hier nog, jullie hebben hem er zeker weer uitgelaten.”

„Altijd die hond ook,” pruilde Koos,

maar Kees vond het niet zo heel erg. Hij snoof een paar maal en zei geheimzinnig: „Ik ruik avontuur.”

„Wat dan,” vroeg Koos nieuwsgierig. Maar Kees legde alleen maar veelbetekenend de wijsvinger op z'n lippen en ging de schuur in.

Even later kwam hij terug met een handvol stukken touw, sprong op de zeepkist en riep: „Karren maar . . .”

Ze reden vastberaden naar het parkje in de buurt, op zoek naar hun hond, die zij wel heel goed kenden.

Daarom dachten ze dat Boef daar wel weer zou zijn. Toen zij dicht bij het parkje de hoek van een straat omgingen, zagen zij de hond staan.

„Daar is'ie,” riep Koos en hij vergat de zeepkist te duwen waarvan zij

een mobilofoonwagen gemaakt hadden. Kees vergat op hetzelfde ogenblik te sturen, reed een heg in en rolde over straat. En Boef had de kreet van Koos gehoord. Hij keek om met gespitste oren, kwispelde driemaal met z'n staart en rende weg, het parkje in, waar hij door drie andere honden met vreugde werd ontvangen.

„'t Stikt hier van de honden en ze zwerven allemaal rond,” verklaarde Kees. En zijn broer keek peinzend naar de gazons van het park, terwijl hij de zeepkist er langzaam naar toe duwde. Toen zei hij: „Weet je nog wat vader laatst zei, toen wij Boef ook hadden opgespoord en hem naar vaders bureau hadden gebracht?”

„Jawel, daar heb ik zostraks ook al aan gedacht,” antwoordde Kees, „hij zei dat er veel te veel honden losliepen en dat het allemaal zwervers waren, die eigenlijk allemaal opgepakt moesten worden of zoiets.”

„Ja, daar dacht ik aan,” zei Kees. „Maar wie moet dat doen. De politie soms? Vader heeft er in elk geval geen tijd voor. Maar, als wij nou'es . . . .” Koos had maar een half woord nodig. Hij riep enthousiast: „Dat doen we,” greep een stuk touw en rende weg, de gazons op. Kees volgde hem, ook met touw in de hand. Maar, de honden dachten dat de jongens met hen kwamen spelen en sprongen tegen hen op om dan weer weg te lopen in een woest spel.

Onno Bastiaans.

(wordt vervolgd).

de Kluitman Jeugdserie verschenen onder meer het verhaal van een stel H.B.S.'ers, die in een B.M.'er over de Loosdrechtse plassen zwerven en inbrekers op het spoor komen, onder de titel „Onraad op de Loosdrechtse plassen”, geschreven door J. van Londen en de avonturen van drie jongens, die met een zelfgemaakt karretje, getrokken door een oude

VAN PERS TOT BOEKENPLANK

ezel naar een verlaten streek trekken en daar een geheime zender ontdekken. Een en ander werd beschreven door Pieter Nierop in „Op het spoor van De Nachtegaal” (f 1,50 per stuk). Voor de jongeren verscheen met „Wij sparen een geleidehond” door S. Franke een bijzonder aardig boekje over een schoolklas, die zich inspant voor de blinden. (f 2,90). En voor de kleintjes schreef His Jansma „Zo'n Sjoukje toch” (f 1,95), een wei-

nig origineel verhaal van twee meisjes op een Friese boerderij, die een arme vrouw helpen. Voor wat betreft de bakvissen zeggen de titels als „Waar de zeewind waait” door Gony van Dieren, „Rumoer om Sandra” door Ans van Breda, „Jorissa wint het geluk” door Margo Drievergen of „Als je van mij houdt” door Elisabeth Stelli, (in prijzen van f 1,50 tot f 3,90), eigenlijk al genoeg. In het eerste boekje een kinderverzorgster in een herstellingsoord en een student, in het tweede een in Afrika geboren meisje en een wiskundeleraar op een Nederlandse H.B.S., in het derde Jaap en de grillige Jorissa en een vakantie in Oostenrijk en in het vierde tenslotte romantiek om de lieve dochteren uit een onderwijzersgezin; het zijn allemaal varianten op een overoud thema en volgens een bijna evenoud recept beschreven en precies geschikt voor de vakantie of zo, maar danook niet meer!

B. den O.

Wachtmeester 1e kl.

C. H. JACOBS

te Eerbeek

plotseling overleden

Met grote ontsteltenis vernamen wij het bericht, dat de wachtmeester 1e kl. C. H. Jacobs uit Eerbeek, even nadat hij nog op het Groepsbureau te Brummen was, in zijn woning is overleden.

Jacobs was in de gelederen van het Korps Rijkspolitie een zeer geziene figuur, een goed kameraad en veler vriend. En in de kring van de dorps-gemeenschap Eerbeek nam hij een grote plaats in. Hij was een „mens” in de ware betekenis van het woord en een man van karakter, met een positief beginsel van hulpvaardigheid en liefde voor de naaste. Dat bleek wel heel duidelijk in de achter ons liggende gruwelijke oorlogsjaren, toen Jacobs — omdat hij weigerde Joden te arresteren — 2½ jaar werd blootgesteld aan de vele ontberingen en mishandelingen in de duivelse concentratiekampen in Vught en Duitsland. De littekens van de op hem toegepaste methoden droeg hij nog altijd met zich mede. In één van die beruchte kampen incasseerde hij bijvoorbeeld dertig stokslagen, opgelegd aan een oude lotgenoot, voor wie Jacobs zich uitgaf en al die angst en pijn doorstond om het leven van die ander te redden. Dat was Jacobs ten voeten uit.

Een gezonde sterke kerel, die in de 16 jaren dat hij in het district Apeldoorn diende, slechts 9 dagen wegens ziekte zijn dienst verzuimde. Hij was bestuurslid van een sportvereniging, hij gaf les op verkeersgebied en voerde daarvoor de nodige propaganda, hij studeerde Frans, Duits en Engels, was de vraagbaak voor een ieder en had belangstelling voor alles wat met de plaatselijke belangen in verband stond. Hij was een algemeen geacht en gewaardeerd persoon.

Het was dan ook geen wonder dat een groot aantal belangstellenden hem bij de crematie te Dieren de laatste eer bewezen in een plechtige en aangrijpende samenkomst in de Aula van het crematorium, waar het orgel de Aria uit Rinaldo van Händel speelde. Stram in de houding stonden de vertegenwoordigers van de beroeps- en reserve-rijkspolitie en het M.E.-peloton, waarvan Jacobs deel uitmaakte, terzijde opgesteld om daarna twee aan twee in langzame pas naar het podium te schrijden en

een laatste bloemengroet te brengen aan hem, wiens verscheiden iedereen zo had aangegrepen en die daar stond opgebaard.

Er waren o.m. bloemen van de districtscommandant en het personeel van de groep Brummen, van de M.E. van het district, van het gemeentebestuur, van de reserve-rijkspolitie, van de afd. Zutphen der Nederlandse Politiebond en van vele vrienden en bekenden.

Overste Jhr. A. M. C. Mollerus voerde als eerste spreker het woord en nam in welgekozen woorden afscheid van wachtmeester 1e kl. C. H. Jacobs, die hij kenschetste als iemand met bijzondere kwaliteiten, een plichtsgetrouw politieambtenaar, die altijd bereid was hulp te bieden waar dit ook nodig was en iemand die in alle scha-

keringen van de gemeenschap een graag geziene figuur was en niet in de laatste plaats bij zijn collega's in de groep Brummen. De overste sprak ook woorden van troost tot mevrouw Jacobs en haar 14-jarige dochter.

Als tweede spreker trad burgemeester R. W. Keizer van Brummen naar voren, die onder meer vaststelde dat het overlijden van Jacobs een apert verlies voor de gehele gemeente betekende. De vorige dag had deze burgemeester in de gemeenteraad de wachtmeester 1e kl. C. H. Jacobs herdacht, waarbij de raadsleden de herdenkingsrede staande hadden aangehoord.

De groepscommandant, adjudant H. van Koeveringe schetste de overledene als een prima politieambtenaar en een prettig collega die vol humor zat, maar die daar tegenover soms ook door ernstiger problemen werd bezig gehouden. Daarom, vervolgde hij, meen ik te weten dat je heengaan „vrede” is geweest. Opperwachtmeester Salomons sprak namens het personeel van Eerbeek woorden van dank voor de betoonde vriendschap en woorden van troost tot de achterblijvenden. De heer Van Bockhoven voerde het woord namens de Ned. Pol. Bond.

Alle aanwezigen verhieven zich van hun zitplaatsen toen tenslotte op het orgel het Andante Con Motto van Pomper werd gespeeld.

D.F.A. v.d.B.

Jeugdprobleem ?

vervolg van pag. 13

geen betekent 0,1% van deze leeftijdsgroep. In het algemeen zijn door de enquête meer intelligente en denkende jongeren bereikt. Ruim 2/3 kwam van buiten de lezerskring van Vrij Nederland. De lezing van genoemd boekje kan worden aanbevolen. In het algemeen blijkt eruit, dat de deelnemers wel gefundeerde opvattingen hebben, ook idealen koesteren (grotendeels gelegen in het persoonlijk, gezins- en familievlak) en, hoewel nuchterder en reëler, toch niet zo heel veel in hun opvattingen afwijken van de vorige generatie. Tot slot zegt de schrijver: „Hun dierbaarste ideaal is wat geluk in vrede en vrijheid en als het kan een huis. Als de ouderen geen rare dingen doen, zullen de nieuwe volwassenen onze samenleving waardig voortzetten.”

Deze opiniepeiling geeft al met al een wel gunstig beeld. Bedacht moet echter worden dat het hier een enig-

zins geselecteerde groep van belangstellende jongeren betreft. Toch is het nuttig er kennis van te nemen, ook om generaliseren te voorkomen.

Conclusie

De slotconclusie blijft: er zijn — zoals altijd — groepen jongeren, die uit de band springen. Zij besmetten ook anderen. Het grootste deel zal geleidelijk wel tot bezinning komen en zich aanpassen. De kwade kerngroep baart echter onder de tegenwoordige omstandigheden in deze maatschappij meer zorg dan zij vroeger deed. Zij is niet zo gemakkelijk op te vangen; in vele — en vaak juist die gezinnen — is geen basis meer te vinden, zijn geen bindingen meer. De verkeerde elementen hebben heropvoeding met een disciplinair werkschema en vaak psychotherapie nodig. Door juiste opvoeding en andere middelen moeten de ouders en moet de maatschappij in het algemeen trachten besmetting te voorkomen.

PERSONALIA

Verplaatsingen

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-12-'61: C. Stoppelenburg, wmr. 1e kl., van Utrecht naar Harderwijk (verkeersgr.); H. B. J. v. Poppel, wmr. 1e kl., van Amsterdam (park.groep) naar Amsterdam Staf T.I.; P. M. v. IJzen-doorn, owmr., van Limmen naar Amsterdam (bur. Mat.beh.).

Per 1-1-'62: H. Gouderjaan, wmr., van Volendam naar Abcoude; Th. v. d. Bosch, wmr., van Hoogwoud naar Abcoude; F. A. Th. Hoogink, wmr., van Wormerveer naar Amsterdam (verk.gr.); C. G. Brouwer, wmr., van Landsmeer naar Amsterdam (verk.gr.); P. J. van Leeuwen, wmr., van Medemblik naar Alkmaar (verk.gr.); B. Sietsma, adjudant, van Wormer naar Uitgeest; J. Volkerink, adjudant, van Uitgeest naar Wormer; P. Koenheim, wmr. 1e kl., van Utrecht (park.gr.) naar Amsterdam (park.gr.).

Per 2-1-'62: G. J. Verbeek, owmr., van Schagerbrug naar Schagen.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 15-12-'61: C. Brand, wmr. 1e kl., van Den Bommel naar Zwartewaal.

Per 19-12-'61: C. A. Polderman, owmr., van Europort naar Oude Tonge.

Per 1-1-'62: P. H. van Dek, wmr., van Bergschenhoek naar Dordrecht; J. H. v. Deijl, wmr., van Leidschendam naar 's-Gravenhage.

Per 2-1-'62: J. H. v. Belois, owmr., van Zuid-Beijerland naar Oud-Beijerland.

Per 3-1-'62: T. Kluijstra, wmr. 1e kl., van Zuidland naar Papendrecht.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-10-'61: P. Hoogenraad, wmr. 1e kl., van 's-Hertogenbosch (Staf T. I.) naar 's-Gravenhage (Staf T. I.).

Per 1-12-'61: A. A. Vermeire, wmr. 1e kl., van Maastricht naar Terneuzen (verk.groep).

Per 4-12-'61: W. de Vries, wmr., van Nuth naar Maastricht (parketgroep).

Per 11-12-'61: A. J. Eikenaar, owmr., van Dongen naar Zevenbergen; P. M. J. Loonen, wmr., van Wellerlooij naar Sevenum.

JACHTWET

vervolg van pag. 18

naar voedsel kwamen de kippen in de richting van de „vogelaar” en de posters. Meerdere kippen liepen met hun koppen in strikken, die aan de afrastering hingen. Voor de stropers was het moment aangebroken om voor de dag te komen. De kippen zouden nu maar voor het meenemen zijn. Zij hadden echter nog steeds de politie-mannen niet ontdekt, die ook graag van de partij bleken en niet alleen werd een behoorlijke Jachtwet-over-treding bewezen, doch ook een kip-pendiefstal.

Meerdere aardige praktijkgevallen zijn aan te voeren om te bewijzen, dat de beroepspolitie op een bepaald terrein ook en met name bij het handhaven van de Jachtwet met succes kan samenwerken met de reservist of de onbezoldigde.

Per 15-12-'61: J. H. J. Gresel, owmr., van Reuver naar Echt; T. Geerts, owmr., van Vijlen naar Sijpeveld.

Per 1-1-'62: J. B. Plompen, wmr. 1e kl., van Veghel naar Arnhem (Opl.school); L. Bouman, owmr., van Hoeven naar Rucphen; W. A. Hoevenaars (burger), van 's-Hertogenbosch (Staf T.I.) naar 's-Gravenhage (Staf Alg. Insp.); G. R. Rodermond, wmr. 1e kl., van Breda (verk.gr.) naar Bilthoven (verk.gr.).

Per 2-1-'62: W. J. M. Top, wmr., van Son en Breughel en H. Lems, wmr., van Nuenen naar Eindhoven (verk.gr.); C. G. v. d. Plas, wmr., van Oirschot naar Tilburg (verk.gr.); P. J. v. d. Heuvel, wmr., van Budel en G. W. Swets, wmr., van Schinnen naar Maastricht (verk.gr.); W. B. P. Lamers, wmr., van Herkenbosch naar Roermond (verk.gr.); A. L. Dekkers, wmr. 1e kl., van Gemert naar Handel.

Per 8-1-'62: S. v. d. Velde, wmr., van Kaatsheuvel naar Sprang-Capelle; J. Tabor, wmr., van Sprang-Capelle naar Rijen.

RESSORT ARNHEM

Per 1-12-'61: K. de Vries, wmr. 1e kl., van Nijmegen naar Zwolle (verk.gr.).

Per 13-12-'61: A. G. de Bruin, wmr. 1e kl., van Doesburg naar Neede.

Per 15-12-'61: J. Th. Roelofs, owmr., van Brummen naar Heerde.

Per 19-12-'61: A. Timmer, wmr., van Wierden naar Holten.

Per 22-12-'61: D. Wolters, wmr., van Nieuwleusen naar Oosterwolde.

Per 1-1-'62: J. B. M. Mulder, wmr., van Berkum naar Zwolle (verk.gr.); J. A. H. Withag, wmr., van Eibergen naar Doetinchem (verk.gr.); A. P. Velders, owmr., van Urk naar Ouderkerk a.d. Amstel.

Per 2-1-'62: P. J. v. d. Hoogen, wmr. 1e kl., van Berg en Dal naar Ubbergen;

D. J. Koekkoek, owmr., van Maurik naar Brummen; M. Dierckx, wmr. 1e kl., van Tubbergen naar Engelen;

M. C. Onck, wmr. 1e kl., van Nunspeet naar Schagerbrug.

Per 8-1-'62: H. A. Paulus, wmr. 1e kl., van Leeuwen naar Leuth.

RESSORT GRONINGEN

Per 15-12-'61: W. Dral, owmr., van Marum naar Tudderen; J. T. Dam, owmr., van Groningen (verk.gr.) naar Zwolle (verk.gr.); J. W. Koops, owmr., van Ruinen naar Heeloo.

Per 1-1-'62: J. v. d. Tuin, wmr., van Dokkum naar Leeuwarden (verk.gr.); A. G. Drent, wmr., van Slochteren,

J. Smit, wmr., van Bedum en J. Smit, wmr., van Leek allen naar Groningen (verk.gr.); A. de Haan, wmr., van Coevorden naar Assen (verk.gr.).

Per 1-1-'62: J. v. d. Tuin, wmr., van Dokkum naar Leeuwarden (verk.gr.); A. G. Drent, wmr., van Slochteren,

J. Smit, wmr., van Bedum en J. Smit, wmr., van Leek allen naar Groningen (verk.gr.); A. de Haan, wmr., van Coevorden naar Assen (verk.gr.).

Per 1-1-'62: J. v. d. Tuin, wmr., van Dokkum naar Leeuwarden (verk.gr.); A. G. Drent, wmr., van Slochteren,

J. Smit, wmr., van Bedum en J. Smit, wmr., van Leek allen naar Groningen (verk.gr.); A. de Haan, wmr., van Coevorden naar Assen (verk.gr.).

OPLEIDINGSSCHOOL ARNHEM

Per 1-1-'62: De volgende adspiranten naar:

ressort Amsterdam:

M. Brouwer naar IJsselstein.

H. van der Haar naar Enkhuijzen.

L. Klumpje naar Bunschoten.

J. G. v. Koten naar Haarlemmerliede.

J. Rook naar Volendam.

G. Vink naar Doorn.

P. van Wakeren naar Hoogwoud.

ressort 's-Gravenhage:

R. K. van de Biezen naar Sassenheim.

H. Bisschop naar Middelharnis.

J. A. Dellebeke naar O. en W. Souburg.

W. de Graaf naar Pijnacker.

A. Kok naar Leidschendam.

L. A. Provily naar Oude Tonge.

A. Verwoert naar Voorschoten.

J. J. Voerman naar Lisse.

J. J. van Wee naar Aardenburg.

ressort 's-Hertogenbosch:

J. G. v. d. Berk naar Son en Breugel.

A. J. M. van Corler naar Baarle-Nassau

A. H. M. Evers naar Kaatsheuvel.

L. M. E. Hendriks naar Nuth.

W. Th. M. Jansen naar Haalen.

W. H. Janssen naar Echt.

J. A. N. Koopman naar Rosmalen.

G. J. M. Kusters naar Mierlo-Hout.

E. Wacht naar Eten.

G. J. M. Volmerink naar Raamsdonksveer.

Overleden personeel

Owmr.
C. R. van Andel
St. Philipsland
ress. 's-Gravenhage
† 26-12-1961

Wmr. 1e kl.
J. van Es
Berghem
ress. 's-Hertbosch
† 20-12-1961

Wmr. 1e kl.
C. van Altena
Aalsmeer
Rijkspolitie te Water
† 18-11-1961

Owmr.
E. Kamerbeek
Sommelsdijk
ress. 's-Gravenhage
† 8-1-1962

ressort Arnhem:

J. P. van Bennekom naar Leeuwen.

H. J. M. Boomkamp naar Borne.

H. Gardenbroek naar Ermelo.

G. J. Gerrits naar Berkum.

J. Kolkman naar Heerde.

J. J. van het Loo naar Epe.

J. A. van der Meulen naar Elst.

J. H. de Winter naar Didam.

H. Zomerschoe naar Spoolde.

ressort Groningen:

A. van der Bijl naar Dokkum.

J. Hakkeling naar Beilen.

G. Mantingh naar Marum.

H. Meinema naar Bedum.

G. R. Noordhof naar Franeker.

H. Stolte naar Buinermond.

G. Toren naar Menaldum.

Rijkspolitie te Water:

L. Holen naar Amsterdam, groep II.

Aanwijzing voor functie

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 11-12-'61: Adj. A. J. Eikenaar tot groepscommandant te Zevenbergen.

Bevorderingen

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot opperwachtmeester:

Per 1-12-'61: D. P. v. d. Linden te Middelburg; A. A. Vermeire te Terneuzen.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot adjudant:

Per 11-12-'61: A. J. Eikenaar te Zevenbergen.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-1-'62: C. R. de Birk te St. Willebrord.

RESSORT ARNHEM

tot opperwachtmeester:

Per 1-12-'61: K. de Vries te Zwolle; A. G. Klein Ikkink te Almelo; B. M. v. d. Waal en C. Petersen te Doetinchem;

C. Stoppelenburg te Harderwijk.

RESSORT GRONINGEN

tot opperwachtmeester:

Per 1-12-'61: L. Siepel te Winschoten.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-1-'62: J. Eisen te Idaarderadeel.

tot schrijver A i.v.d.:

Per 1-1-'62: H. L. Verbrugge te Groningen.

RIJKSPOLITIE TE WATER

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-1-'62: E. Bol te Kampen.

In dienst getreden

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-12-'61: A. Houwaert, adm. kracht op a.c. te Lisse.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 4-12-'61: P. P. J. Vroemen, tech. contr. te Maastricht.

Per 1-1-'62: J. H. Nijsten, wmr. 1e kl. te Meerssen; J. J. Schoenmakers, wmr. 1e kl. te Munstergeleen.

RESSORT ARNHEM

Per 1-12-'61: H. Maassen, transportgeleider te Arnhem.

Per 1-1-'62: H. Gerritsen, schrijver A te Doetinchem.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-12-'61: W. Stellingwerf, schrijver A te Leeuwarden.

Per 4-12-'61: W. Blokzijl te Winschoten; T. Dijkstra en J. Krol te Leeuwarden;

A. Ebeling te Assen; G. Scholte te Groningen, allen als techn. kracht bij de resp. verkeersgroep.

Per 1-1-'62: H. v. d. Weij, schrijver A i.t.d. te Heerenveen.

OPLEIDINGSSCHOOL ARNHEM

Per 1-1-'62: Als aspirant:

J. Aannoutse, H. M. Bakker, L. J. Baltes, M. A. de Bie, A. de Boer, A. Bos, C. Bouwman, M. Danel, H. M. J. Donker, G. Drent, H. J. Evers, Th. H. Everts, H. Gerhardus, P. Gouderjaan, H. A. Grasmeyer, G. P. van de Griek, W. Herder, P. J. Hetteema, J. F. Leene, K. de Leeuw, A. van Leusen, W. G. Luttmer, H. J. de Man, J. A. G. M. Mellis, A. A. Meijer, G. W. van Mourik, A. B. M. Nieuwkamp, S. G. Piersma, R. R. van Rees, J. A. A. Somers, J. G. Theunissen, L. Visser, N. Zuidema.

De dienst verlaten

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 6-12-'61: A. M. A. van Zanten—De Vink, serveerster te 's-Gravenhage.

Per 1-1-'62: C. W. van Onselen—Bal, schrijver te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-1-'62: J. G. Entius, owmr. te Am-

sterdam; F. J. de Jong, rijksambt. E te Alkmaar.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-1-'62: C. M. v. d. Hoeven, wmr. 1e kl. te Dordrecht.

Per 8-1-'62: M. M. v. Straalen, owmr. te 's-Gravenhage.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 16-12-'61: M. van Erk, wmr. 1e kl. te Stein.

Per 1-1-'62: H. Luimes, wmr. 1e kl. te Munstergeleen; T. Zonnenberg, wmr. 1e kl. te Etten; A. v. d. Kleut, wmr. te Vlijmen; J. J. Verdonk, wmr. te Lage Zwaluwe; Th. W. van Leur, wmr. te 's-Hertogenbosch.

RESSORT ARNHEM

Per 1-1-'62: J. van Tongeren, wmr. 1e kl. te Ubbergen.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-1-'62: M. Buurmeijer, owmr. te Heerenveen; H. Guichelaar, wmr. 1e kl. te Schoonebeek; J. Ploegsma, owmr. te Vries; G. R. Jager—Kolbeek, schrijver A te Groningen.

OPLEIDINGSSCHOOL ARNHEM

Per 6-12-'61: J. J. van Son, aspirant te Arnhem.

Ambtsjubilea

Owmr.
J. de Boer
Heiloo
ressort Amsterdam
25 jaar op 14-12-1961

Owmr.
J. Koelma
Zaandijk
ressort Amsterdam
25 jaar op 5-1-1962

Wmr. 1e kl.
J. A. v. Rossum
Middelburg
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 1-1-1962

Wmr. 1e kl.
J. v. d. Wal
Spijkenisse
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 5-1-1962

Owmr.
A. Piekart
Middelburg
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 5-1-1962

Wmr. 1e kl.
J. K. v. Schaik
's-Heer Abtskerke
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 5-1-1962

Adjutant
A. C. Schuurmans
Arcen en Velden
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 31-12-1961

Owmr.
W. H. A. ten Tije
Sprundel
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 5-1-1962

Wmr. 1e kl.
C. J. v. d. Boom
's-Hertogenbosch
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 5-1-1962

Owmr.
G. J. Smink
Heteren
ressort Arnhem
25 jaar op 17-12-1961

Wmr. 1e kl.
J. M. Siemerink
Dedemsvaart
ressort Arnhem
25 jaar op 5-1-1962

Wmr. 1e kl.
A.C.K.M. Nederveen
Arnhem
ressort Arnhem
25 jaar op 5-1-1962

Wmr. 1e kl.
S. Kremer
Almelo
ressort Arnhem
25 jaar op 5-1-1962

Wmr. 1e kl.
A. A. Ham
Ruurlo
ressort Arnhem
25 jaar op 5-1-1962

Wmr. 1e kl.
W. E. v. d. Wees
Groningen
ressort Groningen
25 jaar op 10-12-1961

Adjutant
P. Postma
Wommels
ressort Groningen
25 jaar op 5-1-1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

LAND- ROVER

met
4 wiel-aandrijving
BENZINE-
of
DIESELMOTOR

RAI
STAND
18

Overal in Nederland in gebruik bij:

- Gemeente Werken
- Reinigings- en ontsmettings-diensten
- Vervoerbedrijven
- Politie en Brandweer
- Onderhoudsdiensten, sportvelden en plantsoenen
- Energiebedrijven
- Waterleidingsbedrijven
- Waterbouwkundige werken
- Geologische Diensten
- Oliemaatschappijen
- Mijnbouw
- Vliegvelden
- Marktwezen
- Bos- en landbouw, tuinbouw en veeteelt
- Houthandel
- Aannemingsbedrijven
- Haven- en wegenbouw
- Industrie
- Electriciteitsbedrijven
- Rijks- en provinciale instellingen
- Particulieren

IMPORT: **H. C. L. SIEBERG N.V.** - Amsterdam
Stadhouderskade 143 - Tel. 717944

Dealers door geheel Nederland.

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

3e JAARGANG No. 7 - MAART 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

3e JAARGANG No. 7 - MAART 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

Mr. Van der Minne:

„Het is moeilijk om in de toekomst te kijken”

Mr. Groeninx van Zoelen:

„Ik oriënteer mij op alle gebied en begin vol goede hoop”

In een van de kamers van het gebouw van de Directie Politie aan de Raamweg 47 te Den Haag, heeft de directeur-generaal, hoofd van de directie, mr. J. C. van der Minne na twaalf jaar als zodanig in functie te zijn geweest, afscheid genomen in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Zijn zetel wordt sinds 1 maart ingenomen door jhr. mr. F. A. Groeninx van Zoelen. Op de dag voor het vertrek van mr. Van der Minne hadden wij voor het Korpsblad een gesprek met beide functionarissen. De „neerslag” daarvan vindt de lezer hierbij.

Het hoeft eigenlijk nauwelijks verbazing te wekken dat in een gedachtenwisseling omtrent de gang van zaken ten aanzien van de politie en speciaal het Korps Rijkspolitie, met de Directeur-Generaal mr. J. G. van der Minne en diens opvolger jhr. mr. F. A. Groeninx van Zoelen, de personeelsvoorziening en de daarmee samenhangende vraagstukken een belangrijk onderwerp van gesprek vormen. Dit probleem dat ten nauwste samenhangt met de handhaving van orde en veiligheid in de komende tijd, komt al direct om de hoek wanneer in de in oude stijl gemeubildeerde kamer van de Directeur-Generaal de vraag op tafel komt: „Wat denkt u van de toekomst van het Korps Rijkspolitie?” Want daarin liggen vele vraagstukken besloten, met name dat van het probleem van de personeelsvoorziening en het groeiende incompleet.

Mr. Van der Minne zei (peinzend)

dat het eigenlijk een beetje moeilijk is om tot een omlinjende voorstelling aangaande de toekomst te komen. „Toen ik in 1950 kwam bestond het Korps Rijkspolitie al drie jaar. De ontwikkeling heeft eigenlijk nooit stilgestaan. De motorisering en verbindingen werden uitgebreid en steeds verbeterd, het korps groeide aanzienlijk in betekenis maar de groei werd tegengehouden door het stijgend personeelstekort. Het is bijzonder verheugend”, aldus mr. Van der Minne, „dat het apparaat toch uitstekend draait, dank zij het plichtsbef en de toewijding van de manschappen. Daaraan is echter ook een grens en wij zijn dus voortdurend bezig een oplossing te zoeken. In dit verband is ook de gedachte naar voren gekomen om meer burgers in te schakelen en de intrede van de technisch-assistent als tweede man op de technische patrouillewagens is daarvan een gevolg. Verder is het de bedoeling om het grootste deel van het administratieve werk door burgers te laten doen om — behoudens dan de specialisten op administratief gebied — overal de mensen met politiekennis bij wijze van spreken „de straat op” te krijgen.”

Op de in dit vlak liggende vraag wat de heer Van der Minne denkt van de eventuele inschakeling van burgers bij de verkeersregeling, een kwestie die overigens ten aanzien van het Korps Rijkspolitie weinig urgent is, zei hij: „Deze activiteit zou je geloof ik niet aan burgers moeten opdragen. De verkeersregelaars moeten ook opsporingsbevoegdheid hebben en daarvoor is weer vorming noodzakelijk.”

Het inschakelen van burgers op het vlak van administratie en technische onderzoeken lost het personeelsvraagstuk natuurlijk niet op. Aanvulling van het tekort dat nu voor het Korps Rijkspolitie ongeveer 1000 man bedraagt zal naar het oordeel van de heer Van der Minne ook andere maatregelen vergen. De werving van personeel is afhankelijk van vele factoren en niet uitsluitend van salariskwesties en dergelijke. Een belangrijk onderdeel van het huidige streven om het personeelsvraagstuk te verlichten is wel het voorbereiden van een maatregel tot verlaging van de minimumleeftijd waarop jongeren hun opleiding, c.q. loopbaan bij het Korps kunnen beginnen. Die leeftijd zou op ongeveer 17 jaar komen te liggen, zodat men zich bij de werving onder meer kan richten op jongeren, die direct van de uló komen en dus nog geen bestemming hebben gevonden. Nu ligt die leeftijd op 21 jaar, maar jongens van die leeftijd althans de flinken en die moeten wij hebben, kennen al een vak. Ze zijn misschien kapper of metselaar of kantoorbediende en veranderen niet meer zo gemakkelijk, ook al omdat weliswaar het Korps Rijkspolitie een afwisseling in de werkring garandeert maar tegelijkertijd onregelmatige diensten met zich meebrengt, meer dan in de meeste andere beroepen. Werving van jongeren met ulodiploma, die dan hun opleiding achter de rug hebben wanneer zij in militaire dienst moeten is een belangrijke verbetering van de mogelijkheden. Die jongens gaan dan de dienst in met de wetenschap dat zij iets zijn en na de vervulling van de dienstplicht kun-

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

3e JAARGANG

No. 7 — Maart 1962

VERSCHEIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester

J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas

E. de Heus te Hulsberg

Wachtmeester

P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Lekkum 135d bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3,50 per jaar
bij vooruitbetaling

Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

Postbus 10 — Dokkum
Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

★

Foto omslag:

Nog dit voorjaar komen de laatste Technische Patrouille Wagens in bedrijf, namelijk in het oosten, noorden en de kop van Noord-holland. Het totale aantal van deze wagens die op de vaderlandse wegen met een veelzijdige technische uitrusting al vele goede diensten bewezen, zal dan in totaal 62 bedragen.

nen ze bij de groepen hun praktische vorming krijgen.

Een opmerking over vrijstelling van dienstplicht voor aspiranten, die dan natuurlijk een M.E.-opleiding zouden krijgen, ontlokte de heer Van der Minne een glimlach als zag hij een visioen. Maar hij zei: „De reële mogelijkheden zijn op dit punt nu helaas vrijwel nihil. Nederland heeft ten aanzien van de sterkte van zijn parate troepen zekere NATO-verplichtingen na te komen. Vrijstelling voor aspiranten zou als gevolg daarvan pas mogelijk zijn wanneer de sterkte van de jaarklassen ofwel de lichten voor de militaire dienst groter zouden zijn.”

Op het punt van de opleiding van het personeel van het Korps Rijkspolitie wees de heer Van der Minne met voldoening op het feit dat die zeer veranderd en geperfectioneerd is, naar huisvesting en naar vorm. Het apparaat voor de opleiding van personeel is er en wordt voortdurend aangepast op grond van ervaringen, bij proefnemingen opgedaan. „Je kunt namelijk niet,” aldus de heer Van der Minne, „zomaar een afgerond en geperfectioneerd plan maken en uitvoeren en zeggen dat de zaak daarmee afgedaan is. Je kunt niet teveel plannen van tevoren maken en het is noodzakelijk om — ook de plannen — voortdurend aan te passen aan de eisen van de tijd, op grond van ervaringen. Ook belangrijke wijzigingen kun je eigenlijk eerst alleen maar proefsgewijze invoeren. Dat is ook steeds het geval met de motorisering van het korps en met vervolmaking van het verkeerstoezicht. Neem nu de invoering van de S.A.S., de sectie Auto Snelwegen die met Porsches gaat opereren op de vierbaans wegen. Er is eerst een proef genomen met één Porsche, waarvan de resultaten steeds zijn bekeken. En na elke proef wijzigt het plan, de voorlopige of oorspronkelijke opzet. En aanpas-

sing aan de veranderde tijden en middelen blijft steeds nodig. Kijk bijvoorbeeld eens naar de invoering van de mobilifoons. In 1950 dachten we dat we er waren, maar we zijn nog steeds bezig met verbetering en uitbreiding, waarbij je trouwens niet te voorzichtig kunt zijn. Vele bedrijven kunnen zich spiegelen aan anderen. Wij niet, we kunnen hoogstens soms in het buitenland gaan kijken maar je moet altijd weer de buitenlandse ervaring aanpassen aan de omstandigheden in eigen land. Zo moest de Porsche, waarmee men in Duitsland al enige jaren ervaringen heeft opgedaan op de Autobahnen, voor ons land anders worden ingericht. Hetzelfde verschijnsel hebben we gezien bij de vlootvernieuwing van de Rijkspolitie te Water. Aanvankelijk werd gestreefd naar grote schepen, maar toen kwamen de Shottleboten en als er morgen atoomboten komen, wie weet wat we dan doen,” voegde de heer Van der Minne er glimlachend aan toe. „Overigens,” zo zei hij, „is er ook ten aanzien van de landgroepen veel veranderd. Er zijn bromfietsen gekomen en F.K. 1000, de „alibifoon” zorgt er al op ettelijke plaatsen voor dat het „onbereikbaar zijn” van de Rijkspolitie tot het verleden behoort, hetgeen vooral ook in verband met het personeelstekort bijzonder belangrijk is. De „alibifoon” vertelt degenen die een in feite onbezet groepsbureau belt waar de groepscommandant of diens plaatsvervanger te vinden zijn.”

„Het is trouwens,” zo verklaarde de heer Van der Minne, „niet allemaal alleen maar een kwestie van plannen en proefnemingen, maar vooral ook van geld, hetgeen weer een ander vraagstuk is waaraan de noodzakelijke vernieuwingen en aanpassingen nauw verbonden zijn.”

Ook op onze vraag naar de mogelijkheid van het inschakelen van helikopters bij de Dienst Luchtvaart van

het Korps ten behoeve van verkeersregeling en bij rampen — met de mogelijkheid van supersnel vervoer van dodelijk gewonden, zulks buiten bezwaar van verkeersstroom of -opstopping, kwamen direct de kosten om de hoek. „De kosten van helikopters zijn enorm hoog. Afwegen van de kosten en de baten is ook hier noodzakelijk. Maar als de noodzaak blijkt dan moet 't.”

Zo spreekt mr. Van der Minne over de problemen van het korps dat hij in twaalf jaar tijd uit en te na heeft leren kennen. Hij spreekt van „esprit de corps”, over wat bereikt werd en nog „onderweg” is. („Dit voorjaar zijn alle 62 T.P.W.'s in bedrijf. Binnen afzienbare tijd komen de laatste drie schepen in het kader van het vele malen gewijzigde vlootvernieuingsplan”). Hij vindt het moeilijk om over de toekomst te praten, want mr. Van der Minne is een bedachtzaam man. Dat heeft zijn carrière trouwens wel meegebracht. Hij studeerde rechten in Leiden, waar hij praeses quaestor van het corps was en werd na enkele tijdelijke functies in 1926 ambtenaar O.M. te Winschoten. Vervolgens werd hij substituuat en Officier van Justitie in Assen en Middelburg. Na de bevrijding werd hij (eerst tijdelijk) advocaat-generaal bij het Hof te 's-Hertogenbosch en hij kwam door de organisatie van de politie in Zeeland, Noordbrabant en Limburg goed beslagen ten ijs toen in 1950 zijn benoeming tot Directeur-Generaal afkwam. „Ik heb aanvankelijk gezegd dat ik er eigenlijk niet zo heel veel voor voelde, maar het is een aantrekkelijke functie gebleken, die ik met veel plezier heb vervuld, ook al zijn er wel vervelende en vele lastige zaken geweest,” aldus mr. Van der Minne, Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, Officier in het Legioen van Eer en Knight Commander van de kroon van Siam.

Jhr. mr. F. A. Groeninx van Zoelen, die al enige tijd voor het vertrek van de heer Van der Minne is begonnen zich grondig in te werken is afkomstig uit het O.M. Vóór zijn jongste benoeming was hij bijna tien jaar Officier van Justitie te Rotterdam. Uit Zwolle brengt hij evenwel de beste herinneringen aan goede samenwerking met het Korps Rijkspolitie mee. „Ik heb vol hoop mijn

Mr. Van der Minne overhandigde in de weken voor zijn vertrek vele stapels oriëntatiemateriaal aan mr. Groeninx van Zoelen en in de overreiking van de laatste stapel lag een stukje symboliek besloten.

nieuwe functie aanvaard, maar ten aanzien van de personeelssterkte en de toekomst kan ik nog geen opinie geven. Ik ben momenteel bezig met het lezen van de werkwijze van de verkeersgroepen, een ingewikkelde zaak, die ook met personeelsvraagstukken te maken heeft,” aldus mr. Groeninx, die ook (nog) geen objectief oordeel kon geven ten aanzien van de mogelijke noodzaak tot verdere concentratie van het verkeerstoezicht. „Dat is ook een uitermate moeilijke materie,” zo vulde mr. Van der Minne aan. „De minister wil alleen concentratie ten aanzien van bijzondere verkeersgroepen als bijvoorbeeld de Surveillancegroep Autosnelwegen of een groep voor

bijzondere diensten met afzethekken, radarcontrole-apparaat, verplaatsbare verkeerslichten en dergelijke. Verder dient het verkeerstoezicht persé bij de verkeersgroepen te blijven onder supervisie van de districtcommandanten.”

Mr. Groeninx van Zoelen — scherpe blik, voorstander van openheid en goede contacten, ook met de pers — is een voorzichtig en wijs man die derhalve nu geen oordeel over bepaalde vraagstukken gaf. „Ik ben druk bezig mij op alle mogelijk gebied te oriënteren,” zei hij wijzend op een paar hoge stapels dossiers . . .

Bij de Groep Idaarderadeel komt Sint Nicolaas pas in februari

St. Pieter in centrum van watersport

door de adjudant J. ROORDA te Grouw

Wie van Heerenveen naar Leeuwarden rijdt en in Irnsum rechtsaf slaat, komt in Grouw, het oude dorp van het geslacht Halbertsma, waar de oude Sint Pieterkerk met de zadeldaktoren sinds eeuwen het wijde landschap siert. Het enige dorp in ons vaderland waaraan de 5e december vrijwel ongemerkt voorbij gaat, doch waar inplaats daarvan op 21 februari de heilige Sint Pieter zijn milde gaven schenkt. Dan is het feest in het vissersdorp van weleer en komt de goede Sint over het Pikmeer aan varen. Dan staat de hoop des vaderlands met bonzend hart op de kade en bestijgt de heilige Sint zijn paard. Als er sneeuw ligt gaat het anders, dan komt Sint Pieter per arreslee het territoir van de groep Idaarderadeel binnen.

Over het ontstaan van het Sint Pietersfeest lopen de meningen zeer uiteen. De kronieken vermelden hierover niets waaraan men enig houvast heeft. Naar de legende wil zou er eeuwen her tussen Sint Nicolaas en Sint Pieter — die hier broers

Zo rijdt St. Pieter elk jaar op 21 februari door Grouw met mijter en te paard maar met een witte mantel.

worden genoemd — tijdens een rit door Irnsum onenigheid zijn ontstaan. Sint Pieter wilde eerst naar het arme vissersdorp Grouw, Sint Nicolaas wilde eerst naar Leeuwarden en reed tenslotte boos door met alle geschenken. Sint Pieter reisde terug naar Spanje om nieuwe geschenken te halen en kwam pas op 21 februari in Grouw. Gelove wie 't wil. Voorts zoekt men enig verband door het feit dat Sint Pieter de beschermheilige der visserij is. Hoe dit ook zij, de Grouwsters aanvaardden het feest van de 21ste februari daar in het dorp, dat eens door het water vrijwel geïsoleerd was en

waaromheen nog steeds de „wetterweagen rôlje” oftewel de golven rollen in een merengebied dat het dorp tot een dorado voor watersporters maakt.

In Grouw dragen zelfs de fraaie kerk en toren, gebouwd in Romaanse stijl en daterend uit de 12de eeuw, de naam van Sint Pieter. Prachtige gestoelten in de kerk doen herinneren aan de geslachten Hania en Camstra. Een steen in de toren noemt „eskebomen” die in 1673 geplant zijn.

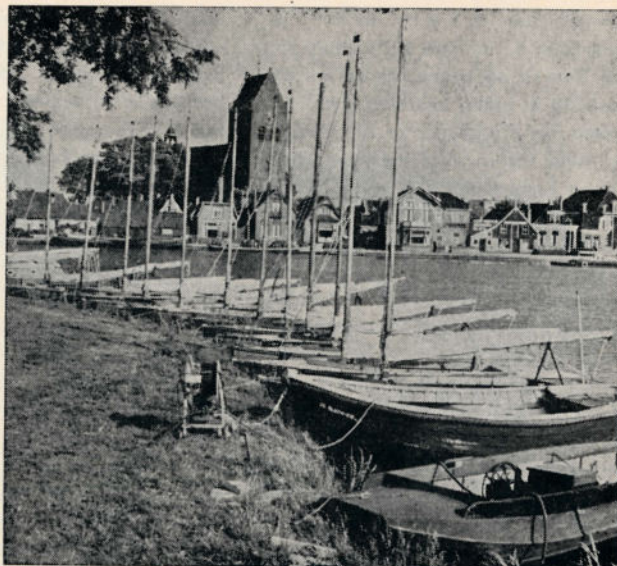
Boven de poort, die toegang geeft tot de kerk staat de tekst „Quod erit rege, tege quod fuit” oftewel beheers

de toekomst, bedek het verleden". Maar niemand kan zeggen dat Grouw niet aan de toekomst denkt of dat er iets uit het verleden te verbergen valt. Weliswaar vertelt de kroniekschrijver onder meer „ingezetenen van Grouw, op een vroolijke Nieuwjaarsavond acht burgers van Leeuwarden aanvallende, sloegen ze dood", maar dat was de schuld van de Leeuwarders zelf, die kort tevoren op het Grouwster kerkhof „de geduchte Schieringer Wybe Jarichs, heerschappij aldaar" hadden doodgeslagen.

Het mag zo zijn, dat wanneer St. Pieter, zoals ook weer dit jaar, in februari door de straten van Grouw rijdt, de indruk wordt gewekt dat de tijd heeft stilgestaan. Het is dan of het gisteren was dat de beroemde dichter-dokter Eeltsje Halbertsma er — gezeten op twee stoelen — in het Hof van Brussel veel stof deed opwaaien door uitermate sterke verhalen. En, wanneer de wateren rond Grouw dichtgevroren liggen gaan mannen van de melkfabriek met sleden over het ijs van de wateren rond Grouw om de melk bij de boeren te halen. Dat is ook een klassiek beeld, even klassiek als de „strou" of een soort Jan in de Zak, die de moeders van Grouw vroeger bakten voor het feest van Sint Pieter.

Wanneer er sneeuw ligt komt Sint Pieter per slee naar Grouw.

Zeilboten aan de voet van de oude St. Pieterstoren.

Maar ook hier zijn de tijden wel zeer veranderd. In feite is de aanleg van de spoorlijn Leeuwarden-Zwolle die in 1876 het isolement grotendeels doorbrak, bepalend geweest voor de ontwikkeling van dit dorp, waar langzamerhand industrie en watersport de welvaartsbronnen werden. Diezelfde spoorlijn draagt er nu me-

de toe bij, dat Grouw ook als forensendorp nieuwe kansen krijgt.

Het zijn de Halbertsma's, die zowel met het een als het ander te maken hebben gehad. De befaamde dokter Eeltsje wijdde menig gedicht aan de schoonheid van het waterland. Het was een Halbertsma, die met twee van zijn zusters een kofschip exploiteerde en in 1891 stichtte een Hidde Binnerts Halbertsma er een fabriek voor houtbewerking. Er waren namelijk ook Halbertsma's, die de botterhandel bedreven. Daar waren vaten voor nodig en er was in het begin van de vorige eeuw ook al een Halbertsma die de handel in kuiphout uit Amerika en de Baltische landen, mitsgaders van hoepels uit het land van Maas en Waal bedreef. Datzelfde houtbedrijf waar aanvankelijk een paar schippersknechten, een schoenmaker en een timmerman werkte, heeft nu meerdere filialen en geeft 700 personen werk. Hout speelde overigens ook op de scheepswerven in toenemende mate een rol.

Grouw groeide ook uit tot een centrum voor de watersport. In het voorjaar ontwaakt het dorp uit een soort recreatieve winterslaap. Dan klinkt er gehamer en geroezemoes uit de boothuizen langs het water, waar de schepen weer vaarklaar worden gemaakt. Die activiteiten worden eigenlijk ingeluid door het

gewaak van de eenden in het Pikmeer, die de uit stro gevlochten rieten korven opzoeken om er het nageslacht in veilig te stellen zonder te weten dat die korven er zijn neergezet door Grouwsters die van eendeieren houden.

De watersport speelt in Grouw al heel lang een rol. Immers, in augustus 1754 heeft een zekere Aarnt Hanses, hospes in „De Jonge Prins” al een zeilwedstrijd uitgeschreven voor jachten met een lengte van minder dan 22 voet. Sindsdien zijn er vele wedstrijden gehouden voor de klassieke boeiers en jachten, maar ook voor beurt- en vrachtschepen en later ook voor de plezierboten van de grote massa van watersporters die Grouw wisten te vinden. En, toen datzelfde hardzeilen voor beurt- en vrachtschepen, het „skutsjesilen” dreigde te verdwijnen is het in Grouw gered voor de toekomst, waardoor nu nog elk jaar in Fries-

land een reeks wedstrijden voor deze schepen tot omstreeks zestig ton worden gehouden. Het Grouwster bestaan is zo verweven met het water dat de jeugd er al zeilen leert wanneer de problemen van het leren lopen nog maar nauwelijks zijn vergeten. Er is zelfs een zeilvereniging waarvan de jeugdige leden met modelschepjes wedstrijden houden.

Dit oude vissersdorp heeft door zijn ligging in deze tijd van toenemende recreatieve behoeften veel voor door zijn ligging. Het unieke Princenhof is dicht bij. Er zijn van Grouw uit vele korte en lange trips over het water te maken en het resultaat blijft niet uit: de weekenders en vakantie-gangers komen van heinde en verre. Maar vraagt ge hoeveel er eigenlijk komen, dan moet Grouw het antwoord schuldig blijven, want men telt ze niet en kan ze niet tellen. Honderden zeilers vallen er voor een paar uur binnen om te provianderen

om daarna weer uit te varen. Voor de zomerhuisjes die hier en daar aan de oevers van het meer staan is het een komen en gaan. Een feit is, dat de jeugdherberg, annex zeilschool de tienduizend overnachtingen per seizoen reeds lang heeft overschreden. En, niet voor niets is men juist dit jaar begonnen met de bouw van een groot recreatiecentrum met kampeer-, caravan- en spelterreinen, negentig bungalows en wat dies meer zij. Maar al die vakantiegangers kennen Sint Pieter niet, de Sinterklaas van Grouw, die elk jaar in februari het territoire van de groep Grouw binnenvaart of binnen glijdt, de beschermheilige van de eens zo arme vissers, die zelfs in deze tijd Sint Nicolaas nog geen kans geeft en dit jaar zelfs ten stadhuize werd ontvangen tijdens een winters voor ons land uniek feest waar de rijkspolitie niets mee te doen heeft . . . . .

Zomers beeld van een wedstrijd naar oude trant, namelijk voor boeiers en jachten op het Pikmeer bij Grouw.

Telefoontje in de nacht:

„Een huis vol inbrekers” ...

door de adjudant J. KOOISTRA te Zuidhorn

Nacht. Ik lag diep in mijn vakantieslaap. Plotseling werd ik opgeschrikt door de zoemer van de huistelefoon, die de stilte stuksneed. Ik nam de haak op. Van de andere kant kwam een slaperige stem. Het was de echtgenote van een wachtmeester eerste klasse die mij zenuwachtig vertelde dat een dominee telefonisch had meegedeeld dat de woning van een aannemer dicht bij zijn huis vol inbrekers zat. De dochter van de aannemer was in nachtgewaad de woning ontvlucht en had een veilig plekje gezocht in de pastorie.

„Adjudant, u hebt wel vakantie”, zo vervolgde de stem aan de andere kant van de lijn, „mijn man zit er momenteel alleen voor. Hij is bezig zich aan te kleden. Zoudt u direct willen komen?” „Natuurlijk kom ik”, antwoordde ik gehaast en stond met blote tenen op het kille zeil. Toen ik beneden kwam, vernam ik dat de rayoncommandant de vorige avond om tien uur ergens was ontboden en nog niet was teruggekeerd. Zijn echtgenote was ongerust geworden omdat het lange uitblijven dat — het was inmiddels bijna half twee — in verband werd gebracht met de inbraak. Er gebeuren soms rare dingen, nietwaar?

Enkele minuten later reed ik met de wachtmeester in de richting van de woning van de aannemer. Op een afstand zagen we reeds dat in de pastorie in alle kamers licht brandde. Even verder stond de woning van de aannemer die ook volop verlicht was. Vanaf het erf zagen we de rayoncommandant in de kamer zitten in gesprek met de aannemer. Enigszins verrast liepen we naar binnen, waar ons zeer vriendelijk en gastvrij een stoel werd aangeboden, waarop de aannemer het gesprek voortzette over de laatste politieke gebeurtenissen. „Heren, wij zijn pas

teruggekeerd van een vakantietrip door Zwitserland. Op de terugweg hebben we Brussel bezocht. Tsjonge, tsjonge, wat is het een toestand in de Kongo. Ik heb in Brussel een krant gekocht en daarin gelezen dat ze een dokter, die bezig was met een operatie, hebben vermoord. Wat een toestand.”

Intussen wisselde ik een blik met de wachtmeester en op dat moment moeten we gelijk gedacht hebben: „Dat de aannemer wat overspannen moest zijn.” Toen hij doorging met verhalen over de internationale politiek, werd het mij toch te gortig en ik onderbrak hem dan ook met de woorden: „Maar nu terzake, wat is hier aan de hand?” De rayoncommandant keek mij aan als hoorde hij het in Keulen donderen. Even later stonden we samen in de keuken. „Men heeft ons gebeld, dat hier is ingebroken, en die man zit maar te kletsen over de politiek.” Traag trok de rayoncommandant zijn schouders op en keek mij aan met een gezicht dat glom van verbazing.

Pas nadat ik mededeling had gedaan van het in de kazerne binnengekomen telefoontje van de dominee en na inspectie van de kamer van de aannemersdochter, werd de zaak duidelijker. De slaapkamer bleek leeg te zijn, de deuren, toegang gevende tot het platje stonden open . . . .

Wat bleek nu? De avond tevoren had de aannemer vanuit Breda gebeld en zijn dochter gezegd, dat ze de volgende dag hoopten thuis te komen. In Breda zou worden overnacht. Het echtpaar besloot later toch maar naar huis door te rijden. Zo bereikte de familie omstreeks één uur de Groningse woning. Na de lange reis wilden de aannemer en zijn vrouw ech-

ter nog iets drinken en zij begonnen koffie te zetten. Er mocht niet veel lawaai worden gemaakt, want boven lag de dochter te slapen en die moest niet wakker worden van deze zeer onschuldige nachtelijke aktie. De dochter heeft evenwel niet erg vast geslapen en hoorde onmiddellijk gerommel en even later iemand in de kelder afdalen. Direct schoot het door haar hoofd: „Dat moeten inbrekers zijn.” Immers vader en moeder, broer en tante brachten de nacht door in Breda. In allerijl maakte zij de deur naar het platje open en zag een man in de kamer rondscharrelen. Ook meende zij een vrouwenstem te horen. Vastberaden maakte zij een sprong van het platje, kwam in de tuin terecht, waarna de spurt werd ingezet naar de nabijgelegen pastorie. Toen de dominee het alarmerende verhaal had gehoord, begaf de eerwaarde zich op weg om eens poolshoogte te nemen. Ja hoor, het was niet pluis. Vlug een telefoontje naar de rayoncommandant, maar die was evenwel niet thuis en zo ging er een telefoontje naar het groepsbureau. En de rayoncommandant? Die had om één uur op de rijksweg gestaan, juist toen de aannemer van zijn buitenlandse reis terugkeerde. De aannemer, een vriend van de rayoncommandant, had hem uitgenodigd even mee naar huis te gaan . . . . Buiten zagen we later dat de rijkspeurhondgeleider, vergezeld van een wachtmeester eerste klasse voor de woning van de aannemer aankwam . . . .

Slechts een auto in de sloot . . .

Oorzaak van ongevallen dikwijls verrassing bij onderzoek

door de wachtmeester 1e kl. H. A. DE RUITER te Bilthoven

„Nou ja, alleen maar een auto in de sloot.” Dat was de gedachte van de twee politiemannen in de RP-070-surveillancewagen, toen zij per mobilfoon het bericht kregen om een kijkje te gaan nemen in een waterrijke gemeente van de provincie Utrecht, waar een auto te water was geraakt. Het onderzoek zou echter opnieuw duidelijk maken dat met betrekking tot de oorzaak alles mogelijk is.

Wanneer op de plaats van een ongeval blijkt dat het een vrachtauto is van slechts 2 maanden oud, dat de chauffeur 19 jaar is, de bijrijder heeft geslapen, een pakje brood los in de cabine ligt, het motorrijtuig onbeladen was en er een kaarsrecht rijspoor te zien is in de berm van ongeveer 40 meter lengte, dan is wel de eerste gedachte: „Er zal wel iets aan de bestuurder gehaperd hebben.”

De bestuurder wist van de oorzaak ook niets om de eenvoudige reden dat het hem zelf ook onbegrijpelijk was dat hij dit onbeladen voertuig niet weer de verharde weg had kunnen

opsturen. Hij verklaarde pertinent „niet geslapen” te hebben of op andere wijze in het besturen afgeleid te zijn geweest. Er zat dus niets anders op dan te wachten op de komst van de kraanwagen, die „de vis weer op het droge zou brengen”. Wij waren nu blij dat er nog niet getakeld was voordat wij ter plaatse verschenen, aangezien het veel voorkomt dat bij ondeskundig takelen, belangrijke delen (zoals remleidingen en stuurinrichting) beschadigd worden, waardoor een onderzoek belangrijk wordt verzwaard of geheel „waardeloos” gemaakt. Het is namelijk in de meeste gevallen niet na te gaan of genoemde delen door de aanrijding of het takelen onklaar geraakt zijn.

Ook in dit geval kostte het een paar patrouille-uren voordat de kraanwagen op de plaats van onderzoek was, maar later zou blijken dat dit wachten niet tevergeefs geweest was. Nadat het voertuig in de takel hing was al zichtbaar dat de verbinding stuurarm-stuurstang verbroken was. Dan wordt er „onder de witte petten”

gedacht: „Is dit vóór het ongeval gebeurd, of dóór het ongeval,” omdat ook tegelijk een boom was omvergereden voordat het voertuig in het water belandde. Gelukkig kon een derde mogelijkheid, het ondeskundig uit de sloot takelen waardoor deze inrichting beschadigd was, uitgesloten worden. Onder het wakend oog van de eigenaar van dit voertuig, de importeur-dealer en de verzekeringsinspecteur is tijdens het onderzoek van deze stuurinrichting onomstotelijk komen vast te staan dat bij montage in de fabriek men vergeten had . . . een splitpen als borg achter een kroonmoer te plaatsen. Deze kroonmoer, welke zich binnen in de holle stuurstang bevond en van buitenaf niet zichtbaar was, had daardoor gelegenheid gekregen terug te lopen waarna de verbinding verbroken was. Een splitpen, noch een gedeelte daarvan kon worden teruggevonden in de afgesloten ruimte waarin deze delen aanwezig hadden moeten zijn. Ook dat kan dus . . . De oorzaak van een ongeval levert in vele gevallen een ongekende verrassing op bij het onderzoek. En ook een geval als dit bewijst weer, dat lichtvaardige conclusies dikwijls inderdaad te „licht” en weinig „vaardig” zijn.

De RP-070-bemanning is na deze zaak zingend naar huis gereden, omdat er niet in het proces-verbaal behoefde te komen „door onbekende oorzaak te water geraakt” . . .

★

Kleine oorzaak . . . .

groot gevolg . . . .

Over toeren van de motor . . . en toeren door het landschap

door A. BLOKZIJL ing., Inspecteur Motormaterieel te 's-Gravenhage.

Bij onze eerste expeditie naar de geheimen onder de motorkap spraken we over de zuiger die onder invloed van de ontwikkelde druk bij de verbranding zich bewoog van boven naar beneden en van beneden naar boven in de cylinder. Als die zuiger helemaal onder in de cylinder is aangekomen, zegt men dat hij een „slag” heeft gemaakt. Terzijde zij opgemerkt dat men de doorsnede van de cylinder in vaktermen de „boring” noemt. Gedurende die neergaande slag van de zuiger, heeft hij een beetje arbeid verricht, want hij draaide de krukas een halve slag in het rond. Men noemt die slag dan ook wel „arbeidsslag”. De zuiger komt weer omhoog omdat de krukas hem voor zich uit duwt. Hierbij verliest de krukas weer iets van de arbeid die de zuiger bij de arbeidsslag aan de krukas gaf. Maar er blijft nog wat over en daar moeten we gebruik van maken om de motor voor ons te laten werken. De krukas is dus éénmaal in het rond geweest. Zo'n omwenteling van de krukas noemt men in het vakjargon „één toer”.

Men gaat echter verder en spreekt van het toerental van de motor in plaats van het toerental van de krukas. Edoch een ieder begrijpt deze foute uitdrukking goed. Het zal nu wel duidelijk zijn, dat hoe meer malen de zuiger per tijdseenheid — b.v. één minuut — op en neer gaat, of „hoe meer toeren de motor maakt”, hoe sterker hij is. Helemaal juist is dit nu weer niet. Bij een bepaald toerental is namelijk het maximum vermogen bereikt en gaat het vermogen bij het opvoeren van het toerental achteruit. Dit komt doordat de verbranding niet voldoende tijd gegund wordt om volledig te verlopen. Er komt minder lucht-benzine mengsel in de cylinder en de draaiende delen in de motor gaan steeds meer voor zichzelf opeisen. Er blijft derhalve aan de krukas minder vermogen over om het voertuig te bewegen. Er is dus een toerental waarbij de mo-

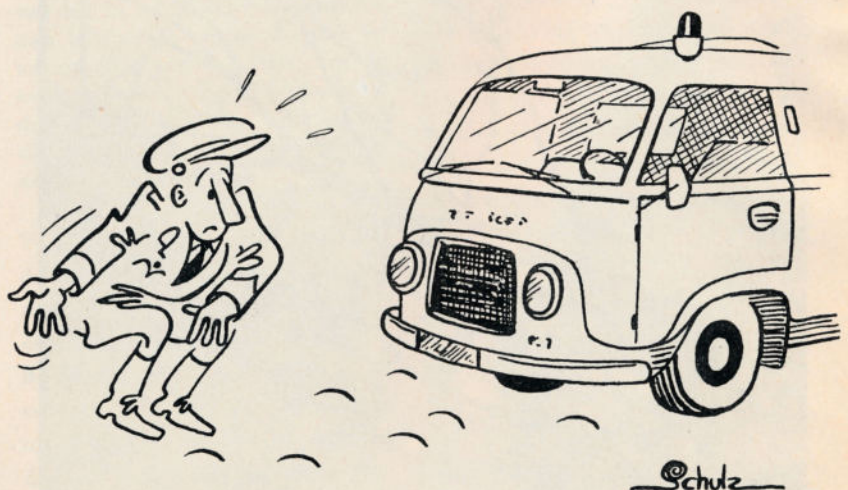
tor het sterkst is. Dit toerental is nooit het maximaal bereikbare toerental.

Het vermogen van een motor geeft men aan in pk's. Een afkorting van het woord „paardenkracht”. Ook zet men er nog wel eens een paar lettertjes bij, zoals S.A.E. of D.I.N. S.A.E. is Amerikaans en aan de ruime kant opgegeven, D.I.N. is Duits en meer aan de krappe kant.

Wanneer moet een motor veel arbeid leveren? Eigenlijk direct al bij het wegrijden, want dan staat het voertuig stil en is er wel wat nodig het te overtuigen om in beweging te gaan. Net als sommige mensen is zo'n voertuig „traag”. Verder moet de motor veel arbeid leveren als we snel moeten gaan passeren en klimmen in de heuvels. In deze gevallen moet de motor een flink toerental hebben. Het komt er dus op neer dat we tussen de snelheid van het voertuig en het aantal toeren van de motor een

zekere relatie hebben ontdekt die mede bepaald wordt door de arbeid die we vragen. Als we de krukas direct, zonder enig tussenelement, zouden verbinden aan de wielassen, dan zouden we de voertuigen nooit van hun plaats kunnen krijgen. De stilstaande wielen zouden zoveel weerstand opleveren dat ze nooit het hoge toerental van de krukas zouden kunnen volgen. De motor zou dus heel weinig toeren kunnen maken en weinig arbeid kunnen leveren, terwijl er juist veel arbeid wordt gevraagd. De wielen zouden het winnen! De motor zou „afslaan”! Nu hebben we gelukkig een aantal mogelijkheden om het toerental van de motor om te zetten in een lager toerental van de wielassen.

Deze mogelijkheden hebben we ondergebracht in een „versnellingsbak” die dus eigenlijk „vertragingbak” zou moeten heten, en in de achterbrug of bij motorrijwielen in de overbrenging tussen drijf-as en

wielas. Het vermogen wordt wel bijna geheel overgebracht, maar met een zó laag toerental dat de drijf-as het kan bijhouden. Nu kan de motor het nodige hogere aantal toeren maken terwijl de drijf-as kalmaan begint te draaien. De motor behoeft nu niet te „zwoegen”. Het zwoegen van een motor is funest voor zijn levensduur. Een motor zwoegt namelijk altijd als het toerental te laag is voor de gevraagde inspanning. De zuigers gaan moeizaam op en neer, drukken sterk naar één zijde tegen de wand van de cilinder en daar slijten zowel zuiger als cilinderwand snel van. Er is een toerental van de motor waar de leek niets aan kan veranderen. Dit is het zogenaamde stationaire toerental. Als de voet van het gaspedaal af, of de gashandgreep losgelaten is, zal de motor — als hij voldoende warm is — rustig blijven doorlopen. Dit toerental is dus het minimaal beschikbare toerental. Dit is te klein om veel arbeid te leveren en zal dus moeten worden verhoogd door het geven van gas tijdens het aankoppelen van de versnellingsbak. Er is dus altijd bij het koppelen van deze bak aan de motor tegelijkertijd sprake van gas geven en koppelen. Dit geldt voor elke volgende hogere versnelling. In elke versnelling hebben we dan de beschikking over alle toerentallen gelegen tussen het stationaire toerental en het maximale toerental. Met andere woorden in elke versnelling beschikken we over het volledige vermogen van de motor.

Het zal nu wel duidelijk zijn dat we voor snel passeren, waarbij we veel arbeid in korte tijd vragen, een versnelling terug moeten schakelen om zodoende de motor gelegenheid te geven een hoog toerental te ontwikkelen. Bij het bestijgen van een helling zal men bemerken dat de motor trager gaat lopen en als men niet ingrijpt zal hij het opgeven. Ook hier teruggaan naar een lagere versnelling, of wat hetzelfde is, maar anders gezegd, naar een grotere vertraging tussen motortoeren en drijfstoeren. Bij het terugschakelen zal bij het aankoppelen van de versnellingsbak dus al flink gas gegeven moeten worden om de gevraagde arbeid terstond ter beschikking te hebben. Zou men dit gasgeven verzuimen, dan zou de motor als rem gaan werken en het

beoogde doel zou niet bereikt worden. Als stelregel kan men dus zeggen:

bij opschakelen (1, 2, 3, 4) telkens beginnen met minimaal gas, bij terugschakelen (4, 3, 2, 1) telkens beginnen met half gas

In dit geval geldt ook weer „oefening baart kunst”.

De bespreking van de inrichting van een versnellingsbak en een koppeling valt buiten het kader van deze artikelen maar een paar dingen moeten er van worden gezegd, wil men de reden van het regelmatig onderhoud begrijpen. Een versnellingsbak zit vol met tandwielen en assen. Deze moeten vaak grote krachten opvangen en overbrengen op een soepele manier. Hiertoe is de bak gevuld met een oliesoort die dikker is dan die in het motorcarter, maar waarvan de voorraad ook niet onder een bepaald minimum mag komen. Zelf kunt u dat niet constateren bij een auto; dit doet een vakman voor u als het voertuig voor een periodieke onderhoudsbeurt naar een werkplaats moet. Wat u wel moet weten is dat hij er naar moet kijken, en dat u zich er van moet overtuigen dat hij dat ook doet. Een goed Nederlands spreekwoord zegt: „Het oog van de meester maakt het paard vet.” Bij een motorrijwiel kunt u dat wel zelf . . . als u het instructieboekje goed hebt gelezen.

Een koppeling wordt niet gesmeerd. Hier zijn het veren die het werk moeten doen. Een veer is het best in zijn

sas als hij ontspannen is. Als u het koppelingspedaal indrukt, spant u de veren en belast u de onderdelen die de druk van uw voet moeten overbrengen. Bij deze onderdelen is een kogellager, het zogenaamde „drukklager”. Ook is er een plaat bekleed met wrijvingsmateriaal die alle bewegingen soepel moet kunnen volgen en die in geval dit niet mogelijk is, zeer warm kan worden. Houdt dus nooit nodeloos het koppelingspedaal ingedrukt, laat het nooit te langzaam opkomen en rijdt nooit met de voet voortdurend op het pedaal. In het eerste geval wordt het drukklager vermoord, en in de laatste twee gevallen verbrandt de koppelingsplaat. Bij wachten in een file of bij een overweg steeds de versnellingshefboom in „vrij” zetten en de voeten niet op, maar bij de pedalen. Geen gas geven. Zet, als het lang gaat duren, liever de motor af. Denkt u maar weer eens aan het vorige arkel waar we het over warmte hadden.

Als u het bovenstaande goed hebt begrepen en . . . er naar handelt, dan zullen de toeren die u door het landschap maakt met de toeren van uw motor in harmonie zijn. En wat is er schoner dan harmonie, waar te nemen in uw directe omgeving? Een volgende maal zullen we „Elektriciteit doceren en deze doseren” . . . .

(Zie voor het eerste deel van deze serie artikelen het Korpsblad Rijkspolitie, 3e jaargang no. 6, pag. 6, 7 en 8, februari 1962: „Over temperatuur en druk, temperament en drukte”).

Van de Redactietafel

De redactie

Een enkele maal wordt door ons een brief ontvangen waarin een lezer zijn bezwaren kenbaar maakt ten aanzien van een bepaald artikel in ons Korpsblad. Dat een lezer zich de moeite getroost zich hiermede tot ons te wenden, wordt bijzonder op prijs gesteld. Eenerzijds worden wij dan in de gelegenheid gesteld een mogelijk misverstand op te heffen, terwijl anderzijds door dit contact een twee-richtingverkeer wordt bevorderd tussen ons en de lezerskring. Anders dan in het „wegverkeer” willen wij hierbij niet „langs” elkaar heengaan maar „tot” elkaar komen. In verband met hetgeen hieronder volgt, willen wij met nadruk stellen dat wij er naar streven in ons Korpsblad alle takken van dienst tot hun recht te doen komen, zonder achterstelling van enig onderdeel. Reacties van lezers zullen er toe bijdragen dat wij op dit punt in hoge mate waakzaam blijven.

De reactie

De adjudant N. Verhage te Best schrijft ons dat in het artikel „Ontstaan, opleiding en optreden van de Mobiele Eenheden” (zie no. 4, december 1961, blz. 14 e.v.) een minder gunstig oordeel wordt gegeven over het personeel van de landgroepen en dat daarbij de dienst ten plattelande ten onrechte wordt „geromantiseerd” (zie onder „Resultaten”). Inzender is het volkomen eens met wat werd geschreven over de taak, de wijze van opleiding en de noodzaak van alles wat de Mobiele Eenheden aangaat. Alleen wordt naar zijn mening in sterke mate gesuggereerd dat onnauwkeurigheid ten aanzien van houding en kleding alleen bij het personeel van de landgroepen voorkomt. Hij acht dit euvel in gelijke mate aanwezig bij de overige takken van de — geüniformeerde — Rijkspolitiedienst.

Voorts kan hij maar moeilijk de weldadige rust op het platteland vinden. Hij heeft praktisch zijn gehele diensttijd doorgebracht in het zuiden van het land en veronderstelt dat zijn opmerkingen eveneens voor zeer veel andere gebieden van ons land gelden. Hij wijst er op dat het verkeer ten plattelande verveelvoudigd is en dat de snelle ontwikkeling van de maatschappij niet aan het platteland voorbij is gegaan. Daarbij opgeteld de feiten dat: het personeelstekort voor een groot deel drukt op de landgroepen; er geen inconvenient is die niet door het personeel van de landgroepen wordt gedragen en het personeel

ten plattelande van alle slechte weersomstandigheden te lijden heeft, dan is naar de mening van inzender de voortdurende hoogspanning waaronder ten plattelande de dienst wordt verricht maar moeilijk te rijmen met de uit het artikel te lezen romantiek en gezapig dienst doen.

De schrijver

De kapitein G. J. Feijlbrief schrijft ons naar aanleiding van bovenstaande „Reactie” onder meer dat hij niet ontkent dat de door hem genoemde feiten ook bij andere dan de Rijkspolitieambtenaren op het platteland voorkomen. Dat door hem met name de Rijkspolitieambtenaar op het platteland is genoemd komt omdat het grootste gedeelte van het bij de Mobiele Eenheden ingedeelde personeel ten plattelande dienst doet. Hij

acht juist voor deze personeelsleden die onder zulke moeilijke omstandigheden hun dienst moeten doen de vormende, opbouwende en corrigerende werking van de M.E.-opleiding zo nuttig.

In tegenstelling tot de inzender is hij slecht bekend in het zuiden maar toch wil hij stellen dat het zo moge zijn dat de rust ten plattelande daar in mindere mate aanwezig is dan bijvoorbeeld in het noorden van ons land, de rust in laatstbedoeld deel van ons land in vergelijking met de drukte in de steden weldadig aan doet en zijn invloed ten goede doet gelden.

Tenslotte acht hij de Rijkspolitieambtenaar op het platteland beslist niet minder dan zijn collega's die bij andere takken van de Rijkspolitiedienst werkzaam zijn. Integendeel . . . zijn plaatsing bij de Mobiele Eenheden is daar het beste bewijs voor!

Twee Lijsten

Bij het schoonschipmaken ter gelegenheid van de jaarwisseling — gepaard aan vele goede (doch reeds vergeten) voornemens — stond ik plotseling weer oog in oog met 's werelds wel en wee door twee lijsten van gevonden en in beslaggenomen goederen en voorwerpen, afkomstig uit „De waterspiegel”, het eigen orgaan van de Rijkspolitie te Water. Die lijsten vertegenwoordigen een merkwaardige, hier en daar afschrikwekkende verzameling zaken, die samen het soms humorrijke, soms dramatische verhaal van het menselijk bestaan vertellen. Tenminste, voor wie de moeite neemt om zo'n lijst eens even aan een overpeinzing te onderwerpen.

Er waren 50 ondermaatse vissen en 8 ondermaatse baarzen. Tja, waren die vissen nou geen baarzen of die baarzen geen vissen? Voorts: 2 kilogram wormen en twee kilogram zeepieren, waarbij alweer blijkt dat er toch tussen pieren en wormen een subtiel verschil bestaat. Drie windbuksen met 800 kogeltjes werden in beslag genomen, hetgeen afgezien van alles een daad van wijs beleid moet zijn geweest omdat er anders ruzie over de verdeling van de kogeltjes ontstaan zou

zijn. Er waren de nodige hengels, aalkuilen, aatjes, schepnetten, lijnen, fuiken enzo, maar boeiender zijn weer een ledig zwavelzuurvat, 320 sigaretten of 3 ledige bierflesjes waar tenslotte altijd nog statiegeld op zit. Een zettlijn, aaldobbers, een vislijn met molen, vishaken vertellen ook het verhaal dat de mens altijd weer doet wat niet mag. Een beetje luguber is niet zozeer de vermelding van 4 eenden als wel de simpele aanduiding: 2 lijken. Meer opgewekt is de vondst van een inhoudsmaat van 0,5 liter. Zal wel wat met Schiedam te maken hebben. Er was 36 kilogram aal, die intussen wel dood zal zijn en 28½ kilogram ondermaatse tong, hetgeen in deze tijd van vele bovenmaatse tongen wel als uniek moet worden beschouwd. Tenslotte vermeldt de historie nog onder meer een zakmes. Al met al een complete afspiegeling van onze maatschappij, een hoeveelheid zaken die een verhaal van geluk en ongeluk vertelt van misdaad en straf, van vrijheid en gebondenheid. Er stond trouwens ook een aanvraag tot goedkeuring bij en toen dacht ik: Nou, wat willen ze dan? Had zeker in drievoud gemoeten!

MOMUS

Hoe leven wij in het jaar 2.000?

In mijn vorige artikel heb ik één vraag nog niet op u afgevuurd, een vraag die alles overheersend is, namelijk: Hoe zal de mens van het jaar 2000 leven: zal hij werkelijk nog kunnen leven of zal hij tegen die tijd worden geleefd? Op de eerder opgeworpen vragen kon een techniek, een wetenschap, een koel verstand worden losgelaten. Maar hier ligt het anders. Het gaat hier om mensen, om steeds méér mensen! Laten we trachten om eens enige facetten die ons bezighouden of verontrusten te bezien.

Het vraagstuk van de massabeïnvloeding

Allereerst duikt dan op het probleem van de massabeïnvloeding: een levensgroot gevaar. Zullen wij ons in de komende tijden nog in voldoende mate kunnen beschermen tegen ongewenste en schadelijke impulsen van buiten? Zullen wij in de toekomst nog een voldoende mate van „privacy” hebben? Men maakt zich niet zonder reden op dit punt ernstige zorgen:

we kennen reeds geluidsoverbrenging;
we kennen ook de beeldoverbrenging;
er zijn bioscopen waar men ons met geuren „bestookt”;
langs chemische weg is het nu reeds mogelijk om hele groepen mensen tijdelijk kunstmatig krankzinnig te maken.

En hoe staat het dan uiteindelijk met onze vrijheid van gedachten? Denkt u eens aan begrippen als „hersenspoe-ling”, „verborgen verleiders” (in de reclame), „geluids-propaganda”. Het zal er om gaan om alle krachten ten goede die er in de mens schuil gaan te mobiliseren, ten-ende het kwaad af te weren of te elimineren. Wij moeten onze gedachtenwereld beschermen.

Het vraagstuk van de mechanisatie

Er waren tijden waarin men de mechanisatie alléén maar zag als een angstaanjagend spook, het spook der werkloosheid. U kunt in deze dagen intussen constateren dat bij een reeds zeer grote mechanisatie nog een overspannen arbeidsmarkt mogelijk is, ofschoon we met deze conclusie zeer voorzichtig moeten zijn, omdat dit ten nauwste samenhangt met de hoogconjunctuur die wij nu doormaken. De machine is een sterke impuls geweest om de menselijke arbeid op een hoger niveau te brengen. Werk van de laagste en van lagere orde kan men aan de machine overlaten: zij heeft nu eenmaal op háár gebied een oneindig grotere capaciteit met betrekking tot omvang en snelheid: dit geldt van een eenvoudige machine die spelden maakt tot een ingewikkelde elektronische rekenmachine. Inmiddels blijft de mens de machine beheersen, ofschoon hij gevaarlijke spelletjes speelt met de natuur. Een bedenkelijke kant van deze — o.a. door de mechanisatie c.s. — razend gemaakte tijd is intussen wel het geestelijk parasitisme gepleegd op een kleine groep uit de maatschappij: vaak zijn te weinigen bereid en/of geroepen om te trachten de tijd bij te houden en voor te blijven: deze kleine groep zou men kortere werktijden willen toewensen, tragisch is het echter te moeten constateren dat juist dit vaak niet gaat, vooral ook omdat zoveel anderen een kortere werkweek en kortere werktijden krijgen. Dit is — kortweg gezegd — een groot en gevaarlijk maatschappelijk probleem.

Werktijdverkorting

De woorden zijn inmiddels gevallen: kortere werkweek en kortere werktijden. Ik gevoel mij niet voldoende thuis op dit terrein om een verhandeling over het ontstaan te geven, maar toch wil ik het wagen om iets te zeggen van

onze eigen situatie, een situatie die evenwel niet maatgevend voor de gehele mensheid is, omdat wij leven in een tijd van hoogconjunctuur. De mechanisatie heeft waarschijnlijk sterk bijgedragen aan een gestegen welvaart. Die gestegen welvaart moet blijken in lonen en andere arbeidsvoorwaarden: o.a. in een kortere werkweek en kortere arbeidstijden. En dit laatste moet weer worden opgevangen door een nog grotere mechanisatie — of laten we dit maar vervangen door een betere uitdrukking — door automatie. De machine heeft dus bij ons direct geen werkloosheid veroorzaakt, ofschoon langs indirecte weg, n.l. de weg van betere arbeidsvoorwaarden, (werktijdverkorting en 5-daagse werkweek) wel geforceerd tot stand is gekomen wat ik wel structurele werkloosheid heb horen noemen, daarbij opmerkende dat structurele werkloosheid in feite een direct gevolg van automatie is, bij ons zit daar echter de hoogconjunctuur tussen. Door een en ander bevinden wij ons echter naar mijn mening in een gevaarlijke situatie: (het is welhaast een cirkelgang). Wij moeten ons er wel voor hoeden om niet de kip te slachten die ons gouden eieren legt.

De vrije tijd

Het is natuurlijk verheugend, indien men meer vrije tijd kan genieten. Maar we moeten ons goed realiseren wat er nu gebeurt. We hebben nu praktisch een 5-daagse werkweek en een 45-urige werkweek. Evenwel staan wij daarmee waarschijnlijk nog niet aan het einde van een ontwikkeling, integendeel: pas aan het begin.

Toekomstbeeld (2)

door de kapitein

J. ELZINGA TE GRONINGEN

Een ver doorgevoerde automatie zal dit proces doen doorgaan. Prof. dr. F. L. Polak, tot voor kort hoogleraar in de sociologie aan de Nederlandse Economische Hogeschool te Rotterdam heeft tijdens een hem kortelings afgenomen interview gezegd, wat hij als mogelijkheden ziet: „een voortdurende structurele werkloosheid doordat de machine de mens verdringt, radicale veranderingen in de verhouding mens-machine, een unieke ontplooiingsfase der techniek, mechanisatie van bestuursmacht, mechanisatie van de burgerlijke vrijheid en vergoddelijking van de machine en alle kettingreacties daarop. Let wel, ik zeg niet dat deze dingen ook allemaal gebeuren. Zij zullen echter wel gebeuren als wij geen passende tegenmaatregelen nemen, hetgeen overigens uiterst moeilijk zal zijn.” Drie en vierdaagse werkweken zijn geen begrippen meer die slechts voorkomen in de verbeelding van verhitte fantasten: er wordt serieus rekening gehouden met de omstandigheid dat 't zou kunnen gebeuren.

(vervolg op pag. 26)

Hoe leven wij in het jaar 2.000

(vervolg van pag. 22)

Echter bedenk bij dit alles wel, dat het zeer de vraag is of wij ons wel zo gelukkig moeten prijzen met al die vrije tijd. Het is goed, dat de mens niet meer de slaaf van zijn werk behoeft te zijn, maar wat te denken van de mens die het slachtoffer wordt van zijn vrije tijd?

En dit laatste is een levensgroot probleem, dat U en mij moet bezighouden, aangezien wij er zelf bij betrokken zijn. En indien er in de toekomst geen goede oplossing zou kunnen worden gevonden voor het vraagstuk der vrijetijdsbesteding, dan ware het te wensen, dat er geen verdere werktijdverkorting komt; evenwel dit laatste is menselijk bezien niet tegen te houden, zodat we levensgroot onze opdracht voor ons zien: onze vrije tijd moet worden tot een wezenlijk vrij, want vaak is onze vrije tijd niet werkelijk vrij, terwijl de vrije tijd ook niet moet worden tot een doelloos leeglopen, waarbij men — als zij voorbij is — een zucht van verlichting slaakt omdat men dan tenminste weer aan het werk kan! En wat is er in deze tijd al niet op menig terrein een ontstellende geestelijke leegheid waar te nemen. Persoonlijk geloof ik hierbij, dat het van het grootste belang is dat wij komen tot redelijke menselijke relaties.

Bepalend voor oorlog of vrede, misdaad of rust, harmonie of ellende zou wel eens kunnen zijn het antwoord op de vraag of de mens in de komende tijden in staat zal zijn, beter dan hij dit nu is, om te leven met zichzelf, zijn gezin en zijn naaste, en dit alles natuurlijk, behalve in zijn vrije tijd, ook tijdens zijn werk.

Zoals prof. Polak het opmerkte, er kunnen ons vreemde zaken te wachten staan als wij geen passende tegenmaatregelen nemen. En denk nu niet dat de ánder die maatregel moet nemen, of de overheid, of onze chef. Natuurlijk, ook zij moeten dat, maar óók u en ik, en we hebben daarbij geen tijd te verliezen. Laten we trachten om het verhaal wat toe te spitsen op de realiteit waarin wij ons nu bevinden, waarbij ik vooral aandacht wil vragen voor de mens in zijn werk en de mens in zijn vrije tijd.

De mens tijdens zijn werk

De werknemer dient als mens te worden behandeld, daarnaast dient de werknemer zich als zodanig te gedragen. Er ligt op dit punt een zware taak en een grote verantwoordelijkheid voor allen die op enig terrein zijn belast met het geven van leiding, (en dit zijn niet alleen onze chefs, wij zijn het zelf ook!). Al deze mensen zullen zich op hun taak, en vooral ook op hun opdracht moeten bezinnen: het gehele patroon van leiding geven is veranderd. Er is een duidelijke verschuiving waar te nemen van het autocratische naar het democratische. Hierop nader in te gaan binnen dit bestek is niet doenlijk, omdat het vraagstuk daarvoor te veelomvattend is. Uiteraard betekent een en ander niet, dat men gezag moet uitbannen, integendeel. Indien men op werkelijk democratische wijze leiding gaat geven en leiding wil ontvangen, dan zal zulks het werkelijke gezag slechts ten goede kunnen komen.

De mens tijdens zijn vrije tijd

We moeten er van uitgaan dat de mens in de komende tijden in toenemende mate zal gaan beschikken over steeds meer vrije tijd. Dit zal het onherroepelijke gevolg zijn van de automatise. Men kan in theorie betogen dat dit eigenlijk niet zou moeten, maar de praktijk geeft aanleiding tot de stelling dat het wél zal gebeuren. Bij het voortschrijden der jaren dienen wij inmiddels te beseffen, dat de mens zich niet meer, of althans veel minder dan vroeger, laat massificeren. Ook de grote vakverenigingen ondervinden dit. Veel aanvankelijke gemeenschappelijke doelstellingen zijn verdwenen, veel nieuwe zijn er (nog niet?) voor in de plaats getreden. Er is wel een streven

waar te nemen naar het samengaan in kleiner groepsverband: dit ten dele gestoeld op een neiging naar individualisme. En van dit laatste moeten we gebruik maken. Wanneer wij derhalve een positieve bijdrage tot de verbetering van de maatschappij willen leveren (hoe gering onze bijdrage ook zou zijn), dan zullen we ons vooral ook moeten richten tot kleine groepen en groeperingen (en dit ook in ons werk).

Bij een streven om opbouwend werk te verrichten zal het er op aankomen, dat het werk geschiedt vanuit een vast geloof aan de noodzaak ervan en met groot élan en vastberadenheid. Het werk dat gedaan moet worden is gericht op het wegwerken van een grote geestelijke leegheid, die reeds nu bij velen, jongeren, maar ook ouderen, bestaat. En verwijt deze leegheid vooral niet aan de jongeren van nu als ze ermee belast zijn: een oudere generatie heeft dan gefaald.

Er wordt naar mijn mening ontstellend weinig gedaan aan het opheffen van deze grote leemte, althans in verhouding tot wat gedaan zou moeten worden. Want denk niet dat we er komen met radio, televisie, film etc. Dat is ontspanning van een soort waarbij het individu weinig actief betrokken is. En toch is dit het massamedium waar velen op teren. „Maar wat dan?“ zult u zich misschien enigzins vertwijfeld afvragen. Op welke wijze dienen wij ons dan te weer te stellen om te voorkomen dat een geestelijk lege mensheid in steeds sneller tempo afglijdt op het hellend vlak van het cultuurverval?

Prof. Polak geeft hierop als antwoord: „Als u vraagt wat de afweermiddelen zouden moeten zijn, dan is dit in de eerste plaats een doelgericht cultureel beraad, een materie die nog vrijwel geheel onbekend terrein is. In onze Westerse cultuur zijn ideale doelstellingen, door grote groepen gedragen en uitgedragen, steeds aanwezig geweest. De klok van de techniek stilzetten kan niet. Maar onverschillig hoeveel vrije tijd de mens ook nog zal krijgen, ergens moet voor ieder een taak in het maatschappelijke en culturele bestel te vervullen vallen. Arbeid zal mogelijk het karakter van zuiver-economische arbeid verliezen, vrije tijd wellicht ten dele het karakter van scholing en scholende arbeid herwinnen. De toekomst-arbeid en de toekomst-vrijetijdsbesteding vormen de peilers van een nieuw, hoopvol perspectief biedend toekomstbeeld. De machine zal ons hierbij niet van advies kunnen dienen. Vooralsnog blijven wij, geloof ik, bovenal aangewezen op de oude menselijke elite van de geest. Maar deze is tegenwoordig overal bezig uit te sterven of te verstarren in de overlading met een onnoemlijk aantal tijdrovende bezigheden. Met klem wil ik herhalen: **geef aan een geestelijke topgroep de vrijheid om, materieel zorgenvrij, te denken en te scheppen.**”

Dit alles zal veel, zeer veel, geld kosten, naast veel geestelijke inspanning, Maar geld zal er moeten komen. Het is een „conditio sine qua non“. Er zal een trage en logge mensenmassa op gang gebracht moeten worden. Velen zullen hun passiviteit moeten leren overwinnen, voor zij zich actief gaan betonen in hun vrije tijd. Wanneer we hier zozeer een pleidooi houden voor meer geld, voor meer begrip, alsmede voor meer medewerking, dan is dit in hoogste aanleg een pleidooi voor vrede, voor menselijk geluk.

AAN ONZE ABONNEES

Voor zover door u het abonnementsgeld voor de 3e jaargang (sept. 1961 t.m. aug. 1962) nog niet werd voldaan, verzoeken wij u het bedrag van f 3,50 v ó ó r 2 4 m a a r t a.s. over te maken per postwissel of op giro no. 83 31 11 ten name van Schaafsma & Brouwer te Dokkum.

! Na die datum zal u per post een kwitantie worden aangeboden, verhoogd met 45 ct. administratie- en incassokosten.

Wordt (of is) de sportbeoefening bij de Rijkspolitie een probleem?

door de wachtmeester 1e kl. sportinstructeur P. VAN LAATUM te Breukelen

Voor de jongeren onder ons bestaat de vraag niet, of de sportbeoefening bij de Rijkspolitie een probleem wordt of al is, omdat zij de lichamelijke oefeningen als tegenwicht krijgen toegediend bij hun studie en vakopleiding. De overheid onderkent — zo blijkt hieruit — zeer zeker het nut van de sportbeoefening in dit gejaagde en voortdurend spanningen oproepende tijdperk. Het is evenwel een feit dat verschillende ouderen onder ons zich vooral ten aanzien van de lichamelijke oefening onvoldoende aanpassen.

Het lichamelijke nut van deze sportbeoefening berust hoofdzakelijk op het algemene principe, dat: „het menselijk orgaan gevormd wordt door de functie”. Door arbeid te verrichten, die veel spierkracht vereist, worden de spieren als het ware gestaald. Door arbeid, die een extra beroep doet op onze ademhalingsorganen, worden hart en longen krachtiger enzovoort. Het heeft hierbij natuurlijk geen betoog, dat wij daardoor onze beroepswerkzaamheden beter kunnen verrichten, het lichaam meer weerstand krijgt en dat ook onze houding verbetert.

Het psychische belang bestaat voornamelijk in het voldoen aan de in ons allen aanwezige drang tot bewegen. Bij kinderen zien wij wel dit „uitdollen”, hetgeen de ouderen veelal onderdrukken, wat ook weer spanningen oproept. Het afreageren of populair gezegd „stoom afblazen” is echter ook voor ouderen belangrijk. Het geestelijke voordeel van de sportbeoefening kenmerkt zich hoofdzakelijk door het recreatieve element. Het is namelijk zo, dat het zich bewegen of lichamen inspannen een zekere vreugde verschaft. Veel ouderen onder ons kennen dit gevoel niet meer of nauwelijks. Zij zijn dit vaak „vergeten” en zijn sterk ingesteld op gemak, op „zich zo weinig mogelijk moe maken” en op allerlei passieve genietingen.

Geldt het bovenstaande voor ieder lid van onze maatschappij, voor een

politieaanwettiger het toch wel erg zwaar. Onze beroepswerkzaamheden eisen, dat wij de zo belangrijke verdedigingssporten aanleren en onderhouden. Het niet direct naar gummi-stok of pistool behoeven te grijpen bij eventueel gewelddadig optreden boezemt veel ontzag in en geeft de politieaanwettiger zelf ook het nodige zelfvertrouwen. Waar wij werken en waar wij wonen, overal vertegenwoordigen wij het Gezag. Men wil nu eenmaal niet zien, dat ook een politieaanwettiger eens spontaan uit, of zich eens mee laat slepen door zijn gevoelens. Is het daarom niet van groot belang, dat hij dat kan doen gedurende de sportbeoefening? Verder is het voor een politieaanwettiger buitengewoon prettig en verfrissend om, gekleed in een „Jansen en Tilanus” met collega's een partijtje volleybal of een ander spel te beoefenen. Het spelpeil is daarbij absoluut niet bepalend voor de geestelijke waarde. Hoofdzak is, dat hij — plezierig bezig zijnde — alle zorgen rond de dienst en het privé-leven (en dat zijn er vele) vergeet en onbewust een onderlinge band kweekt.

Wie echter het oor in ons Korps te luisteren legt, hoort te dikwijls de opmerking als bijvoorbeeld: „Het zal wel gauw gedaan zijn met de sport, vooral nu wij de 5-daagse werkweek hebben gekregen.”

Ook het oefenbezoek bij de dienst-sport loopt terug. Dit dateert echter al van voor de invoering van de 5-daagse werkweek. Uiteraard vindt dit zijn oorzaak in het grote personeelstekort. Hierdoor wordt de sportbeoefening vaak beschouwd als een enorme ballast bij de uitvoering van de politiedienst. Het heeft natuurlijk geen betoog, dat dit ook vaak het geval is. De Korpsleiding is daarnaast echter ook doordrongen van de noodzaak van de lichamelijke oefeningen, getuige de vele faciliteiten die hiervoor gegeven worden (ook nog, zij het in mindere mate na de invoering van de 5-daagse werkweek). Het is echter wel betreun-

waardig, dat er een toenemend aantal leden van het lagere kader (vergeef mij dit lelijke woord) zijn, die de indruk wekken, dat zij een onjuiste instelling hebben ten aanzien van het belang van de sportbeoefening door het personeel. Elk personeelslid zou de sportbeoefening niet als een plicht, maar als een recht moeten beschouwen. Besteedt ook eens (als anderen buiten de politiedienst) een deel van uw vrije tijd aan sportbeoefening. Dat is dan welbestede vrije tijd. Van een probleem heeft dan geen sprake te zijn. Laten wij ons inspannen om het Korps ondanks in-clompet en wat dies meer zij, in elk geval gezond van lijf en leden te houden!

PERSONALIA

Overleden personeel

Reservist
M. van de Heiden
Uden
ress. 's-Hert.bosch
† 23-1-1962

Wmr. 1e kl.
B. Tomas
's-Hertogenbosch
ress. 's-Hert.bosch
† 10-1-1962

Verplaatsingen

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 1-2-'62: J. Koopmans, adjudant, van 's-Gravenhage naar Arnhem.

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-10-'61: D. Koops, wmr. 1e kl., standplaats Amsterdam gewijzigd in 's-Gravenhage.

Per 15-1-'62: J. Slot, wmr. 1e kl., van Uitgeest naar St. Annaland; A. Gersie, wmr. 1e kl., van Alkmaar (verk.groep) naar Zwolle (verk.groep).

Per 1-2-'62: H. v. d. Meer, wmr. 1e kl., van N.-W. Beemster naar Limmen; P. M. v. IJzendoorn, owmr., van Amsterdam (bur. Mat.beh.) naar Koudum; C. N. Winter, wmr., van Heerhugowaard naar Opmeer; T. Groen, techn. ass., van Bilthoven (verk.groep), naar Alkmaar (verk.groep).

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-1-'62: W. Visser, wmr. 1e kl., van Voorschoten naar 's-Gravenhage.

Per 15-1-'62: H. v. d. Veen, owmr., van Schipluiden naar Voorschoten; A. G. v. d. Poel, wmr. 1e kl., van Middelburg naar Terneuzen; N. M. v. d. Werf, wmr. 1e kl., van Leiden naar Alkmaar; B. Wermer, wmr. 1e kl., van Dordrecht naar Almelo.

Per 19-1-'62: J. Steenbergen, wmr. 1e kl., van Nieuwerkerk a.d. IJssel naar Moordrecht.

Per 23-1-'62: W. A. J. Jansen, wmr., van Middelharnis naar Poortugaal.

Per 1-2-'62: P. Sterk, wmr. 1e kl., van Goudswaard naar Est en Opijnen.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 15-1-'62: W. H. van Keulen, wmr., van Raamsdonksveer naar Lage Zwaluwe; F. J. de Laaf, wmr. 1e kl., van Tilburg (verk.gr.) naar Zwolle (verk.gr.); A. van Zuijlen, wmr. 1e kl., van Breda (verk.gr.) naar Zwolle (verk.gr.); D. de Jong, wmr., van Mierlohout naar Anjum; J. van Helden, wmr. 1e kl., van Eindhoven (verk.gr.) naar Almelo (verk.gr.); J. J. Vogel, owmr., van St. Oedenrode naar Oud Gastel.

Per 1-2-'62: P. W. Raven, wmr. 1e kl., van Born naar Nieuwenhagen.

RESSORT ARNHEM

Per 15-1-'62: A. G. Noy, wmr. 1e kl., van Nijmegen (verk.gr.) naar Alkmaar (verk.gr.); L. D. N. v. Egmond, wmr. 1e kl., Apeldoorn (verk.gr.) naar Assen (verk.gr.); H. H. Ligtenberg, wmr. 1e kl., van Raalte naar Urk; G. v. Oenen, wmr. 1e kl., van Elst naar Stramproy.

RESSORT GRONINGEN

Per 15-1-'62: K. Slik, owmr., van Sleen naar Marum; L. J. v. d. Aar, wmr. 1e kl. van Groningen (verk.gr.) naar Alkmaar (verk.gr.); H. Benjamins, wmr. 1e kl., van Assen (verk.gr.) naar Terneuzen (verk.gr.).

Per 24-1-'62: G. Hendriks, wmr. 1e kl., van Nieuw Roden naar Uitgeest.

Per 1-2-'62: H. Postma, wmr. 1e kl., van Marum naar Oldehove.

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 15-1-'62: N. van der Zijde, wmr. 1e kl., van Amsterdam I naar Amsterdam II; P. van Dijk, owmr., van Amsterdam II naar Amsterdam I.

Aanwijzing voor functie

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 15-1-'62: Adj. J. J. Vogel tot groepscommandant te Oud-Gastel.

RESSORT GRONINGEN

Per 15-1-'62: Adj. K. Slik tot groepscommandant te Marum.

Bevorderingen

RESSORT AMSTERDAM

tot opperwachtmeester:

Per 15-1-'62: J. Slot te Uitgeest.

Per 1-2-'62: H. v. d. Meer te Limmen.

tot schrijver a:

Per 1-1-'62: N. P. de Block te Wormerveer.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot opperwachtmeester:

Per 15-1-'62: J. Slot te St. Annaland.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot adjudant:

Per 15-1-'62: J. J. Vogel te Oud Gastel.

tot opperwachtmeester:

Per 15-1-'62: G. v. Oenen te Stramproij.

Per 1-2-'62: H. Scherders te Heer; J. de Letter te Rosmalen; E. J. Eeckelaert te Dongen; P. W. Raven te Nieuwenhagen.

RESSORT ARNHEM

tot opperwachtmeester:

Per 15-1-'62: H. H. Ligtenberg te Urk.

RESSORT GRONINGEN

tot adjudant:

Per 15-1-'62: K. Slik te Marum.

RIJKSPOLITIE TE WATER

tot adjudant:

Per 1-5-'60: J. W. Vis te Amsterdam.

DIENST LUCHTVAART

tot opperwachtmeester:

Per 1-1-'62: C. Louw te Amsterdam.

In dienst getreden

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 16-1-'62: C. H. Herweijer, wachmeester te Heukelum.

RESSORT ARNHEM

Per 1-2-'62: H. K. Snippe, schrijver A te Almelo (verkeer).

De dienst verlaten

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-12-'61: L. J. Kiewiet, wmr. 1e kl. te Amsterdam.

Per 1-2-'62: L. H. Schoutrop, owmr. te Haarlem; L. v. d. Sluis, owmr. te Utrecht; H. J. Dekker, wmr. 1e kl. te Amsterdam.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-2-'62: K. v. Antwerpen, adjudant te Alblasserdam.

RESSORT ARNHEM

Per 1-2-'62: S. v. Oostveen, owmr., te Lienden.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-2-'62: D. Klein, wmr. te Stadskanaal.

Ambtsjubilea

Owmr.
T. Tas
Hippolytushoef
ressort Amsterdam
25 jaar op 15-1-1962

Owmr.
N. Boerboom
Bergambacht
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 15-1-1962

Adjudant
C. H. Oudshoorn
Dordrecht
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 15-1-1962

Owmr.
G. W. Hoefakker
Zevenhuizen
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 1-2-1962

Owmr.
P. Goedegebure
Ouddorp
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 15-1-1962

Adjudant
J. van Leeuwen
Someren
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 15-1-1962

Wmr. 1e kl.
P. W. Raven
Born
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 14-1-1962

Wmr. 1e kl.
G. J. Thijssen
Geulle
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 22-1-1962

Adjudant
A. van Ooijen
Arnhem
ressort Arnhem
25 jaar op 31-1-1962

Owmr.
M. Brouwer
Elst
ressort Arnhem
25 jaar op 15-1-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

3e JAARGANG No. 8 - APRIL 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

Rijkspolitie onderhandelt met Poaskêéls in sfeerrijk Twente

door de opperwachtmeester J. N. A. GERARD te Ootmarsum

Twente werd nog niet zo lang geleden uit zijn isolement verlost, dat de oude gebruiken er al werden afgeschaft of zijn afgevlakt. De behoudendheid der Twentse bevolking zal daaraan ook wel niet vreemd zijn. Feit is dat Pasen in Twente een veelzijdige reeks gebruiken in stand houdt, die een bezoek aan deze streek meer dan de moeite waard maken. De meeste Twentenaren aanvaarden de oude gebruiken zonder meer, zouden ze niet graag willen missen, doch zij maken zich niet al te veel zorgen over hun ontstaan en geschiedenis. Verscheidene schrijvers echter, die zich daarin wel verdiept hebben, brengen de oude gebruiken terug naar een heidense oorsprong, maar die is dan in de loop der tijden wel zó gekerstend, dat de gebruiken voor de echte Twentenaren niet anders zijn dan uitingen van hun diep christelijke overtuiging en in deze tijd van het jaar meer speciaal met betrekking tot de opstanding van Christus en de wederopstanding der mensheid op het einde der tijden. Ik geloof, dat juist deze spontane aanvaarding de oude tradities heeft bewaard voor vervlakking en overorganisatie. Het is wel voor de hand liggend, dat gebruiken uit de heidense tijd bij de kerstening werden overgenomen door het Christendom en zo zullen wel de gebruiken, die gevierd werden ter gelegenheid van het weer tot leven komen van de natuur in het voorjaar zijn overgenomen voor de viering van de wederopstanding.

Hoewel verschillende paasgebruiken, zoals het aanleggen van paasvuren, over geheel Twente nog wel worden in stand gehouden, zijn het toch vooral de plaatsen Ootmarsum, Denekamp en Lossler, waar de tradities het beste zijn bewaard en daarom wil ik mij tot de paasgebruiken aldaar beperken.

Palmpasen

Op Palmzondag wordt de reeks geopend met een „palmpaaschen”-optocht, die de mensen moet herinneren aan de plechtige intocht van Christus in Jeruzalem. Die toen immers ook met palmtakken werd verwelkomd. Zo'n palmpaaschen-optocht is meer speciaal een feest voor kinderen. Voor de beschrijving van een „palmpaaschen” neem ik hier over een passage uit de Geïllustreerde gids voor Ootmarsum en omstreken, die een „palmpaaschen” beschrijft zoals die in Ootmarsum wordt meege dragen. In de andere Twentse plaatsen zijn wel kleine afwijkingen in bouw en uitvoering waar te nemen, doch alleen op ondergeschikte punten.

„De palmpaaschen (dan), die gemaakt is van takken van de buxus heester, die samengebonden zijn om het boven-einde van een ellenlange stok, draagt op het puntige boven-einde hiervan een vierspakig rad van koekdeeg. Hier bovenop wordt een renetappel gestoken en het geheel wordt dan bekroond met een haan, die van hetzelfde koekdeeg is gebakken. Krakelingen, vijgen, rozijnen, ulevellen enz. enz. worden, aan draden geregen, slingersgewijze om en aan de palmpasen bevestigd. Natuurlijk zijn er nooit twee precies dezelfde. Al naar gelang de fantasie en liefhebberij der makers, zien wij heel veel uit elkaar lopende modellen, sommigen buitengewoon smaakvol in hun eenvoud, andere pompeus door overmaat en grootte.” Tot zover de Gids voor Ootmarsum e.o.

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

3e JAARGANG

No. 8 — April 1962

VERSCHIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Oppervachtmeester

J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas
E. de Heus te Hulsberg

Wachtmeester
P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Bonkeweg 129
Lekkum bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum
Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3,50 per jaar
bij vooruitbetaling
Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

Postbus 10 — Dokkum
Telefoon 0 5190-23-21 - Giro 833111

★

Foto omslag:

. . . paaspauze . . .

Tot deze omstreken behoort zeker Losser niet meer, want daar is het verboden om zaidvruchten te gebruiken en mag men alleen versieren met fruit van eigen bodem. Vanzelfsprekend worden met deze palmpasens optochten gehouden en meestal worden ter stimulering aan de kinderen prijsjes uitgereikt voor de mooiste exemplaren. Het moderne verkeer heeft er natuurlijk al lang voor ge-

C. J. A. van Helvoort, oud-burgenmeester van Losser en schrijver van het boekje „Losser voorheen en thans” vindt deze afleiding een te grote, moeilijk te controleren stap.

Het paasholt halen

En op paaszaterdag haalt men in Ootmarsum en Denekamp het „paasholt” voor het Paasvuur. In de ande-

Het laden van de wagens met Paasholt is een feest op zichzelf.

zorgd, dat deze optochten worden georganiseerd en begeleid. Men is er zelfs op vele plaatsen toe overgegaan plaatselijke muziekkorpsen in te schakelen en vanzelfsprekend is daarmede politietoezicht noodzakelijk geworden. Eigenlijk wordt hierdoor een palmpasenoptocht minder mooi, want op de eerste plaats behoort er geen muziek bij, doch het zingen van het aloude palmpasenlied, zoals dat hieronder volgt:

Pallem, Pallem Paoschen
Laot de hoender kraoschen
Hei koerei! Hei koerei!
Nog eenen zondag
Dan kriege wie 'n ei.

In Ootmarsum verleent de muziek beslist geen medewerking. Zonder afspraak komen de kinderen op het marktplein bijeen, waar een of meer volwassenen al zingende beginnen te lopen en net als de rattenvanger van Hamelen een troep kinderen achter zich verzamelen, die zich vanzelf tot een optocht formeren. De politie houdt de zaak van verre wel een beetje in het oog, doch heeft meestal, vooral omdat de optocht des morgens tamelijk vroeg plaats vindt, niet in te grijpen. Met het tegenhouden van enkele auto's is haar taak voor 90% omschreven. Verschillende schrijvers menen in het „hei koerei” een verbastering te herkennen van het griekse „Kyrie elyson” (Heer ontferm U onzer), doch

re Twentse plaatsen doet men dat gedurende de vasten zonder enig ceremonieel. Voor een goed begrip van alle paasgebruiken in Ootmarsum is het van belang hier eerst gewag te maken van het bestaan van de „paoskêéls”, een soort commissie van 6 ongehuwde mannen, van wie er jaarlijks twee aftreden en voor wie dan twee nieuwe kandidaten worden gezocht. Bij deze paoskêéls berust de hele organisatie van de paasgebruiken in Ootmarsum. Zij voeren besprekingen, onderhandelen over de aankoop van het paashout en zij verstaan zich ook met de politie over de regeling van het verkeer en wat verder noodzakelijk is voor een goed verloop.

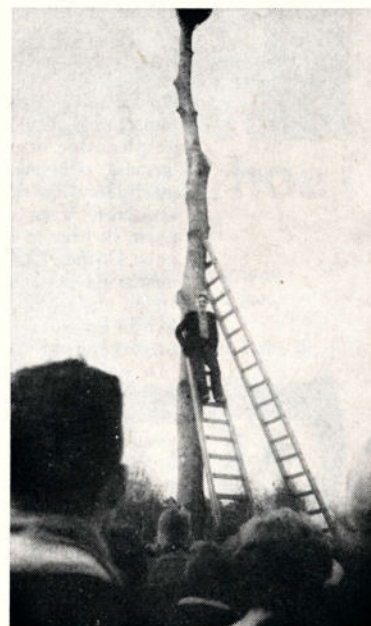
Op paaszaterdag in de namiddag komen de paoskêéls bijeen. De stadsomroeper heeft des morgens de tijd en plaats van samenkomst bekend gemaakt en het behoeft geen betoog, dat de jeugd in grote getale opkomt om mee te helpen bij het halen van het paashout. Dit gebeurt op drie grote boerenwagens, elk getrokken door twee zware paarden, natuurlijk onder leiding van de paoskêéls. Deze wagens, die in de volksmond „God de Vader”, „God de Zoon” en „God de Heilige Geest” worden genoemd, worden, zwaar en extra breed met hout beladen. Als zij terugkeren in de smalle straten van Ootmarsum hebben zij beslist alle beschikbare ruimte nodig. Dan is elk ander ver-

keer onmogelijk en dit wordt ook niet geduld. Hier geldt een voorrangregeling, die men tevergeefs in het Wegenverkeersreglement zal zoeken. Dat dit voor vreemdelingen, die met het bestaan van deze regel niet op de hoogte zijn, wel eens bezwaren mee kan brengen is duidelijk en zonder politietoezicht zouden er wel moeilijkheden kunnen ontstaan, daar de partijen niet altijd begrip voor elkaanders opvattingen kunnen opbrengen. Het paashout wordt naar de „paoskamp” gebracht, waar het wordt opgestapeld tot een grote mijt. Bij het halen van het paashout wordt het aloude lied gezongen: „Alleluja den blijden toon”, dat ook bij de andere paasgebruiken weerklinkt.

Op de eerste Paasdag, wanneer het donker wordt, wordt het paasvuur ontstoken door een der paoskêéls en ook nu onder het gezang van de oude paasliederen. De laatste jaren maken honderden automobilisten zich op om op paasavond een rondrit door Twente te maken en geen verzuimt er die avond de Kuiperberg bij Ootmarsum te beklimmen, waar dan zichtbaar wordt hetgeen gezegd is in een der regels van het Twentse volkslied: „De paasvuren branden alom in het rond”. Het is dan ook een uniek gezicht vanaf deze plaats, van waaruit het grootste deel van Twente is te overzien.

Judas in Denekamp

De taak, die in Ootmarsum ten deel valt aan de paoskêéls wordt in Denekamp voor het grootste deel vervuld door Judas en de Krioter (Judas Is Karioth), twee jongelui, die worden gekozen of, zoals in een uitgave van V.V.V. Denekamp gezegd wordt,

De Paosstaak'n met teerton wordt door Judas bij opbod verkocht.

„gemakshalve zichzelf benoemen”. Reeds op Palmzondag beginnen deze twee figuren hun activiteiten met het zogenaamde „eier gadder'n” (eieren verzamelen) door op te treden als aanvoerders van een grote troep jongens, die een collecte gaan organiseren voor het verkrijgen van de nodige contanten voor de aankoop van het paashout. Ofschoon de naam „eier gadder'n” nog steeds in gebruik is, wordt thans meestal geld gegeven en daarom is Judas voorzien van een grote geldbuidel. De jongens gaan al roepende „Eier, eier”, door het dorp, maar voegen daaraan onmiddellijk toe: „Geld is ook goed.” De Krioter draagt bij de inzameling een grote mand, kennelijk bedoeld om daarin de eieren te vervoeren.

Wanneer zo de financiële zijde geregeld is gaat men op Goede Vrijdag of op paaszaterdag het paashout halen en stapelt dit op de paasweide in Berghum. Wie denkt, dat nu alle voorbereidingen voor het paasvuur hun beslag hebben gekregen, is er naast. De eigenlijke activiteiten onder leiding van Judas en de Krioter beginnen pas op de eerste Paasdag. Omstreeks één uur in de middag gaat men onder leiding van de beide aanvoerders naar het landgoed „Het Singraven” en zingt de eigenaar een paaslied toe, waarna Judas naar voren treedt en vraagt om een „paasstaak'n”, een verzoek dat nog nimmer geweigerd werd. Men meent zelfs recht te hebben op de inwilliging van dit verzoek tot aan het jaar waarin men verzuimen zou om een paasstaak'n te vragen.

Erfelijk hakken

De paasstaak'n is een boom, die door de eigenaar van het Singraven wordt aangewezen. Daartoe vertrekt men zingend naar de plaats waar die boom staat. Voorop aan de stoet lopen twee mannen, van wie er een met een bijl en de ander met een touw is uitgerust. Op de plaats aangekomen klimmen Judas of de Krioter in de boom met het touw om dit te bevestigen en de hakkers beginnen de boom te hakken. Dit hakken is een voorrecht, dat slechts aan enkele personen toekomt en dat van vader op zoon overgaat. Als de boom eindelijk onder luid geroep krakend is neergevallen wordt hij van de zwaarste takken ontdaan en begint het slepen van de paasstaak'n. Vele mensen grijpen met een hand de boom vast aan de resten der takken en met de andere hand houden zij een andere deelnemer vast en deze op zijn beurt weer een ander, zodat een keten ontstaat. Zo sleept men de paasstaak naar de kerk, waar een korte godsdienstoefening wordt gehouden. Natuurlijk worden hierbij weer de paasliederen gezongen. Na de godsdienstoefening sleept men de staak weer verder naar de paasweide en daar wordt de boom geheel van takken ontdaan en voorzien van een teerton

De slinger van 't vlöggelen trekt om een „stiepel”.

recht op naast het paasvuur gezet. Als de boom staat klimt Judas er in en begint bij opbod de boom te verkopen. Hierbij wordt hij door de omstanders gehinderd en om zich van dezen te bevrijden laat hij een collecte beginnen, doch niets helpt. Hij moet uit de boom en wordt opgevolgd door de Krioter, die het er niet beter afbrengt. Na veel opzettelijk aangericht geharrewar gelukt het echter de boom te verkopen alsmede de teerton. Bij aanbesteding wordt dan het recht tot het aansteken van de teerton nog aan iemand toegewezen, waarna Judas de gezamenlijke aanwezigen uitnodigt voor het bijwonen van het paasvuur. Het halen van de paasstaak en het teruggaan naar het dorp gaat naast het zingen van de paasliederen gepaard met het beieren der klokken. Na het eieren eten thuis wordt dan 's avonds het paasvuur ontstoken onder het zingen van het „Christus is opgestanden”, zij het dat dit lied hier op een andere wijze wordt gezongen dan in Ootmarsum, en van nog een tweetal andere liederen als „Daar nu het feest van Pasen is” en „Heden is de grote dag dat Christus opstond uit het graf.”

Eierschieten in Losser

In Losser waar des avonds natuurlijk ook een of meer paasvuren worden ontstoken, vindt in de middag van de eerste Paasdag nog een ander oud gebruik plaats namelijk het „eierscheet'n”. De kinderen van het dorp trekken dan in grote getale naar de Bleek met hardgekookte eieren, die men gekleurd heeft. Er vinden wedstrijden plaats waarbij kleur en sterkte van de meegenomen eieren doorslaggevend zijn voor het winnen van een prijs. Door elkaars eieren te tikken of door met de eieren te gooien (scheet'n) bepaalt men de sterkte. Wat de oorsprong van dit spel is heb

ik niet kunnen nagaan hoewel ik er als kind voor ruim veertig jaar meermalen aan heb deelgenomen. Vast staat in elk geval wel, dat het ei als teken van vruchtbaarheid met Pasen een symbolische betekenis heeft gekregen en dat niet alleen in ons land, maar zelfs in Rusland, getuige een hierbij afgedrukte russische paaskaart, waarop ook eieren zijn afgebeeld en waarop de woorden „Christos Wozkresnje” betekenen „Christus is opgestanden”.

„Vlöggelen” eist vrije dagen op

Het meest spectaculaire paasgebruik is wel het „vlöggelen”, dat alleen in Ootmarsum gebeurt. Het is niet gemakkelijk te zeggen wat men daaronder heeft te verstaan. Een optocht in de betekenis, die men daaraan gewoonlijk toekent is het niet en evenmin een processie in de strikte zin van het woord. Misschien komt men nog het verste met een combinatie van deze beide begrippen. Op de eerste paasdag, omstreeks negen uur in de morgen komen de paoskêëls tezamen op de paaswei, waarheen daags tevoren het paashout is gebracht en gaan vandaar zingende het „Christus is opgestanden” naar de stad. Veel burgers sluiten zich bij hen aan en zodoende komt een vrij groot gezelschap al zingende de stad binnen, waar zij in een grote kring drie keer om de kerk trekken. Tegen een uur of tien komen zij aan op de markt en zingen tezamen met de inmiddels daar ook aangekomen kerkgangers het lied uit waarmee men bezig was. Daarna gaat men ter kerke. In de middag omstreeks half twee wordt dezelfde rondgang herhaald, nu echter onder het zingen van het „Alleluja den blijden toon” en ook daarna gaat men weer naar de kerk voor het bijwonen van een godsdienstoefe-

ning. In de kerk zingt men aan het einde van deze godsdienstoefening het „Christus is opgestanden”, waaraan alle kerkgangers deelnemen. Tegen een uur of vijf begint pas het eigenlijke vlöggelen en ook nu weer start men vanaf de paaswei, waar de paaskééls voor de derde keer zijn samengekomen. In de loop van de middag zijn duizenden mensen van heinde en verre in Ootmarsum aangekomen en het toch al moeilijke parkeerprobleem in de smalle straten van het oude stadje vraagt extra maatregelen, nog niet eens zo zeer voor een vlot verloop van het vlöggelen, dan wel uit voorzorg voor bescherming van de voertuigen. De straten zijn die middag voor het vlöggelen en voor geen enkel ander doel. Al is in Nederland het gewoonterecht niet meer van toepassing, hier moet die middag de Wegenverkeerswet voor het oude gebruik wijken. Auto's worden op de route van het vlöggelen niet toegelaten. Natuurlijk heeft het personeel van de post Ootmarsum op deze dag geen vrij van dienst.

Over het eigenlijke „vlöggelen” las ik onder meer: „Bij het bereiken van Ootmarsum legt het oudste lid der paaskééls zijn rechterhand op de rug, een tweede lid, dat evenals het eerste en oudste lid dit jaar moet aftreden, vat diens hand met zijn linker en doet gelijk de eerste, de overige leden volgen met de twee jongemannen, die aangewezen zijn om voor het volgend paar als paaskéél te fungeren. Dan volgt in bonte mengeling oud en jong, mannen en vrouwen, jongens en meisjes, rijk en arm, zonder onderscheid, allen geven elkander de hand en vormen één keten, die zingende door de straten trekt.”

Opmerkelijk is daarbij, dat steeds dezelfde route, zoals die van oudsher is vastgesteld, wordt gevolgd. Ook zien wij nog een ander opmerkelijk verschijnsel en wel het in de lengterichting door bepaalde huizen trekken. Dat door het vele zingen de kelen schor gaan worden is in het geheel niet verwonderlijk en wanneer in een van de huizen toevallig een café is gevestigd is dit natuurlijk een welkome gelegenheid voor de paaskééls om hun kelen te smeren. Excessen doen zich daarbij niet voor. Men beschouwt het vlöggelen te veel als een religieuze gebeurtenis om het door een overmatig gebruik van drank te laten ontaarden. Toen voor een paar jaar enige nogal opzichtig geklede studenten dachten van het vlöggelen een feest naar hun zin te maken, werden zij er direct op gewezen, dat zij aan het oude gebruik mee konden doen zonder door hun gedrag op te vallen en zo niet, dat ze dan beter konden verdwijnen. Het gezag van de paaskééls was voldoende het dreigende relletje onmiddellijk de kop in te drukken. De heren boden na het vlöggelen de paaskééls hun excuus

(vervolg op pag. 9)

★

Foto boven:
Vlöggelen
Paaskééls voorop.

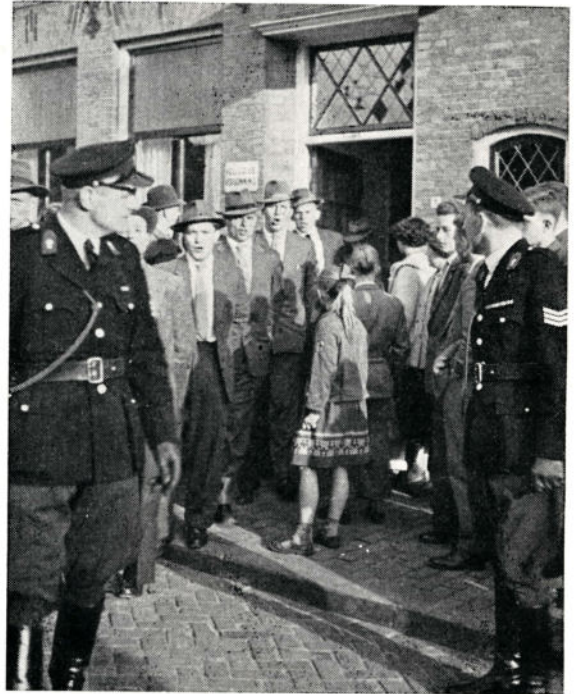
★

Foto midden:
Kaartje gekocht in de
Russische Kerk
te Berlijn,
Pasen 1946
Christus is opgestanden

★

Foto onder:
Palmpaasoptocht
Ootmarsum

★

Keper of chevron op mouw van wachtmeester komt veel voor in Nederlandse wapens

Verdelingen in stukken van het wapenschild herbergen veel geheimen

door de overste jhr. W. A. GEVERS DEYNOOT te 's-Gravenhage

Het wapenschild kan in verschillende delen van verschillende kleur zijn verdeeld. Indien het vertikaal in tweeën is gesneden, spreken wij van

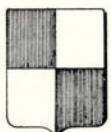
„g e d e e l d”; is het horizontaal in twee gelijke delen verdeeld, noemt men het „d o o r s n e d e n”. Indien de horizontale deellijn niet in het midden, maar op een vierde van de bovenkant van het schild ligt, spreekt men van een „s c h i l d h o o f d.”

Diagonaalsgewijze verdelingen noemt men „g e s c h u i n d” of „l i n k s g e s c h u i n d”

De combinatie van „doorsneden” en „gedeeld” tezamen, noemt men „g e v i e r e n d e e l d” of „g e k w a r t i l l e e r d”. In een eerder in dit blad verschenen artikel over genealogie (1e jrg. no. 5) noemde ik u de kwartierstaat, die aangeeft uit welke families men zowel van vadersals van moederszijde afstamt. De oorsprong van dit woord „kwartierstaat” is te zoeken in het gekwartilleerde wapen. Men had in het verleden namelijk de gewoonte om zijn vaders wapen met dat van zijn moeder te kwartilleren: in het 1e en 4e kwartier plaatste men dan het wapen van zijn vader, in het 2e en 3e het wapen van moeders familie. Soms ging men nog verder door in het 3e en 4e kwartier de wapens van de grootmoeders te plaatsen. Zo was

dan als het ware een zeer summiere kwartierstaat ontstaan.

Andere oude kwartierstaten waren feitelijk de grafstenen waarop men in het midden het wapen van de overledene en in de vier hoeken die van ouders en grootouders liet beitelten. Daar echter in de franse tijd van „égalité, liberté en fraternité” in bijna alle kerken de wapens uit de grafstenen zijn weggehakt, zien wij daarvan tegenwoordig niet veel meer dan de verminkte resten.

Toch was die kwartillering van wapens, in tegenstelling met het doel van de kwartierstaat niet in de eerste plaats een methode om de voorouders van moeders zijde te vermelden; vierdeling had vooral plaats om een verschil, een breuk, te maken tussen de wapens van vader en zoon.

Een verticale band die over het schild loopt noemt men een „p a a l” of met een oude naam „s t a a k”. Vooral in de stadswapens duidt een paal veelal op een rivier, waaraan de stad is gelegen.

Een horizontale band heet „d w a r s b a l k”, oud-hollands „f a a s”.

Balken kunnen behalve normaal, ook golvend, gekanteeld, geschulpt of getand zijn voorgesteld. Ook dwarsbalken worden dikwijls als uitbeelding van een rivier gebruikt.

Diagonaal lopende banden noemt men „s c h u i n b a l k” en „l i n k e r s c h u i n b a l k”, vroeger sprak men van „b a n d” en „b a a r”. Een

versmalde linkerschuinbalk is dus

een streep, die van de linke bovenhoek van het schild naar de rechter benedenhoek loopt. (U zult nu wellicht opmerken wanneer u naar de afbeelding kijkt dat deze niet goed is, want de linkerschuinstreep begint rechts boven; maar in de heraldiek wordt rechts en links als het ware gezien vanuit de gezichtshoek van de persoon die het schild voor zich draagt en dus juist andersom dan zoals we naar een wapen kijken. Het plaatje is dus wél goed). Een linkerschuinstreep was steeds een teken van bastaardij. Een bastaard, die door zijn vader was erkend had het recht diens wapen te voeren, mits hij over alles heen, een linkerschuinstreep plaatste. Soms gebruikte men daarvoor ook een verkorte linkerschuinstreep, die niet geheel tot de rand van het schild doorliep. Hoe dan ook, men schaamde zich er blijkbaar niet voor een bastaard te zijn en liet graag zien dat men, zij het dan niet wettelijk, een zoon was van een adellijk Heer. Er waren vroeger dan ook vele bastarden. In de beschrijving van de slag van Woerdingen, waarvan ik u in een vorig artikel een stukje citeerde, zien wij dat de bastaard-oom van Hertog Jan I zulk een bastaardbalk voerde.

In veel Nederlandse wapens ziet men een „k e p e r” of „c h e v r o n”; de figuur die in tweevoud voorkomt op de mouw van onze Wachtmeesters: een hoekige band met de punt naar boven.

Soms ziet men in een schild een zogenaamd „h a r t s c h i l d”, een klein wapenschildje in het midden van het schild. Hartschilden werden onder andere gebezigd om daarin het

wapen van een Heerlijkheid, een al dan niet (meer) bestaand kasteel dat men bezat en waaraan Heerlijke rechten waren verbonden, te plaatsen. Gewoonlijk voerde de eigenaar dan de naam van die Heerlijkheid achter zijn familienaam.

De stukken in het wapenschild

De vakken en ruimten, die de reeds genoemde hoofdfiguren in het schild vormen, kunnen „beladen” zijn met allerlei figuren, waarvan ik er slechts enkelen wil noemen, omdat zij een bijzondere naam of een speciale heraldische voorstellingswijze hebben, zoals de reeds eerder genoemde „wassenaar” en „barensteel”. Over die barensteel wil ik nog iets vertellen: Ik heb er u wel een afbeelding van gegeven, maar ik vertelde u niet wat hij voorstelt. Trouwens, de geleerden zijn het daarover niet eens. In de middeleeuwen, toen hij nog „palesteel” heette, zoals hij ook in de beschrijving van het wapen van de broer van Hertog Jan I wordt genoemd, had hij dikwijls een andere vorm dan thans. Hij had soms meer, soms minder dan drie „hangers” en die liepen naar beneden niet breed uit. Ze waren steeds in de bovenhelft van het

schild geplaatst, dikwijls tegen de bovenrand aan en soms gingen ze over de andere figuren van het schild heen. Waarschijnlijk gaat de betekenis van het woord barensteel, via palesteel, terug naar het oudfranse palestelle en palesteau. (thans paletot = overjas, mantel). In het frans heet de barensteel echter lambel, wat zoets als lap, stuk doek, betekent. Vermoedelijk is de oorsprong van de barensteel een lap geweest, die een zoon over zijn wapen, dat hetzelfde was als dat van zijn vader, hing, om hem van zijn vader te onderscheiden wanneer zij samen ten strijde trokken. Wanneer de vader dan sneuvelde, kon de zoon die lap verwijderen en dan wisten de krijgsknechten waar de nieuwe aanvoerder was. In het engels heet de barensteel label, het franse woord dus; in het Duits Turnierkrage. Men gaat daar van de veronderstelling uit, dat hij de gestyleerde voorstelling is van een kraag, die de ridders op de tournooien zouden hebben gedragen, maar op oude afbeeldingen is nog nooit een kledingstuk gevonden, dat tot een barensteel zou kunnen worden gestyleerd en ik vermoed, dat die kraag dan ook niet om de hals van de ridder heeft gezeten, maar om de bovenkant van zijn wapenschild.

Hiernaast ziet u nog afgebeeld een „schorssteenhal” waaraan men in de open haard een ketel boven het vuur hing en een „molenijzer” in twee vormen, waarmee men een molensteen aan zijn as bevestigde.

Ronde schijfjes in het wapen noemen, als ze van metaal zijn, „penningen”, zijn ze echter gekleurd dan heten ze „bollen”.

Over een van de belangrijkste wapenfiguren en in ons land zeker wel de allerbelangrijkste, de „leeuw”, wil ik wat meer zeggen. Als wij van een leeuw spreken dan bedoelen wij in de heraldiek het gestyleerde dier, dat op zijn achterpoten staat, en profiel naar rechtsgaande wordt gezien en ook wel „klimmende leeuw” mag worden genoemd. Wij kennen hem van het Nederlandse wapen en zien hem overal op meer of minder juiste wijze afgebeeld. De heraldici kennen echter ook de „gaandeleeuw”, die met drie poten op de grond staat en zijn lichaam horizontaal houdt. Ook kunnen beide soorten nog „aanzien” of „gekroond” zijn voorgesteld. In het frans noemt men de gaande en aanzijnde leeuw léopard en daarom ziet men dit dier ook wel eens luipaard genoemd. Ook zijn er nog „halve leeuwen”, waarvan slechts het bovenlijf is afgebeeld en die los in de ruimte zweven; wanneer zij ergens uit oprijzen, zoals de leeuw in het Zeeuwse wapen uit de golven, heten zij „uitkomende leeuwen”. Als een leeuw, of welk dier of voorwerp ook, niet naar (heraldisch) rechts, maar naar links is gewend of gaat, noemen wij dat wapenfiguur „omgewend”.

Behalve de leeuw en de „griffioen”, een gevleugelde leeuw met vogelpoten, een adelaarskop en hondeoren, worden viervoetige dieren gewoonlijk op natuurlijke wijze afgebeeld. Wanneer zij de houding van de leeuw aannemen heten ze „klimmen”. Ook de leeuw kan natuurlijk zijn afgebeeld, dan moet het er echter speciaal bij worden vermeld. Bij de vogels kennen wij ook gestyleerde exemplaren. In de eerste plaats de bij onze oosterburen zo be-

(vervolg op pag. 26)

★
Deel van een vroeg 18e-eeuwse Hoogheemradsschapskaart met een wapen met drie halve leeuwen. Het helmteken, het aan een halve leeuw ontbrekende deel omgekeerd in een kuip geplaatst is wel geestig.

De overste Römelingh nu ambteloos burger

Op vrijdag 29 maart nam overste J. B. S. Römelingh, in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, afscheid van het personeel in het district Groningen. Tijdens een zeer geslaagde bijeenkomst met een grote vertegenwoordiging van het personeel uit het district, richtten diverse sprekers het woord tot de scheidende districtscommandant, waaruit ondubbelzinnig bleek dat men deze bijzonder humane en gewaardeerde districtscommandant maar met moeite kon laten gaan. Duidelijk kwam naar voren dat de eerlijke en openhartige wijze waarop de overste zijn personeel steeds heeft benaderd, bij ieder personeelslid grote waardering heeft gewekt en dat het vertrek van deze dirigerend officier, bij wie het leiden en richten van zijn personeel

steeds voorop heeft gestaan, zeker een verlies voor het Korps betekent. In aansluiting op de dienstbijeenkomst werd een receptie gehouden, waarbij verschillende burgerlijke en militaire autoriteiten uiting gaven aan hun warme gevoelens voor deze evenwichtige functionaris, die zoals een van de sprekers opmerkte, vermoedelijk wel een van de weinigen zou zijn die de onvolprezen politiewet zo tactvol wist te bespelen.

In de avonduren werd in het gebouw van de Territoriaal Inspectie, de vertrekkende districtscommandant nog eens extra in het middelpunt gezet. Diverse oud-vrienden uit zijn jeugd, zijn diensttijd te Winschoten en die te Groningen werden ten tonele gevoerd en last not least kon dank zij een bekende scheepvaartmaatschappij het aanwezige gezin

Römelingh voltallig worden gemaakt met de zeevarende zoon.

Deze, voor de overste, zo belangrijke dag, verliep op een buitengewoon prettige en ongedwongen wijze, waaraan allen die aanwezig konden zijn, waaronder ook de Algemeen Inspecteur, nog vaak met genoegen zullen terugdenken.

Lt. W.

Conventionele wapens

In het Russisch voorstel van 1959 zouden de aantallen raketten, kanonnen, tanks, granaten, torpedo's, oorlogsschepen en militaire vliegtuigen in vier jaren verminderd worden in overeenstemming met de vermindering van het aantal strijdkrachten.

Het Westen had in 1957 voorgesteld lijsten op te stellen en uit te wisselen van militaire installaties met opgave van plaats en aantal van de opgeslagen wapens. In de derde fase zou de productie van alle wapens worden afgestemd op hetgeen nodig is voor handhaving van de binnenlandse veiligheid en om te voldoen aan de verplichtingen voortvloeiend uit het handvest van de Verenigde Naties.

Ruimtevaart

In 1957 stelden de Westelijke mogendheden voor de ruimtevaart te beperken tot vreedzame doeleinden. In 1960 werd een verbod voorgesteld voor alle ruimtevaartuigen die gebruikt zouden kunnen worden voor massale vernietiging.

Het Russische voorstel van 1959 had betrekking op de vernietiging en stopzetting van de productie van ruimtevaartuigen voor militaire doeleinden. Het voorstel van 1960 wil alle lanceerinrich-

tingen bestemd om nucleaire wapens of speciale toestellen in de ruimte te brengen, verbieden.

Nieuwe voorstellen

Er zijn nu door de ministers van Buitenlandse Zaken van Rusland en Amerika, Gromyko en Dean Rusk, op de ontwapeningsconferentie te Genève nieuwe voorstellen ter tafel gebracht, die men als „drie stappen naar Utopia” zou kunnen karakteriseren. Beide landen willen de ontwapeningsprocedure nl. opnieuw in drie etappen doen verlopen. In de derde fase zou in beide voorstellen het Utopia bereikt worden van een wereld, waarin de Verenigde Naties zouden beschikken over een permanente strijdmacht ter oplossing van lokale geschillen en waarin ieder land nog slechts een leger er op na mag houden ter waarborging van de binnenlandse veiligheid en voor het leveren van een bijdrage aan het V.N.-politieleger. Met opzet hebben we gesproken van drie stappen naar Utopia, want voorlopig is de weg naar de verwezenlijking van dit soort voorstellen versperd door het diepgewortelde wantrouwen, de spanningen en conflicten, welke de betrekkingen tussen de twee grote wereldblokken beheersen. Zolang deze toestand voortduurt, zal men het moeilijk eens kunnen worden over de achillespees van deze netelige zaak, namelijk de controle op de ontwapening.

DE WERELD VAN MAAND TOT MAAND

De ontwapening

Voor een buitenstaander is het bijzonder moeilijk de ontwikkeling van de talrijke besprekingen rond de ontwapeningskwestie te volgen, die de afgelopen jaren gevoerd zijn. Nu er in Genève opnieuw een ontwapeningsconferentie is begonnen, is het wellicht dienstig aan de hand van een beschouwing in „The Guardian” een kort overzicht te geven van de belangrijkste voorstellen, welke in de loop der jaren ter tafel zijn gebracht en de punten te signaleren, waarop tussen de voornaamste partijen bij deze besprekingen, Amerika en de Sowjet-Unie, overeenkomst is bereikt.

Doelstelling

Amerika en de Sowjet-Unie zijn het er over eens, dat ontwapening algemeen en volledig moet zijn en dat internationale geschillen niet door oorlog beslecht dienen te worden. Een overeenkomst voor een ontwapeningsprogramma zou kunnen omvatten de inkrimping van de strijdkrachten, het sluiten van militaire inrichtingen (waaronder bases), het staken van de wapenproductie en het vernietigen van de bestaande bewapening.

Atoomproeven

Het voorstel atoomproeven te verbieden is afkomstig van India en dateert uit 1955. Het werd overgenomen door de Russen. In 1958 kwamen Engeland en de Verenigde Staten overeen het nemen van atoomproeven op te schorten (de Fransen aanvaardden geen opschorting). Onderhandelingen over de atoomproeven werden voortgezet tot 1 september 1961, toen Rusland het Westen weer eens beschuldigde, maar zelf onverwacht met een serie van vijftig proeven begon. De Verenigde Staten gingen toen als reactie hierop over tot het nemen van ondergrondse proeven en zij hebben intussen ook proeven in de atmosfeer aangekondigd. Op 27 november 1961 stelde de Sowjet-Unie voor een onmiddellijk verbod uit te vaardigen voor proeven in de atmosfeer, in de ruimte en onder water. Engeland en de Verenigde Staten zijn bereid op dit punt tot een overeenkomst te komen, mits tevens op reële wijze in de controle op de naleving van die overeenkomst wordt voorzien.

Atoomwapens

Amerika en Rusland zijn het er ook over eens, dat de voorraden van atoomwapens en andere wapens voor massale destructie moeten worden vernietigd. Ook de lanceerinrichtingen voor deze wapens moeten worden geëlimineerd. De productie van de atoomwapens moet worden stopgezet. In 1947 kwamen de Russen met een voorstel

atoomwapens te verbieden en deze te vernietigen en dit voorstel is later door hen in alle ontwapeningsplannen herhaald. In oktober 1961 stelde de Sowjet-Unie voor, dat de mogendheden onvoorwaardelijk het gebruik van atoomwapens zouden veroordelen. Wanneer de mogendheden daartoe niet wilden overgaan, zouden zij wellicht kunnen toezeggen niet zelf atoomwapens het eerst te gebruiken.

De geallieerden deden in maart 1960 het voorstel in de tweede fase de produktie van nucleaire wapens stop te zetten en te stellen hoeveelheden splijtbaar materiaal voor militair gebruik over te hevelen naar vreedzaam gebruik. In de derde fase zouden de bestaande voorraden zo ver verminderd worden, dat deze wapens geheel geëlimineerd zouden worden.

Bacteriologische en chemische wapens

Eenstemmigheid is er ook nog op een ander punt, nl., dat alle voorraden van chemische en bacteriologische wapens dienen te worden vernietigd. In 1952 deden de Verenigde Staten het voorstel, dat in eerste instantie de voorraden van bacteriologische wapens moesten worden bekend gemaakt en eventueel vernietigd. In een later stadium van de ontwapeningsonderhandelingen stelde het Westen voor de produktie van zowel chemische als bacteriologische wapens te verbieden. De Sowjet-Unie verzocht in 1952 de Verenigde Staten het protocol van Genève over de chemische en bacteriologische wapens te ondertekenen. In 1959 vroegen zij de eliminatie van oorlogsgassen, van bacteriën voor dodelijke en gevaarlijke besmettelijke ziekten en van alle verdere chemische en bacteriologische wapens.

Strijdkrachten

Het Westen stelde in 1957 voor het aantal strijdkrachten in de eerste fase te verlagen tot 2.500.000 voor de Verenigde Staten, Rusland en China en tot 750.000 man voor Engeland en Frankrijk. In de tweede fase zouden deze cijfers worden gesteld op 2.100.000 en 700.000 en in de derde fase op 1.700.000 en 650.000. (De huidige cijfers zijn ongeveer 3.000.000 voor V.S. en Rusland, 2.500.000 voor China, 1.000.000 voor Frankrijk en 400.000 voor Engeland). In het westerse voorstel van 1960 wordt de sterkte van de strijdkrachten voor de derde fase afhankelijk gesteld van de binnenlandse veiligheid en van de verplichtingen voortvloeiend uit het handvest van de Verenigde Naties. De Russen stelden van 1948 af voor het aantal strijdkrachten met een derde te verminderen. Na enkele andere voorstellen kwamen zij in 1959 met een vierjarenplan om de strijdkrachten te verminderen tot het peil vereist voor handhaving van de binnenlandse veiligheid.

Personalia

Verplaatsingen

RESSORT AMSTERDAM

Per 12-2-'62: H. Bos, wmr., van Abcoude naar Finsterwolde.

Per 15-2-'62: H. Ender, wmr., van 't Zandt naar Heerhugowaard.

Per 1-3-'62: H. W. Lubbers, wmr., van Wilnis naar Bilthoven (verkeersgr.); H. Terpstra, wmr., van Bilthoven (verkeersgr.) naar Amsterdam (verk.gr.); F. v. Vlaanderen, adjudant van Broek op Langendijk naar Ablisserdam.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 15-2-'62: P. M. Goudswaard, wmr. 1e kl., van Haamstede/Burgh naar O/W Souburg.

Per 1-3-'62: S. Spruijt, wmr. 1e kl., van Vianen naar Dordrecht; M. v. Schelven, wmr. 1e kl., van Nieuwerkerk-Z. naar Zuid-Beijerland.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-3-'62: J. L. Römken, wmr. 1e kl., van Wijlre naar Born; J. Nijsten, wmr. 1e kl. van Wernhout naar Vijlen; J. Okken, wmr., van Overloon naar Assen (verk.gr.); Z. Groeneveld, wmr., van Berkel Enschoot naar Tilburg (verk.gr.); K. v. d. Woude, wmr., van Heer naar Roermond (verk.gr.); W. A. Hulsman, officier 1e kl., van Staf Terr. Insp. naar Staf district Roermond.

RESSORT ARNHEM

Per 7-2-'62: W. de Ruiter, wmr., van Kuinre en Blankenham naar Vollenhove.

Per 15-2-'62: J. Wassens, wmr. 1e kl., van Kloosterdijk naar Raalte; J. H. W. Wesselink, wmr. 1e kl., van Overasselt naar Millingen a.d. Rijn.

Per 1-3-'62: J. Slot, wmr. 1e kl., van Stokkum naar Markelo.

Per 5-3-'62: H. Lentink, wmr., van 't Harde naar Hattem.

RESSORT GRONINGEN

Per 15-2-'62: P. Hiemstra, wmr. 1e kl., van Bolsward naar Eelde; H. Schoemaker, owmr., van Dwingeloo naar Rijsburg.

Per 26-2-'62: L. Frederiks, owmr., van Rolde naar Groningen (verk.gr.).

Aanwijzing voor functie

RESSORT GRONINGEN

Per 1-3-'62: Hoofd van administratie A. B. v. d. Plaat tot Comptabele te Groningen.

Bevorderingen

RESSORT AMSTERDAM

tot wachtmeester:

Per 2-1-'62: J. G. v. Koten te Haarlemmerliede.

Per 4-1-'62: M. Brouwer te IJsselstein.

Per 7-1-'62: P. v. Wakeren te Hoogwoud; G. Vink te Doorn.

Per 9-1-'62: H. v. d. Haar te Enkhuzen.

Per 11-1-'62: L. Klumpje te Bunschoten.

Per 12-1-'62: J. Rook te Volendam.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot wachtmeester:

Per 1-1-'62: A. Verwoert te Voorschoten.

Per 2-1-'62: J. J. Voerman te Lisse; L. A. Provily te Oude Tonge.

Per 4-1-'62: W. de Graaf te Pijnacker.

Per 5-1-'62: R. K. v. d. Biezen te Sasenheim.

Per 7-1-'62: J. A. Dellebeke te O./W.-Souburg; J. J. v. d. Weele te Aardenburg.

Per 10-1-'62: A. Kok te Leidschendam.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot opperwachtmeester:

Per 1-3-'62: J. Nijsten te Vijlen.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-12-'61: W. de Vries te Maastricht (verk.gr.); J. C. Scheutjens te Oisterwijk.

tot wachtmeester:

Per 2-1-'62: J. A. N. Koopman te Rosmalen.

Per 4-1-'62: G. J. M. Kusters te Mierlo-Hout.

Per 5-1-'62: G. J. M. Volmerink te Raamsdonksveer.

Per 6-1-'62: W. Th. M. Jansen te Haelen; J. G. v. d. Berk te Son en Breugel.

Per 8-1-'62: W. H. Janssen te Echt.

Per 9-1-'62: E. Wacht te Etten.

Per 15-1-'62: A. H. M. Evers te Kaatsheuvel.

Per 17-1-'62: L. M. E. Hendriks te Nuth.

RESSORT ARNHEM

tot opperwachtmeester:

Per 15-2-'62: J. H. W. Wesselink te Millingen a.d. Rijn.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 17-2-'62: J. D. Loor te Groesbeek.

tot wachtmeester:

Per 2-1-'62: H. Gardenbroek te Ermelo.

Per 3-1-'62: J. P. van Bennekom te Leeuwen.

Per 5-1-'62: J. A. v. d. Meulen te Elst.

Per 12-1-'62: J. J. van het Loo te Epe.

Per 14-1-'62: G. J. Gerrits te Berkum.

Per 15-1-'62: J. H. de Winter te Didam.

Per 16-1-'62: H. Zomerschoe te Spoolde; J. Kolkman te Heerde.

RESSORT GRONINGEN

tot opperwachtmeester:

Per 15-2-'62: P. Hiemstra te Eelde.

tot wachtmeester:

Per 1-1-'62: G. Mantinh te Marum.

Per 4-1-'62: G. Toren te Menaldum.

Per 9-1-'62: J. Hakkeling te Beilen.

Per 11-1-'62: H. Stolte te Buinermond.

Per 13-1-'62: G. R. Noordhof te Franeker.

Per 14-1-'62: A. v. d. Bijl te Dokkum.

Per 15-1-'62: H. Meinema te Bedum.

RIJKSPOLITIE TE WATER

tot wachtmeester:

Per 5-1-'62: L. Holen te Amsterdam.

Benoeming

Per 1-3-'62: A. B. v. d. Plaat tot hoofd van administratie te Groningen.

In dienst getreden

RESSORT AMSTERDAM

Per 15-2-'62: R. Scherer, wmr. 1e kl. te Amsterdam.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-3-'62: H. J. Duivenvoorden, onderhoudsmonteur op a.c. te Leiden.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 15-2-'62: Th. W. Pajmans, schrijver A i.t.d. te Eindhoven (verk.gr.).

De dienst verlaten

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 1-3-'62: A. Schellevis, adjudant te 's-Gravenhage.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-3-'62: J. C. v. Santen, owmr. te Rijsburg; P. Scholte, wmr. 1e kl. te Leiden.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 16-2-'62: J. J. H. Lambrichs, wmr. 1e kl. te Maastricht.

Per 1-3-'62: G. Ruiters, wmr. 1e kl. te Schinveld.

RESSORT ARNHEM

Per 5-2-'62: F. J. v. Bergen, schrijver te Nijmegen.

Per 1-3-'62: A. v. Zuilen, wmr. 1e kl. te Zwolle.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-3-'62: A. Ousen, hoofd van administratie te Groningen; A. B. v. d. Plaat, adjudant te Groningen; R. M. Mantjes, wmr. 1e kl. te Hoogeveen.

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 1-3-'62: H. Hartevelde, wmr. te Amsterdam; J. van Twillert, adm. ambt. C 3 te Amsterdam.

Overleden personeel

Adjuvant
A. Tj. de Boer
Nederweert
ress. 's-Hert.bosch
† 10-2-1962

Wachtmeester
A. Smits
Wouw
ress. 's-Hert.bosch
† 13-2-1962

Reserve Wachtm.
G. Drent
Avereest
ressort Arnhem
† 4-2-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

3e JAARGANG No. 9 - MEI 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

Begeleiding van Vorstelijk Paar op 10.000 km lange huwelijksreis

door de oud-adjudant K. BARK te Apeldoorn

De opdracht leek zo eenvoudig. Slechts één zinnetje. 'Zorg zaterdag in Krynitz te zijn'. Ik wil thans wel bekennen, dat van slapen die nacht niet veel is gekomen. Wel had ik voordien enige internationale ervaringen opgedaan, doch om in de winter een autotocht door sneeuw en ijs te maken, is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Sinds enige tijd was deze reis mij al bekend, zodat de kaart van Europa herhaaldelijk was geraadpleegd. De nodige voorbereidingen waren al getroffen. De Ford stond startklaar in de garage. De radiator was gevuld met antivries, voor 25 graden vorst. De sneeuwkettingen lagen in de opbergruimte. Voor de nodige hulpmiddelen was gezorgd, zoals sleepkabel, sneeuwschop, stopblokken en dergelijke. Zelfs werd een oude traploper meegenomen, die ons herhaaldelijk goede diensten zou bewijzen.

De reis was in orde en van de nodige visa voorzien. Een voorschot voor eigen onderhoud en voor dat van de auto was verstrekt en in dollarcheque's omgezet.

x x x

Waarom ik er nu, na 25 jaar over schrijf? Omdat de hele tocht mij weer voor de geest komt als gebeurde het gisteren, nu in de kranten dagelijks over het zilveren huwelijksfeest van H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins geschreven wordt.

Het was namelijk voor 25 jaar, dat ik mij voor 'begeleiding' bij hun huwelijksreis gereed moest maken. Geruime tijd tevoren was ik er als 'ooggetuige' van op de hoogte geraakt, dat er in ons Koninklijk Huis een verandering op komst was. Toen voor de meesten onzer de naam Prins Bernhard nog vreemd was, had ik de eer hem te mogen ontmoeten.

Enige tijd later werd de verloving van onze Prinses bekend, waarna de huwelijksplannen gereed werden gemaakt. In verband met mijn dienst had ik het voorrecht de onvergetelijke huwelijksplechtigheid in de kerk te mogen meemaken.

Ingevolge de opdracht begaf ik mij daags na het huwelijk weer naar het Koninklijk Paleis aan het Noordeinde. Achterom het paleis binnekomende, werd mij door de portier de vraag gesteld: 'Wat moet U hier doen, ze zijn toch weg?' De kranten hadden namelijk geschreven, dat het Vorstelijk Paar, op de huwelijksavond in alle stilte het paleis had verlaten en de huwelijksreis was begonnen.

Mijn antwoord tegen de portier was: 'Ja, dat weet ik, maar de Koningin is er toch ook nog'.

'O ja', luidde het wederwoord, maar die zal vandaag wel thuis blijven, na alle drukte van de laatste tijd'. Maar het Prinselijk Paar was niet vertrokken, wist ik.

Zo wachtte ik dus af hetgeen zou gaan gebeuren.

In de namiddag ontving ik een wenk, die vlug starten en volgen nodig maakte. Ongemerkt reden wij weg, Den Haag door naar het Zuiden. Tegen de avond kwamen wij in Brussel aan. Mijn chef verliet de auto. De hofauto, waarin het Prinselijk Paar zat, bleef in mijn omgeving staan. Het portier van de auto stond open. Een voetganger passeerde en keek naar binnen. Deze voegde mij toen toe: 'Men zou zeggen, dat het Hollandse Prinses en Prins zijn, die gisteren zijn getrouwd'. Hierop antwoordde ik, dat ik dat niet aannemelijk achtte, omdat er anders wel politie in de omgeving zou zijn. Mijn antwoord werd geaccepteerd en de voetganger liep door.

Even nadien vertrok het Vorstelijk Paar per trein. Hun bestemming? Die was slechts enkelen bekend. Ik bleef die nacht in Brussel en keerde de volgende morgen terug.

x x x

's Avonds las ik in de krant, dat het Vorstelijk Paar Insbruck was gepasseerd en hartelijk door de bevolking was toegejuicht. Enige dagen later zei mijn zoon, dat hij wist, waar de Prinses en de Prins waren. 'Vertel dan maar op', was mijn antwoord. 'Hotel Patria' in Krynitz in Polen. Het hotel van Jan Kiepura en Martha Eggert', zei hij. De mededeling klopte met de werkelijkheid.

Een paar weken nadien ontving ik de opdracht om daar met de dienstauto aanwezig te zijn.

Uit voorzorg had ik nog een pakket reserve-onderdelen voor de auto meegenomen. Op de ochtend van het vertrek had het gesneeuwd. Dat was op 26 januari en het zou tot 21 maart duren, eer ik de sneeuw kon verlaten. Vanwege de sneeuwval kwam ik de eerste dag niet ver in Duitsland. Moeilijk begaanbare wegen, meende ik, doch het was nog maar een voorproefje van hetgeen kwam. De volgende dagen reed ik via Hannover, Berlijn, Breslau en op een middag kwam ik in Beuthen de toenmalige Duits-Poolse grens. De douane adviseerde niet verder te gaan, omdat de wegen onbegaanbaar waren. Er was die dag nog niemand per auto aangekomen of vertrokken. De politie en een verkeersbureau gaven hetzelfde advies, en ik besloot tot de volgende morgen te wachten.

Via Katowitz bereikte ik de volgende avond Krynitz. Een gedeelte van de Dollarcheque's was inmiddels omgezet in Marken en Sloty's. Enkele dagen later vertrok het Ko-

ninklijk paar vanuit Polen, via Tsjechoslowakije naar Hongarije. Dat deze reis een moeilijke zou zijn was duidelijk. De Poolse overheid had gezorgd, dat een aantal arbeiders langs de wegen stond, om eventueel hulp te verlenen, indien de auto's zouden vastraken in de sneeuw. Enige malen moesten zij inderdaad in actie komen.

Omdat het de bedoeling was Tsjechoslowakije zonder oponthoud door te rijden, waren geen cheque's meer omgewisseld in Pinguis. Helaas passeerden wij een tol waar betaald moest worden. Het Poolse geld werd niet aanvaard, doch zonder betalen werden de auto's doorgelaten toen men ontdekte wie erin zaten.

In Boedapest was het prachtige Gellerthotel het doel.

In Hongarije moest aan één van de Hofauto's een kleine herstelling worden verricht. Toen naar de kosten werd gevraagd, was men al te weten gekomen, aan wie de auto toebehoorde. Men zei: 'Dit doen we gratis. De Hollanders hebben na de oorlog van 1914-1918 zoveel voor de Hongaren gedaan'.

Voor wij in Oostenrijk op de plaats van bestemming aankwamen ontmoetten wij in Zell am See enkele collega's politiemannen, die daar dienst verrichtten in verband met het vakantieverblijf van H.M. Koningin Wilhelmina. Hier ontmoette de Moeder haar kinderen. Na dit oponthoud reden wij door naar Mittersill, waar in een slot, dat tot hotel was omgebouwd, intrek werd genomen. Van hieruit werden dagelijks trips ondernomen naar Zell am See, of naar Kitzbühel. Meestal waren we met het vallen van de avond weer in het slot terug. Een enkele maal werd het een latertje.

Op een van die avonden geschiedde het vertrek nogal haastig en vrij spoedig was de Hofauto uit ons gezicht verdwenen. Ik werd tot enige spoed aangemaand.

Enkele ogenblikken nadien stond de bestuurder van de auto, waarin de Prinses had plaats genomen, met opgestoken armen op de weg. Het bleek dat de auto van de weg was geraakt en in schuine stand aan de kant van de weg in de sneeuw lag. H.K.H. zat in een hoekje in de

schuin staande auto. De radio speelde.

Sneeuw wegscheppen, sleepkabel verbinden en de traploper voor de wielen. Uit de auto kwam de vraag: 'Kan ik blijven zitten?'

Ik zei: 'Ja Mevrouw'.

Hierop werd de vraag gesteld: 'Of is het beter dat ik uitstap? Dan help ik trekken, want 70 kilo is ten slotte 70 kilo'.

Zo stond onze toekomstige Koningin in het middernachtelijk uur op een eenzame besneeuwde weg met ons aan een sleepkabel te trekken.

Ook aan ons verblijf te Mittersill kwam een einde en vandaar vertrokken we in de richting van de Brennerpas. De belangrijke plaats, waar twee Staatshoofden elkander zouden ontmoeten om over het wel en wee van Europa te spreken.

Op weg naar deze pas met sneeuw en nog eens sneeuw raakten de auto's nog enige malen in moeilijkheden, doch steeds waren die weer in korte tijd verholpen.

Zo trokken wij de pas over en in enkele uren stapten wij over van de winter naar de lente. Aan de ene zijde sneeuw en ijs, aan de andere zijde stond alles in bloei. Uit de leren jas en de vetschoenen! Het colbertjasje en lage schoenen konden ze vervangen. De bijna versleten sneeuwkettingen werden opgeborgen.

Via Ancona en Rimini reden we langs de Adriatische Zee en vandaar dwars door Italië naar Rome.

In Rome nam het Prinselijk Paar intrek bij vrienden en wij zouden daar in een hotel verblijven.

Terwijl ik daar in de auto zat met het Nederlandse kenteken, werd ik aangesproken door een mij onbekende Nederlander, die zich als journalist voorstelde.

Daar ik de gewoonte had tegen buitenstaanders niet meer te zeggen, dan toelaatbaar was, verwees ik hem naar mijn chef. Wat een geluk dat wij hem hebben ontmoet. Geen onzer kende Italiaans en hotelkamers waren praktisch niet te krijgen. Vrijwel alles was bezet. Met medewerking van deze journalist kregen wij met moeite een kamer, doch ieder in een ander hotel. Ik was de laatste die mijn hotel betrad met de opdracht, de anderen de volgende morgen weer af te halen. 'Goed de weg onthouden. Daar

rechts en dan weer links': 'à destra en á sinistra', zo werd gezegd.

inner.

Maar de volgende morgen had ik nauwelijks de Ford gestart of ik werd al door de politie staande gehouden. In de volgende straat: weer een politiemann, weer een stop-teken. Wat misdeed ik toch? Dit herhaalde zich telkens weer en ik verdwaalde in Rome. Doch de redding was nabij.

Een dame kwam aanlopen en vroeg: 'Mijnheer, zoekt U iets?' 'Ja Mevrouw. Ik moet aan het Piazza di Venezia zijn en ik word steeds door de politie een andere richting uitgestuurd. Wat is er toch aan de hand?'

Haar antwoord was kort en duidelijk: 'Mussolini zou van het balkon van een van de ministerie's tot het volk spreken en de binnenstad was afgesloten voor auto's'.

Het bleek, dat ik met een Nederlandse sprak, die met een Italiaan was gehuwd. Met haar begaf ik mij naar de plaats, waar de Duce de bevolking toesprak. Ik had een goede tolk bij mij, maar aan mijn opdracht kon ik niet voldoen.

Kort daarna kwamen wij in Monte Carlo terecht. De zon, bloeiende bloemen en heesters en een blauwe Middellandse zee. Ik bezocht het casino en zag het bloemencorso. Het was inmiddels 1 april geworden en juist op die dag, de verjaardag van mijn chef liep ik schade op aan de auto....

Op de ochtend van ons vertrek vroeg ik waar we heen zouden gaan. 'Naar Parijs', was het antwoord. Ongeveer 1000 km. Het werd mijn grootste trip die ik ooit gemaakt heb. Nog 400 km., nog 200, nog 100.

Te middernacht kwamen we in Parijs aan. Eerst eten en slapen en dan maar afwachten op de volgende étape. Waarheen deze étape zou voeren, was te raden. We waren op weg naar huis. Nog slechts enkele dagen en we hadden de Nederlandse grens weer te pakken. Een reis van ongeveer 10.000 km. zat er op. Een reis om nimmer te vergeten.

Juist in deze dagen, nu H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins hun zilveren huwelijksfeest gaan vieren, wordt de herinnering daaraan bijna tastbaar....

. . . Zilveren huwelijksfeest met de gouden glans van rijke herinneringen . . .

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

Foto: J. Hamelberg

Hare Majesteit Koningin Juliana tijdens werkbezoek bij Korps Rijkspolitie

De gemeentelijke politiekorpsen te Rotterdam en Naarden en het Korps Rijkspolitie hebben op 10 april Hare Majesteit Koningin Juliana mogen begroeten. Voor het eerst had de Koningin de politie als onderwerp gekozen voor een van Haar werkbezoeken. Ondanks een - over de gehele dag gerekend - zwaar programma dat door de samenstelling een ruime blik bood op de politieke activiteiten in grote en middelgrote steden en op het platteland, dus eigenlijk in het gehele land, heeft de Koningin zich met niet aflatende interesse georiënteerd, omtrent de gang van zaken en de jongste ontwikkelingen ten aanzien van optreden en de toepassing van materieel.

Dat laatste was vooral het geval tijdens het bezoek aan de Verkeersgroep Bilthoven en de Verkeersschool van de Rijkspolitie, op De Varenkamp te Bilthoven.

Om ongeveer tien uur arriveerde de Koningin met in haar gevolg Haar particulier secretaresse, jonkvrouwe C. E. B. Roëll en kapitein-luitenant ter zee A. J. de Graaff, adjudant van de Koningin. Bij het Bureau Boezemsingel werd de Koningin - die gekleed was in een donkergrijs mantelpak met bruin astrakanbont en een bruin fluwelen hoed droeg - begroet door de burgemeester van Rotterdam mr G. E. van Walsum, mr J. Klaasesz, Commissaris der Koningin in Zd.-Holland, mr D. J. van Gilse, Procureur-Generaal, fungerend Directeur van Politie te 's Gravenhage, en de heer A. Wolters, Hoofdcommissaris van Politie te Rotterdam. De agente van Gemeentepolitie, mej. F. de Kleine, bood de Koningin namens het korps bloemen aan.

Vervolgens bezichtigde de Koningin een radio-suveillancewagen en werd naast een aantal hoge politiefunctionarissen in de wacht ondermeer de adjudant M. M. J. de Groot en de rayonagent, de hoofdagent J. Buys aan de Koningin voorgesteld, waarna zij de Koningin inlichtten over hun werk. De rayon-agent heeft namelijk in de grote steden een zeer boeiende functie. Hij is de man, die zijn rayon op z'n duimpje kent, die precies weet wie-wie is en ook van het wel en wee van de bewoners van zijn rayon op de hoogte is.

In het hoofdbureau van Politie aan de Haagse Veer gaven de Commissaris J. A. Kwast, hoofd van de recherche en de Commissaris P. Kruit, een overzicht van de organisatie en werkwijze van de Gemeentepolitie Rotterdam.

Vervolgens werd een bezoek gebracht aan de meldkamer in vol bedrijf en aan het naast het hoofd-

★

De generaal J. Gerritsen opende de deur van het groepsbureau te Doorn voor de Koningin.

Foto's: Technische Recherche, Amsterdam

Voor het groepsbureau te Doorn bood de 16-jarige Connie de Vries de Vorstin bloemen aan.

bureau gelegen houten gebouw van de Verkeerspolitie waar in het leslokaal van de Verkeerspolitie de Inspecteur K. Huiskamp een inleiding met lichtbeelden hield over de bestrijding van de baldadigheid onder de Rotterdamse jeugd.

In de Parkhaven bezichtigde de Koningin nog de P. 10, het nieuwste zeewaardige schip van de rivierpolitie, bestemd om dienst te doen in het Botlek- en Europoortgebied. Een aardige bijzonderheid hierbij was, dat onder de aanwezigen, die hier werden voorgesteld, zich ook de hoofdgagent Jacob Meerman bevond, die vroeger bootsman is geweest op het Koninklijk jacht Piet Hein. De Koningin vertrok uit Rotterdam na de lunch te hebben gebruikt in het Hoofdbureau en nadat de Politie Harmonie onder leiding van directeur Dick Koster het volkslied had gespeeld.

Terwijl inmiddels Prins Bernhard op Schouwen Duiveland vertoefde voor een werkbezoek, waarbij hij onder meer een demonstratie bijwoonde van de Outward Bound school in kasteel Moermond, begaf de Koningin zich met haar gevolg naar Doorn, waarbij een verkeersescorte bestaande uit een Porsche van de Sectie Autosnelwegen, een auto uit het Wagenpark van de Algemeen Inspecteur en zes witte solomotoren met berijders uit de verkeersgroepen van 's Gravenhage, Leiden en Utrecht, een en ander onder leiding van de kapitein L. P. Bergsma, voor begeleiding zorgde.

Bij het groepsbureau te Doorn, een van de vele nieuwe bureaux in het land, waren vele autoriteiten ter begroeting aanwezig en voor het bureau wachtten enige honderden belangstellenden die de Vorstin toejuichten.

Hier waren ter begroeting aanwezig de Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht, mr. C. Th. E. Graaf van Lynden van Sandenburg, de Procureur Generaal, fungerend Directeur van Politie te Amsterdam, mr. H. R. de Zaayer, de burgemeester van de gemeente Doorn, de heer P. W. ter Haar, de Inspecteur-Generaal J. Gerritsen, Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie, de Territoriaal Inspecteur in het ressort Amsterdam, de kolonel H. A. van Steenis.

Hier werden de kapitein H. van Laar, waarnemend commandant van het District Utrecht en de adjudant T. Gerritsen, commandant van de groep Doorn voorgesteld aan de Koningin.

Voor de Algemeen Inspecteur de deur van het bureau voor de Vorstin opende, bood de 16-jarige Connie de Vries, charmante dochter van de opperwachtmeester M. de Vries, de Koningin bloemen aan. Zo was het begin van het bezoek van de Koningin aan het Korps Rijkspolitie, een bezoek dat de groep Doorn, de post Odijk alsmede Verkeersgroep Utrecht en de Verkeersschool op De Varenkamp te Bilthoven zou omvatten en zo een uitstekend beeld zou geven van een groot deel van de activiteiten van het Korps op het platteland, in recreatiegebied en ten behoeve van het verkeer.

In het groepsbureau gaf de adjudant Gerritsen in zijn kamer een inzicht in de taak en werkwijze van zijn groep en daarmee tegelijkertijd van de functie die de groepen van het Korps Rijkspolitie in het raam van de gehele organisatie van het Korps hebben.

Bij een rondgang door het bureau werden de plantenkamer, een van de cellen, de kamer van de rayon-

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

3e JAARGANG

No. 9 — Mei 1962

VERSCHEIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjudant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester

J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas

E. de Heus te Hulsberg

Wachtmeester

P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjudant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Bonkeweg 129

Lekku bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3.50 per jaar

bij vooruitbetaling

Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

J. Duyker - Groningen

Van Royenlaan 46 - Tel. (05900) 24093

★

Foto omslag:

H. M. Koningin Juliana bij het Groepsbureau te Doorn in gesprek met de Algemeen Inspecteur J. Gerritsen en de adjudant T. Gerritsen.

Twee leden van het Korps hielden bij de deur van de woning van de wachmeester Heemsbergen de wacht met paraplu's gewapend, omdat men in ons klimaat nooit kan weten . . . .

commandant en op de binnenplaats een groepspatrouillewagen FK 1000 bezichtigd. Niet slechts voor dit alles toonde de Koningin grote belangstelling, doch naast de 'ambtelijke' kant van de Rijkspolitie had bij dit bezoek ook het persoonlijk bestaan van de rijkspolitieambtenaar Haar interesse, getuige de bezichtiging van de aan het groepsbureau gebouwde dienstwoning, bewoond door de wachmeester F. Heemsbergen. Daar zag de Koningin dat de 'aangebouwde' dienstwoning meer is dan een woonhuis alleen, doch de plaats waar het ambtelijk leven en het gezinsleven

van de Rijkspolitie-ambtenaar nauw verweven zijn. Het is de plaats waar men altijd, ook 's nachts de politie 'thuis' treft, zodat in het groepsbureau altijd de 'neerslag' valt van belangrijke en minder belangrijke gebeurtenissen in het gehele gebied dat tot de groep behoort.

In zijn uiteenzetting over taak en werkwijze van de groep waar de draden van activiteiten in meerdere gemeenten samenkomen en die de schakel is tussen de posten, rayons en het districts-bureau, zei de adjudant T. Gerritsen, die bij zijn uiteenzettingen gebruik maakte van een kaart van het gebied Doorn, onder meer:

De groep Doorn die ressorteert onder het district Utrecht, omvat drie gemeenten, Doorn, Maarn en Leersum. Voorwat de politiedienst betreft heeft de groepscommandant de leiding in deze drie gemeenten.

In iedere gemeente is een plaatselijke commandant in de rang van opperwachmeester. Deze commandant heeft de dagelijkse leiding in zijn gemeente bij de meer eenvoudige politie-zaken.

De personeelssterkte van de gehele groep bedraagt 15 man. Hier van zijn er 9 in Doorn, 3 in Maarn en 3 in Leersum gestationeerd.

Voor de uitoefening van de dienst beschikken we in Doorn over een luxe bestelauto, voorzien van mobilfoon en dergelijke.

In de gemeenten Leersum en Maarn beschikken de postcommandanten over een motor met zijspan, terwijl de rayoncommandant in Maarsbergen een bromfiets in gebruik heeft. Naast een betrekkelijk klein agrarisch gedeelte in het Zuidelijk deel van de gemeente, zijn in het Noordelijk gedeelte veel bossen, die in toenemende mate de toeristen aantrekken.

In het Noordelijk gedeelte zijn dan

ook kampeercentra. Het grootste hiervan is het 'Grote Bos', eigendom van Kerk en Wereld. Dit kampeercentrum heeft een capaciteit van ruim 5000 personen en in de seizoentijd is het tot de laatste plaats bezet.

Voor de toeristen is ook het prachtige natuurbad 'Woestduin', waar op de zogenaamde 'topdagen' soms meer dan 10.000 bezoekers komen, van groot belang.

Het museum 'Huize Doorn' staat vooral in de belangstelling van de Duitse toeristen. Het wordt jaarlijks door bijna 100.000 toeristen bezocht.

Bovendien zijn er dan nog duizenden 'dagjesmensen'. Het berrtourisme neemt hand over hand toe en is vooral de laatste tijd met de 'Heuvelrug-route' en bijbehorende picknickplaatsen nogeens belangrijk uitgebreid.

Wat de diverse inrichtingen betreft wil ik in de eerste plaats wijzen op de zeer gunstige onderwijsmogelijkheden. Behalve verschillende kleuterscholen, lagere scholen en twee M.U.L.O. scholen hebben wij hier een 'uitzonderlijk mooi lyceum. Bovendien is er nog het kort geleden gereedgekomen Pastorale Centrum 'Heijdepark'.

Aan opvoedingsinrichtingen hebben we het R.K. Observatiecentrum 'Beukenrode' en van de stichting 'de Opbouw' de huizen 'Schutsluis' en 'Dennenoord'.

Als militaire onderdelen zijn er de marinierskazernes met ruim 2000 officieren en manschappen en het Militair Revalidatie-centrum 'Aardenburg'.

Voor de oorlogsinvaliden is aan de Arnhemsebovenweg het Hoofdgebouw en bungalowpark van de Bond van Militaire Oorlogsslachtoffers. In onze vrije tijd onderhouden wij, Rijkspolitiemannen van de groep Doorn, op verschillende manieren een zeer prettig contact met deze oorlogsinvaliden.

Het modern ingerichte en zeer mooi gelegen bejaardentehuis 'Beatrix' is nagenoeg gereed en zal één dezer dagen in gebruik worden genomen.

Ook in de gemeente Leersum is veel natuurschoon en dus vreemdelingenverkeer. Bijzonder mooi is het in deze gemeente gelegen natuurreservaat 'Leersumse plassen'. Op deze plaats broeden ieder jaar duiz-

De Koningin bij het verlaten van het groepsbureau Doorn, uitgeleide gedaan door de adjudant T. Gerritsen.

zenden meeuwen en we vinden op iedere vierkante meter vaak meerdere nesten van de vogels. Ieder jaar worden hier, onder deskundige leiding, vele excursies gehouden en voor menige stedeling is dit onvergetelijk.

Ten aanzien van de verpleeginrichtingen is er in Leersum het welbekende revalidatiecentrum 'Hoogstraat'. In een prachtige omgeving vinden de zeer vele patiënten hier een prima behandeling en verzorging. Er wordt met veel liefde en toewijding getracht deze patiënten weer min of meer geschikt te maken voor een bepaalde arbeid.

De gemeente Maarn bestaat eigenlijk uit twee dorpen, Maarn en Maarsbergen. Typisch is dat de bewoners van het dorp Maarsbergen zich geen inwoner van Maarn voelen, doch als inwoner van een zelfstandige gemeente Maarsbergen.

De gemeente Maarn heeft eveneens veel recreatie, diverse kampeerplaatsen enzovoort.

Als militair onderdeel ligt in Maarn de Genie.

In Maarsbergen is vooral voor de politie van groot belang het opvoedingsgesticht 'Valkenheide' uitgaande van de Nederlandse Hervormde Kerk. Het is met deze inrichting niet anders gesteld dan met de in Doorn en elders gevestigde opvoedingsinrichtingen. Uit deze zoogenaamde 'open inrichtingen' lopen de jongens vaak weg.

Dit houdt dan in dat zij, om zich te verplaatsen, een vervoermiddel op moeten zoeken en ook moeten zij tijdens hun vlucht in hun eigen onderhoud voorzien.

Dat deze knapen de politie bergen werk bezorgen zal voor ieder duidelijk zijn. Hun verblijfplaats is niet altijd even gemakkelijk op te sporen. Vaak weten ze het buitenland te bereiken. In 1961 had een van deze jongens zelfs de kans gezien zijn vlucht uit te strekken, tot Nice. Hij had daar een prettige vakantie genoten en werd daarna per K.L.M. weer naar Nederland teruggestuurd. Ik heb deze knaap wel geadviseerd niet te veel reclame te maken op 'Valkenheide' over zijn mooie vakantie-trip.

Bij deze stichting behoort een zeer modern ingerichte L.T.S., waar de jongens van de stichting en jongens uit de omliggende gemeenten samen in de schoolbanken zitten en ook gezamenlijk op die school zeer goede resultaten boeken.

Uit dit zeer summiere overzicht blijkt mijns inziens toch wel, dat mede in verband met de diverse Opvoedingsinrichtingen, militaire onderdelen en in de seizoentijd een dubbele bevolking, voor een personeelsbezetting van 15 man veel werk te verzetten valt.

Als belangrijkste taken noemde de adjudant het oplossen van: een groot aantal eenvoudige diefstallen en kleine inbraken;

De wachtmeester H. J. Mannee gaf een explicatie bij de groepssurveillanceauto.

de behandeling van de aanrijdingen;

het voorkomen en onderzoeken van zedendelicten, die veelal in de bossen worden gepleegd.

Deze uiteenzetting ontlokte aan H.M. de opmerking hoe deze omvangrijke taak door zo weinig mensen (15 nl. 9 in Doorn, 3 in Maarn en 3 in Leersum) kan worden vervuld. De Koningin veronderstelde dat de groep regelmatig assistentie ontving van de omliggende groepen.

De Groepscommandant antwoordde hierop, dat juist het tegendeel het geval was, nl. dat de Groep Doorn regelmatig aan anderen assistentie moest verlenen.

Dit was voor H.M. aanleiding om aan de Generaal te vragen hoe dat toch kan. Naar aanleiding hiervan vertelde de Generaal, dat er bij het Korps Rijkspolitie een incompleet is van 1200 man en dat de Groep Doorn ten opzichte van de overige groepen een gunstig beeld toont, namelijk een tekort van 4 man.

De wachtmeester H. J. Mannee gaf een explicatie over de daar opgestelde G.S.A en de daarbij - ten dele - uitgestalde inventaris.

In de theoriezaal gaf de Groepscommandant - aan de hand van een eveneens door de Opperwachtmeester J. Schot getekende kaart - een uiteenzetting over de verkeersongevallen binnen het gebied van de Groep.

Daarbij zei de adjudant onder meer: 'Als we de gegevens over de laatste 4 jaren bezien, ziet het er voor de toekomst niet erg hoopvol uit.

In 1958, in totaal 109 verkeersongevallen, waaronder 1 dode.

In 1959 slechts een geringe stijging van het ongevallencijfer, doch 8 doden.

1960 geeft wel een gunstig beeld ten aanzien van het dodencijfer, namelijk één, maar het aantal gewonden verdubbelde en het aantal ongevallen steeg onrustbarend, namelijk tot 194.

En al is in 1961 het totaal aantal verkeersongevallen niet gestegen, ten opzichte van het aantal doden was dit het slechtste jaar. We hadden toen 7 doden.

Het nieuwe jaar geeft een soortgelijk beeld te zien wat het aantal en de gewonden betreft. Doden hebben we dit jaar als verkeersslachtoffer nog niet te betreuren gehad.

U ziet op deze kaart dat de meeste verkeersongevallen gebeuren op de Rijksweg Nr. 12 en de Rijksweg Nr. 25. De oorzaak dat juist op die wegen zoveel verkeersongevallen voorkomen is waarschijnlijk de grote verkeersdrukte die op die wegen heerst.

Dat op bepaalde punten op deze Rijkswegen meer ongevallen voorkomen dan elders op die wegen, vindt zijn oorzaak in het wegdek. Wanneer men bij bepaalde weersomstandigheden, als regen, ijzel en sneeuw, met grote snelheid over de asfaltwegen gereden heeft en men komt dan plotseling op een klinkerbestrating, komt het meermalen voor, dat de klinkers, in tegenstelling tot het asfalt, zeer glad zijn. De automobilist die ter plaatse niet bekend is en hiermede geen rekening heeft gehouden, heeft een grote kans te slippen, met alle gevolgen van dien.

De dodelijke verkeersongevallen

Groepsbureau Doorn, surveillanceauto van de groep en afzethekken.

★

komen evenveel voor op de secundaire wegen als op de drukke rijks- wegen en de oorzaak is vaak van uiteenlopende aard. Vaak is dit het onvoorzichtig kruisen van de rij- baan, geen voorrang verlenen, een enkele maal wegens een defect aan het voertuig en soms is de toe- stand of de markering van de weg niet vreemd aan het ongeval. Het optreden bij de verkeersonge-

vallen, is voor ons, sinds we de beschikking hebben over een sur- veilance-auto met mobilfoon etc., wel vergemakkelijkt. Vooral op Rijksweg 12, waar geen bebouwing is, en van omwonenden dus geen hulp is te verkrijgen, is de mobil- foon van zeer groot belang geble- ken.

Waar verbetering van wegsituaties van belang zijn voor een veiliger

verkeer, wordt door ons steeds ad- vies uitgebracht aan de wegbe- heerders.

Verder wordt door ons verkeersles gegeven aan de kinderen in de hoogste klassen van de lagere schol- en aan de volwassen inwoners. Typerend is wel, dat de verkeers- cursussen aan de volwassenen in hoofdzaak worden gevolgd door mensen van middelbare leeftijd. Op de cursus, die we twee weken gele- den beëindigd hebben, waren zelfs 2 deelnemers die de leeftijd van 70 jaar reeds overschreden hadden. Hierop volgde nog een toelichting op het gebruik van de confrontatie- spiegel, waarna de Konigin via de woning van de Wachtmeester 1e kl. F. Heemsbergen, met Haar ge- volg vertrok naar de Post Odijk.

TELEVERSUM

ELANDSGRACHT 116 - AMSTERDAM
TELEFOON 020-65147

KOOPT HIER UW
RADIO - T.V. - BANDRECORDER ENZ.

U ZULT VERSTELD STAAN
OVER ONZE AANBIEDINGEN

Grote sortering diverse merken
NORMALE GARANTIE

Een bedachtzaam roker is een goed wegge- bruiker. „Panter“-rokers roken bedachtzaam, want elke Panter-sigaar is een genot. Probeer U het zelf maar. Een fijn sigartje is Panter - Senoritas, 12½ cent, in het bekende rode blik.

VOOR
VEILIGHEID
OP
ALLE
WEGEN

TRAFFIPAX

FOTOGRAFISCHE SNELHEIDSCONTROLE-APPARATUUR
VOOR AUTO EN MOTOR

Euroma n.v.

Stadhouderskade 135 - AMSTERDAM - Tel. 73 50 73

* in gebruik bij
RIJKS- en
GEMEENTE
Politie-korpsen

Vorstin op bezoek bij eenhoofdige post Odijk Oriëntatie ten aanzien van wachtmeester en „politie-vrouw” ten plattelande

Een indruk van het Korps Rijkspolitie zonder bezoek aan de eenhoofdige post op het platteland, bezet door een wachtmeester met bureau aan huis, zou niet compleet zijn. Het is in feite de kleinste politie-eenheid in ons land, die ook dag en nacht bezet is, dank zij niet alleen de betreffende wachtmeester, die de handhaving van orde en gezag uitoefent, maar ook dank zij diens echtgenote. Immers, wanneer de wachtmeester op surveillance is in zijn bewakingsgebied (dat hij inclusief de bewoners en hun eigenschappen, uit en te na kent) neemt zijn echtgenote de honneurs waar. Zij staat bezoekers te woord, neemt de telefoon aan, noteert wat van belang is, neemt bij meldingen van ongevallen de eerste maatregelen door te waarschuwen, wie gewaarschuwd moet worden, groepscommandant, verkeersgroep, etc. Zij

weet ook precies wat er onder alle omstandigheden gedaan dient te worden en handelt met kennis van zaken. Eigenlijk is in deze vermaterialiseerde wereld de bescheiden figuur van de „politievrouw” ten plattelande een unieke verschijning. Zij is de honoraire, onmisbare rechterhand-secretaresse, zaakwaarneemster van de wachtmeester ten plattelande en deze „politievrouw” waar ook in Nederland werd in feite geëerd, met het bezoek dat de Koningin bracht aan de tot de groep Wijk bij Duurstede - en evenals de groep Doorn tot het district Utrecht - behorende post Odijk, waar de wachtmeester L. A. H. Streefkerk en diens echtgenote werken.

★

De wachtmeester 1e klas A. H. Streefkerk en zijn echtgenote.

Zelfs de oudste inwoner van deze thans 1200 inwoners tellende gemeente had niet eerder meegemaakt dat een lid van het Koningshuis Odijk bezocht.

De schooljeugd stond met vlaggetjes zwaaiend langs de weg en tot van ver uit de omtrek waren belangstellenden gekomen om hun Koningin van nabij te zien.

Het bezoek van H.M. was voor de Postcommandant van de Rijkspolitie, de wachtmeester 1e kl. A. H. Streefkerk, zijn echtgenote Mevr. Streefkerk-Pos en hun 3 kinderen, Gérard, Marianne en Peter, een onvergetelijke gebeurtenis.

Toen de hofauto om half 4 voor bedoelde woning, Zeisterweg 58, stopte, waren daar aanwezig: de Algemeen Inspecteur, de Generaal J. Gerritsen, de Burgemeester van Bunnik, Odijk en Werkhoven, de heer F. M. R. Meltzer en de wnd. Districtscommandant van Utrecht, de kapitein H. van Laar.

In gezelschap van vorengenoemden alsmede Jonkvrouwe Roëll, de Kapitein-Luitenant ter Zee A. J. de Graaf, de Commissaris der Koningin in de Provincie Utrecht, mr Graaf C. Th. van Lynden van Sandenburg en de Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie te Amsterdam, mr. H. R. de Zaayer, betrad H.M. de woonkamer en nadat Zij daar had plaats genomen, ontwikkelde zich spoedig een vlot gesprek. De Postcommandant vertelde over zijn werkzaamheden, naar aanleiding waarvan H.M. vroeg op welke wijze de dienst werd verricht. De wmr. 1e kl. Streefkerk antwoordde, dat hij de dienst per rijwiel verrichtte, maar dat hij hoopt spoedig de beschikking te krijgen over een bromfiets.

„Dat heet bij U toch een ‚rijwiel met hulpmotor‘, wilde de Koningin nog weten.

De Postcommandant vertelde ook, dat er per dag op onregelmatige uren 2 patrouilles worden verricht, terwijl er ook ‚s nachts op deze wijze dienst wordt gedaan.

„Dan weet het publiek dus nooit precies wanneer U op de weg bent‘, constateerde de Koningin, ‚maar‘, vervolgde Zij, ‚hoe gaat dat nu ‚s nachts, U moet toch ook slapen?‘ Ja, Majesteit, maar de nachtdienst wordt in samenwerking gedaan met de Post Werkhoven. Volgens

de voorschriften moet er ‚s nachts met 2 man dienst worden gedaan‘. ‚Waar ontvangt U hier het publiek?‘ vroeg de Koningin.

De Postcommandant vertelde, dat dit geschiedde in de woonkamer of in de woonkeuken. Een andere gelegenheid is er in deze woning niet. In de toekomst hoopt hij een grotere woning te kunnen betrekken, waar hij een kamer kan bestemmen om als bureau te dienen en daar publiek te ontvangen.

Tenslotte informeerde H.M. of hij

in deze kleine gemeenschap niet geheel eigen wordt met de bevolking. Wmr. 1e kl. Streefkerk antwoordde, dat de politiemans hier zelf veel aan kan doen. ‚Vooral het eerste optreden in een nieuwe standplaats is vaak op dit punt bepalend voor de verdere diensttijd‘, zo verklaarde hij.

Zo was al weer spoedig het tijdstip van vertrekken aangebroken en nam H.M. in de deuropening afscheid van het echtpaar Streefkerk.

H. M. de Koningin bij het verlaten van de woning van de wachtmeester 1e kl. A. H. Streefkerk (op achtergrond) te Odijk, in gezelschap van de burgemeester van Bunnik, Odijk en Werkhoven, de heer F. M. R. Meltzer.

Bezoek aan De Varenkamp te Bilthoven boeide de Koningin in hoge mate

Dat de Koningin zich op de Verkeersschool van het Korps Rijkspolitie in Huize De Varenkamp te Bilthoven nader liet inlichten omtrent de ontwikkeling van het verkeerstoezicht op de vaderlandse wegen en aangaande de opleiding van het personeel dat dit toezicht uitoefent, ligt wel voor de hand. Immers, bij de voortdurende toename van het aantal motorvoertuigen, die in 1960 samen reeds 33.000.000 kilometer per etmaal aflegden buiten de bebouwde kommen, de kilometers binnen die kommen en het verkeer van bromfietsen en andere vervoermiddelen niet meegerekend, en bij de snel groeiende ontwikkeling van de techniek, is de kwestie van de verkeersveiligheid en alles wat daarmee samenhangt, niet minder dan een wetenschap geworden. Het verkeerstoezicht eist in toenemende mate gebruikmaking van de modernste hulpmiddelen en steeds verdergaande specialisatie. Bij het bezoek van de Koningin aan de Verkeersschool der Rijkspolitie te Bilthoven, de enige politieverkeersschool in Nederland, kwam een en ander wel duidelijk aan de orde, met name door een grote hoeveelheid verkeersmaterieel die bij de school was opgesteld en aan de hand van uiteenzettingen die de commandant van de school, de kapitein B. van der Meer en de overste W. H. van Ballegoyen de Jong, Hoofd van het Bureau Verkeerszaken gaven over de opleiding en over de ontwikkeling van het verkeerstoezicht en het daarbij gebruikte materieel. Daarbij bracht de overste Van Ballegoyen als primeur de oprichting van de Sectie voor Bijzondere Verkeerstaken naar voren, bestaande uit de Groep Surveillance Autosnelwegen en de Groep voor Bijzondere Diensten. De groep Surveillance Autosnelwegen is inmiddels met twaalf Porsches zijn activiteiten begonnen, de Groep voor Bijzondere Diensten, die zal opereren met speciale apparatuur, werkt reeds met onder meer surveillancewagens met Traffipax foto-apparatuur en verplaatsbare verkeerslichten en de mobiele radarapparatuur voor controle op de naleving van de maximumsnelheidsbepalingen. De Sectie voor Bijzondere verkeerstaken, waarvan de leiding is opgedragen aan de kapitein A. C. Vogel, opereert voorlopig vanuit de Alexanderkazerne te 's Gravenhage die men met man en macht voor dit doel gereed heeft gemaakt onder het motto 'operatie ouwe Alex', doch die eerlang zal worden overgeplaatst naar het centrum van het land.

Zo gold het bezoek van de Koningin aan De Varenkamp een gamma van uitermate actuele gelegenheden en de Vorstin was hierbij dermate geïnteresseerd in de uiteenzettingen en in het opgestelde materieel dat op het terrein werd gedemonstreerd dat Zij met omstreeks een uur vertraging de Verkeersschool verliet.

De aanwezigheid van de bereden groepen van Apeldoorn en Bilthoven en het optreden van de Rijkspolitiekapel gaven dit bezoek een extra cachet.

Tijdschema met een uur overschreden . . .

Bij de aankomst van de Koningin was - behalve reeds genoemde autoriteiten ook de heer K. Fabius, burgemeester van De Bilt ter begroeting aanwezig. Voorgesteld werden hier de overste Van Ballegoyen de Jong, de kapitein A. C. Vogel, de commandant van de verkeersschool, de kapitein B. van der Meer en diens toegevoegd officier de kapitein C. W. Bloemers, alsmede de commandant van de Verkeersgroep Utrecht, de adjudant J. van de Veen, die de volgende toelichting gaf.

De Technische Patrouille Wagen is een mobiele, zeer opvallende verkeerspost, doorlopend per mobilfoon bereikbaar, bestemd om binnen zo kort mogelijke tijd assistentie te verlenen aan de landgroepen bij verkeersongevallen.

De wagens zijn rijkelijk voorzien van obstakelmateriaal om het andere wegverkeer middels een uit te zetten bebakening langs het bedreigde punt te loodsen. Ook bij nacht kan de plaats van het ongeval zo nodig worden verlicht met behulp van schijnwerpers, gevoed door een aggregaat, dat in de wagen is ingebouwd en de benodigde stroom levert.

Zij zijn verder uitgerust met een uitgebreide foto-apparatuur, hydraulische apparatuur voor het bevrijden van bekneld zittende personen en andere hulpmiddelen nodig voor de behandeling van verkeersongevallen.

Verder is hun bestemming controle te houden op de technische toestand der verkeersmiddelen, o.m. de deugdelijkheid van remmen, stuurinrichting, e.a.

Hiertoe voert de wagen allerlei hulpmiddelen mee, zoals Loado- en taplemeter, respectievelijk voor wieldruk- en remcontrole, een remkoffer voor het testen van remmen van zware vrachtwagens en aanhangwagens en een assortiment gereedschap om een ingrijpend onderzoek naar gebleken gebreken in te stellen.

Dit type voertuig - in feite een rijdende werkplaats - wordt bemand door 1 politiemans (commandant) en 1 of meer technische controleurs.

De technische controleur is een

De Algemeen Inspecteur (midden) bij de begroeting van de Koningin.

★

nieuwe figuur, die eerst onlangs zijn intrede bij de verkeersgroepen der Rijkspolitie heeft gedaan, een man die jaren in de praktijk als monteur werkzaam is geweest en dus een gedegen technische kennis bezit.

Naast de Technische Patrouille Wageningen beschikt de Verkeersgroep voor de verkeerssurveillance over personenauto's en solo-motoren. De surveillance hiermee wordt uitgeoefend met opvallend materieel op daartoe aangewezen trajecten, waarbij de controle zich in hoofdzaak richt op de gedragsregels in het verkeer en de vinger wordt gelegd op de menselijke fouten.

Bijzonder scherp wordt hierbij gelet op die overtredingen, waarvan bekend is dat zij veelvuldig oorzaak zijn van ongevallen.

Aan de hand van een grafiek gaf de adjudant een verduidelijking van de aard en de frequentie van de verkeersongevallen. Daarbij bleek andermaal tijdens dit werkbezoek hoe geïnteresseerd de Koningin een en ander volgde. Zij vroeg zich aan de hand van de grafiek namelijk af of er 's nachts tussen even voor twaalf en even over twaalf geen ongevallen gebeuren en het scheen of de grafiek niet klopte. Er rees hierbij evenwel een klein misverstand aangezien de grafiek niet de neerslag was van slechts een etmaal maar van een heel jaar.

De adjudant zei vervolgens: 'De aandacht van het personeel van de surveillancedienst strekt zich uit tot alles wat zich op en langs de wegen bevindt en uit politieel oog-

punt bezien belangrijk of verdacht is'. Vooral op de grote verkeersaders hebben onbeheerd achtergelaten voertuigen en verdacht uitzijende personen de bijzondere belangstelling van het personeel, veelal terecht, aldus de adjudant, die zijn uiteenzetting illustreerde met enkele praktijkgevallen en erop wees dat de verkeersgroep ook meewerkt aan het opsporen van signaleerden en voorts is ingeschakeld bij het alarmeringssysteem. Ook gedurende de nachtelijke uren wordt, aldus de adjudant scherp toezicht gehouden op alles wat op en langs de wegen gebeurt. De misdaad, zo zei hij, is tijdens de nachtelijke uren veelal op pad, waarbij zij nogal eens de gangen van de politiepatrouilles kruist'.

De Koningin haakte ook hier onmiddellijk op in en vroeg: 'Hoe ziet de politiemans eigenlijk of iemand verdacht is?'

De adjudant verklaarde schipperend tussen bescheidenheid en beroeps-eer, dat zulks vooral afhangt van de omstandigheden en het gedrag, waaronder iemand wordt aange-troffen. De generaal gaf ere wie ere toekomt door te zeggen: 'Dat is de speurdersneus. Een politiemans ziet dat direkt, daar is hij politie-ambtenaar voor'.

De adjudant Van der Veen wees vervolgens nog op de hulpverlenende taak bij de dienstuitoefening, waaraan zeer veel aandacht wordt besteed.

Hij zei hierover:

'Gegevens over gevaarlijke wegtoestanden, vooral in de wintermaanden, worden direkt ter kennis gebracht van daarvoor in aanmerking komende instanties (K.N.A.C. Wegeninformatiedienst, Wegbeheerders, etc)

Rijks- en Provinciale Waterstaat worden gealarmeerd bij de gladheidsbestrijding, waartoe ter beveiliging van het wegverkeer een nauwere samenwerking is gegroeid. Op weg zijnde doktoren, wier aanwezigheid elders dringend nodig is, worden onderschept.

★

De Rijkspolitiekapel zette het bezoek van de Vorstin veel luister bij.

Weggebruikers, door pech achtervolgd en gestrand op de wegen, vaak zonder communicatiemiddelen in de omgeving, worden geholpen. Hiervan mocht Uw dochter Prinses Beatrix de afgelopen week nog onze hulp aanvaarden.

Het was hierbij dat de Koningin bijzonder opgewekt een grappige belevens vertelde. „Op de rijksweg Utrecht—Den Haag, zo zei zij, stond een van uw mensen, die vroeg of hij mocht meerijden in verband met een ongeval. Hij reed mee, maar herkende mij niet. Bij het uitstappen salueerde hij en zei: „Mevrouw, u wordt bedankt voor de belangrijke dienst aan 't vaderland bewezen'. „Dat was heerlijk”, lachte de Koningin, die vervolgens informeerde of er ook samenwerking is met wegenwacht en geneeskundige diensten en die zich bij de plotkaart nog nader liet inlichten. De Vorstin zocht nogeens de plaats van de treinramp van Harmelen op de kaart en informeerde bij de adjudant hoe de ongevallencijfers zich momenteel ontwikkelen. Daarbij deelde de adjudant mee, dat gerekend naar de toename van de verkeersintensiteit, de ongevallencijfers minder snel stijgen.

Hier informeerde de Koningin of wellicht ook de politiemans aanwezig was die H.K.H. Prinses Beatrix assistentie heeft verleend toen zij met haar auto was gestrand op de rijksweg Utrecht—Den Haag. Hierop werd de opperwachtmeester N. van Tuijl voorgesteld, die op de plotkaart de plaats aanwees, waar de Prinses met haar auto was blijven steken.

„Verkeersschool werkt niet alleen aan vakbekwaamheid”, aldus de kapitein Van der Meer tot Vorstin

★

In de kantine van de Verkeersschool, waar de Koningin de thee gebruikte, gaven de kapitein B. van der Meer en de overste W. H. van Ballegoyen de Jong voortreffelijke uiteenzettingen over de opleiding van personeel voor de verkeersgroepen en over materieel dat bij het verkeerstoezicht wordt gebruikt, alsmede over het optreden van de politie. Daarbij sneed de overste Van Ballegoyen ook de actuele kwestie van de verhouding politie-publiek aan. Beide uiteenzettingen geven wij hierbij volledig weer.

★

Het lijkt mij goed in vogelvlucht een overzicht te geven van de taak van de Verkeersschool, van de plaats van de school - zowel ruimtelijk als functioneel - in het Korps, te schetsen, zo begon de Kapitein Van der Meer zijn uiteenzetting.

Het Korps Rijkspolitie is voor de uitoefening van zijn taak te land verdeeld in 23 districten, elk onder leiding van een Districtscommandant. Deze Commandant heeft voor de uitoefening van de gespecialiseerde verkeerstaak de beschikking over een Verkeersgroep, in getalsterkte variërend van 15 tot 45. De totale sterkte van deze Groepen bedraagt de facto momenteel ongeveer 550 man.

De opleiding van personeel van deze Verkeersgroepen, dat zijn zowel de primaire opleiding als de periodieke voortgezette opleidingen, is een taak van de Verkeersschool, qua doelstelling en opleidingsduur eigenlijk wel de voornaamste taak. Voor een zakelijk overzicht van de eerste opleiding moge ik Uw belangstelling vragen voor het flanelbord.

Deze drie pijlers vertegenwoordigen bij de opleiding een drie-eenheid. Bij de beoordeling van de leerlingen vormen zij bovendien drie onderling gelijkwaardige aspecten.

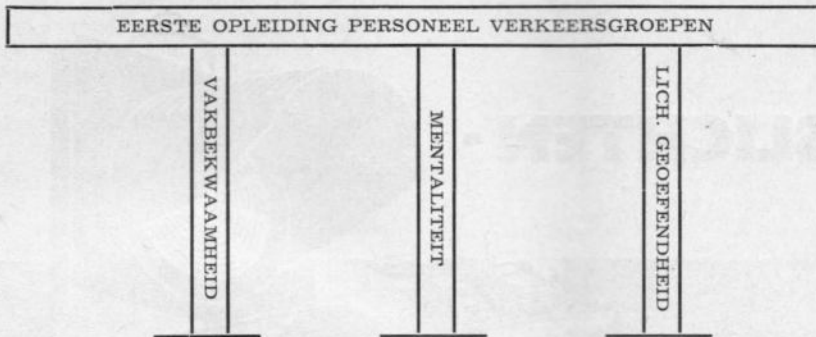
De consequentie van dit standpunt is dan ook, dat aan deze school vakspecialisatie bij de instructeurs tot een minimum is beperkt en de klasse-instructeur, die door zijn binding aan de klas niet alleen voor overdracht van kennis en vaardigheid zorgt maar tegelijkertijd bezig blijft met een doorlopende mentale beïnvloeding door eigen voorbeeld en een woord van hart tot hart, in ere is gehouden.

Er worden hoge eisen gesteld aan instructeur en leerling beide! Voortgezette selectie van verkeerspersoneel vormt bij de opleiding dan ook een stilzwijgend aanvaard aspect.

Afgezien nog van de gebiedende eis door vakbekwaamheid daadwerkelijk mede te werken aan de beper-

De Kapitein B. van der Meer gaf nog een nadere toelichting aangaande zaken van de verkeersschool, waarvoor de Koningin een niet aflatende interesse toonde.

Opleidingsduur: 7 maanden.

Huisvesting en voeding: Intern.

WEEKROOSTER

	Verkeerswetgeving	8 uren
	Automobieltechniek	8 "
	Rij-instructie	4 "
	Proces-verbaal	3 "
Vakbekwaamheid:	Situatietekenen	2 "
	Nederlandse taal	1 "
	Fotografie	1 "
	Mechanica	1 "
	Verkeerspraktijk	4 "
	Optreden van de politie	3 "
Mentaliteit:	Verkeersinzicht	1 "
	Wegverkeerstechniek	1 "
Lich. Geoeffendheid:	Sport en Exerctie	4 "

king van menselijk leed als gevolg van de verkeersonveiligheid, zijn namelijk beslissend voor de aan te leggen normen:

- a. de snel voortschrijdende techniek bij de constructie van voertuig en weg;
- b. de daarmee samenhangende ingewikkeldheid van onze verkeerswetgeving;
- c. het feit dat de verkeerspolitie-man bij ons Korps is gedwongen zijn taak volledig en zelfstandig uit te oefenen. Hij moet, hoe paradoxaal dat lijken mag, all-round specialist in zijn vak zijn. Naast zijn normale surveillancetaak, moet hij bijvoorbeeld in staat zijn zelf de puur technische factoren, die bij een ongeval een rol hebben gespeeld, op te sporen en als bewijsmateriaal te motiveren.

De factor mens, met zijn eigen geaardheid als verkeersdeelnemer en zijn onverwachte reacties zodra hij met gezag wordt geconfronteerd, stelt bijzondere eisen aan de **instelling** van de verkeerspolitie-man. Hij krijgt te maken met overtreders, wier subjectieve schuld dikwijls in geen vergelijking staat tot het ver-

oorzaakte gevaar of de aangerichte schade en die, mede als gevolg hiervan, weinig geneigd zijn tot de erkenning van eigen aansprakelijkheid. Hij wordt bovendien geconfronteerd met weggebruikers, die over de ten laste gelegde feiten een uitgesproken en dikwijls sterk 'gekleurde' eigen mening hebben. Wie, immers, heeft er geen verstand van 'verkeer'?

Hij treft overtreders, die zich door de politiemans letterlijk en overdrachtelijk in hun vaart gestuit voelen en die hun frustratie als gevolg daarvan niet onder stoelen of banken plegen te steken.

Kortom, de man (of vrouw) die hij, als verkeerspolitie-man, moet corrigeren behoort tot de moeilijkste 'gesprekspartners' waarmee de politie in het algemeen te maken krijgt. Wat doet de Verkeersschool nu om de politiemans beter voorbereid op zijn corrigerende taak aan de praktische dienst toe te vertrouwen?

Het volgende: in het kader van de beroepsethiek worden, onder andere in de vorm van discussies, onderwerpen behandeld als verkeersinzicht, politie en maatschappij, gezag en verantwoordelijkheid.

Ter verbetering van de wijze van optreden werd met de opleiding 1961 een aanvang gemaakt met de praktische beoefening van een gerichte bekeuringstechniek. Na een algemene bespreking van de methodiek en een geleidelijke aanpassing in de vorm van het rollenspel, worden onder leiding van een offi-

cier politie correcties gemaakt in een drietal Rijkspolitie-gemeenten. In het bijzonder blijken de nabesprekingen, afwisselend onder vier ogen en klassikaal, vruchtbaar te kunnen werken. Bij deze praktische oefeningen wordt gelet op het onderscheidingsvermogen ten aanzien van pardonneren of bekeuren. Bij het bekeuren zelf wordt als hoofdlijn aangenomen, dat het strafelement uit de politie correctie moet worden gebannen en dat in plaats daarvan moet worden gestreefd naar correcte, zakelijke, doelbewuste en beheerste bekeuringen. Daarbij moet, gezien de aard van de verkeersovertreding, de zakelijkheid prevaleren.

Door de gecompliceerdheid van deze vorm van intermenselijk contact, geen eenvoudige zaak, die eigenlijk nog in een beproevingsstadium verkeert, maar toch in alle opzichten de moeite en tijd waard is.

Een andere taak van deze school is de voortgezette opleiding van verkeersgroepsperoneel. Dit jaar werd een begin gemaakt met gecentraliseerde voortgezette opleidingen van telkens drie weken, bijgewoond door telkens 40 deelnemers. Hiermede wordt dus bereikt dat ieder lid van een Verkeersgroep éénmaal in de drie jaar een dergelijke opleiding volgt, waarbij door de instructie van verkeersvakken en technische onderwerpen de vakbekwaamheid wordt onderhouden en waarbij, tijdens de behandeling van verscheidene onderdelen van de verkeersproblematiek door specialisten, het inzicht in de achtergronden ervan wordt verdiept en de interesse in de eigen taak gestimuleerd.

De doorlopende opdracht aan de Verkeersschool is de rijvaardigheid van alle bestuurders van motorrijtuigen bij ons Korps te onderhouden en zo mogelijk op te voeren door twee-weekse voortgezette rijopleidingen, waaraan wordt deelgenomen door bezitters van het rijbewijs. Naast rijlessen wordt instructie gegeven in verkeersvoorschriften, voertuigenkennis en preventief onderhoud.

Tenslotte vermeld ik U als laatste taak van de school de opleiding van monteurs tot technische assistenten bij de Verkeersgroepen, de mannen dus die met hun gespecialiseerde technische kwaliteiten de Rijkspolitie-man tot steun zijn bij zijn controles en bij zijn onderzoeken van ongevallen op de weg.

Het is een opleiding van drie maanden, waarbij techniek, gericht op de specifieke verkeersongevallen-voorzakende factoren, de hoofdschotel vormt.

Aldus de kapitein Van der Meer in wat hij een globaal overzicht noemde van het doen en laten aan de 'kraamkamer' van het gemotoriseerde deel van het Korps Rijkspolitie.

Overste Van Ballegoijen de Jong kwam met nieuws van oprichting Sectie Bijzondere verkeerstaken

Wanneer zojuist is gesproken over de vernieuwings-elementen in de opleiding van politie-ambtenaren voor gespecialiseerde verkeerstaken, dan is dit uiteindelijk een gevolg van de ontwikkeling van de techniek, aldus de Overste Van Ballegoijen de Jong. Deze techniek opent vele nieuwe mogelijkheden en brengt arbeidsbesparende apparatuur op de markt. Deze apparatuur vraagt weer in verschillende differentiaties om gespecialiseerd personeel.

Een welhaast onstuitbaar lijkende ontwikkeling, welke het wel eens noodzakelijk maakt de organisatie van het Korps hierbij aan te passen. Een dergelijke aanpassing heeft op verkeersgebied onlangs plaats gehad door het besluit van de Minister van Justitie tot oprichting van een Sectie voor Bijzondere Verkeerstaken.

In deze sectie, welke landelijk zal gaan opereren, worden ondergebracht:

- a. Groep Surveillance Autosnelwegen;
- b. Groep voor Bijzondere Diensten.

De geboorte van de eerste groep houdt ten nauwste verband met het geheel eigen karakter van het verkeer op de autosnelwegen met gescheiden rijbanen. Uitsluitend motorrijtuigen, geen tegemoetkomend verkeer, geen gelijkvloerse kruisingen. Deze omstandigheden geven aanleiding tot voor deze wegen karakteristieke overtredingen, welke over het algemeen ernstige verkeersongevallen tot gevolg hebben. Met het oog hierop is gezocht naar de meest doelmatige en meest effectieve methode van verkeerssurveillance op deze wegen. De oplossing is de zogenaamde inhalende surveillance, welke hierop neer komt dat met de politie-auto's als regel 20 à 30 km harder wordt gereden dan de gemiddelde snelheid van de overige weggebruikers.

Deze methode vraagt om daartoe geëigend materieel (snelle wagens met goede rijkwaliteiten wat weg-ligging en wendbaarheid betreft). Deze vorm van surveillance stelt echter ook aan het personeel bijzondere eisen, zowel lichamelijk als mentaal.

Hierbij komt nog de steeds meer gebleken noodzaak het gehele autosnelwegennet uit een oogpunt van verkeerstoezicht als één geheel te zien.

Al met al ontstond hier een noodzakelijke vorm van specialisatie, welke niet uitvoerbaar was door de verschillende verkeersgroepen met de hieruit voortvloeiende werkzaamheden te belasten.

Het voor dit onderdeel bestemde personeel is afkomstig uit de verkeersgroepen en heeft voor deze nieuwe taak een speciale opleiding genoten.

De oprichting van het andere landelijk opererend onderdeel, de Groep voor Bijzondere Diensten is hoofdzakelijk een gevolg van de ontwikkeling en voortschrijding der techniek. Vooral in de verkeerssector moeten steeds hogere eisen worden gesteld aan personeel en materieel. De sterke toeneming van

het gemotoriseerde verkeer eist van de politie een uitbreiding en rationalisering van haar activiteiten. Alle technische hulpmiddelen en de daarop gebaseerde werkmethoden zullen derhalve moeten worden benut. Een en ander - zonder dat dit ooit doel mag worden - noopt onontkoombaar tot specialisatie.

Naarmate de graad van de specialisatie hoger wordt, moeten hogere eisen worden gesteld aan personeel. Daarenboven moet er naar worden gestreefd de veelal kostbare hulpmiddelen zo economisch mogelijk te benutten.

Teneinde in dit opzicht zo gunstig mogelijke kwantitatieve verhoudingen te scheppen, is besloten tot vorming van de Groep voor Bijzondere Diensten.

Van de voorlopige taken van deze groep noem ik slechts:

de controle op de naleving van de maximumsnelheidsbepalingen met een mobiele radarapparatuur; controle op uitlaatgassen, het gebruik van traffipax-foto-apparatuur, geluidmeting, controle op het zwaar vervoer, het inzetten van radiografisch te bedienen verplaatsbare verkeerslichten, het gebruik van afzethekken bij manifes-

Tijdens de rondgang langs het materieel op het terrein van de Varenkamp gaf de Kapitein A. C. Vogel tekst en uitleg.

taties en tenslotte het inzetten van takelwagens.

De overste Van Ballegoyen toonde de functie van de Sectie van de Bijzondere Verkeersstaken nogeens aan de hand van een kaart tegen de achtergrond van assistentieverlening van de Groep voor Bijzondere diensten aan de 23 verkeersgroepen en zo nodig aan de landgroepen.

Na wat thans is uiteengezet, zou de indruk kunnen bestaan dat alléén de hier besproken gespecialiseerde onderdelen met verkeersstaken zijn belast, aldus de overste Van Ballegoyen, die vervolgens verklaarde, dat het tegendeel waar is. Elke politieambtenaar is thans zó nauw bij het wegverkeer betrokken dat hij wat het algemeen verkeerstoezicht betreft goed beslagen moet zijn, zo zei hij. Vooral in de bebouwde kommen moet hij veelvuldig optreden tegen verkeersovertreeders, is hij belast met verkeersregelingen en moet hij voorts het onderzoek naar een plaats gehad hebbend verkeersongeval behoorlijk bij proces-verbaal kunnen relateren. Kortom, iedere politieambtenaar (gespecialiseerd of niet gespecialiseerd) is met verkeersstaken belast en hij dient deze taken goed uit te voeren, teneinde een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan een veilig, vrij en een zich vlot afwikkelend verkeer.

Vanzelfsprekend kan dit doel niet

worden bereikt wanneer het personeel van de gespecialiseerde en niet gespecialiseerde onderdelen niet bij voortduring streeft naar een goede samenwerking, daarbij gesteund door een goede coördinatie van bovenaf.

Voorts zou ik ook niet gaarne de indruk gewekt willen hebben dat met wetskennis en materiële hulpmiddelen aan alle noodzakelijke voorwaarden tot een beteugeling van de verkeersonveiligheid kan worden voldaan.

Een belangrijk punt dat zeker niet onbesproken mag blijven is: 'het hoe en waarom van het politietoedreden'.

Er wordt de laatste jaren in onze kring veelvuldig over de verhouding politie-publiek gedacht, gesproken en geschreven. Hieruit zou reeds kunnen worden opgemaakt dat aan deze verhouding nog veel valt te verbeteren. Voor welke sector is dit belangrijker dan voor die van het verkeer, waarin politie en publiek zo veelvuldig met elkaar in aanraking komen.

Ongetwijfeld heeft de politie het in dit contact dikwijls moeilijk. Ik denk hierbij nog niet eens aan kwaadaardigheid van de zijde van het publiek, doch aan de gevolgen van vooroordeel, dat vrijwel bij ieder individu aanwezig is, ongeacht diens ontwikkeling en intelligentie.

De mens in het algemeen heeft nu

eenmaal weinig gevoel voor realiteit en heeft weinig kritische zin. Doch juist deze omstandigheid vormt een belangrijke voedingsbodem voor het vooroordeel, dat op zijn beurt allerlei emotionele behoeften bevredigt of dat dient ter ontlasting van gevoelens op een ander object dat agressiviteit opwekt.

Het vooroordeel jegens de politie is ongetwijfeld vrij groot. De velen met vooroordeel tegen de politie gaan selectief waarnemen m.a.w. zij gaan zoeken naar dingen die met hun vooroordeel kloppen.

Ik breng dit niet naar voren ter verontschuldiging van eventueel verkeerd of te weinig tactvol optreden van de politie doch slechts om aan te geven dat we hier met een realiteit te doen hebben.

We hebben hier dus te maken met een praktisch probleem, dat praktisch benaderd moet worden.

Het berust naar mijn mening op praktisch inzicht wanneer we het publiek (de gemeenschap) met al zijn stromingen en schakeringen nemen zoals het is. Het vormt als het ware een gegeven.

Gaan we van dit gegeven uit, dan zal er zorg voor moeten worden gedragen dat elke politieambtenaar hierop is ingesteld, niet door op fouten van het publiek te wijzen, doch door het zoeken naar eigen tekortkomingen en door te streven naar betere werkmethoden.

Tot de speciale apparatuur die voor de Koningin werden gedemonstreerd behoorde onder meer een verplaatsbaar radiografisch te bedienen verkeerslicht.

In de eerste plaats zal de politie echter gezag moeten hebben. Niet alleen formeel gezag, dat ontleend is aan hoger gezag, dat functioneel en uiterlijk is en dat zijn basis vindt in bevoegdheden en gezagsmiddelen.

Belangrijker dan het formele gezag is immers het feitelijke gezag, ik zou het prestige willen noemen.

Dit is zuiver persoonlijk en staat los van elke functie. Het is ook sterk innerlijk van aard. Het schept de mogelijkheid dat de ene partij zich gezeggen laat door de andere partij die te zeggen heeft. De basis voor dit gezag is te vinden in respect en vertrouwen en wanneer wordt nagegaan waar deze van afhankelijk zijn, dan zijn dit vooral kennis, karakter, alsmede houding en gedrag.

De houding en het gedrag zijn voor het verkrijgen van respect en vertrouwen haast nog belangrijker dan kennis. Zonder twijfel is aan het optreden, de houding en daarmede aan de wijze van benadering van het publiek nog veel te verbeteren. Daarbij dient het er ook weer niet alleen om te gaan dat elke politieambtenaar individueel een correcte houding tegenover het publiek aanneemt. Van even groot belang is dat door alle politieambtenaren dezelfde tactiek en methodiek worden toegepast, opdat het optreden van de politie als geheel duidelijker en doorzichtiger wordt, want alleen op deze wijze zal het voor het publiek mogelijk zijn 'het hoe en waarom' van het politie-optreden te begrijpen. Zonder dit begrip is een goede verhouding nauwelijks denkbaar.

Aangezien deze beschouwing wordt gegeven in het kader van een samenvattend overzicht over de verkeerstaken van het Korps Rijks-

politie, geldt hierbij als uitgangspunt de overweging dat nog meer gerichtheid in het optreden van de politie zal moeten worden bereikt. Met andere woorden: wanneer het verkeersoptreden van de politie meer wordt afgestemd op de behoeften (verkrijging van grootst mogelijke verkeersveiligheid) dan zullen hieraan vooraf moeten gaan analyses van het gehele verkeersbeeld in het algemeen en van het ongevalsbeeld in het bijzonder, teneinde te weten niet alleen waar verkeersongevallen plaats hebben, maar ook wanneer, hoe en onder welke omstandigheden.

Pas daarna zal het mogelijk zijn na te gaan welke politiematregelen het meest effect zullen sorteren. Op deze wijze zal ook gemakkelijker zijn te zeggen in welke gevallen bij voorkeur wel en niet proces-verbaal ware op te maken. Een op de juiste wijze gegeven waarschuwing zal bijvoorbeeld onder bepaalde omstandigheden beter op zijn plaats kunnen zijn dan een proces-verbaal. In ieder geval zullen zowel een proces-verbaal als een waarschuwing hun doel missen wanneer de verbaliserende of waarschuwende politieambtenaar de overtreder niet op een juiste, correcte en positieve wijze benadert.

Een correcte en positieve benadering dus. Menig politieambtenaar zit dit als het ware in de vingers, doch er kan ook weer niet gezegd worden dat deze opvattingen bij de politie reeds gemeengoed zijn.

Door middel van opleiding en vorming zal hieraan bij voortduring aandacht moeten worden besteed; wordt gesmeed aan het enige effectieve wapen tegen het vooroordeel van het publiek. Op deze wijze zal ook het incasservermogen van de politieambtenaar verruimen, hetgeen vooral bij het moeten wer-

De uitrusting van de Technische Patrouillewagen had de grote belangstelling van de Vorstin.

ken onder moeilijke omstandigheden onontbeerlijk is.

De politietoek mag dan wel eens ondankbaar lijken, wanneer hij goed wordt uitgevoerd, zal slechts respect en vertrouwen worden ge oogst.

En hiermee hoop ik er enigszins in geslaagd te zijn een overzicht te geven van de middelen en methoden om met het beschikbare potentieel aan personeel een zo sterk mogelijk wapen te vormen tegen de zo wrede om zich heen grijpende verkeersonveiligheid, aldus besloot de overste zijn uiteenzetting.

Met onverflauwde interesse volgde de Koningin de beschouwingen die in de Verkeersschool werden gegeven over het verkeerstoezicht en de opleiding van personeel. Met even grote belangstelling liet zij zich op sommige punten nog nader inlichten en sloeg de Vorstin op het terrein van de Varenkamp de demonstratie met het moderne materieel gade.

Intussen had de opperwachtmeester T. den Ouden van de Technische Recherche te Den Haag, nauw betrokken bij de voorbereidingen voor de centrale verkeersfotodienst van het korps, in een haastig geïmproviseerde donkere kamer naarstig gewerkt aan de afwerking van de foto's, die bij de aankomst van Koningin Juliana met de Traffipax-apparatuur werden gemaakt.

Voordat de opperwachtmeester J. W. Hillebrand en de wachtmeester I. H. F. Bekker de werking van de apparatuur demonstreerden, waarbij verkeersmaterieel voorbijreed waarvan de snelheid werd gemeten en de kapitein A. C. Vogel evenals bij ander materieel een explicatie gaf, bood de opperwachtmeester J. Schot de bij aankomst van de Koningin gemaakte foto's al aan.

De bereden groepen verleenden extra cachet aan het bezoek van de Koningin te Bilthoven.

Nog tijdens de rondgang langs het opgestelde materieel bood de opperwachtmeester J. Schot de Koningin de foto's aan, die bij Haar aankomst waren gemaakt.

Bij de school werd voorts het radiografisch te bedienen verplaatsbaar verkeerslicht gedemonstreerd en gaven cursisten van de school, te weten de wachtmeesters J. Smit en W. Top onder leiding van de wachtmeester P. Scheper een demonstratie van het eerste optreden van een T.P.W. bij een (geënceneerd) ongeval. Daarbij diende de meest verdrukte figuur uit het Korps als slachtoffer, namelijk Janus, de levensgrote pop die in de Opleidingschool te Arnhem week in, week uit het middelpunt is van ingewikkelde misdrijven en nu voor een oefenwagen op het asfalt lag en netjes werd toegedekt op een brancard. Op het terrein inspecteerde de Vorstin tenslotte nog de berebenen, die nog altijd de leden van het Korps zijn met de meest klassieke, maar nog altijd waardevolle 'uitrusting'; het paard, dat het grote publiek bij manifestaties gezag inboezemt, waaraan menige onvoorzichtige bader langs het strand reeds zijn leven dankte en dat zijn berijder een wijde blik biedt. Een ruime blik in de activiteiten van het Korps Rijkspolitie bood het programma en het verloop van dit werkbezoek van Koningin Juliana, die met omstreeks een uur vertrekking vertrok naar Naarden voor een bezoek aan het gemeentelijke politiekorps. Daar werd na de begroeting door de commissaris der Koningin in Noord Holland, dr. M. J. Prinsen, de procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie te Am-

★

Bij een demonstratie van het optreden van de T.P.W.-bemanningen diende „Janus" als slachtoffer bij een geënceneerd verkeersongeval.

sterdam, mr. H. R. de Zaayer, de burgemeester van Naarden, de heer N. J. C. Kramer en de Inspecteur korpschef E. J. Jansen, door de inspecteur een uiteenzetting gegeven over de organisatie, huisvesting en werkwijze van het Korps.

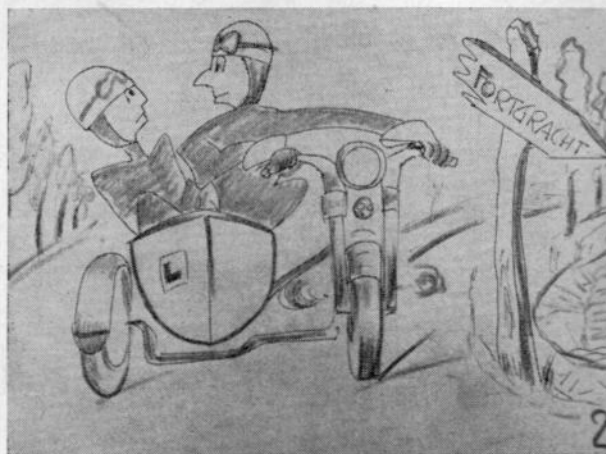
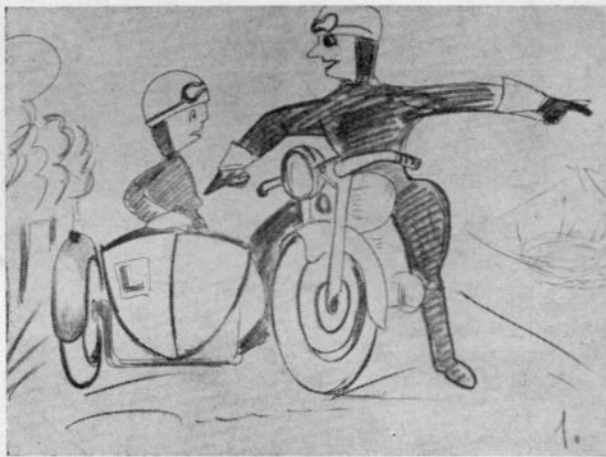
De 7-jarige Dory Krieger, dochter van de hoofdagent B. Krieger had inmiddels bloemen aangeboden en vervolgens bezocht de Koningin de fotokamer, waar de brigadier A. A. H. Hertsenberg een toelichting gaf over dactyloscopie en fotografie ten dienste van de politie. In de wacht werd tenslotte door de ad-

judant D. van Dommelen het uitmaken van het dienstrooster, door de brigadier P. J. Ravelli het ontwerp dienstrooster in verband met de 5-daagse werkweek toegelicht. De hoofdagent H. C. Overeem gaf een inzicht in de diensten gedurende een bepaalde periode.

Zo kreeg de Koningin tijdens dit eerste werkbezoek, gewijd aan de politie, ongetwijfeld een brede nadere oriëntatie aangaande de activiteiten van de gemeentepolitie in grote en middelgrote steden en van het Korps Rijkspolitie op verschillend terrein.

Als bewijzen van de intensieve ontwikkeling, die het verkeersstoezicht door het Korps Rijkspolitie heeft doorgemaakt waardoor men niet langer achter de ontwikkeling van verkeer en techniek aanholt, stonden tijdens het bezoek specimen van bijna al het materieel dat voor verkeersstoezicht in gebruik is, opgesteld op het terrein van „De Varenkamp". Er stonden niet slechts surveillancewagens, zoals die overal in het land zijn ingezet, doch ook de nieuwste voertuigen, zoals de Technische Patrouillewagens, de werkplaats, spreekkamer, eerstehulp post op wielen en de mobiele radarapparatuur voor controles op naleving van de maximumsnelheid waarmee inmiddels reeds honderden overtreeders tot hun ongenoegen kennismaakten en omtrent de doelmatigheid waarvan wij eens hoorden zeggen: „De overtreeders vallen als rijpe kersen van de boom". Voorts stond er een opvallende surveillancewagen, uitgerust met de Traffipax fotoapparatuur, die feilloos overtredingen vastlegt, compleet met dag en uur van overtreding en met voertuig van de overtreder bij de overtreding, mitsgaders een detail van het kenteken van het bewuste voertuig. Evenals de radarapparatuur betekent ook deze fotouitrusting een aanzienlijke vereenvoudiging. Op het terrein stond voorts de grote opvallende surveillancewagen voor de surveillance op interlocale verkeersaders, de middelgrote opvallende surveillancewagen, die momenteel het meest gebruikte type is, de kleine onopvallende wagen en de kleine snelle Porsche waarvan er inmiddels twaalf in bedrijf kwamen in het kader van de Surveillancegroep Autosnelwegen als onderdeel van de Sectie Bijzondere Verkeerstaken. Tenslotte waren er de opvallende witte solomotoren. Behalve het verplaatsbare verkeerslicht waren ook onder meer een remtestapparatuur, loadometer en dergelijke te zien. De Koningin bezichtigde voorts de uitrusting van een T.P.W.

Humor in Bilthoven...

Niet slechts de problemen van verkeers-toezicht en -opleiding van gespecialiseerd personeel kwamen aan de orde bij het bezoek van Koningin Juliana aan de Verkeersschool De Varenkamp, doch ook de onderlinge goede menselijke verstandhouding tussen cursisten en instructeurs en de humor. Tijdens het gebruik van de thee in de kantine toonde de kapitein B. van der Meer de Koningin vier foto's van tekeningen waarin een stuk humor was vastgelegd, gegrepen uit het leven aan de opleidings-school. De tekeningen bewaren een episode aan het slot van het examen van de eerste opleiding van verkeersgroep-personeel. Daarbij reed de wachtmeester J. Mulder met in de zijspanbak de adjudant B. P. Emmelkamp, chef-rij-instructeur van de Verkeersschool, zeventvoudig kampioen motorzijspan van de K.N.M.V. als examiner. Bij het Fort Blauwkapel kwam in een rechter-bocht echter de bak omhoog omdat hij te hard reed en wachtmeester en adjudant doken met motor en al de fort-gracht in en moesten zwemmend de wal bereiken. Er kwamen tekeningen van die door de opperwachtmeester J. Schot werden gereproduceerd en op de afscheidsavond door de kapitein Van der Meer werden uitgereikt aan de inmiddels na een herexamen geslaagde wachtmeester Mulder die ook een reddingsgordel kreeg en en passant werd ingedeeld bij de vaar- en duikgroep. De adjudant Emmelkamp kreeg een zwemdiploma voor geoefend zwemmer van de Zwemexamencommissie Fort Blauwkapel. Daarop was aangetekend dat hij aan de volgende eisen had voldaan voor geoefend zijspanzwemmer en gracht-duiker:

- met examenkandidaat als bestuurder in uniform gekleed per zijspan te water rijden met „bak” omhoog en vol gas;
- na te water te zijn gegaan langzaam zinken met helm op en gezicht in de plooi;
- na duik weer boven komen met in iedere vestzak een voorn en een paling tussen de kinband van de helm;
- het zonder slikken drinken van 3 cognac's om de ellende te vergeten.

Is het een wonder, dat ook de Koningin zich omtrent een en ander amuseerde?

H.K.H. Prinses Beatrix reisde met wagen van verkeersgroep naar Den Haag

door de opperwachtmeester
N. VAN TUIJL te Bilthoven

Toen in de avondedities van 2 april en de ochtendedities van 3 april 1962 de Nederlandse kranten gewag maakten van het feit, dat Prinses Beatrix per politieauto haar weg naar Den Haag had vervolgd nadat de hofauto was uitgevallen wegens motorstoring, week de berichtgeving in sommige gevallen nogal af van de juiste toedracht. Feit was dat hier sprake was van een bijzonder geval van dienstverlening „aan allen die hulp behoeven”, een zaak, die nauwelijks een week later nogeens aan de orde zou komen bij het bezoek van de Koningin aan de Verkeersschool te Bilthoven. De toedracht bij deze bijzondere vorm van assistentie wordt hierbij beschreven door de opperwachtmeester N. van Tuijl te Bilthoven, die de Prinses naar de plaats van bestemming bracht.

Tijdens een normale verkeerspatrouille op het inmiddels door de Groep Surveillance Autosnelwegen overgenomen A-traject Rijksweg no. 12 van de Verkeersgroep Bilthoven, werd per mobilfoon de opdracht ontvangen — de positie van de wagen was uiteraard bij Verkeersgroep Bilthoven bekend — naar een langs de weg gestrande hofauto te gaan en waar onze aanwezigheid vereist zou zijn. Ter plaatse bleek dat H.K.H. Prinses Beatrix tijdens een reis naar Den Haag was blijven steken. De koppakking van de Hofauto was „doorgeslagen” zodat van verder rijden geen sprake kon zijn. Besloten werd de reis naar het Vredespaleis te Den Haag per „opvallende Zephyr” voort te zetten, aangezien door dit onverwachte oponthoud al veel tijd verloren was gegaan.

Tijdens deze rit toonde Prinses Beatrix grote belangstelling voor het werk van de politie, speciaal voor wat het verkeer betreft.

Op Haar vraag namelijk, waar wij zo snel vandaan gekomen waren, kwam uiteraard het verloop van onze patrouille ter sprake. De mededeling dat wij als gevolg van het feit, dat de bestuurder van een motorrijtuig niet in het bezit was van het vereiste rijbewijs, onder de gemeente Harmelen

waren opgehouden, ontlokte de Prinses de vraag of deze overtreding nog veel voorkomt. Omdat deze overtreding met vele factoren verband houdt, zelfs met seizoendrukte en speciaal in recreatiegebieden zoals Loosdrecht, kwamen tijdens het daarop volgende gesprek uiteraard

Ressort Arnhem kampioen tafeltennis voor teams

door opperwachtmeester J. J. H. VAN AERSEN

„Vrijdag, de dertiende’ mag dan in het algemeen geen gelukkige datum heten, dit neemt toch niet weg, dat het ressort Arnhem op vrijdag 13 april zonder gewetensschroom beslag legde op het korpstafeltennis-kampioenschap voor teams. Dit gebeurde in de fraaie sportzaal aan het hoofdbureau van politie in Amsterdam, die voor dit doel door de hoofdcommissaris welwillend ter beschikking was gesteld.

Het ressort Amsterdam was de organisator van het toernooi, dat verleden jaar door het ressort Den Haag ten doop werd gehouden.

Aan spanning heeft het re, onder de ogen van de Algemeen Inspec-

Pech op Rijksweg

enkele van deze omstandigheden ter sprake. Toen tijdens de rit naar Den Haag de bestuurder van een vrachtauto een weer voor hém rijdende vrachtauto ging inhalen op een moment, dat onze patrouillewagens zó dicht was genaderd, dat hij had behoren te wachten tot wij zouden zijn gepasseerd, zei de Prinses: „Ik zat ook al te kijken, wat die chauffeur zou doen. Bij het „inlopen” op een voorrijdende auto voel je dat eigenlijk al aan.” Een opmerking als deze bewijst duidelijk, dat de Prinses „feeling” bezit, die onmisbaar is wil men ongelukken als gevolg van rijfouten van anderen voorkomen.

Al met al was deze niet „alledaagse” rit een bijzondere belevenis, waarbij wij persoonlijk ervoeren wat wij al wisten, namelijk dat de Prinses een persoonlijkheid is. Zij noodt tot een ongedwongen onderhoud over onderwerpen, die in het middelpunt van de belangstelling staan, waarbij tijdens deze rit het verkeer een belangrijke plaats innam.

teur van het Korps, niet ontbroken. Arnhem en Den Haag voerden de boventoon, hetgeen niet wil zeggen, dat Groningen, Amsterdam en Den Bosch zich zonder slag of stoot van de tafel lieten spelen.

Den Haag startte met een 5-2 overwinning op Groningen, terwijl Arnhem in zijn eerste partij met een 5-0 zege op Den Bosch zijn visitekaartje presenteerde. Nadat Den Bosch zijn tweede nederlaag te incasseren had gekregen tegen Groningen (2-5), kwam Den Haag tegen Amsterdam maar net met 5-4 met de hakken over de sloot. Met de 5-2 overwinning van Arnhem op Groningen en de 5-1 zege van Den Haag op Den Bosch, begonnen de verhoudingen zich duidelijk af te tekenen. Op het tweede plan versloeg Den Bosch de hoofdstedelin-

gen met 5-4, terwijl daarna ook Groningen en Arnhem geen consideratie met de organisators betoonden. Het werd respectievelijk 5-3 en 5-1.

Het treffen tussen Arnhem en Den Haag moest toen de beslissing brengen. Met 5-1 liet Arnhem er geen twijfel over bestaan, wie de sterkste was. Waarmede de aanvoerder van het Arnhemse team uit handen van overste P. Laverman, die daarmede de generaal vertegenwoordigde, de wisselbeker in ontvangst mocht nemen. Het Arnhemse team was samengesteld uit de heren Bol, Rodijk, Weideman en De Boer.

Naast de reeds genoemden gaf ook de Amsterdamse Hoofdcommissaris van Politie, de heer H. J. van der Molen, van zijn belangstelling blijk.

De einduitslag ziet er als volgt uit:

	gewonnen	pnt.	setstand
1. Arnhem	4: 5-0; 5-2; 5-1; 5-1	8	20-4
2. Den Haag	3: 5-2; 5-4; 5-1; 1-5	6	16-12
3. Groningen	2: 2-5; 5-2; 2-5; 5-3	4	14-15
4. Den Bosch	1: 0-5; 2-5; 5-4; 1-5	2	8-19
5. Amsterdam	0: 4-5; 4-5; 1-5; 3-5	0	12-20

In mei uw belangstelling voor:

Het korpsvoetbalkampioenschap wordt georganiseerd door het ressort Den Haag en vindt op dinsdag 22 mei plaats op de velden van de voetbalvereniging „Emma” te Dordrecht, aanvang om elf uur. Daarvóór zullen de „Haagse” districten zich op 15 mei ontmoeten te Kapelle in de provincie Zeeland. In het NPSB-Sportnieuws treffen we verder nog onderstaande goedgekeurde wedstrijden en tochten aan:

- 3 mei: Amersfoort - voetbaltoernooi.
- 19 mei: 's-Hertogenbosch - 2e Jeroen Bosch-wandeltocht.
- 22 mei: Zutphen - Graafschaprit VIII.
- 23 mei: Soest - Volleybaltoernooi.
- 26 mei: Bergen op Zoom - 7e „Zilveren Krab” volleybaltoernooi.
- 29 mei: Wassenaar - Zeeviswedstrijd.

D. P. DE ROND N.V.

Internationaal Transportbedrijf

★
ZOUTKEETSGRACHT 32a
A M S T E R D A M
Tel. 24 81 48, 24 82 48, 24 16 38

VERHUIZINGEN

EMIGRATIEVERPAKKINGEN

Vervoer van ZWAAR MATERIAAL van 1 tot 50 ton

MOLYKOTE 'A'

VOOR AUTOMOBIELEN

Door toevoeging van MOLYKOTE A aan de smeerolie wordt een onverbreekelijke film laag gevormd op alle vitale delen van de motor. Géén gevaar meer van invreten, schuren of blokkeren van zuigers en lagers. Zelfs niet bij het uitvallen van de olietoevoer, bij overbelasting en bij hoge snelheden op de autowegen.

Door het gebruik van MOLYKOTE A verkrijgt men:

- ★ SLIJTAGEVERMINDERING
- ★ GRENS- EN NOODSMERING
- ★ BESPARING BRANDSTOF
- ★ SMERING DIRECT BIJ (KOUDE) START

Met MOLYKOTE A verlengt U de levensduur van Uw motor.

Op aanvraag zenden wij U gaarne onze nieuwe brochures

ENKES N.V.

VOORBURG

Postbus 3004   Telefoon (070) 86 44 40*

Koninklijke on voor personeel

Officier in de Orde van Oranje-Nassau:

- 1 E. J. Gerhards, Dir. Officier der Rijkspolitie 2e kl., Districtscommandant Breda.

Eremedaille in goud bij bevordering:

- 2 H. Keij, Adjudant te De Bilt.

Eremedaille in goud, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau:

- 3 G. A. M. Wolthuis, Adjudant te Borne.
- 4 N. C. van Slooten, Adjudant te Bolsward.
- 5 W. Kuipers, Adjudant te Bergum.
- 6 A. M. Effting, Adjudant te Echt.
- 7 J. H. Ober, Adjudant te Bergen op Zoom.
- 8 J. Hartog, Adjudant te Doetinchem.
- 9 J. van de Veen, Adjudant te De Bilt.
- 10 M. Wieringa, Adjudant te Dalfsen.
- 11 T. Th. Schrantee, Adjudant te Schaesberg.
- 12 G. J. Kok, Adjudant te Nijmegen.
- 13 J. W. van den Boom, Adjudant te Etten.
- 14 G. Apeldoorn, Adjudant te Dordrecht.
- 15 G. Groenhuis, Adjudant te Nijmegen.
- 16 Th. A. Mennen, Adjudant te Heusden.
- 17 H. Mölenberg, Adjudant te 's-Hertogenbosch.
- 18 P. Driesprong, Adjudant, bestuurslid van „De Ned. Bond voor den Dienstbond” te 's-Gravenhage.
- 19 R. Teakema, Adjudant Opleidingschool.

Eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau:

- 20 P. M. van den Breemen, Opperwachtmeester te Rijssen.
- 21 R. Damen, Opperwachtmeester te Epse.
- 22 M. Brouwer, Opperwachtmeester te Elst.
- 23 H. J. Sas, Opperwachtmeester te Boxtel.
- 24 J. Kes, Opperwachtmeester te Hoogkarpsel.
- 25 R. Homan, Opperwachtmeester te Amsterdam.
- 26 H. Diemersen, Opperwachtmeester te Kollum.
- 27 G. Kolbach, Opperwachtmeester te Stolwijk.
- 28 A. C. Meijer, Opperwachtmeester te Leiden.
- 29 D. Hiddes, Opperwachtmeester te Middelstum.

Eremedaille in brons, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau:

- 30 J. A. Jansie, Wachtm. 1e kl. te Zutphen.
- 31 P. Peters, Wachtm. 1e kl. te Leidschendam.
- 32 W. den Breejen, Wachtm. 1e kl. te Soest.
- 33 J. G. Roelofs, Wachtm. 1e kl. te Winssen.
- 34 J. H. Brandt, Wachtm. 1e kl. te Amsterdam.
- 35 B. Haarsma, Wachtm. 1e kl. te Nijland.
- 36 M. Bolhuis, Wachtm. 1e kl. te Stedum.
- 37 A. Brehler, rijksambtenaar F, ingedeeld bij de Staf van het district Apeldoorn.

29

30

31

onderscheidingen korps Rijkspolitie

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

32

33

34

35

36

37

Personalia

Verplaatsingen

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 1-4-'62: B. J. Wijering, wmr. 1e kl., van Staf Alg. Insp. (Wagenpark) naar Terr. Inspectie (mr. geweermaker) 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-3-'62: Ingedeeld bij de Sectie voor Bijz. Verkeerstaken, behorende bij Staf (Alg. Insp.) te 's-Gravenhage, met behoud van hun standplaatsen: Wmr. J. van Ballegooyen, wmr. E. Philips, wmr. A. v. d. Woude, wmr. 1e kl. A. W. v. Rijn en owmr. J. Schot van verk.groep Bilthoven; wmr. F. A. Th. Bossink, wmr. J. Kerkhoff, wmr. D. A. Schat en wmr. 1e kl. J. Fiktoer van verk.groep Amsterdam; wmr. K. Los van verk.groep Alkmaar.

Per 15-3-'62: P. J. v. Leeuwen, wmr., van Alkmaar naar Wormerveer.

Per 21-3-'62: H. J. Th. M. Pennekamp, owmr., van Jutphaas naar Leusden.

Per 1-4-'62: A. Wiglema, owmr., van Dirkschoorn naar Ruinen; A. J. Boelsma, transportgeleider van Haarlem (park.gr.) naar Amsterdam (park.gr.).

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-3-'62: Ingedeeld bij Staf Alg. Inspectie Rijkspolitie te 's-Gravenhage (Sectie Bijzondere Verkeerstaken) met behoud van standplaatsen:

Owmr. J. v. d. Heide, wmr. 1e kl. J. v. Beusekom en wmr. J. Ras van verk.groep 's-Gravenhage; wmr. 1e kl. J. Warrink, wmr. J. Kuijn en wmr. 1e kl. W. H. de Leeuw van verk.groep Leiden; wmr. W. Kooijman en wmr. 1e kl. G. A. v. d. Sluis van verk.groep Dordrecht; wmr. 1e kl. G. v. d. Poel van verk.groep Terneuzen.

Per 15-3-'62: J. H. v. Deijl, wmr., van Den Haag naar Leiden; P. H. v. Hek, wmr., van Dordrecht naar Tilburg.

Per 23-3-'62: H. H. Engelaar, wmr., van Roelofarendsveen naar Halsteren.

Per 28-3-'62: J. Dieleman, wmr., van Stellendam naar Roelofarendsveen.

Per 1-4-'62: W. A. Bruggemans, wmr. 1e kl., van Kruiningen naar Bruinisse.

Per 4-4-'62: M. C. v. d. Kaaden, wmr. 1e kl., van Den Haag naar Groningen.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-3-'62: Ingedeeld bij de Sectie Bijzondere Verkeerstaken van de Staf Algemene Inspectie te 's-Gravenhage, met behoud van hun standplaatsen:

Wmr. 1e kl. G. van Niek van verk.groep 's-Hertogenbosch; wmr. 1e kl. J. Gatsma van verk.groep Eindhoven; wmr. H. v. d. Steen van verk.groep Breda; wmr. H. van Tuijl van verk.groep Tilburg.

Per 15-3-'62: G. H. Raijer, wmr. 1e kl., van Beesel naar Reuver; H. Lems, wmr., van Eindhoven (verk.gr.) naar 's-Hertogenbosch (verk.gr.); F. L. Otten, wmr. 1e kl., A. C. Kavelaars, wmr. 1e kl. van Eindhoven (verk.gr.) naar Breda (verk.gr.); J. M. van Ginneken, wmr. 1e kl., van Oudenbosch naar Lieshout.

Per 19-3-'62: C. J. Machielse, wmr. 1e kl., van Eindhoven (verk.groep) naar Breda (verkeersgroep).

Per 2-4-'62: B. C. Delleman, wmr. 1e kl. van Gilze naar Breda (park.gr.).

Per 3-4-'62: K. J. Carbijn, wmr. 1e kl., speurh.gel. staf T.I., van Grathem naar Heel.

RESSORT ARNHEM

Per 1-3-'62: Ingedeeld bij Staf Alg. Inspectie Rijkspolitie te 's-Gravenhage (Sectie Bijzondere Verkeerstaken) met behoud van standplaatsen:

Wmr. 1e kl. Th. A. Leenders, wmr. 1e kl. G. J. Slot en wmr. 1e kl. H. F. Bekker van verk.gr. Nijmegen; wmr. 1e kl. B. E. Slatius, wmr. B. H. Kottink en owmr. J. W. Hillebrand van verk.gr. Apeldoorn; wmr. 1e kl. A. W. Veen-vliet, van verk.gr. Harderwijk; wmr. 1e kl. J. v. Helden van verk.gr. Almelo; wmr. 1e kl. R. Dam van verk.gr. Doetinchem.

Per 1-3-'62: W. P. de Rijk, techn. contr. van Apeldoorn naar Doetinchem.

Per 14-3-'62: A. J. Pasman, techn. contr. van Nijmegen naar Doetinchem.

Per 15-3-'62: J. A. H. Withag, wmr. van Doetinchem naar Nijmegen; J. B. M. Mulder, wmr., van Zwolle naar Assen.

Per 19-3-'62: J. A. Fluyt, wmr. van Hattem naar 't Harde.

Per 30-3-'62: J. B. A. M. de Sain, wmr., van Druten naar Blaricum.

Per 1-4-'62: H. Steenbergen, wmr. 1e kl. van Valburg naar Arnhem (parket-groep); P. v. d. Wilt, owmr., van Wapenveld naar Rheden; F. v. Pijkeren, wmr. 1e kl., van Lochem naar Dwingeloo; G. A. W. Kruisman, rijksambt. F, van Arnhem (mat.beh.) naar Zevenaar (rang: schrijver).

RESSORT GRONINGEN

Per 1-3-'62: Ingedeeld bij de Sectie voor Bijzondere Verkeerstaken (Staf T. I.) te 's-Gravenhage, met behoud van hun standplaatsen:

Wmr. 1e kl. H. H. Koetje en wmr. J. Wieringa van verk.gr. Groningen.

Per 6-3-'62: S. Smit, wmr. 1e kl., van Anjum naar Veenwouden.

Per 15-3-'62: J. v. d. Tuin, wmr., van Leeuwarden naar Assen.

Per 1-4-'62: R. Bil, wmr., van Terhorne naar Akkrum.

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 1-4-'62: J. W. Vis, adjudant, van Amsterdam naar Arnhem.

Aanwijzing voor functie

RESSORT ARNHEM

Per 1-4-'62: Adjudant J. W. Vis tot materieelbeheerder te Arnhem.

Bevorderingen

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot opperwachtmeester:

Per 1-4-'62: W. A. Bruggemans te Bruinisse.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot opperwachtmeester:

Per 15-3-'62: G. H. Raijer te Reuver; J. M. van Ginneken te Lieshout.

RESSORT ARNHEM

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-3-'62: A. van Mer te Maasdriel.
Per 1-4-'62: P. Westra te 's-Heerenberg.

In dienst getreden

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 26-3-'62: H. J. van Balveren, rijksambt. E in t. dienst te 's-Gravenhage.
Per 1-4-'62: Mej. E. C. Groenewold, serveerster op a.c. te 's-Gravenhage; mevr. H. C. K. van der Heiden-Dekker typiste op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-4-'62: M. Moerbeek, rijksambt. E te Alkmaar (verkeersgroep).

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-4-'62: W. Schaafsma, Off. der Rijkspolitie 1e kl. te 's-Gravenhage.

RESSORT ARNHEM

Per 1-4-'62: P. M. Francissen, adm. kracht te Nijmegen (bur. pers.); E. J. Gagliardi, schrijver te Raalte.

Per 2-4-'62: P. Visscher, wachtmeester te Emmeloord.

De dienst verlaten

STAF ALGEMENE INSPECTIE

Per 19-3-'62: Mevr. G. J. M. van der Heiden-Schimmel, schrijver op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-4-'62: J. Berghuis, wmr. 1e kl. te Alkmaar; W. C. Leemburg, wmr. te Koog aan de Zaan.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-4-'62: A. Terpstra, adjudant te Schoonhoven; W. de Ruiter, owmr. te Dordrecht; A. Veenbaas, wmr. 1e kl. te Oegstgeest.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 15-3-'62: A. Cupido, wmr. te Uden.

Per 1-4-'62: W. v. Merode, owmr. te Welberg; W. J. Ackermans, owmr. te Vaals; A. H. de Langen, adjudant te Vlijmen; J. G. H. Reintjes, wmr. 1e kl. te Milheeze; P. A. J. Stam, wmr. te Tilburg; H. H. H. v. d. Zee, wmr. 1e kl. te Tilburg.

RESSORT ARNHEM

Per 1-4-'62: J. L. Gossieau, adjudant te Arnhem; J. M. Kösters, wmr. 1e kl. te Beesd.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-4-'62: D. Zwerver, adjudant te Leeuwarden; J. B. S. Römelingh, Dir. Officier 2e kl. te Groningen.

OPLEIDINGSSCHOOL ARNHEM

Per 1-3-'62: W. G. Luttmmer, aspirant te Arnhem.

Per 1-4-'62: G. J. Kok, aspirant te Arnhem.

Wij herdenken

Wmr. 1e kl.
H. G. Berkel
Rijssen
ressort Arnhem
† 10-4-1962

Ambtsjubilea

Adjutant
W. M. van Ruijven
's-Gravenhage
Staf Alg. Inspecteur
25 jaar op 5-4-1962

Adjutant
J. Kastelein
Amsterdam
ress. Amsterdam
25 jaar op 11-3-1962

Owmr.
H. Melisie
Oudorp
ress. Amsterdam
25 jaar op 18-3-1962

Owmr.
A. Splinter
De Meern
ress. Amsterdam
25 jaar op 23-3-1962

Owmr.
H. F. Bodegom
Vreeswijk
ress. Amsterdam
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
R. Plaatje
Soestdijk
ress. Amsterdam
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
H. Selders
Alkmaar
ress. Amsterdam
25 jaar op 6-4-1962

Wmr. 1e kl.
M. J. Heinsdijk
Wassenaar
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 6-4-1962

Wmr. 1e kl.
J. J. de Letter
Wateringen
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
T. v. Opijnen
Leiden
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 6-4-1962

Adjutant
W. J. v. Essen
Dordrecht
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 7-4-1962

Wmr. 1e kl.
W. Hanegraaf
's-Hertogenbosch
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 19-3-1962

Wmr. 1e kl.
L. H. J. v. d. Boorn
Riethoven
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 2-4-1962

Wmr. 1e kl.
A. J. Arens
's-Hertogenbosch
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 5-4-1962

Wmr. 1e kl.
A. C. Duisterhoff
Grave
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
M. Nelissen
Eijsden
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
J. N. van Dijk
Eindhoven
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
H. W. G. Beerlage
Ammerzoden
ressort Arnhem
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
R. Damen
Epse
ressort Arnhem
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
S. J. Stet
Didam
ressort Arnhem
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
D. E. de Vries
Aalten
ressort Arnhem
25 jaar op 6-4-1962

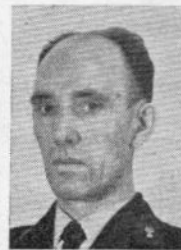
Wmr. 1e kl.
R. Woudenberg
Buurse
ressort Arnhem
25 jaar op 6-4-1962

Owmr.
H. Leupen
Midwolda
ressort Groningen
25 jaar op 6-4-1962

Adjutant
G. v. Ruiswijk
Groningen
ressort Groningen
25 jaar op 6-4-1962

Wmr. 1e kl.
S. Schrik
Holwierda
ressort Groningen
25 jaar op 6-4-1962

Wmr. 1e kl.
R. v. d. Woude
Haule
ressort Groningen
25 jaar op 9-4-1962

Owmr.
A. Bloemen
Bilthoven
Verk.sch. Bilthoven
25 jaar op 8-4-1962

Owmr.
M. W. Kuijk
Amsterdam
Dienst Luchtvaart
25 jaar op 6-4-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

3e JAARGANG No. 10 - JUNI 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

Stijlvolle beëdiging van officieren te Arnhem

De fraaie terreinen van de Opleidingschool der Rijkspolitie aan de Velperweg te Arnhem zijn in de afgelopen weken tweemaal het middelpunt geweest van een bijzonder stijlvol gebeuren; op 19 mei namelijk van de beëdiging van twee officieren van het Korps, op 1 juni van adspiranten. Beide gebeurtenissen werd luister bijgezet door de aanwezigheid van vele autoriteiten en het optreden van de Rijkspolitiekapel gaf een en ander extra cachet.

Op 19 mei werden beëdigd de kapitein W. Schaafsma, toegevoegd officier Staf Territoriaal Inspecteur 's-Gravenhage en mej. mr. C. A. Meulendijk, Officier der Rijkspolitie 2e klasse, toegevoegd Officier District Middelburg, die de twaalfde vrouwelijke officier is en het dozijn volmaakt.

Bij deze bijzonder stijlvolle beëdiging waren onder meer aanwezig de Directeur-Generaal Hoofd Directie Politie, jhr. mr. F. R. Groeninx van Zoelen, mr. B. J. Besier en mr. B. I.

A. A. ter Veer, respectievelijk Procureur-Generaal, fungerend Directeur van Politie te Leeuwarden en Arnhem, mr. J. P. Hustinx, Officier van Justitie, Hoofd Arrondissementsparket te Arnhem, de kolonel T. J. Canter Visscher, Chef Staf Algemene Inspectie, de Kolonels H. A. van Steenis, W. de Gast en P. Oom, respectievelijk Territoriaal Inspecteur in de ressorts Amsterdam, 's-Gravenhage en Arnhem, de kolonel K. W. M. Brantjes, Divisie-Commandant van de Koninklijke Marechaussee te Arnhem en mr. J. F. E. Hopman, hoofdcommissaris van politie in de Gelderse hoofdstad.

Op de gazons van het terrein rond de Opleidingschool stonden bij de beëdiging behalve de leden van de Rijkspolitiekapel en drummband, het in opleiding zijnde personeel en een detachement korpsleden uit de actieve dienst uit verschillende delen van het land. De pelotons gewapende afdeling stonden onder commando van de luitenant P. J. H. Leers, de

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

3e JAARGANG

No. 10 — Juni 1962

VERSCIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester

J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas

A. J. Willems te Roermond

Wachtmeester

P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist

Bonkeweg 129

Lekku bij Leeuwarden

Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3,50 per jaar

bij vooruitbetaling

Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

J. Duyker - Groningen

Van Royenlaan 46 - Tel. (05900) 24093

★

Foto omslag:

In dit jaargetijde schijnt het soms dat de ene helft van Nederland de andere examineert. In Arnhem werden de adspiranten duchtig aan de tand gevoeld.

De Directeur-Generaal Jhr. mr. F. R. Groeninx van Zoelen was een der eersten die de pas beëdigde officieren gelukwens-
te.

★

niet-ingedeelde onderofficieren van de opleidingsschool en de onderofficieren van de territoriale deputaties onder commando van de adjudant R. Taekema. De luitenant Leers meldde het personeel aan de Algemeen Inspecteur voordat de beëdiging begon, die niet slechts een stijlvol maar bovendien zeer gediciplineerd en plechtig gebeuren is geworden.

Na het afleggen van de ambtseed hield de Algemeen Inspecteur een korte toespraak waarin hij wees op de betekenis van de ambtseed en zei, dat het devies van het Korps „Plichtsgetrouw en steeds paraat” in feite de korte neerslag is van wat in de ambtseed besloten ligt, het bewust zijn van plichtsbetrachting zonder vooroordeel, met uitschakeling van het persoonlijk belang. „Het is goed,” aldus de generaal, „dat alle Korpsleden zich geregeld de betekenis hiervan realiseren en van tijd tot tijd aan de ambtseed worden herinnerd.”

Strak klonken bij deze beëdiging de commando's over de gazons, over de in carré opgestelde pelotons en kapel. De woorden van de eed en het volkslied, gespeeld door de kapel, ebden weg tussen het jonge groen aan de oude beuken op het terrein. De Directeur Generaal en de Algemeen Inspecteur waren de eersten die de pas beëdigde officieren gelukwens-
ten, vóór op het exercitieplateau

aan de andere zijde van de school, kapel en pelotons defileerden voor autoriteiten en genodigden.

Tijdens een samenzijn na afloop wees de majoor A. B. J. Proot, commandant van de Opleidingsschool er op, dat mej. mr. Meulendijk de twaalfde vrouwelijke officier is bij het Korps en derhalve het dozijn volmaakt, reden waarom hij op charmante wijze een corsage aanbood.

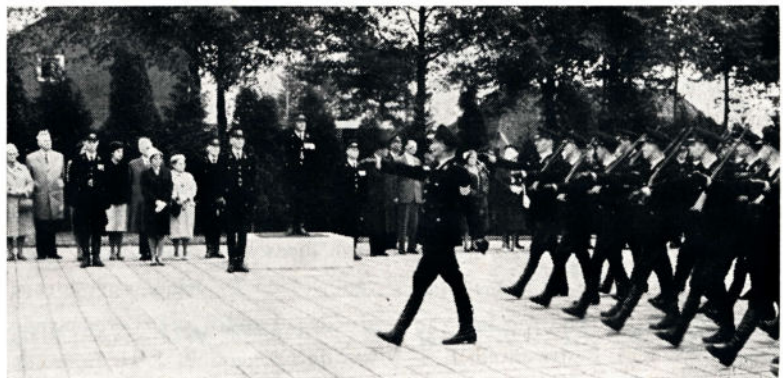

★

De Algemeen Inspecteur hield na de beëdiging een korte toespraak waarin hij met nadruk wees op de grote betekenis van de ambtseed.

★

Een stijlvol defilé was een indrukwekkend besluit van de beëdiging.

Optreden van reservistenvrouw leidde tot aanhouding van stroper

door de reserve-adjutant F. DE JAGER te Roermond

Het gebeurde kortgeleden in een plattelandsgemeente in het district Roermond, dat de postcommandant der rijkspolitie werd opgebeld door de echtgenote van een reservist, behorende tot zijn klasse reservisten. Zij deelde de postcommandant mede, dat iemand zich met een auto in het veld bevond en dat er uit die auto geschoten was. Voor ze het kenteken kon opnemen, was die al verder gereden.

Om alsnog het kenteken vast te stellen, nam ze haar eigen auto en wist langs een omweg bedoelde wagen te naderen en het kenteken op te nemen. Intussen was bedoelde auto tot stilstand gebracht en zij hoorde dat weer uit de auto geschoten werd. Snel reed ze naar haar woning terug en bracht de postcommandant op de hoogte van het gebeurde, met vermelding van het kenteken en een signalement van de auto. Onmiddellijk gaf de postcommandant telefonisch opdracht aan een collega om zich naar de aangeduide plaats te begeven, aldaar een onderzoek in te stellen en aldaar op hem te wachten. Vervolgens stelde de postcommandant zich in verbinding met de Afdeling Opsporingsdienst van de Rijksidentificatiedienst. Spoedig werd hem door genoemde afdeling bericht, dat het kenteken was afgegeven aan iemand wonende in de bewakingskring van de eigen groep. Gelukkig beschikte de politiemann over een eigen auto en begaf zich daarmee naar de plaats waar zijn collega naar sporen en dergelijke zocht. De collega-wachtmeester had intussen op de plaats waar de laatste maal uit de auto geschoten was, enige druppels bloed, een paar fazant-veertjes en een kogelinslag gevonden. Beide politiemannen begaven zich vervolgens per auto naar de woning van de houder van het geïdentificeerde kenteken. Naast de woning van het opgegeven adres stond een auto geparkeerd van het merk en kenteken als opgegeven door de reservistenvrouw.

In die auto werd aangetroffen een flobertbuks, kaliber 6 mm, een richtkijker en een geluiddemper. De buks was nog geladen en hiermede was — blijkens de kruitaanslag in de loop — nog kort tevoren geschoten. Op de bodem van de auto werden nog twee lege patroonhulzen gevonden. Het vuurwapen werd natuurlijk subiet inbeslaggenomen. In de woning van de verdachte werden, verborgen in een emmer, een dode fazant en drie gedode patrijzen aangetroffen. Gezien de toestand waarin het wild verkeerde, was dit kenlijk kort tevoren gedood.

Op vordering van de postcommandant werden door verdachte nog 36 patronen, behorende bij vermeld vuurwapen, uitgeleverd. Verdachte, die intussen volledig bekende, verklaarde het wapen en de munitie enige weken tevoren gekocht te hebben in België. Hij pijnigde zich alleen nog met de vraag hoe het mogelijk was, dat het door hem gepleegde feit zo spoedig door de politie ontdekt was. Hij had in het veld toch niemand anders gezien, dan een dame in een auto . . . .

Aan wie hierbij Hulde!

Prijsvraag Nieuwjaarskaart

Van verschillende zijden heeft de redactie van het Korpsblad het verzoek bereikt ook dit jaar een nieuwjaarskaart uit te geven. Ofschoon het allemaal wel wat erg voortvarend schijnt om in de vakantietijd over de jaarwisseling te praten, doen we dat toch. De redactie heeft namelijk besloten een prijsvraag uit te schrijven. Alle lezers van het Korpsblad worden hierbij uitgenodigd tot deelname aan de prijsvraag voor het ontwerpen van de Nieuwjaarskaart 1963, uit te geven door de redactie van het Korpsblad Rijkspolitie.

Het ontwerp mag zijn een tekening (zwart-wit), dan wel een foto-montage. De inzendingen moeten een afmeting hebben van minimaal 13 bij 18 cm.

In het ontwerp moet tot uitdrukking komen:

1e nieuwjaar 1963

2e het Korps Rijkspolitie.

Voor de inzender van het bekroonde ontwerp wordt een prijs van f 25,— beschikbaar gesteld.

De inzending sluit op 1 oktober 1962. Inzendingen aan het Redactiesecretariaat Korpsblad Rijkspolitie, Velperweg 142, Arnhem.

Vijftien geldprijzen voor goede oplosers van paaspuzzel 1962

In het gehele land hebben nijvere puzzelaars zich op het puzzelpaasei gestort met als gevolg dat vele tientallen inzendingen binnenkwamen, die meedongen naar vijftien geldprijzen. Vele oplosers blijken te zijn gestruikeld in de voetangels en klemmen, die waren uitgezet door de maker van de puzzel, de opperwachtmeester J. Hoekstra te Sneek. Sommige inzenders, die de moeite hadden genomen de oplossing over te tikken, maakten daarbij fouten en deden zichzelf daarmee in volle ijver de das om. De gevraagde zin luidde:

„WIJ WENSEN ALLE ABONNEES EEN VROLIJK PAASFEEST TOE.”

Uit de goede oplossingen heeft het lot tenslotte drie winnaars uit elk ressort aangewezen die, hetzij een eerste prijs van f 15,—, of een tweede prijs van f 10,—, dan wel een derde prijs van f 7,50 toegezonden krijgen, hetgeen wij hen van harte gunnen, reden waarom wij deze winnaars en winnaressen hier van harte gelukwensen.

UITSLAG PAASPUZZEL 1962

Ressort	Aantal inzendingen	1e prijs	2e prijs	3e prijs
Groningen	55	M. P. van Dam Schoolstraat 5, Exloo (Dr.).	mevr. J. Zijlstra-de Jong Akkerstraat 14a, Groningen	mevr. S. C. Jurna-Hettinga Schoolstraat 10, Witmarsum
's-Hertogenbosch	25	J. Vleeshouwers Hoofdstr. 99, Schimmert-L.	J. G. Bokkers St. Ger. Majellastraat 10, Heer-L.	mevr. Bouman-Snijders v. Wesemalestraat 7, Rucphen-N.B.
Arnhem	34	J. v. Roodselaar Leliestraat 100, Zwolle.	J. W. Masselink Nic. Maestraat 16, Twello	mevr. A. Sieben-Krikke Ommerweg 3, Den Ham-O.
's-Gravenhage	35	C. v. d. Werken Nieuwpoortseweg 76 Nieuwpoort	mevr. G. Muilwijk- v. Nieuwkerk Vlielandsestraat 33 's-Gravenhage	C. Both Eendrachtsweg 40, Puttershoek
Amsterdam	21	M. W. de Best Plutolaan 76, Bilthoven	H. E. v. Bijnen Herenweg 72, Wilnis-U.	P. de Wild v. Doornstraat 11, Heiloo.

Hierbij nogeens de volledige uitslag van een puzzel die er als versierd Paasei zo vriendelijk uitzag, maar die zelfs ervaren puzzelaars toch voor grote problemen stelde:

HORIZONTAAL:	55. gok	120. modes	31. dik	80. A.T.V.
	56. elk	122. elp	32. K.R.V.	81. Asen
	58. sleg	125. sas	35. Tea	82. tracé
	65. re	126. aanspreker	38. iep	83. oker
	66. adat	131. oppers	39. lauwe	88. Saba
7. verkeken	67. foef	VERTICAAL:	41. A.R.K.A.	89. nergens
9. hert	68. Tw.	1. kalk	42. stee	90. bede
9. tree	71. eben	2. idee	45. oogst	91. drie
12. want	73. ofte	3. part	46. Nawa	92. letters
13. om	84. B.P.	4. inkt	48. dons	93. gang
15. rond	85. arts	5. terts	49. élan	95. relatie
17. stoepa	86. R.N.	6. terra	51. klef	96. niet
19. keten	87. Asen	7. ven	53. rij	98. acte
21. mirre	90. beneveld	8. neo	54. neder	99. charges
24. sober	92. lage	9. hamer	55. ge	101. winst
25. Peking	94. kazerne	11. enfin	57. K.B.	102. sedan
28a. nerts	97. racecar	13. oorkonde	58. snees	105. lol
30. rein	100. bereids	14. menigeen	59. Ee	106. dat
31. droogrek	101. W.S. (Wouda Sneek)	16. debiet	61. Nabob	108. me
33. gesp		18. arrest	62. stelp	109. rul
34. plentie	103. dichten	19. koel	63. offer	110. som
36. ne	104. glee	20. tennis	64. noten	112. N.M.
37. trieste	105. lied	22. regent	65. ree	114. papa
39. l.c.	107. état	23. etst	69. wee	115. rose
40. tiek	108. meat	24. sr. p.c.	70. in	118. sla
41. adés	109. rondas	25. pre	72. N.I.	121. dar
43. vent	111. eren	26. e.o.	73. of	123. esp
44. l.o.	113. ent	27. nr.	74. it.	124. per of ter
47. s.a.	114. pulsator	28. get.	76. enak	127. n.o.
48. Drente	116. gr.m.	29. spel	77. vreze	128. p.p.
50. P.T.	117. sisal		78. kant	129. re
52. uren	119. t.n.		79. pre	130. K.S.

Commando-wisseling officieren

Majoor Buitendijk D. C. Utrecht

Met ingang van 1 juni is de majoor J. W. Buitendijk benoemd tot commandant van het district Utrecht.

De majoor Buitendijk werd op 24 november 1923 te Bandoeng geboren. Hij bezocht het lyceum, werd na de Japanse aanval op Pearl Harbour bij het K.N.I.L. ingelijfd, krijgsgevangen gemaakt en naar Thailand getransporteerd. Hij werd daar in 1945 bevrijd, verbleef nog een jaar op Java en Bali en kwam toen

naar Nederland, waar hij een functie aanvaardde bij de N.V. Philips. In 1947 trad hij in dienst van het Korps Rijkspolitie, dat hij diende als officier toegevoegd te Utrecht en Amsterdam. Sinds enige jaren had de majoor Buitendijk de leiding van het Bureau Werving. Nu gaat hij andermaal naar Utrecht, doch als districtscommandant.

De overste Laverman in Amsterdam

Reeds enige tijd geleden verliet de overste P. Laverman Utrecht om het districtscommando te Amsterdam op zich te nemen. De overste Laverman werd in Indonesië geboren, bezocht de H.B.S. en werd cadet der Artillerie bij de Koninklijke Militaire Academie te Breda. Hij kwam als tweede luitenant bij de veldartillerie te Ede en was eerste luitenant toen in 1939 de mobilisatie werd afgekondigd. Na krijgsgevangenschap ging de overste

Laverman over naar de Koninklijke Marechaussee en op 1 mei 1946 naar het Korps Rijkspolitie als districtscommandant Utrecht.

De overste Hoogkamer naar Groningen

De overste J. R. Hoogkamer heeft het district Alkmaar verlaten en het districtscommando Groningen overgenomen. De Overste Hoogkamer — door een streekblad in een afscheidsartikel een „stipte gezagsdrager met grandeur” genoemd, werd op 2 juni 1914 geboren te Amsterdam en kwam — hoewel voorbestemd voor een marineloopbaan — op 1 november 1936 als surnumerair adjunct-inspecteur bij de gemeentepolitie in de

hoofdstad. Per 1 juli 1946 begon hij zijn loopbaan bij het Korps Rijkspolitie bij de Algemene Inspectie. Hij had onder meer tot taak te zorgen voor rollend materieel en reisde dumps af voor jeeps en motoren. De overste leverde een bijdrage tot de stichting van de Verkeersschool in Bilthoven en kwam in 1953 als districtscommandant naar Alkmaar, echter maar voor kort, want twee jaar later werd hij verbonden aan het ministerie van justitie voor beheer en organisatie van gebouwen en materieel, waarbij hij uiteraard ook met nieuwbouw van groepsbureaus te maken kreeg. Per 1 juli 1956 kwam hij terug naar het district Alkmaar, dat hij nu verwisseld heeft voor het district Groningen.

De majoor Waakop Reijers D. C.

De majoor H. Waakop Reijers — op 8 februari 1906 te Rotterdam geboren — dient de Rijkspolitie te Water sinds 16 mei niet langer als hoofdofficier toegevoegd, doch als Commandant van het District Amsterdam.

De majoor Waakop Reijers begon zijn loopbaan op 1 februari 1932 als surnumerair bij de gemeentepolitie in zijn geboorteplaats. Op 1 maart 1943 werd hij afdelingscommandant Groningen van de

Rijkspolitie te Water. Per 1 oktober 1954 werd hij toegevoegd officier bij de Staf van de Commandant van de Rijkspolitie te Water in Amsterdam. In 1946 was hij bevorderd tot kapitein, per 1 januari 1954 tot majoor.

De overste Holthuis naar Leeuwarden

Sedert 16 mei zetelt de overste A. K. Holthuis in de Friese hoofdstad als commandant van het district Leeuwarden van de Rijkspolitie te Water. De overste Holthuis — geboren op 3 februari 1913 te Groningen — kwam op 1 november 1936 als surnumerair bij de gemeentepolitie te Amsterdam. Op 1 juni 1943 kwam hij bij de politie te water als afdelingscommandant Amsterdam van de Rijkspolitie te Water. Met ingang van 1 oktober

1954 werd hij aangewezen als commandant van het district Amsterdam der Rijkspolitie te Water. Per 1 januari 1946 was hij bevorderd tot kapitein, per 1 september 1949 tot majoor en op 1 oktober 1958 werd hij overste. De overste Holthuis deed in het recente verleden met name van zich spreken tijdens de hulpverlening bij de ramp Tuindorp-Oostzaan.

Didactische cursus verkeersvoorlichting goed initiatief van Verbond voor Veilig Verkeer

door de opperwachtmeester J. DEKKER te Linschoten

Het is zeer zeker een verstandig besluit van het Verbond voor Veilig Verkeer om een cursus te organiseren in de methodiek en didactiek van de Verkeersvoorlichting, zulks voor politie-ambtenaren die te maken hebben met de Verkeersvoorlichting aan het publiek. Vele politie-ambtenaren geven les aan verschillende soorten weggebruikers, zoals beroepschauffeurs van grote bedrijven of autobuschauffeurs van autobusondernemingen, op scholen voor de jeugd en kleuters, bejaarden.

Het merendeel van de docenten doet dit geheel vrijwillig, dikwijls in vrije tijd maar nochtans met liefde, omdat zij er van overtuigd zijn dat het nodig is. In grote steden kan men het zich permitteren een speciale ambtenaar aan te wijzen voor het geven van verkeerslessen aan diverse instellingen. Dit is echter niet het geval in kleinere steden en nog minder op het platteland, waar de politie eveneens geconfronteerd wordt met het Verkeersvraagstuk en de Verkeersvoorlichting aan het publiek. Het toezicht op het verkeer vormt de hoofdmoot van de politietoek in onze tegenwoordige tijd, daar immers is gebleken dat 85% van de diensten van de politie wordt besteed aan het verkeer en de resterende 15% voor het overige toezicht.

Richtlijnen voor het geven van doelmatig onderricht aan het publiek ontbreken. Iedere docent doet het op zijn eigen manier en weet niet van het bestaan van diverse hulpmiddelen af, die hem zonder grote onkosten van nut kunnen zijn bij het doceren. Aangezien de docent geen contact onderhoudt met collega's en derhalve niet komt tot het onderling uitwisselen van ervaringen en moeilijkheden, weet hij ook niet welke fouten hij maakt en welke verbeteringen hij op eenvoudige wijze kan invoeren.

Dit is echter anders geworden, nu het Verbond voor Veilig Verkeer in overleg met de Verkeers Politiecommissie (V.P.C.) een didactische cursus Verkeersvoorlichting heeft ge-

organiseerd, zowel voor het personeel van de gemeentepolitie als de rijkspolitie.

De cursus, die tweemaal drie dagen duurt en bestaat uit een begin- en een vervolgcursus, wordt gegeven door docenten van het Nederlands Paedagogisch Instituut voor het Bedrijfsleven te Zeist (N.P.I.). De cursisten waren de gast van het Zendingscentrum te Baarn.

Gedurende deze dagen heeft de cursist kunnen zien welke audiovisuele (oog en oor) hulpmiddelen hij kan gebruiken bij de verkeersvoorlichting, zoals: filmprojector, dia's, flanelbord, flapover enzovoort. Daarnaast werden verschillende onderwerpen behandeld. Ik doe maar een greep uit de vele onderwerpen die ons werden voorgeschoteld. Het is namelijk niet mogelijk op alle behandelde onderwerpen uitvoerig in te gaan.

De methodiek van lesgeven, het spreken, articuleren, moduleren, lichaamshouding, taalgebruik enz. Belangstelling wekken voor het gesprokene bij de leerling, hem laten meedenken, zelf aan het werk zetten, vragen oproepen, uitgaan van de ervaringswereld en dergelijke. Welke eisen stelt het moderne verkeer aan de mens, het voor- en nadeel van het gebruiken van een film, waarbij van zeer groot belang is dat de docent volkomen op de hoogte is van de inhoud van de film, en voorts het gebruik van alcohol bij snelverkeer, de Verkeers(on)veiligheid in Nederland, het Verkeersonderwijs aan „tieners" en de psychologie van het leerproces komen aan de orde. Uiteraard waren ook het uitwisselen van lesmateriaal en ervaringen met collega's die verkeerslessen geven zeer leerzaam. Men hoorde van elkanders moeilijkheden en trachtte die met elkaar op te lossen.

Als voorbeeld diene het volgende: Een collega vertoonde een film op een ouderavond van een lagere school. Hij had de film zelf niet gezien en was alleen afgegaan op aanbeveling van een andere collega. In

deze film kwam een dramatische scène voor, waarin een kind werd dood gereden door een grote vrachtauto. Nu zat er in die zaal een moeder die haar kind 2 jaar geleden ook op een dergelijke manier had verloren. Dit wist die collega niet, want anders had hij wellicht die film niet vertoond. De vrouw viel flauw en u zult wel begrijpen dat deze avond geen succes werd. Hiermede is dus bewezen dat men nooit een film moet draaien als men niet volledig op de hoogte is van de inhoud.

Aan het slot van de cursus werd behandeld wat wij nu „thuis" gaan doen met de opgedane ervaringen, bijvoorbeeld bij ouderavonden van scholen en dergelijke, kortom bij elke gelegenheid waar ons gevraagd wordt of gelegenheid wordt geboden over het verkeersprobleem te spreken.

Voor diegenen die niet in de gelegenheid waren deze cursus bij te wonen hierbij nog een tiental punten die van belang zijn bij het organiseren van een voorlichtingsbijeenkomst.

Doel en opzet van de avond;
soort publiek;

plaats van de spreker in het programma;

de ruimte waarin men spreekt;

verwachte aantal bezoekers;

tijdsduur van spreken;

is het vastgestelde programma realiseerbaar;

is het onderwerp origineel;

beantwoord het gesprokene aan het gestelde doel;

heeft het onderwerp de mens aan het denken gezet.

Rest nog te vertellen dat het goed toeven is in het Zendingscentrum te Baarn. De verzorging is uitstekend en goed georganiseerd. Ik hoorde echter bij de ontbijttafel wel enige klachten van collega's die klaagden dat zij zelfs in bed hun hersenen niet tot rust konden brengen. Zij waren steeds bezig met het verkeersprobleem en hun gedachten cirkelden rond: „engineering", „enforcement", „education".

Maar dat was de enige klacht . . .

De vaardigheidsproeven van de Nederlandse Sportfederatie

door kapitein mr. A. J. DEK
te 's-Gravenhage

Teneinde een alzijdige lichaamsontwikkeling van het Nederlandse volk te bevorderen, sticht de Nederlandse Sport Federatie een ereteken als onderscheiding voor veelzijdige verrichting op het gebied van lichaamsoefening.

Baron de Coubertin, de man die wist te bewerkstelligen dat in 1896 te Athene werd begonnen met de moderne Olympische Spelen, was ook in Frankrijk de initiatiefnemer geweest tot het instellen van veelzijdige vaardigheidsproeven en het Nederlands Olympisch Comité nam deze gedachte van veelzijdige eisen op op het gebied van lichaamsoefening, waarbij de kandidaten in leeftijdsgroepen werden ingedeeld. Indien men met succes aan deze eisen zou voldoen, zou men een medaille en een bijbehorend diploma krijgen.

Wanneer we zo de historische gegevens nagaan, dan zien we dat in 1914 aan de heer D. J. de Vries het eerste ereteken kon worden uitgereikt. Reeds in 1916 bepaalde de Minister van Marine dat aan het personeel der zeemacht dat de proeven met succes aflegde een gratificatie van f 100,— zou worden toegekend. Voor de landmacht werd in 1921 hetzelfde bepaald. Nadat deze faciliteit in 1932 onder de druk van de economische crisis is ingetrokken, maakt het naoorlogse Wirtschaftswunder het sinds 1959 wederom mogelijk dat aan de Rijkspolitieman f 100,— gratificatie wordt toegekend.

Voor de heel goede en sterke sportbeoefenaar stelde het N.O.C. in 1920 het „kroontje” in, als een speciaal onderscheidingsteken voor hem die de proeven van een leeftijdsgroep, drie klassen lager dan waartoe hij behoorde, aflegde. Over dit laatste moet u niet eenvoudig denken! Dit betekent dat iemand van bijvoorbeeld 38 jaar moet voldoen aan de vereisten die gelden voor de leeftijdsgroep 19 t.m. 23 jaar. Het zijn dan ook maar drie van onze Rijkspoliticollega's die in het bezit van dit kroontje zijn! Inmiddels is deze speciale onderscheiding weer afgeschaft. Toen in 1924 gedurende 10 jaren de

gelegenheid heeft bestaan om de proeven af te leggen, waren er 2400 personen ingeschreven geweest, waarvan er slechts 403 (waaronder 1 dame) het ereteken hebben verworven. Dit is ongeveer 17 %, eenvoudig was het dus blijkbaar niet! In 1959 is opgericht de Nederlandse Sport Federatie, naast het Nederlands Olympisch Comité dat blijft bestaan. De N.S.F. is voortaan belast met de organisatie van het afleggen van de vaardigheidsproeven. Voor hen die minder ingewijd zijn, zal het

bovenstaande wellicht nog meer begrijpelijk worden, wanneer hieronder bij wijze van voorbeeld de eisen volgen voor de leeftijdsgroep van 36 t.m. 41 jaar (mannen).

Proef 1 Kon. Ned. Athletiek Unie Lopen	Keuze uit: 100 m 400 m 1500 m 80 m 250 m 2400 m	14 sec. 1 min. 11 sec. 6 min. 15 sec.
Proef 2 Kon. Ned. Athletiek Unie Springen	Verspringen met aanloop Hoogspringen „ „ Keuze uit: Verspringen met polsstok Hink-Stap-Sprong De springproef moet in zijn geheel worden afgewerkt, behoudens overmacht, te beoordelen door een deskundige	4.25 m 1.25 m 5.— m 10.— m
Proef 3 Kon. Ned. Athletiek Unie Werpen	Keuze uit: Discuswerpen Kogelstoten Speerwerpen	22.— m 7.50 m 27.— m

Proef 4 Kon. Ned. Zwembond Zwemmen	Rugslag Schoolslag Het starten voor rugslag moet geschieden in het water (springen is niet toegestaan) de zwemslagen dienen te worden uitgevoerd volgens de reglementen van de KNZB	id. in 6 min.
Proef 5 Kon. Ned. Gymnastiek Verbond Klimmen	In touw met schoo klimslag klimmen en dalen. Het beginpunt ligt daar, waar de handen het touw vastgrijpen.	id. 8 m
Proef 6 Uithoudingsvermogen	Keuze uit: Wandelen (Ned. Wandelsportbond) lopen (Kon. Ned. Athletiek Unie) wielrijden op de weg (Kon. Ned. Wielren Unie), roeien in skif (Ned. Roeib.), roeien in werrie (idem).	35 km in 6 u. 45 min. 10 km in 1 u. 5 min. 80 km in 4 u. 30 min. 20 km in 2 u. 15 min. 20 km in 2 u. 45 min.
Proef 7 Zelfverdediging	Keuze uit: Worstelen (Kon. Ned. Krachtsp.b.) Schermen (Kon. Ned. Amateurs Schermbond) Boksen (Ned. Boksbond)	Blijk geven een geoefend worstelaar te zijn. Als zodanig zal gelden: het goed uitvoeren van tenminste 10 grepen, gevolgd door 15 min. worstelen ten genoegen der examencommissie tegen een door haar aan te wijzen tegenstander. Blijk geven een geoefend schermer te zijn op floret, degen of sabel, ter keuze van de kandidaat. Als zodanig zal gelden: het goed uitvoeren van aanvals- en verdedigingsbewegingen tegenover een door de examencommissie aan te wijzen tegenstander en het ten genoegen dier commissie schermen van een of meer partijen. Blijk geven een geoefend bokser te zijn. Als zodanig zal gelden: het goed uitvoeren van aanvals- en verdedigingsbewegingen tegenover een door de examencommissie aan te wijzen tegenstander en het ten genoegen dier commissie boksen van 3 rondes, telkens van 2 min. (met 1 min. pauze) tegen een door haar aan te wijzen tegenstander.

Wanneer men deze eisen bestudeert — en nog beter het eens probeert! — dan zal men tot de conclusie komen dat de eisen voor de proeven heel goed afgewogen zijn. Ze zijn dusdanig, dat iedereen zich met energie op de verbetering van zijn zwakke punten (iedereen blijkt ze gelukkig te hebben) moet gaan toeleghen en ze zijn ook dusdanig dat, indien men de proeven een volgend maal wil afleggen, men steeds weer aan het oefenen moet. Het is dan ook zo dat deze proeven een stimulans zijn tot een regelmatig alzijdig oefenen en dat men op zijn N.S.F.-onderscheiding terecht trots kan zijn.

Na de oorlog dat wil zeggen van 1946 tot en met 1960 waren er 7277 kandidaten ingeschreven waarvan er 3217 slaagden. Dit is dus ongeveer 45%, wat wel een aanmerkelijke vooruitgang is vergeleken bij het resultaat van 1924!

Voor de politiemann is het trainen voor deze eisen een ideale methode om zich in conditie te houden met

betrekking tot de uitoefening van zijn functie, juist vanwege de veelzijdigheid. Nog beter zou het natuurlijk zijn, wanneer we de instelling zouden kunnen begroeten van een eigen Politievaardigheidsdiploma! Wel hebben we nog enkele wensen. Op vele bureaus zien we als een dierbaar relikwie, ingelijst en wel het befaamde N.O.C.-diploma hangen. We zagen nog nergens een N.S.F.-diploma, maar dat zal wel komen omdat het dan ook niet mooi is. Ook zagen we gaarne als een keuze voor zelfverdediging jiu-jitsu opgenomen, voor de politie een belangrijk verdedigingsmiddel. En dan dat kroontje! Wellicht ware dat — gepaard gaande met een doelgerichte medische keuring — wederom in te stellen. Bij een bespreking bij de Nederlandse Sport Federatie bleek ons echter dat genoemde verlangens reeds het onderwerp van bespreking van een werkgroep uitmaken. Bovendien is ons duidelijk geworden, dat de N.S.F. de zaken wel op een moderne manier wenst te benaderen. Tot slot een paar gegevens voor de statistiek: in 1957 slaagden er 14 Rijkspolitie-ambtenaren, in 1958 waren dit er 13, in 1959 een stijging tot 40 en in 1960 zelfs 58. De stimulans van de gratificatie is dus wel duidelijk! De topscorer is de adjudant Th. F. Souer (drager van het kroontje) die reeds 27 maal de proeven aflegde en bovendien als official sinds vele jaren het afleggen van de proeven bij de Rijkspolitie stimuleert.

Tevredenheidsbetuiging voor de wachtmeester J. Heinen

Reeks successen van jong wachtmeester te Oudewater beloond

door de opperwachtmeester A. VAN DEN HEUVEL te Oudewater

De wachtmeester J. Heinen, ingedeeld bij de groep der Rijkspolitie te Oudewater, was tot op het laatste moment in het onzekere gelaten wat hij op het groepsbureau moest komen doen. Hem was wel bekend dat hij op die dag gedetacheerd zou worden aan de verkeersschool te Bilthoven voor het volgen van een rijopleiding. Nu had hij opeens een paar dagen tevoren van de groepscommandant de mededeling ontvangen dat hij een dag later naar Bilthoven moest vertrekken en op de bewuste dag met zijn vrouw op het groepsbureau verwacht werd omdat het personeel afscheid van hem wilde nemen. Zo links en rechts had hij al geïnformeerd of zoiets te doen gebruikelijk was en hoewel hij vermoedde dat zijn aanwezigheid een bepaalde bedoeling moest hebben, verkeerde hij toch tot op het laatste moment in de onzekerheid. Toen wachtmeester Heinen met zijn echtgenote het theorie-lokaal werd binnen geleid waren daar reeds aanwezig de districtscommandant, L. J. van der Meulen, crim.drs. met zijn toegevoegd officier kapitein J. Vermeulen en de burgemeester van de gemeente Oudewater, H. J. N. Bosma. Uiteraard waren ook aanwezig de groepscommandant met het voltallig personeel en twee reservisten, ingedeeld bij het oefencentrum Oudewater.

De districtscommandant liet daarna wachtmeester Heinen en zijn echtgenote niet langer in het onzekere over het feit waarom zij waren uitgeroepen op het groepsbureau te verschijnen.

U bent - aldus de districtscommandant - met een ander doel hier gekomen dan om afscheid te nemen. U zult te zijner tijd wel worden overgeplaatst naar een ander onderdeel van het korps, doch dit is niet de reden waarom U hier moest verschijnen. Die reden is dat ik als uw districtscommandant bijzonder

tevreden over U ben. U hebt de verwachting als jong wachtmeester verre overtroffen en dit heeft tot gevolg dat men U in het district Leiden en op de groep Oudewater node ziet vertrekken. Enige voorvallen - aldus de districtscommandant - hebben bijzonder de aandacht getrokken.

Reeds kort na uw plaatsing op de groep Oudewater wist U een jeugdige verdachte te Leiden aan te houden en over te geven aan de politie te Leiden. In het voorjaar van 1961 moest U met een oudere collega in nachtdienst en reed U deze tegemoet. Op weg daarheen had U niets bijzonders gezien, doch toen U terugkwam zag U dat er een auto geparkeerd stond bij het kantoor van een machinehal aan de Brededijk te Oudewater. Een ander zou er mogelijk niets bijzonders in hebben gezien doch U vond het een 'beetje verdacht'. Dit had tot resultaat dat een ogenblik later een inbreker op heterdaad kon worden gegrepen en de aanhouding van de tweede inbreker slechts een kwestie van onderzoek en tijd was. Dan liet U het bij routinecontrole niet bij een oppervlakkig onderzoek. Zo kon U van een jongen die zonder licht reed vaststellen dat hij de bromfiets ontvreemde en in een ander geval bleek U dat het een uit een strafinstituut ontsnapte was. Als vijfde voorval, aldus spreker, noemde ik het feit, dat U in de afgelopen winter niet zonder gevaar een jongen uit het water haalde die door het ijs was gezakt, terwijl anderen niet te hulp durfden komen. Verder hebt U er niet tegen opgezien om overal uw neus in te steken waar U meende dat dit als politieman nodig was. Al deze feiten hebben mij aanleiding gegeven om U voor te dragen voor een tevredenheidsbetuiging van de algemeen inspecteur van het korps rijkspolitie. De districtscommandant reikte hierna de tevredenheidsbe-

tuiging aan de wachtmeester Heinen uit, waarin o.m. wordt gezegd, dat de betuiging is uitgereikt voor de wijze waarop deze ambtenaar in meerdere gevallen - zowel in als buiten dienst - flink en doortastend is opgetreden en daardoor blijk gaf een juiste opvatting van zijn taak als ambtenaar van het korps rijkspolitie te hebben.

Burgemeester Bosma, als tweede spreker het woord voerend, merkte o.m. op dat hij niet alleen over de wachtmeester Heinen tevreden was, maar ook over het werk van de politie in Oudewater als geheel.

De groepscommandant, de adjudant J. Bos, zei verheugd te zijn dat een van de manschappen van zijn groep deze eer te beurt viel. Aangezien hij zelf instructeur is geweest aan de opleidingsschool te Arnhem, was de wachtmeester Heinen, die in 1959 bij de opleidingsschool en dus bij het korps was gekomen, één van de eerste bekenden geweest die hij in Oudewater had ontmoet. Hij hoopte dat het Heinen goed zou gaan bij de verkeersdienst en bood vervolgens aan mevrouw Heinen met een toepasselijk woord een bouquet bloemen aan.

De reserve wachtmeester G. Wildeman, sprak daarna namens de reserve rijkspolitie.

Namens de ontspanningsclub van de reserve- en het beroepspersoneel overhandigde hij een boekenbon.

De wachtmeester Heinen zei in zijn dankwoord te hopen - ook in de toekomst - zijn plicht te kunnen doen en verklaarde ook, wanneer hij in een andere tak van dienst werkzaam zal zijn de groep Oudewater niet te zullen vergeten.

Waar eens de Schokkers de waterhoogten aflazen kijken nu vreemdelingen uit over een bijna onafzienbare vlakte vruchtbaar land.

★

Met de Wieringermeer (1930) en de Afsluitdijk, die dertig jaar geleden werd gesloten, is de Noordoostpolder een symbool van de Nederlandse successen in de strijd tegen de zee, een strijd die wij de eeuwen door van vader op zoon hebben gevoerd omdat de zee door de eeuwen heen poogde stukken weg te vreten van de lage landen. De zee brak in het grijs verleden door de duinen tussen Den Helder en Ameland, de zee ciste steeds meer gronden op in de Zuider-

A FAREWELL TO THE BOTTOM OF THE SEA

Korps Rijkspolitie verlaat de N.O. Polder

Nederlands jongste gemeente

Met spijt in het hart afscheid nemen van de bodem van de zee. Dat betekent voor de leden van het Korps Rijkspolitie in de Noordoostpolder het feit dat de polder per 1 juli Nederlands jongste gemeente wordt. Want, de N.O.P. heeft rond dertigduizend inwoners en krijgt een gemeentelijk politiekorps dat de handhaving van het gezag zal overnemen. Groepscommandant adjudant K. van Leussen en zijn mannen zullen het nieuwe land op de bodem van de zee verlaten met een schat van herinneringen aan een gebied dat niet vergelijkbaar is met andere delen van het land, waar landgenoot en vreemdeling komen kijken om te zien hoe de steden, dorpen en landerijen in ons land er eigenlijk uit zouden zien als we in een slag van de grond af en met een schone lei konden beginnen, zoals in de Noordoostpolder. Ditzelfde nieuwe gebied van omstreeks 48.000 hectare is niet alleen uniek van karakter maar kreeg in de twintig jaar, die sedert het droogvallen van de gronden verliepen, een typisch eigen stuk geschiedenis, ook op bestuurlijk en politieel gebied. Daarover kan de adjudant Van Leussen zo ongeveer alles vertellen wat er te vertellen valt en dat is niet gering. Hij is namelijk een van de werkers van het eerste uur. Hij was de tiende vaste bewoner van Emmeloord, dat toen nog „Dorp A” heette en het centrum was van een merkwaardig gebied waar men tot midden 1944 nauwelijks merkte dat Nederland bezet was, reden waarom de N.O.P. duizenden onderduikers schuilplaats bood en wel het Nederlands Onderduikers Paradijs werd genoemd. Nu Emmeloord is uitgegroeid tot Nederlands modernste stad en hoofdplaats wordt van Nederlands jongste gemeente, nemen hij en de andere leden van het korps afscheid van het gebied dat een stukje van hun leven werd.

zee en daaromheen. De verbinding tussen deze binnensee en de Noordzee werd steeds ruimer en de stormvloed in de Zuiderzee allengs gevaarlijker. De bewoners van de omringende lage landen zochten een heenkomen op terpen en wierpen later dijken op, maar meermalen bleek dat allemaal onvoldoende.

En het is eigenlijk geen wonder, dat er al eeuwen geleden plannen waren om de zee terug te dringen, de Zuiderzee af te sluiten en droog te leggen. Hendric Stevin, de zoon van Simon Stevin, begon er al in de zeventiende eeuw over. Hij schreef:

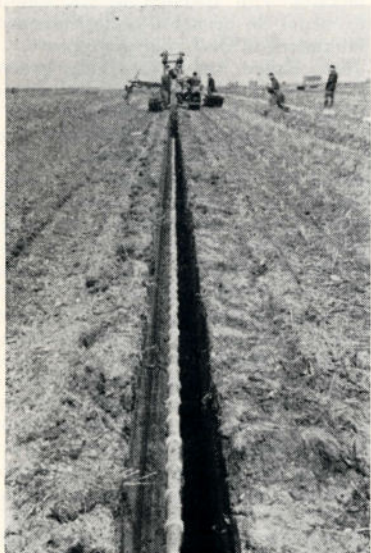
„Men sal eerst de Noortzee van de Zuyderzee afscheyden, dammende alle gaten van Staelduynen over Texel, Eyerlant, Vlieland, Derschellingen en Amelant, en sluytende dit aan Vrieslant. En stellen in so veel gaten sluyzen, om daer deur in de Noortzee uyt te lopen, en by ebwater te losen, als genoeg is. Ende hier mee zal openbaerlic de Zuyderzee genoegsaem altoos op het laegste ebwater connen gehouden, en (deur dien men noeyt Zoutwater in laten en geduerig versch rivierwater toe vloeyen sal) metter tijd versch worden: Ja, ongetwijfelt veel grondts bequaem om bedijken leveren.”

Hoewel in de zeventiende eeuw in Noord-Holland vele binnenmeren drooggelegd werden, vond Hendric Stevin in feite zijn eigen plan om „het gewelt en vergif der Noortsee uytten Verenigt Nederland te verdrijven” in dat jaar 1667 toch wel zo stoutmoedig, dat hij zelf laconiek schreef: „Hoor, hoe steekt hem de wurm! Och, hoe steekt het schaepshoofd inde narrecap!”

Het mag zo zijn, dat het allemaal volslagen onmogelijk scheen, maar het plan liet de Nederlanders toch niet met rust en er kwamen nieuwe plannen op tafel, allemaal met zekere variaties op het oude thema: in 1848 van Kloppenburg en Faddegon, die indijking op de lijn Staveren-Enkhuizen wilden, in 1849 van B. P. G. van Diggelen. Daarbij bleef het niet, er kwam een hele reeks plannen, die bijna met de regelmaat van de klok op tafel lagen, onder andere van Beyerink (1866), Stieltjes (1870), Leemans (1875) en Buma (1882), met daartussenin nog Van Huet (1862 en 1870), Wenmackers (1863) en Kooy (1870).

Plannen genoeg, maar geen enkel kon bij de regeling volledige instemming verwerven. Het was ir. C. Lely, vele jaren minister van Waterstaat, wiens activiteiten tenslotte succes hadden. Weliswaar gingen uitvoerige studies vooraf voor er verschillende wetsontwerpen kwamen, waaraan men bleef dokteren, totdat in 1913 de Koningin bij de opening van de Staten-Generaal in 1913 zei:

„Ik acht de tijd gekomen om de afsluiting van de Zuiderzee ter hand te nemen. Verbetering van de waterstaatkundige toestand der omliggende provinciën, uitbreiding van het grondgebied en blijvende vermeerdering van arbeidsgelegenheid zullen daarvan het gevolg zijn.”

Moderne machines dreinerden en bewerken het nieuwe land.

Een sinds jaren vertrouwd, maar straks historisch beeld in Emmeloord.

De eerste wereldoorlog leverde andermaal vertraging op, maar de waterfloed van 1916 en gebrek aan voedsel verhoogden de urgentie en in 1918 kwam de wet tot stand, die voorzag in de afsluiting van de Zuiderzee en het droogleggen van de Wieringermeer (20.000 ha), de Noordoostpolder (48.000 ha), een zuidwestelijke polder (56.000 ha) en een zuidoostelijke polder (96.000 ha). Velerlei omstandigheden, als de crisistijd en de tweede wereldoorlog hebben tot vertraging bij de uitvoering van de werken geleid, maar in 1932, juist 30 jaar geleden kwam de Afsluitdijk gereed, twee jaar nadat de Wieringermeer was drooggevalen en op 9 september 1942 volgde de Noordoostpolder. Ir. C. Lely, de grote stuwende kracht bij deze reusachtige projecten, die bewees dat Stevin toch niet zo erg door „de wurm gestoken” was, behalve dan dat de Waddenzee buiten de uiteindelijke plannen is gebleven, heeft de verwezenlijking niet mogen beleven. De Noordoostpolder, een van de brokken nieuw land is twintig jaar droog en wordt nu Nederlands jongste gemeente, een gemeente waar elk gemeentebestuur trots op kan zijn en waarin de eerste burgemeester van de N.O.P. zich van dag tot dag kan verheugen omdat alles nieuw is, omdat men hier naar het ideaal ge-

streeft heeft. Nou ja, niet álles is nieuw, namelijk het gemeentehuis niet. Dat is gehuisvest in houten gebouwen, die eens nog hebben dienstgedaan in de Wieringermeer. In een van die gebouwen is ook het groepsbureau van de Rijkspolitie ondergebracht.

En, daar in het groepsbureau leeft een ander stuk geschiedenis in de herinnering van de adjudant en zijn mensen, de geschiedenis van de eerste bewoners van een merkwaardig stuk nieuw Nederland. Dat is de human side van de polderhistorie in die eerste jaren. Menige rijkspolitieman werd uit zijn standplaats weggehaald voor een detachement op Ramspol (het Korps Rijkspolitie bestond toen nog niet). Een van die politiemensen was de adjudant Van Leussen, die in 1944 definitief naar de polder kwam. Daar scheen het dikwijls of er van bezetting geen sprake was. Er waren duizenden onderduikers, die er frank en vrij leefden. De cabaretavonden in de werkkampen van de polderwerkers werden zelfs vaak met het zingen van het Wilhelmus geopend. Het was allemaal zo gemoedelijk en menigeen was zo driest, dat het eigenlijk wel mis moest gaan. Er werd in de polder ook stevig ondergronds gewerkt. Wapendroppings waren heel gewoon. Iedere keer als via de „Engelse zender” de mede-

Dienstverlening bij de zebra's die ook in Emmeloord tot meerdere verkeersveiligheid moeten bijdragen.

★

deling werd gedaan „De gootsteen stroomt over,” was dat het teken dat er weer wapens afgeworpen zouden worden.

De activiteiten van de polderbewoners die als vrije burgers leefden en de brutaliteit waarmee soms gewerkt werd, worden ook gedemonstreerd door het verhaal dat nu nog verteld wordt over de wachtmeester der Koninklijke Marechaussee Harmen Visser, die toen in Sint Jansklooster zat en rustig op een motorfiets de polder in kwam om in een jutezak wapens op te halen.

Het werd de Duitsers tenslotte teveel en de dagen van 17 tot 20 november 1944 leverden zwarte bladzijden op in de historie van de polder. In de vroege ochtend van de zeventiende november verschenen de Duitsers bij schepen vol in een niet te schatten aantal en onder persoonlijke leiding van Rauter. Zij pakten iedereen op, die zij krijgen konden, arbeiders, ambtenaren en ook politiemensen van wie zij al evenmin als vele anderen wisten of zij aan hun kant of aan de kant van het verzet stonden. Duitzenden polderbewoners werden weggevoerd, maar iedereen deed alles om hen te helpen. In Zwartsluis bijvoorbeeld stonden de deuren overal open en zo kreeg menigeen de kans om uit te knijpen.

Nadien kwam de polderpolitie; 90 man onder leiding van drie officieren, die een eind moesten maken aan ondergronds werk, aan pilotenhulp en de echte politiemensen tot onder-

duiken noopten. Er waren bij de polderpolitie ook „goede”, maar vooral in het begin wist niemand precies wie. Zo was het trouwens ook met de Duitsers en in het begin met vijf Polen die in Lemmer zaten en volkomen op de hoogte waren van de Duitse plannen om bij een capitulatie de polderdijk op te blazen. De Polen stonden evenwel aan de goede kant. De opperwachtmeester J. de Ruiter en de wachtmeester J. Kuiper van de poldermarechaussee kwamen met hen in contact en raakten zo op de hoogte van de Duitse plannen. Zij wisten precies hoeveel Duitsers er waren, welke niet te vertrouwen waren, welke wapens zij hadden, waar de springladingen en lonten zich bevonden. En, toen het begon te knijpen

hebben de twee Polen Lipowski en Sloma ervoor gezorgd dat de polder behouden bleef. Zij verwijderden de lonten en hielden zelfs de Duitsers nog op een afstand.

In de polder zelf was de nadering van de bevrijders aanleiding tot versterkte actie. Verkeerde politiemannen werden gearresteerd op 17 april, door onder meer de beheerder van het kamp Espelerbocht die zich herinnerde dat hij nog een stengun op zolder had en de wachtmeester Van Leussen. Een dag tevoren hadden verzetslieden, waaronder de wachtmeester F. Hylkema, thans officier toegevoegd te Alkmaar, en de wachtmeester Van Leussen in het kamp Ramspol de beruchte onderluitenant Hommers in de kraag gegrepen.

Tien dagen later werd de groep Noordoostpolder geformeerd en bij Ramspol geïnstalleerd. Commandant werd de wachtmeester Hylkema, die tot juni 1958 bleef. Hij werd opgevolgd door de adjudant Van Leussen, die nu met de wachtmeester Ie kl. S. A. van der Vegte het langst in de polder werkt en woont. Na de bevrijding werkte de groep N.O.P. van de Koninklijke Marechaussee vooral met gedetacheerd personeel dat voor twee maanden naar de polder kwam, maar in Emmeloord zat een vaste kern. Zo hebben in totaal zeker tweehonderdvijftig politiemensen in de polder gewerkt, die allemaal hun herinneringen hebben aan hun verblijf in het nieuwe gebied, dat langzaam bewoonbaar en bebouwd werd.

Sommigen herinneren zich de ondergrondse activiteiten, het transport van geallieerde piloten, die dikwijls tegelijk met Duitsers op de ponten

Moderne boerderijen waar eens stormen de golven voort joegen.

stonden, evenals de wachtmeester Harmen Visser, met een transport wapens. Hij kwam de hele bezetting door, doch daags na de bevrijding van Vollenhove kwam hij toch nog op tragische wijze om, toen hij voor de geallieerde tanks uitreed om te helpen Kuinre te bevrijden. Daarbij werd hij door Duitse kogels getroffen. Aan deze onverzettelijke figuur blijft onder meer het Harmen Visserplein herinneren, het oude hart van Emmeloord, waaraan behalve het raadhuis ook het groepsbureau van de Rijkspolitie staat.

Nu, vele jaren later, nu de Rijkspolitie de polder verlaat, komen de herinneringen aan deze tijd weer boven, de herinneringen ook aan zandstormen, die over de kale poldervlakten joegen, aan de bovengrondse poldertelefoon, waar eerst voor men belde de honderden spreuwen afgejaagd moesten worden, die ook weer niets kwalijk genomen kon worden omdat ze geen bomen hadden om in te zitten.

De nieuwe dorpen kregen namen, ontleend aan de historie. Emmeloord werd genoemd naar Emmelwerth, een oud plaatsje op Schokland en ook Nagele, Creil en Ens dragen de namen van verdwenen dorpen uit het verleden. Voor de oude palissaden van Schokland, waar eens het water tegen opspatte, trekt nu een tractor lange rechte voren in de bodem van de zee, die na vele oudheidkundige vondsten, opgeslagen in het kerkmuseumje op Schokland, voedsel oplevert voor de mens, die de zee verdreef.

Er is veel werk verzet voor het zover was, voor de polder leefbaar werd en aan die leefbaarheid heeft de politie een bijdrage geleverd. De politieke werkers van het eerste uur verbleven aanvankelijk ook in de arbeiderskampen, maar met het gereedkomen van de nieuwe dorpen kwam er vast personeel op vaste posten.

Toen was inmiddels het Korps Rijkspolitie al tot stand gekomen, dat dus ook nog te maken had met 9000 arbeiders in 24 kampen, met vechtpartijen en talloze kleine diefstallen van een portemonnee, een rijksdeken of wat dies meer zij. Eigenlijk kwam na het tot stand komen van het Korps Rijkspolitie het politiewerk in de polder pas in normale banen omdat de polder een meer normaal woongebied begon te worden. „Maar, die eerste tijd was de mooiste,” zei ons de adjudant Van Leussen. „We zwierven bij nacht en ontij te voet rond. In Emmeloord woonden toen zo'n dertig gezinnen en iedereen kende iedereen.”

De politiemensen vergroeiën met de polder. Zij hadden geen schop in de hand, maar voelden zich een met het werk, waarvan zelfs velen in Nederland niet eens wisten wat er gebeurde. Nog jarenlang sprak men immers van het „dempjen van de Zuiderzee”. Uit het buitenland kwamen overigens zelfs aanbiedingen voor de leve-

De marktdagen brengen honderden bezoekers in vele tientallen auto's naar Emmeloord.

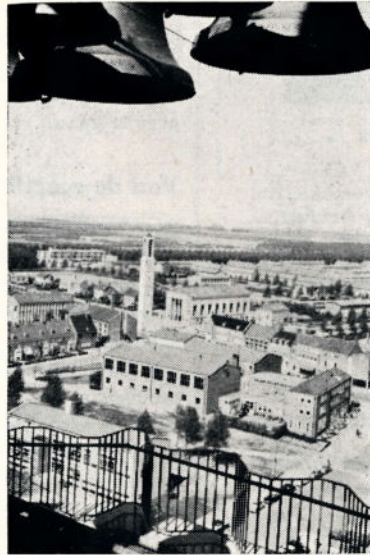
ring van puin en zand voor de „demping”. Nu komen buitenlanders en landgenoten elk jaar in grote getale kijken naar dat stuk drooggelegde zeebodem met vruchtbare landerijen en bossen, moderne dorpen en wegen en een nieuwe gemeenschap van mensen uit alle windstreken, die de handen ineensloegen.

De groep Emmeloord werd een van de grootste in het land in een uniek gebied. Uniek was ook dat er nooit is samengewerkt met een burgemeester maar met een landdrost, die bovendien directeur van de Directie

Wieringermeer was en landdrost werd van de nieuwste polder Oostelijk Flevoland, waarbij diezelfde machtige figuur werd bijgestaan door een poldercommissie.

Men zou denken dat in een open nieuw gebied met goede wegen eigenlijk maar heel weinig te doen is op politieel gebied. Het mag zo zijn, dat er in de polder nauwelijks sprake is van criminaliteit, dat er nooit moord of doodslag voorkomt, maar toch kwamen er sinds het bestaan van de groep Emmeloord 95 mensen om door ongevallen, 43 door verdrinking, 15 door zelfmoord, 4 door vliegtuigongevallen bij besproeiingen. Er waren 24 bedrijfsongevallen met dodelijke afloop, 25 boerderijbranden.

En in de polder, die nu een normaal levend gebied is — zij het met een buitengewoon karakter — levert het dagelijks bestaan vele werkzaamheden op voor de leden van de groep. Bijvoorbeeld op de wekelijkse marktdag wanneer er in Emmeloord over de duizend motorvoertuigen aankomen. Emmeloord, waar het goed is te wonen, waar velerlei studiemogelijkheden zijn, waar een schouwburg floreert en waar uit de poldertoren het met bijdragen van de bevolking als symbool van eenheid aangekochte carillon klanken uitstrooit over het nieuwe land, zal straks geen groepsbureau meer zijn. Alleen Urk, dat met Schokland in de nieuwe polder is opgenomen, blijft Rijkspolitiegebied. De eerste raadsverkiezingen die de polder dit voorjaar had, de feesten van 2 tot 7 juli om het 20-jarig bestaan van de polder, het afscheid van de landdrost en de intocht van de eerste burgemeester, zullen het begin inluiden van het afscheid van de leden van de groep Emmeloord die met lood in de schoenen terugkeren naar het oude land bij hun farewell to the bottom of the sea . . .

Het carillon in de hoogste toren van de Polder strooit zijn klanken uit over „Nederlands jongste Metropole”.

Van de (re)dactietafel

Van de redactie

In de afgelopen maanden heeft de redactie mondeling contact gehad met de correspondenten. Van nagenoeg alle ressorten was daarbij een officier aanwezig. De werkzaamheden van de correspondenten worden door de redactie bijzonder op prijs gesteld, omdat het zonder hun activiteiten voor de redactie uitermate moeilijk zou zijn enerzijds goede artikelen te verkrijgen en anderzijds te weten hoe de korpsleden over hun Korpsblad denken. Een Korpsblad zou het gestelde doel ver missen, wanneer de korpsleden niet ruimschoots de gelegenheid zouden krijgen, invloed uit te oefenen op de inhoud. Daarom is de taak van de correspondenten in feite twee-ledig:

- 1e kopie verzamelen betreffende gebeurtenissen en voorvallen welke in het dienstonderdeel waarvoor zij optreden, plaats vinden;
- 2e de redactie inlichten over de wensen en gevoelens van de korpsleden ten aanzien van de inhoud van het Korpsblad.

Bevel is bevel . . . .

De sportieve kapitein Dek, die in het voetbalelftal van Luctor zijn mannetje staat, moest in het Korpsvoetbaltoernooi eenmaal al zijn autoriteit in het geding brengen, om de Hagenaars aan de overwinning te helpen. Toen een medespeler bij een „droomkans” voor open doel daarvan blijkbaar zó schrok, dat hij geen pas verzette, schalde des kapiteins stem over het veld: „Schiet dan toch, man”. Onmiddellijk reageerde de „aangesprokene” met een ferme uithaal, waaruit de bal in het net verdween. Of de speler daarvóór eerst de houding heeft aangenomen en (zoals het hoort) het bevel heeft herhaald, vermeldt de historie niet. Ook niet of na het doelpunt de kapitein is gevraagd of „er verder nog iets van zijn orders was”. Het gerucht gaat nu, dat men in de andere ressorten ijverig speurt naar (sportieve) majoors (en hoger), om het hiërarchisch overwicht van Luctor teniet te doen . . .

Bovendien verlenen de correspondenten hun medewerking bij het aanwerven van nieuwe abonnees. Ten behoeve van de korpsleden vermelden wij onder dit artikel de namen en adressen van de correspondenten tot wie zij zich kunnen wenden voor het inzenden van kopie, het kenbaar maken van wensen dan wel het uitoefenen van — opbouwende — kritiek.

De adjudant M. H. Segers, die tot dusver optrad als cor-

Adj. M. H. Segers

Adj. K. F. Dirven

respondent voor het district Breda, heeft hiervoor moeten bedanken. Zijn plaats is ingenomen door de adjudant K. F. Dirven, die wij hartelijk welkom heten in de kring van correspondenten.

De redactie is gaarne bereid om indien daaraan behoefte bestaat bij een dienstonderdeel waar tot nu toe geen correspondent is aangewezen, op verzoek daartoe alsnog over te gaan.

Van de reactie

Deze kwam nu mondeling van de zijde van de correspondenten. De kritiek was mild, hetgeen een aanwijzing kan zijn dat de redactie op de goede weg is. Velen brachten de wens naar voren, wijziging te brengen in de manier waarop het Korpsblad wordt verzonden nl. in plaats van gevouwen, ongevouwen in een stevige enveloppe of kartonomslag. Dit is ook een wens van redactie en uitgever, maar de exploitatie laat — gezien het aantal abonnees — de daaraan verbonden kostenstijging (nog) niet toe. De omslag werd — voor wat de tekst betreft — wat somber gevonden en in overleg met de uitgever hoopt de redactie hierin met ingang van de nieuwe jaargang — 1 september 1962 — verbetering te brengen.

Waardevolle suggesties werden gedaan met betrekking tot de inhoud, waaraan de redactie in de komende nummers zoveel mogelijk gevolg zal geven.

Correspondenten Korpsblad

ALGEMENE INSPECTIE:

Adj. H. Schimmel, Koningskade 8, 's-Gravenhage, tel. (070) 18 23 25.

RESSORT AMSTERDAM:

Terr. Inspectie: Adj. H. Kuik, De Lairesestraat 39, Amsterdam, tel. (020) 79 89 10.
District Alkmaar: Owmr. P. de Wid, Kennemerstraatweg 128, Alkmaar, tel. (02200) 64 44.
District Amsterdam: Owmr. W. J. Petiet, Paulus Potterstraat 32, Amsterdam, tel. (020) 73 24 22.
District Utrecht: Wmr. 1e kl. D. Johannes, Utrechtseweg 139, De Bilt, tel. (030) 6 16 43.

RESSORT 's-GRAVENHAGE:

Terr. Inspectie: Adj. W. A. J. van den Wijngaard, Koninginnegracht 46, 's-Gravenhage, tel. (070) 18 34 30.
District Dordrecht: Adj. W. J. van Essen, Buiten Walevest 9, Dordrecht, tel. (01850) 71 41.
District 's-Gravenhage: Adj. F. P. van der Vaart, Koninginnegracht 46, 's-Gravenhage, tel. (070) 18 34 30.
District Leiden: Adj. D. van Buren, Herengracht 20, Leiden, tel. (01710) 3 22 45.
District Middelburg: Adj. C. den Otter, Groenmarkt 14, Middelburg, tel. (01180) 27 88.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH:

Terr. Inspectie: Wmr. 1e kl. B. J. Bruinsma, Julianaplein 8, 's-Hertogenbosch, tel. (04100) 3 34 41.
District Breda: Adj. K. F. Dirven, Catharinastraat 20, Breda, tel. (01600) 2 40 61.
District Eindhoven: Adj. J. M. Tjissen, Hoogstraat 226, Eindhoven, tel. (04900) 2 37 85.
District 's-Hertogenbosch: Adj. G. Th. Volk, St. Jorisstraat 76, 's-Hertogenbosch, tel. (04100) 3 68 81.
District Maastricht: Adj. J. H. Huskens, Wilhelminasingel 97, Maastricht, tel. (04400) 1 31 45.
District Roermond: Owmr. H. M. van Ark, Andersonweg 46, Roermond, tel. (04750) 52 52.
District Tilburg: Adj. F. S. Weterings, St. Josephstraat 104, Tilburg, tel. (04250) 2 54 70.

RESSORT ARNHEM:

Terr. Inspectie: Owmr. J. van de Wetering, Velperweg 150, Arnhem, tel. (08300) 2 28 41.
District Almelo: Adj. F. van Vliet, Sluiskade N.Z. 90, Almelo, tel. (05490) 58 66.
District Apeldoorn: Adj. D. F. A. van den Berg, Emmalaan 1, Apeldoorn, tel. (06760) 1 33 44.
District Doetinchem: Adj. G. A. Tönies, Mr. Lovinklaan 16, Doetinchem, tel. (08340) 33 18.
District Nijmegen: Adj. J. Liebers, Van Schaek Mathonsingel 6, Nijmegen, tel. (08800) 2 59 27.
District Zwolle: Adj. B. C. Blom, Geert Grotestraat 4, Zwolle, tel. (05200) 1 34 98.

RESSORT GRONINGEN:

Terr. Inspectie: Owmr. J. M. Post, Verl. Hereweg 163, Groningen, tel. (5900) 2 86 45.
District Assen: Owmr. G. Schoemaker, Beilerstraat 155, Assen, tel. (05920) 48 45.
District Groningen: Owmr. F. de Vries, Heresingel 5, Groningen, tel. (05900) 3 75 41.
District Heerenveen: Adj. T. de Vries, Burg. Falkenaweg 98, Heerenveen, tel. (05130) 21 10.
District Leeuwarden: Distr.-Adj. Tj. Bleeker, Arumerstraat 29, Leeuwarden, tel. wh. (05100) 2 34 60.
District Winschoten: Adj. G. J. Smeenk, Burg. Schönfeldsingel 33, Winschoten, tel. (05970) 20 02

RIJKSPOLITIE TE WATER:

Staf Commandant: Adj. A. G. C. M. Eichhorn, Westerdoksdijk 2, Amsterdam, tel. (020) 6 33 11.
District Amsterdam: Wmr. 1e kl. L. Gorter, Westerdoksdijk 2, Amsterdam, tel. (020) 6 33 11.
District Leeuwarden: Owmr. F. Oosterbaan, Emmakade N.Z. 3, Leeuwarden, tel. (05100) 2 30 44.
District Nijmegen: Adj. J. C. van der Leeuw, Newtonstraat 99, Nijmegen, tel. (08800) 3 30 34.
District Vlaardingen: Adj. J. C. van der Hilst, Oosthavenkade 85, Vlaardingen, tel. (010) 6 74 00.

DIENST LUCHTVAART KORPS RIJKSPOLITIE:

Wmr. 1e kl. W. H. Hoffmeister, Luchthaven Schiphol, tel. (020) 72 99 99.

OPLEIDINGSSCHOOL KORPS RIJKSPOLITIE:

Owmr. C. van Dolderen, Velperweg 142, Arnhem, tel. (08300) 3 28 44.

Redactie-Wisseling

Nu ons redactielid E. DE HEUS inmiddels is bevorderd tot opperwachtmeester, maakt hij vanaf 1 juni 1962 geen deel meer uit van onze redactie, omdat daarin reeds een opperwachtmeester zitting heeft.

Opperwachtmeester De Heus heeft vanaf 8 juni 1959 medegewerkt aan het tot stand komen en de verdere opbouw van ons Korpsblad, een taak welke vooral in de beginperiode niet eenvoudig was omdat zoveel problemen om een oplossing vroegen. Problemen, veelal meer van organisatorische dan van redactionele aard. Als vertegenwoordiger van „het zuiden des lands” heeft hij — hoewel zelf geen „zuiderling” van origine — de redactie steeds op voortreffelijke wijze ingelicht over de daar levende wensen en verwachtingen. Tijdens de in mei gehouden redactie-vergadering heeft de voorzitter, de majoor G. van Dijk, hem dank gebracht voor de wijze waarop hij zijn taak in de redactie heeft verricht en de verwachting uitgesproken dat hij ook in de toekomst de belangen van het Korpsblad zou voorstaan.

Opperw. E. de Heus

Wmr. 1 A. J. Willems

Als opvolger heeft vanaf 1 juni 1962 de wachtmeester der Rijkspolitie 1e kl. A. J. WILLEMS, behorende tot de Verkeersgroep Roermond zitting in de redactie. In zijn standplaats — maar ook ver daarbuiten — is hij geen onbekende. Reeds eerder mochten wij hem bij onze lezers introduceren door van zijn tekenstift afkomstige cartoons. Wij begroeten hem met vertrouwen en zien in hem een waardig representant van de Wachtmeesters der Rijkspolitie 1e kl. en van het „zuiden”.

Rijkspolitie te Water vraagbaak voor velen op Hiswa Goed Kamp

door de wachtmeester 1e kl. J. NIJMANDS te Amsterdam

Op de Internationale tentoonstelling Hiswa-Goed Kamp, die kort geleden 200.000 bezoekers naar het nieuwe RAI-gebouw te Amsterdam trok, was op verzoek van het bestuur van de Hiswa-Goed Kamp een voorlichtingsstand van de Rijkspolitie te Water ingericht. Het doel van de stand was natuurlijk gericht op de werking van nieuw personeel, de goede verhoudingen die er bestaan tussen de watersportliefhebbers en politie te Water en op de voorlichting te geven inzake de reglementen die op de scheepvaart betrekking hebben. Hoewel de aangewezen plaats — we stonden namelijk op het balkon — niet tot één der beste behoorde en de voorzitter van de RAI de bouw van de stand vergeleek met „een paardekop met oogkleppen” mochten we ons toch in een zeer behoorlijk bezoek verheugen.

De stand werd o.m. bezocht door H.K.H. Prinses Beatrix, de Minister van Justitie, mr. A. C. W. Beerman, de Directeur-Generaal van Politie, jhr. mr. F. A. Groeninx van Zoelen, de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie, J. Gerritsen, de Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie te Den Haag, mr. D. J. van Gilse, de Officier van Justitie, mr. W. Tonckens, diverse generaals en de Ambassadeur uit Thailand. Ook werden vele buitenlanders in de stand te woord gestaan en gaven de officieren en onderofficieren van ons Korps acte de présence.

Honderden vragen, voornamelijk over de lichten op de vaartuigen

werden op ons afgevuurd, terwijl „de race-boot” ook nog al eens ter sprake kwam. De binnenvisserij werd ook niet vergeten. In totaal werden een kleine 200.000 bezoekers geboekt voor deze unieke show van jachten, caravans, tenten en verder alles, wat met de watersport van doen heeft. Sjoukje Dijkstra, de wereldkampioene kunstrijsden, kreeg als blijk van waardering voor haar geleverde prestaties, een zeilboot uit de Spanker-klasse aangeboden, genaamd „Aksel”, terwijl de 100.000ste bezoeker een waardebon van 1000 gulden in ontvangst mocht nemen.

Wat op deze tentoonstelling bijzonder opviel waren de vaarlichten die op diverse jachten waren aangebracht. Bij een rondgang in de Europa-hal bleek, dat 98% van de vaartuigen niet aan de gestelde eisen, voor wat de verlichting betref, voldeed.

Er was o.a. een raceboot met auto-koplampen, een driekleurige lanternen waarin bakboordslicht, toplicht en stuurboordslicht broederlijk waren verenigd, samengestelde boordlichten zonder schot van 15 centimeter, boordlichten op diverse jachten, die niet in de voorgeschreven bakken waren geplaatst, hoewel dit zeer goed mogelijk was zonder het jacht te ontsieren. Zelfs zag ik op het achterschip van een jacht zowel aan stuurboordszijde als aan bakboordszijde een wit licht geplaatst die het heklucht moesten vervangen. Ook bij de diverse importeurs en scheepsvictualiënhandelaars trof ik diverse lichten aan, die in

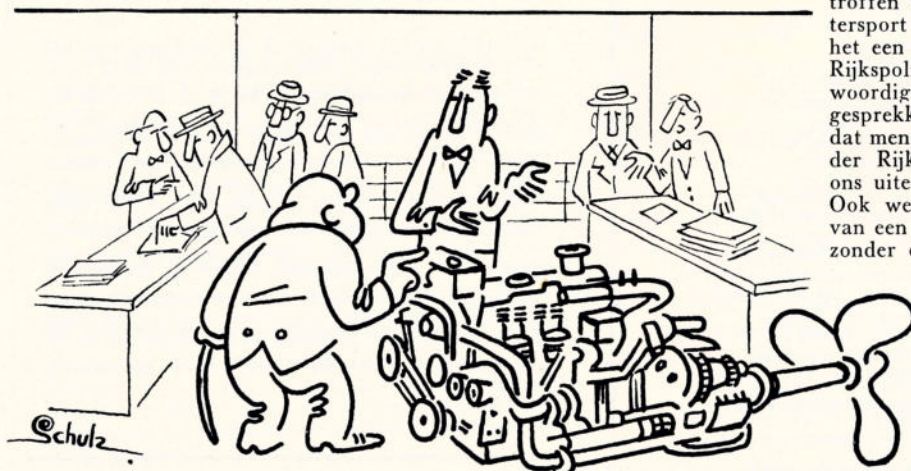
geen enkel opzicht voldeden aan de gestelde eisen. Tevens zag ik dat de plaats waar de boordlichten waren aangebracht dikwijls zeer slecht gekozen was, waardoor deze lichten bij nacht onmogelijk te zien zouden zijn. Vele scheepsbouwers en importeurs van jachten zijn door ons hierop attent gemaakt evenals de scheepsvictualiënhandelaars, de A.N.W.B. en het bestuur van de HISWA. Telkens bleek hierbij dat de aanmerkingen die wij maakten werden gewaardeerd door betrokkenen. Zelfs kwamen scheepsbouwers bij ons informeren hoe zij in de toekomst het best de lichten konden plaatsen op hun vaartuigen en in vele gevallen bleek er geen enkel bezwaar te bestaan tegen het juist en volgens de bestaande voorschriften plaatsen hiervan.

Nu de watersportliefhebbers zich niet meer uitsluitend op de wateren in de recreatiegebieden ophouden en het aantal jachten zich steeds meer uitbreidt, is toch wel een eerste vereiste dat de verlichting perfect is. Door een strengere controle hierop zouden vele verbeteringen aangebracht kunnen worden. U zult vragen, zijn er dan reeds ernstige aanvaringen door verkeerde lichten op jachten ontstaan? Gelukkig is dit nog bijna niet het geval geweest, maar voorkomen is altijd nog beter dan genezen.

Dit lezers, is nu juist niet de beste zijde van HISWA-Goed Kamp.

Een heel andere ervaring die wij opdeden was de verhouding tussen de watersportvrienden en de Rijkspolitie te Water. Uit het gehele land troffen we mensen aan, die de watersport beoefenen en allen vonden het een uitstekend initiatief, dat de Rijkspolitie te Water hier vertegenwoordigd was. Meestal bleek uit de gesprekken die we met hen voerden, dat men alle lof heeft voor het werk der Rijkspolitie te Water, hetgeen ons uiteraard goed deed.

Ook werden klachten gehoord o.a. van een visser, die op zijn vrije dag, zonder de daarvoor vereiste papie-

... dit is onze nieuwste slagroomklopper ...

Vervolg op pag. 22

Het ressort Den Haag ongeslagen Korpsvoetbalkampioen

door de opperwachtmeester J. J. H. VAN AERSEN te Nijmegen

Op het sportcomplex van de voetbalvereniging „Emma” te Dordrecht veroverde het ressort Den Haag het voetbalkampioenschap 1962 van het Korps. Het deed dat op bijzonder fraaie wijze, door geen enkele wedstrijd te verliezen. Hiermede kwam weer eens duidelijk tot uiting, dat ploegverband een belangrijk onderdeel bij de voetbalsport is. De Hage-naars vormden ongetwijfeld de beste eenheid, waarvoor de overige ressorten de één na de ander het hoofd moesten buigen. Hierbij moet worden aangetekend, dat het ressort Den

Bosch bijzonder was gehandicapt door onvolledigheid. Niet minder dan vijf prominente spelers van de zuiderlingen konden niet op het appel verschijnen. Bovendien waren de Bosschenaren niet erg fortuinlijk, daar in de wedstrijd tegen Den Haag, die met 1—0 werd verloren, een zuidelijk doelpunt moest worden geannuleerd, daar het leer de doellijn passeerde juist nadat de scheidsrechter de eerste helft had afgefloten. Tegen Groningen miste Den Bosch een strafschop, maar daar deze wedstrijd met 1—0 werd gewonnen, werd

het de onfortuinlijke doelschutter niet al te kwalijk genomen. Het was overigens de enige winst voor de Bosschenaren.

Den Haag begon met een 2—0 overwinning op Arnhem, won zijn tweede wedstrijd van Den Bosch, zoals gezegd, met 1—0 en sloot de eerste ronde af met een eveneens krappe 1—0 zege op Groningen.

Toch konden adjudant Souer's volgelingen met een tamelijk gerust gevoel de koffiepauze ingaan, daar zij 6 winstpunten in de wacht hadden gesleept en Den Bosch, Groningen en Amsterdam op 2 punten stonden. Arnhem was op dat moment nog niet aan winst toe.

Amsterdam begon de tweede ronde met een 2—1 overwinning op Den Bosch, telde toen 4 punten en zou met Den Haag gelijk kunnen eindigen, mits van deze werd gewonnen. Maar daar voelde men van die zijde weer niets voor en al werd het opnieuw en voor de derde maal 1—0, de winst was er. Hetgeen meteen een ongeslagen kampioenschap betekende. Onze gelukwensen.

Amsterdam werd uitstekende tweede. Arnhem en Groningen, die in de tweede ronde tegen elkaar gelijk speelden, eindigden ook in de eindstand met een gelijk aantal punten (3), daar de Arnhemers in de laatste wedstrijd tegen Den Bosch de hoogste score van de middag bereikten 5—2. Door een beter doelmiddelde kwamen de oostelijken op de derde plaats terecht.

De eindstand luidt:

1. Den Haag kampioen 1962 8 pt.
2. Amsterdam ..... 4 pt.
3. Arnhem ..... 3 pt.
4. Groningen ..... 3 pt.
5. Den Bosch ..... 2 pt.

Na afloop reikte de overste W. A. Gevers Deynoot, namens de Algemeen Inspecteur van het Korps, de prijzen uit, waarbij hij tevens de Territoriaal Inspecteur van het ressort Den Haag vertegenwoordigde. De overste liet de prijsuitreiking vergezeld gaan van een geestig speechje, waarin tot uiting kwam, dat deze districtscommandant voor de voetballers een uitstekende mascotte betekent. Het ressort waar de overste zijn ambtsbezigheden pleegt uit te oefenen, blijkt namelijk steeds favoriet voor de kampioenstitel.

Overigens verwonderde spreker er zich over, dat er zoveel kale en grijze hoofden bij de deelnemers vielen waar te nemen en vroeg hij zich af, waar de jeugd kon zijn. Hij wees tenslotte op het grote belang, dat de sport zowel voor de lichamelijke ontwikkeling van de politie-ambtenaar, alsook voor het bevorderen van de Korpsgeest, heeft.

HISWA - GOED KAMP (vervolg van pag. 20)

ren te bezitten, in het Noordzeekanaal ging snoeken. Als je zoiets doet, zei hij, kijk je goed uit naar de snelle R.P.-boten, doch ook dat is wel eens onvoldoende. Toen ik de politieboot zag, zo ging hij verder, was die reeds zo kort bij gekomen, dat een bon niet meer te vermijden was. Toch wilde ik alles in het werk stellen, om hieraan te ontkomen. Ik haalde de hengel op en beet de helft van het levende visje er af en at dit op. Toen ik er mee klaar was, stonden reeds de Politie-te-waermannen naast mij. Eén hunner vroeg mij of de haring lekker gesmaakt had. De andere vroeg aan zijn collega: „Zullen we deze meneer opschrijven of is hij reeds genoeg gestraft?” Beiden vonden dat ik genoeg gestraft was, vermoedelijk door het feit, dat ik moest overgeven.

Op het zeiljacht van één der deelnemers liep ook alles niet naar wens, zo werd mij door de betreffende deelnemer medegedeeld. Op één van de tentoonstellingsdagen ontving hij enige serieuze belangstellenden aan boord van zijn op het droge staande vaartuig. Alles en dus ook de inrichting van het vaartuig werd nauw-

keurig bekeken. Een dame van het gezelschap vroeg hem of er ook een W.C. aan boord was waarop bevestigend werd geantwoord. Terwijl hij aan het overige gezelschap een demonstratie gaf van zijn verkoop-talenten, stelde vragenstelster tot zijn grote schrik het toilet maar direct in gebruik.

Dat niet alle bezoekers „motor-mind” waren moge blijken uit het volgende: In de stand van General Motors stond een complete scheepsmotor met schroefas en draaibare schroef opgesteld. Eén der vele bezoekers vroeg aan de standhouder of dat inderdaad een scheepsmotor was. De standhouder antwoordde de bezoeker met: „Beslist niet mijnheer, dit is onze nieuwste slagroomklopper voor grote gezinnen. Ik geef toe, dat hij wat onhandig in gebruik is maar ter verontschuldiging mag ik misschien aanvoeren dat het de eerste is die door onze firma is vervaardigd. Op de a.s. huishoudbeurs komen we met wat lichtere uitvoering. Hieruit blijkt wel duidelijk, dat niet alleen de commerce, doch ook de humor op de HISWA-Goed Kamp aanwezig was.

Resolute wachtmeesterse redde kind te Oostendorp

door de adjudant D. F. A. VAN DEN BERG te Apeldoorn

Mevrouw J. L. M. Hartkamp-Goldenbeld, echtgenote van de wachtmeester 1e kl. J. Hartkamp te Oostendorp (groep Elburg) boekte kort geleden de winst van twee E.H.B.O.-cursussen door een mensenleven te redden.

Zij was op een ochtend juist van plan haar echtgenoot, die bezig was een nachtdienst te overwinnen, uit Morpheus armen te wekken, doch zij rukte een kind uit de armen van de dood. Een buurman kwam opgewonden binnenrennen. Hij greep het telefoontoestel in de kamer en vroeg of hij even van het toestel gebruik mocht maken om een dokter op te bellen aangezien een 2-jarig kind van de familie Hop zou zijn verdronken. Mevrouw Hartkamp snelde onmiddellijk de voordeur uit en de straat op, waar zij uit een aangrenzend weiland aan het eind van de Clakerweg, mevrouw A. Schreurs-Prins met een kletsnat en schijnbaar levenloos kind op haar armen zag aankomen. Achter haar aan kwam de moeder van de drenkelinge mevrouw G. Hop-Labots, tot boven de middel doorweekt en uiteraard geheel overstuurd.

24

Haar, nog geen 2 jaar oude dochtertje Bettie was met haar 3 jaar oude buurmeisje Jannie van Riezen, ieder met een poppewagen, gaan wandelen. De kinderen waren daarbij op een dichtgevroren sloot terechtgekomen, waar door baldadige jongens een gat in het ijs was geslagen, dat gat echter was in de voorafgaande nacht weer met een dun vliesje ijs bedekt, waar de meisjes doorzakten. Jannie wist zichzelf te redden, maar Bettie niet. Jannie rende, luid huilend, in de richting van haar huis en wekte daardoor de aandacht van „de buurt”. De moeder van Bettie, die ondanks haar voortdurende waakzaamheid, haar dochttertje even uit het oog had verloren, verliet haar woning om te kijken waar Bettie was. Haar blik verstarde toen zij daar opeens Jannie drijfnat en zonder poppewagen zag aankomen hollen. Zij vroeg het kind nog waar Bettie was, maar kreeg daarop geen antwoord. Maar dat was toen ook al niet meer nodig omdat 100 meter verder de poppewagen van Bettie bij de sloot stond. Mevrouw Hop rende naar de sloot, sprong erin en greep het ogenschijnlijk levenloze kind. In doorweekte kleren snelde zij met het kind op haar armen in de richting van haar woning. Mevr. A. Schreurs-Prins die had opgemerkt dat-er-iets-gaande-was, kwam haar tegemoet, pakte het meisje uit de handen van haar moeder over en rende haar eigen woning binnen waar intussen ook mevrouw Hartkamp was aangekomen, die onmiddellijk met het toepassen van kunstmatige ademhaling (methode van Silvester) begon. Mevrouw Hartkamp ging dóór en slaagde erin de levensgeesten weer op te wekken. Dokter Minderhoud uit Elburg nam de behandeling over en dokter G. F. Vaswel uit 't Harde, die intussen door wachtmeester Hartkamp was gealarmeerd, kwam haastig aansnellen met een juist 3 weken van te voren in gebruik genomen zuurstofapparaat van de E.H.B.O. in de gemeente Doornspijk. De doktoren achtten het raadzaam het kind naar het ziekenhuis in Zwolle te vervoeren. Behalve de moeder ging ook de wachtmeester Hartkamp mee, die tot taak kreeg

Mevrouw Hartkamp-Goldenbeld (rechts) en de — dank zij haar optreden — springlevende Bettie op de arm van haar gelukkige moeder.

Voor Moeder

het kind onderweg zuurstof toe te dienen, een handeling die hij 2 weken tevoren op de E.H.B.O.-cursus nog had beoefend.

Mevrouw G. Hop-Labots zei ons later: „U kunt zich niet indenken hoe blij en gelukkig ik was toen ik mijn kind een paar dagen later weer gezond en wel kon ophalen. Het is een wonder dat het kind nog leeft.” Dokter Vaswel heeft mij gezegd: „Als mevrouw Hartkamp niet direkt en resoluut met de toepassing van kunstmatige ademhaling was begonnen, dan was het kind verloren geweest, omdat het een kwestie van seconden is geweest. Trouwens, ook het aandeel van mevrouw Schreurs vergeet ik niet.”

De 3-jarige Jannie van Riezen komt de eer toe dat zij, door luid gillend naar huis te hollen — zij het dan onbewust — alarm heeft geslagen en aan mevrouw Hartkamp voor haar resoluut optreden toen het op handelen aankwam en iedereen „de kluts” kwijt was.

Mevrouw Hartkamp, die op 16-jarige leeftijd een eerste- en circa 8 jaar geleden voor de 2e maal in de geheimen van de E.H.B.O. werd ingewijd, heeft de voldoening dat zij een mensenleven heeft gered.

Moge dit een aansporing zijn voor velen om — nóg meer dan voorheen E.H.B.O.- of Rode Kruis-cursussen te volgen!

Een dag prinsesje . . .

Roelientje woonde in een hoog huis in een grote stad. Haar kamertje was helemaal op de bovenste verdieping, maar als ze uit haar raam keek, dan zag ze, behalve duizend daken en de lucht, heel in de verte de torentjes van het paleis. Het paleis waarin het prinsesje woonde. Altijd, wanneer ze met haar vader en moeder wandelen ging, dan wilde ze daar langs en dan dacht ze: „O, als ik toch eens zo'n prinsesje was, met al dat prachtige speelgoed en een gouden kroontje op, wat zou ik dat heerlijk vinden. Al was het maar één dag.”

Zij had thuis alleen maar een pop en een beer. Die waren wel heel lief, maar heel oud.

Op een dag werd er door de radio

Toen kwamen de koning en de koningin er ook bij.

„Zo, zo,” zei de koning, „en is dit het meisje, dat ons hondje gevonden heeft? Dan heeft dit meisje een beloning verdiend. Vertel maar eens wat je graag hebben wilt.”

Daar hoefde Roelientje niet lang over na te denken.

„O, koning” riep ze uit, „mag ik dan één dag prinsesje zijn?”

Op zo iets had de koning helemaal

niet gerekend. Hij had gedacht een pop of een autopod of misschien wel een fiets, maar zo iets . . .

Hij trok wel duizend rimpels in zijn voorhoofd. Toen riep het prinsesje: „Hè, ja, pap, mag het?”

Omdat het prinsesje het zo leuk vond sprak de koning: „Vooruit dan maar. Dan moet ze hier vannacht maar blijven slapen, dan kan ze morgen prinsesje zijn.”

De vader en moeder van Roelientje werden opgebeld. Zij keken wel verwonderd op maar vonden het natuurlijk wel goed.

O, wat popelde Roelien om de vol-

Vervolg op pag. 26

en Kind

gezegd, dat het hondje van het prinsesje verdwenen was. Het prinsesje had er de hele dag om gehuild en degene die het terug bracht zou een grote beloning krijgen. Omdat Roelientje naar school moest, dacht ze er verder niet aan, maar toen om vier uur de school uitging, zag ze op een stoep een rillend hondje zitten. „Kijk eens,” zei ze tegen haar vriendinnetjes, „kijk toch eens wat koud dat hondje is. Wat zit het er zielig, het is vast verdwaald.”

Toen schoot haar opeens in de gedachten, dat het prinsesje haar hondje kwijt was en omdat er juist een agent langs kwam, ging ze vlug naar hem toe. „Tja”, zei de agent, „zo moet het hondje van het prinsesje er wel uitzien, ga maar eens mee naar het bureau.”

Op het politiebureau werd besloten om met de auto naar het paleis te gaan om het prinsesje te vragen of dit haar hondje was. Toen ze daar aankwamen hoefde niemand te vragen of het wel echt het hondje van het prinsesje was. Het rende naar haar toe en kwispelde en blafte en het prinsesje was zó blij, zó blij.

DEMONSTRATIE-UNIFORM IN ZEELAND . . .

Uit Zeeland kregen wij een indruk van de goede verstandhouding tussen politie en publiek, door deze blijmoedige foto. Dit beeld — altijd mooi voor het familiearchief — is in feite te danken aan mevrouw E. de Klerk te 's-Heerenhoek, die het speciale „demonstratie-uniform” voor haar 6-jarige zoon Henk, heeft gemaakt uit afgedankte kledingstukken van pa, de wachtmeester 1e klas De Klerk, wiens zoon nu op eigen wijze bijdraagt tot de goodwill voor het Korps.

Een dag prinsesje ...

(vervolg van pag. 25)

gende dag te kunnen beginnen. De hele nacht deed ze geen oog dicht. Ze moest telkens kijken naar het gouden kroontje, dat op haar nachtkastje lag. Al heel vroeg lag ze te wachten of er niemand op zou staan, maar om half zeven hoorde ze nog steeds niets. Omdat ze vond, dat hier iets aan gedaan moest worden ging ze haar wekker op de gang zetten. Die liep om zeven uur met een oorverdovend lawaai af. Meteen gingen aan alle kanten deuren open en er klonken wel duizend voetstappen in de gang. Ze hoorde zelfs de stem van de koning.

Roelientje holde de gang op om te zeggen, dat het haar speet, wat ze gedaan had. Toen de koning hoorde, hoe graag ze wou beginnen met prinsesje te zijn, moest hij echter lachen en toen lachte de koningin ook en alle hofdames en alle lakeien, iedereen lachte erom. Zo werd het een vrolijk begin. Nu, het werd de heerlijkste dag, die ze zich kon denken. Alle mensen waren even lief voor haar. Ze kreeg het mooiste speelgoed om mee te spelen en ze aten de heerlijkste puddingen.

Maar toen het avond werd en ze moe begon te worden, verlangde ze er naar om naar haar vader en moeder terug te gaan. Ze verlangde naar haar eigen bedje en haar eigen oude beer. Daarom werd ze in een grote paleisauto naar haar huis teruggebracht.

En Roelientje ging tevreden slapen.

Marlies.

POLITIE-AMBTENAREN VINGEN BOT ...

Zeven botjes = zeemolen + werphengel

Het schijnt in feite om zo te zeggen nogal „tegennatuurlijk”, wanneer politie-ambtenaren er doelbewust op uit trekken om bot te vangen, maar dat is anders op de jaarlijks terugkerende bot-viswedstrijd voor politiemannen, georganiseerd door de gemeentepolitie te Velsen. Op de eerste — en voor zover wij dat konden bijhouden ook enige — lentedag van dit jaar werd het bot-visfestijn op de IJmuiderpier gehouden, waarbij 180 politie-ambtenaren uit het gehele land meedongen naar bekers en mooie prijzen. Ondanks kersverse zeepieren, de beste paternosters en onvolprezen vis-vakmanschap, vingen de meesten „bot”, waarschijnlijk door de invloed van de oostenwind. Met zeven botjes een pracht van een werphengel met zeemolen, die de eerste prijs vormden, dat heeft toch wel de schijn van een historisch feit. Niettemin was het voor alle „bot”-vangers een geslaagde wedstrijd met plezierige onderlinge contacten en kennismakingen.

A. WITZEL

**KANTONGERECHTSOPROEPING
EN TRANSACTIE IN HANDEN
DER POLITIE**

Leidraad voor de opsporingsambtenaar
met een voorwoord van Mr. G. H. C. van Dijken,
substituut-officier van justitie te Utrecht

Tekst wetsartikelen (met aantekeningen en jurisprudentie). De oproeping. De transactie in handen der politie. De kennisgeving van oproeping. De telastlegging in de oproeping. De nietigverklaring van de oproeping. Uitvoeringsvoorschriften. Formulieren.

Modellen van telastleggingen.

Losbladig met band compleet f 7.90

**SCHAAFSMA EN BROUWER
DOKKUM**

Postbus 10 - Telefoon 05190-2321 - Giro 8331 11

PATRIA *drukkers sinds 1910*

AMERSFOORT

voor
handel,
industrie
en . . .
Rijkspolitie

WILT U

bij adreswijziging aan de
administratie van het
Korpsblad steeds bij uw
adres tevens uw vorige
en huidige groep
en district vermelden!

DANK U

Personalia

Wij herdenken

Adjutant
J. Bode
Helvoirt
ress. 's-Hert.bosch
† 18-4-1962

Res.-Wachtmeester
A. J. P. de Jong
Gendt
ressort Arnhem
† 30-4-1962

Res.-Adjutant
A. de Vries
Hoogeveen
ress. Groningen
† 26-4-1962

Res.-Wachtm. 1e kl.
J. F. Stoffels
Hoek
ress. 's-Gravenhage
† 9-5-1962

Verplaatsingen

RESSORT AMSTERDAM

Per 16-4-'62: Ingedeeld bij Staf Alg. Inspectie Rijkspolitie te 's-Gravenhage (Sectie Bijzondere Verkeerstakingen) met behoud van standplaats:

Wmr. 1e kl. H. A. de Ruiter van verkeersgroep Utrecht en wmr. 1e kl. J. E. Speelziek van Bilthoven.

Per 16-4-'62: P. J. v. Leeuwen, wmr., van Alkmaar naar Wormerveer.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 16-4-'62: Ingedeeld bij Staf Alg. Inspectie Rijkspolitie te 's-Gravenhage (Sectie Bijzondere Verkeerstakingen) met behoud van standplaats:
Wmr. 1e kl. J. Vogel van verkeersgroep Dordrecht.

Per 1-4-'62: C. I. de Meij, wmr., van Aardenburg naar Kruiningen.

Per 16-4-'62: C. v. d. Plas, owmr., van Boven Hardinxveld naar Schoonhoven; J. A. M. Dalhuisen, wmr. 1e kl., van Barendrecht naar Schipluiden en D. de Labije, wmr. 1e kl., van Papendrecht naar Puttershoek.

Per 26-4-'62: W. C. Zwaan, owmr., van Puttershoek naar Dordrecht en J. E. Westveer, wmr. 1e kl., van Strijensas naar Papendrecht.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 16-4-'62: Ingedeeld bij Staf Alg. Inspectie Rijkspolitie te 's-Gravenhage (Sectie Bijzondere Verkeerstakingen) met behoud van standplaats:

Wmr. L. P. de Moor van verkeersgr. Eindhoven.

Per 16-4-'62: A. F. de Schepper, wmr., van Ulvenhout naar Made en Drimmelen en W. Kooijman, owmr., van Lage Zwaluwe naar Jutphaas.

Per 1-5-'62: G. A. Wouterse, owmr., van Putte naar Helvoirt.

RESSORT ARNHEM

Per 14-4-'62: J. Wolters, wmr. 1e kl., van Apeldoorn naar Twello.

Per 16-4-'62: H. J. Hesselink, wmr. 1e kl., van Warnsveld naar Nieuweschans en J. Dijkstra, wmr. 1e kl., van Elburg naar Dronten.

Per 28-4-'62: G. J. Alberts, wmr., van Berkum naar Staphorst.

Per 1-5-'62: B. Weideman, wmr. 1e kl., van Staphorst naar Twello; H. J. Kollenbrander, wmr. 1e kl., van Groesbeek naar Merkelbeek.

Per 2-5-'62: W. A. Ketelaar, wmr. 1e kl., van Gendringen naar Etten.

RESSORT GRONINGEN

Per 2-4-'62: M. Bosgra, wmr., van Tzummarum naar Harkema Opeinde.
Per 10-4-'62: J. Postma, wmr. 1e kl., van Stiens naar Spijk.

Per 15-4-'62: J. Prins, owmr., van Diever naar Sleen; G. R. Noordhof, wmr., van Franeker naar Stiens.

Per 17-4-'62: J. Cusiel, wmr. 1e kl., van Oosterhogebrug naar Waalre.

Per 26-4-'62: H. Boeve, owmr., van Nieuweschans naar Lienden.

Aanwijzing voor functie

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 16-4-'62: Adjutant C. v. d. Plas tot groepscommandant te Schoonhoven.

27

Bevorderingen

STAF ALGEMENE INSPECTIE

tot schrijver A:

Per 1-12-'61: F. G. Th. Kroes te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

tot adjudant:

Per 1-5-'62: A. Schooneman te Amsterdam.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot adjudant:

Per 16-4-'62: C. van der Plas te Schoonhoven.

tot opperwachtmeester:

Per 16-4-'62: M. J. v. d. Boomgaard te Kortgene; J. A. M. Dalhuisen te Schipluiden en D. de Labije te Puttershoek.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot opperwachtmeester:

Per 1-6-'62: E. de Heus te Hulsberg.

tot wachtmeester:

Per 19-3-'62: A. J. M. van Corler te Baarle-Nassau.

RESSORT ARNHEM

tot Officier der Rijkspolitie 1e kl.:

Per 15-2-'62: Mej. N. B. Olthof te Zwolle.

tot opperwachtmeester:

Per 16-4-'62: Th. W. van Schaik te Maurik en J. Dijkstra te Dronten.

RESSORT GRONINGEN

tot adm. ambt. C 2:

Per 1-10-'61: Ch. F. Jansen te Groningen.

In dienst getreden

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 1-5-'62: G. C. van Beek, rijksambt. F in tijd. dienst te 's-Gravenhage (Sec-tie Bijz. verkeerstaken).

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-5-'62: Mej. mr. C. A. Meulendijk, officier der Rijkspolitie 2 kl. te Mid-delburg; R. v. Dijken, schrijver A in tijd. dienst te 's-Gravenhage.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-5-'62: J. H. Verstappen, wmr. 1e kl. te 's-Hertogenbosch.

RESSORT ARNHEM

Per 1-5-'62: J. Wind, adm. ambt. C 3e kl. te Apeldoorn.

RESSORT GRONINGEN

Per 16-4-'62: O. H. Molenhuis, Rijks-ambtenaar F te Groningen.

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 1-5-'62: J. J. Keizers, schrijver in tijd. dienst te Amsterdam (Mat.beh. Rijkspolitie te Water).

De dienst verlaten

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 1-5-'62: J. van Drunen, opzichter te Amsterdam.

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-5-'62: D. Prasing, owmr. te Amsterdam en A. H. Huttenga, wmr. 1e kl. te Amsterdam.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-5-'62: W. Th. Huugen, owmr. te Koewacht; J. Alberda, wmr. te Zoetermeer; R. Raven, adjudant te 's-Gravenhage; H. Groenendijk, adm. ambt. C 3 te 's-Gravenhage.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-5-'62: P. J. Witteman, owmr. te Helvoirt; A. J. van Gemert, owmr. te Dinther; H. Scherders, owmr. te Heer.

RESSORT ARNHEM

Per 16-4-'62: J. W. Legters, wmr. 1e kl. te Doesburg.

Per 1-5-'62: H. Slagter, wmr. 1e kl. te Den Hulst; J. v. Orden, aspirant te Druten.

Wmr. 1e kl.
P. v. d. Broek
Utrecht
ress. Amsterdam
25 jaar op 20-4-1962

Ambtsjubilea

Adjudant
J. Volkerink
Wormer
ress. Amsterdam
25 jaar op 8-5-1962

Owmr.
B. J. Wisse
Zierikzee
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 26-4-1962

Owmr.
J. C. Roomeijer
's-Gravenhage
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 1-5-1962

Wmr. 1e kl.
J. A. Tellier
Nw. en St. Joosland
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 3-5-1962

Owmr.
J. L. J. Marcusse
Erp
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 20-4-1962

Adjudant
C. Schults
's-Hertogenbosch
ress. 's-Hert.bosch
40 jaar op 20-4-1962

Wmr. 1e kl.
J. Mink
Nuth
ress. 's-Hert.bosch
40 jaar op 25-4-1962

Owmr.
A. H. van Beers
Vaals
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 5-5-1962

Wmr. 1e kl.
H. Steenberghe
Arnhem
ressort Arnhem
25 jaar op 22-4-1962

Wmr. 1e kl.
H. A. v. d. Horst
Boelenslaan
ressort Groningen
25 jaar op 23-4-1962

Adjudant
H. Pastoor
Groningen
ressort Groningen
25 jaar op 27-4-1962

Adjudant
G. H. Dolman
Amsterdam
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 20-5-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

3e JAARGANG No. 11 - JULI 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

Via grensincident bij Wyler naar „wapenarsenaal“ Maasdriel

door de luitenant B. VAN TWILLERT te Nijmegen

(Foto's: Fotopersbureau Gelderland, Nijmegen)

Bij de grensovergang Beek-Wyler, aan de Nederlands-Duitse grens in de buurt van Nijmegen, is op deze zaterdag alles precies hetzelfde als op andere zaterdagen. Enkele Duitsers komen even de grens over om in de Nijmeegse winkels goedkoop inkopen te gaan doen. Verder is er alleen het normale grensverkeer van alledag. Leden van de Koninklijke Marechaussee en enkele douaniers verrichten de voorgeschreven controles. De gewone gang van zaken van altijd. Tegen elf uur komt vanuit de richting Kleef een licht-blauw gekleurde Nederlandse personenauto met grote snelheid naar de grenspost gereden. Na eerst gecontroleerd te zijn door de Duitse douane komt deze auto bij de slagboom aan de Nederlandse kant. Na even wachten is hij aan de beurt. En dat is het begin van een grote, enerverende zaak.

De douanier R. Spin, die al enkele jaren aan deze grenspost dienst doet, onderwerpt de papieren van de inzittenden van deze auto, twee jongemannen in de leeftijd van rond de twintig jaar, en natuurlijk ook de papieren die op hun auto betrekking hebben aan een nauwgezet onder-

zoek. Deze paperassen zijn echter wel in orde. Spin is evenwel nog niet klaar met zijn onderzoek. Hij wil wel eens in de kofferruimte aan de achterkant van de auto kijken. Op zijn verzoek stapt de chauffeur uit en loopt deze met hem mee naar de achterkant van de auto. De kofferdeksel wordt open gemaakt. Spin laat zijn ogen zoekend rondgaan, doch iets bijzonders is er in die kofferruimte niet te vinden. Na verkregen toestemming gooit de chauffeur met een nonchalante handbeweging de kofferdeksel naar beneden, waarna het ding met een klap dichtvalt. De controlerende douanier wil vervolgens ook nog binnen in de auto gaan kijken. Hij vertelt dit aan de chauffeur en vraagt hem de auto iets verderop aan de kant van de weg neer te zetten, om het overige grensverkeer intussen niet te lang op te houden. Deze chauffeur vindt echter dat de nieuwsgierigheid van de douaneman wel wat al te ver gaat. Terwijl hij zal gaan instappen geeft hij de nauwgezette controleur uit protest een duw tegen zijn borst. Deze weet echter van geen wijken en na even gewankeld te hebben staat hij direct weer naast het linker-voortportier van de wagen. De balsturige jongeman is inmiddels ingestapt, heeft het portier dichtgeslagen en de motor reeds gestart. Spin vertrouwt het zaakje niet helemaal meer (of moeten we in dit stadium zeggen: helemaal niet meer) en terwijl de auto

Wild verhaal

Wanneer een wildvreemde u rond koffietijd zou vertellen wat in bijgaand artikel beschreven staat, zou u waarschijnlijk zeggen: „Tsjonge, da's een wild verhaal!“ en het daarna vergeten. Ditzelfde artikel waarin de luitenant B. van Twillert te Nijmegen de waarheid uit de doeken doet over het grensincident bij Wijler, waarvan de (aanvallende) sporen naar het wapenarsenaal Maasdriel voerden, bewijst dat zelfs in het doorgaans zo rustige Nederland van tijd tot tijd op grote schaal dingen kunnen gebeuren die ontoelaatbaar zijn, maar nachttans door bijkomende omstandigheden aan het licht komen. Conclusie: hoe intens de rust, hoe vaag de tip, hoe wild het verhaal, er kán iets in zitten!

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

3e JAARGANG

No. 11 — Juli 1962

VERSCHEIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester

J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas

A. J. Willems te Roermond

Wachtmeester

P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Bonkeweg 29

Lekum bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3,50 per jaar
bij vooruitbetaling

Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

J. Duyker - Groningen

Van Royenlaan 46 - Tel. (05900) 24093

★

Foto omslag:

Overal in het land hebben leden van het Korps Rijkspolitie weer medewerking verleend aan de verkeersexamen. Zij leverden zo een effectieve bijdrage tot de verkeersveiligheid en tot een goede verstandhouding jeugd-politie.
(Foto: Techn. Rech. 's-Gravenhage)

langzaam optrekt naar de plaats, die hij zoëven heeft aangewezen, gaat hij achteruit lopende mee. Daarbij houdt hij zijn linker-hand op het linker-voorportier van de auto, waarvan de ruit naar beneden is gedraaid.

Stilte voor storm

Het brein van de jongeman achter het stuur werkt intussen op volle kracht. Deze knaap weet heel goed dat de douane-man hem niet vertrouwt. Hij weet ook heel goed, dat er alle reden is om hem te wantrouwen. Maar het blijft natuurlijk de vraag in hoeverre die douanier iets op het spoor is. Vele gedachten jagen zo door zijn hoofd. Langzaam rijdend stuurt hij de auto in de richting van de plaats waar hij hem neer moet zetten. De douanier blijft meelopen en houdt nog steeds door het geopende raam zijn hand op het portier. Tot zover is er voor de buitenwereld nog niets bijzonders aan de hand. De nieuwsgierigheid van enkele mensen, die zich bij de grenspost ophouden is uiteraard al wel een beetje geprikkeld. Het gebeurt immers niet zó vaak, dat een auto grondig onderzocht wordt en natuurlijk heeft men ook al lang gezien dat de bestuurder van de auto niet zo erg vriendelijk tegen de douanier was.

Wild-West

Plotseling echter verandert de gang van zaken. Men hoort, dat de chauffeur van de auto een flinke hoeveelheid gas geeft. Vrijwel tegelijkertijd ziet men de lichtblauwe wagen wegstuiven, maar tot aller ontzetting ziet men ook dat de douanier Spin zich aan de linkerkant van de auto tracht vast te klemmen en tenslotte ziet men dat hij aan de voortrazende auto gaat hangen. Aller aandacht is gevestigd op de man die daar aan die auto hangt, een auto die met grote snelheid in de richting van Nijmegen verdwijnt.

Een bloembollen-handelaar, die één en ander heeft zien gebeuren vanuit het Grens-Wissel-Kantoor, waarin hij zich juist bevond, bedenkt zich geen seconde. Hij rent naar buiten, naar zijn auto, die hij daar even te voren geparkeerd had. Nadat hij snel is ingestapt, zet hij met zijn auto een achtervolging in. In deze auto zit ook een broer van de bollenhande-

De officier van justitie mr. A. J. J. Pfeil en de overste A. Cammaert (links) bespreken de moeilijkheden van het onderzoek.

laar. Even te voren zat hij nog lekker in zijn hoekje te slapen, maar door het plotselinge en snelle wegrijden is hij wakker geschrokken. Nog slaperig vraagt hij aan zijn broer wat er eigenlijk aan de hand is. Dan wijst deze door de voorruit op hetgeen er zich voor hen uit op de weg afspeelt.

Bloed. . .

Als de auto, waaraan de douanier hangt, zo om en nabij 500 meter van de grenspost weg is zien de achtervolgers tot hun ontsteltenis dat de douanier van de auto af op het wegdek valt. Meteen stoppen zij en nadat zij zijn uitgestapt gaan zij onmiddellijk kijken hoe de douaneman het maakt. Deze ligt bewusteloos en met een gapende wond aan zijn hoofd op de weg.

De auto die zij achtervolgden rijdt met grote snelheid door en onttrekt zich even later aan het gezicht, doordat hij een in de weg liggende helling afgaat. Helaas denken de achtervolgers niet meer aan deze vluchtende auto. Het is overigens best te begrijpen dat zij van verbouwereerdheid, staande bij de zwaar gewonde douanier, er geen moment aan gedacht hebben de vluchtende automobilisten verder te gaan achtervolgen. Ook kan men zich best voorstellen dat zij door de spanning tijdens de achtervolging geen aandacht hebben besteed aan het kenteken of het merk van de vluchtende blauwe auto.

Een smid, die vlak bij de grenspost

woont en die ook alles had zien gebeuren, heeft ook nog getracht met zijn auto een achtervolging in te stellen. Jammer genoeg moest hij wegens benzinegebrek zijn loffelijke activiteiten al na enkele minuten staken.

Ondertussen was aan de grenspost zelf groot-alarm geslagen. De G.G. en G.D. te Nijmegen en de groepscommandant der rijkspolitie te Beek (groep Ubbergen) de adjudant W. Oor werden snel gewaarschuwd.

De gewonde douanier wordt per ambulance-auto naar één der Nijmeegse ziekenhuizen overgebracht. Een geneesheer constateert een hersenkneuzing, enige ernstige hoofdwonden en een groot aantal bloeduitstortingen.

Onderzoek

De commandant van de groep Ubbergen heeft inmiddels ook de nodige maatregelen genomen. Hij heeft de wachtmeester 1e kl. H. G. ten Broeke naar de grenspost gestuurd met de opdracht ter plaatse een onderzoek te gaan instellen. Ook wordt direct de adjudant G. Groenhuis, van de districtsrecherche te Nijmegen gewaarschuwd. Voorts werden ook de met de dienst belaste Officier van Justitie te Arnhem, mr. A. J. J. Pfeil en de commandant van het district Nijmegen, de overste A. Cammaert, met het gebeurde in kennis gesteld.

Omdat al in het begin van het onderzoek bleek, dat de opsporing van de dader van deze laffe streek een

ingewikkelde en langdurige geschiedenis zou worden, werd al vrij spoedig besloten dat de adjudant Groenhuis en de wachmeester 1e kl. Ten Broeke gezamenlijk het onderzoek in deze zaak zouden gaan instellen.

Een vluchtig verhoor van zeven getuigen bracht in grote trekken aan het licht wat ik u in het begin van dit artikel heb beschreven. Met stellige zekerheid wisten enige getuigen (waaronder een Duitse douanier en twee benzinepompbedienenden) verder nog te vertellen dat alles zich had afgespeeld met een licht-blauw gekleurde Volvo-personenauto. Ook verklaarde men, dat zich in het kenteken van deze auto een X moest bevinden, doch dit laatste wist men niet zo heel erg zeker.

Gehele politie-apparaat in werking

Op deze gegevens werd zo spoedig mogelijk een telexbericht „met dringende telefonische verspreiding” uitgezonden, waarin na een kort relaas van het gebeurde de opsporing, aanhouding en voorgeleiding van de onbekende dader(s) en natuurlijk ook de inbeslagneming van hun auto werden gevraagd.

De Nijmeegse gemeentepolitie en de Verkeersgroep der rijkspolitie in Nijmegen waren reeds eerder telefonisch op de hoogte gesteld omdat de lichtblauwe Volvo nog wel in Nijmegen of in de omgeving van de Keizer Karel-stad zou kunnen rijden. Het hele Nederlandse politie-apparaat werd in werking gesteld. De pers werd ingelicht. De gegevens waarmee gewerkt kon worden waren niet talrijk en dus zou het niet gemakkelijk zijn of worden de daders van deze poging tot doodslag te vinden. Even leek het er op dat de bestuurders van dit kwaad snel waren gevonden, doordat in Nijmegen een lichtblauwe Opel, die beschadigingen aan het linker-voorportier vertoonde, werd gesignaleerd. De eigenaar van deze wagen evenwel wist even spoedig als afdoende aan te to-

nen, dat zijn auto niet de gezochte kon zijn.

Nadat de genoemde maatregelen waren genomen werden die bewuste zaterdag en de daarop volgende zondag besteed aan een uitgebreid verhoor van de getuigen. Tijdens deze verhoren kwam onomstotelijk vast te staan, dat de daders hadden gereden in een lichtblauwe personenauto. Wat het merk van deze auto aangaat liepen de verklaringen nogal uiteen, doch vrijwel zeker moest worden aangenomen dat de auto een Volvo of een Peugeot (type 203), doch waarschijnlijk een Volvo was. Eén van de getuigen hield namelijk bij hoog en bij laag vol, dat het een Volvo was geweest en nog wel één van het bouwjaar 1956.

's Maandags togen adjudant Groenhuis en wachmeester Ten Broeke naar Den Haag om bij de directeur van de N.V. Niham, importrice van de Volvo, te informeren of hij hen in één of andere richting op weg zou kunnen helpen. Deze directeur, de heer A. Meyer, begon het onderhoud met te zeggen dat hij graag alle mogelijke medewerking wilde verlenen bij de opsporing van de daders van deze misselijke streek. Nadat de heer Meyer in grote trekken op de hoogte gesteld was van de gegevens, die op dat moment bekend waren, werden in de archieven van de N.V. vanaf 1955 alle Volvo's met een blauwe of een met blauw verwante kleur opgesnord. Het is aardig hierbij te vermelden dat in deze registratie ook het eventueel overgespoten zijn van vrijwel alle in Nederland rijdende

Volvo's is terug te vinden. Dit was uitermate belangrijk, want de kleur die de auto volgens de getuigen moest hebben („coronation blue"-Sikkens kleurenwaaier nr. 4332) komt bij de Volvo als originele kleur niet voor.

Reconstructie

Tijdens het gesprek van de beide rijkspolitie-ambtenaren met de heer Meyer begon deze laatste, die uiteraard op het gebied van auto's in het algemeen en op het gebied van Volvo-auto's in het bijzonder een expert is, er steeds meer aan te twijfelen of de gezochte auto wel een Volvo moest zijn. Na enig overleg kwam men tot de conclusie dat het het beste zou zijn om op korte termijn een reconstructie van het gebeurde te organiseren. Dit vooral om de getuigen nog eens bij zich zelf te laten overwegen of er inderdaad een Volvo in het spel was geweest.

Met medewerking van de heer Meyer en enkele leden van zijn staf alsook van de Volvo-dealer te Nijmegen werd op de dinsdag daarna om 10.00 uur in het bijzijn van de officier van justitie, mr. Pfeil en de overste Cammaert en onder enorme belangstelling van T.V. en pers een reconstructie gehouden.

Enige malen achtereen werd zo goed mogelijk nagebootst wat op die, voor de douanier Spin zo noodlottige, zaterdag moest zijn gebeurd. Alle getuigen waren hierbij op dezelfde plaats en zoveel mogelijk onder dezelfde omstandigheden als op die

★
De bij de reconstructie gebruikte Volvo, die een MG had moeten zijn, met een douanier als „slachtoffer”.

zaterdag opgesteld. Een paar maal werd gereden met een Volvo en ook werd éénmaal gereden met een Peugeot 203. Een uit het portierraam hangende douane-jas nam de plaats van Spin in.

Nieuw verhoor

Direct na deze reconstructie begon onder leiding van de officier van justitie opnieuw een uitgebreid getuigenverhoor. Nu deze getuigen enkele Volvo's hadden gezien begonnen zij er toch wel hevig aan te twijfelen of de verdachten in deze zaak, wel met een Volvo hadden gereden. Slechts twee getuigen bleven volhouden dat het een Volvo was geweest. Eén hiervan was dezelfde die met zoveel stelligheid in een eerder verhoor had beweerd dat het een Volvo van het bouwjaar 1956 was. Het werd wel even grappig toen hem gevraagd werd uit de op een parkeerplaats staande Volvo's, die bij de reconstructie hadden dienstgedaan de Volvo 1956 aan te wijzen. Vastberaden wees hij even later op een aan alle kanten glanzende nieuwe Volvo 1962. „Dat is hem!”, zei hij. De man was niet tot andere gedachten te brengen. Overigens is de vergissing wel te begrijpen want het model van de Volvo is door de jaren heen niet zoveel gewijzigd.

De andere getuige die zijn hart aan de Volvo had verpand was de Duitse douanier. Hij wist heel zeker te vertellen dat het radiatorscherm van de auto van de verdachten uit horizontaal lopende metalen strips bestond. Dit komt inderdaad bij enkele jaartypen van de Volvo voor. Later zou echter blijken hoe zeer ook deze getuige zich vergist had.

Ook bracht dit getuigenverhoor nog een enkele nieuwigheid aan het licht over het kenteken van de gezochte auto. Had men aanvankelijk verklaard, dat er een X in moest staan, thans wist men nog te vertellen dat de lettercombinatie van het kenteken SB, ST, SR of SP zou zijn geweest. Voor onszelf voegden wij de combinatie SX er nog bij, omdat wij die X toch ook niet wilden loslaten. De eerste indruk van iets is immers meestal de beste? Bovendien heeft SB alleen betrekking op vrachtauto's en SR kan alleen maar op een motorrijwiel of een scooter staan. Doch er diende rekening te worden gehouden

met de mogelijkheid dat een vals of een vervalst kenteken was gebruikt, zodat één van deze twee combinaties toch wel eens juist zou kunnen zijn. Toen aan het eind van het getuigenverhoor nog eens werd gerecapituleerd zonk alle bij het onderzoek betrokken politie-ambtenaren de moed in de schoenen. Meenden wij aanvankelijk enig houvast te hebben, thans wisten we zo goed als niets meer. Het enige dat vaststond was de kleur van de auto, want daar waren alle getuigen het over eens. Het zou niet eenvoudig zijn de daders van het „grensincident” te vinden.

Veel medewerking

Hartverwarmend waren intussen het medeleven en de medewerking die van alle kanten werden ondervonden. Door telexberichten, publicaties in de pers, berichten via de radio, een filmpje van de reconstructie via de T.V. en dergelijke wist heel Nederland wat er aan de grens bij Wijler was gebeurd. Dit blijkt wel hieruit, dat op het groepsbureau te Beek talloze telefonische en ook schriftelijke tips uit alle delen van het land binnenkwamen. Alles werd daar nauwkeurig en overzichtelijk bijgehouden en uiteraard werd aan verschillende politie-instanties verzocht binnengekomen tips na te trekken.

Na de reconstructie vond in Den Haag nog een bespreking plaats tussen de met het onderzoek belaste politieambtenaren en enige experts op autogebied, waaronder vertegenwoordigers van de R.A.I. en de B.O.-V.A.G. Het doel van de bijeenkomst was zo mogelijk te komen tot de vaststelling van het merk van de auto waarin de verdachten hadden gereden. Nadat alle verklaringen van de getuigen over het model en de verdere bijzonderheden van de auto waren verteld kwam men uiteindelijk, in volgorde van waarschijnlijkheid, tot de volgende in aanmerking komende automerken: Volvo, Peugeot (203), Ford Taunus (1955), Lancia (Appia of Aurelia), Morris, D.K.W.

Speld in hooiberg

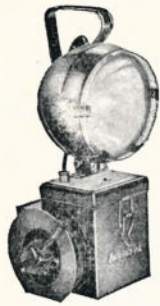
U begrijpt natuurlijk al dat de zaak hiermede voor ons niet gemakkelijker werd. In gedachten zagen wij ons reeds gezeten aan een tafel bij

een enorme hoeveelheid kaartenbakken. Reeds was een ploeg van mensen in het gebouw van de Rijksdienst voor het Wegverkeer, onder leiding van enkele ambtenaren van deze dienst en in samenwerking met het Bureau Documentatie van de Onderafdeling Opsporingsbijstand, bezig de te-naam-stelling van 800 blauwe Volvo's te registreren. Wilden wij langs deze weg onze verdachten vinden, dan zouden we dus ook van de andere merken een overzicht moeten zien te krijgen. Hoeveel Nederlanders dan uiteindelijk gehoord zouden moeten worden valt moeilijk te zeggen, maar zonder overdrijving kan toch wel gezegd worden dat het zoeken werd naar de bekende speld in de hooiberg. Hierbij moet nog worden opgemerkt dat bij dit werk de eerdergenoemde letter-combinatie voor het kenteken in eerste instantie buiten beschouwing werden gelaten, omdat de mogelijkheid van een vals of vervalst kenteken bleef bestaan en ook vanwege de mogelijkheid dat de waarneming van de getuigen op dit punt ook niet betrouwbaar kon zijn.

Onderwijl was de regenjas, die de douanier Spin, op de bewuste zaterdag had gedragen, voor een deskundig onderzoek aan prof. dr. W. Froentjes van het Gerechtelijk Laboratorium overhandigd met het verzoek om na te laten gaan of zich op deze jas of op de knopen ervan mogelijk verfspartikeltjes van de auto van verdachte waren achtergebleven. Dit kreeg des te meer betekenis toen de auto-experts zeiden: „Lever ons de soort en de samenstelling van de verf, dan leveren wij u het merk en het bouwjaar van de auto!” Waren die gegevens éénmaal bekend, dan zou het nog een heel werk geweest zijn de auto die wij moesten hebben te vinden, doch met systematisch werken zou daar wel door te komen zijn.

„Natrekken” . . . .

In de nacht van dinsdag op woensdag togen de met het onderzoek belaste, niet zo erg vrolijk gestemd, weer naar Nijmegen terug. De woensdag werd besteed aan het natrekken van binnengekomen tips en het bestuderen van de lijsten van de bezitters van een blauwe Volvo. Veel

Eisemann
handlamp
KLN 130

De alcalische (Ni-Cd) batterijen in de Eisemann handlampen hebben een zeer lange levensduur en geen zelfontlading. Zij zijn daardoor altijd bedrijfsklaar mits . . . .

zij na gebruik regelmatig en voldoende worden bijgeladen. Hiervoor kunt U het beste de kleine Eisemann gelijkrichter nemen, die speciaal voor deze handlampen ontwikkeld is.

Eisemann
laadapparaat

En als U toch geïnteresseerd bent in laadapparaten, vraagt U dan meteen eens de folder „Eisemann apparatuur voor batterij-onderhoud” bij ons aan. Daarin vindt U o.a. het verdere laadapparatenprogramma van Eisemann, dat een uitgebreide serie zeer moderne gelijkrichters en snelladers omvat.

Gaarne verzorgen wij voor U een demonstratie van het complete Eisemann-programma.

Eisemann

HANDLAMPEN

Alleenvertegenwoordiging voor Nederland

N.V. Willem van Rijn

HAARLEMMERWEG 475 — AMSTERDAM-WEST

Telefoon (020) 18 52 22 (12 lijnen) - Telex 12282 - Postbus 8005

Eén en al geur en smaak!

Het is de moeite waard om uiterst precies te zijn op het merk koffie, dat U koopt. LEKKERE koffie... dat is Douwe Egberts koffie... het fijnste van de plantages... met zorg behandeld... op een speciale wijze gebrand... en door de grote vraag altijd *vers* bij Uw winkelier verkrijgbaar.

DOUWE EGBERTS KOFFIE

lekkere koffie...

vorderingen werden echter niet gemaakt. Het geheel leek hopeloos en het u allen welbekende rode O.D.-formulier (onbekende dader) lag al klaar om ingevuld te worden. Eén van de auto-experts belde op om te vragen of er wel aan een M.G. was gedacht. Met gelatenheid voegden we dit merk bij de andere, die we al wisten. De enige hoop was nog gevestigd op het onderzoek van prof. Froentjes. Doch de uitslag daarvan was nog niet bekend en dus bezaten we onze ziel in lijdzaamheid.

Tip uit Maasdriel

Wie had er toch ooit gedacht dat diezelfde woensdagavond nog de tip zou binnenkomen, die de oplossing van de hele zaak zou brengen. In de loop van de avond belde de postcommandant uit Maasdriel (groep Hedel) op. Deze postcommandant, de opperwachtmeester der rijkspolitie H. van Grevengoed, deelde het volgende mede: „Ik weet niet of u er iets aan heeft, maar ik heb in mijn bewakingsgebied, in het dorp Kerkdriel, wel eens een lichtblauwe auto zien rijden, die wel iets van een Volvo weg heeft. Deze auto is eigendom van een zekere V. Deze V. heeft de laatste tijd een vriendje, K. Het zijn geen beste knapen en ik acht ze wel tot zoiets als daar bij Wijler is gebeurd in staat. V. is op het ogenblik in militaire dienst bij de Pontonniers in Keizersveer en K. werkt bij de vader van V. (wegenbouwer) bij de aanleg van een weg bij Tudderen. Tijdens een onderzoekje, dat ik voorzichtig heb ingesteld heb ik reeds ontdekt, dat K. de afgelopen

zaterdag niet op zijn werk is geweest, terwijl hij er wel had moeten zijn.”

Nu staat V. bij de meeste politieambtenaren in het district Nijmegen bekend als een geducht wildstroker. Ook was van V. bekend dat hij aan de Belgisch-Nederlandse grens al eens op een douanier was ingereeden met een auto. Alle reden dus om aan deze tip meer dan normale aandacht te schenken.

Arrestaties

Direct werd de brigadecommandant van de Koninklijke Marechaussee te Keizersveer ingeschakeld. Hem werd verzocht eens te laten onderzoeken of de auto van V. op het kazerneterrein geparkeerd stond en zo ja of er aan de linkerkant van deze auto beschadigingen voorkwamen. Enige tijd later belde deze brigadecommandant terug dat de auto van V. niet op het kazerneterrein aanwezig was, maar dat hij later op de avond of in de nacht nog eens zou laten kijken.

Wie beschrijft ons aller opluchting toen de volgende ochtend vroeg het volgende telefoongesprek uit Keizersveer binnenkwam: „Nou, gefeliciteerd! We hebben hem. V. is gearresteerd en heeft al bekend. Zijn auto is inbeslaggenomen. Deze auto heeft inderdaad beschadigingen aan de linkerkant. Volgens V. zou ook K. in de zaak betrokken zijn.”

Een verzoek tot aanhouding van K., die zich inderdaad in het correctiegebied bij Tudderen ophield, was gauw gedaan en vervolgens werd met een hart vol vreugde de reis naar

Keizersveer aanvaard. We konden het nog steeds niet goed geloven, maar na een kort verhoor van V. realiseerden we ons dat de zaak toch echt was opgelost. Gelukkig was K. ook spoedig aangehouden en dus konden de telexberichten worden ingetrokken. Ook de pers, die ons in alles terzijde had gestaan, werd met het blijde bericht in kennis gesteld. Doordat V. in militaire dienst was doemde meteen de vraag op wie de zaak nu verder zou behandelen. Na enig overleg „achter de schermen” tussen de officier van justitie en de auditeur-militair werd besloten dat de zaak verder als een normale „burger-strafzaak” zou worden behandeld en dat de verdachten te zijner tijd zouden terechtstaan voor de arrondissementsrechtbank te Arnhem. Het verdere onderzoek werd opgedragen aan de reeds eerdergenoemde adjudant Groenhuis en de wachtmeester Ten Broeke en aan twee leden van de Koninklijke Marechaussee, de adjudant J. Wiersma en de wachtmeester 1e kl. C. P. van Wetering, van de brigade Beek.

Het „hoe en waarom”

In goede harmonie werd de zaak aangepakt. V. en K., die inmiddels naar Nijmegen waren overgebracht, werden duchtig aan de tand gevoeld. In ieder geval zouden de verdachten nog twee belangrijke vragen moeten beantwoorden. 1e: Hoe is het strafbare feit precies gepleegd? en 2e: Wat was het motief van jullie daad? De douanier Spin is ook thans nog niet in staat om gehoord te worden en het blijft de vraag of hij ooit in staat zal zijn te verklaren wat hem precies is overkomen. Maar wij nemen aan, dat de beide verdachten de waarheid hebben gesproken. Daar deze jongelui nog voor de rechter moeten verschijnen past het mij thans nog niet alle bijzonderheden uit de verklaringen van de verdachten te publiceren. Ik zal daarom volstaan met zeer in het kort de hierboven gestelde vragen te beantwoor-

★

Van links naar rechts de luitenant B. van Twillert, schrijver van dit artikel, de getuige, adjudant Groenhuis, een medewerker van de N.V. Niham, twee getuigen. Een jongetje fungeert als gewonde douanier.

De oogst van Maasdriel . . . .
(Foto's: Techn. Recherche Arnhem)

★

buks (Flobert), enkele doosjes Flobert-patronen, maar ook enige dozen 9 mm parabellumpatronen hadden gekocht. Verder kwam tijdens het gesprek met deze wapenhandelaar nog vast te staan dat diezelfde jongelui in het verleden reeds meermalen vuurwapenen en munitie van allerlei soort en kaliber bij hem hadden gekocht.

Biecht . . . .

Toen de verdachten was verteld wat men in Duitsland over hen had medegedeeld stond er klaarblijkelijk voor hen maar één weg meer open: alles eerlijk opbiechten. Zij maakten volledig „schoon schip”, zoals dat in vaktermen heet. Tijdens het verhoor gaven zij toe dat er op de zaterdag van het incident behalve de patronen voor hun vuurbuiks ook nog die parabellummunitie en een vuurbuik onder de achterbank in hun auto verborgen hadden gezeten.

Wapens in Maasdriel

Eveneens bekenden zij in het verleden reeds meermalen vuurwapenen en munitie over de grens te hebben gesmokkeld. Ja, zij gingen zelfs zo ver, dat zij meteen ook maar de namen en de adressen gaven van een aantal inwoners van de gemeente Maasdriel, aan wie zij wel eens gesmokkelde vuurwapenen en/of munitie hadden verkocht. En om het geheel te completeren vertelden zij tenslotte ook nog op welke adressen in Maasdriel vuurwapens aanwezig waren, die niet door een machtiging of vergunning waren gedekt.

„Razzia”

Nu dit allemaal bekend was werd besloten om in Maasdriel een „razzia” te gaan houden met het doel aan het ongeoorloofd bezit van vuurwapenen een eind te maken. De Officier van Justitie te 's-Hertogenbosch onder wiens arrondissement de gemeente Maasdriel ressorteert, werd van de plannen op de hoogte gesteld. Na enig overleg werd besloten dat op de bekende adressen in Maasdriel tegelijkertijd een inval zou worden gedaan. U begrijpt dat voor deze actie een groot

den. Het antwoord op de eerste vraag luidt: „Nadat de douanier zich aan onze auto had vastgeklemd hebben wij zijn handen en armen losgewrikt, zodat hij even later van de rijdende wagen af viel.” En op de tweede vraag: „Wij hadden in Duitsland een paar doosjes met Flobertpatronen gekocht voor een vuurbuik. Wij waren op geen enkele manier bevoegd om die patronen in te voeren. We waren bang dat we ernstige moeilijkheden zouden krijgen, als de douanier die doosjes met patronen zou ontdekken. Dat de douanier zich, bij onze poging om de vlucht te nemen, aan de auto zou vastklemmen was door ons niet voorzien.”

Verder verklaarden deze veelbelovende jongens nog, dat zij de patronen en de buiks waarvoor zij bestemd waren, diezelfde zaterdag nog in de Maas bij Kerkdriel (hun woonplaats) hadden weggeworpen.

De auto van de verdachten was een M.G., de kleur ervan was inderdaad „coronation blue”. Het is spijtig voor de Duitse douanier, maar de metalen strips in het radiatorscherm van deze M.G. lopen verticaal. Het kenteken van deze auto was AP-70-71. Dit kenteken was destijds voor

de auto afgegeven en werd volkomen legaal gevoerd. Achteraf gezien was het dus maar goed, dat we ons niet te veel hebben vastgehouden aan de lettercombinaties, die volgens de getuigen in het kenteken moesten voorkomen.

De verdachten zijn er geen moment bang voor geweest, dat zij ontdekt zouden worden. In de kranten hadden zij gelezen, dat de politie een Volvo zocht. V. had het dan ook niet nodig gevonden om de sporen op zijn auto weg te wissen.

En de rest !

Het wilde er maar moeilijk in, dat de verdachten bij het passeren van de grens alleen maar een paar doosjes patronen bij zich hadden gehad. Daarom werd er een bezoek gebracht aan de Duitse wapenhandelaar, bij wie de patronen waren gekocht. Nu is de wapenhandel in Duitsland niet zo stringent geregeld als bij ons, zodat het moeilijk kon worden precies na te gaan wat de verdachten zoal hadden gekocht. De wapenhandelaar bleek echter van goede wil. Hij herinnerde zich, dat er op de bewuste zaterdag twee Nederlandse jongelui bij hem in de zaak waren geweest. Ook vertelde hij, dat deze knapen toen een vuur-

aantal goed gedisciplineerde en op elkaar ingestelde politieambtenaren nodig zou zijn en u hebt natuurlijk ook al begrepen dat er direct aan de Mobiele Eenheid werd gedacht.

Op een donderdagavond, nog geen 14 dagen na het grensincident werd de Mobiele Eenheid van het district Nijmegen op last van de districtscommandant gealarmeerd. Als verzamelplaats was gekozen het groepsbureau der rijkspolitie te Zaltbommel. Deze plaats ligt niet zo erg ver van Maasdriel, maar aan de andere kant ver genoeg om in die gemeente nog geen argwaan te wekken door het grote machtsvertoon.

Om 22.30 uur was iedereen op de verzamelplaats aanwezig. In het bijzijn van de rechter-commissaris, mr. jhr. G. V. E. M. van Sasse van Ysselt en diens griffier, de officier van justitie, hoofd van het arrondissementsparket, mr. A. W. baron van Imhoff en de substituut-officier van justitie mr. J. Booster uit 's-Hertogenbosch, alsook van de officier van justitie uit Arnhem, mr. A. J. J. Pfeil en de districtscommandant, de overste A. Cammaert, werd het personeel geïnstrueerd. Het peloton werd onderverdeeld in ploegjes van 4 man. Iedere ploeg kreeg een bepaald adres toegewezen. Aan de ploegcommandanten werden uitgereikt: een schriftelijke last tot binnentreden en een instructie-briefje vermeldende de bijzonderheden van het perceel, de bewoners, welke wapens mogelijk aanwezig waren en wat meer van belang kon zijn.

Nadat iedere man was medegedeeld waaruit zijn taak zou bestaan en de officier van justitie, mr. baron Van Imhoff de werkwijze nog eens duidelijk had toegelicht reed het gezelschap in negen auto's naar Kerkdriel, het hoofddorp van de gemeente Maasdriel. Op een van te voren afgesproken punt aan de grens van de gemeente stond de groepscommandant te Hedel, de adjudant C. E. Groen reeds met een aantal gidsen klaar. Omdat de meeste M.E.-leden ter plaatse niet bekend waren kreeg iedere ploeg een gids (een ter plaatse goed bekende politieman) mee. Om $\pm$ 1.00 uur werd de actie ingezet.

Als punt van samenkomst na de actie stond ons dank zij de medewerking van de burgemeester van Maasdriel,

mr. J. M. Bonnike, die van te voren uitgebreid was ingelicht, het gemeentehuis ter beschikking. In het gemeentehuis werden vlot een paar verhoorkamers, een wachtkamer, een arrestantenverblijf en niet te vergeten ook een keuken ingericht.

Om $\pm$ 1.15 uur kwamen de eerste ploegen het gemeentehuis reeds binnen. Tot onze vreugde brachten zij arrestanten en ook vuurwapenen en munitie mee. Deze ploegen hebben bijzonder snel en efficiënt gewerkt. Hoewel hierbij direct gezegd moet worden dat zij ook een beetje geluk mee hadden. Andere ploegen ondervonden meer moeilijkheden en zelfs moest op een gegeven moment de assistentie van een speurhondgeleider worden ingeroepen, omdat men in het duister kans had gezien een wapen in een boomgaard weg te gooien.

Rijke oogst

Tegen vijf uur kon de balans worden opgemaakt. De oogst bestond uit: 2 vuurbuksen, 1 geweer, 1 parabelum (9 mm), alles met bijbehorende munitie, en ook nog wat achtergebleven oorlogstuig, zoals delen van granaten en verder nog wat jachtgeweerpatronen enzovoort.

De arrestanten verleenden voor het merendeel de vereiste medewerking, maar natuurlijk waren er ook weer een paar die in alle talen zwegen. Deze laatsten werden nog enige tijd voor verhoor vastgehouden. Gelukkig verkozen ook zij de vrijheid zodat al spoedig nog 1 vuurbuks, 1 stengun en 1 parabellum, alle met bijbehorende munitie bij de buit konden worden gevoegd.

Wel aardig is het misschien nog te vermelden, dat zich onder de buit ook de artikelen bevonden, die op de zaterdag van het grensincident door V. en K. over de grens waren gesmokkeld. U begrijpt, dat wij na die nacht tevreden huiswaarts keerden.

Terugblik

Iets, dat ook beslist verteld moet worden is het volgende nog. Bij het begin van het onderzoek vertelde één der getuigen dat zij gezien had, dat zich achter in de kofferruimte van de auto der daders een raam van houten latten bevond.

Deze bijzonderheid was ook naar voren gebracht in de vergadering met de auto-experts, waarover ik u al verteld heb. Aan het eind van deze

vergadering beloofde de vertegenwoordigers van de R.A.I. en de B.O.-V.A.G. dat zij alle bij hun organisaties aangesloten leden zouden aanschrijven om mogelijk langs deze weg iets dichter bij een oplossing te komen. Toen een garagehouder in Den Haag deze aanschrijving kreeg herinnerde hij zich, dat hij voor één van zijn cliënten al eens een raamwerk van houten latten in de kofferruimte van een auto had gebouwd. Deze auto was ook lichtblauw gekleurd. Het merk van de auto was M.G. Het was erg sneu voor deze garagehouder, dat zijn tip eerst binnenkwam op een tijdstip waarop de verdachten al ongeveer een uur onder arrest waren. Aan de andere kant is het leuk te ontdekken dat wij door de tip van deze garagehouder uiteindelijk ook bij de daders terecht zouden zijn gekomen. Hoe het verdere verloop in deze affaire zal zijn moet natuurlijk worden afgewacht. De zaak van de Staat der Nederlanden contra V. en K. zal over enige tijd op de rol staan. Hun gevaarlijk spel is uit.

De toestand van douanier Spin verbetert langzaam maar zeker. De handelende geneesheren zijn hoopvol gestemd en wij hopen dat Spin over enige tijd weer in staat zal zijn werk aan de grens te verrichten.

Aan het eind van dit relaas wil ik nog graag even memoreren welk een medeleven en medewerking wij tijdens dit onderzoek van alle zijden hebben ondervonden. Men zegt wel eens dat het Nederlandse volk een verdeeld volk is en dat de gemiddelde Nederlander de politie niet welgezind is. Soms lijkt het er inderdaad op dat deze beweringen juist zijn, maar tijdens ons onderzoek in deze zaak hebben wij gemerkt, dat hetzelfde Nederlandse volk als het erom gaat een groot onrecht te bestrijden, echt wel één is en de politie in alles terzijde staat. Dat wij dit mochten constateren, heeft ons bijzonder goed gedaan.

Tot slot wil ik er dan nog eens op wijzen dat plaatselijke bekendheid voor een rijkspolitieman uitermate belangrijk is. Dank zij deze plaatselijke bekendheid van de opperwachtmeester Van Grevengoed kon binnen een week de hand worden gelegd op de verdachten in een zaak, die aanvankelijk onoplosbaar scheen.

„Het Roer Recht” keten van activiteiten van reserve-rijkspolitie in District Roermond

door de adjudant J. RANSELAAR te 's-Gravenhage

„Ideeën hebben benen” heet een belangwekkend boekje van Peter Howard. De waarheid hiervan bleek ons toen wij op uitnodiging van de Districtscommandant Roermond, naar Swalmen reisden, eigenlijk alleen maar om een manifestatie rond het Reservisten-Fanfarekorps bij te wonen. Ook dit idee kreeg benen. Nadat we geluisterd hadden naar de op bewaam wijze gespeelde marsen — tempo, samenspel en klank waren voortreffelijk — konden we de verleiding niet weerstaan ons eens te verdiepen in de historie van de Reserve Rijkspolitie van het district Roermond.

De districtscommandant Roermond, de overste P. J. van Boon, werd na de bevrijding van ons land uit hoofde van zijn werkzaamheden bij het Militair Gezag te Nijmegen, al dadelijk geconfronteerd met de moeilijkheden die zich voor doen wanneer de beroepspolitie de standplaatsen heeft verlaten en er geen tijdelijke vervangers zijn. Zo waren in 1944 de politiegelederen op het platte land rond Nijmegen door verschillende oorzaken ernstig gedund. Velen hadden de gebieden waar oorlogshandelingen plaats vonden, moeten onttruimen; anderen waren in verband met hun aandeel in het verzet en de ongezonde belangstelling van de bezetter, ondergedoken teneinde lastige vragen te ontgaan. De diensten konden onmogelijk met de weinige beschikbare mensen worden verricht, zodat toen reeds een 50-tal burgers werd aangetrokken om als hulppolitie dienst te doen.

De overste Van Boon zag in dat het ook in de toekomst niet ondenkbaar kon zijn dat de beroepspolitie — om welke reden dan ook — voor geruime tijd de standplaats zou moeten verlaten en dat dit vertrek storend zou werken op een goed functioneren van de politiedienst.

Toen dan ook de internationale politieke toestand in 1948 oorzaak was dat er onder meer bij de Rijkspolitie werd overgegaan tot het aanstellen

van Reservisten, toog hij onmiddellijk aan het werk om met plaatselijke autoriteiten en de groepcommandanten, de opbouw van de Reserve Rijkspolitie in zijn district ter hand te nemen. De werving verliep wisselvallig: soms meldden zich vele Reservisten op één avond maar soms gebeurde het ook dat zich in de loop van een avond er zich 3 opgaven maar dat die zich aan het einde van de bijeenkomst weer terugtrokken. Zoals elders moest ook hier het kleden van de Reservisten op gang komen, maar in 1950 waren velen van een uniform voorzien.

Veel aandacht werd besteed aan de „binding” en het op peil houden van de belangstelling wanneer de Reservisten reeds enkele jaren de oefenavonden hadden bijgewoond en de voor hen bestemde leesstof voldoende beheersten. Dit blijkt wel zeer duidelijk uit het volgende voorval. Een Reservist had in 10 jaar tijd nog nimmer een oefenavond verzuimd. Toen hij 25 jaar getrouwd was, moest hij om die reden wel thuis blijven. Men vond het echter zo jammer dat zijn „record” hierdoor zou sneuvelen, dat men besloot voor die keer de oefenavond bij hem thuis te houden! Reeds werd gewezen op het belang van het Reservisten-Fanfarekorps als bindingsmiddel. Een andere mogelijkheid werd gevonden in het mededelingenblad, dat uitgegroeid is tot een graag gelezen periodiek, voorzien van een keurig bedrukte, oranje-keurige omslag. In de naam „Het Roer Recht” is niet alleen de naam vermeld van de rivier die midden door het District loopt, maar daarin is tevens te kennen gegeven welke „koers” de Reservisten dienen te varen om te doen wat van hen wordt verwacht.

Wie eens bladert in „Het Roer Recht” ontdekt welke activiteiten er voor de Reserve Rijkspolitie zijn. Wij lazten over contactvergaderingen, schietwedstrijden, paraatheidsoefeningen, wandelmarsen, optreden van de Fanfare, examens voor geoefenden buitengewoon-geoefend man, bindingsavonden, dagtochten, enz. enz. Het mededelingenblad blijkt een uitstekend middel om het contact te onderhouden. Een bezielend woord van de Districtscommandant ontbreekt in geen enkel nummer.

Dat de Reservisten in het district Roermond een goede opvatting van hun taak hebben en ook hun verhou-

ding tot het beroepspersoneel juist zien, bleek ons uit hetgeen een Reservist in „Het Roer Recht” schreef ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Reserve-Rijkspolitie. Daaruit citeren we:

„Als we ons gaan bezinnen op de tijd die achter ons ligt dan denken we onwillekeurig dat we nog niet zo erg veel gepresteerd hebben als politie-reservist. We hebben meer of minder trouw de lessen gevolgd en het diploma gewoon- of buitengewoon geoefend man behaald, maar de eigenlijke politiedienst hebben we nog niet of maar heel weinig behoeven te verrichten. Dat is eigenlijk een goed teken, want de Reserve-Rijkspolitie komt alleen in actie bij buitengewone omstandigheden en naar die buitengewone omstandigheden verlangt eigenlijk niemand. Toch is de tijd die we in de afgelopen 10 jaar aan de Reserve-Rijkspolitie hebben besteed, geen verloren tijd. Onze commandanten van hoog tot laag hebben in die 10 jaar de gelegenheid gekregen om van de Reserve Rijkspolitie te maken wat het nu is: een geheel van gezagsgetrouwe reservisten die heus wel weten dat ze de beroepspolitie niet kunnen vervangen en dat ook nooit zouden willen, maar die bereid zijn en naar we hopen ook bewaam, om de beroepspolitie bij te staan als dat bij buitengewone omstandigheden nodig zou zijn. Ook al hebben wij dan nog geen actieve politiedienst behoeven te verrichten, de afgelopen 10 jaar zijn zeker goed besteed, al zou het alleen maar zijn door het feit dat we er zijn!

Tot slot nog enkele cijfers over de Reserve Rijkspolitie in het district Roermond. Op 1 juni 1962 bedroeg de totale sterkte 333 man. Hiermede behoort Roermond tot de 7 districten waar meer dan 300 reservisten zijn. Er zijn 2 Reserve-Adjudanten, van wie er een dirigent is van het Reservisten-Fanfarekorps.

Vijftig reservisten hebben de rang van Wachtmeester 1e klasse, 111 reservisten zijn buitengewoon-geoefend-man en 91 reservisten zijn geoefend-man. Aan 59 reservisten werd de medaille voor 10-jaar trouwe dienst uitgereikt.

Reservisten-fanfarekorps huldigde oud-burgemeester Ch. Strens van Swalmen

door de adjudant J. RANSELAAR te 's-Gravenhage

Een typisch Limburgse aanblik bood het plaatsje Swalmen — zo schilderachtig gelegen aan de Swalmse Beek — toen het Reservisten-Fanfarekorps van het district Roermond de inmiddels afgetreden burgemeester van Swalmen — de heer Ch. Strens — een muzikale hulde aanbood, ter gelegenheid van zijn benoeming tot ere-voorzitter van het Fanfarekorps. Typisch Limburgs was ook de omgeving waar deze ovatie plaats vond: het Raadhuis op het Marktplein, geflankeerd door Harmonielokaal en Kerk — aan de ingang van laatstgenoemd gebouw de belangstellend luisterende Pastoor en Kapelaan — en de onmisbare burgerij.

Een wel bijzonder geschikte omgeving om de goede en juiste verhouding: plaatselijke overheid-burgerij (reserve)gezagsdragers, op ongezochte wijze tot uitdrukking te brengen. Immers in een rechtsstaat waar de vrijheid van denken en leven op democratische wijze — zoals in Nederland sinds eeuwen gekend en begerd — in de volksaard ligt verankerd, daar zijn overheid, geestelijkheid, burgerij en gezagsdragers, allen belanghebbenden bij het voortduren van deze vrijheid.

Hiervan getuigde ook de toespraak van de districtscommandant — de overste P. J. van Boon — tot de afgetreden burgemeester Strens bij het aanbieden van een gecalligrafeerde oorkonde, vermeldende de benoeming tot ere-voorzitter. In grote lijnen bracht de overste in herinnering het werk van het Nationaal Instituut Steun Wettig Gezag en de opbouw van de Reserve Rijkspolitie in het district Roermond. Bijzonder veel steun had hij daarbij ondervonden van burgemeester Strens. Deze steun betrof niet alleen het aankweken van begrip voor de Reserve-Rijkspolitie, neen burgemeester Strens had er ook oog voor dat er voortdurend aandacht zou moeten worden besteed aan het levendig hou-

den van de doelstelling van het Reserve-Instituut en dat mogelijkheden moesten worden gezocht om de „binding” te bevorderen van de Reservisten onderling en waar mogelijk ook ten aanzien van de burgerij. Zo'n mogelijkheid werd gezien in een Reservisten-Fanfarekorps, aanvankelijk opgericht door de Reservisten van de groep Arcen, maar al spoedig uitgroeïend tot een Districts-Fanfare. Bij het verwezenlijken van de plannen hiervoor verleende burgemeester Strens daadkrachtige hulp door — in samenwerking met burgemeester L. Kirkels van Horn — zijn collegae te interesseren, waardoor naast veel medewerking, ook door nagenoeg alle Rijkspolitiegemeenten in het district

Roermond, een financiële bijdrage werd toegekend, die tot heden nog steeds wordt verstrekt.

Zo verkreeg de Reserve-Rijkspolitie in het district Roermond — hetgeen uniek is in den lande — de beschikking over een bindingsmiddel voor de Reservisten maar ook een middel om van tijd tot tijd naar buiten op te treden waardoor contact wordt gelegd met de burgerij.

De overste vertelde zo juist teruggekeerd te zijn van de grote NAVO-oefeningen aan onze grote rivieren, waaraan door Engelse-, Duitse- en Nederlandse militaire eenheden werd deelgenomen. Onwillekeurig gingen zijn gedachten terug naar een goede 20 jaar geleden, toen deze rivieren eveneens objecten waren van militaire activiteiten, doch toen niet — zoals nu — bij wijze van oefening, maar als onderdeel van een verschrikkelijke oorlog. In de daaraan voorafgaande jaren was het met de „geestelijke weerbaarheid” van ons volk droevig gesteld. Het was de tijd van „het gebroken gewoortje”, demonstratief gedragen op de revers van de kleding: ook de tijd van „geen man en geen cent” voor leger, marine en luchtmacht!

De huidige welvaart kon wel eens tot gevolg hebben dat de zorg voor het hoogste goed, de „geestelijke vrijheid” gaat verslappen. Het verleden leert ons dat het een merk-

★
De overste Van Boon bood de heer Strens een fraai gecalligrafeerde oorkonde aan, waarop de benoeming van deze oud-burgemeester tot ere-voorzitter van de reservisten-kapel is vastgelegd.

Burgemeester Pesch zegde die medewerking voor de toekomst toe.

waardige karaktertrek van ons volk is, pas aan het behoud van de vrijheid te denken, wanneer die vrijheid eigenlijk al verloren is! Typisch Limburgs noemde de overste de goede burgerzin die in deze provincie wordt aangetroffen. Het aantal van ruim 300 man dat deel uitmaakt van de Reservisten-Rijkspolitie in het district Roermond, is daar een tastbaar bewijs van.

Voor het grote aandeel in alles wat met betrekking tot de reserve-Rijkspolitie — en in het bijzonder ten opzichte van het Fanfarekorps — in het district Roermond tot stand is gekomen, achtte de overste het een voorrecht de heer Strens — die reeds ere-lid was — thans het ere-voorzit-

terschap te mogen aanbieden. Tot de aanwezige nieuwe burgemeester, de heer P. Pesch, zei de overste dat uit een en ander blijkt, hoe de geest en de verhouding Reserve-Rijkspolitie-burgerij in de gemeente Swalmen — maar gelukkig ook in vele andere gemeenten van het district Roermond — zijn en dat hij zich gaarne aanbevolen houdt voor de onmisbare steun van de heer Pesch in de toekomst.

De heer Strens dankte voor de muzikale hulde, het aangeboden ere-voorzitterschap en de bijzonder fraaie oorkonde. Zijn werkzaamheden voor het Nationaal Instituut Steun Wettig Gezag in het algemeen en die voor de Reserve Rijkspolitie in het bijzonder overziende, moest hij — in alle bescheidenheid — toegeven inderdaad een steentje te hebben bijgedragen tot het bevorderen van de geestelijke weerbaarheid in Limburg. Hij zei deze taak altijd een bijzonder belangrijk aspect van het burgemeestersambt te hebben gevonden. Hetgeen op dit punt bereikt is, was echter alleen mogelijk door de medewerking van zijn collegae en de bereidwilligheid van de Limburgse bevolking om persoon en tijd in dienst te stellen van de gemeenschap. Hij zeide dat door het aanbieden van het ere-voorzitterschap in plaats van een afscheid, een nog hechtere band is ontstaan en waar mogelijk zal hij niet nalaten zijn steun aan deze nuttige zaak te blijven geven.

Burgemeester Pesch — kennelijk verast door de prestaties van het Reservisten-Fanfarekorps en de spontane wijze waarop zijn ambtsvoorganger werd gehuldigd — verklaarde zich gaarne bereid de tot dusver gevolgde gedragslijn ten opzichte van de Reserve Rijkspolitie en het Fanfarekorps te bestendigen.

De muziekkapel van de Reserve Rijkspolitie in het District Roermond bij de huldiging van oud-burgemeester Strens.

Reservist betrapt dieveggen

door de opperwachtmeester
Th. DE GROOD te Swalmen

Dat ook voor de reservisten een taak is weggelegd heeft de reserve-wachtmeester P. F. Schoenmakers van de groep Swalmen bewezen. Op een zaterdagmiddag bevond hij zich met zijn echtgenote en kinderen in een warenhuis (Hema) te Roermond. Terwijl hij door de zaak liep zagen zijn ogen (door praktische oefeningen getraind) een tweetal dames, die zich op verdachte wijze ophielden bij een toonbank waarop ondergoed lag. Toen hij wat meer aandacht aan hen besteedde zag hij dat zij bezig waren dit ondergoed weg te nemen en in een boodschappentas stopten. Ongemerkt probeerde hij de chef van de zaak te bereiken doch de dames „roken” vermoedelijk onraad en namen de benen. Met strafvordering in gedachten achtervolgde hij de dames en bij de deur aangekomen belette hij hen de zaak te verlaten. Toen de chef van de zaak arriveerde kon hij zich over deze dames ontfemen en op zijn beurt overgeven aan de recherche van de gemeentepolitie te Roermond. Bij het onderzoek bleek dat de tassen waarin de dames het gestolen ondergoed hadden gedeponeerd, reeds bij de ingang van de zaak waren gestolen. De waarde van het ontvreemde bedroeg ongeveer honderd gulden. Dat de chef van de zaak waardering had voor het optreden van deze reservist spreekt vanzelf en dat de Reserve-Rijkspolitie een onmisbaar onderdeel is geworden van het Korps is weer eens gebleken.

Beroepspersoneel en reservisten in avondvierdaagse

door de res.-wachtmeester H. NAUS te Deurne

Een van de takken van sport waarvoor de belangstelling in de laatste 15 jaar enorm is gestegen, is wel het wandelen. Werden de deelnemers aan „het” wandelsport-evenement de Vierdaagse Afstandsmarsen te Nijmegen vóór 1940 geteld bij enkele honderden, thans ligt dat aantal rond de 14.000. De propaganda voor de wandelsport heeft het nederlandse volk zo aangesproken, dat thans in nagenoeg elke gemeente wel eens een wandelmars wordt uitgeschreven. De meeste deelnemers trekt wel de „avondvierdaagse”. Ook hier gaat het niet — zoals bij andere takken van sport — om „top”-prestaties, waar uitsluitend „cracks” kansen hebben. Afstand en tijd zijn zodanig gesteld, dat ieder met een „motor van het allerbeste merk” en „een paar flinke benen” — zoals het vierdaagse lied zegt — zonder bezwaar kan deelnemen.

Dit jaar werd ook in Deurne voor het eerst een avondvierdaagse gehouden en wel met groot succes want er verschenen bijna 1000 deelnemers aan de start, waaronder beroeps- en reserve-personeel van het Korps Rijkspolitie. Ondanks de minder gunstige weersomstandigheden —

het 1e halfjaar 1962 zal wat het weer betreft in de toekomst spreekwoordelijk worden — legden beroepspersoneel en reservisten de marsen vlot af en werden zij aan het eind van het parcours op de 4e dag met een hartelijk applaus beloond en in de bloemen gezet. De reservisten van de groep Deurne verwierven bovendien de 3e prijs.

REÛNIE OUD- VELDARTILLERISTEN

Voor de oorlog waren het vierde en achtste regiment veldartillerie vele jaren in Ede gelegerd en tal van militairen zullen ongetwijfeld met plezier terugdenken aan hun diensttijd daar. Na de bevrijding werd al eens een reünie voor oud-artilleristen gehouden en in augustus volgt er weer een (vermoedelijk 22-8-'62). Het is van belang, dat het reünie-comité van tevoren weet wie er allemaal komen. Daarom geve men zich zo spoedig mogelijk op bij de heer L. van Rij, Mathenesserstraat 2, Rotterdam-Z. De heer Van Rij verstrekt ook gaarne alle *gewenste* inlichtingen.

LEZERS GRIJPEN DE PEN

Nummer Rijbewijs op de drie delen

In het Korpsblad Rijkspolitie schreef de wachtmeester B. Kreft te Zoetermeer enige tijd geleden over een geval van vervalsing van een rijbewijs tijdens een door hem gehouden controle. Dit betrof een rijbewijs, dat in een driedelig etui was geborgen en waarvan het laatste of derde deel (de categorie-aanduiding) belegd was door een derde deel van een ander (reeds ongeldig geworden) rijbewijs. Als gevolg hiervan reed de bestuurder ogenschijnlijk met een rijbewijs voor die categorie, waarmee hij het motorrijtuig bestuurde.

Een soortgelijk geval heb ik een aantal jaren geleden ook eens gelezen in het Algemeen Politieblad. Het is met

Eenvoudiger controle mogelijk

eenvoudige middelen mogelijk direct een dergelijk vervalst rijbewijs te herkennen, indien bij alle Provinciale Griffies dezelfde werkwijze wordt toegepast, als bij de provinciale Griffie te Leeuwarden wordt gevolgd. Daar voorziet men niet alleen het eerste deel van het rijbewijs van een volgnummer, doch ook het tweede deel (voor adreswijziging bestemd) en het derde deel (de categorie-aanduiding). Bij controle door de politicambtenaar behoeft deze dus het rijbewijs niet meer uit het etui te nemen, doch kan dan volstaan met vergelijking van de drie daarop gestelde gelijke nummers.

Het is mij niet bekend of dit alleen bij de provinciale Griffie in Friesland zo geschiedt, doch tijdens de door mij gehouden controles van de rijbewijzen is mij opgevallen dat vele Provinciale Griffies deze werkwijze niet toepassen. Mogelijk dat door de Overheid richtlijnen ten aanzien daarvan gegeven kunnen worden.

De opperwachtmeester
Th. A. Dijkman
Rauwerd (Fr.).

In de brievenbus van het groepsbureau te Blaricum, normaal enkele malen per dag stampvol gewichtige ambtelijke stukken, is enkele weken geleden het voorjaar binnengevlogen: een mezenpaar bestemde de brievenbus tot kraamkamer en bouwde er een nest. Een veiliger plaats kan een béétje intelligente vogel nauwelijks bedenken, zo is gebleken. De groepscommandant, de adjudant D. J. Looyen en zijn mensen zorgen, behalve voor veiligheid van de mensheid, nu namelijk ook voor de veiligheid van de „groepsmezen”. Over de brievenbus kwam een briefje: „Geen brieven inwerpen, vogelnestje.” Het mezenwifje zette zich te broeden op tien eitjes en de groep Blaricum hield de gang van zaken in het oog. „Volgende week moeten ze uitkomen,” zei de adjudant, toen wij hem tussentijds opbelden. Het klopte: tien kleine meesjes hielden de bekjes wijd opengesperd en de groep Blaricum heeft nu twaalf dankbare mezen.

(Foto's: Technische Recherche Amsterdam)

„Groepsmezen in de bus” te Blaricum

F. DE JAGER: Nestor van de reserve-adjudanten

door de adjudant J. RANSELAAR te 's-Gravenhage

De Reserve-Adjudant F. de Jager van het district Roermond, hoopt binnen enkele weken zijn 70ste verjaardag te vieren. Met het bereiken van de leeftijd der sterken in zicht, mogen wij wel terecht spreken van „nestor” der Reserve-Adjudanten. In verband hiermede en met hetgeen we schreven over de Reserve-Rijkspolitie in het district Roermond, menen wij ook een en ander over de Reserve-Adjudant De Jager te mogen vermelden.

Op verschillende wijze heeft hij in zijn lange ambtelijke loopbaan zijn land mogen dienen. Na de militaire dienstdienst (van 1914 tot en met 1918) werd hij 3 jaar gedetacheerd in Curaçao, waarna hij dienst nam bij het Korps Politietroepen. De bezetting maakte daar een eind aan en bracht hem bij de Marechaussee. Na de bevrijding trad hij toe tot het Korps Rijkspolitie.

Verscheidene onderscheidingen vielen hem ten deel, nl.: Mobilisatiekruis 1914-1918; Oorlogsherinneringskruis met de gesp; Bronzen Kruis (6-2-1947) en de Ere-medaille verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau in goud.

Toen in 1948 in het district Roermond met de werving voor de Reserve Rijkspolitie werd gestart, was de adjudant De Jager commandant van de groep Gennep. Hij verzamelde al spoedig een 20-tal reservisten voor zijn groep en enkele jaren later — op 10 maart 1950 — kon hij als districtsadjutant meewerken aan de opbouw van de Reserve-Rijkspolitie in het district Roermond.

Na zijn pensionering — op 1 december 1954 — werd hij aangesteld als Reserve-Adjudant in het district Roermond. In deze functie kon hij zich geheel aan de propaganda en werving voor en van reservisten wijden. Door zijn enthousiasme bezieldde hij velen en steeds nog heeft hij een groot aandeel in het levendig houden van de belangstelling van de reservisten maar ook van het beroepspersoneel. Aangezien het slechts bij hoge uitzondering voorkomt dat een Reserve-Adjudant na zijn 65e jaar mag aanblijven, is het duidelijk dat hier — naast de moeilijkheid van het vinden van een opvolger — de persoonlijke kwaliteiten van betrokkene wel van overwegend belang zijn. Wie met hem spreekt wordt wel „warm” gemaakt voor de Reserve-Rijkspolitie, maar verneemt weinig — voor ons doel te weinig —

van zijn eigen aandeel. Hij wil dienen en daarmee „uit”! Van anderen weten wij dat hij in de bezetting meermalen blijk gaf van zijn goed vaderlandse instelling — met alle risico's daaraan verbonden — en dat hij meer dan eens een landgenoot voor arrestatie door de be-

F. DE JAGER

zetter heeft weten te behoeden en uit diens handen heeft weten te halen. Zo hoorden wij ook dat er door zijn voorbeeld en nauwgezette plichtsbetrachting grote opvoedende kracht van hem uit ging. Wij weten dat hij zelf deze mededelingen niet op prijs stelt, daarom willen wij niet nog meer vertellen. Maar ieder die hem kent wordt getroffen door zijn vitaliteit en moet wel de indruk krijgen met een man te doen te hebben, die er niet van houdt om tussen de moeilijkheden door te laveren maar er recht op af gaat! Door hetgeen wij over hem hoorden is die indruk „overtuiging” geworden! Het moet voor hem wel een voldoening zijn dat wanneer hij straks het uniform voor goed uittrekt, zijn zoon het Korps Rijkspolitie blijft dienen.

Vanaf deze plaats wensen wij de Reserve-Adjudant F. de Jager straks te midden van allen die hem dierbaar zijn een bijzonder prettige verjaardag, nog veel succesvolle arbeid voor de resterende dienstdienst en daarna nog vele jaren van welverdiende rust.

Eerste Rijkspolitie-Noord-Nederland-Rit volledig geslaagd

Burgemeesters, beroepspersoneel en reservisten samen op „puzzeltocht”

„Sla linksaf bij afbeelding koe langs de weg”, aldus een van de aanwijzingen voor de eerste Rijkspolitie-Noord-Nederland-rit voor burgemeesters, beroepspolitie, en reservisten. Bijna iedereen ging linksaf zonder op te merken dat de eerste afbeelding geen koe maar een stier was. Zelfs de deelnemer, die jaren slager is geweest trapte erin. Feiten als dit hebben ertoe bijgedragen dat die eerste Rijkspolitie-Noord-Nederland-rit een succes is geworden.

Zeventig deelnemers uit het gehele Noorden startten in Oosterwolde voor een ontdekkingsstocht langs een route van 114 kilometer, die ontstond door een initiatief van de ma-

joor G. van Dijk, commandant van het district Heerenveen der Rijkspolitie, dat direct aansloeg en waarvoor onder meer de adjudant De Vries en opperwachtmeester De Jonge veel werk hebben verzet, evenals de wachtmeester 1e kl. F. Fokkema uit Grouw die de route uitzette, zulks in samenwerking met de Motorclub Oosterwolde en met medewerking van de BP, die de benzine beschikbaar stelde en er daarmee voor zorgde dat de deelnemers, die met eigen materieel en in eigen vrije tijd reden, ook onbekommerd en opgewekt, zij het onnodig een stuk aan de route toevoegden, zoals de deelnemer die 300 kilometer aflegde om 114 kilometer vol te maken.

Niet slechts de laatste 14 km strip, niet de acht tijdcontroles of de dertien routecontroles, waar slechts vijf goede bij waren, leverden op deze tocht veel hoofdbrekens op. Er scholen in deze tocht vele mysteries, voetangels en klemmen. Ergens in de beschrijving stond dat de deelnemers bij drie benzinepompen moesten afslaan. Dat deed menigeen prompt zonder te zien dat bij de eerste drie pompen een pomp voor dieselolie

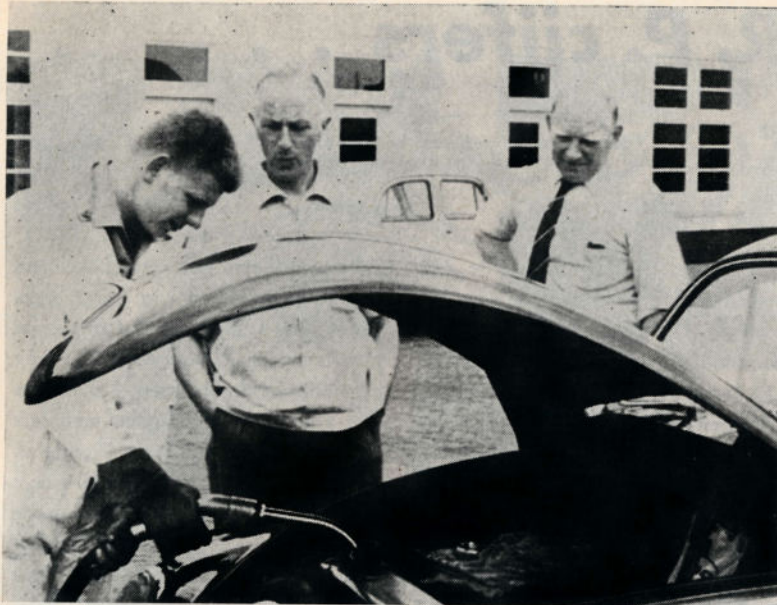
Met eigen materieel en in eigen tijd reden 70 deelnemers de Rijkspolitie-Noord-Nederland-rit.

★

stond. De drie onvervalste benzinepompen stonden verderop. Nou ja, dat vele deelnemers een dierenkop in een boerderijgevel niet opmerkten is te verwaarlozen. En dat velen prompt af sloegen bij een Gereformeerde Kerk die 18e eeuws moest zijn, maar het immers niet kon zijn, is weer een andere zaak. Verkwikend en wellicht symbolisch bedoeld

★
De BP zorgde niet slechts voor benzine, maar o.a. ook voor schone voorritten van de wagens die aan de start verschenen. De deelnemers hadden én de brandstof én een „goed doorzicht” broodnodig . . .

Burgemeester Cavaljé van IJlst met zijn kaartlezer, de wachtmeester J. Worst voor de start.

was dat ook hierbij het Korpsblad Rijkspolitie ergens als oriënterend materiaal diende.

In hotel „De Zon” te Oosterwolde reikte de majoor Van Dijk de prijzen uit, waarbij hij terecht wees op de betekenis van het feit dat burgemeesters, beroepspersoneel en reservisten die samen een eenheid moeten vormen ten aanzien van gezagshandhaving, samen een dergelijke rit rijden en van gedachten wisselen buiten ambtelijke sfeer. Hij deelde voorts mee dat het in de bedoeling ligt van de Rijkspolitie-Noord-Nederland-rit een jaarlijks terugkerend evenement voor deelnemers uit het gehele land te maken. Uiteraard bracht hij dank aan allen, die tot het slagen van deze eerste rit bijdroegen en niet in de laatste plaats aan de BP die behalve voor benzine, ook zorgde voor start- en finishdoeken, startkaarten en -nummers en wat dies meer zij.

Er waren voor deze rit drie wisselprijzen, waarbij ook een zilveren beker behoorde, die de winnaars mogen houden en nog acht andere prijzen. De eerste prijs voor het beroepspersoneel, een zilveren wisselbeker, beschikbaar gesteld door de uitgevers van werken op politiegebied en van het Korpsblad Rijkspolitie, namelijk Schaafsma & Brouwer te Dokkum, ging naar de wacht-

meester 1e kl. J. Onrust te Appelscha, die met 204 strafpunten ook de wisselbeker van de Motorclub Oosterwolde voor de beste motorrijder

in de wacht sleepte. De eerste prijs voor reservisten, een plaquette, beschikbaar gesteld door de Commissaris der Koningin in Friesland, mr. H. P. Linthorst Homan, was voor de reserve-wachtmeester Sj. S. Postma te Longerhou met 23 strafpunten. De eerste prijs voor burgemeesters kwam in handen van de heer J. C. Cavaljé te IJlst, die 79 strafpunten had. De vierde prijs werd gewonnen door de reserve-wachtmeester S. de Haan te Waskemeer (102 strafpunten), de vijfde prijs door de reserve-wachtmeester Z. Hogenberg te Appelscha (197 strafpunten) en ook de zesde prijs ging naar een reservist, namelijk E. Ruiters te Assen (210 strafpunten). Bij de zevende prijs, gewonnen door de adjudant G. Westra te Heerenveen (237 strafpunten), kwam het beroepspersoneel weer aan bod. Achtste prijs: res.-wachtm. W. Baron te Fochtelo (245 strafp.). Negende prijs: wmr. F. H. Larooi te Akkrum (245 strafp.). Tiende prijs: res.-wachtm. J. Huizinga te Waskemeer (263 strafp.). Elfde prijs: wmr. J. J. de Haan te Assen (263 strafp.).

B. den O.

Het elftal van R.P.S.V. LUCTOR dat het ressort 's-Gravenhage het Korpskampioenschap voetbal 1962 bezorgde.

(Foto: Techn. Recherche 's-Gravenhage)

T.T. in R. P. cijfers . . .

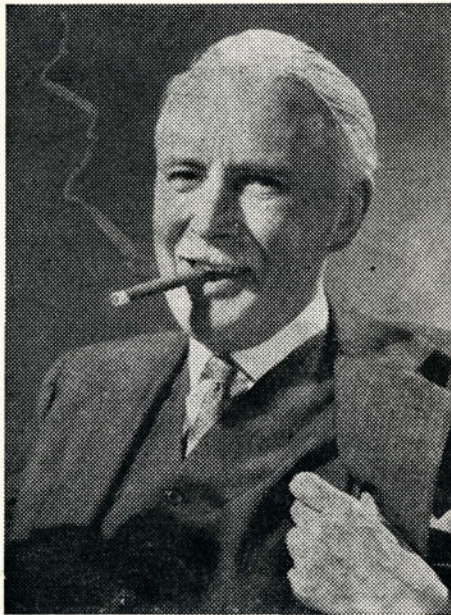
door de opperwachtmeester G. SCHOENMAKER te Assen

Nooit tevoren was het in Drente zo druk als bij de jongste T.T. Meer dan honderdduizend bezoekers koersten naar het noorden en zaten langs het circuit, toen de renners uit alle delen van de wereld in de motregen wachten op het startsein voor de wedstrijden waarvan de resultaten zouden meetellen voor de competitie om de wereldtitels. Een leger Rijkspolitie-ambtenaren was paraat om op te treden waar dat nodig mocht blijken, zulks met behulp van een grote hoeveelheid materieel. Overigens bleef de activiteit van het Korps Rijkspolitie niet beperkt tot de wedstrijddag zelf. Reeds lang tevoren werd er gedokterd aan de planning voor de te treffen maatregelen bij de 32ste T.T., waarbij de jarenlange ervaring op dit stuk van zaken steeds weer onschatbare diensten bewijst.

Ook tijdens de training op de drie voorafgaande dagen, waren 's woensdags 74 Rijkspolitie-ambtenaren waaronder 9 beredenen, donderdags 111 korpsleden waaronder twaalf bereden en vrijdag weer 74 ambtenaren waarvan 3 beredenen bij een en ander betrokken. De assistentie op de wedstrijddag zelf omvatte in totaal 541 man, namelijk 308 ambtenaren, waaronder 10 beredenen en 4 man met mobilfoonauto uit het ressort Groningen, 27 ambtenaren waarvan 1 met mobilfoonwagen uit het ressort Amsterdam, 33 ambtenaren, waaronder 9 beredenen uit het ressort Den Haag, 6 ambtenaren waaronder 5 beredenen en 1 met mobilfoonauto uit het ressort Den Bosch

en tenslotte uit het ressort Arnhem nog 66 ambtenaren van wie 2 beredenen en 4 met mobilfoonwagen. Voorts waren er van de P.V.D. nog 5 technische ambtenaren, 3 monteurs met reparatiewagen, twee monteurs met takelwagen en een vliegtuigbestuurder. Daarvan werden 364 man ingezet binnen het territoir van de gemeente Assen, in de stad, bij het circuit en de parkeerterreinen. Voor verkeersregelingen bij Beilen, Smilde, Hooghalen, en Laaghalerveen, en bij de parkeerterreinen Ten Hoor en Mandeven waren 87 man ingezet. De T.T. is een evenement waarin cijfers een grote rol spelen, al verwachten de 100.000 bezoekers andere cijfers dan wij u hier voorschotelen en die nog niet compleet zijn. Naast de reeds genoemde regelingen werd nog door 38 man dienst verricht bij de verkeersregeling te Ruinen, Ruinerwold, Zuidwolde, Havelte, Diever en Pesse.

Binnen de gemeente Assen, dus langs het circuit en op de parkeerterreinen waren veertien radioposten opgesteld met een centraalpost achter de hoofdtribune en dan waren er nog vijf mobilfoonposten te Laaghalerveen, Hooghalen, Smilde, Meppel en het parkeerterrein Mandeven, met een centraalpost te Laaghalerveen. In dit net speelde ook de opperwachtmeester Verdellen, die rondcirkelde met de R.P. 200, zijn rol mee. Hij zag uit de lucht wat zich afspeelde op de volle wegen. Hoe vol die waren moge blijken uit het feit dat het aantal voertuigen bij de T.T. dat in 1961 is becijferd op 8730 auto's, 200 autobussen, 7068 motoren en 11630 bromfietzen, volgens een voorlopige raming dit jaar aanzienlijk hoger was. En toch zijn alle getroffen regelingen goed gebleken en waren twee uur na afloop van de races alle parkeerterreinen leeg . . .

Een bedachtzaam roker is een goed weggebruiker. „Panter“-rokers roken bedachtzaam, want elke Panter-sigaar is een genot. Probeer U het zelf maar. Een fijn sigaartje is Panter-Senoritas, 12½ cent, in het bekende rode blik.

Kampioenstitel voor wachtmeester 1e klas

A. H. J. Bos met „Bartje“

Bij de elfde landelijke kampioenswedstrijden van de Nederlandsche Bond voor den Diensthond, die te Heino werden gehouden, heeft de wachtmeester 1e kl. van het Korps Rijkspolitie A. H. J. Bos te Nieuw Scheemda met zijn diensthond Bartje het kampioenschap in de wacht gesleept. Dat was eigenlijk geheel tegen de verwachtingen aan het begin van deze wedstrijden, want met name bij de appèl-oefeningen schudde wachtmeester Bos meermalen het hoofd. Bij het revieren haalde Bartje echter snel op en kwam op de tweede plaats achter Carlo van de sergeant 1e kl. van de Koninklijke Luchtmacht, die later zou afzakken tot de vijfde plaats, en nog voor de hoofdagent van Gemeentepolitie J. C. van Spreuvel uit Eindhoven met zijn diensthond Lex, die de titel van verleden jaar moest verdedigen, doch het in Heino met 434 punten niet verder dan een derde plaats bracht, terwijl Bartje van de wachtmeester Bos tenslotte eerste werd met 480 punten. De tweede plaats was voor de bewakingsambtenaar van de spoorwegpolitie A. C. A. Groetelaers met Marco, die 439 punten verzamelde. De adjudant der Rijkspolitie A. J. Mulder uit Staphorst en zijn diensthond King hadden helaas niet „hun dag“ en eindigden met 401 punten op de laatste plaats.

De landelijke kampioenschappen van de Nederlandsche Bond voor den Diensthond hadden dit jaar extra cachet door het optreden van de drumband van de Rijkspolitiekapel en door het feit dat de wedstrijden voor het eerst voor het publiek toegankelijk waren, waarmee de populariteit van het Korps Rijkspolitie en van de politiehond zeker gediend zijn. Tot de vele belangstellenden be-

hoorden meerdere autoriteiten, onder meer de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie, J. Gerritsen, de chef staf, de kolonel T. J. Canter Visscher, de majoor jhr. B. W. F. de Beaufort, die overigens ook vice-voorzitter van de Nederlandsche Bond voor den Diensthond is, de overste N. J. Bijlsma, commandant van het district Almelo en uiteraard ook de majoor A. W. de Vrieze,

Bartje had de pakwerker snel van de fiets.

commandant van het district Zwolle in wiens district de wedstrijden werden gehouden. Voorts merkten wij onder meer op mr. D. Bins, als vertegenwoordiger van het hoofd van het Arrondissementsparket te Zwolle, mr. P. R. van Heijnsbergen, substituu-officier van justitie te Zwolle, de heer H. J. van der Molen, Hoofdcommissaris van politie te Amsterdam, de heer K. C. de Pous, Hoofd van de Spoorwegrecherche en enkele rayonchefs, mr. M. de Savornin Lohman van Binnenlandse Zaken, enige commissarissen en inspecteurs van politie, alsmede enige burgemeesters uit gemeenten rond Heino.

Er was ook ditmaal alles gedaan om de wedstrijden vlot te doen verlopen en zoveel mogelijk risico's uit te sluiten. Zo had de luchtmacht een detachement van de basis Deelen, onder leiding van de luitenant J. Bruinius, beschikbaar gesteld met enige tenten, die de toeschouwers bij slecht weer konden herbergen, doch niet nodig bleken. In het wijkgebouw van de R.K. Landbouwhuishoudschool had directrice mej. J. Zandscholte met haar leerlingen een voortreffelijke koffiemaaltijd gereed voor de bezoekers. Ook het gemeentebestuur van Heino had niets nagelaten om bij te dragen tot het slagen van deze wedstrijden, waarbij de adjudant W. Gunnink uit Diepenveen de leiding had en hoofdinspecteur W. M. van Andel uit Den Haag ten behoeve van het publiek met behulp van een
(vervolg op pag. 26)

„Volgende keer beter, jong,” zei de adjudant A. J. Mulder te Staphorst, tegen zijn hond King, die hier en daar een steek had laten vallen.

WEDSTRIJDEN BOND VOOR DEN DIENSTHOND

(vervolg van pag. 22)

geluidsinstallatie voor korte en puntige, met humor doorspekte commentaren zorgde.

Bij het begin van deze wedstrijden moet de wachtmeester Bos zich af en toe ernstig bezorgd hebben gemaakt, want hoewel Bartje bij het volgen deed wat er van hem verwacht werd, liet hij het bij de springoefeningen en het vooruitsturen afweten, hetgeen punten kostte. In de volgende afdeling, bij het bewaken en revieren en voorwerpen en het revieren en transporteren van een persoon herstelde deze bijzonder felle, spitse hond zich volkomen. Bartje bracht bijvoorbeeld 3 voorwerpen aan het licht in 5 min. en 46 seconden, terwijl hij er officieel 10 minuten voor had kunnen nemen. Verwierf hij aanvankelijk slechts 89 van de 110 punten, in deze tweede afdeling bracht Bartje het tot 118 van de 120 punten. Ook 's middags bij het stellen op een persoon, die de hond bedreigt met gooien, slaan of schieten, het stellen op de pakwerker op de fiets, het afroepen, schijnstellen en transporteren, beet ere-voorzitter-jurylid mr. J. E. Th. C. baron Speijart van Woerden feller op zijn pijp, geïmponerd als hij en het andere jurylid J. J. O. de Weerd, waren door de prestaties van Bartje, die hier met 135 van de 140 en 138 van de 140 punten naar de eerste plaats schoot. De titelhouder van het vorige jaar, J. C. van Spreuwel met Lex hadden hun dag niet. Eigenlijk was

het bij de appèloefeningen al mis. Later bij het bewaken liep Lex wat onverschillig rond en bewaakte nauwelijks en bij het schijnstellen had Lex een strop van 40 punten. De brigadier van politie J. H. Hummel te Assen kwam evenals de jury tot de ontdekking, dat zijn Walter nogal wat aan appèl heeft ingeboet.

Het zat Eindhoven trouwens toch niet mee bij deze wedstrijden want ook Castro van de hoofdagent J. van Breukelen liet het meermalen zitten, evenals overigens Rex van de agent van gemeentepolitie J. W. van Dijk te Rheden, die toch wel knap werk te zien gaf.

Het eindklassement was als volgt:

1. A. H. J. Bos te Nieuw Scheemda met Bartje 480 pt.
2. A. C. A. Groetelaers met Marco 439 pt.
3. J. C. v. Spreuwel met Lex 434 pt.
4. J. W. van Dijk met Rex 420 pt.
5. W. Smit met Carlo 416 pt.
6. A. J. Mulder met King 401 pt.
7. J. v. Breukelen met Castro 378 pt.
8. J. H. Hummel met Walter 316 pt.

Hetgeen inhoudt dat de wachtmeester 1e kl. A. J. H. Bos uit handen van burgemeester J. G. F. Verheijden van Heino, die de prijzen uitreikte, de wisselbeker van de Nederlandsche Bond voor den Diensthond ontving en voorts met een medaille van de Com-

Bartje, een ruwharige Hollander van het type Gelderse herder, helaas een uitstervend ras, kampioen 1962.

★

missaris der Koningin in de provincie Overijssel ir. J. B. G. M. Ridder de van der Schueren en een lauwertak van de commandant van het district Zwolle der Rijkspolitie, de majoor A. W. de Vrieze naar huis ging. Hij ging trouwens ook nog met een scheerapparaat, dat hij als eerste — na overleg en met assistentie van zijn echtgenote — koos uit de serie prijzen die de Bond nog beschikbaar had gesteld, naar huis.

De vele toeschouwers van deze wedstrijden bleven tot lang nadat de laatste commando's als „Stellen” of „Castro, hier”, de laatste fluitjes van hondengeleiders waren weggestorven, zulks mede dank zij het optreden van de drummband van de Rijkspolitiekapel en dank zij het feit dat — zoals de Bondsvoorzitter H. C. P. van der Werff tijdens de koffiemaaltijd in een toespraak had verklaard — in deze tijd van mechanisatie, de belangstelling voor de politiehond niet aan betekenis heeft ingeboet, doch zelfs toeneemt.

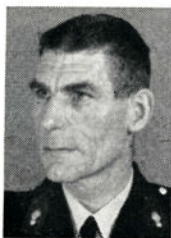
★

Bartje en „baas Bos” lieten de zich verzetende arrestant, pakwerker C. Fluit, geen enkele kans.

Personalia

Wij herdenken

Wmr. 1e kl.
A. Laduc
Oosthuizen
ressort Amsterdam
† 10-5-1962

Verkeer Verkeerd

Binnenkort zullen de televisie-bezitters kennis kunnen maken met de taak van het Korps Rijkspolitie ten aanzien van het bestrijden van de gevaren van het verkeer langs de weg. Hierbij gaat het echter niet in de eerste plaats om de werkwijze van de rijkspolitie — al komt dat er vanzelfsprekend wel bij te pas — maar vooral om aan de hand van sprekende praktijkgevallen de kijkers er op te wijzen, dat wat een bepaalde weggebruiker is overkomen, morgen hen kan gebeuren!

Al de plannen tijdig konden worden uitgewerkt, zal op 15 augustus a.s. naar deze uitzending kunnen worden gekeken; dat is dan een herhaling van de uitzending van 28 juli 1962. Een volgende uitzending zal vermoedelijk geschieden op 25 augustus '62. Deze serie is een vervolg op de uitzending „Verkeer - Verkeerd” welke reeds enkele malen plaats vonden in samenwerking met de gemeentepolitie.

Toegekende onderscheidingen

Per 4-5-'62: Herinneringsmedaille t.g. v. zilveren huwelijksfeest H. M. de Koningin en Z.K.H. de Prins der Nederlanden, aan:
Adjutant D. W. v. Amerongen, wmr. Th. J. Zwemer en wmr. M. vink te Leiden; owmr. K. Kortus, wmr. 1e kl. J. J. v. d. Vlist en wmr. 1e kl. J. v. Assen te 's-Gravenhage; wmr. 1e kl. G. v. Osch en wmr. 1e kl. H. H. W. Gertner te Dordrecht; wmr. M. A. v. d. Graaff te Wassenaar.

Verplaatsingen

STAF ALGEMENE INSPECTIE

Per 1-6-'62: J. W. Buitendijk, dir. off. 3e kl. van 's-Gravenhage naar Utrecht.

RESSORT AMSTERDAM

Per 16-5-'62: E. Ch. Schouten, wmr., van Uitgeest naar Den Bommel.

Per 1-6-'62: J. P. Noordeloos, wmr. 1e kl., van Edam naar Soestdijk; A. P. Spaanderman, officier 1e kl., van Amsterdam (Staf T.I.) naar Amsterdam (Staf R.P. te W.); J. R. Hoogkamer, dir. officier 2e kl., van Alkmaar naar Groningen.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 9-4-'62: N. v. d. Stel, wmr. 1e kl., van Alexanderpolder naar Capelle a.d. IJssel.

Per 1-5-'62: H. Middeldjans, owmr., van IJzendijke naar Koewacht; G. Starre, wmr. 1e kl., van Leidschendam naar Zoetermeer.

Per 16-5-'62: Ingedeeld bij Staf Alg. Inspectie Rijkspolitie te 's-Gravenhage (Sectie Bijzondere Verkeerstaken) met behoud van standplaats Leiden:
Wmr. 1e kl. A. A. v. Kaam, A. C. J. Kraakman en wmr. J. v. Dalen van verk.gr. Leiden.

Per 25-5-'62: J. Wasserman, wmr., van Rotterdam naar Alexanderpolder.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 15-5-'62: H. Meijer, wmr., van Heesch naar Bolswaard.

Per 16-5-'62: P. G. Hendriks, wmr., van Eijgelshoven naar Schinveld.

Per 22-5-'62: H. J. B. Jansen, wmr. 1e kl., van Mierlohout naar Mierlo.

Per 1-6-'62: R. den Breejen, officier 1e kl., van Maastricht naar 's-Gravenhage; C. Prins, wmr. 1e kl., van Venperw., van St. Willebrord naar Dongen.

RESSORT ARNHEM

Per 1-5-'62: J. H. Olthof, wmr. 1e kl., van Reutum naar Tubbergen.

Per 7-5-'62: H. E. van het Spijker, wmr., van Hulshorst naar Scherpenzeel.

Per 10-5-'62: G. Halma, wmr. 1e kl., van Hoonhorst naar Hulshorst.

Per 15-5-'62: N. W. Balder, wmr. 1e kl., van Ommerschans naar Sommelsdijk.

Per 16-5-'62: W. Eeninkwinkel, wmr. 1e kl., van Wichmond naar Warnsveld.

Per 1-6-'62: C. H. Honcoop, officier 1e kl., van Apeldoorn naar Amsterdam; W. Vierboom, owmr., van Berg en Dal naar Vlijmen; W. Temmink, wmr. 1e kl., van Colmschate naar Soestdijk; H. Gardenbroek, wmr., van Ermelo naar Elburg; D. van Gameren, wmr., van Laren naar Ottoland; J. A. Winkel, wmr. 1e kl., van Woezik naar Hoeven.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-5-'62: H. Rozema, wmr. 1e kl., van Winsum naar Ten Post.

Per 3-5-'62: Z. E. Oldenbeuving, wmr. 1e kl., van Dalen naar Nieuw Roden.

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 15-5-'62: L. Verkaik, wmr. 1e kl., van Gouda naar Amsterdam II.

Per 16-5-'62: A. K. Holthuis, dir. off. 2e kl., van Amsterdam naar Leeuwarden; H. Waakop Reijers, dir. off. 3e kl. van Amsterdam (Staf) naar Amsterdam (District).

Per 1-6-'62: C. van Gelder, owmr., van Amsterdam II naar Amsterdam (rech. groep); S. de Bruijn, owmr., van Amsterdam (rech.groep) naar Amsterdam II.

Aanwijzing voor functie

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-6-'62: Adjutant W. Vierboom tot groepscommandant te Vlijmen.

RESSORT ARNHEM

Per 1-6-'62: Adjutant B. Bol tot Districtsadjutant te Apeldoorn.

Bevorderingen

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot Dir. Officier der Rijkspolitie 2e kl.:

Per 1-6-'62: Drs. L. J. v. d. Meulen te Leiden.

tot opperwachtmeester:

Per 15-5-'62: N. W. Balder te Sommelsdijk.

Per 1-6-'61: M. Fiere te Noordwijkerhout.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 16-5-'62: E. C. Schouten te Den Bommel.

Per 1-6-'62: D. v. Gameren te Ottoland.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot Dir. Officier der Rijkspolitie 2e kl.:

Per 1-4-'62: P. J. van Boon te Roermond.

tot adjutant:

Per 1-6-'62: W. Vierboom te Vlijmen.

tot opperwachtmeester:

Per 1-6-'62: C. Prins te Schijndel en J. A. Winkel te Hoeven.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-12-'61: J. Vijn te Willemstad.

RESSORT ARNHEM

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-6-'62: J. Teunissen te Nijmegen.

tot wachtmeester:

Per 1-3-'62: H. J. M. Boomkamp te Borne.

In dienst getreden

STAF ALGEMENE INSPECTIE

Per 1-4-'62: Ch. E. Schouten en L. G. Smit, adm. hoofdamtenaar te 's-Gravenhage.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-6-'62: A. H. P. J. Bodaan, wachtmeester, Zundert (vaste det. veldpol.)

RESSORT ARNHEM

Per 1-6-'62: N. P. van Huët, schrijver, Aalten; A. M. van Hekesen, rijksambtenaar F. Arnhem (bur. mat.beh.).

OPLEIDINGSSCHOOL ARNHEM

Per 1-6-'62: Onderstaande aspiranten: A. van den Berg, A. N. van den Berg, J. van den Bergh, T. de Boer, K. Brands, H. J. Brandse, J. J. Bijkerk, H. J. A. Evenboer, H. G. de Fijn, L. van der Have, H. van der Horst, F. P. Janssens, H. Jofriet, H. R. Jogems, J. de Jong, P. de Jong, J. G. Klein

Wiecherink, S. van der Kooi, A. P. Laan, A. D. W. Lagrand, W. C. de Leeuw, P. C. van der Linden, S. Miedema, J. Olree, B. Poolman, I. M. Quist, T. M. van Rosmalen, H. Scherpenhuizen, G. Stevens, D. Terpstra, G. J. Timmermans.

De dienst verlaten**RESSORT AMSTERDAM**

Per 1-6-'62: J. Breeker en W. Ramakers, wmr. 1e kl. te Koog a.d. Zaan;

H. Lassche, wmr. te Broek in Waterland.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-6-'62: J. den Boer, adjudant te Maastricht; P. J. K. van Goch, adjudant te Oploo; J. M. van Dijke, owmr. te Dinteloord; A. J. Hoek, wmr. te Eten; G. Gabriëls, wmr. 1e kl. te Bostel.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-6-'62: J. H. Hassing, rijksambtenaar E te Winschoten.

Ambts- jubilea

Wmr. 1e kl.
A. Schrijver
Abbeker
ressort Amsterdam
25 jaar op 20-5-1962

Owmr.
C. v. Dijk
Dordrecht
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 20-5-1962

Owmr.
T. den Ouden
's-Gravenhage
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 20-5-1962

Wmr. 1e kl.
H. A. Kwabeck
's-Gravenhage
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 20-5-1962

Owmr.
F. Stoots
Maastricht
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 20-5-1962

Owmr.
J. Scharn
Veldhoven
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 20-5-1962

Owmr.
J. Voortman
Gulpen
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 31-5-1962

Wmr. 1e kl.
J. Meszner
Maastricht
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 1-6-1962

Owmr.
J. J. H. Collard
Maastricht
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 5-6-1962

Wmr. 1e kl.
A. v. d. Brink
Neele
ressort Arnhem
25 jaar op 20-5-1962

Wmr. 1e kl.
H. Z. Jansen
Nijkerk
ressort Arnhem
25 jaar op 20-5-1962

Wmr. 1e kl.
G. W. Oosterink
Borculo
ressort Arnhem
25 jaar op 20-5-1962

Wmr. 1e kl.
H. Rouw
Klarenbeek
ressort Arnhem
25 jaar op 20-5-1962

Owmr.
J. Westerink
Oldebroek
ressort Arnhem
25 jaar op 20-5-1962

Owmr.
C. Bakker
Buitenpost
ressort Groningen
25 jaar op 19-5-1962

Owmr.
H. Diemersen
Kollum
ressort Groningen
25 jaar op 20-5-1962

Wmr. 1e kl.
J. Poepe
Kolham
ressort Groningen
25 jaar op 20-5-1962

Owmr.
L. Reitsma
Murmerwoude
ressort Groningen
25 jaar op 20-5-1962

Owmr.
J. Th. Dunnewijk
Leeuwarden
ressort Groningen
25 jaar op 22-5-1962

Owmr.
J. Kleppers
Winschoten
ressort Groningen
25 jaar op 9-6-1962

Owmr.
N. Zondervan
Ooster-Nijkerk
ressort Groningen
25 jaar op 1-7-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

3e JAARGANG No. 12 - AUGUSTUS 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

Vloedlijn . . .

De jaren komen en gaan als eb en vloed. Wij mensen trekken langs de vloedlijn van het leven, op de grens van nat en droog, van vaste en tastbare zaken en onafzienbare, in de eeuwigheid vervlietende verten. Wij wensen heimelijk dat als er een schip vergaat, dat het dan binnen ons bereik zal zijn omdat een gestrand schip doorgaans buit betekent. Wij mensen zijn in figuurlijke zin als een min of meer geciviliseerd soort jutters. Misschien is het daarom dat de echte vloedlijn ons steeds blijft intrigeren, de echte vloedlijn waaraan nog een tikkeltje avontuur sluimert dat elk ogenblik tot leven kan komen wanneer Neptunes een van zijn merkwaardige zaken op het strand deponeert, zaken die behoren tot de gevonden voorwerpen waarvan zelden een eigenaar komt opdagen, waarvan de geschiedenis en de herkomst onbekend zijn en waarvan de raadsels blijven bestaan. Tot die zaken behoort de vreemdsoortige flessenpost, behoren de vreemde bessen van Terschelling, de balken en palen en behoort ook het verkeersbord, waarover de luitenant B. van Twillert vertelt in het kader van een grote reportage in dit nummer over de vloedlijn op onze stranden. Het is in zekere zin de lange lijn waar werkelijkheid en symboliek elkaar raken, waar het avontuur komt en gaat met de regelmaat van eb en vloed en . . . met alle grillige mogelijkheden binnen het bestek van de etmalen . . .

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

3e JAARGANG

No. 12 — Augustus 1962

VERSCIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester

J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas

A. J. Willems te Roermond

Wachtmeester

P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Bonkeweg 29

Lekum bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3,50 per jaar
bij vooruitbetaling

Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

J. Duyker - Groningen

Van Royenlaan 46 - Tel. (05900) 24093

★

Foto omslag:

Beredenen surveilleren in deze dagen in de recreatiegebieden. Velen werden gedetacheerd met hun paarden . . .

Avontuur langs de vloedlijn

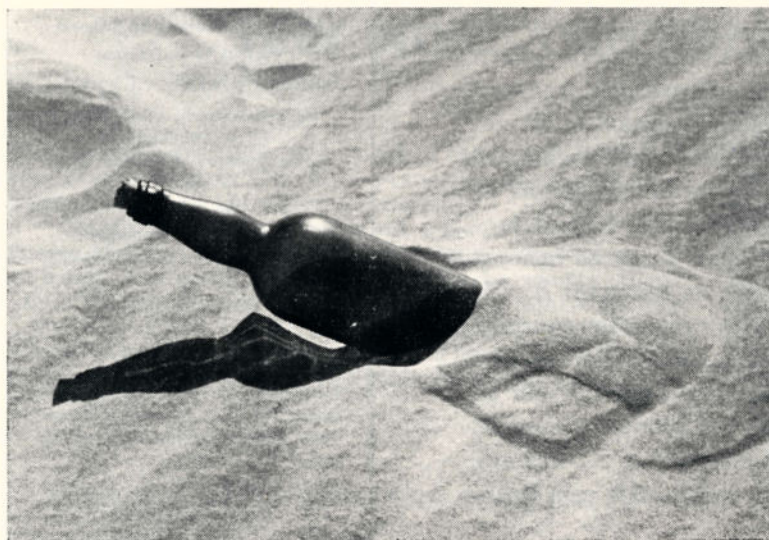
Gevonden voorwerpen waarvan de eigenaar zich nooit meldt . . .

Soms staan er nog advertenties in de kranten van de burgemeesters-strandvonders van kustgemeenten, die de eigenaars oproepen van balken, planken, sloepen of andere zaken, die dan wanneer zich geen eigenaar meldt, hetgeen meestal niet geschiedt omdat de lak vaak duurder

wordt dan de brief, worden verkocht. Het zijn niet de burgemeester-strandvonders, die deze merkwaardige zaken bijeenbrengen, maar de jutters, die tenslotte een deel van de opbrengst kunnen incasseren, terwijl een ander deel in de portemonnee van de strandvonder vloeit. Dit zijn

de baten van de overoude contacten tussen de kustbewoners en de zee. De Rijkspolitie heeft daar doorgaans weinig mee te doen. Er zijn slechts zelden conflicten tussen strandvonders en jutters. Wel is er altijd toezicht wanneer grote partijen tegelijk aanspoelen en uiteraard houdt de Rijkspolitie geregeld een oogje in het zeil, omdat men tenslotte nooit kan weten wat Neptunus op het strand smijt.

De vloedlijn langs de stranden van de eilanden is eigenlijk voortdurend een stuk romantiek. Die vloedlijn levert altijd allerlei vondsten op, vondsten die velerlei grote en kleine

★

Het avontuur schuilt soms in doodgewone aangespoelde flessen . . .

gebeurtenissen op schepen en wellicht op andere kusten doen vermoeden en die spreken tot de fantasie van hen die langs de vloedlijn onder langs de duinenvoet gaan. Tussen zeewier en kwallen liggen altijd lege blikjes en halfrotte uien of groene bananen en sinaasappelen. Er liggen altijd planken en uit elkaar geslagen kisten, soms een haaieï of een paar kapotte gloeilampen. En er liggen altijd flessen, maar de meeste hebben niets met de flessenpost te maken: het zijn flessen zonder kurk en ze zijn leeg . . . Maar soms, soms spoelt een fles met een kurk op het strand, waar een briefje uit tevoorschijn kan komen, een briefje, dat altijd vele vragen oproept en dat soms een mysterie is, zoals het epistel, dat in het archief van Schiermonnikoog wordt bewaard sinds 1949, toen een verbaasd strandwandelaar het vond, zonder het te kunnen lezen, omdat het in het Deens was geschreven. De Deense consul-generaal is er aan te pas gekomen en op Schiermonnikoog heeft men 'n vertaling gekregen. Maar nog altijd weet men niet wat dat briefje te betekenen heeft, dat een Deense matroos ergens in de Atlantische Oceaan schreef en in een fles over de railing van het schip „Oregon” gooide. „De zwarte dood heeft mij genomen. Mijn kameraden zijn in leven. Help hen. De flespost werd uitgeworpen toen wij ons op N.T.V./4V in de Atlantische Oceaan

bevonden en ik kon merken, dat ik zou sterven. Groeten.”

Ernst of grap

Nóg weet men op Schiermonnikoog niet, wat er op de Oregon gebeurde en wie het briefje schreef. Men weet niet of de inhoud bittere ernst of wel een misplaatste grap is, zoals het briefje dat Hendrik Toxopeus, de vroegere strandvoogd van Rottumeroog, in 1928 vond, nadat Roald Amundsen op zoek was gegaan naar de Italiaan Nobile, die op reis naar de Noordpool schipbreuk leed met het luchtschip Italia. Dat briefje zou afkomstig geweest zijn van Amundsen, van wie men reeds maanden niets meer had gehoord. Het was uitgeworpen op 82 graden Noorderbreedte. De strandvoogd stelde zich in verbinding met de Noorse consul, maar het briefje bleek niet authentiek. Trouwens, niet alle briefjes die per flessenpost aanspoelen zijn onecht.

Schiermonnikoog heeft daarvan bijvoorbeeld enige jaren geleden weer een bewijs gekregen. Van het eiland Juist voor de Noord Friese kust kreeg de burgemeester van dit eiland een briefje toegestuurd dat een douaneambtenaar daar op het strand had gevonden en dat afkomstig was van de tweede machinist van het Turkse schip „Bakir”. Dat schip zat in 1952 enkele maanden vast op het strand van Schiermonnikoog. Deze machinist, Ali Gökyilmaz uit Istan-

bul, kreeg op Schiermonnikoog vele vrienden, hij leerde er een beetje Nederlands en wellicht op weg naar Scandinavië heeft hij ergens in de Noordzee een fles uitgeworpen met een briefje, waarop hij schreef:

„Tot de volk van de Eiland Schiermonnikoog. - Hier is een klein Brief van een Turk vriend van de Skip Bakir. - Indien U kan niet herinneren deze Naam, ik hoop U wil kennen hem van zijn fotografie.

Wel te Rusten en Tot ziens.”

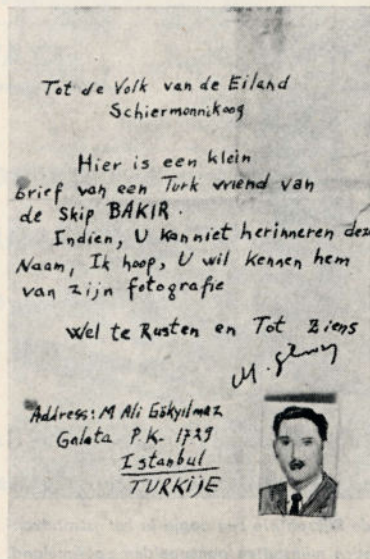
De foto had deze Ali er maar onder geplakt en zijn brief, die deels door het zeewater onleesbaar is geworden, wordt nu zorgvuldig in Schiermonnikoogs gemeentearchief bewaard. Zo worden er op de eilanden steeds weer flessen met briefjes gevonden. Hendrik Toxopeus vond op Rottumeroog eens een briefje van een Engelse fabrikant. Hij schreef de fabrikant en kreeg later een kostuum thuisgestuurd. „Ik herinner me dat pak nog wel, het was van Engelse tweed,” zei ons zijn zoon Jan, nu sinds 25 jaar strandvoogd van Rottumeroog die zelf correspondeert met een bankwerker uit Engeland, van wie hij ook eens een briefje vond.

Vlieland kreeg enkele jaren geleden een briefje van een Zweeds zeeman. Enkele Amelanders hebben aan de flessenpost een correspondentie met Engelsen te danken gehad. Want meestal wordt in de briefjes gevraagd te schrijven waar ze terecht gekomen zijn. Ook op Terschelling zijn briefjes gevonden, die badgasten langs de Engelse kust in een fles in zee wierpen.

Moderne Robinsons

Hoe het ook zij, de flessenpost bestaat nog altijd, maar brieven van moderne Robinson Crusoe's of van vergane schepen worden niet meer gevonden. Meestal moet men gissen waar flessenpost, die vaak van zeelui afkomstig is, in zee werd geworpen. De flessenpost heeft altijd iets mysterieus behouden, maar Tante Pos zal er nooit concurrentie van krijgen, want die boeiende flessen met briefjes, ach, men vindt ze maar een paar maal per jaar langs de vloedlijn.

B. den O.

De zee gaat met de tijd mee:

Vroeger bessen nu ook verkeersbord op het strand

door de luitenant B. VAN TWILLERT te Nijmegen

De zee gaat met de tijd mee en juten is een apart vak waarvan de goede dagen voorbij zijn sinds er geen houten schepen zijn en sinds de zeevaart veel veiliger werd. Dat bleek op die avond toen wij bij opkomende vloed langs het strand bij Noordwijkerhout gingen, speurend langs de vloedlijn. Zelfs in deze tijd verwacht de mens er een tikje avontuur, want aan de vloedlijn liggen de illustraties van het verhaal van de zee: een fles met een brief er in, beenderen van een zeemonster, wrakstukken van een historisch schip of een zwaar beroest kistje met juwelen of „diergelijke voorwerpen” eens verborgen door een zeerover. Volgens een van de laatste tophits zijn er ook mensen die er „de kluts” zoeken, die zij ergens kwijtgeraakt zijn. Die lieden kwamen wij er niet tegen, wel kwam een echte strandjutter ons tegemoet die alle hoop de bodem insloeg. Want, waar een ech-

te jutter geweest is, hoeven amateurs niet meer te zoeken!

De man keek vanuit de verte al vol minachting op ons neer. Op het moment dat „Sil” ons tot op ongeveer honderd meter genaderd was ging hij vreemd doen. Hij tuurde even de zee af en plotseling stapte hij met een paar grote passen het water in. Toen hij enkele meters zee-inwaarts was, zagen we hem iets uit het water oppikken. In een flits zagen we nog dat dit „iets” een gele kleur had. De strandjutter, zich van onze afgunstige blikken bewust, stapte het water weer uit en zette zijn tocht in onze richting weer voort met een gezicht alsof er niets bijzonders was gebeurd. Het „iets” hield hij angstvallig achter zijn rug verborgen.

Onze nieuwsgierigheid was echter in bijzondere mate geprikkeld en toen de man tot op gespreks-afstand genaderd was, spraken wij hem aan. Wij vuurden meteen een fiks aan-

tal vragen op hem af. Eerst deed de man of hij ons niet begreep, maar tenslotte begreep hij wel, dat het geen zin had zich nog langer van de domme te houden en dus toonde hij ons met gepaste trots het „iets”, dat hij even te voren uit zee had opgevist.

Het bleek een verkeersbord te zijn, gemaakt van geel plastic met in zwarte drukletters de volgende tekst erop:

NO PARKING
THIS BLOCK
7 A.M.—4 P.M.
MONDAY
POLICE ORDER

Soms, wanneer er veel tegelijk aanspoelt houdt de Rijkspolitie een oogje in het (strandvonders)zeil, zoals enige jaren geleden toen duizenden mijnstutten aanspoelden op Ameland.

U begrijpt, dat mijn aandacht plotseling in meer dan gewone mate naar dit bord werd getrokken. Een van onze tochtgenoten die door kreeg, dat ik wel interesse had bij dit verkeersbord vroeg de man wat hij van plan was met het ding te gaan doen. De man voelde feilloos aan wat van hem verwacht werd en na een hartelijk en welgemeend „hier” stond ik even later met het bord in mijn handen. Totaal overrompeld door dit plotselinge gebeuren stamelde ik nog enkele dankwoorden tegen de rug van de strandjutter, die al weer verder gegaan was.

Na het bord van alle kanten bekeken te hebben begonnen wij te gissen naar de plaats waar het bord

vandaan kwam, hoe lang het in het water had gelegen, op welke wijze het in het water was gekomen, enz. De ware geschiedenis van het bord tot het moment, waarop het werd opgevist, is nog steeds niet bekend. Ik laat deze geschiedenis graag aan Uw eigen fantasie over.

Voor hen, die meer bijzonderheden over dit bord willen weten vermeld ik nog, dat er door middel van de matrijs waarin het werd gegoten, nog het volgende in- dan wel opgedrukt is:

C of D; SANITATION; Made by Jo-Han Models Inc.; Detroit 12; Pat.Pend.

Mocht U mij nadere bijzonderheden over de herkomst van dit bord kunnen mededelen, dan houd ik mij gaarne aanbevolen.

Aan de lijst van voorwerpen, die U aan het strand denkt te kunnen vinden, kunt U wat mij betreft voortaan „een verkeersbord” toevoegen. Als U dan bij een bezoek aan de kuststreek net zo veel geluk heeft als ik, dan heeft U zeker een aardig „souvenir de vacance”.

Deze merkwaardige juttersbuit staat bij mij in huis en soms vraag ik me af of het bord in het water werd gesmeten door een automobilist die tóch wilde parkeren. Da's natuurlijk een geheel nieuwe vondst, waarvan akte.

Overigens, De Zee gaat blijkbaar met de tijd mee, maar vermeldt geen bijzonderheden over merkwaardige zaken van de vloedlijn, over de gevonden voorwerpen waarvan de eigenaar nimmer komt opdagen... In het afgelopen jaar is op Ter-

Cranberries op Terschelling door gift van Neptunus

schelling, voor het eerst sinds jaren, weer een behoorlijke oogst binnengehaald van de wijnrode bessen: cranberries, die nergens elders in ons land groeien en waarvan de velden op Terschelling en een kleine oppervlakte op Vlieland in zekere zin de erfenis zijn van de zee of

beter, van de strandjutter Pieter Sipkes Cupido.

De geschiedenis van de uit Massachusetts afkomstige cranberrie in ons land is een verhaal van de zee. Meer dan een eeuw geleden vond de Terschellinger jutter op het strand een vat rode bessen dat hij van de vloedlijn achter de duinen sjuowde, doch als waardeloos achterliet in een duinpan. Het waren vitaminerijke cranberries, die veelvuldig op de schepen werden meegevoerd ter voorkoming van scheurbuik. Maar daaraan dacht Pieter Sipkes niet. De bessen ontkiemden en vonden een goede voedingsbodem in de vochtige duinpannen, waar ze in 1865 werden ontdekt. Vooral in het begin van deze eeuw is er veel gedaan om tot cranberriecultures te komen. Het areaal groeide aanzienlijk uit, doch kromp later weer in tot omstreeks 15 hectare door de ontwatering van de duinpannen.

De teelt van deze bessen is eigenlijk altijd zorgelijk en uitermate risikant gebleven, vooral omdat de bloesem van de plant zeer gevoelig is voor nachtvorst. Bovendien is een goede beheersing van de grondwaterstand noodzakelijk. Nochtans zijn er in de loop der jaren — naast

Soms gaan de jutters met paard en wagen op stap.

vele misoogsten — topproducties geweest, die de cranberry tot een belangrijk produkt maakten, dat door het gehele land en in topjaren als 1936, 1937 en 1947 ook naar het buitenland werd verkocht. De pluk levert niet zelden aan vele eilanders behoorlijke inkomsten op en dat juist in de herfst, wanneer het toeristenseizoen achter de rug is. Niettemin werd het in de afgelopen jaren toch moeilijker mensen te krijgen, die hele dagen door de vochtige duinpannen kruipen om de bessen van de stengels te rissen, de bessen die de zee op het strand gooide voor een jutter die deze achteloos achterliet in een vochtige duinpan omdat de vruchten bitter smaakten.

B. den O.

Drie uit de eindeloze stroom

Wie constateert dat er aan de reeks romans over de oorlog geen eind komt heeft gelijk. Wanneer evenwel die eindeloze stroom de kwaliteit houdt van Igor Sentrjurg's roman, die ook onder de titel „De eindeloze stroom” in een vertaling van M. de Haas—Tobias verscheen bij Hollandia te Baarn, dan blijft deze lectuur meer dan de moeite waard, omdat in boeken als deze de schrijver iets te zeggen heeft met betrekking tot de mens, die de eindeloze ellende van een oorlog overleeft en ziet hoe achteloos met de gevaren van een nieuwe explosie van menselijke waanzin wordt omgesprongen. De onderhavige roman is

VAN PERS TOT BOEKENPLANK

een aangrijpend verhaal over een jonge arts die aan het oostfront terecht komt en alle ellende aan den lijve ondervindt, die ontdekt hoe mensen door vernuftige scheppingen van het technisch brein gewond raken en door diezelfde wetenschap en techniek moeten worden gered, een feit dat hem het leven niet gemakkelijker maakt. De schrijver heeft in dit boek gestreefd naar een aparte opzet, door de hoofdpersonen telkens apart te laten opdraven en hun geschiedenis en gedachten te laten weergeven. Daar moet de lezer evenzeer aan wennen als aan het aanvankelijk onbehagelijke gevoel, dat hier een Duitse officier bijvoorbeeld in een gevorderd Russisch huis wijndrinkt in een deel van de oorlog dat als een van de afgrijselijkste hoofdstukken kan

worden gezien. Overigens een voortreffelijk boek.

Beter ligt ons trouwens „Uwe mannen zullen vallen” van Sidney en Samuel Moss, dat bij Hollandia inmiddels in vierde druk verscheen. Dit verhaal over een aantal soldaten die eerst naar Afrika trekken en later de invasie op de Franse kust en de opmars naar België, Nederland, Frankrijk en Duitsland meemaken, behoort tot de treffendste oorlogsromans en is tevens een stuk documentatie. Literair is de eerste roman van de toneelschrijver en acteur Peter Ustinov, eveneens verschenen bij Hollandia, van onteindig veel meer betekenis. In „Als alles in scherven valt” vindt de lezer het gedegen en modern opgebouwde verhaal van Hans Winterschild, een jonge Duitse officier, wiens geest in zijn jeugd was doordrenkt van nationalistische en nationaal socialistische gedachten. Hans Winterschild is de fanatieke Duitser die ons doet gruwen, anderzijds medelijden opwekt omdat hij als typisch wanproduct van deze tijd eigenlijk volledig met lege handen staat. Na de capitulatie zwerft hij door Italië, gezocht door de voormalige ondergrondse wegens gruweldaden, die hij nooit had beseft omdat hij geen gevoel had meegekregen en er slechts een spoor van bevroedde bij een ontmoeting met een jonge prostituée in Florence. Alleen al om dit alles is „Als alles in scherven valt” meer dan een kruistocht van een ten dode gedoemd mens over de door oorlog verschroeiende aarde. Reden waarom het een warme aanbeveling verdient.

B. den O.

Het werk van de Rijkspolitie op de beeldbuis

Reconstructie oude „moord” met voorwoord van de Generaal in Nederlandse huiskamers

door de adjudant J. RANSELAAR te 's-Gravenhage
Foto's: Harry Mosch, Rotterdam

Het is verheugend dat er wegen worden gezocht en middelen aangewend om tot een betere ver(stand)houding politie - publiek te komen. Naast het bezinnen in eigen kring van rijks- en gemeentepolitie, wordt ook daarbuiten aan dit onderwerp aandacht besteed. We denken hierbij aan de voordrachten gehouden tijdens de Politie Brabant Rit en aan publicaties in de pers. Aan het streven politie en publiek nader tot elkaar te brengen wordt sinds enige tijd ook een bijdrage geleverd door het modernste publiciteitsmedium: de televisie.

De heer Dick de Vree, verbonden aan de K.R.O., verloochende zijn werk in zijn vorige functie als inspec-

teur van politie niet en zag mogelijkheden om door middel van de televisie bij het (kijkend) publiek belangstelling en begrip voor het werk van de politie te wekken. Hij begreep dat het daarbij van belang zou zijn, de algemene gedachtingang van het publiek: „de politie houdt zich alleen maar bezig met het maken van bekeuringen” te doorbreken en hoe zou dat beter kunnen dan door te laten zien wat zich buiten het opmaken van processen-verbaal van overtredingen, op het terrein van het politiewerk afspeelt.

Geruime tijd geleden werd met deze uitzendingen — in samenwerking met de gemeentepolitie — gestart met de onderwerpen: zakkenrollen, vervalsing, internationale oplichterij en „een dag uit het leven van een politiemann”. Al deze uitzendingen waren er op gericht het publiek te laten zien hoe de politie werkt en welke

technische hulpmiddelen daarbij ten dienste staan.

Doelbewust vermijdt de heer De Vree bij het uitwerken van een bepaald gegeven sensatie en fantasie. Reeds te veel is daarvan in geschrift en afbeelding gebruik — of beter misbruik — gemaakt, waardoor een scheef getrokken en vertekend beeld van het werk van de politie is ontstaan. Daarom baseert de heer De Vree zijn uitzendingen alleen op werkelijk gebeurde gevallen, die overigens nog aan enkele eisen moeten voldoen: zij moeten niet al te lang geleden zijn gebeurd en niet luguber van aard waardoor — hoewel echt gebeurd — het element sensatie ongewild een overwegende rol gaat spelen.

In het televisie-programma van de K.R.O. op 6 juli 1962, presenteerde de heer De Vree de uitzending: „Stille getuigen. Een merkwaardig geval uit de dossiers van de rijkspolitie.” De Algemeen-Inspecteur, de Generaal J. Gerritsen, sprak een kort inleidend woord, waarin hij zei dat ook het Korps Rijkspolitie over moderne technische hulpmiddelen beschikt en wees daarbij op het wetenschappelijk werk van het gerechtelijk en het geneeskundig laboratorium alsmede op het werk van de Technische Recherche. Hoe belangrijk wetenschap en moderne techniek ook mogen zijn, minstens even belangrijk en onmisbaar is een goede samenwerking en zelfstandig denken. Bijzonder duidelijk bleek tijdens de uitzending dat waarnemen, afleiden en de verkregen gegevens met elkaar in verband brengen noodzakelijk is om de juiste toedracht van een zaak te kunnen reconstrueren.

Plaats van handeling was een boerderij in St. Michielsgestel, waar op 17 oktober 1954 een neef zijn oom — eigenaar en enige bewoner van de boerderij — ging bezoeken. Binnengekomen zag de neef zijn oom levenloos uitgestrekt op de grond liggen, aan het hoofd ernstig bloedend verwond, terwijl in de omgeving een hamer, een bijl en een pijpsteel lagen. De kop van de pijp lag buiten voor de deur die dicht was en — zoals aanvankelijk werd verondersteld — met een sleutel was afgesloten. Voegt men daarbij nog dat zowel binnen als buiten bloedsporen werden aangetroffen en de wetenschap dat de bewoner enkele jaren eerder van een paar duizend gulden was beroofd, dan ligt de conclusie toch wel voor de hand: hier is een moord gebeurd. De kijkers hebben de afwikkeling van

Dick de Vree kan zijn oude „vak” niet vergeten en brengt de politie op de beeldbuis.

De adjudanten Mulders en De Ridder op „de plaats des misdrijs”.

★

van films en „life”-uitzending moest vloeiend verlopen zodat overschakeling van bijvoorbeeld het gesprek in de studio met de groepscommandant of de technisch rechercheur naar de boerderij in St. Michielsgestel, voor de kijkers ongemerkt moest plaats hebben.

dit geval op de voet kunnen volgen. De alarmering van de groepscommandant, de adjudant H. de Ridder, en de door deze getroffen maatregelen. Het waarschuwen en ter plaatse handelen van de districtscommandant, de majoor G. L. J. J. Bekker, die onder meer het snel en doeltreffend gebruik van de mobilifoonauto demonstreerde. In zijn toelichting noemde hij als voordelen van dit technisch hulpmiddel: snel ter plaatse beschikken over een verbindingsmiddel, waardoor tijdverlies door het zich begeven naar een — meestal op enkele kilometers afstand gelegen — telefoon, voorkomen wordt; de geheimhouding is verzekerd en achteraf geen verrekening van telefoonkosten. Veel aandacht werd in de uitzending besteed aan het werk van de Technisch-Rechercheur, de adjudant F. A. Mulders, namelijk het verzamelen en zorgvuldig bewaren van „stille getuigen” en wat daarmee gedaan wordt.

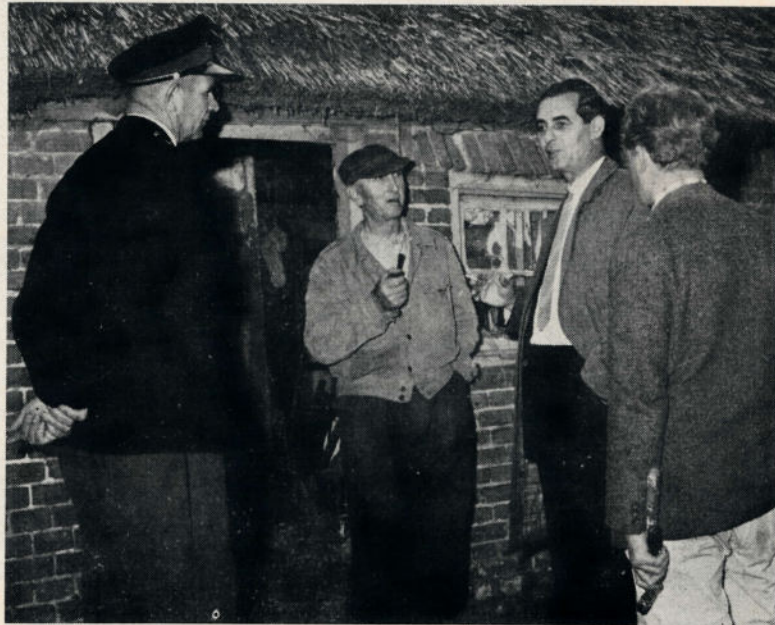
Uit de goede samenwerking van verschillende functionarissen van het Korps Rijkspolitie, de moderne technische uitrusting en de gegevens van de wetenschappelijke laboratoria, zagen de kijkers de verrassende ontknoping van het geval te voorschijn komen: geen sprake van moord, maar een ongelukkige val van de zolder van de boerderij, de dood tengevolge hebbende.

De televisie-uitzending duurde weliswaar slechts ruim een half uur, maar — zo vertrouwde de heer De Vree ons toe — vele uren van voorbereiding zijn daaraan voorafgegaan. Er moeten contacten worden gelegd en het „geval” moet worden doorgesproken wat wél en wat niet moet worden uitgezonden en in het bijzonder: waaraan vooral aandacht moet

worden besteed. Voor de filmopnamen komen er cameramannen, belichtings- en geluidstechnici, een regisseur, een producer en een presentator aan te pas.

Ook hier een noodzakelijk samenspel van velen, niet alleen om een goede uitzending te verkrijgen, maar ook om het geheel binnen de beschikbare tijd te houden. Bovendien was deze televisie-uitzending een combinatie van van te voren opgenomen films en directe uitzending. De afwisseling

Wij hebben dan ook veel waardering voor de wijze waarop de heer Dick de Vree en de K.R.O. het (kijkend)-publiek hebben laten kennismaken met enige functionarissen van het Korps Rijkspolitie en een beeld hebben gegeven van de wijze waarop door de rijkspolitie wordt gewerkt. Wij zien met belangstelling uit naar een volgende bijdrage tot het verkorten van de afstand politie - publiek door middel van de beeldbuis.

De huidige eigenaar van de boerderij en de adjudanten De Ridder en Mulders in gesprek met de schilder.

Vierenvijftig Rijkspolitiewandelaars lieten in zesenveertigste Nijmeegse Vierdaagse uitstekende indruk achter

door de opperwachtmeester J. J. H. VAN AERSSSEN te Nijmegen
Foto's: Fotopersbureau Gelderland, Nijmegen

Ook de R.P. kapel weer present

Ook de zesenveertigste Nijmeegse vierdaagse is weer geschiedenis. Ruim tienduizend wandelaars hebben vier dagen lang „al op die blaren” opnieuw het grote verbreedingsfeest meegemaakt. Want hoe of men het ook bekijkt of bekijken wil, de Nijmeegse vierdaagse is toch telkenjare weer een demonstratie van internationale eensgezindheid, die men (helaas) elders maar zelden aantreft. Reeds bij de grote vlaggenparade op maandagavond in het Goffertstadion komt dit duidelijk tot uiting, als dertigduizend toeschouwers geboeid en begeistert getuige zijn van het defilé der naties en het spelen van de —ditmaal— vijftien volksliederen.

Het is ook een sportfestijn, waar burger, militair en politieambtenaar elkaar treffen in een sfeer, die alle gelegenheid biedt elkaar beter te leren kennen en wat meer zegt, elkaar beter te leren waarderen. Maar daarnaast is het ook een sportprestatie, waarover wel eens te licht wordt gedacht. Velen denken, dat de vierdaagse zo iets is als even een blokje om. Maar die zo denken, vergissen zich deerlijk. Even zo deerlijk als de lichtvaardigen, die de vierdaagse lopen zonder een degelijke en intensieve voorbereiding. Dezulken zie je de laatste dag als zielige hoopjes

We zijn er bijna . . . start voor de feestelijke intocht.

mens, gesteund door hun kameraden, zich moeizaam over de weg slepen. Voor zover ze althans niet de eerste of de tweede dag geruisloos in de bezemwagen zijn verdwenen. En dan denken we nog maar niet aan de lichamelijke defecten, die het gevolg kunnen zijn van een te lichtvaardig begonnen vierdaagse.

Maar goed voorbereid is de vierdaagse een feest. Ook als het warm is en „nog ver”, of als de regen de spieren stijf maakt. Zo was het ook dit

jaar weer een feest voor de 54 rijkspolitieambtenaren, die deel uitmaakten van majoor Breunese's wandelschare. Tien man van het ressort Den Haag, onder commando van de opperwachtmeester Polderman. Zeven van het ressort Amsterdam, onder commando van opperwachtmeester Stoop; veertien uit het ressort Arnhem, onder commando van de opperwachtmeester Gubbels; veertien uit het ressort Den Bosch, onder commando van de opperwachtmeester Zuidam en negen uit het ressort Groningen, onder commando van de opperwachtmeester Overbeek.

Een uitstekende indruk hebben deze vierenvijftig, we kunnen het gerust en met gepaste trots erkennen, hier in Nijmegen achtergelaten. De tienduizenden langs de feestelijke in-

(vervolg op pag. 14)

★

„Wie het eerst zaait ook het eerst maait.” Het detachement van het ressort Arnhem meldde zich het eerste op de laatste rustplaats en daarom gingen zij op het plaatje. Het zijn de wachtmeester Knuyten; de wachtmeesters 1e kl. Lamers, Bosch, Krudde, Visser, Assendorp (met Assendorp jr.), Spa en Ketel en de opperwachtmeesters Gubbels en Roelofs. Als vreemde eend in de bijt: de wachtmeester 1e kl. De Sain, ressort Amsterdam.

„Kijk jongens, nou gaan we daarginds starten . . .“

★

Ruim 12.000 Marietjes, Jantjes en Pietjes deden dit jaar verkeersexamen

door de wachtmeester 1e kl. H. DE KRUYF te Krimpen aan den IJssel

De examentijd is weer achter de rug. Jong en oud heeft zich ingespannen om sel begeerde diploma's te verwerven. Bij het streven naar een van die diploma's, het eerste diploma van de schooljeugd in ons land, namelijk het verkeersdiploma, zijn in alle windstreken leden van het Korps Rijkspolitie betrokken geweest. Diploma's helpen de mens van deze tijd bij zijn streven naar bestaanszekerheid, het verkeersdiploma draagt bij tot de bestaansveiligheid van jeugd en ouderen. Over de verkeersexamens, door vele ouderen zo dikwijls gebagatelliseerd, maar van niet te schatten belang, schreef de wachtmeester 1e klas H. de Kruyf te Krimpen aan den IJssel bijgaand artikel.

Wij, volwassenen denken er gemakkelijk over, over dat eerste examen van de jeugd. Maar de kinderen zijn óp de dag van het verkeersexamen 's morgens minstens een uur eerder wakker en op het examen steken zij soms hun linkerarm uit als ze rechtsaf moeten. „Allemaal zenuwen“, aldus een veel gehoord maar zeer juist commentaar. De goedwillende onderwijzer op school heeft hen immers maanden achtereen gewezen op de betekenis van een gedrag volgens de regels voor de veiligheid op de weg van de kinderen zelf en van anderen en het verkeersexamen is de kroon op het werk. Sommigen hebben er een fiets voor moeten lenen van vader of moeder, broer of zuster, al is dat tegenwoordig alleen de enkeling. En, de avond voor het examen zijn de fietsen extra goed schoongemaakt. Er zijn schroefjes vastgedraaid en draden van de verlichting hersteld. En, wat zij zelf niet konden moest pa dan maar doen. De rijwielhandelaar verkocht meer potjes witte verf dan anders en meer (goedkope) fietsbellen. Zo is de Nederlandse jeugd ook dit jaar opgetrokken naar de verkeersexamens en het aantal leerlingen dat daaraan deelnam mag niet worden onderschat want aan het schriftelijk examen waren 12.300 deelnemers, een aantal waaraan elke plaats zijn aandeel had. Neem bijvoorbeeld Krimpen aan den IJssel, waar van twee uloscholen, een nijverheidsschool voor meisjes en een lagere technische school 392 deelnemers waren. Nou wil dat niet zeggen, dat alle kandidaten zich altijd zonder levensgevaar door het verkeer kunnen bewegen, want wat in Krimpen de 28 kandidaten wisten die met lof slaagden omdat ze 37 van de 38 punten verwierven, kwamen zeven andere kandidaten tekort. Er bleef evenwel alleen al in Krimpen een aantal van 285 geslaagden over. En, landelijk gerekend kan worden gesteld dat het streven naar meerdere veiligheid op de weg door verkeersopvoeding weer met bevredigende resultaten is bekroond.

ja, daar heeft Anneke dan niets meer aan. Dan is er geen meester meer, die haar kan helpen, want ze heeft haar laatste fout gemaakt.

In de praktijk is dat veel gemakkelijker, dacht Anneke. Iedereen rijdt dan zo hard mogelijk, om nog gauw over de streep te zijn vóór het licht op rood springt. Jagen maar, jongens. Hoe eerder thuis, hoe beter. Het doel van alle verkeersdeelnemers is immers niet het rijden op zichzelf. O nee, het doel is om gauw thuis te komen, naar een zakenrelatie te gaan of met vakantie! Het liefst naar Zuid-Frankrijk of naar Italië! „Ben je daar nog nooit geweest? Nou, dan loop je achter! Ik wel hoor! 1400 kilometer in nog géén twee dagen. Behoorlijk, hè? Ja, natuurlijk, ik heb de hele nacht doorgereden.”

U kent ze toch ook, deze gesprekken? De hele nacht doorgereden en daarna natuurlijk óók nog een hele dag. Wel leuk, om bij zo'n kilometervreter in de auto te zitten. Of om hem tegen te komen op een tweebaansweg, als hij slaap krijgt! En dan lees je in de krant: Nederlander omgekomen tijdens zijn vakantie. Er moest eigenlijk staan: Nederlander pleegt zelfmoord tijdens zijn vakantie!

Dat onderschatte verkeersexamen van scholieren scheidt niet alleen meer veiligheid voor de jeugd maar ook meer verantwoordelijkheidsbesef voor de volwassenen van de toekomst!

Toen het licht op groen stond, ging Anneke al langzamer rijden, want het zou wel eens op geel kunnen springen en de meester heeft gezegd . . . Wát heeft hij eigenlijk gezegd? Hij heeft bijvoorbeeld gezegd, dat je bij de streep moet stoppen en wachten, als er een verbodsbord staat met „stop” erin. Dát heeft Marietje de

meester wel horen zeggen, maar verder heeft ze niet geluisterd. Dus . . . Marietje blééf wachten bij de stopstreep. óók toen er op de kruisende weg geen verkeer reed. Gelukkig heeft de controleur gezegd, dat zij weer mocht doorrijden, anders was zij nog niet teruggeweest.

Alle Marietjes, Jantjes en Pietjes hebben verkeersexamen gedaan. Daardoor ontstaat er een veel betere verhouding tussen het publiek en de politie. Ook is het verheugend dat er veel mensen zijn die voor dit examen én wat er aan vooraf gaat, veel tijd opofferen, die, als kinderen door ziekte verhinderd zijn om aan het schriftelijk deel van het jeugdverkeersexamen deel te nemen, de kinderen thuis dit examen laten doen, of naderhand op het politiebureau, terwijl het ook wel is voorgekomen, dat in het ziekenhuis liggende kinderen door een politiaan werden bezocht en daar examens konden doen. Hier worden veelal examenformulieren voor gebruikt die enkele jaren oud zijn, zodat het is uitgesloten dat de deelnemers zijn ingelicht door klasgenoten, die zo juist examens hebben gedaan.

Het ressort 's-Gravenhage heeft het voordeel een wachtmeester 1e kl. der Rijkspolitie A. J. Kuiper te bezitten, die ieder jaar trouw meewerkt aan de praktische jeugdverkeersexamens. Hij heeft gezorgd voor een pracht collectie verkeersborden, verkeerszuilen en een verkeerslicht. Ieder voorjaar gaat hij tientallen groepen af met zijn materiaal en op deze wijze een vlot verloopend praktisch examen mogelijk maakt.

Weten alle groepscommandanten in het ressort 's-Gravenhage al, dat zij van dit materiaal gebruik kunnen maken bij de jeugdverkeersexamens?

En zó hebben alle Marietjes, Jantjes en Pietjes weer verkeersexamen gedaan, dank zij wmr. 1e kl. A. J. Kuiper, ettelijke van zijn collega's elders en vele anderen die daar hun tijd aan geven en de moed kunnen opbrengen ook eens iets voor een ander te doen. Nu is over enkele weken het woord weer aan het onderwijzend personeel. Meester heeft gezegd . . . Als die andere Marietjes van de volgende lichting nu maar goed luisteren.

Reserve-Adjutant F. DE JAGER geen 70 maar 69

In het juli-nummer vermelden wij dat de res.-adjutant F. de Jager „binnen enkele weken zijn 70e verjaardag hoopt te vieren”. Dit is echter niet juist. Ondanks zijn vitaliteit hebben wij hem toch nog een jaar ouder toegemeten dan hij in werkelijkheid is. Op 4 augustus j.l. werd hij n.l. 69 jaar. Hiermede is zijn 70e levensjaar ingegaan, van welk feit wij gaarne melding maken.

VIERDAAGSE NIJMEGEN

(vervolg van pag. 10)

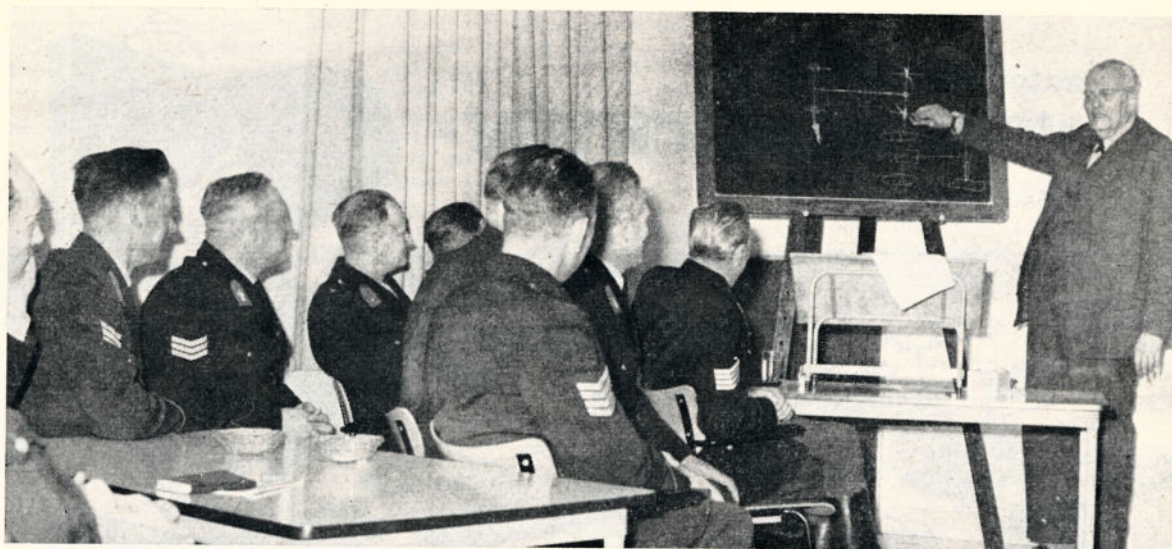
tochtsroute hebben gezien, dat onze Rijkspolitiekapel zich kan meten met de besten op dit gebied. Op de officiële tribune behoefde kolonel Fogteloo, die de Algemeen Inspecteur vertegenwoordigde, zich waarlijk niet te generen voor zijn mannen, die tegen vier uur in uitstekende conditie en formatie voorbij defileerden. Trouwens op de laatste verzorgingsplaats, vier kilometer vóór de finish, meenden we reeds uit het opgewekte gelaat van de waarnemend algemeen inspecteur te hebben kunnen vaststellen, dat hij best tevreden was over het optreden van de rijkspolitieambtenaren.

„We doen het nooit meer, we trappen er niet meer in”, is een graag gezongen hit tijdens de vierdaagse, maar het gekke is, dat je ieder jaar dezelfde hetzelfde lied hoort zingen. Wat dat betreft zou het overigens geen kwaad kunnen als wij Nederlanders ons liederenrepertoire eens wat uitbreiden. Veel verder als „was ik maar bij moeder thuis gebleven” en Sarina, die maar steeds kind blijft in de dessa, hebben we het nog niet gebracht. Maar wat geeft het ook, as ge mar leut het, nietwaar. En leut hebben ze gehad, onze collegawandelaars. Zeker toen we ze kort vóór de finish mededeelden, dat „overeenstemming was bereikt”.

Als U begrijpt, wat wij bedoelen . . .

En ze stoppen nu allemaal (hopelijk) netjes voor de streep.

Leden verkeersgroepen naar Bilthoven om „frisse neus” te halen

Aanvullende verkeersopleiding geeft inzicht in jongste ontwikkeling van verkeer en techniek

De verkeersschool van het Korps Rijkspolitie, „De Varenkamp” te Bilthoven, die de enige verkeersschool van de politie in Nederland is en in ruim 15 jaar is uitgegroeid tot een all-round instituut met een all-round programma, is gestart met nieuwe activiteiten die het reeds opgeleide personeel van de verkeersgroepen andermaal in Bilthoven brengt. In feite is de taak van de school het opleiden van personeel voor de verkeersgroepen in een cursus van in totaal acht maanden inclusief het rijtechnische onderricht. Daarnaast krijgen de bestuurders van de groeps surveillancewagens hier een opleiding. De aspirant-politie-officieren van het Rijksinstituut tot Opleiding van Hogere Politie-ambtenaren in Nederland verwerven in Bilthoven hun rijvaardigheid en sinds kort worden de Technische Assistenten voor de T.P.W.'s gedurende drie maanden in Bilthoven

gevormd. Bovendien is er dan nog een verkorte verkeersopleiding voor „eilandbewoners”, de Korpsleden die op eilanden wonen en een zekere technische kennis moeten hebben aangezien zij zijn verstoken van de hulp van verkeersgroep-personeel en toch een degelijk onderzoek bij ongevallen moeten instellen. De voornaamste taak blijft evenwel het opleiden van personeel voor de verkeersgroepen, dat uit de gelederen van het Korps voortkomt of regelrecht van de Opleidings-school te Arnhem. Dat laatste evenwel bij wijze van uitzondering, want voor deze opleiding zijn niet slechts interesses en ambities voor het verkeer vereist, doch ook een zekere ervaring in de praktische dienst, afgezien nog van een onmisbare zekere habitus, stijl in voorkomen en optreden. De cursisten worden overigens ook medisch en psychologisch onderzocht en verschijnen voor een

selectiecommissie waarin de kapiteins B. van der Meer en C. W. Bloemers alsmede de overste W. H. van Ballegooyen de Jong zitting hebben, waarbij het bepaald opvalt dat de classicus Van der Meer daarbij de technische vragen stelt.

En, wie denkt dat dán de cursisten van de verkeersschool na die opleiding van 8 maanden „voor het leven” klaar zijn, heeft het mis.

De verkeersschool ging ook al jaren „de boer op” of beter: instructeurs reisden langs de verkeersgroepen om — ook met steun van visuele hulpmiddelen — het personeel op de hoogte te houden van de voortgang van de techniek. Dat was een puur technische, gedecentraliseerde aanvulling op de opleiding, aangezien evenwel alleen technische bekwaamheid onvoldoende is, rees de vraag hoe het betreffende personeel een all-round aanvulling kon worden gegeven. Zo is de voortgezette opleiding voor personeel van de verkeersgroepen ontstaan, die in drie jaar tijd de leden van alle verkeersgroepen doet terugkeren naar Bilthoven om „een frisse neus” te halen. Tijdens deze opleiding wordt niet alleen de vakbekwaamheid van het personeel op diverse knelpunten

„opgewreven” maar in het bijzonder wordt het inzicht in diverse achtergronden van de verkeersproblematiek en in de taak van de politie verdiept. Bijzonder belangrijk is dat over vele onderwerpen een uitwisseling van gedachten ontstaat, een gesprek onder deskundige leiding, waardoor de interesse in het werk wordt gevoed. De lange rij kundige docenten behandelen een reeks van onderwerpen die deze voortgezette opleiding tot een bijzonder boeiende maken, temeer omdat vele achtergronden duidelijk worden door de behandeling van zaken die ogenschijnlijk direct maar weinig met de politieke activiteiten van doen hebben.

Zo wordt in Bilthoven bijvoorbeeld niet alleen de verkeersopvoeding besproken door de chef van de Zwolse verkeerspolitie de inspecteur J. F. Basten, de verkeersmaatregelen bij bijzondere evenementen door de kapitein L. P. Bergsma, de beveiligingsmaatregelen bij een verkeersongeval door de adjudant J. de Groot of het Rijkspolitiewagenpark door de heer A. Blokzijl ing. Daarnaast zijn er natuurlijk ook nog meerdere typisch politieke onderwerpen. Zo behandelt mr. H. Niemeyer, substituut-officier van Justitie te Leeuwarden de onvolkomenheden in het proces-verbaal, de opperwachtmeester T. den Ouden de fouten bij het fotograferen van verkeersongevallen en de kapitein A. C. Vogel de surveillance-

techniek. Verkeersregelen en situatietekenen worden aan de orde gesteld door de wachmeester 1e kl. P. Schep, de hoofdinspecteur A. Vermey uit Rotterdam behandelt de actuele problemen van de verkeerswetgeving, de adjudant F. Kockelman de behandeling van een verkeersongeval. Maar er is meer en juist dat meerdere geeft een ruimer blik. Zo worden de problemen rond het wegvervoer en de beroepschauffeur evenzeer besproken als de verlichtingsproblemen. De kapitein C. W. Bloemers geeft oorzaken van verkeersongevallen, de psycholoog drs. S. G. Lijftogt geeft achtergronden in het gedrag van de weggebruiker, drs. J. W. Verburt en dr. A. H. Witte, resp. hoofdmedewerker en plaatsvervangend directeur van gerechtelijk natuurwetenschappelijk Laboratorium te Den Haag spreekt over stille getuigen bij verkeersongevallen. Samen met de behandeling van de corrigerende taak van de politie door de kapitein B. van der Meer, de bespreking van de verhouding politie-publiek door de overste J. R. Hoogkamer, de inleiding over automobieltechniek door de opperwachtmeester Houben en nog zo het een en ander, bezit de voortgezette opleiding een uitgelezen programma, dat overigens niet puur theoretisch is, getuige bijvoorbeeld de werkplaatspraktijk onder leiding van de wachmeester 1e kl. H. van Reeden en het feit dat de deelnemers

De kapitein L. P. Bergsma behandelt verkeersmaatregelen bij bijzondere evenementen.

aan deze opleiding zich met een verplaatsbaar (hand)verkeerslicht in het Utrechtse verkeer begeven. Bij deze aanvullende cursus worden de deelnemers actief betrokken bij de behandelde onderwerpen. Zo stelt bijvoorbeeld drs. Lijftogt voor hij de achtergronden in het gedrag van de weggebruiker ter tafel brengt, een schriftelijke enquête in. Daarbij worden de deelnemers vragen voorgelegd als: op welke uren van de dagen gebeuren naar uw indruk de meeste verkeersfouten en ongelukken, welke wegsituatie vindt u de onveiligste, waar zoekt u in de eerste plaats de oorzaak van een ongeval. Hoe is meestal de houding van een automobilist na een ongeval volgens uw ervaring. Bij elke van de zestien vragen laat drs. Lijftogt vijf verschillende mogelijkheden voor beantwoording en ruimte voor persoonlijke opmerkingen. Op de uitkomsten van de enquête stemt deze spreker zijn inleiding af.

De mens, het voertuig en de weg worden bij de opleiding gelijkelijk bedeed. De mens komt naar voren in de inleiding van de kapitein Van der Meer, over het corrigerend optreden die in feite de verbaaltechniek omvat, inclusief de houding van de politie tegenover de automobilist. De kapitein Bloemers consta-

Praktische technische instructie ontbreekt (uiteraard) bij de aanvullende verkeersopleiding niet.

(vervolg op pag. 26)

Korpsblad
reed
in Porsche

Nieuwe vorm van optreden op snelwegen heeft nut reeds bewezen

Nieuw zijn de Porsches van de Groep Surveillance Autosnelwegen die met Pasen zijn activiteiten met twaalf van deze snelle wagens begon. Nieuw is de manier waarop de weggebruiker-overtreder wordt benaderd en de geregelde voortgang van het verkeer wordt bevorderd. Nieuw was voor ons vooral de ervaring van een surveillance per Porsche voor de outsider, nieuw en in feite sensationeel.

Ronkend schoot de Porsche de Rijksweg no. 2 op. De naald van de snelheidsmeter klom snel naar de 120 kilometer per uur, die van de toerenteller steeg navenant, terwijl de rechtervoet van de opperwachtmeester J. van der Heide iets daalde op het gaspedaal. In die voet en in die meters lag al direct het geheim van de nieuwe, inhalende surveillance op de dubbelbaans snelwegen en met die omstreeks 120 kilometer per uur betekent het dat het overige verkeer, met een gemiddelde snelheid van omstreeks 100 kilometer per uur, voortdurend van achteren wordt ingehaald, met een verrassend effect.

De gebogen voorruit van de Porsche met dubbele achteruitkijkspiegel biedt de tweehoofdige bemanning een voortdurend overzicht op het voor- en achterliggend verkeer. Laag boven de weg in de open wagen gaan de ogen van de bemanningsleden al dan niet door de heldere stofbril van de valhelm als die van een arend over het beton.

Bij de rit in de Porsche rees het ene visioen na het andere voor ons geestesoog. De suizende wind om de witte valhelm en het geronk van de uitlaatpijp vlakbij geven de illusie van de cockpit van een klein sportvliegtuig, op weg naar onbekende verten, los uit de sleur van het alledaagse en superieur aan al het doodgewone, met als speciale opdracht de jacht naar zaken die met het welzijn van de mensheid te maken hebben.

Of de opperwachtmeester iets van huivering opmerkte bij zijn op het punt van hoge snelheden op hard beton weinig ervaren passagier, is de vraag. 'Hij gaat niet om hoor', zei hij geruststellend. En hij begon bij volle snelheid op een volkomen vrij stuk van de rijbaan een soort gemotoriseerde parterre acrobatiek te beoefenen op het natte wegdek waarbij de betonnen palen in de berm soms als onafwendbaar schenen aan te stormen maar steeds, dan weer aan bakboord, dan weer aan stuurboord voorbijzoefden, zonder dat de wagen ook maar een duimbreed uit de koers week. Juist toen wij overwogen hoe een eventuele passagier met minder degelijke evenwichtorganen de gevolgen van deze escapades zou moeten noemen, gewoon wagenziekte of luchtziekte, zei de opper glimlachend: 'Zullen we eens remmen?' En zonder het antwoord af te wachten trapte hij bij volle snelheid op de rem, liet los, remde weer, en bleef

zo doorgaan tot de wagen in een minimum van tijd stilstond. En dit alles op een manier, die bij iedere andere auto, de tocht ergens in het weiland ver over de bermsloot had doen eindigen of wellicht in een natriumlantaarnpaal, waar het wrak dan wel kon blijven hangen als schrikwekkend voorbeeld voor andere weggebruikers, hetgeen nog nimmer is vertoond maar uit een oogpunt van preventie best eens gedaan zou kunnen worden.

„Kijk”, sprak de opper, „da’s nou cadansremmen, dat moet u ook eens leren”. De surveillance hernam zijn normale gang, zoals nu voor alle Porsches die volgens een uniforme regeling opereren.

„Kijk”, zegt de opper, „die Opel-chauffeur hiervoor wijkt naar links uit zonder in zijn spiegel te kijken”. De Opel werd gepasseerd en met een uitnodigend maar dwingend handgebaar naar de chauffeur, die al nattigheid voelde en wat verschrikt naar de twee witte helmen in de sportwagen keek, op de parkeerstrook gedirigeerd. Opper Van der Heide stapte uit, boog naar het inmiddels geopende portierraam en zei: „Ik ben Van der Heide van de Rijkspolitie”.

De reactie van de automobilist was even nieuw als deze methode van politieel optreden. Hij stapte uit, stak de opper zijn hand toe en zei: „Ik ben Sinnema”.

De opper wees hem kort en zakelijk en tegelijk vriendelijk op zijn fout en liet hem na enkele minuten gaan. De man kroop weer achter het stuur, andermaal met een verbaasd gezicht, waarschijnlijk omdat hij geen proces-verbaal kreeg. Terwijl de Porsche weer snel optrok tot boven de honderd kilometer per uur, dachten wij na over het novum, dat de politie-ambtenaar zich bekend maakt. Daaraan zijn diverse voordelen verbonden, in de eerste plaats een beter direct contact, dikwijls ook dat de aangehoudene eveneens zijn naam noemt zonder eigenlijk de kans te krijgen de politieman op dat punt om de tuin te leiden. Het gevolg is in de meeste gevallen een gesprek op een zeker niveau.

„Het is een contact van mens tot mens, wij geven niet steeds een verbaal en als we dat doen zeggen we het meteen. Wij praten over de fout die begaan is en het blijkt dat velen niet eens weten dat ze een fout maakten”, doceerde de opperwachtmeester, terwijl wij het verkeer weer inhaalden dat ons tijdens het oponthoud was gepasseerd, zodat wij niet steeds dezelfde gezichten te zien zouden krijgen.

„Overtreders zijn geen misdadigers. Ze moeten weten wat ze fout deden met of zonder verbaal, opdat zij of anderen het niet voelen en opdat zij de fout niet weer begaan”.

Jawel, de Porschebemanningen opereren opvoedend met een zeker

psychologisch inzicht dat zij onder meer krijgen bij een speciale opleiding van omstreeks een maand als aanvulling op de normale verkeersopleiding, waarvoor zij na goede selectie naar voren komen. Het optreden van de Porscherijders is niet alleen een kwestie van het constateren van overtredingen en het daartegen optreden, maar in belangrijke mate ook een zaak van omgang met mensen, van opvoeden, van representatie van het Korps Rijkspolitie en van het kweken van meer goodwill voor de taak van de politie in het algemeen. Tot nu toe is alleen al het preventief effect van de verschijning van de Porsche van groot belang gebleken. Tien-duizenden weggebruikers hebben tijdens een proefjaar waarin met één wagen werd gereden, de Porsche leren kennen en respecteren. De taak van de Porscherijders is veelzijdig en verschilt van de tot nu toe gevolgde surveillance-methoden als het speciale uniform tot het normale. Dat er op het punt van de verkeerscontrole op de snelwegen iets moest gebeuren stond al jaren vast. Naarmate de verkeersintensiteit sneller toenam, raakte de greep op het verkeer min of meer zoek. Er was uiteraard surveillance, maar te weinig en te langzaam. Op de A-trajecten werd gemiddeld 50 kilometer per uur gereden. Dikwijls ook bleken grote wagens te log.

„Vergeleken met het andere surveillancematerieel is de Porsche voor de snelwegen een zegen”, zei de opperwachtmeester Van der Heide. De Porsche legt per dag een afstand van ongeveer 500 kilometer af en mede door de snelheid kon de surveillancefrequentie worden opgevoerd, zodat velen al in het proefjaar de indruk kregen dat er veel meer van deze wagens op de weg waren. Van iedere patrouille wordt uitgebreid rapport gemaakt, compleet met gegeven waarschuwingen of processen verbaal of eventuele dienstverleningen. De rij-rapporten van de eerste Porsche in het proefjaar vormden het uitgangspunt voor het uniform optreden van alle Porschebemanningen die nu op de weg zijn.

„Representatief, opvoedend optreden, jawel! Maar meen nu niet dat wij de jongens van het zachte handje zijn”, zei de opper, „want da’s ook overdreven”.

De Porsche vreet zijn kilometers snelweg in hoog tempo. Maar bij elke aanhouding, per handgebaar, luidspreker of met de lichtbak, die achter in de auto is gebouwd, wordt de tijd genomen. Elke keer stelt de opper zich voor, aan de vrachtwagenchauffeur, die rijdend een sigaret zit te rollen, aan de Opelbestuurder die zonder in zijn spiegel te kijken naar de linkerhelft van de rijbaan schuift en zelfs aan hen die anderen snijden of die dwars door

de middenberm naar de andere rijbaan koersen omdat zij hun tas vergaten. De opper stelde zich voor aan de chauffeurs van de twee vrachtwagens die elkaar willen passeren terwijl de inhalende wagen maar weinig meer snelheid kon opbrengen dan de andere waardoor de weg langdurig min of meer geblokkeerd werd. Met de twee chauffeurs werd een verkeerspraatje gehouden over waarom de een de ander niets wilde toegeven oftewel waarom de ene niet een beetje gas terugnam dan wel waarom de passerende niet was achtergebleven, tot heil van eigen en andermans veiligheid. „Tja, waarom”, zo spraken de chauffeurs

(vervolg op pag. 26)

Het rijden in open Porsches eist daarop afgestemde kleding, die hier wordt getoond door de opperwachtmeester J. v. d. Heide.

Ik, surveillancehond Carlos
was er ook bij . . .

★

Realistische oefening bij Nijmegen

Reservisten assisteren bij opsporing van dertienjarig meisje

door de reserve-adjudant J. G. JANSSEN te Nijmegen

Bij de groepscommandant van de rijkspolitie te Groesbeek, een standplaats in een zeer bosrijke omgeving, werd op een late namiddag aangifte gedaan, dat een meisje van 13 jaar spoorloos was. Het meisje — zodanig van postuur dat zij enige jaren ouder leek — was 's middags wel op school geweest en tegelijk met de andere kinderen naar huis gegaan. Na ongeveer een kilometer met andere meisjes te zijn gegaan, had zij alleen haar weg vervolgd in de richting van haar woning, die in een bosrand is gelegen. De moeder had 's middags tijdens de maaltijd niets bijzonders aan het kind gemerkt en op school waren haar gedragingen ook normaal geweest. Door de ouders was al gezocht en op meerdere plaatsen geïnformeerd naar het meisje, doch zonder resultaat.

Gezien de situatie in de omgeving van de standplaats en het vrij regelmatig voorkomen van zedendelicten, moest er direct rekening mee worden gehouden, dat het kind door een of andere onverlaat kon zijn ontvoerd. Tussen het punt waar zij haar vriendinnetjes had verlaten en de woning van haar ouders, waren namelijk enkele landwegen, omzoomd door kreupelhout, die in de richting leiden van de Staatsbossen, met een oppervlakte van meer dan 20 vierkante kilometer. Ook moest rekening worden gehouden met het feit, dat in die omgeving vaak min of meer geestelijk gestoorde mannen wandelen, die gehuisvest en verpleegd werden

in een nabij gelegen tehuis voor dergelijke patiënten.

Bij een vluchtig onderzoek bleek, dat één man sedert de vroege namiddag afwezig was en niet bij de avondmaaltijd was verschenen. Na enig overleg op het groepsbureau, stond vast, dat snel moest worden gehandeld, in verband met het intreden van de duisternis. Bij het overleg werd gebruik gemaakt van duidelijke kaarten van de boswachterij van de staatsbossen. Hoewel bij het opsporingsonderzoek een speurhond en drie surveillancehonden Primus, Carlos en Prins zouden worden ingedeeld, bleek, dat alleen met het beroepspersoneel de taak niet kon worden uitgevoerd. Daarom werden op verzoek van de burgemeester en door de districtscommandant alle reservisten van de groep Groesbeek, met spoed opgeroepen, om aan het zoeken van het meisje deel te nemen. Dit was mede mogelijk, omdat intussen de meesten al van hun werk thuis waren. Met het vragen van assistentie van militairen zou voorspands worden gewacht.

Het personeel (beroeps- en reserve) werd (gemengd) in vier ploegen verdeeld en van elke ploeg werd een ervaren politiemann als commandant aangewezen. Aan elke eenheid werd een speur-, c.q. surveillancehond met geleider toegevoegd.

Vanaf vier, diagonaal ten opzichte van elkander gelegen punten, zou in verspreide orde het bos worden uitgekamd. De opdrachten luiden, dat

allen in een bepaalde richting zouden zoeken, opdat na een vastgestelde tijd op een bepaald punt verder contact kon worden opgenomen en de opgedane ervaringen konden worden uitgewisseld. Iedereen was goed op de hoogte van de feiten alsmede de opzet van de actie en daardoor tot het uiterste gespannen.

Intussen was de duisternis ingevalen en na ongeveer anderhalf uur werd het eerste punt door enkele ploegen bereikt. Het zeer grote nut van honden bleek toen. De surveillancehond Carlos had een meisjesjurk opgespoord, die door enkele politiemannen in de duisternis reeds gepasseerd was. De vader van het meisje en een oudere broer, die ook aan het opsporingswerk deelnamen, herkenden de jurk als die van het meisje.

Door een andere ploeg werden met behulp van de speurhond Prins, vermoedelijke sporen gevonden. Bij combinatie jurk-sporen, bleek dat waarschijnlijk rekening moest worden gehouden met een ernstig misdrijf. Dit was aanleiding om in het volgende bosvak nog eens extra uit te kijken, waarbij de surveillancehond Primus van zijn kwaliteiten blij gaf. Intussen was bekend geworden dat de man, die niet op tijd thuis was gekomen, nog steeds absent was. Het volgende bosgedeelte werd echter niet geheel afgewerkt, omdat de oefening voor de reservisten, in verband met het gevorderde uur, eindigde.

Wel werd nog een demonstratie gegeven met de speurhond, waarbij bleek, dat deze — ondanks bebosning en duisternis — in vijf minuten een kledingstuk aanblafte, dat door tien reservisten na een kwartier zoeken niet was gevonden.

De oefening werd door de districtscommandant, overste A. Cammaert, en twee burgemeesters met belangstelling gevolgd.

Leden verkeersgroepen naar Bilthoven

(vervolg van pag. 17)

teert bij de behandeling van de oorzaken van verkeersongevallen onder meer dat gebreken van de mens zelf, geestelijke tekorten of karakterfouten, getuige het feit dat omstreeks 95 % van de ongelukken ontstaan door overtreding van „gedragsregels”. De technische oorzaken mogen ondanks dat niet worden onderschat, zo zegt hij.

En een figuur als ir. A. J. Mollinger neemt de veel voorkomende technische oorzaken van verkeersongevallen onder de loupe. Met schoolbord, krijt en proefmodellen van vierwielige voertuigen, al dan niet met aanhanger, geeft hij een aanschouwelijk stuk mechanica. „Wat denkt u, dat er gebeurt wanneer de voorwielen van een auto worden geblokkeerd,” vraagt hij. En direct daarop logenstrafte hij de gefluisterde opmerking dat de wagen dan wel

Ir. A. J. Mollinger behandelt op buitengewoon boeiende wijze enige veel voorkomende technische oorzaken van verkeersongevallen.

over de kop of in elk geval uit de rijbaan zal raken. „Nee,” zegt ir. Mollinger. „In die situatie beschikken de rollende achterwielen over de maximale wrijvingskracht in alle richtingen op het wegdek, dus ook overdwars, waardoor deze wielen niet uit hun baan raken. De voorwielen slippen door en gaan tengevolge van de massakracht in het zwaartepunt rechtuit. De gering geworden wrijvingskracht van de voorwielen bij snelheid van de wrijvende vlakken wordt door deze beweging uitgeput, er is geen richtkracht over dwars meer en de wagen gaat zuiver rechtuit. Dat is het stabiele slipgeval.” Het demonstratiemodel van een scherpe helling losgelaten bevestigt de juistheid van deze stelling in de praktijk. Ir. Mollinger maakt vervolgens duidelijk dat wanneer de achterwielen worden geblokkeerd dat dan juist de wagen om het midden van de vooras wegdraait en tenslotte in dit labiele slipgeval achterstevoeren doorschiet, maar dan weer rechtuit omdat dan de situatie van de stabiele slip weer wordt bereikt.

Het mag niet verbazen dat in deze cursus menig licht opgaat en dat is precies de opzet. Voor dit jaar zijn er drie van dergelijke voortgezette opleidingen van drie weken, voor 40 man en 2 groepscommandanten gepland. Volgend jaar worden het vijf van deze cursussen. In drie jaar zullen op deze wijze bij in totaal 12 aanvullende cursussen alle leden van de verkeersgroepen andermaal in Bilthoven zijn geweest om een frisse neus te halen.

Korpsblad reed in Porsche

(vervolg van pag. 19)

aarzelend. Nou ja, ze hadden er eigenlijk geen van beiden aan gedacht.

„Daarginds, die lage Citroën zit alsmaar op de linkerhelft zonder dat hij iets moet passeren, constateerde de opper en zijn voet drukte het gaspedaal dieper in om de snelrijdende blauwe wagen te benaderen. De naald van de snelheidsmeter trok naar het maximum en bleef hangen op ongeveer 170 per uur. Daartegen bleek zelfs de snelle „snoekenbek” niet bestand en na een achtervolging van een kilometer of acht stond hij achter de Porsche op de parkeerstrook. De bestuurder (met veiligheidsgordel) had er in zijn haast ook al niet bij gedacht. Maar hij begreep dat hij fout was en dat was al veel gewonnen. De opper en de bestuurder scheidden als bekenden die een klein verschil van mening hadden overwonnen. Ze kenden elkaar trouwens ook, bij naam nog wel en dat is hagelnieuw in dit werk.. Nieuw is het Porsche optreden waarmee men in Duitsland overigens al sedert jaren goede ervaringen opdeed, zodat het experiment van een jaar eigenlijk geen echt experiment meer was. Nieuw is het contact tussen politie en overtreder, nieuw voor ons onder de witte helm waaromheen de winden stoeiden, nieuw ook voor iedereen, ook voor die meneer bij Utrecht. Hij had nauwelijks ruimte om te zitten in zijn grote wagen, aangezien een lieve juffer zich om en tegen hem had aangeleid. Hij reed bedaard en lachte in haar richting. De idylle werd verstoord door de Porsche die hem naar de kant verwees.

De opper stelde zich voor en sprak: „Meneer, u doet twee belangrijke dingen tegelijk...” En toen hij uitgepraat was lachte de meneer en hij besloot om voor beide belangrijke bezigheden de tijd te nemen, want ook hij begreep het en daarmee was andermaal bereikt wat bereikt moest worden, begrip, goodwill op de weg naar meer verkeersveiligheid.

Overigens, de Porsche bemanningen doen goed beschouwd méér dan twee belangrijke dingen tegelijk, maar daar kan iedereen zich slechts over verheugen.

Personalia

Verplaatsingen

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 7-6-'62: B. E. Slatius, wmr. 1e kl., van Sectie Bijz. Verk.taken 's-Gravenhage naar Verkeersgroep Apeldoorn.
Per 15-6-'62: T. R. Meijer, wmr. 1e kl., van Verk.schoon Bilthoven naar Sectie Bijz. Verk.taken 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

Per 15-6-'62: L. Rameau, wmr. 1e kl., van Halfweg naar Dirksland.
Per 1-7-'62: G. F. v. d. Berg, owmr., van 's-Graveland naar Bunnik; P. v. Beekum, owmr., van Wormer naar 's-Graveland; P. v. d. Broek, owmr., van Utrecht (verk.gr.) naar Doetinchem (verk.gr.); J. J. Duursema, owmr., van Jisp naar N.W.-Beemster; J. Houweling, wmr., van Montfoort naar Loosdrecht.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 15-6-'62: A. Marskamp, adjudant, van Middelharnis naar De Bilt; D. C. Renee, wmr. 1e kl., van Alblasserdam naar St. Philipsland.
Per 1-7-'62: P. Hoogenraad, wmr. 1e kl., van 's-Gravenhage naar 's-Hertogenbosch; A. C. de Vries, wmr., van Krimpen aan de IJssel naar Groesbeek; W. Schaafsma, off. 1e kl., van 's-Gravenhage naar Maastricht.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 27-6-'62: Th. M. J. Mooren, wmr. 1e kl., van Echt naar Wessem.
Per 1-7-'62: B. J. M. v. Dieren, owmr., van Waspik naar St. Oedenrode; G. J. Bouter, wmr., van St. Michielsgestel naar Heesch; P. A. C. van Hoof, wmr., van Etten naar Oud Gastel; F. L. de Moor, wmr., van Oud Gastel naar Etten; P. Eversdijk, owmr., van Tilburg (verk.gr.) naar Apeldoorn (verk.gr.).

RESSORT ARNHEM

Per 6-6-'62: H. Rouw, wmr. 1e kl., van Klarenbeek naar Epe.
Per 19-6-'62: O. Dam, wmr., van Scherpenzeel naar Nunspeet.
Per 1-7-'62: M. Jansen, owmr., van Genemuiden naar Wijk bij Duurstede; S. A. v. d. Vegte, wmr. 1e kl., van Creil naar Genemuiden.
Per 2-7-'62: J. W. Graven, wmr. 1e kl., van Laren naar Doetinchem; G. H. Scheperkamp, owmr., van Malden naar Arnhem.

RESSORT GRONINGEN

Per 8-6-'62: J. Nijhof, wmr. 1e kl., van Norg naar Heemskerk.
Per 1-7-'62: L. D. N. van Egmond, wmr. 1e kl., van Assen naar Zwolle; G. Temmingh, owmr., van Heerenveen naar Diever; J. Wegter, wmr., van Appingedam naar Heemskerk; W. Derksen, owmr., van Buinermond naar Rolde.

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 1-7-'62: L. Th. Reijgersberg, wmr., van Amsterdam naar Zwolle; P. van Duin, wmr. 1e kl., van Terneuzen naar Aalsmeer; H. J. Hogenhout, wmr. 1e kl., van Zwolle naar Terneuzen.

OPLEIDINGSSCHOOL ARNHEM

Onderstaande aspiranten per 12-6-'62 van Opl.schoon Arnhem naar het:

ressort Amsterdam:

G. W. Klein Nulend naar Montfoort; J. P. Boom naar Uithoorn; B. D. Willems naar Koog aan de Zaan; R. H. Brouwer naar Haarlemmerliede.

ressort 's-Gravenhage:

J. B. Slagboom naar Leidschendam; H. A. Daalman naar Waddinxveen; H. Kox naar Oudewater.

ressort 's-Hertogenbosch:

C. Beunder naar Zevenbergen; S. M. Duijs naar Etten; P. P. Hanegraaf naar Horst; A. H. G. Heije naar Heer; J. H. Nijbroek naar St. Michielsgestel; J. C. van Ooijen naar Beek en Donk; D. N. Oppedijk naar Oisterwijk; M. J. Pijsart naar Hilvarenbeek; B. Wilt naar Boxmeer; A. C. J. Schaddelee naar St. Oedenrode.

ressort Arnhem:

H. Haddingh naar Leeuwen; Th. A. Keijser naar Zeddam; J. Nijland naar Zwartsluis.

Rijkspolitie te Water:

C. P. van Leeuwen naar Amsterdam I; H. Nieuwenburg naar Ridderkerk.

Bevorderingen

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-6-'62: J. Ras te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

tot Officier der Rijkspolitie 1e kl.:

Per 1-7-'62: C. M. Zwaan te Alkmaar.

tot opperwachtmeester:

Per 1-1-'62: P. v. d. Broek te Bilthoven.
Per 15-6-'62: L. Rameau te Dirksland.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot opperwachtmeester:

Per 1-1-'62: J. v. Assen te 's-Hage.
Per 15-6-'62: D. C. Renee te St. Philipsland.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-7-'62: D. Leeftang te Dirksland.

tot wachtmeester:

Per 30-5-'62: H. Bisschop te Middelharnis.

Per 3-7-'62: H. A. Daalman te Waddinxveen.

Per 6-7-'62: J. B. Slagboom te Leidschendam.

Per 8-7-'62: H. Kox te Oudewater.

VREDESTEIN

LOOSDUINEN

MAASTRICHT

ENSCHEDÉ

DOETINCHEM

een naam in rubber

Bokma

het allerbeste!

Oude genever ★ Bessenrood ★ Citroen jenever

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot wachtmeester:

- Per 1-7-'62: B. Wilt te Boxmeer.
Per 2-7-'62: M. J. Pisart te Hilvarenbeek.
Per 3-7-'62: J. H. Nijbroek te St. Michielsgestel.
Per 4-7-'62: P. P. Hanegraaf te Horst.
Per 6-7-'62: A. H. G. Heije te Heer; C. Beunder te Zevenbergen.
Per 7-7-'62: D. N. Oppedijk te Oisterwijk.
Per 8-7-'62: A. C. J. Schaddelee te St. Oedenrode.
Per 9-7-'62: S. M. Duijs te Etten.

RESSORT ARNHEM

tot opperwachtmeester:

- Per 15-6-'62: D. Laning te Apeldoorn.
Per 1-7-'62: S. A. v. d. Vegte te Genemuiden.

tot wachtmeester:

- Per 5-7-'62: J. Nijland te Zwartsluis; H. Haddingh te Leeuwen.
Per 7-7-'62: Th. A. Keijser te Zeddam.

RESSORT GRONINGEN

tot wachtmeester 1e kl.:

- Per 1-7-'62: G. Siegersma te Roden.

RIJKSPOLITIE TE WATER

tot wachtmeester:

- Per 2-7-'62: C. P. van Leeuwen te Amsterdam.
Per 6-7-'62: H. Nieuwenburg te Ridderkerk.

DIENST LUCHTVAART

tot opperwachtmeester:

- Per 1-11-1961: K. K. Veen te Amsterdam.

In dienst getreden

RESSORT 's-GRAVENHAGE

- Per 18-6-'62: F. P. Passchier, adm. kr. op a.c. te Oegstgeest.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

- Per 12-6-'62: F. C. J. v. d. Braak, schrijver i.t.d. te 's-Bosch (compt. bur.).
Per 18-6-'62: H. J. A. G. Curfs, techn. contr. te Maastricht (verk.gr.).

De dienst verlaten

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

- Per 30-6-'62: Mevr. W. C. H. Ottink—ten Hoope, typiste op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

- Per 1-7-'62: M. Rol, owmr. te Bunnik; F. G. Klinkum, wmr. te Krommenie.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

- Per 1-7-'62: D. L. Bravenboer, wmr. te Europoort; J. Reurink, wmr. te Rozenburg.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

- Per 1-7-'62: H. H. Tobben, adjudant te Amstenrade; F. W. Gresel, wmr. 1e kl. te 's-Bosch.

RESSORT ARNHEM

- Per 1-7-'62: E. J. Marskamp, adjudant te Wijhe; J. Koopmans, adjudant te Arnhem.

RESSORT GRONINGEN

- Per 1-7-'62: H. A. Nijenhuis, wmr. te Lemmer.

RIJKSPOLITIE TE WATER

- Per 1-7-'62: B. Thesing, rijksambtenaar D te Amsterdam.

Ambts-jubilea

Adjutant
B. de Graaf
Oterleek
ressort Amsterdam
25 jaar op 1-7-1962

Owmr.
J. Bakker
Woudenberg
ressort Amsterdam
25 jaar op 5-7-1962

Owmr.
A. Denekamp
Amsterdam
ressort Amsterdam
25 jaar op 5-7-1962

Owmr.
J. Scharloo
Broek op Langedijk
ressort Amsterdam
25 jaar op 8-7-1962

Adjutant
P. Lujendijk
Amsterdam
ressort Amsterdam
25 jaar op 12-7-1962

Owmr.
G. G. v. Tussenbroek
Arkel
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 15-6-1962

Adjudant
F. Faber
's-Gravenhage
ress. 's-Gravenhage
40 jaar op 4-7-1962

Owmr.
F. X. A. Swaaij
Berghem
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 24-6-1962

Wmr. 1e kl.
A. Bleumink
Oisterwijk
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 5-7-1962

Owmr.
J. J. Beije
Tilburg
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 5-7-1962

Owmr.
W. Lok
Raalte
ressort Arnhem
25 jaar op 5-7-1962

Adjudant
O. J. Reijnders
Lochem
ressort Arnhem
25 jaar op 1-7-1962

Owmr.
H. Eggens
Uithuizen
ressort Groningen
25 jaar op 4-7-1962

Adjudant
Chr. Blouw
Bedum
ressort Groningen
25 jaar op 12-7-1962

Owmr.
W. Sterenberg
Nieuwolda
ressort Groningen
25 jaar op 12-7-1962

Wmr. 1e kl.
G. L. van de Garde
Dordrecht
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 28-6-1962

Adjudant
M. Kingma
Groningen
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 1-7-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

4e JAARGANG No. 1 SEPTEMBER 1962
WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

De 4e jaargang

Met dit nummer van ons Korpsblad beginnen we dan de 4e Jaargang.

We staan er even bij stil, niet zozeer omdat we dit nu zo'n bijzondere gebeurtenis vinden, maar omdat het nu eenmaal gebruikelijk is om na een bepaald tijdsbestek ons af te vragen: hoe is het de afgelopen tijd gegaan en wat is van de toekomst te verwachten; wat voor moeilijkheden hebben we achter de rug en kunnen we het beter doen dan wij tot nu toe gedaan hebben.

De meesten van U hebben het wellicht als vanzelfsprekend en heel gewoon gevonden, dat iedere maand opnieuw het Korpsblad in Uw bus gleed; wellicht heeft U zich afgevraagd waarom het er nog niet was.

Ook zult U wellicht kritiek gehad hebben op artikelen of om plaatsing van bepaalde artikelen, maar weet dan dat wij, en dat zijn de redactieleden, de eindjournalist, de uitgever, de medewerkers, de correspondenten in het hele land, al het mogelijke hebben gedaan om er het beste van te maken, om U een Korpsblad voor te zetten dat inslaat en dat de binding geeft onder de Korpsleden, beroeps- zowel als reservepersoneel, die wij wensen en dat U allen een beter inzicht geeft in de activiteiten van ons Korps.

De Districtscommandanten zijn wij veel dank verschuldigd voor hun activiteiten ten aanzien van de werving van abonnees onder de H.H. Burgemeesters.

Weet, dat het aantal abonnees de basis is waarop het bestaan van ons Korpsblad rust. Het is daarom verwerpelijk dat er groepen zijn die slechts één abonnement voor hun leestafel op het bureau hebben aangeschaft. Wij hopen dat de 4e Jaargang hierin ook verbetering zal brengen.

Onze uitgever heeft inmiddels voor de 4e Jaargang een lichtblauwer omslag geleverd en is met beter (duurder) papier gestart, waardoor de foto's beter tot hun recht komen.

U ziet dus: we gaan steeds vooruit.

Wij hopen dat wij het komende „jaar" heel veel steun, goodwill en begrip van U allen, van hoog tot laag, mogen ontvangen. Dat geeft ons de steun, die ook wij nodig hebben, om op de ingeslagen weg voort te gaan of het beter te doen dan de afgelopen periode.

G. VAN DIJK

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

4e JAARGANG

No. 1 — September 1962

VERSCHEIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester

J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas

A. J. Willems te Roermond

Wachtmeester

P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Bonkeweg 29

Lekku bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3.50 per jaar
bij vooruitbetaling

Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

J. Duyker - Groningen

Van Royenlaan 46 - Tel. (05900) 24093

★

Foto omslag:

T.T. en terreinritten vergden in de afgelopen weken veel extra aandacht van de leden van het Korps Rijkspolitie, dat soms met een grote hoeveelheid technisch materieel en grote versterkingen, soms ook met leden van een bepaalde groep optrad.

★

(Foto: Technische Recherche 's-Hertogenbosch)

„Meiden markt” te Bunschoten-Spakenburg traditie van gesloten gemeenschap

door de wachmeester te kl. D. JOHANNES te Spakenburg

Het oude „kraaizoeken” veranderde in nieuw gebruik

Vele plaatsen in ons land hebben een eigen traditie inzake huwelijks-aangelegenheden. Bunschoten en Spakenburg maken hierop geen uitzondering. In Bunschoten en Spakenburg kent men namelijk het „kraaizoeken”, hoewel dit bezig is te verwateren zoals vele tradities en plaats maakt voor de „meidenmarkt”.

Het kraaizoeken is een romantische aangelegenheid. Meestal had een jongen met een meisje een afspraak gemaakt voor de zaterdag- of zondagavond. Noodzakelijk was dit echter niet. Het enige wat de jongeling te doen had was, dat hij zich in de buurt van de ouderlijke woning van „zijn keuze” opstelde. Daar wachtte hij dan het ogenblik af dat de vader en moeder — die meestal van één en ander wel op de hoogte waren — het huis verlieten om een visite bij familie of kennissen af te leggen. Als het zover was dan liep de betrokken jongeman eens voorbij de ramen van de woning en dan

moest het al heel vreemd gaan als hij niet werd binnengelaten. Wanneer hij zomaar eens kwam aanwaaien, dan ging het meestal niet zo vlot.

Scherven . . .

Meestal was het meisje trouwen niet alleen thuis en waren er wel een paar zusjes of vriendinnen thuis. In dat geval ging men als regel met een paar vrienden „kraaizoeken”. Daarmee was ook veel plezier te beleven. Soms gebeurde het wel dat er een vriend bij was, die de meisjes niet zo graag mochten. Om dan toch binnen te komen was veel overredingskracht nodig. Leverde praten niet veel succes op, dan werd desnoods een ruit stukgeslagen om de maagden van de ernst van het jongelingsstreven te overtuigen. Veelal hielpen de scherven maar als dat niet voldoende was werd soms een paal gehaald waarmee een paneel uit de deur werd gestoten. Was de jongeling aldus in de woning ge-

komen dan moest de geliefde wel aannemen, dat het met de kandidaat bittere ernst was. In vele gevallen volgde dan ook de huwelijks-voltrekking. Het kraaizoeken wordt tegenwoordig niet meer in die mate gedaan.

Vandaag aan de dag is de „Meidenmarkt” meer in trek. Evenals iedere andere plaats heeft ook Bunschoten-Spakenburg een straat die aangeduid wordt als „huwelijksmarkt”. Deze „meidenmarkt” vindt slechts eenmaal per week plaats en wel des zondagsavonds na afloop van de kerkdiensten. Meisjes van 17—21 jaar, afkomstig uit Bunschoten en Spakenburg begeven zich dan in groten getale arm in arm naar de Dorpsstraat en paraderen enige tijd heen en weer. De jonge mannen trekken ook naar de „meidenmarkt”.

Jongens nemen parade af . . .

Zij besparen zich echter de moeite van het op en neer wandelen, doch posteren zich liever in groepjes langs de kant van de weg. Vanaf de ingenomen plaatsen slaan zij dan met welgevallen de damesparade gade, waaraan voor de heren „zoetigheid” verbonden is. De dames

begeven zich namelijk nooit zonder snoep naar de „meidenmarkt”.

Herhaaldelijk worden de meisjes staande gehouden en moeten dan op snoep trakteren. Dit gaat meestal met protest en gegiechel gepaard, doch al naar gelang de gulheid waarmee de betrokken jongeman wordt getrakteerd, weet deze of zijn kansen goed of slecht staan. Eén snoepje wordt echter altijd gegeven. Een en ander houdt echter in, dat de jonge dochters aan één ons snoep op zo'n avond niet voldoende hebben. Meestal hebben zij een half pond of meer in hun tas bij zich. Naarmate een bepaalde jongeman steeds door hetzelfde meisje wordt getrakteerd, verdwijnt de wederzijdse „schuchterheid”.

Zoals het in de meeste gevallen gaat, denken jongeman en meisje op zeker moment niet meer aan vriend of vriendin. Zij verplaatsen zich naar dat gedeelte van het dorp waar zij intiemer van gedachten kunnen wisselen. Nadat dit spelletje enige weken is gespeeld en blijkt dat beiden „voor elkaar bestemd” zijn, volgt al heel spoedig de verloving en huwelijksvoltrekking. Wanneer de verloving tot stand is gekomen, begeeft het paar zich niet meer naar de „meidenmarkt” — deze heeft voor hen dan geen waarde meer — doch de gelieven dwalen door de omtrek van het dorp en bespreken de mogelijkheden voor de toekomst.

Tot 11 uur . . .

's Avonds om elf uur is de „meiden-

markt” afgelopen want op die tijd worden de meisjes thuis verwacht. Ieder houdt zich daar aan en zou men het minnekozen nog wat willen rekken, dan zorgen de vriendinnen er wel voor dat de tijd niet wordt vergeten.

Succes verzekerd?

De vraag of de „meidenmarkt” voor ieder meisje succes heeft, zal in het midden moeten worden gelaten. Net als overal zullen er wel muurbloempjes zijn, die misschien al wel kisten vol met snoep aan „Amor” hebben geofferd, doch nog steeds niet de „ware” hebben gevonden, dan wel te kieskeurig zijn en liever een

„meidenmarkt” een lang en gelukkig huwelijk oplevert. Mochten er zich evenwel moeilijkheden voordoen, dan bestaat er nog een dorpskern, die het zijne er wel toe zal bijdragen om de zaak in het reine te brengen. Jongelui van buiten Bunschoten en Spakenburg, die hun geluk eens op de „meidenmarkt” willen beproeven, hebben niet veel kans. Zij krijgen meestal moeilijkheden, die men overigens zonder inmenging van anderen wenst op te lossen.

Voor meer informatie: . . . . de leugenbank

Wie meer van Bunschoten of Spa-

„Dochters” van Bunschoten-Spakenburg delen kilo's snoep uit

jongen uit de stad of andere plaats als levensgezel wensen. Die buitenstaander zal met Bunschoten-Spakenburg in plaatsen terecht komen met een typisch eigen sfeer en een gemeenschap waartoe een vreemdeling niet spoedig toegang krijgt. De „meidenmarkt” is een stukje traditie en het feit dat zich in Bunschoten en Spakenburg weinig echtscheidingen voordoen, kan leiden tot de zeer oppervlakkige conclusie dat de

kenburg wil weten, begeve zich eens naar Spakenburg en neme dan plaats op de „leugenbank” die Spakenburg rijk is. Wellicht zal een ingezetene dan meer over dit onderwerp weten te vertellen, want tijdens het „kraai-zoeken” werden in de woningen ook wel eens de petroleumlampen uitgeblazen . . .

★

De leugenbank . . .

Gevaar van radio-activiteit nuchter blijven beschouwen

„U kunt rustig uw tuintje spitten“

door adjudant J. J. DE BUKVIEL te 's-Heer Arendskerke

Nu Rusland reeds vele atoombommen in de dampkring tot ontploffing heeft gebracht, waaronder één van meer dan 50 megaton, de nieuwsbladen dagelijks kolommen wijden aan deze ontploffingen, nu wij werden verblijd met een map voor zelfbescherming, dreigde er min of meer paniekstemming te ontstaan. Ik hoorde zelfs dezer dagen iemand vragen: „Zou ik mijn tuintje nog wel omspitten.“

Het lijkt mij dan ook wel dienstig het één en ander te vertellen over deze materie voor hen, die hierin niet zo goed thuis zijn. In het vorige artikel heb ik reeds wat over radio-activiteit verteld; wat feitelijk deze straling is, namelijk het uiteenvallen van kernen van atomen met hoofdzakelijk het gevolg van verschillende stralingen. Dit komt in de natuur dan hoofdzakelijk voor bij de zwaarste elementen, afgezien van de kunstmatige radio-activiteit.

In de natuur komt voor het element

uranium, een metaal met een atoomgewicht van 238,14. Het wordt gewonnen uit uraniumerts dat in verschillende delen van moeder aarde wordt gevonden. Dit uranium is een mengsel van twee isotopen, dus uranium met verschillende atoomgewichten. U weet reeds, dat de kern van een atoom bestaat uit een aantal protonen, een aantal neutronen met er om heen wentelend de elektronen. Om uw geheugen wat op te frissen: de protonen zijn de dragers van de positieve elektrische lading, de neutronen hebben geen lading, het zijn dus elektrisch gezien neutrale deeltjes, de elektronen zijn de dragers van de negatieve lading. Protonen en elektronen houden het atoom in evenwicht, protonen en neutronen bepalen het atoomgewicht. Bij het uiteenvallen van het atoom ontstaan alfa-, béta- en gammastralen, waarvan de laatste, doordat het neutrale deeltjes zijn, dus zonder lading, het verst in de materie kunnen doordringen. Het menselijk lichaam bestaat ook uit materie. De gammastraling is daarom voor de mens en voor alle levende schepselen juist zo gevaarlijk omdat de deeltjes, waaruit deze straling bestaat, de samenstelling van andere atomen, waar zij in doordringen, veranderen. En aangezien ons lichaam is opgebouwd uit groepen atomen van zeer ingewikkelde samenstelling, wordt er een zodanige verandering in die samenstelling te weeg gebracht, dat de cellen, die weer bestaan uit verschillende groepen moleculen afsterven of er een mutatie, verandering van die cellen optreedt.

Nu zijn de geslachtscellen, waaruit ieder levend wezen uiteindelijk ontstaat, het gevoeligst voor de gammastraling. Uit één vrouwelijke eicel en één mannelijke zaadcel ontstaat het individu en wanneer één dezer cellen door straling een mutatie heeft ondergaan, zullen de cellen van het

toekomstige individu dezelfde mutatie hebben beleefd. Wat het dan wordt, weten we nog niet precies, het kan generaties duren voor dit voor de dag komt.

Gelukkig dat de natuur voor de levende wezens blijkbaar vele afweermiddelen in petto heeft. De wereld is vol van straling. De zon, waar we de mogelijkheid van leven aan te danken hebben is in feite niets dan een grote atoombom, die reeds duizenden jaren voortgaat met atoomsplijting en samenvoeging van atomen en nog vele duizenden jaren daarmee kan voortgaan. Daarbij ontstaat ook straling en zelfs gevaarlijke straling, welke gelukkig door de dampkring wordt tegengehouden en door het aardmagnetisme wordt omgebogen. Denk aan het noorderlicht, wanneer op de zon een eruptie plaats heeft en er stromen elektronen de wereldruimte worden ingezonden. Wanneer deze stroom de dampkring van de aarde bereikt, ioniseren zij de ijle buitenste luchtlagen, worden door het aardmagnetisme naar de polen afgebogen en we zien de gasmassa van de dampkring oplichten in prachtige kleuren, het noorderlicht. In het heelal zijn vele zonnen, die allen hun stralen de wereldruimte inzenden, net als onze zon, warmtestralen, lichtstralen, ultra-violette stralen waarvan u in de zomer zo mooi bruin kunt worden maar waar u ook lelijk van kunt verbranden. Dan zijn er de kosmische stralen waarvan men de oorsprong nog niet kent. Deze straling heeft een zo groot doordringend vermogen, dat ze overal doorheen gaan. Ze zijn zelfs op grote diepte in de mijnen waargenomen. Aan deze straling staan u en ik dagelijks bloot en terwijl u dit leest hameren er deeltjes dwars door u heen, dag in, dag uit, ook des nachts als u rustig ligt te slapen en toch leven u en ik nog, hebben er geen cent pijn aan of last van.

De adjudant J. J. de Bukviel te 's-Heer Arendskerke is geen onbekende voor onze lezers. In bijgaand artikel leidt hij u andermaal binnen in de wereld van protonen en neutronen en bekijkt hij naar aanleiding van de jongste ontwikkeling de kwestie van de straling, waarbij hij tot geruststellende conclusies komt, doch stelt dat wij ons onder alle omstandigheden bewust moeten zijn van de taak die wij op ons namen en die wij ingeval van rampen slechts kunnen vervullen wanneer wij zijn voorbereid en paraat in het leven staan.

In de aardbol bevinden zich de ertsen van de zwaardere elementen waarvan er vele radio-actieve straling uitzenden. U moet op nachtdienst, vroeg, laat uw wekker aflopen, u kijkt in het donker op de verlichte wijzers hoe laat het is: stralen. Uw horloge waar u in donker op kunt kijken hoe laat het is: stralen. U kijkt naar de televisie: stralen, en ga zo maar door. De wereld is zo ik reeds zeide. vol stralen. Dit alles bij elkaar, straling van de zon, de kosmische stralen, die van de aarde zelf enzovoort, aan dat alles zijn we heel ons leven bloot gesteld geweest en hebt u zich daar al eens één dag ongerust over gemaakt?

Bommen

Nu dan de atombommen, die zoveel stof hebben doen opwaaien, letterlijk en figuurlijk, stof wat zo gevaarlijk kan zijn. In letterlijke zin kunnen we aan deze stof niet veel doen, die zweeft in de bovenste luchtlagen van de atmosfeer en deze stofdeeltjes zullen langzaam naar beneden komen. De stof in figuurlijke zin kunnen we wel onder de knie krijgen als we ons van de sensatie niets aantrekken en er zeker niet door in een paniekstemming laten brengen, doch kalm en nuchter de zaak overzien. Wij Nederlanders staan immers als een kalm en nuchter volk bekend. Zo ik al schreef, gaat men bij het vervaardigen van atombommen uit van het metaal uranium met een atoomgewicht van 238,14 zoals het uit het erts gewonnen wordt. Dit element heeft twee isotopen, één met atoomgewicht 238 en één met atoomgewicht 235. Nu is het zo, dat 99,3 % uranium 238 en slechts 0,7 % ura-

anium 235 uit het natuurlijk uranium wordt gewonnen. Het laatste nu, het uranium 235 wordt voor de atombommen gebruikt. De moeilijkheid zit in het scheiden van de twee isotopen. Men heeft in Amerika een hele stad moeten bouwen met reusachtige fabrieken, de kosten er van lopen in de miljarden dollars, om de isotopen te kunnen scheiden. De bom zelf is gemakkelijk te maken als men dat uranium 235 eenmaal heeft. Men heeft ontdekt, dat dit uranium uit zichzelf ontploft, als het een kritische hoeveelheid van 25 kg ongeveer heeft bereikt. Gelukkig heeft men uranium 235 niet voor het oprapen.

Daarnaast kent men de waterstofbom, welke gemaakt wordt van lithium en waterstof. Deze twee stoffen verenigen zich eerst en splijten dan tot helium, waarbij grote hoeveelheden energie vrij komen. Om deze reactie aan de gang te brengen heeft men echter geweldig hoge temperaturen en drukken nodig. Bij de ontploffing van een uraniumbom komen deze hoge temperaturen vrij dus gebruikt men hoogst waarschijnlijk een uraniumbom om een waterstofbom te doen springen.

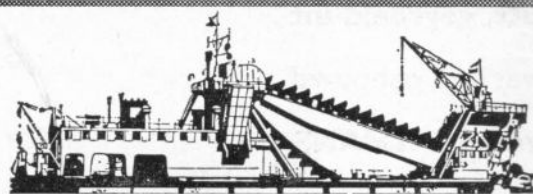
Bij de reactie van de waterstofbom ontstaat dus helium, een zeer licht gas, dat naar de bovenste dampkringlagen ontsnapt, en nimmer op het aardoppervlak zal komen. Men noemt deze bom daarom schoon. Maar een uraniumbom is niet schoon. Het uranium splijt zich in onder andere jodium en strontium. Beide stoffen zijn dan instabiel en gaan door het uitzenden van stralen in een stabielere toestand over. Jodium heeft om deze stabiele toestand te bereiken weinig tijd nodig, enkele dagen, maar

strontium bereikt de stabiele toestand pas in enkele jaren en is daarom zo gevaarlijk.

Dagelijks neemt men overal ter wereld monsters van de stofdeeltjes uit de lucht. Men heeft de volgende conclusie kunnen trekken. De totale straling waaraan we dagelijks onderhevig zijn heeft men gesteld op 100. De ontploffingen, die Rusland te weeg heeft gebracht, heeft deze straling slechts met 2 % verhoogd. Wat dit betreft behoeven we ons dus niet in een paniekstemming te laten brengen en kunnen gerust onze tuin nog spitten en plannen maken voor de vakantie.

Zou een oorlog onvermijdelijk zijn en toch uitbreken, waarom zou één der partijen op ons land een atombom smijten, deze miljoenen kostende apparaten hebben slechts nut voor de totale vernietiging van een zeer belangrijk strategisch doel. Eén bom op Moskou of New York en: weg stad. Beide partijen weten, dat als de één de bom durft te gebruiken, de andere die ook gebruiken zal. Zo heuden beide partijen elkaar in evenwicht. De laatste oorlog is er ook geen gas gebruikt en toch hadden beide partijen het in voldoende mate in voorraad.

Het wil niet zeggen, dat we helemaal niets moeten doen. Mocht de ramp van een wereldoorlog over ons komen, dan moeten we paraat zijn, niet alleen voor ons gezin en ons zelf, maar voor de gehele gemeenschap. Deze taak hebben we vrijwillig gekozen en moeten we ook volbrengen al is die nog zo moeilijk. De Schepper van de wereldruimte heeft ook de verschrikkelijke krachten in het atoom gelegd en het is slechts aan Hem te weten met welk doel.

N.V. BAGGERMAATSCHAPPIJ

BOS & KALIS

SLIEDRECHT

* BAGGERWERKEN * HAVENWERKEN ENZ. * OPHOGINGSWERKEN

N. V. v.h. WILLEM VAN TWIST

's-Gravendeelsedijk 57

DORDRECHT

Telefoon (01850) 32 41 (4 lijnen)

Meubeltransporten

Moderne bergplaatsen voor inboedels

Emigratieverpakkingen

Tarieven voor dienstverhuizingen volgens Rijksregeling

MAANIPULATIES . . .

Nieuwe detacherings mogelijkheden in het jaar 2000

Over het jaar 2000 werd in deze kolommen kort geleden een gedegen betoog geleverd. Het „gedegen” kan daarom nu wel veronachtzaamd worden, nu wij het nog eens over dit jaar hebben, hetgeen niet overdreven is omdat er van het jaar 2000 veel meer te zeggen valt.

Het jaar 2000 dus; de maan is al bezet gebied. Nederland heeft ook zijn deel gekregen vanwege zijn bijdrage aan de kernwetenschap. Het dunbevolkte maangebied wordt wat de bewaking betreft toevertrouwd aan het Korps Rijkspolitie tot de maanbevolking zo talrijk wordt, dat de gemeentepolitie — na het pionierswerk van hun rijkscollega's — deze taak kan overnemen.

Voorwaar, waarde lezers, in deze richting zullen we moeten denken. Geen waanideeën, maar maanideeën. Hiermede moeten we ons nu al vertrouwd maken. Niet met de maan, o heden nee, daarmee waren we reeds vertrouwd van kindsbeen af. Wie zong het niet aarzelend: „Zie de maan schijnt door de bomen?” Daarmee leerden wij de maan kennen. En later: Een stille landweg, een bank in een plantsoen en het maantje dat vriendelijk lachte . . . Maar nu serieus. In dat jaar twee duizend: Mens, wat een veranderingen! Het onvolprezen Bureau Werving, dat tot nu toe alle moeite doet om te zorgen, dat de rijkspolitie niet naar de maan gaat, zal ineens moeten zorgen, dat dit wel geschiedt. Dat wordt wel aanpassen! Of niet soms? En dan de selectie, ook geen eenvoudige zaak, hóór! Om redenen van psychologische aard zou de voorkeur gegeven moeten worden aan een Adjudant Maan en een Opperwachtmeester Van Manen boven een Adjudant Marskamp en een Opperwachtmeester Marsman. Matig gebruik van alcoholhoudende dranken zou gehandhaafd kunnen blijven. Kennis van de Maanvisserijwet is wel een vereiste en art. 314 Sr. zou moeten luiden: „ . . . zand, aarde, maan, grind, . . . ” En zo komt er nog veel meer kijken. Doet tot nu toe het woord „aanmaning” ons denken aan het beruchte kwartje, dan zal hierbij gedacht moeten worden aan het groter worden van de maan door aanslibbing. „Vermanen” zal dan zijn het overwippen van de ene maan op de andere. De uitdrukking: „Een vermanende toespraak van de rechter”, doet het dan helemaal niet meer. Ergo, het wemelt van maanperikelen. Wie weet, spreken we dan van manequin als we het over de vrouw van een maanpolitieman hebben. Het ondermaanse zal zich anders dan met een romantische blik op de maan moeten richten. Met het „loop naar de maan” zal wel de nodige efficiency betracht dienen te worden, want per slot van rekening is een dergelijke detachering niet voor een ieder weggelegd. Hiervoor moet men toch zeker van goeden huize komen. Allicht staan we nog wat onwennig tegenover dit alles, maar het is heus niet zo vreemd.

We zijn er trouwens nog niet: Er komt dus een rijkspolitie-nederzetting op de maan, maar er zal wellicht direct nog geen sprake zijn van een maandistrict; ook al zou de aanwezigheid daar van een districtscommandant gewenst worden.

Zegt u na het lezen van vorenstaande: „Loop naar de maan,” dan dank ik u al bij voorbaat, want met de detacheringstoelage zit het vast wel goed. En dan de detachementen op Venus bij nieuwe maan! Want dat zit er natuurlijk ook nog in . . .

Maanipulator

**Ruim 50 jaar
accu-kwaliteit!**

Als enige met
trioglas-isolatie
(geotr.)
**2 JAAR
GARANTIE**

Aetjyd safe!
Aetjyd service!

**VARTA service stations
door 't gehele land**

Wapens met katten, vissen en balken vertellen boeiende historie

door de overste Jhr. W. A. GEVERS DEYNOOT te 's-Gravenhage

In de loop der tijden heeft men steeds zelf een wapen aangenomen, zo hebben wij in onze artikelen geconstateerd. Soms werd wel een wapen door de vorst verleend, maar ik neem aan dat in het algemeen dan toch eerst overleg met de toekomstige drager van dat wapen was gepleegd over de vorm en de kleuren daarvan.

Slechts wanneer het ging om een bepaalde gunst, een speciale onderscheiding, gaf de vorst aan iemand wel het recht een bepaald wapenfiguur te voeren en dan was de keus van het wapen dus niet geheel aan de drager daarvan overgelaten, doch gewoonlijk betrof dit slechts een onderdeel van het gehele wapen. Mag in de riddertijd de keuze van wapens vrij willekeurig zijn geweest en kunnen wij dus geen aanwijzingen vinden waarom men juist de gebruikte wapenfiguren koos, in later tijd en vooral ook toen de burgers wapens gingen aannemen, is het dikwijls mogelijk de oorsprong van het gekozen wapen terug te vinden. Men koos bijvoorbeeld het figuur dat op de gevelsteen van zijn huis voorkwam of de afbeelding van het uithangbord dat men voor zijn beroep bezigde, als hoofdmotief van zijn wapen. De wapens werden toen ook ingewikkelder en minder gestyleerd dan zij oorspronkelijk waren.

Beroepen en rechten

Het is te begrijpen dat wij in wapens dikwijls emblemata aantreffen, die op het beroep van de oorspronkelijke drager wijzen, zoals hamers, sikkels, scharen, ploegijzers, bierkuipen, molenraderen, molenijzers, enzovoorts, ook haringen, handschoenen, wapentuig, schepen, ossekoppen en dergelijken. Toch mag men uit deze figuren niet steeds de conclusie trekken

dat de oorspronkelijke drager van het wapen een ambachtsman is geweest, want een molenrad of molenijzer of een vis kunnen ook wijzen op het recht een molen te hebben of het visrecht te bezitten. Dat recht een molen te hebben en het recht om de wind te gebruiken waren, evenals het visrecht en het jachtrecht, Heerlijke rechten, die door de graaf werden verleend aan adellijke personen. Het jagen met honden en valken of sperspers was alleen aan edellieden toegestaan en wanneer een landbouwer het recht bezat met een hond te gaan jagen, kon men er zeker van zijn dat hij tot een verarmde tak van een riddermatig geslacht behoorde.

Wij zien ook veel zogenaamde „sprekende” wapens, die als het ware de familienaam van de drager illustreren. Zo dragen vele families *Van den Berg*, *De Berg*, *Van Berge*, enzovoorts een berg in hun wapen, ziet men in het schild van vele families *Bos* en

Boomgaard en de varianten op die namen gewoonlijk wel bomen, zo voert de familie *Hooft*, van het Muider slot welbekend, een menshoofd, heeft de familie *De Beaufort*: „In blauw een zilveren burcht, waarop een uitkomende, in goud geklede vrouw” (een goed versterkte schone dus!).

De familie *Schuurbeque Boeye*, in Zeeland welbekend, voert „Een blauwe golvende dwarsbalk op

een van zilver en rood doorsneden veld, vergezeld van boven van een horizontaal geplaatste dubbele handboei, beneden van een zittende kat”. In de familie-overlevering heet het, dat die kat in het wapen zou staan omdat dat dier zijn bekje schuurt, maar dit is een uitvinding van latere tijd, want die kat is in het wapen gekomen omdat er eens een heer Boeye getrouwd was met zekere Claeswijf de Kater en pas veel later huwde een nakomeling van dit echtpaar met een juffrouw Schuurbeque waardoor de dubbele naam is ontstaan.

De Brabantse familie *Van Rijckevorssel* heeft op haar wapenschild: „In groen drie gouden zittende kikvorsen”, een sprekend wapen dus, hoewel de oorspronkelijke betekenis van de naam niet met kikvorsen maar met een soort houtvester te maken moet hebben.

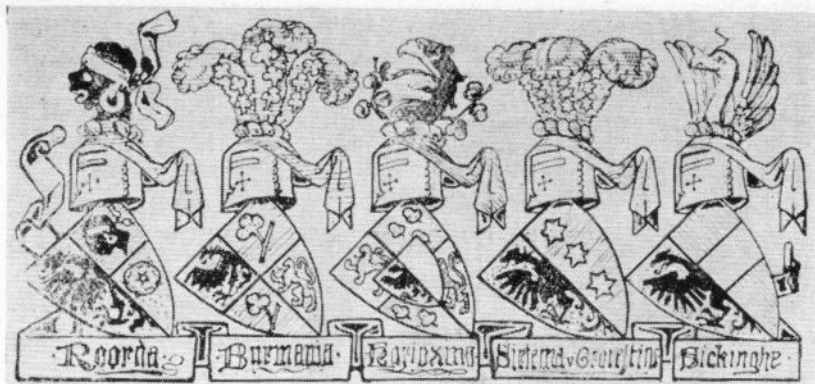
De familie *Schorer* heeft als wapen: „In zwart een zilveren dwarsbalk vergezeld van drie zilveren droogscheerdersscharen”.

Michiel Adriaenszoon de Ruijter, die van eenvoudige geboorte was, heeft van huis uit geen wapen gehad. Op 1 augustus 1660 kreeg hij er echter een van Koning Frederik III van Denemarken. Het was „Gevieren-deeld: I. in rood een zilveren kruis,

Afbeelding van het wapenschild van de familie Hooft, zoals dit voorkomt op een 19e eeuwse kwartierstaat met wapens, voor een vrouwelijk lid der familie.

II. in blauw een geharnaste ruiter die een zwaard zwaait, alles van zilver, III. in blauw een getuigd zilveren lineschip, IV. in rood een omgewend gouden scheepskanon op affuit met wielen, van onderen vergezeld van drie gouden kogels". De betekenis van dit wapen is als volgt: ad I. dit is een afbeelding van de Deense vlag, ad II: dit is het sprekende wapendeel t.a.v. de naam van De Ruijter, ad III: het lineschip wijst op De Ruijter's admiraalschap, ad IV: het scheepskanon is een herinnering aan de slag bij Nyborg, waarmede De Ruijter zich de erkentelijkheid van koning Frederik verwierf. Mag De Ruijter door Koning Frederik III van Denemarken in de adelstand zijn verheven en daarbij een wapen hebben ontvangen, niet minder deed koning Karel II van Spanje, die hem de titel van Hertog verleende. Helaas geschiedde dit juist op het tijdstip dat De Ruijter sneuvelde en die titel is hem dan ook posthuum verleend, evenals de daarbij behorende wijziging van zijn wapen. Daaraan werd namelijk nog een hartschild toegevoegd, bestaande uit: „in rood een gouden gekroonde leeuw". Het wapen met hartschild is te zien in het Rijksmuseum, onder andere op een kussen, afkomstig van Engel de Ruijter, de zoon van onze admiraal, die titel en wapen erfde. Engel vond echter dat de titel van Hertog in ons land niet erg paste en hij verzocht daarom deze te mogen veranderen in Baron. Dit werd hem

Afbeelding van de wapens van een aantal Friese geslachten, uitgevoerd in gothische stijl met pothelmen. Dat Friesland vroeger niet gebonden was aan de huidige provinciegrenzen bewijst het wapen Sickinghe, want dit was een Groningse burgemeestersfamilie die oorspronkelijk uit Drenthe afkomstig was.

bij Koninklijk schrijven van 4 november 1678, welke brief nog in het Algemeen Rijksarchief berust, toegestaan.

Streekwapens

Over het algemeen was men niet erg origineel in het kiezen van zijn wapen, een heraldicus zal daarom dikwijls in staat zijn om van een wapen dat hij nooit eerder heeft gezien, te zeggen uit welke landstreek het afkomstig zal zijn. Maar niet altijd was dat kenmerk van de plaats van herkomst een gebrek aan originaliteit, heel dikwijls nam men met opzet een wapen aan dat het kenmerk van de landstreek waar men woonde in zich droeg. Men spreekt dan van streek-wapens.

Zo voeren veel Friese geslachten een gedeeld wapen, waarvan de rechterhelft bestaat uit een van de deellijn uitgaande, halve zwarte

dubbele adelaar in een gouden veld. In het land van Altena en omgeving vindt men talloze geslachten met wapens waarop twee rechtopstaande afgewende zalmen voorkomen, al dan niet vergezeld van kruisjes. Nu is het wapen van het oude, vroeg uitgestorven riddergeslacht *Van Altena* wel: „In goud twee afgewende rode zalmen" geweest, en heeft daardoor ook de heerlijkheid ter plaatse dat wapen gekregen; en ook heeft het zowel tot de oude als tot de huidige Nederlandse adel behorende, uit Lienden stammende geslacht *Van*

Brakell een wapen met zalmen, te weten: In rood twee zilveren zalmen, vertikaal geplaatst, afgewend naast elkaar, vergezeld van negen hergekruiste gouden kruisjes met spitse voet, in drie rijen van drie, rechts, links en tussen de zalmen"; maar de meeste families die zalmen in hun wapen voeren hebben niets met de geslachten Van Altena of Van Brakell gemeen en waarschijnlijk betekenen de zalmen in hun wapen dan ook niet anders dan dat de leden van die families iets te maken hebben gehad met de zalmvisserij, die op de rivieren ter plaatse zeer druk werd beoefend totdat de Duitse industrie met zijn vuile afvalwater de zalmen verjoeg.

Zo veel zalmen werden er vroeger gevangen, dat de dienstboden bij hun in dienst treden bedongen dat zij niet méér dan eenmaal per week „rode vis" te eten zouden krijgen!

Gemeentelijke zalmen

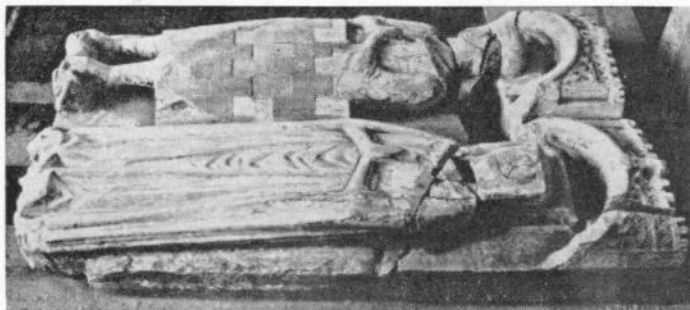
Ook verschillende gemeenten in die omgeving voeren zulke zalmen-wapens, ik noem U daarvan: *Almkerk*:

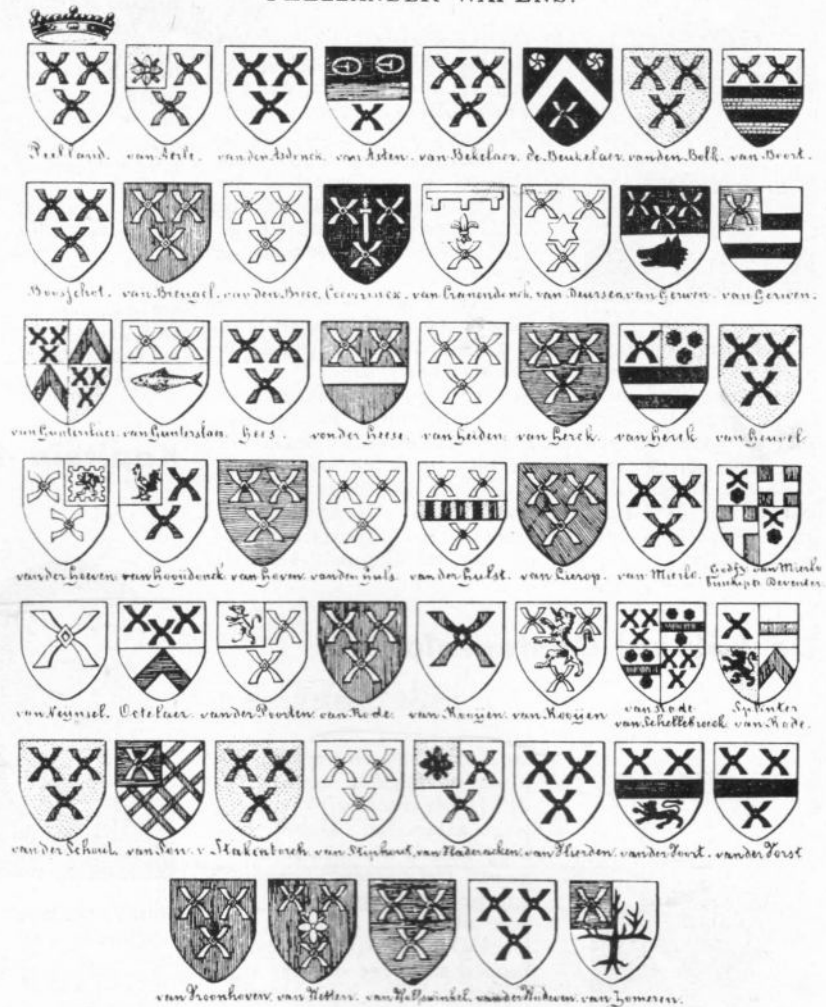
Afbeelding van een stoelkussen van tapisseriewerk berustend in het Rijksmuseum te Amsterdam, met het wapen van Michiel Adriaenszoon de Ruijter zoals hem dit posthuum is verleend. Het kussen moet afkomstig zijn van zijn zoon Engel de Ruijter en tussen 1676 en 1683 geweven zijn.

„In goud twee afgewende rode zalmen”, het wapen van het geslacht Van Altena dus, waarvan het een Heerlijkheid is geweest; *Emmikhoven*, thans geen zelfstandige gemeente meer en bij Almkerk gevoegd, had vroeger als wapen: „In zilver twee afgewende rode zalmen”, het was eveneens een Heerlijkheid van de Heren Van Altena; *Woudrichem* voert: „In goud twee afgewende rode zalmen”, het was vroeger een centrum van de zalmvisserij; *Andel* heeft als wapen: „In groen-twee afgewende zilveren zalmen”; *Brakel*, dat een Heerlijkheid was van de familie van die naam, voert het eerder uitvoerig beschreven wapen van dat geslacht, met dat verschil, dat er niet negen kruisjes om de zalmen heen staan, maar dat het veld met die kruisjes is „bezaaid”, zodat er verschillende kruisjes op de rand van het schild doormidden zijn geknipt; *Vessen* voert het wapen van de familie *Van Brakell* eveneens, maar nu zijn de negen kruisjes niet hergekruist en hebben zij geen spitse voet, het zijn breedarmige kruisjes geworden, zoals wij die van de ridderorden kennen; *Wadenhoijen*, tot 1 juli 1956 een zelfstandige gemeente, voerde: „in rood één rechtopstaande zilveren zalm, in elk der schildhoeken vergezeld van een (normaal) gouden kruisje”.

In het land van Gorinchem vindt men veel familiewapens met beurtelings gekanteelde dwarsbalken, maar als men weet dat Gorinchem in de dertiende eeuw de bakermat is geweest van het machtige geslacht van de Heren *Van Arkel*, dat als wapen voerde: „In zilver twee beurtelings gekanteelde rode dwarsbalken”, hetgeen op de grafombe van *Jan van Arkel* en zijn vrouw in de N.H. kerk aldaar duidelijk is te zien en dat de gemeenten: Gorinchem, Arkel, Hoogblokland, Hoornaar, Kedichem, Leerbroek, Nieuwland, Schoonrewoerd en Asperen in Zuid-Holland en Buren,

PEELLANDER WAPENS.

Ammerzoden, Est en Opijnen en Vuren in Gelderland daardoor wapens hebben waarin beurtelings gekanteelde dwarsbalken voorkomen, dan is het niet zo verwonderlijk dat die dwarsbalken daar een streekembleem zijn geworden.

Een ander streekembleem zijn drie molenijzers, die in de Peel zeer veel voorkomen.

Bij vele Zeeuwse families vindt men wapens met een of meer golvende dwarsbalken, de reeds genoemde familie Schuurbeque Boeije is daarvan een voorbeeld. De stromen waar men

altijd tegen moest vechten en die steeds een bedreiging vormden van het bestaan van die families, zullen daaraan wel niet vreemd zijn. Het voorbeeld dat het proviciewapen met zijn golven, waaraan de leeuw zich ontworstelt, daarbij gaf, zal daarbij ook zijn invloed hebben doen gelden. Maar naast die wapens met golvende dwarsbalken, vindt men in Zeeland ook veel wapens met gewone balken, maar die — ik heb U dat reeds lang geleden verteld — duiden heel dikwijls op water en daaraan had men in Zeeland geen gebrek.

★

Afbeelding van de grafombe der *Arkel's* in de Nederlands Hervormde Kerk te Gorinchem. De beelden van heer *Jan van Arkel* en zijn vrouw zijn hier gefotografeerd zoals zij indertijd uit de bodem van de kerk zijn opgegraven, uiteraard zijn zij thans gerestaureerd.

Overste Gerhards met pensioen

Op 31 juli 1962 heeft de overste Gerhards afscheid genomen als commandant van het district Breda, zulks in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Overste E. J. Gerhards, die op 15 juli 1902 te Hoorn werd geboren, doorliep de H.B.S. aldaar, was enige tijd werkzaam in de journalistiek en een uitgeversbedrijf, behaalde het inspecteurs-diploma en werd op 1 juli 1928 Commissaris van politie te Batavia in het toenmalige Nederlands-Indië. Van maart 1942 tot september 1945 was hij geïnterneerd in een kamp te Bandoeng. Als hoofd van de kamppolitie had hij toen wel een buitengewoon moeilijke taak. Na zijn repatriëring werd hij in 1947 op 1 februari aangesteld als Majoor der Rijkspolitie en als zodanig toegevoegd aan de Gewestcommandant te 's-Hertogenbosch. In 1954 volgt dan zijn benoeming tot districtscommandant Breda en zijn bevordering tot luitenant-kolonel.

De kolonel Oosterveld met pensioen

De Kolonel A. Oosterveld, die plaatsvervangend hoofd van de Hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking was, is met pensioen gegaan. Het lagere personeel van het Korps en ook de jongere officieren zullen de kolonel Oosterveld meestal niet kennen vanwege de zeer speciale functie die hij bekleedde. Dit geldt zeker niet voor de oudere officieren waarvan velen met hem kennis gemaakt hebben in de tijd dat hij bij de Amsterdamse gemeentepolitie diende. In de hoofdstad geboren op 13 juni 1902, bezocht hij de Handelsschool aldaar en trad in 1925 als surnumerair in dienst van de Amsterdamse gemeentepolitie. In 1941 ging hij als Inspecteur 1e klasse over naar de Rijksvreemdelingendienst. Op 1 maart 1947 werd hij aangesteld als Majoor van de rijkspolitie, op 1 januari 1951 volgde de bevordering tot luitenant-kolonel en op 1 juli 1959 tot kolonel. Op 1 september 1962 heeft kolonel Oosterveld de dienst verlaten.

Overste Van Boon naar Werving

De overste P. J. van Boon is sedert 1 augustus ingedeeld bij de Algemene Inspectie en aangewezen als hoofd van het Bureau Werving. De overste Van Boon is op eervolle wijze ontheven van het commando in het District Roermond. Hij werd geboren in Nijmegen, doorliep daar de H.B.S. en scheen aanvankelijk niet in de wieg te zijn gelegd voor een loopbaan bij de politie. Hij was namelijk bij de Hoogovens te IJmuiden en verzorgde daar de economische

voorlichting. In 1937 werd hij personeelschef bij de Artillerie Inrichtingen Hembrug. Toen dit staatsbedrijf in 1942 door de Duitsers werd geliquideerd ging hij over naar de motordienst van de politie. In 1943 volgde zijn indeling bij de afdeling bestuursdienst van het Directoraat van Politie.

Na de bevrijding werd hij waarn. commandant van het district Nijmegen. Zijn definitieve benoeming bij het korps Rijkspolitie (in de rang van officier der R.P. 1e klasse) volgde in januari '48 toen hij als commandant van het district Roermond werd aangewezen. De gedachte van de vrijwillige weerbaarheid heeft altijd de grote interesse gehad van de overste, hetgeen mee tot uitdrukking is gekomen in de wijze waarop hij het reserve-apparaat in zijn district organiseerde. In 1954 werd hij dirigerend officier der R.P. 3e klasse, in het afgelopen voorjaar kwam zijn bevordering tot dirigerend officier der R.P. 2e klasse.

Kapitein Ittmann D. C. te Winschoten

De kapitein J. H. Ittmann is met ingang van 1 augustus 1962 benoemd tot commandant van het district Winschoten.

Hij werd op 27 september 1922 te Arnhem geboren, waar hij ook de H.B.S. bezocht. Na enige tijd bij de A.K.U. werkzaam te zijn geweest, aanvaardde hij een functie bij de recherche-administratie van de gemeentepolitie te Arnhem. In 1947 trad hij in dienst van het Korps Rijkspolitie, waarbij hij diende als officier toegevoegd te Apeldoorn en Doetinchem. Deze beide perioden werden onderbroken gedurende bijna vier jaar door zijn indeling als officier toegevoegd aan de territoriaal inspecteur in het ressort Amsterdam.

Prijsvraag Nieuwjaarskaart

Op 1 oktober sluit de inzending van ontwerpen (tekeningen, foto's of fotomontages) voor de nieuwjaarskaart van het Korps Rijkspolitie. De inzendingen dienen een minimum-afmeting te hebben van 13 x 18 centimeter. Foto's en fotomontages dienen in zwart-wit te worden ingezonden. Het beste ontwerp wordt gehonoreerd met een bedrag van f 25,—.

Inzendingen aan:

*Redactiesecretariaat Korpsblad Rijkspolitie
Uelperweg 142, Arnhem*

Wie meent dat de Intendance der Rijkspolitie een soort octopusachtige fourier is, die zetelt in een gebouw aan Kanaal Noord 118 in Apeldoorn, waar schoenen, pantalone en wat dies meer zij — pas of niet pas — achteloos over een balie worden gesmeten naar het gepeupel, is ietwat naast de waarheid. In het gebouw Noord 118 ruikt 't wel zo sterk naar kamfer dat de geur de bezoeker al in de hal tegemoet komt, maar dat is dan ook vrijwel het enige dat aan de klassieke foerier doet denken. En in werkelijkheid is de Intendance dan ook het omvangrijke maatconfectiebedrijf dat het Korps Rijkspolitie mitsgaders de gemeentelijke politiekorpsen, die geen eigen apparaat hiervoor hebben, zoals bijvoorbeeld Amsterdam, voorziet van kleding en uitrusting. Diezelfde Intendance heeft ook de zorg voor de wapens en munitie van alle politiekorpsen in ons land. De kledingauto's die door het gehele land rijden zijn bekende verschijningen in alle districten doch de Intendance is tegelijk een soort postorderbedrijf. Tweemaal per jaar komen via de comptabelen de opgaven binnen van wat de leden van het Korps nodig denken te hebben. Die orders worden per kledingauto afgeleverd, de tussentijdse bestellingen worden per post verzonden. Hoewel de kleding en uitrusting-affaires van de Intendance stellig een minder stoffige aangelegenheid zijn dan men op het eerste gezicht zou vermoeden, heeft de minister van Justitie de Intendance ook nog een andere boeiende taak verschafte, namelijk de verwerking van inbeslaggenomen en verbeurdverklarde wapens en munitie, die ook in dit voorjaar weer uit het gehele land in Apeldoorn wordt samengebracht tot een verbijsterend veelzijdige en boeiende verzameling ten aanzien waarvan men zich kan afvragen waar het allemaal wel vandaan gekomen mag zijn. Elk wapen in deze partijen heeft een eigen — al dan niet crimineel — stukje geschiedenis, dat bijna niemand kent en meestal met de wapens verdwijnt in de smeltovens. Ook dit alles maakt de Intendance tot een veelzijdig bedrijf.

14

INTEN van vad

Wapens voor korpsen en smeltkroes

In het gebouw aan de Noord te Apeldoorn spreken leden van het Korps Rijkspolitie niet over wegenverkeersreglement, jachtwet of dergelijke zaken maar over whipcord, popeline, Pruisische elastiek, over Terlenka, trekvastheid, kleurechtheid, slijtbestendigheid en wat dies meer zij. In andere vertrekken van het gebouw vormen revolvers, pistolen en geweren die er op de keper worden beschouwd, de stof tot gesprek en arbeid. Al deze werkers zijn evenzeve rechterhanden van de Intendant, de heer J. G. Eckhardt en de adjunct-intendant de heer J. Poelert die een in het gehele land bekende verschijning is.

In deze samenleving is specialisatie steeds meer een dringende eis. Het is volkomen begrijpelijk dat het een willekeurige opperwachtmeester er-

DANCE: grootwinkelbedrijf

Nederlandse politie

gens in het land niet het meeste interesseert wat er aan voorafgaat voordat een goed uniform tegen een redelijke prijs in zijn kast terecht komt. Het vinden van bijvoorbeeld de dader van een diefstal is voor hem van meer betekenis dan een vraagstuk aangaande de aanschaffing van laten we zeggen tienduizend zelfbinders, al dan niet met Terlenka. Anderzijds kan de inkoper van de Intendance niet direct warmlopen voor de mollen-, egel- en kikvorsenwet of de daarmee verband houdende moeilijkheden. Dat is een gevolg van de specialisatie die ook op het punt van de gecentraliseerde aanschaf en verstreking van uniformkleding tot uitstekende resultaten heeft geleid. Specialisten zorgen er voor dat de Intendance niet is geworden tot een soort veelarmige foerier die zijn armen uitstrekt tot in alle uithoeken van ons goede vaderland, waar politie-ambtenaren van de Intendance gebruik maken, hoewel zij vrij zijn om die uniformkleding elders te kopen. De Intendance koopt en verwerkt stoffen bij grote partijen tegelijk, hetgeen uiteraard voordelen heeft. Dat wil niet zeggen dat de vervaardiging van uniformen een kwestie is van massaproductie zonder meer. Er is namelijk een confectiesysteem ingevoerd dat meer verscheidenheid in maten kent, dan het systeem voor de burgerconfectie. Volgens dat systeem worden de gekeurde grondstoffen verwerkt in de Nederlandse confectie-industrie. Ondanks de grote verscheidenheid van maten wordt voor „moeilijke gevallen” apart de maat genomen voor „op onderdelen afwijkende” uniformen, die overigens wel degelijk met de andere in elkaar worden gezet.

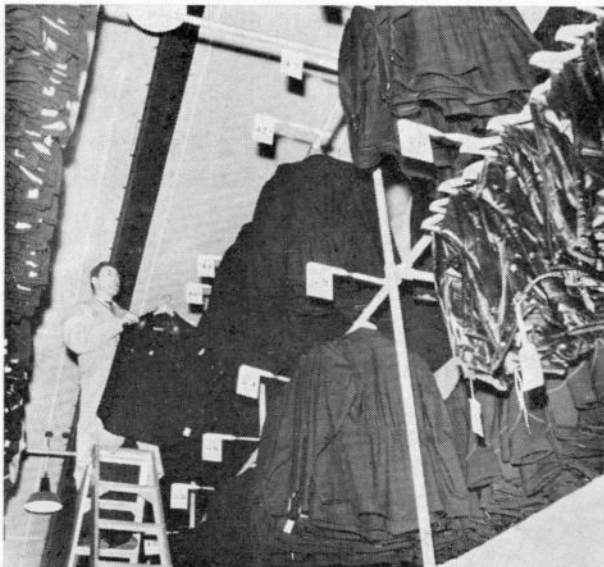
Tweemaal per jaar krijgt — zoals gezegd — de Intendance via de comptabelen opgave van wat de leden van het Korps Rijkspolitie en van vele gemeentelijke politiekorpsen nodig hebben. Tweemaal per jaar rijdt de wagen van de Intendance naar alle districten om een lawine van jassen, pantalons, laarzen, overhemden, sokken, halsdoeken, veldmutsen en wat maar tot de garderobe van de politieambtenaar behoort, af te leveren. Voor de tussentijdse bestellingen is de Intendance zonder meer postorderbedrijf en ook voor die „moeilijke maten” worden geen extra ritten gemaakt, waarbij trouwens nog kan worden aangetekend, dat wanneer er voor meneer Jansen of Pietersen in het gamma van confectie- of beter: maatconfectiemogelijkheden, helemaal geen kruut gewassen is, dat dan

Foto links boven: „Meneer, ik geloof dat 't nu wel in orde is,” zegt de coupeur H. Bastiaan.

Foto links onder: Chauffeur J. Koldenhof neemt zijn zoveelste pakket in ontvangst. „Dit is nog voor Tilburg,” zegt de magazijnknecht-vakman I. Steigenga.

Foto boven: De kleding gaat niet zonder meer „het land in”, getuige deze foto van de adjudant K. Dijkstra (hier nog opperwachtmeester) en de magazijnbedienden-vaklieden J. van der Leeden en C. Koldenhof bij een grondige inspectie van overhemden.

zijn uniform gemaakt wordt door de kleermaker die ook zijn burgerpak maakt en die dus behalve naar maat ook „geheel naar de natuur” kan werken. Zo kleedt de Intendance duizenden politieambtenaren in het land.

De magazijnnecht-vakman W. Mulder verkeert geregeld in hogere sferen van het magazijn omdat ook in de voorraden „het gelid“ bewaard moet blijven.

Doch, niet slechts kleding, niet alleen whipcoard, trekvastheid, elastiek en slijtvastheid of herhaalde controles op het eindprodukt dat een van goede standaardkwaliteit moet zijn, maar ook gummistokken, pistolen, karabijnen of traangashandgranaten maken de Intendance tot een veelzijdig instituut dat minder stoffig is dan men zo oppervlakkig bezien zou denken.

In hetzelfde gebouw waar specialisten alles van popeline, Terlenka of kamgaren weten, zijn andere specialisten voor wie greepschroeven, opsluitmoeren, geweervet of kalibers dagelijkse zaken zijn.

De kledingauto's van de Intendance, die uniformstukken rondbrengen, die gezien prijs en kwaliteit de vergelijking met elk politie-uniform in West-Europa kunnen doorstaan, vervoeren ook andere lading.

De minister van Justitie heeft de Intendance namelijk ook de verwerking van inbeslaggenomen en verbeurdverklaarde munitie en wapens opgedragen.

Ieder voorjaar verschijnen er in de kranten advertenties van de hoofden van de politie waarin degenen die wapens en munitie zonder vergunning in bezit hebben, worden gemaand die zaken vóór een bepaalde datum in te leveren. Voor de oorlog werden de ingeleverde wapens op verschillende, dikwijls nogal tijdrovende manieren verwerkt, bijvoorbeeld door er bij een smid de snij-

brander op te zetten of door een politie-ambtenaar er met een ijzerzaag op los te laten.

Na de oorlog werd dat onmogelijk doordat er steeds weer een enorme hoeveelheid wapens van velerlei variatie tevoorschijn kwam. Het was dan ook niet verwonderlijk dat bij ministeriële beschikking van 1947 werd bepaald dat alle inbeslaggenomen vuurwapens en munitie door de kantongerechten, rechtbanken en gerechtshoven, alsmede de bij de hoofden van de plaatselijke politie ingeleverde exemplaren moesten worden opgegeven bij de Intendance

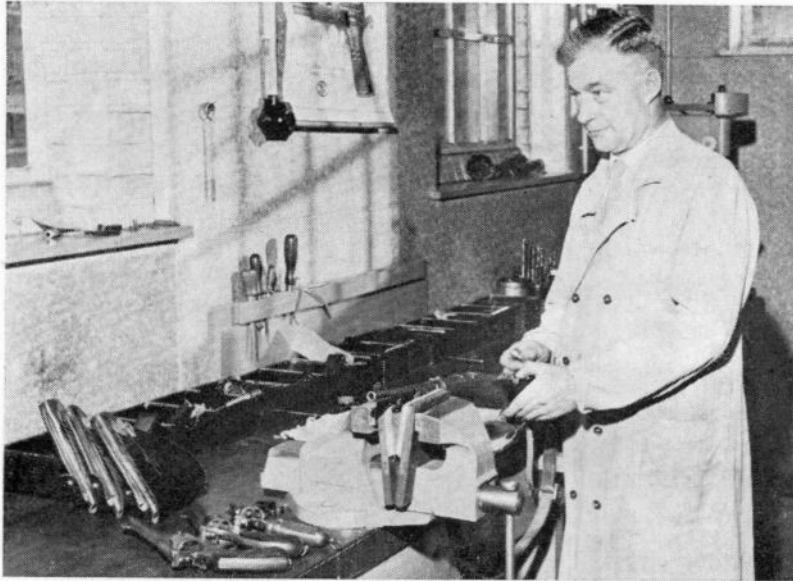
en door deze dienst moeten worden opgehaald.

De gang van zaken is nu — na enkele wijzigingen en aanvullingen — zo, dat tussen 1 en 10 april bij de Intendance van de hoofden van plaatselijke politie en de griffiers van kantongerechten, rechtbanken en gerechtshoven de opgaven binnenkomen van de wapens en munitie die inbeslaggenomen of gedeponereerd zijn. Daar horen (natuurlijk) speciale formulieren bij en in de tweede helft van april en de maand mei wordt het land systematisch afgewerkt aan de hand van de ontvangen opgaven. De outsider zal geneigd zijn te veronderstellen dat er na het bijebrengen van die wapens in Apeldoorn nog weleens „iets tussen de wal en het schip kan vallen” of dat de hele affaire zonder meer naar de schroothoop wordt verwezen, maar niets is minder waar.

Bij de Intendance wordt het materiaal in de eerste plaats gesorteerd op wapens die nog geschikt zijn voor de politie. Dat zijn in hoofdzaak F.N.-pistolen, die door de meester-geweermaker uiteraard eerst grondig onder handen worden genomen voor ze een nieuwe bestemming krijgen. Er zijn ook wapens bij voor de verzameling van de R. I. D. De legerwapens gaan terug naar leger, vloot of luchtmacht en uit de resterende hoeveelheid worden nog de exemplaren gezocht, die geschikt zijn voor de wapenhandel, in hoofdzaak jacht-

Een vrachtauto van de Intendance bij aankomst te Vlaardingen waar inbeslaggenomen munitie wordt overgeladen op de RP 18 om buitengaats in zee te worden gestort. Het betekent een zeereisje voor landrotten van de Intendance als bijvoorbeeld de heer J. van der Leeden.

De revolverreparateur adjutant J. Stoelhorst van de Territoriale Inspectie te Arnhem is een van de specialisten die in de gebouwen van de Intendance werken.

wapens, die bij inschrijving aan de meestbiedende worden verkocht.

Wat dan nog overblijft is onbruikbaar materiaal dat in de hoogovens te Velsen onder toezicht van een rijksrechercheur wordt vernietigd. Daarvoor wordt eerst nog het houtwerk van de wapens afgebrand, omdat anders het koolstofgehalte in het metaal te hoog zou worden. Met de wapens die aldus verdwijnen, worden vele soms lugubere of criminele brokjes, meestal ongeschreven, menselijke geschiedenis vernietigd in een laatste min of meer spectaculaire fase: de kokende omstreeks 1400° Celsius hete staalbrei.

De honderden uren arbeid van vele ambtenaren van politie en justitie vinden ondermeer een einde in de ruim drie ton staal, die in Velsen overblijft, dat wil zeggen: voor zover het de uitgesorteerde wapens betreft. Want dan is er ook nog altijd de ingeleverde munitie, waaraan per jaar ruim een ton tot ruim twee ton binnenkomt. Daar is meestal maar weinig bruikbaar bij ook al omdat veel munitie jaren oud is en omdat dit materiaal binnenkomt in vele, meestal kleine partijen van sterk uiteenlopende aard.

Voor de vernietiging daarvan bewijst de Rijkspolitie te Water onschatbare diensten. Dan weer vaart de R.P. 18 uit van Vlaardingen, dan weer de R.P. 19 van Delfzijl. De schepen verzorgen de laatste reis van de explosieven, meestal ook met en-

kele leden van de landdienst die dan maar hopen op kalm weer, omdat de explosieven op omstreeks drie mijlen uit de kust, buiten de vaarroute van de scheepvaart overboord worden gezet, zulks onder toezicht van een rijksrechercheur. Tot de landrotten op deze tochten behoort soms ook de man uit het magazijn in Apeldoorn, die ongetwijfeld voor velen in het land een bekende is, al was het alleen maar omdat hij bij het passen van handschoenen de kopers of het

nu de generaal of een aspirant betref, bij het vinden van de juiste maat een extra klap op de hand gaf en zei: „Meneer, dit-izzem.”

„Dit wazzem”, zeggen de mannen van de Intendance wellicht wanneer zij op de terugreis zijn.

Binnenkort is het weer zover, want ieder jaar komt er weer een dusdanig respectabele hoeveelheid materiaal binnen dat de conclusie dat er nog heel wat verboden wapenbezit moet zijn, niet overdreven schijnt. „Soms,” zei ons de heer Poelert, de rechterhand van de Intendant, „soms is er zelfs een loop van een stuk afweergeschut bij en soms zijn er behalve Belgische of Amerikaanse wapens, ook Spaanse en Russische.”

De juiste herkomst blijft meestal duister. Elk wapen heeft z'n eigen ongeschreven geschiedenis. Over een paar weken wordt er weer gesorteerd en gesmolten, vaart er weer een schip van de R.P. te Water uit voor een expeditie die bewijst dat de activiteiten van de Intendance niet beperkt blijven tot de aanschaf en verstrekking van kleding, wapens en munitie. Het wordt allemaal duidelijk voor wie met de adjutant K. Dijkstra door het gebouw aan de Noord in Apeldoorn gaat, of zich door hem laat voorlichten over wat er naast de problemen van elastiek, popeline of Terlenka omgaat . . . .

★
De vrachtwagen van de Intendance gevolgd door de auto van een rijksrechercheur bij de jaarlijkse intocht in de Hoogovens te Velsen waar onbruikbare inbeslaggenomen wapens worden versmolten.

300 politiebeambten op (toeristisch) paradijs van 800 vierkante kilometer

Sleeën over de keien van Funchal

Door de adjudant C. P. A. Kanters te Paramaribo.

Stampend en slingerend zocht het m.s. Willemstad van de K.N.S.M. zijn weg in zuidelijke richting op de Atlantische Oceaan. Dagen achtereen had een holle zee het leven aan boord minder prettig gemaakt.

Een deel der passagiers was al dagen druk met een pendeldienst tussen kooi en toilet, daarbij met bibberende knieën de zee met alles erbij verwensend en af en toe mompelend: Ach was ik maar . . ."

Het was vooral voor deze categorie een troost te weten dat Madeira in zicht kwam. Al spoedig stonden velen — als twintigeeuwse Columbussen — zich te vergapen aan dit feeëricke „land in zicht". Als een enorm halssnoer tekende in het avondlijk duister de vele flonkerende lichtjes van Funchal en de daarachter liggende bergen zich af, later overgaande in te herkennen stads-gedeelten toen de scheepstelegraaf rinkelde en de boot de kunstmatige baai voor de hoofdstad van dit veel bezongen eiland binnenliep.

Geluiden van de stad — en hoe kan het ook anders van een kermis in de nabijheid daarvan — drongen tot het schip door, dat inmiddels rammelelend het anker had laten vallen, de dag afwachgend om af te meren.

Madeira is een bergachtig eiland van vulcanische oorsprong ter grootte van 800 km², dat samen met de kleinere eilandjes Porto Sancto en Desertas een Portugese enclave in dit deel van de Atlantic vormt. Madeira herbergt naast zijn Portugese bewoners vele buitenlanders, die uit diverse overwegingen, variërend van zoonaanbidding tot belastingvoordeel, dit eiland als woonoord hebben gekozen.

Het subtropische klimaat met zijn sterk wisselend natuurschoon van

begroeide berghellingen tot ruwe, steil uit zee oprijzende rotsformaties afgewisseld met lieflijke baaien maken dit eiland tot een ideale verblijfplaats voor hen die rust zoeken.

En in Funchal behoeft U niet te lopen en mocht het voornemen daartoe bestaan, houdt er dan rekening mee, dat U in elke straat enkele malen wordt aangesproken door een taxichauffeur, die U zal bewegen van zijn vehikel, variërend van een Packard uit 1929 tot een moderne Mercedes, gebruik te maken.

Funchal is zoals vele Portugese steden gebouwd met brede boulevards, vele standbeelden, mooie, rijk met terrazzo- en tegelwerk versierde gebouwen, maar bovenal kwistig versierd met bloemen en planten.

Een gedeelte van de buitenwijken is tegen de omringende lage bergen gebouwd waardoor de stad nog aantrekkelijker is. Hoewel er nooit sneeuw valt, kunt U toch sleeën op Madeira. In het binnenland en ook in de buitenwijken der stad ziet men een primitief soort taxi, de „Native sleighs" een als slede uitgevoerd voertuig getrokken door twee ossen, dat met een sukkelgangetje over de klinkers glijdt en de toerist de gelegenheid biedt op zijn gemak rond te kijken.

De stad zelf staat in het teken van twee belangrijke uitvoerprodukten, wijn en borduurwerk. Voor dit laatste produkt noden de vele winkeltjes en derzelve eigenaars U om toch enkele cruzeiros te besteden aan dit „Bordados da Madeira", al is het maar een geborduurde prentbriefkaart.

Wat dat andere produkt betreft, kan men op de lucht afgaan, die U zal brengen in ruime winkelders, waar de

Eén van de politie-beambten die op Madeira het verkeer regelen met een witte gummiknuppel.

riëteiten van de zo bekende Madeira-wijnen bevatten.

De diverse monsters wijn die U tot proeven worden voorgezet geven de indruk dat men in de bezoeker een grootscheeps wijnkoper ziet, doch voor dat ene literkje dat men na rijp beraad als aandenken koopt, wordt U toch met Portugese hoffelijkheid uitgeleide gedaan. Het verdient wel aanbeveling een bezoek aan een wijnhandel als laatste punt op het dagprogramma te plaatsen!

Voor de kleurenfilmers is het marktgebouw met het grote binnenplein een eldorado. Behalve het veelkleurige terrazzowerk is het één kleurrijke uitstalkast van velerlei vruchten en om de kleurenjager aan zijn trekken te laten komen zijn er dan de in

nationaal costuum gestoken verkoopters die met levendige gebaren hun waren aanprijzen.

Een rit buiten Funchal langs de kust geeft meer dan in de stad de indruk dat er naast rijkdom, veel heel veel armoe heerst. Deze armoe is wat gecamoufleerd, want doordat de simpele huisjes in de verf worden gehouden en met bloemen en planten versierd zijn, zorgt de zon wel dat de armoede niet teveel opvalt.

Stopt ergens echter een auto met toeristen, dan staan in een ogenblik kinderen rond de auto met uitgestoken hand bedelend om „a shilling”. De kustweg beschrijft een grillige lijn met na elke bocht weer een nieuw uitzicht. Kleine schilderachtige vissersdorpen wisselen af met tegen de berghellingen groeiende wijndruiven, of veldjes bananen- en ananasplanten, citrusbomen en suikerriet. Als overal echter wordt de fleurige noot veroorzaakt door de vele bloemen, groeiend tegen gevels en in de tuinen van de daartussen gelegen woningen — van luxueuze villa's tot primitieve krotjes — waarbij allerlei roodschakeringen der bougainville wel de hoofdrol spelen.

In Camara de Lobos liggen de vissersboten op het rotsige strand getrokken. Tegen de muur van een oud kerkje staan tientallen vissers en kijken vanonder hun breedgerande zwarte hoeden de vreemdeling argwanend aan, alsof die schuld heeft aan de woelige zee, die hun karige dagverdienste ontnemt.

De met een witte knuppel het verkeer regelende politieman in Fun-

Kleurige vissersbootjes op het strand bepalen de romantische aanblik van Funchal.

chal heeft geen verplichte snipperdag. Hij en zijn 300 collega's, behorende tot de Policia de Seguranca Publica bewaren de orde onder de 180.000 bewoners van dit eiland.

De eveneens in donkerblauw uniform gestoken Joaquim Perestreho Biscaia, agente de 1a classe, bleek tot de P.I.D.E. of vreemdelingenpolitie te behoren. In de overzeese Portugese gebieden zijn alle politieambtenaren van hoog tot laag uit Portugal afkomstig, waar zij hun opleiding krijgen en waarheen zij meestal terug moeten voor het volgen van verdere opleidingen. Het is ook daar een lange weg van auxiliares (adspirant) tot subusspedos (adjutant).

Het overgrote merendeel der bewo-

ners is Portugees zodat een situatie als in Goa of Angola hier niet spoedig te verwachten is.

Veel te gauw stond de machinetelegraaf weer op „slow on”, het eiland in een late namiddagzon achter ons latend.

Onder voorbehoud van het lyrisch gedeelte kan ik me indenken dat de tekstdichter van een populaire song er toe kwam te zeggen:

Zonnig Madeira

Land van liefde en zon

Ik wou dat ik met jou

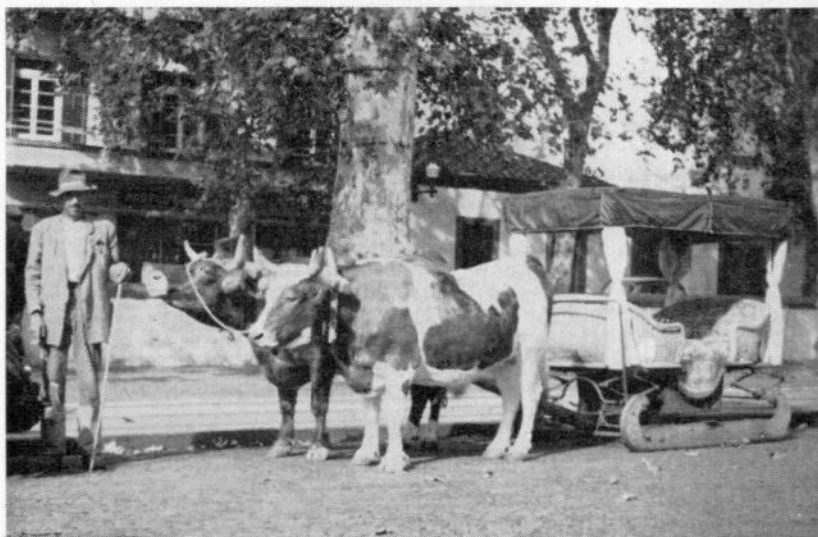
Daar heen reizen kon

Zonnig Madeira

Waar het geluk op ons wacht

Land als een sprookje

Uit Duizend Een Nacht.

★

Sleeën over de keien . . .

DE WERELD

VAN MAAND TOT MAAND

De Sowjet-Unie heeft nogmaals een tweetal zeer opmerkelijke successen in de ruimte behaald. De twee bemande ruimteschepen die binnen 24 uur na elkaar gelanceerd werden, meer omwentelingen om de aarde en groter van vorm dan enig ander ruimtevaartuig, bewijzen dat de Sowjet-Unie over enorme technische mogelijkheden beschikt. Het dictatoriale regiem laat zich echter niet de kans ontgaan ook met deze technische prestaties te pogen aan te tonen dat het communisme de beste maatschappijvorm is. Als zodanig zijn dus de Sowjet-ruimtevluchten van groot propagandistisch belang. De Sowjets pogen ons nu eens te meer aan te praten dat het Sowjet-systeem superieur is ten opzichte van wat zij het kapitalisme noemen, waarmee de democratische staatsvorm bedoeld wordt.

Hoewel de nieuwe Russische ruimtesuccessen niet van militaire waarde ontbloot zijn, loopt het militaire evenwicht tussen Oost en West daardoor geen gevaar. Op voorwaarde dan altijd dat wij niet verslappen in onze pogingen een militair tegenwicht tegen de Sowjet-Unie te vormen.

Niettemin kunnen we stellen, dat wij in het Westen op bepaalde punten achterliggen. Dit is door de twee Russische ruimtevaarders bewezen.

Ieder succes der Sowjets dient voor het Westen een uitdaging te vormen zich met meer kracht dan voorheen te wijden aan de taak de eigen maatschappijvormen te beschermen en te verbeteren. Maar daar kan het uiteraard niet bij blijven. Want naast deze maatregelen — en in dit opzicht kunnen de landen van West-Europa ook van zeer grote waarde zijn — dienen de Amerikanen alle krachten in te spannen om op technisch gebied de achterstand op de Sowjet-Unie in te halen en in een voorsprong om te zetten.

Het Amerikaanse volk kan genoeg veerkracht opbrengen om zulks mogelijk te maken. Het zou ons niet vreemd lijken als de bedragen die gespendeerd worden aan de ontwikkeling van de ruimtevaart omhoog gaan. Grotere inspanningen kosten nl. meer geld. Dat geld zal er dan ook beslist wel komen. Onmiddellijk ontstaat dan de vraag: ten koste waarvan?

Elke bezuiniging zal zijn bezwaren hebben, bezwaren die politiek worden uitgespeeld. De uiteindelijke besparingen zullen dus moeten komen van die zijde waarvan de minste tegenstand komt, of die deze tegenstand op de minst effectieve wijze in politieke daadkracht kan omzetten.

Uit een reeks mogelijkheden zijn er wel enige op te noemen die van meer dan theoretische waarde zijn.

Een beperking van de hulp aan ontwikkelingsgebieden bijvoorbeeld kan overwogen worden. Want als de Russische successen een grote indruk maken op de leiders van de ontwikkelingslanden en wel zodanig dat zij zich daardoor sterker tot het communisme aangetrokken voelen, wat kan de Amerikanen dan beletten hetzelfde te doen en

daarvoor fondsen te zoeken door de hulpverlening te verminderen?

Op deze manier zou het succes van de Sowjet-Unie een teruggang in de ontwikkeling van de jonge landen betekenen.

Verder is het niet denkbeeldig, dat de krachten in Amerika, die ontevreden zijn over de gang van zaken in de Verenigde Naties, de ruimte-succes- sen der Sowjets zullen aangrijpen om de Amerikaanse bijdrage aan de Verenigde Naties te beperken en de daardoor vrij komende fondsen ter beschikking te stellen van het Amerikaanse ruimtevaart-programma. Voor de verdediging van deze opvatting kunnen de volgende argumenten aangevoerd worden.

De bijdragen der Verenigde Staten aan de Uno-operaties in het Midden-Oosten en Kongo hebben tussen 45% en 50% bedragen. Bovendien betaalt de U.S.A. 40% aan de technische steun van de Verenigde Naties en 70% van de kosten van het door de Verenigde Naties ingestelde bureau voor hulp aan de Palestijnse vluchtelingen.

In 1961 hebben de Verenigde Staten aan de V.N. een bijdrage verstrekt van meer dan 181 miljoen dollar, terwijl de bijdrage van de Sowjet-Unie maar nauwelijks 13 miljoen dollar bedroeg.

Toen er in de Verenigde Naties gesproken werd over een verhoging van de Sowjet-bijdrage van 13.63% tot 14.67% protesteerde de Sowjet-afgevaardigde onmiddellijk. Zijn land zou zulke grote bijdragen voor het welzijn der mensheid niet kunnen opbrengen.

Wel zijn enorme kapitalen beschikbaar voor de ruimtevaart. Het Sowjet-percentage steekt wel schril af bij steun die van Amerikaanse zijde aan de Verenigde Naties wordt verleend. Het Amerikaanse percentage bedraagt niet minder dan 32% van het totale V.N.-budget. Een percentage dat des te opmerkelijker is omdat door de Verenigde Naties in 1957 werd besloten dat de bijdrage van een V.N.-lid niet meer dan 30% van het gewone budget van de Verenigde Naties zou mogen bedragen.

De Verenigde Staten stellen het geld van de Amerikaanse belastingbetaler beschikbaar om te komen tot de bouw van een wereldrechtsorde. Maar indien een ander lid van de Verenigde Naties door o.a. niet aan zijn internationale verplichtingen te voldoen, de veiligheid van datzelfde Amerika bedreigt, dan wordt de positie van degenen in de Verenigde Staten, die pleiten voor minder steun aan de ontwikkelingslanden en aan de Verenigde Naties en meer fondsen voor de verdere ontwikkeling van instrumenten die het Amerikaanse machtpotentieel kunnen vergroten, alleen maar sterker.

De recente ruimtevluchten van de Sowjet-Unie getuigen van een grote technische vooruitgang. Of die vooruitgang ook te signaleren zal zijn in termen van een versterking van de wereldrechtsorde wagen wij te betwijfelen.

Uw tas, mevrouw

Aan dat tasje van u, aan die boodschappentas, aan de koffer, waarmee u op vakantie gaat, zit heel wat vast.

Nu bedoel ik niet in de eerste plaats de vraagstukken van de zich steeds wijzigende mode, aan het probleem of die tas van verleden jaar wel staat bij de jurk die u zojuist kocht, want als u net zo bent als ik, hecht u weinig waarde aan een uitgebreide collectie tassen, die onze bergruimte in beslag neemt, de spotlust van onze mannen opwekt en het financieel evenwicht in het huishoudelijk budget zo gemakkelijk kan verstoren.

Nee, ik heb meer het oog op het feit dat u en ik met die een of twee tassen, met onze koffer, met de schooltassen van de kinderen, de aktentas van pa, een complete industrie bezighouden.

Hoewel wij vrouwen meestal meer belangstelling hebben voor de producten van de Nederlandse bedrijven dan voor de productiecijfers en

omzet, is het in dit geval toch bijzonder aardig om eens in de economische achtergronden van onze tas, onze koffer en onze leren handschoenen te duiken.

Had u ooit gedacht, dat er in ons land zo'n 135 lederwarenfabrieken zijn met 5200 werknemers, 1100 thuiswerkers en een jaarlijkse omzet van omstreeks 100 miljoen gulden?

Had u gedacht, dat men bij al deze bedrijven — waarvan tweederde in Noord-Brabant, Noord-Holland en Gelderland staat — zich voortdurend afvraagt wat wij waarschijnlijk willen hebben? De tassen worden voortdurend aangepast aan het doel waarvoor ze worden gebruikt, aan de smaak van de gebruikers en aan de mode. Daarom zijn er ook zoveel verschillende tassen dat het zo bar moeilijk is een keuze te doen, vermoed ik. Er is wel zo het een en ander gewijzigd, sinds de eerste bewoners en -sters van onze lage landen in dierenhuiden gehuld rondliepen, maar de dierenhuid speelt nog altijd een belangrijke rol. Alleen, wij maken ons vandaag meer zorgen over de soort huid dan de Bataviërvrouwen waarschijnlijk ooit gedaan hebben. Want, we hebben tassen van kalfsleer, die ons blijkbaar zonder meer niet genoeg zijn en daarom aniline geverfd en behandeld worden met een kleurloze, onbreekbare koudlak finish, waardoor een levendige tekening ontstaat, die elke nuance uit de dierenhuid zichtbaar houdt. Er zijn luxe damestassen van tuigleder, tassen van nappaleder, tassen met een houtnerf-effect en tassen in kleuren die dan (liefst) moeten aansluiten bij onze schoenen.

En nu praat ik nog niet eens over boodschap-, schouder-, reis-, kinder-, toilet- en andere tassen. Zojuist had ik het over de kleur van tassen en schoenen, daarbij zou eigenlijk ook de kleur van handschoenen ter sprake moeten komen. De produktie van handschoenen is een apart hoofdstuk in het verhaal

van de Nederlandse lederwareindustrie. Ook hierbij hebben aanvankelijk buitenlanders, meestal vluchtelingen, in de loop der jaren een belangrijke rol gespeeld, maar ook op het punt van de handschoenenproduktie leerden Nederlanders ook de kneepjes van het vak. In de handschoenenfabriek, die de eigenaars van handschoenenwinkels in 1930 te Heemstede stichtten, en die overigens niet meer de enige handschoenenfabriek in ons land is, worden per week 200 dozijn paar vervaardigd. De fabricage van motor- of werkhandschoenen is weer een heel andere tak, evenals de produktie van portefeuilles, portemonnees, schrijfmappen, documententassen enz. en de produktie van koffers.

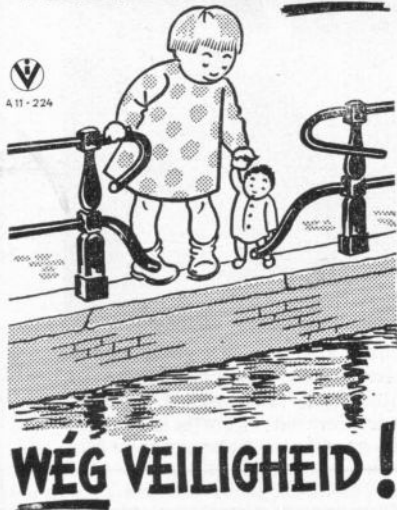
A propos, onze lederwareindustrie produceert ook horlogebanden, alleen al de grootste fabriek in Amsterdam maakt er 30.000 per week.

Voor Moeder

En koffers van leer, kunstleer, plastic, karton, fiber of hardplaat in alle mogelijke modellen en keuren hebben in deze weken de grote belangstelling. Waarbij wij wel moeten uitkijken dat we krijgen wat we bedoelen en in het oog moeten houden dat ook bij lederwaren alle waar naar zijn geld is. Want, het is niet allemaal leer wat erop lijkt. In 1960 bijvoorbeeld werd in de Nederlandse lederwareindustrie 4 miljoen vierkante meter grondstof verwerkt. Daarvan was echter slechts 850.000 vierkante meter echt leder. Er werd verder 900.000 vierkante meter kunstleer, 1¼ miljoen vierk. meter textieldoek en 1 miljoen vierk. meter aan plastics verwerkt. Er zit dus wel zo het een en ander aan vast aan het tasje dat u bij u draagt, aan die handtas — waar wij meestal veel te veel in doen — en aan de koffer, waar wij eerst op moeten gaan zitten om hem dicht te krijgen voor wij er mee op stap gaan. Wij Nederlanders besteden in totaal vele miljoenen gulden per jaar aan lederwaren. Er zit veel kaf onder het koren en alle waar is juist bij deze artikelen naar zijn geld. Laten we voor dat geld wat goeds nemen, vindt

MARIANNE.

VEILIGHEID WĒG

Kees en Koos gaan varen (1)

Kees en Koos zouden gaan varen. Dat hadden ze aan vader te danken en aan boer Humalda, die bij het Koekoeksmeer woont. Vader kwam wel meer bij boer Humalda, als hij ging vissen en leende dan de roei-boot van de boer. Op een dag, toen de schoolvakanties bijna afgelopen waren, zei vader: „Jullie moeten de groeten hebben van boer Humalda. Hij zei dat als jullie nogeens willen varen dat je dan maar moet komen, dan kun je zijn roeiboot gebruiken.” Kees en Koos vergaten helemaal dat ze zaten te eten en sprongen zo wild op, dat de soep, die ingeschept stond over de rand van de borden liep. De jongens dansten schreeuwend door de kamer en Koos riep: „Fijn varen jongens, dan gaan we een

en Kind

ontdekkingsreis maken net als Columbus. En dan nemen we brood mee voor de hele dag.” Vader en moeder lachten en vader zei: „Juist, brood mee voor de hele dag, dat deed Columbumbus destijds ook . . .” De volgende ochtend waren de jongens al heel vroeg wakker. Dat zouden vader en moeder nooit bemerkt hebben als ze niet direct waren opgestaan en ruzie hadden gekregen over de vraag wie Columbumbus mocht zijn. Koos zei: „Als we nou straks in de boot stappen, dan ben ik de baas. Ik ben Columbumbus, want ik ben het beste in aardrijkskunde.”

„Ach jong, jij weet niet eens dat die man gewoon Columbus heette, Christoffel Columbus. Ze noemden hem allemaal gewoon Chris, sommigen zeiden ook wel Stoffel tegen hem, maar die wisten er niks van. Maar goed, het was een hele lange vent en jij bent dus al veel te klein om Columbus te wezen, bovendien was hij heel verstandig en . . .” Toen Kees zover was, gooide Koos hem een schoen naar het hoofd, die met een harde bons op de vloer terecht kwam en vader in de andere kamer overeind deed schieten uit bed. Hij kwam op blote voeten en met verwarde haren hun kamer binnen en hij keek bar boos.

„Weg wezen, daar komen de wilden,” riep Kees, en de jongens kro-

pen onder hun bedden. Dat was niet een erg fatsoenlijke opmerking tegen vader. Maar die moest er toch wel om lachen toen hij zijn boze gezicht en zijn verwarde haardos in de spiegel zag. Misschien zei hij daarom alleen maar dat het nog onfatsoenlijk vroeg was voor een fatsoenlijk mens en dat ze een beetje rustig moesten doen omdat het immers pas zes uur was. Nou ja, moeder was intussen ook al wakker geworden en het gevolg was, dat iedereen uit bed bleef en dat de familie die ochtend al om halfzeven aan de ontbijttafel zat. Maar niemand zei veel, vader en moeder niet omdat het nog zo vroeg was en de jongens evenmin uit vrees dat vader hen toch nog zijn mening over het vroege kabaal zou zeggen. Moeder had het trouwens veel te druk, want die smeerde voor Kees en Koos elk een torenhoge stapel boterhammen. 't Was immers voor de hele dag, nietwaar.

— o —

In de vaart voor de boerderij van boer Humalda lag de roeiboot in het riet. „Kijk, daar ligt ons schip al klaar,” wees Kees, toen ze het erf van de boerderij opfietsten. „Daar gaan we straks het avontuur mee tegemoet,” riep Koos zo hard, dat de boerin prompt in de deuropening verscheen om te zien wie daar was. Of ze maar even binnen wilden komen, vroeg mevrouw Humalda. Dat wilden de jongens eigenlijk niet. „We moeten op ontdekkingsreis zien u en daar is haast bij, want stel je voor dat er anderen komen die Amerika eerder ontdekken. Dan zitten wij er naast,” zei Koos. Maar even later zaten ze toch achter een glas ranja, want daar moet je op elk uur van de dag, hoeveel haast je ook hebt, de tijd voor nemen, vonden de jongens. „Zo,” zei mevrouw Humalda tegen Koos, „dus als ik het goed begrijp ben jij Columbus?”

Kees zette opeens zijn glas hard op de tafel en zei: „Nee, het is anders. Hij is maar de kapitein van het schip en ik ben Columbus, daar is hij te klein voor.” Bijna ontstond de strijd tussen de twee broers opnieuw. Koos stond al naast zijn stoel. Maar toen kwam boer Humalda binnen, die vroeg: „Wat nu jongens, ruzie?”

Mevrouw Humalda lachte en zei: „Nou nee, eigenlijk hebben ze alleen maar verschil van mening, ze gaan op ontdekkingsreis met de boot en nu willen ze allebei Columbus wezen.”

„Dat kan niet,” zei de boer, „want er is maar een Columbus. Dat was een nogal kleine man, die eh . . .” „En hij zei gisteren dat het een grote vent was en dat ik dus nooit Columbumbus kon zijn,” riep Koos terwijl hij woest naar Kees keek.

„Nou,” zei de boer, „het was toch echt een kleine man.”

„Zie je wel,” riep Koos, „dan ben ik Columbumbus.”

Kees zou juist woedend opspringen, toen de boer met een knipoog naar zijn vrouw tussenbeide kwam en zei: „Jongens nou zal ik jullie een geheim vertellen dat niet in de geschiedenisboeken staat. Je mag het ook niet verder vertellen. Maar het zat eigenlijk zo: „Ze zeggen dat Columbus Amerika ontdekt heeft. Maar dat is niet helemaal waar. De kapitein van zijn schip wist namelijk meer van de zee en van varen en als die er niet geweest was, dan zou Columbus nooit in Amerika zijn gekomen. Columbus kon niet zonder de kapitein en die weer niet zonder Columbus, want die was op het idee gekomen dat er nog weleens land kon zijn aan de andere kant van de oceaan, voel je wel.”

„Goed,” zei Kees, „hij moet dan maar Columbus wezen, dan ben ik de kapitein.” En zo gebeurde het. Ze sjouwden de roeispanten naar de boot en legden het brood in het vakje onder de roerbank. Toen stootten de jongens de boot van de kant. Boer Humalda en zijn vrouw stonden op de oever. De boer riep: „Goede reis naar de nieuwe wereld, verdwaal niet en wees voorzichtig.” „Ziezo,” zuchtte Koos, „het avontuur is begonnen en ik ben Columbumbus.”

„Ja,” zei Kees, „terwijl hij aan de roeispanten trok, „maar ik heb meer hersens.”

Koos antwoordde niet meer, want hij was juist aan zijn eerste boterham begonnen uit het pak van moeder en hij keek kauwend een fuut na, die bij de andere oever zwom en onder water dook toen hij de jongens zag naderen.

Onno Bastiaans.

Criminoloog tegen pers en publiek bij rechtszitting

Dr. E. Brongersma, wetenschappelijk hoofdambtenaar aan het criminologisch instituut van de Utrechtse rijksuniversiteit, heeft een regeling ontworpen waarbij de menselijke waardigheid van bij strafzaken betrokkenen beter zou worden gerespecteerd, terwijl anderzijds de voorlichting aan het publiek over de strafrechtspleging — zij het in geheel andere vorm — blijft voortbestaan. De regeling van dr. Brongersma komt er op neer dat perstafel en publieke tribune uit de rechtzaalen geweerd zouden moeten worden. Naar de mening van dr. Brongersma wordt de rechtspraak door deze

vorm van openbaarheid belemmerd omdat er een zeker schandpaal-effect voor verdachten en getuigen in schuilt.

De Utrechtse criminoloog wil de strafzittingen laten bijwonen door wisselende colleges van toehoorders. Die colleges zouden de bevoegdheid moeten hebben om over de behandeling van de strafzaken en over de uitspraken met de rechters van gedachten te wisselen, nadat de uitspraken zijn gedaan, aldus twee artikelen, die dr. Brongersma publiceerde in het Nederlands Tijdschrift voor Criminologie. De verdachte zou volgens deze regeling het

recht moeten hebben zelf toehoorders in de zitting te brengen of te vragen om volledige openbaarheid. De rechtbanken zouden verplicht worden om kort na het eindvonnis de pers over de zaak in te lichten, ten opzichte van telastelegging, bevezende feiten, woonplaats, geslacht en leeftijd van de verdachte, alsmede omtrent het vonnis. Voor het overige wil dr. Brongersma het „openbaar, mondeling, bij geschrift of afbeelding aanduiden van de identiteit van een persoon die van misdrijf wordt verdacht of wegens een misdrijf is veroordeeld”, verboden zien, behalve wanneer de rechter, de verdachte of de veroordeelde geen bezwaren hebben.

Politie-sport in september

door opperwachtmeester
J. J. H. VAN AERSEN

Het oostelijk districtsbestuur van de N.P.S.B. organiseerde op 14 september in Apeldoorn een jubileum-tienkamp. De vier districten van de Nederlandse Politie Sportbond hebben elkaar op die dag in tal van takken van sport ontmoet. Het programma vermeldde: schieten, schermen, voetballen, zwemmen, schaken en een atletiek-vijfkamp. Het was een interessant toernooi.

In Oosterbeek trokken op 8 september de wandelaars voor de zestiende maal langs de plaatsen waar in september 1944 de Britse luchtlantingstroepen hun heldhaftige strijd streden en langs het Airborne-kerkhof, waar vele van hen hun laatste rustplaats vonden. Hulde aan de Politiesportvereniging Renkum, die er, dankzij een perfecte organisatie, in slaagde dit wandelgebeuren tot de grootste „ééndagse” in Nederland te maken. Ook hier lieten de rijkspolitiewandelaars geen verstek gaan. Traditiegetrouw zette ook de rijkspolitiekapel door haar optreden weer de nodige luister bij aan dit gebeuren.

In Wassenaar vindt op 25 september het Starmans-voetbaltoernooi plaats. Dit toernooi heeft zich in het westen een goede naam verworven.

In het stadspark te Groningen organiseert het ressort Groningen op 26 september de Rijkspolitie-atletiekkampioenschappen. Hopelijk zal de „jeugd” bij deze kampioenschappen eens flink voor de dag komen. Of moeten we aannemen, dat onze jeugdige collega's alleen maar passieve sportbeoefenaars zijn?

Van de Nederlandse Sportfederatie vernamen we:

dat met ingang van 1 juli 1962 een geneeskundige verklaring vereist is voor het afleggen van de N.S.F.-vaardigheidsproeven. Men dient zijn arts de vaardigheidseisen voor te leggen, waarna deze de keuringskaart moet ondertekenen. Keuringskaarten worden op aanvraag gaarne door de Sportfederatie toegezonden. Van 1 juli 1962 af dient de kandidaat tezamen met zijn inschrijfformulier dus de keuringskaart in te zenden.

★

dat er nieuwe vaardigheidsdiploma's gedrukt zijn omdat de huidige minder voldoen. Zonder meer kan geconstateerd worden dat deze nieuwe uitvoering een verbetering is. Alleen, . . . wij hebben toch nog heimwee naar de distinctie van de uitvoering van het oude N.O.C.-diploma. Stalen meubels kunnen zakelijk stijlvol zijn maar zij ademen niet uit, datgene wat men ondervindt bij het betreden van een antiek ingericht vertrek.

★

mulering van het afleggen van de N.S.F.-vaardigheidsproeven. Deze affiches zijn zowel wat kleur- als vormgeving aangaat buitengewoon geslaagd en zullen op onze bureaus allerminst uit de toon vallen. De Nederlandse Sport Federatie, Laan van Meerdervoort 1a, 's-Gravenhage, telefoon (070) 18 46 10 stelt ze op aanvraag gratis beschikbaar.

★

dat er in de maand juni 1962 voor de vaardigheidsproeven 90 personen zijn geslaagd, waaronder 3 dames.

★

dat er affiches gedrukt zijn ter sti- We zagen dat de adjudant C. G. van Os (Eindhoven) voor de vijfde

keer slaagde, de adjudant H. P. Beintema (Arnhem) voor de derde maal en de wachtmeester H. J. Mosk (Steenbergen) voor het eerst.

★

Verder deed het ons genoegen te constateren dat ook de commissaris

H. Stuitje (gemeentepolitie Arnhem) thans voor de zesde keer de proeven aflegde, hetgeen ons herinnerde aan de tijd dat hij als commissaris van politie te Roozendaal gezamenlijk trainde en zich aan de proeven onderwierp met de deelnemers van de rijkspolitie van het district Breda.

Personalialia

Verplaatsingen

RESSORT AMSTERDAM

Per 16-7-'62: V. H. J. Dusink, wmr. 1e kl., van Ouderkerk a.d. Amstel naar Dinther.

Per 1-8-'62: D. v. d. Brink, wmr., van Uithoorn naar Amsterdam (verk.gr.); J. v. Rooij, owmr., van Wieringerwerf naar Nederweert; W. Dunnink, wmr. 1e kl., van Kortenhoeve naar Wijdenes.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 2-7-'62: J. A. Minnaar, owmr., van Schoondijke naar Dinteloord.

Per 1-8-'62: J. Buwalda, wmr. 1e kl., van Waddinxveen naar Lisse; J. J. Voerman, wmr., van Lisse naar Waddinxveen.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 29-6-'62: J. A. J. Seegers, wmr. 1e kl., van Wessem naar Echt.

Per 3-7-'62: A. A. v. Laarhoven, wmr. 1e kl., van Olland naar Best.

Per 15-7-'62: L. J. Pisters, adjudant, van Tuddern naar Amstenrade.

Per 16-7-'62: J. v. d. Brink, wmr., van Heel naar Goudswaard.

Per 1-8-'62: P. J. van Boon, dir. off. 2e kl., van Roermond (distr.comm.) naar 's-Gravenhage (Staf Alg. Insp., Hoofd Bureau Werving); A. J. Consten, owmr., van Amstenrade naar Eijsden; A. A. Obdam, owmr., van Grave naar Oploo; J. A. Meijer, wmr. van Urmond naar Raalte; G. B. van Nunen, wmr., van Boxmeer naar Hendrik Ido Ambacht.

RESSORT ARNHEM

Per 15-7-'62: J. Krijgsman, wmr. 1e kl. van Millingen a.d. Rijn naar Ubbergen; B. C. Hartenberg, wmr. 1e kl., van Dijkerhoek naar Wapenveld.

Per 26-7-'62: K. Luimes, wmr. 1e kl., van Doetinchem naar Lochem.

Per 1-8-'62: B. Wermer, wmr. 1e kl., van Almelo naar Dordrecht;

J. v. d. Ree, wmr., van Rossum naar Aalst; J. H. Ittmann, off. 1e kl., van Doetinchem naar Winschoten; G. Halma, wmr. 1e kl., van Hulshorst naar Arnhem (parket); W. Magendans, technisch contr., van Nijmegen naar Arnhem (opl.school).

RESSORT GRONINGEN

Per 1-7-'62: J. J. Raspe, adm. kracht, van Assen naar Winschoten.

Per 16-7-'62: H. Dokter, adjudant, van Nieuwe Pekela naar Wijhe.

Per 1-8-'62: A. Kuipers, owmr., van Gieten naar Broek op Langendijk; A. Wind, wmr. 1e kl., van Beilen naar Buinermond.

Aanwijzing voor functie

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 15-7-'62: Adjudant L. J. Pisters tot groepscommandant te Amstenrade.

Per 1-8-'62: Dir. off. 2e kl. P. J. van Boon tot Hoofd Bureau Werving te 's-Gravenhage; Adjudant J. van Rooij tot groepscommandant te Nederweert; Adjudant A. J. Consten tot groepscommandant te Eijsden; Adjudant A. A. Obdam tot groepscommandant te Oploo.

RESSORT ARNHEM

Per 16-7-'62: Adjudant H. Dokter tot groepscommandant te Wijhe.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-8-'62: Off. 1e kl. J. H. Ittmann tot districtscommandant te Winschoten.

Bevorderingen

RESSORT AMSTERDAM

tot adjudant:

Per 1-3-'62: R. Plaatje te Soestdijk.

Per 1-8-'62: A. Kuipers te Broek op Langendijk.

D. P. DE ROND N.V.

Internationaal Transportbedrijf

★
ZOUTKEETSGRACHT 32a
AMSTERDAM
Tel. 24 81 48, 24 82 48, 24 16 38

VERHUIZINGEN

EMIGRATIEVERPAKKINGEN

Vervoer van ZWAAR MATERIAAL van 1 tot 50 ton

tot wachtmeester:

Per 1-7-'62: R. H. Brouwer te Haarlemmerliede.

Per 5-7-'62: B. D. Willems te Koog aan de Zaan.

Per 6-7-'62: G. W. Klein Nulend te Montfoort.

Per 8-7-'62: J. P. Boom te Uithoorn.

RESSORT 's-GRAVENHAGE**tot wachtmeester 1e kl.:**

Per 16-7-'62: J. v. d. Brink te Goudswaard.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH**tot Dir. Officier der Rijkspolitie 2e kl.:**

Per 1-8-'62: G. L. J. J. Bekker te 's-Hertogenbosch.

tot adjudant:

Per 1-8-'62: J. v. Rooij te Nederweert; A. J. Consten te Eijsden; A. A. Obdam te Oploo; J. C. Scherff te Breda.

tot opperwachtmeester:

Per 16-7-'62: V. H. J. Dusink te Dintther.

RESSORT ARNHEM**tot opperwachtmeester:**

Per 15-7-'62: B. C. Hartenberg te Wapenveld.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-6-'62: E. Donker te Haaksbergen. Per 1-8-'62: J. v. d. Ree te Aalst.

RESSORT GRONINGEN**tot opperwachtmeester:**

Per 1-8-'62: A. Wind te Buinermond.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-7-'62: J. F. Akkerhof te Bolsward.

RIJKSPOLITIE TE WATER**tot wachtmeester:**

Per 2-7-'62: C. P. van Leeuwen te Amsterdam.

Per 6-7-'62: H. Nieuwenburg te Ridderkerk.

In dienst getreden**STAF ALGEMEEN INSPECTEUR**

Per 16-7-'62: Mej. A. A. Sniphout, typiste op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

Per 26-7-'62: H. J. v.d. Heuvel, wachtmeester te Breukelen.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-8-'62: Mej. M. Knol, adm. kr. op a.c. te Oudewater; W. Kooman, wachtm. 1e kl. te Krimpen aan de IJssel.

RESSORT ARNHEM

Per 16-7-'62: J. J. v. d. Broek, schrijver te Groesbeek.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-8-'62: H. van der Wal, Rijksambtenaar E te Winschoten.

De dienst verlaten**STAF ALGEMEEN INSPECTEUR**

Per 1-7-'62: Mevr. v. d. Heiden-Dekker, typiste op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-8-'62: H. G. A. v. d. Laan, adjudant te Sassenheim; A. v. Vuren, wmr. 1e kl. te Oegstgeest; C. P. Struiwig-v. Rees, schr. op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-8-'62: Th. J. Berghmans, wmr. 1e kl. te Culjk; E. J. Gerhards, dir. off. 2e kl. te Breda.

RESSORT ARNHEM

Per 1-8-'62: H. Peperkamp, wmr. 1e kl. te Arnhem.

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 15-7-'62: J. Roelsma, wachtm. te Venlo.

Ambtsjubilea

Adjutant
J. de Groot
's-Gravenhage
Alg. Inspectie
25 jaar op 28-7-1962

Owmr.
O. v. d. Velde
Europaort
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 12-7-1962

Owmr.
C. de Regt
Rozenburg
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 28-7-1962

Owmr.
J. Veld
Dordrecht
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 28-7-1962

Owmr.
W. Dral
Havert
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 12-7-1962

Owmr.
S. J. M. Dijkman
Horst
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 12-7-1962

Wmr. 1e kl.
J. J. C. Hülick
Mierlohout
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 12-7-1962

Owmr.
J. F. van Diepen
Asten
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 21-7-1962

Owmr.
P. van Lee
Heesch
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 28-7-1962

Adjudant
H. van Alderen
Zwolle
ressort Arnhem
25 jaar op 12-7-1962

Owmr.
H. G. Haverkotte
Zenderen
ressort Arnhem
25 jaar op 12-7-1962

Wmr. 1e kl.
G. W. Mateman
Drempt
ressort Arnhem
25 jaar op 28-7-1962

Wmr. 1e kl.
J. Obermeijer
Groesbeek
ressort Arnhem
25 jaar op 28-7-1962

Wmr. 1e kl.
B. Weideman
Twello
ressort Arnhem
25 jaar op 28-7-1962

Owmr.
H. Klinkhamer
Muntendam
ressort Groningen
25 jaar op 28-7-1962

Owmr.
B. Wind
Vreeswijk
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 12-7-1962

Owmr.
J. van Altina
Enkhuizen
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 28-7-1962

Owmr.
F. Oosterhof
Leeuwarden
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 28-7-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

4e JAARGANG No. 2 - OKTOBER 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

**Sauerkraut mit Eisbein
op de Kurfürstendamm . . .**

**Berlijn: zware taak voor politie
op grens van twee werelden**

door de wachtmeester 1e kl. Th. A. LEENDERS te Nijmegen

„Sauerkraut mit Eisbein; Neem het maar gerust, zal je niet tegenvallen,” zei Hans Jansen uit Stuttgart in het restaurant op de Kurfürstendamm, het snel en soms angstig kloppend hart van West-Berlijn. Hoewel de naam ons altijd wat onsmakelijk aandoet, werd het Sauerkraut. Hoeveel generaties zouden hier op diezelfde Kurfürstendamm Sauerkraut mit Eisbein hebben gegeten? Hoevelen hebben daar, uitkijkend over de terrassen langs de altijd drukke straat, bijtend in het manchet van hun glas bier van (nu) 65 Pfennig gepeinsd over de benarde omstandigheden, die in deze stad wisselden met de generaties? Voor wie met een Caravelle-straalvliegtuig van Düsseldorf reist, is een reis naar Berlijn niet meer dan een hanestap; nauwelijks gewend aan de steeds weer nieuwe sensatie van het vliegen en aan de charmes van een Franse stewardess, voelt de in het luchtruim steeds eenzame reiziger de betrekkelijk vaste grond van het vliegtuig onder zich wegzinken omdat de piloot het toestel laat dalen tot de voorgeschreven hoogte van de aanvliegtroute over de Ostzone voor het vliegveld Tegel. De douane en politie in West-Berlijn werken bijzonder snel, in hun werkwijze demonstrerend dat Berlijn zonder meer bij West-Duitsland hoort en dat voor wie uit de Bundesrepubliek is komen aanvliegen, controle overbodig is. Voor wie dan vervolgens de nieuwe sensatie van het door een stad reizen per dubbeldeksbus ondergaat, waarbij het van bovenaf temeer is of in het enorm drukke Berlijnse verkeer letterlijk alles verkeerd gaat, wordt het wonderlijk te moede wanneer er toevallig toch niets gebeurt en hij, na in enige uren tijds van de vrijheid naar de grens van de onvrijheid te zijn gereisd, in de meest omstreden stad ter wereld aan Sauerkraut mit Eisbein zit . . .

**KORPSBLAD
RIJKSPOLITIE**

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

4e JAARGANG

No. 2 — Oktober 1962

VERSCHEIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester
J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas
A. J. Willems te Roermond

Wachtmeester
P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Veiperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Bonkeweg 29

Lekkum bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3.50 per jaar
bij vooruitbetaling

Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

J. Duyker - Groningen
Van Royenlaan 46 - Tel. (05900) 24093

★

Foto omslag:

Ook onder de Oost-Duitse Vopo's zijn lieden die een flitsende sprong naar de vrijheid wagen, zoals op deze unieke foto. De Vopo had de West-Berlijnse politie tevoren een seintje gegeven. Toen hij sprong stond een West-Berlijnse politieauto op hem te wachten, omdat onze collega's in West-Berlijn goedwillende Vopo's ook als collega's zien.

STUDIEREIS

Enige leden van de Nederlandse afdeling van de International Police Association hebben kort geleden — met collega's uit nog zes andere Europese landen — deelgenomen aan een IPA-studiereis naar Berlijn, de gedeelde stad, waar twee werelden tegenover elkaar staan als nergens elders in Europa. aan weerszijden van een muur, die daar een jaar geleden werd gebouwd als uiting van wanbegrip en waanzin en van kwade trouw van mensen tegenover mensen. Die muur, symbool van de tegenstelling tussen een ideologie die niet met mensen maar met tot onderworpenheid aan het systeem gedwongen levend materiaal zonder meer de wereldheerschappij beoogt, tegenover de vrije wereld. Die muur raakt derhalve ook u en ons. Daarom ook prijzen wij ons gelukkig bijgaand een artikel te kunnen publiceren waarin de wachtmeester 1e kl. Th. A. Leenders te Nijmegen, geplaatst bij de Algemene Inspectie, Bureau Verkeerszaken, de neerslag vastlegde van het bezoek dat hij in het kader van de IPA-studiereis aan Berlijn bracht.

Volkspolizeleden spreken niet maar vragen wel sigaretten

De tijdperken spreken met de bezoeker van deze stad. Aan de Kurfürstendamm staat ook het hotel Imperial, zoals alle hotels in Berlijn altijd stampvol. Hotel Imperial is een van die gelegenheden waar de actualiteiten van elke dag over de tafels gaan in een onwezenlijke omgeving, die naar inrichting voortdurend aan de keizertijd doet denken. In een kamer van Imperial hangen meer gordijnen dan in Nederland in een hele straat. Ik kreeg er een kamer van veertig vierkante meter met piano en een zitje, maar er was geen douche, alleen een fonteintje. Nou ja, wie in het Berlijn van vandaag, houdt eigenlijk tijd over om zich te douchen? In de Havel langs het stadspark Grünewald zwemmen trotse zwanen als in lang vervlogen beter tijden. Op de Kurfürstendamm gaan de vrouwen goed gekleed langs de welvoorzene winkels, als ware er nimmer iets gebeurd in dit Berlijn. Trouwens, hoe zouden ze anders moeten gaan? Maar aan het eind van de Damm, voorbij de Gedächtniskirche, juist achter de dierentuin staat de muur, tweeëntwintig kilometer lang, die de mensen en de dieren, de mensen en de mensen scheidt.

Achter die muur loopt men niet modieus gekleed, daar zijn de winkels leeg en staat men in de rij om voedsel. Daar durven zelfs de zwanen niet meer trots te zwemmen, zei

iemand. Waarom zijn wij geïnteresseerd bij de vrije en de onvrije, bij de gedeelde, bekleemde en deels bekleemde stad? De heer Krause leider van het Europa-Haus Otzenhausen, een organisatie die de bewoners van Europa betere Europeanen wil maken, gaf tijdens het congres in zijn referaat „Europa im Kräftefeld der Weltpolitik“ een treffend antwoord op die vraag, door te zeggen: „Wir müssen uns darüber klar sein, dass wir alle im gleichen Boot sitzen.“

Woorden schieten tekort

Wie is in het leven eigenlijk altijd tevreden met de taak, die hij te vervullen heeft en de omstandigheden waaronder hij dat moet doen? De genen die in deze stad de heer Hackbart van de Staf van de Berlijnse Politie, speciaal belast met de beveiliging van de West-Berlijnse grenzen, die hier — hoe vreemd ook — aan de politie is opgedragen, hebben horen spreken over de enorme moeilijkheden bij de inzet van politie aan de muur der schande en de zonegrenzen, vergat zijn klachten. De gewone dagelijkse politierapporten geven een volledig beeld van de tragiek van Berlijn. Daar hoeft men niets de muur of het prikkeldraad voor gezien te hebben. Hij vertelt over het spreekverbod van de Gre-Po's, de leden van de Grenz Polizei van de Deutsche Demokratische Volksrepubliek oftewel Oost-Duitsland. Die mannen, in de Westerse wandeling Vo-Po's genoemd, leven overdag het spreekverbod met alle verbeterheid na. Maar 's nachts vragen ze om sigaretten, chocolade, koek en brood, zegt de heer Hackbart.

★

Avond op de Kurfürstendamm . . .

De outsider, die de feiten over schieten en achtervolgingen, over onmenselijkheid en onrecht, over de felle tegenstellingen niet mocht geloven, wordt op slag bekeerd tijdens een tocht langs de muur en de zonegrens van deze door beton en prikkeldraad tot eenzaam eiland van de vrijheid geworden stad. Geen televisie, krant of radio, geen woorden of beelden zijn in staat een volledige indruk te geven van de dramatiek en de tragiek. Probeer het u slechts in te denken in uw eigen stad: de ouders aan de ene kant, de kinderen aan de andere zijde van een muur die niet te nemen is, zij het met uiterste risico's, getuige de doden die op de vlucht naar de vrijheid zijn achterhaald door kogels uit geweren van eigen landgenoten. De leden van gescheiden families die in het westelijk stadsdeel wonen hebben alles wat een mens nodig heeft, de anderen, die op een of twee kilometer of soms op nog geringer afstand leven, hebben aan alles gebrek. Eerst kon men elkaar nog tekens geven, maar ook dat is onmogelijk geworden doordat er rietmatten en houten schotten werden gezet op die „zwaaiplaatsen”. Ik zag een kerkhof, nu onbereikbaar voor het westen in de Ostzone liggend, maar ook voor bezoek uit het oosten gesloten omdat het te dicht bij de grens ligt. De hoge muur rond dit kerkhof hangt aan de westkant vol kransen, door nabestaanden neergehangen op plaatsen waarachter zij ongeveer de graven van dier-

baren weten. Op een ander kerkhof staat midden tussen de graven een oostelijke wachttorens. Er zat een Gre-Po op wacht. Toen een van ons — nog weinig van de toestand begrijpend — bij het voorrijden van onze bus de hand tegen hem opstak, kwam er een verbeterde trek op zijn gezicht en hij spuwde tegen de ramen van de bus. En toch was deze Gre-Po naar uiterlijk geen kwajongen maar een volwassen kerel . . .

Bittere gedachten

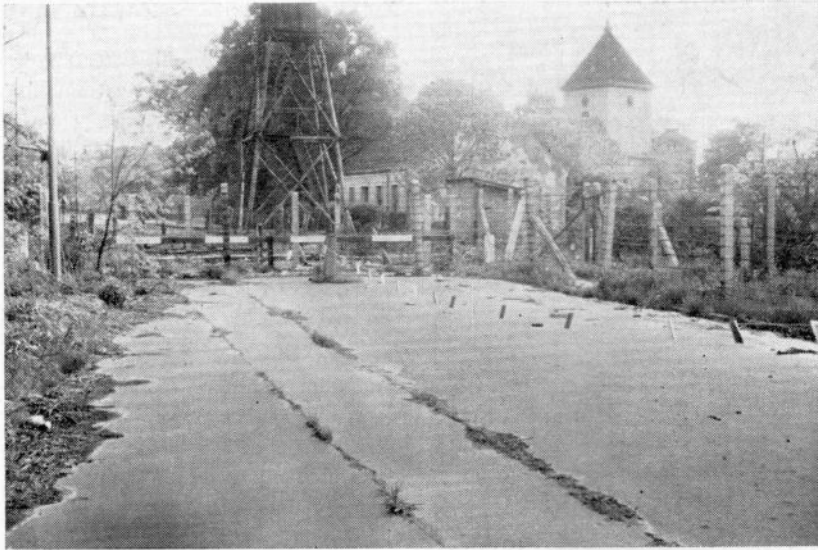
Sauerkraut mit Eisbein op de Kurfürstendamm, betekent zuurkool met bittere gedachten. Wij hebben in de oorlog een zeker soort Duitsers, naar mentaliteit gelijk aan die Vo-Po's beter leren kennen dan ons lief is. Maar dit is toch één volk. Het is verbijsterend hoe door een in Yalta door outsiders willekeurig getrokken streep op de kaart zoveel haat kan kweken, die ons bij alle Oost-Duitse posten tegemoet kwam. Daarbij vergeleken waren de Amerikanen, jonge kerels van de M.P. en overigens ook niet allemaal brave borsten, een verademing. Als levende monumenten van een geheel andere wereld staan ze in hun met zandzakken omgeven huisje, het checkpoint Charlie, dat een wereldbegrip is geworden. Vijf jongens, vijf pistolen en een regelrechte verbinding met het Amerikaanse hoofdkwartier. Zij waren de enige militairen, die ik in West-Berlijn heb gezien . . .

Zware taak

De West-Berlijnse politie heeft langs de muur een uitermate moeilijke taak, die veel tact vereist. Daarbij heeft men evenwel toch nog tijd gevonden om de buitenlandse collega's een indruk te verschaffen. Dank zij de medewerking van de West-Berlijnse politie konden wij eik punt langs de muur bezoeken en fotograferen. Soms stonden we toch oog in oog met een Gre-Po en trachtten we een gesprek te beginnen. Dat bleef zonder resultaat. Hij stond daar en speelde stommetje, keek minachtend, lachte smalend of liep dan weg om ons van achter een boom of huis te observeren. Nimmer vergeet ik de mannen en vrouwen, die van achter smerige ramen naar ons zwaaiden, die soms huilenden en zich snel terugtrokken wanneer — met de regelmaat van de klok — een Gre-Po-patrouille passeerde. Behalve de muur die de stad deelt, is er ook nog de zonegrens van metershoog en vele rijen dik prikkeldraad, die de stad knellend omklemt. Achter het prikkeldraad is een geheel ontruimde strook met hier en daar mijnenvelden. Er staan legio wachttorens, alle bezet door vrij jonge knapen in bronsgroene uniformen. Tussen de wachttorens lopen steeds patrouilles, twee man bij elkaar, zoveel stappen heen en zoveel terug. De keuze van deze grensbewakers geschiedt op duivels geniale wijze. De meesten van hen komen uit Saksen omdat van ouds-

Gespleten stad, gescheiden families . . .

Wachttorens en versperringen . . .

her de Saksen en de Berlijners elkaar slecht verdragen. Wij werden voortdurend door verrekijkers bespied, onze komst werd steeds per telefoon doorgegeven naar de volgende post en zelfs het kenteken van onze bus werd genoteerd.

Verbindingen

Uit dit eiland van de vrijheid leiden slechts enkele wegen naar onze wereld. Er is een luchtcorridor met drie vliegbanen van elk 20 mijlen breed. Daar maakten van 1956 tot 1960 meer dan anderhalf miljoen mensen gebruik van, onder wie bijna vierhonderdduizend vluchtelingen. De luchtcorridor is de meest zekere weg met de minste verliezen aan tijd, tenminste wanneer we de incidenten die er zich van tijd tot tijd voordoen vergeten. De verbindingen per trein en te water (Mittellandkanal) zijn verder van groot belang, maar het wegverkeer is toch nog altijd het belangrijkste, ook voor de aanvoer van goederen. Ook daarom brachten wij een speciaal bezoek aan de Oost-Duitse doorlaatpost op de weg Berlijn-Hamburg. Die weg leidt bijna 300 kilometer door de Oostzone en komt dan in West-Duitsland. De West-Berlijnse politie controleert hier helemaal niet, de Oost-Berlijners doen dat volop met grote vertragingen als gevolg, maar laten dan niettemin vrijwel alles door. Het is een onwezenlijke zaak. Toen wij bij de grenspost waren, kwam juist een grote West-Duitse vracht-

wagen met aanhanger de grens over, volgeladen met nylons. De chauffeur was honderden kilometers door de Oostzone gereden waar geen nylon te koop is.

Van God verlaten?

Sauerkraut mit Eisbein en koel bier op de Kurfürstendamm; waar dag en nacht (-) leven is, de Gedächtniskirche, het symbool van de vrijheid aan de overkant en ginds donker Oost-Berlijn met in de avond als enig lichtpunt een „lichtkrant” voor de Oost-Berlijners, een geschenk van de gezamenlijke West-Duitse persbureaus. Achter de muur een verwaarloosd, onverzorgd stadsdeel, waarin — behalve soldaten nauwelijks een mens te zien is. Een van God verlaten gebied? „Wij in Amerika kunnen ons niet precies voorstellen hoe het in Berlijn is. Wij zijn

nog nooit door een straat gegaan die ophoudt bij een muur. Wij hebben altijd in vrijheid geleefd,” zo schreef een meisje uit New Haven in de Verenigde Staten aan Willy Brandt, Berlijns burgemeester. Maar op borden aan het begin van de Oostzone staat: „Attentie, begin van de zone van de vrede. Die reikt tot meer dan 10.000 kilometer van hier, tot de Stille Oceaan” . . .

Land van de vrede

Het staat op tientallen borden langs de grens: „Het land van de vrede”. Een politie-ambtenaar, sinds jaren verbonden aan het vluchtelingenkamp Friedland en speciaal belast met het verhoor van hen die dat vluchtelingenkamp Friedland verkiezen boven het land van de vrede, namelijk de heer Erfurt, heeft ons het een en ander uit de doeken gedaan over de opbouw en functie van de Volkspolizei. Hij putte uit een arsenal van gegevens, dat ook aantoonde hoezeer de Volkspolizei tot zelfs in de familie's gefiltreerd is. Geheimen bestaan in Oost-Berlijn nauwelijks, een vertrouwd en besloten familieleven is vrijwel onmogelijk; de een controleert de ander en zeer velen weten niet „wie eigenlijk wie” is. Bij elke zestig woningen behoort een A.B.V. ofwel een „Abschnittsbevollmächtigte”, die weer door een legertje van zestig bekende en zestig onbekende spionnen wordt bijgestaan. Jonge „Vo-Po-Hilfe” klikken en spioneren de rest bij elkaar en zo komt deze „Linietraue-communist-Abschnittsbevollmächtigte” goed aan zijn trekken. In zijn dagelijks op te maken rapport, de „Kulturmappe” wordt alles opgete-

Een Gre-Po aan de grenspost op de uitvalsweg naar Hamburg. „Achtung Beginn der Zone des Friedens” staat op een bord te lezen.

Nieuwe woonflats in Oost-Berlijn: Bij elke 60 woningen een A.B.V. . . .

kend en natuurlijk wordt deze map weer door een andere instantie gecontroleerd, alles onder het motto: „Controleren is beter dan werken.”

Fel contrast

Het Polizeipräsidium van West-Berlijn is een fel contrast als tussen roetzwart en sneeuw wit. Een rondgang door de uitstekend geoutilleerde meldkamer, een blik op het volautomatische verkeerslichtenoverzichtbord, zijn even imponerend als het feit dat tijdens het spitsuur 220 politiewagens zijn ingezet, die bij een uitstekende mobiliteitsdiscipline een stuk teamwork van de eerste orde leveren. Het feit dat de man van de meldkamer normaal in de praktische dienst meerijdt en slechts een deel van de dienst in de meldkamer doorbrengt, bewijst goede diensten. Hij kent immers de moeilijkheden van zijn collega's. Hij kent ook, zoals alle West-Berlijnse politiemannen, de moeilijkheden van de Oost-Berlijners, van de mensen achter de muur . . .

Naar andere wereld voor 20 Pfennig

„Ik kom u persoonlijk terughalen,” zei de heer Werner, Kommandeur van de West-Berlijnse Politie, glimlachend, toen ik mij met collega Hoek uit Den Haag na deugdelijke informatie in de ondergrondse stortte naar de andere wereld. De U-

bahn is in feite een communistisch vervoermiddel onder West-Berlijn, die met een boog onder Oost-Berlijn rijdt en dan weer in West terugkomt. „Uitstappen bij het station Friedrichstrasse, da's het eerste verlichte station,” zei men. Vandaar zouden we naar Checkpoint Charlie wandelen en daar de grens overgaan. Zo kochten we in West-Berlijn een Oost-Berlijns kaartje, dat slechts 20 Pfennig kostte en derhalve naar de prijs gerekend toch eigenlijk rechte was voor de heilstaat aan de andere kant: de eerste reclame, maar ook de laatste!

Verkeerd station

Zo doken wij de andere wereld in. Af en toe zagen we licht van een bescheiden lantaarn. Hier en daar zagen we betonnen bunkers, veel prikkeldraad en zwart geüniformeerde soldaten. Dan kwam het eerste verlichte station en zagen we een bord „Friedrichstrasse”, dat er overigens niet erg Westers uitzag. Toen we tot bezinning kwamen, bleek dat we alleen op een doods station midden in de Oost-sector stonden. We bleven niet lang alleen. Overal doken Vo-Po's op en eerlijk gezegd: het zat mij niet lekker. Tegen de verwachtingen in was iedere geüniformeerde zeer „hoffelijk” tegen ons en toen we vertelden op een verkeerd station te zijn uitgestapt bleek iedereen bereid te helpen. Ondanks alles voelde ik mij

toch niet prettig toen ik mijn Nederlandse pas moest inleveren. Nog nooit tevoren had ik beseft hoe dierbaar mij dat document wel is. Alles liep trouwens goed af. Nadat elke cent genoteerd was en we een aantal briefjes voor „in” en „uit”, gedeeltelijk bezit enzo hadden gekregen, werden we „los” gelaten.

Als in 1944 . . .

Oost-Berlijn is het best te vergelijken met een stad in Nederland in 1943 of 1944. Geen auto's, geen fietser, lege kruisingen, niet-werkende verkeerslichten. Lege etalages, mensen in de rij. Politie mannen (gescheurde jas aan) op een vooroorlogse „stoomfiets”. Unter den Linden: vier armzalige tulpen en wat gras. Slecht geklede mensen, mager en zorgelijk. Op elke acht voorbijgangers één geüniformeerde, hetzij in groen, bronsgroen of zwart. Zelfs de verkoopster in de krantenkiosk, die volgens het opschrift staats eigendom is, was in uniform, een groot aantal sterren op de epauletten. Omdat we enkele prentbriefkaarten van Oost-Berlijn wilden kopen, moesten we wisselen. De koers is „eins um eins”; één Ost-Mark voor één West-Mark, hetgeen in West-Berlijn wel even anders ligt! Het was overigens een heel ritueel. Eerst

Aan de zonegrens worden kransen gelegd voor onbekenden die het hoogste offer brachten voor hun vrijheid.

Aan deze zijde van de muur leggen West-Berlijners bloemen op de plaats waar zij aan gene zijde de doden weten op een kerkhof dat zij niet mogen bezoeken.

★

werd door de bank — waarschijnlijk vroeger een slagerswinkel geweest — de halve pas overgeschreven en dienden formulieren ingevuld te worden. Dat duurde knap lang, maar het kopen van kaarten was een nieuw evenement. De geüniformeerde verkoopster in de kiosk was heel behulpzaam, maar de aankoop werd met datum en handtekeningen vastgelegd. Zo kon men ook precies controleren waar haar kaarten en ons geld gebleven waren. Dat bleek ook wel bij onze terugkomst, waar aan de hand van betaalbriefjes en de opgemaakte lijst van ons „vermogen” toen we binnenkwamen, een rekensommetje werd gemaakt dat moest kloppen. Iets kopen zonder distributiebonnen bleek niet mogelijk en voor de aankoop van wat niet op de bon was moesten we in het bezit zijn van een wijkkaart. Kunstvoorwerpen bleken vrij te krijgen maar niet te betalen. Dat was onze bescheiden tocht naar Oost-Berlijn. Bij onze terugkeer werden we afgevoerd via de zogenaamde West-Berlijn-overgang, waar het altijd nogal druk is, zij het dan niet met West-Berlijners, want die krijgen geen toestemming, maar met West-Duitsers, hoewel dat in feite op hetzelfde neer zou moeten komen.

En de wetten

Via het station Friedrichstrasse kwamen we terug op onze Kurfürstendamm, blij dat we uit het land van de vrede in onze eigen wereld waren weergekeerd. In onze wereld, waar het allemaal zo heel anders gaat. Neem bijvoorbeeld een kijkje in de „wettenpot” van de Duitse Demokratische Republik aan de

hand van de heer Rosenthal. Een wet kan in de DDR zelfs door een persoon tot stand worden gebracht. Ulbricht bijvoorbeeld heeft die macht. Er kan dus „lekker vlot gewerkt worden” en het is in de DDR ook veel gemakkelijker te antwoorden op een vraag uit het B-examen „Hoe komt een wet tot stand?” . . .

En de rechtspraak

Onder het mom van openbare veiligheid en orde is in de DDR alles mogelijk. Bij de rechtspraak wordt merkwaardig genoeg eerst bekeken of de verdachte „staatsvijandelijk” is. Uit de vonnissen blijkt dat men voor het plegen van eenzelfde feit in de DDR straffen heeft opgelegd, variërend van de doodstraf en levenslang tot een geringe geldboete omdat de eerste verdachte geen en de laatste wel een „Linietraue” was . . .

Dit zijn slechts enkele ervaringen van een voortreffelijke studiereis. Het zijn ervaringen die de lust benemen om bij dit alles nog in te gaan op meer verkeerstechnische West-Berlijnse zaken of op West-Berlijns nachtleven — en wát voor leven en wát voor prijzen —. Want, wie in Berlijn ronddoelt en ontstellende feiten hoort uit de mond van deskundigen en daar zijn eigen ervaringen bijvoegt, die ontkomt niet aan de beklemming van de kwestie Berlijn ook al is daar in het westelijk stadsdeel dikwijls weinig van te merken.

Sauerkraut mit Eisbein in een restaurant op een eiland van de vrijheid. „Zolang de Verenigde Staten er zijn, zal er ook een vrij West-Berlijn zijn,” schreef een Amerikaanse jongen aan West-Berlijns burgemeester.

West-Berlijn hoopt het!

Blinde „Uitkijk” bij bankroof

Bij een bankroof in Londen, waarbij de rovers met 9000 pond aan de haal gingen, heeft een „blinde bedelaar” met witte wandelstok en uitgerust met een centenbakje op de uitkijk gestaan.

In de Londense voorstad Clapham stopte voor de plaatselijke bank plotseling een blauwe auto, waaruit drie mannen sprongen, die het bankgebouw binnenrenden. Zij sloegen de kassier neer met een knuppel en namen een metalen geldkist mee. Toen zij met de kist in de auto stapten, voegde een „blinde bedelaar”, die al enige tijd voor het bankgebouw had gestaan en die hen een teken had gegeven dat de kust veilig was, zich bij hen. De vier mannen verdwenen in snel tempo en kort daarna werd de blauwe auto leeg aangetroffen. De bedelaar had inmiddels ook al enige giften geïncasseerd, die in waarde overigens niet opwogen tegen de buit van de bankroof, waarbij de rovers het mes van twee kanten lieten snijden . . .

Ressort Den Haag prolongeerden titel bij Korps Atletiekkampioenschappen

Vele belangstellenden dromden om de jury van aankomst.

Vele autoriteiten in Martinistad

Onder de autoriteiten die bij deze wedstrijden (veelal met echtgenote) van hun belangstelling deden blijken, merkten we onder meer op:

Kolonel A. S. Fogteloo, Territoriaal Inspecteur Groningen; Kolonel W. de Gast, Territoriaal Inspecteur 's-Gravenhage; Hoofdcommissaris K. J. Müller, gemeentepolitie Groningen; Commissaris J. W. A. Woldringh, gemeentepolitie Assen; Overste J. R. Hoogkamer, districtscommandant Groningen; Majoor G. van Dijk, districtscommandant Heerenveen; Majoor E. A. Mackay, districtscommandant Assen; Majoor J. Rodenhuis, districtscommandant Leeuwarden; mej. mr. M. A. Boom, Officier toegevoegd v. jeugdzaken; Kapitein J. H. Ittman, districtscommandant Wintholten; Kapitein J. H. G. C. Elzinga, Officier toegevoegd Inspectie Groningen; Kapitein L. P. Bergsma, Officier toegevoegd Inspectie Groningen; de heren J. R. Smit en J. Schoemaker van het Hoofdbestuur van de N.P.S.B.; de heer G. van Schaik, voorzitter, en enkele andere bestuursleden van het district Noord van de N.P.S.B.

Ressort Groningen tweede op eigen terrein

In het Stadspark te Groningen werden op 26 september de atletiekkampioenschappen van het Korps Rijkspolitie gehouden. Ditmaal viel de Sportcommissie Rijkspolitie Ressort Groningen de eer te beurt dit voor ons Korps zo belangrijke sportevenement te organiseren, waarop Den Haag zegevierde en het ressort Groningen tweede werd. De organisatie was tot in de perfectie verzorgd, het terrein verkeerde in een uitstekende conditie, banen en bakken lagen er keurig bij, terwijl prachtig najaarsweer er toe bijdroeg deze sportdag in alle opzichten te doen slagen en de prettige sfeer te verhogen.

Voor de deelnemers uit de andere ressorten waren extra stadsbussen ingelegd, die zorgden voor een vlot vervoer van het station naar het terrein. Het wedstrijdsecretariaat werd op het laatste moment nog overstelpt met vele door de ploegleiders opgegeven wijzigingen die nog moesten worden aangebracht. Dit is onafwendbaar maar toch steeds weer jammer, het geeft veel extra werk en het maakt de jurylijsten, maar bovenal de keurig verzorgde programma's onoverzichtelijker.

Omdat de kapitein A. C. van Dijk, voorzitter van de S.R.R.G. verhinderd was, werd het openingswoord uitgesproken door de kapitein J. H. Ittman. Hij heette allen hartelijk welkom en wenste de deelnemers een prettige, faire en succesvolle sportmiddag toe. Het speet hem te moeten mededelen, dat de Algemeen Inspecteur, Generaal J. Gerritsen, die toegezegd had aanwezig te zullen zijn en de prijzen uit te reiken, helaas in verband met belangrijke besprekingen elders, niet in de gelegenheid was de wedstrijden bij te wonen.

Hierna werd de leiding overgedragen aan de wedstrijdleider, de heer J. Weerman, die direct een begin liet maken met de series 100 meter hardlopen en kogelstoten. Het was verheugend te constateren, dat de prestaties vergeleken bij vorig jaar zich weer in stijgende lijn bevonden. Zo werden op alle loopnummers betere tijden gemaakt. Bij het speerwerpen en discuswerpen werden grotere afstanden overbrugd, terwijl bij het hinkstapspringen de afstanden nagenoeg gelijk waren. De kampioen bij het speerwerpen vorig jaar was nu niet te benaderen. Ook de overigen hebben betere prestaties geleverd. Alleen bij het hoogspringen en bij het kogelstoten lagen de prestaties beneden die van vorig jaar. Het ressort Den Haag nam door Van Treuren en Smit, die respectievelijk nr. 1 en 2 werden bij het kogelstoten al direct een voorsprong en stond die ook niet meer af. Het zag zelfs kans de andere ressorten steeds verder achter zich te laten, waarmede we de leden van deze ploeg en hun leider, de adjudant Souer van harte gelukwensen.

Het ressort Groningen nestelde zich al snel op de tweede plaats, zonder evenwel voor Den Haag direct een bedreiging te vormen. Na 6 nummers had het ressort Den Bosch zelf kans gezien de Groningers voorbij te streven. Bij de spring- en werpnummers lieten zij het evenwel zo zitten, dat Groningen uiteindelijk weer met 20 punten voorsprong de tweede plaats kon innemen. Het ressort Arnhem, dat op genoemde nummers ook een behoorlijk aantal punten verzamelde vormde nog een ernstige bedreiging voor de derde plaats. Zij bleven echter juist 1 punt beneden Den Bosch. Het ressort Amsterdam, door voor ons onbekende omstan-

digheden ernstig gehandicapt, kon geen rol van betekenis spelen, wat zeker niet aan Van Laatum heeft gelegen, die kans zag het nummer verspringen te winnen en bij het speerwerpen de 2e plaats te bezetten. Bij de veteranennummers werd ook veel strijd geleverd, al hadden wij de afwerking gaarne wat vlotter gezien.

De uitslagen voor wat de eerste 6 plaatsen betreft, luiden:

Kogelstoten veteranen:

1. T. v. Opijnen	Gv.	11.14
2. H. te Kolste	Ah.	10.29
3. A. C. Meijer	Gv.	9.49
4. J. Kuiper	Ah.	9.34
5. L. S. Carper	Gn.	9.31
6. D. C. Kleybeuker	Gv.	9.28

Discuswerpen veteranen:

1. T. v. Opijnen	Gv.	29.65
2. L. Frederiks	Gn.	27.14
3. H. Hietbrink	Ah.	26.85
4. Kandelaars	Bs.	26.63
5. A. C. Meijer	Gv.	26.59
6. B. Grevink	Ah.	25.75

Verspringen veteranen:

1. R. J. Zuidema	Gn.	5.14.5
2. D. Kolkman	Asd.	5.00.0
3. Kandelaars	Bs.	4.99.0
4. H. v. Dalfsen	Gn.	4.87.0
5. T. Hagelaar	Ah.	4.86.0
6. H. te Kolste	Ah.	4.72.0

Direct na het laatste nummer was ook het wedstrijdsecretariaat met zijn werkzaamheden gereed en kon de tafel met de vele medailles en bekens worden voorgedragen. Nadat de ploegen weer voor de tribune waren opgesteld, bracht de kapitein Ittman dank aan alle autoriteiten voor hun betoonde belangstelling, de commissie voor de geslaagde organisatie, de juryleden en het wedstrijdsecretariaat voor hun onmis-

bare medewerking. De K.N.A.U.-officials, de heren J. Weerman, wedstrijdleider, en A. Westervarder, starten, alsmede de terrein-opzichter Heringa, kregen hierbij een attentie aangeboden.

De kolonel A. S. Fogteloo, reikte als plv. Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie de prijzen uit met een toepasselijk woord aan de winnaars.

J.M.P.

UITSLAGEN

Kogelstoten:

1. C. J. v. Treuren	Gv.	11.75
2. D. Smit	Gv.	11.66
3. W. Erkelens	Ah.	11.46
4. H. Woppenkamp	Gn.	11.33
5. W. Leidekker	Ah.	10.93
6. v. Melick	Bs.	10.36

400 m. hardlopen:

1. W. P. van Zijl	Gv.	53.4
2. Engelaar	Bs.	54.9
3. J. Raspe	Gn.	56.7
4. Samson	Bs.	56.8
5. E. Bos	Gn.	58.7
6. T. Zwemer	Gv.	59.2

1500 m. hardlopen:

1. v. d. Berg	Bs.	4.24.9
2. J. Meima	Gn.	4.43.9
3. G. W. Assendelft	Gv.	4.46.3
4. M. de Bakker	Asd.	4.54.6
5. W. van Atten	Gv.	5.05.6
6. Jansen	Bs.	5.21.0

100 m. hardlopen:

1. T. Spelt	Gv.	11.8
2. L. H. v. d. Berg	Ah.	11.8
3. W. Vlot	Gv.	12.2
4. M. Th. Berendsen	Gn.	12.2
5. R. W. Jansen	Asd.	12.4
6. D. Smit	Gn.	gedis.

Verspringen:

1. P. v. Laatum	Asd.	6.00
2. D. Smit	Gv.	5.68
3. H. Vogelzang	Gn.	5.65
4. B. Zijlstra	Gn.	5.56
5. v. Uffelen	Bs.	5.50
6. H. J. Jansen	Ah.	5.16

800 m. hardlopen:

1. v. d. Berg	Bs.	2.06.5
2. W. P. v. Zijl	Gv.	2.07.0
3. Engelaar	Bs.	2.20.3
4. G. W. Assendelft	Gv.	2.24.0
5. D. Slijkhuys	Gn.	2.24.4
6. E. Letjes	Ah.	2.33.0

Hoogspringen:

1. L. C. de Jong	Gv.	1.55
2. v. d. Wal	Bs.	1.55
3. H. Boer	Ah.	1.50
4. E. Bos	Gn.	1.50
5. R. W. Jans	Asd.	1.50
6. J. Kuyn	Gv.	1.45

200 m. hardlopen:

1. L. H. v. d. Berg	Ah.	24.4
2. T. Spelt	Gv.	24.4
3. E. Bos	Gn.	25.0
4. Samson	Bs.	25.2
5. H. P. Beintema	Ah.	25.2
6. T. v. Zwemer	Gv.	25.4

3000 m. hardlopen:

1. v. d. Berg	Bs.	9.28.2
2. J. Meima	Gn.	9.37.8
3. M. de Bakker	Asd.	10.45.2
4. W. v. Atten	Gv.	10.55.2
5. R. K. v. Biezen	Gv.	12.03.4
6. Jansen	Bs.	12.13.6

Speerwerpen:

1. H. Woppenkamp	Gn.	43.11
2. A. W. Veenvliet	Ah.	42.77
3. J. Kuyn	Gv.	42.51
4. W. P. v. Zijl	Gv.	38.70
5. H. J. Mannee	Asd.	36.96
6. H. te Kolste	Ah.	35.02

Discuswerpen:

1. D. Smit	Gv.	37.05
2. P. v. Laatum	Asd.	33.45
3. J. W. Appel	Ah.	33.27
4. L. Tissingh	Gn.	32.36
5. W. Erkelens	Ah.	32.29
6. H. Woppenkamp	Gn.	31.75

4 x 100 m. hardlopen estafette:

1. ressort 's-Gravenhage	47.9
2. ressort Groningen	48.3
3. ressort Arnhem	49.9
4. ressort 's-Hertogenbosch	50.4

Hinkstapspringen:

1. B. Zijlstra	Gn.	11.80
2. H. Vogelzang	Gn.	11.68
3. J. Kuyn	Gv.	11.45
4. L. C. de Jong	Gv.	11.22
5. M. Kuiperij	Ah.	11.11
6. H. de Boer	Ah.	10.75

★

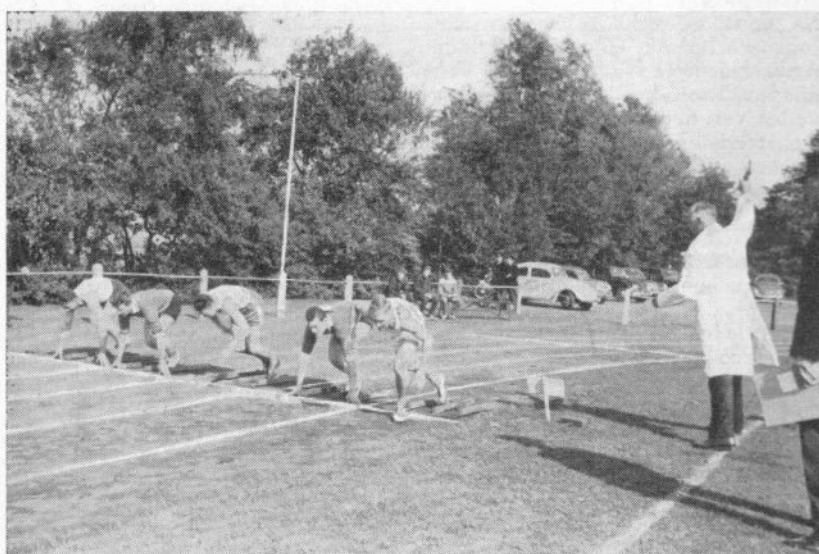
Puntentelling:

	A. 'dam	Arnhem	's-Hert.	's-Grav.	Gron.
100 meter	8	5	1	10	3
200 meter	1	8	3	6	4
400 meter	1	1	8	7	6
800 meter	1	1	10	8	2
1500 meter	3	3	7	6	5
3000 meter	4	1	7	5	5
Hoogspringen	2	4	5	7	3
Verspringen	6	1	2	5	7
Hinkstapspringen	1	3	1	7	11
Kogelstoten	1	6	1	11	3
Discuswerpen	5	6	1	6	4
Speerwerpen	2	6	1	7	6
4 x 100 meter	1	8	6	12	10
Totaal:	24	48	49	97	69

★

Einduitslag:

1. Ressort 's-Gravenhage	97 punten
2. Ressort Groningen	69 punten
3. Ressort 's-Hertogenbosch	49 punten
4. Ressort Arnhem	48 punten
5. Ressort Amsterdam	24 punten

Start te serie 100 meter. Het zal een valse start worden, omdat Smit (Gron.) te vroeg weggaat, zoals de foto duidelijk aangeeft.

Groep Wassenaar zeer succesvol op concours bereden groepen

Nadat de bereden groepen gedurende een week in Den Haag gelegerd waren om het ere-escorte te vormen van Hare Majesteit de Koningin, bij de traditionele tocht per gouden koets naar de Ridderzaal, werd als traditionele afsluiting van deze detachering te Wassenaar een springconcours en een cross country gehouden. Dit voor de beredenen jaarlijks fetsijn vond plaats op het schitterend gelegen landgoed Voorlinden, dat in de Randstad Holland een kleine oase van rust vormt. Op het door Jonkheer Loudon ter beschikking gestelde landgoed bestreden de leden van de bereden groepen elkaar op sportieve wijze. Bijzonder jammer was het, dat één van de deelnemers aan het springconcours, de adjudant H. Stamhuis, bij een weigering van zijn paard Rolda het contact met zijn trouwe viervoeter verloor en zo ongelukkig terecht kwam, dat onmiddellijke opname in de Ursula-kliniek te Wassenaar noodzakelijk was. Een beschadiging aan een van de halswervels zal de adjudant nopen enige tijd het bed te houden. Wij wensen deze sportieve ruiter een spoedig herstel toe en wij hopen dat Rolda binnen niet al te lange tijd zijn baas weer zal kunnen rijden.

Onder grote belangstelling verliep dit springconcours, dat met 12 hindernissen van ongeveer 1 meter en een voorgeschreven tempo van 300 meter per minuut voor het gemiddelde dienstpaard een bijzonder zwaar parcours werd. In eerste instantie lukte het slechts 4 combinaties het parcours met 0 fouten af te leggen en het was dan ook na een barrage dat de wmr. 1e kl. G. F. van Kemenade op Ares (groep Boxtel) met de eretrofee ging strijken, terwijl als tweede en derde werden geëquipeerd de wmr. 1e kl. N. Scheer op Bennie (groep Bilthoven) en de owmr. L. Pakvis op Zampa (groep Wassenaar). De bereden groep Wassenaar wist de eerste prijs springen equipe te behalen en een lang gekoesterde wens ging in vervulling, toen later op de dag ook de cross country door hen gewonnen werd.

Tot de genodigden behoorden de Generaal en mevrouw Gerritsen, de waarnemend Directeur-Generaal mr. Van Liere, de kolonels Oom en Oor, de overste en mevrouw Gevers Deynoot, de kapitein Bergsma, de heer Westhof, voorzitter van de Landelijke Ruiter Federatie.

Op het schitterend, door de wmr. 1e kl. J. Nijmeijer uitgezette, par-

cours voor de cross country werd niet alleen door de bereden groepen gereden van het Korps Rijkspolitie, maar ook de beredenen van de Gemeentepolitie van 's-Gravenhage maten zich met onze ruiters. Derha've verscheen op dit tijdstip de hoofdcommissaris van 's-Gravenhage de heer J. H. K. Gualthérie van Weezel, vergezeld van zijn secretaris de hoofdinspecteur Schultz. Het parcours, waarvan gezegd mag worden dat het een bijzonder zwaar traject was, dat door 44 ruiters moest worden gereden, telde tal van voetangels en klemmen: drie brede sloten die slechts door een enkeling gesprongen werden, tal van vaste hindernissen en twee gevaarlijke duintoppen. Een voortreffelijke indruk maakte speciaal de agent van de Haagse gemeentepolitie A. B. Oost op zijn schimmel Hasso, die een tijd van 5.53 voor zich liet afdrucken, waarmee hij toch niet tot de best geëquipeerden gerekend kon worden. De beste tijden werden gemaakt door de wmr. 1e kl. H. J. Rodijk op Japie (5.03), de wmr. H. Mulder op Milord (5.08) — nogmaals van harte proficiat Mulder voor deze uitstekende prestatie — en de hoofdagent C. de Jong op Liane (5.25). Evenals vorige jaren kon ook thans de door de hoofdcommissaris van Den Haag ter beschikking gestelde wisselbeker aan het Korps Rijkspolitie worden uitgereikt, hetgeen een bijzonder genoeg voor de Generaal was, die aan het slot van deze waarlijk zonnige dag alle deelnemers en de vele genodigden toesprak.

Na dank gebracht te hebben aan Jonkheer Loudon en aan Z. Ex. de Ambassadeur te New-York, mr. Van Rooyen voor het ter beschikking stellen van het landgoed en de prijzen, overhandigde de Algemeen Inspecteur vergezeld van een dankwoord aan de heren Rijke en Van Heuff, die de jury vormden, enige geschenken. Vervolgens werden aan de winnaars de gebruikelijke prijzen uitgereikt en het was bijzonder verheugend, dat geen enkele deelnemer overgeslagen werd en dat ook de laatst geëindigden met een geschenk huiswaarts gingen.

Alle voorbereiders en organisatoren, waarbij zonder aan iemand te kort te willen doen zeer zeker genoemd mogen worden de adjudant Nieuwenhuizen en de wmsrs. 1e kl. Nijmeijer en Erwich verdienen veel waardering. Als bijzonderheid mag hier zeer zeker vermeld worden, dat de Generaal nogmaals zijn bijzondere waardering uitsprak voor de

houding van twee leden van de bereden groep Apeldoorn namelijk de wmr. 1e kl. H. J. Rodijk en de wmr. R. P. A. H. Leussink bij de nozemrelletjes op Texel.

Lt. Frackers.

Uitslagen

Springen equipe:

1. Bereden groep Wassenaar
2. Bereden groep Bilthoven
3. Bereden groep Apeldoorn

Cross Country voor bereden groepen van het Korps Rijkspolitie en de bereden brigade van de Gemeentepolitie 's-Gravenhage:

1. Rijkspolitie.
2. Gemeentepolitie.

Gecombineerde wedstrijd springen equipe en cross equipe:

1. Bereden groep Wassenaar.

Springen individueel:

1. G. F. van Kemenade op Ares.
  2. N. Scheer op Bennie.
  3. Owmr. L. Pakvis op Zampa.
  4. H. B. Groothuis op Frits.
  5. J. Nijmeijer op Lexo.
  6. Th. Timmermans op Patric.
  7. D. M. de Jonge op Marijke.
  8. J. C. H. Kanters op Maurits.
  9. Owmr. C. Zwaan op Erik.
  10. Owmr. Th. C. Hagelaar op Freule.
  11. Owmr. G. Kingma op Pepita.
  12. R. P. A. H. Leussink op Last Star.
  13. M. Nijmeijer op Kobus.
- De no.'s 1, 2, 4 t.m. 8 en 13 zijn Wmr. 1e kl.; no. 12 is Wmr.

Uitslag cross Rijkspolitie:

	Tijd
1. H. J. Rodijk op Japie	5.03
2. Wmr. H. Mulder op Milord	5.08
3. C. A. de Haan op Ogula	5.39
4. Wmr. J. L. Russchen op King	5.53
5. G. B. A. Jacket op Oscar	6.01
6. J. Booker op Erica	6.11
7. Owmr. W. Vochtetloo op Oscar	6.14
8. H. Tap op Robert	6.35
9.) J. A. v. d. Kamp op Artist	6.43
10.) Wmr. A. Ballegaard op Rosa	6.43
11. M. J. Heijnsdijk op Nappy	6.44
12. K. C. Visser op Kees	6.58
13. Wmr. W. Noordhof op Piet	7.26
14. Adj. J. Davidse op Lady	7.58

De no.'s 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11 en 12 zijn Wmr. 1e kl.

Uitslag Cross Country Gemeentepolitie 's-Gravenhage:

	Tijd
1. C. de Jong op Liane	5.25
2. J. van der Wees op Margriet	5.38
3. L. C. van Beurden op Saturn	5.52
4. Agent A. B. Oost op Hasso	5.53
5. Brig. C. H. de Roos op Odette	6.03
6. S. Elzinga op Otto	6.27
7. W. Oosterveen op Toos	6.33
8. C. Z. W. Merkestijn op Tim	6.42
9. M. Kruit op Alle	6.45
10. A. Hoopers op Guus	7.15
11. J. Grosscurt op Emma	7.34
12. F. Meijdam op Menno	7.41
13.) G. W. van Koten op Juliana	7.47
14.) E. H. M. Eckhardt op Claudia	7.47
15. H. Waterlander op Cita	7.54
16. J. C. Knippels op Marijke	8.18
17. G. Steenks op Erwin	9.16

De no.'s 1, 2, 3, 6 t.m. 17 zijn Hoofdagent.

Van Wassenaers gaven wapen aan vele delen van ons land

Koos men drie halve manen in zijn wapen om zich te onderscheiden van moordenaars van Floris V?

door de overste jhr. W. A. GEVERS DEYNOOT te 's-Gravenhage
Foto's: Technische Recherche 's-Gravenhage

Zagen wij in het voorgaande artikel hoe soms een aantal geslachten het wapen van een streek aannamen, nu wil ik u een geslacht noemen dat niet alleen zijn wapen aan één streek heeft gegeven, maar dat zijn embleem op allerlei, zeer verspreid liggende delen van ons land heeft gedrukt en op de geschiedenis van ons land een overwegende invloed heeft gehad.

Wij zullen ons daarom naast de heraldiek moeten gaan verdiepen in de genealogie van de familie *Van Wassenaer*, want dat is het geslacht dat ik hierboven bedoelde. Om het u gemakkelijk te maken en om mijn verhaal wat te bekorten, geef ik u van de familieneurologie hierbij een overzicht van de oudste generaties, later hoop ik nog een daarop aansluitend overzicht te geven, doch dat bewaar ik voor een volgend artikel. We zien dus dat de genealogie begint met *Heer Philips van Wasse-*

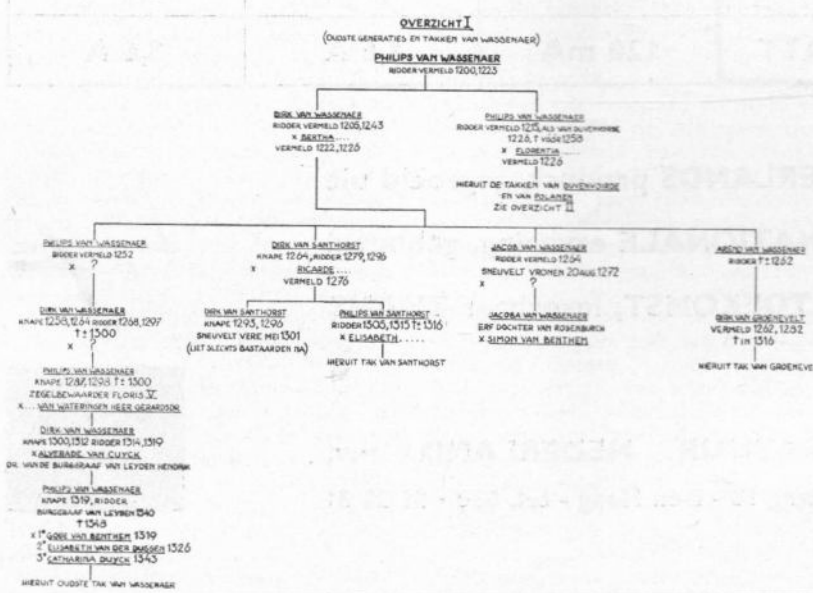
Zegel van Dirk van Wassenaer in 1237 naar het origineel in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage.

naer, die in 1200 en 1223 als ridder wordt vermeld. Vóór 1200 zijn er nog wel verschillende ridders be-

kend die de naam Van Wassenaer hebben gedragen, doch het familieverband met Philips is niet met zekerheid na te gaan. Welk wapen Philips voerde is niet bekend, zijn zegels zijn niet bewaard gebleven. Wel zijn er zegels gevonden van zijn zoon *Dirk van Wassenaer*, die gehuwd was met een zekere *Bertha*, wier geslachtsnaam niet wordt genoemd. Hij zegelde in 1226, 1237, en 1243 met een wapen, dat als volgt te beschrijven is: „gedwarsbalkt van acht stukken, waar overheen een St. Andrieskruis”, de kleuren zijn op deze oude zegels niet te herkennen.

Dirk's broer *Philips* werd in 1226 beleend met Duivenvoorde, een kasteel dat nu nog in de gemeente Voorschoten te vinden is. Omdat zijn zoon het in 1258 in leen kreeg, moet deze Philips voordien zijn overleden. Van zijn vrouw, *Florentia*, wordt in officiële bronnen geen geslachtsnaam genoemd, maar in oude kronieken heet zij een dochter uit het geslacht *Van Strijen* te zijn. Wel zijn in de oude charters, gezien de daarin behandelde erfeniskwesties, aanwijzingen te vinden dat *Bertha* en *Florentia* niet alleen schoonzusters, maar ook werkelijke zusters zijn geweest, misschien was *Bertha* dus ook een *Van Strijen*.

Dirk van Wassenaer had verschillende zoons, waarover ik het een en ander moet vertellen. Eerst wil ik het hebben over zijn zoon *Philips* en diens zoon *Dirk*. Dat Philips de oudste zoon van Dirk was, kan gemakkelijk blijken, omdat in die dagen het eerstgeboorterecht nog zeer sterk gold, de oudste zoon rechtens de erfopvolger van zijn vader werd en veelal leenheer van zijn jongere

Het kasteel Duivenvoorde te Voorschoten zoals het nu is. Hoewel aan de mooie buitenplaats nauwelijks te zien is, dat dit een zo oud kasteel moet zijn, getuigen de ligging daarvan temidden van het water en oude stenen in de muren er wel op dat er vroeger een heel ander kasteel moet hebben bestaan.

(Foto: Techn. Recherche 's-Gravenhage)

broers. Als oudste zoon was *Philips* dus stamvader van de oudste tak van de familie Van Wassenaer, die ten dele nog op het overzicht voorkomt en waarover ik straks nog iets hoop te vertellen. Nu wil ik alleen nog iets zeggen over *Dirk*, die van 1258 tot 1264 als knape (schildknaap) en van 1268 tot 1297 als ridder wordt genoemd en in 1300 niet meer in leven blijkt te zijn. In 1258, als knape dus, zegelde Dirk met een afbeelding van een mannetje dat een vogel, een jachtvalk misschien, op de hand houdt. In 1268 gebruikte hij een zegel dat dezelfde afbeelding vertoont als het ridderzegel van zijn grootvader.

In 1272 en 1289 vertoonde zijn zegel een ruitersfiguur, waarvan het paard en het schild van de ruiter weer hetzelfde wapen vertonen, alleen zijn er nu slechts drie in plaats van vier dwarsbalken te zien. In het jaar 1294 blijkt Dirk opeens een heel ander wapen te gaan gebruiken, zijn zegel vertoont dan een schild met drie wassenaars. Waarom hij dat deed is niet bekend en is moeilijk na te gaan; het gekke is bovendien dat niet alleen hij en zijn afstammelingen dat wapen met wassenaars gingen voeren, maar dat ook al zijn neven en hun nazaten omstreeks die dagen het oude wapen met de dwarsbalken en het St. Andrieskruis vaarwel hebben gezegd

om er een wapen met drie wassenaars voor in de plaats te nemen. Was het misschien omdat het oude wapen veel op dat van het machtige geslacht van de Heren van Amstel, de vijanden van Graaf Floris V, leek en de Van Wassenaer-clan, die juist zeer nauw verbonden was met „der keerlen god”, nadat deze was vermoord, geen gelijkenis in wapen met de moordenaars wilde vertonen? In ieder geval hebben de Van Wassenaer's wel last van de Van Amstel's gehad, want zij hadden zich bij de beslechting van een ruzie tussen de gebroeders Van Amstel en Floris V, in 1285, borg gesteld en toen er opnieuw moeilijkheden rezen en de graaf werd vermoord, werden de Van Wassenaar's wegens hun borgstelling mede aansprakelijk gesteld.

Het kan ook zijn, dat de wassenaars in het wapen een herinnering waren aan een kruistocht of een pelgrimstocht naar het heilige land waaraan men had deelgenomen en dat deze Turkse of Arabische halve manen op dezelfde wijze in het wapen kwamen als de stad Dokkum één halve maan in zijn wapen kreeg.

Maar laat ons na deze heraldische uitwijding terugkeren naar de andere zoons van Dirk en Bertha; oude familiegenealogieën zeggen

Zegel van Dirk van Wassenaer in 1258 volgens een daarvan omstreeks 1650 gemaakte tekening (Hagens).

Zegel van heer Dirk van Wassenaer 1272-1289 naar het origineel in het Algemeen Rijksarchief.

Zegel van Dirk heer van Wassenaer dat moet hebben gehangen aan een oorkonde van 1294, naar het origineel in het Algemeen Rijksarchief.

DE BAND

Eén van de onderdelen van de moderne gemotoriseerde voertuigen waarvan men de slijtage gemakkelijk en voortdurend kan waarnemen is „de band”. Tevens is de band een onderdeel waarvan de slijtage wel heel sterk afhangt van de rijstijl en de oplettendheid van de chauffeur. Ondeskundig omgaan met deze wonderen van de techniek leidt onvermijdelijk tot hoge exploitatiekosten en kan vaak de directe oorzaak zijn van noodlottige ongevallen. We zullen nu achtereenvolgens iets van de geschiedenis van de band nagaan, de taak en constructie belichten en ten slotte over gebruik, onderhoud en „ziektebeelden” van banden het één en ander „uit de doeken doen”.

Met dit „verhaal” wordt (voorlopig) de serie boeiende artikelen besloten, die de heer A. Blokzijl ing., Inspecteur Motormaterieel, schreef voor het Korpsblad Rijkspolitie over wat men als berijder van (kostbare) voertuigen moet weten. De heer Blokzijl heeft hiermee ongetwijfeld vele „lichtjes” doen opgaan en veel interesse gewekt. Daarmee kan de heer Blokzijl tevreden zijn, aangezien wij vele instemmende reacties naar aanleiding van zijn artikelen ontvingen. Dat gold in bijzondere mate voor de zeer „heldere” en prettige verteltrant. In een naschrift bij dit artikel zegt de heer Blokzijl bescheiden:

„Vaklieden zullen hier en daar wel eens (als ze de artikelen al gelezen hebben) de wenkbrauwen hebben gefronst. Aan hen wil ik graag bekennen dat ik hier en daar om het niet ingewikkelder te maken dan strikt noodzakelijk was, met de exacte auto- en motortechnische wetenschap een akkoordje ben aangegaan om de huiselijke zienwijze te mogen gebruiken. Dat is dus in orde . . . Maar . . . als, wat ik hoop, de lectuur van deze simpele stukjes bij sommige van de lezers de „honger naar meer” heeft gewekt, dan zijn er mooie boeken en in de buurt ook wel vriendelijke mensen die deze honger kunnen en willen stillen.

Samenstel van staal, katoen en rubber rolt u één tot tweemaal rond Moeder Aarde

door A. BLOKZIJL ing., Inspecteur Motormaterieel te 's-Gravenhage

Rubber is in de Westerse wereld al omstreeks 1500 bekend geweest, maar daarmee waren er nog geen banden. De eigenlijke naam van rubber „Caoutchouc”, een klankgroep waarmede de Indianen de stof benoemden, is in onbruik geraakt, nadat de Engelsman Edw. Nairne, dit materiaal gebruikte om potloodstrepen van papier te verwijderen, door er over te wrijven, (Eng. to rub = wrijven) en het rubber doopte. Na de ontdekking van het materiaal in Indië en Zuid-Amerika wist men eigenlijk niet goed wat men er mee aan moest, want het was erg gevoelig voor temperatuursverschillen. In de warmte was het kleverig en in de koude was het hard.

Columbus rapporteerde van zijn reis naar Haiti (1493-1496) dat de inlanders (Indianen) er flessen, schoeisel en ballen van maakten. Deze voorlopers van de tennisballen werden wel hier in het Westen nageemaakt en ook gebruikt bij diverse spelen, maar een praktische toepassing van rubber werd pas goed mo-

gelijk nadat een zekere Good Year in 1839 een middel had ontdekt om de gevoeligheid voor de temperatuur en de gemakkelijke vervormbaarheid te verminderen. Dit procédé noemt men het vulcaniseren van de rubber. Rubber wordt met zwavel vermengd, sterk verhit en dan ontstaan afhankelijk van de hoogte van de temperatuur en de tijdsduur van de vulcanisatie, de ons bekende producten als rubber of eboniet.

In 1845 nam een zekere Thomson een patent op een rubberband, die om rijtuigwielen kon worden aangebracht. Deze band was nog massief en heeft veel toepassing gevonden. Zelfs de eerste rijwielen omstreeks 1880 waren nog van deze „Cushion” banden voorzien. Zwarte vrachtauto's zelfs tot omstreeks 1920 en de enkele vigilante die hier en daar nog in gebruik is, heeft ze heden ten dage nog! In 1888 werd aan een veearts, John Boyd Dunlop, een patent verleend op een constructie voor banden bestaande uit een buiten- en een binnenband. Op den

. . . . geschiedenis . . . .

duur werd dit patent op onderdelen gewijzigd, maar in de grote lijn gezien, kunnen we nog steeds zeggen dat onze huidige banden in 1888 geboren werden . . .

Behalve Dunlop zijn er uiteraard vele anderen geweest die zich in die tijd met de fabricage en verbetering van de banden bezig hebben gehouden, bijvoorbeeld Michelin. Alle pioniers en hun avonturen vermelden zou ons te ver voeren, zodat wij het hierbij laten voor wat de geschiedenis van de band betreft.

Taak en constructie

Een wel bijzonder veelzijdige taak is voor de band van ons voertuig weggelegd. Hij moet:

- 1e. een in hem opgesloten luchtkussen ongerept bewaren;
- 2e. zorgen voor een deugdelijk en blijvend contact met het wegdek;
- 3e. alle stoten die putten en stenen hem toedienen zonder enige uiterlijke emotie incasseren;
- 4e. zijdelingse aanvallen op zijn bestaan bij het „doorscheuren” van bochten pareren en glimlachend weer in de oude plooi terug komen;
- 5e. warmte, koude, droogte en vocht in variërende opéévolging doorstaan en er niet „ziek” door worden;
- 6e. mishandelingen bij snel wegtrekken en abrupt remmen overleven;
- 7e. de chauffeur in staat stellen 100 km per uur te rijden zonder dat deze met trillende handen het stuurwiel moet omklemmen;
- 8e. hinderlijke geluiden, ontstaan door zijn rollen over de weg veroorzaakt, in de kiem smoren.

Deze taak moet hij verder 40.000 tot 80.000 km verrichten, dit is over een afstand gelijk aan één- tot tweemaal de omtrek van Moeder Aarde over het dikste deel gemeten (equator). Bovendien moet hij goedkoop zijn, en overal en in alle maten verkrijgbaar.

De uitvoering van een dergelijke taak vereist uithoudingsvermogen en een sterk karakter. Nu heeft een band van nature wél uithoudingsvermogen, maar het karakter is bepaald „slap”. Hij laat zich gemakkelijk opjagen, verzet zich weinig

tegen mishandeling en is wat men zou noemen „springerig”. Daarom moet de band aan banden worden gelegd! Zijn karakter wordt sterk bepaald door zijn constructie.

Bij een band onderscheiden we drie delen, namelijk:

- 1e. de hielen;
- 2e. het karkas;
- 3e. het loopvlak met zijwand-rubber.

De materialen waaruit deze delen bestaan zijn weer een drietal:

- 1e. staal;
- 2a. katoen of nylon;
- 3e. rubber.

De hielen bestaan uit staaldraden die, samengebundeld en opgesloten in een rubber jasje dat samengesmolten is met de zijwand-rubber, er voor moeten zorgen dat de band goed om de velg past en op zijn plaats blijft.

Het karkas bestaat uit één of meer lagen koord van katoen of nylon of tegenwoordig ook wel van staaldraad. Het karkas is de eigenlijke ziel van de band. Dit karkas moet de nodige souplesse en kracht geven aan de band.

Het loopvlak is de slijtlaag en de laag die het contact moet onderhouden met het wegdek. De rubber op de zijwanden beschermt het karkas weer tegen beschadigingen door inrijdingen en felle stoten.

Het zal zonder meer duidelijk zijn dat niet alle rubber verwerkt in een band van gelijke samenstelling is. Het loopvlak stelt andere eisen dan de zijwand. Een indrukwekkende speurarbeit is verricht en wordt nog dagelijks verricht om de band zo goed mogelijk te krijgen. Als bijkomende bijzonderheid moet nog vermeld worden dat de fabricage van de band voor een groot deel handwerk van het „zuiverste water” is. Een stukje techniek voorwaar, waaraan wel meer dan de gebruikelijke oppervlakkige aandacht mag worden besteed. Die meerdere aandacht zullen we er nu eens aan besteden en eens gaan zien wat wél en wat niet goed voor de gezondheid van onze banden is.

Onderhoud en „ziekte-beelden”

Laten we van de taak eens enige punten nagaan. In de eerste plaats

moet het luchtkussen intact blijven. Dat wil zeggen dat de band goed luchtdicht moet zijn. Er zijn twee uitvoeringen, namelijk die met een binnenband en die zonder binnenband, de zogenaamde „Tubeless” banden. In beide gevallen zorgt een ventiel voor de afsluiting van de enige gewettigde opening in de band: die waardoor de lucht kan worden ingepompt. Deze ventielen zijn dusdanig goed geconstrueerd, dat lekken maar zeer zelden voorkomt. Toch blijft het gewenst met de „natte vinger” na het oppompen even te controleren of er geen lucht ontsnapt uit het ventiel. Een kleine moeite . . . Verder is er op elk ventiel bij de aflevering een stofdopje geschroefd (geweest???) . Let er op dat deze dopjes er op blijven. Bij verliezen, direct een nieuw dopje aanbrengen! (Centen kwestie). Nu lijkt het wel eens of een band toch lucht verliest zonder dat hij lek is. Dat komt omdat de lucht uit zuurstof en stikstof bestaat. Nu heeft rubber de eigenschap om aan de binnenzijde (drukzijde) zuurstof uit de lucht op te nemen en die aan de buitenzijde weer af te geven (diffusie, heet dat), de lucht in de band verliest dus druk en zuurstof. Deze afgifte van zuurstof gaat langzaam achteruit, want er komt procentueel steeds meer stikstof in de band en voor stikstof gaat dit spelletje niet op. In elk geval, controleer steeds (minstens 1 x per week) of uw banden op spanning zijn en blijven. Dit is wel de basis voor een langdurig dienstbetoon van de banden. Want met te lage spanning wordt van de buigzaamheid van het karkas te veel geveerd. De koordlagen laten los, en ter plaatse wordt de band bijzonder kwetsbaar. Bovendien zal het loopvlak hoofdzakelijk aan de zij-kanten gaan slijten, en het „ziekte-

beeld" van deze met onderspanning gereden band is een loopvlak met in het midden een duidelijk profiel (dit zijn de insnijdingen en figuurtjes die in het loopvlak werden aangebracht) en aan de zijkanen glad of een veel minder diep profiel. Zo'n band heeft van binnen zeker los liggende koordlagen en daar gaat de binnenband onherroepelijk aan ten gronde. De temperatuur van de band loopt ook tijdens het rijden snel op, tot hoge waarden. Hierdoor wordt de spanning van het luchtkussen onverantwoord hoog. Wanneer de band met overspanning wordt gereden, dan vertoont het loopvlak een geheel ander ziektebeeld, namelijk diametraal tegengesteld aan het eerste. Het centrum van het loopvlak is glad en de zijkanen zijn nog goed van profiel voorzien. Bij zo'n band gaan de hiel en er aan, en de wagen stoot meer dan waarop de constructeur van veren en schokdempers heeft gerekend. Dus een dubbele mogelijkheid voor narigheden.

De spanning wordt ook weer op verschillende wijzen aangegeven, namelijk in ponden per vierkante inch (Lbs/sq.in.) of in kilogrammen per vierkante centimeter (kg/cm^2). Het is nuttig te onthouden dat 1 kg/cm^2 ongeveer gelijk is aan 14 (veertien) pond per vierkante inch. Kortweg gezegd: 1 atmosfeer is 14 pond of $1 \text{ ato} = 14 \text{ p.s.i.}$

De spanning waarop het luchtkussen moet worden gebracht is bij elk voertuig verschillend, maar wel steeds in het instructieboekje te vinden. Deze spanning moet, als voortdurend met snelheden boven 130 km/u wordt gereden, met 4 tot 6 p.s.i. of 0,3 tot 0,4 ato worden verhoogd.

Contact met wegdek

Voor het contact met het wegdek zorgt de slijtlaag of het loopvlak. De fabriek heeft op dit loopvlak, zoals reeds boven werd vermeld, een bepaald, meestal gepatenteerd, profiel aangebracht. Dit profiel verhoogt de weerstand tegen slip zowel in voorwaartse als in zijdelingse richting. Deze kwestie is een zeer netelige! Hierover zijn lang niet alle geleerden het eens, maar een feit is het dat de insnijdingen bedoeld zijn om bij een nat wegdek, het

vocht op te nemen en om de hogere punten van het profiel in de gelegenheid te stellen op een nagenoeg droog wegdek aan te grijpen.

Het loopvlak moet ook alle — althans vele — oneffenheden van het wegdek kunnen volgen, en dus soepel en „volgzaam” zijn. Aangezien alles in dit ondermaanse aan de tijd onderhevig is moet zo'n loopvlak ook de kans hebben en krijgen om zich volgzaam te betonen. Rijdt dus op minder goede wegen wat langzamer, dan houdt u het loopvlak in twee opzichten „aan de band”. Ook het incasseren van klappen van stenen en putten gaat dan wat makkelijker en de band windt zich niet zo op, met andere woorden: wordt niet zo warm. Een te warme band is gevaarlijker dan een te warm hoofd!

Iets over „scheuren”

„Wegscheuren” wil zeggen voor een paar dubbeltjes rubber op het plaatsje achterlaten. Dit is gauw afgelopen, want het loopvlak gaat er aan. Bovendien worden in het karkas zulke spanningen opgeroepen dat het verband uit de koordlagen gaat, dus weer, losliggende lagen, lekke banden enz. enz. . . .

„Staan op de rem” geeft hetzelfde resultaat. In beide gevallen kijkt er nog een niet te onderschatten duiveltje om de hoek, namelijk het „slipduiveltje”. Zodra een wiel gaat glijden of slippen, is het onbestuurbaar. Het is een bekend verschijnsel dat bij sterk remmen of woest optrekken de wagen z'n „achterhand” opzij gooit, zoals men dat in de paardenwereld noemt. En dat is, zacht gezegd, niet prettig . . .

Als dat „scheuren” in een bocht gebeurt, dan komen er op de band zulke zijdelingse krachten, dat de hiel wel uit de velg kan worden getrokken. Ook hier is dus weer voorzichtigheid geboden.

Er zijn grenzen

Nu moet u niet denken dat de band niets, maar dan ook helemaal niets kan hebben. Zo is het nu ook weer niet. Maar . . . men moet z'n grenzen kennen en ook hier weer de band aan banden leggen. Een flinke zijdelingse vervorming wordt heus nog wel geredresseerd en de band komt wel weer gauw terug in zijn

oude plooi, maar overdrijf de snelheid in de bocht nooit.

Temperatuur in samenwerking met vochtigheid kunnen een band „doodziek” maken. Warmte doet de vulcanisatie toenemen, en er treden barstjes in de zijwanden op. Water in de gleufjes gaat de rotting inleiden van de onderliggende lagen en het resultaat is een afgetakelde, vroegtijdig oude, band met rimpeelige wangen. Nu kan een band bij normaal gebruik wel warm worden, „handwarm” noemt men dat en hier is geen enkel bezwaar tegen maar een band in de zon een hele dag laten braden en dan daarna de wagen wassen met steenkoud water is echt niet goed!

Een andere kwaal die duidelijk zichtbaar wordt als hij het leven van de band al een flink eind heeft ondermijnd is de „separatie”. De band vertoont dan — veelal in de zijwanden — plaatselijk verdikkingen, of bulten. Dan is er een ruimte gekomen tussen de koordlagen die met lucht is gevuld en plaatselijk de band doet opzwellen. Enige oorzaken hiervoor zijn in het bovenstaande wel te vinden. Het kan een fabrieksfout zijn en dan is een claim mogelijk, maar ook kan de band niet voldoende aan banden zijn gelegd. In elk geval niet doorrijden en maatregelen nemen opdat er een deskundige zijn oordeel over kan vellen. (Chef werkplaats Politie Technische Dienst of Controleur Motormaterieel).

Het kan ook voorkomen dat de band onregelmatig slijt. Een vakterm hiervoor is o.a. „Cuppen”. Er komen komvormige slijtplaatsen direct naast plaatsen met een redelijk profiel. Dit is het gevolg van een ontstelling in het stuurmechanisme als het de voorbanden betreft, en een fout in de vering en/of afstelling van de achteras als het de achterwielen betreft. Als u dit constateert, ook naar een deskundige uitzien die de zaak goed in orde kan maken. Die ontstelling van de voortrein, kan het gevolg zijn van een „stoepje pikken” zoals dit huiselijk wordt genoemd. Meestal blijft het dan niet bij ontstelling van de stuuronderdelen, maar de band zelf heeft dan vaak een breuk opgelopen in het karkas. Banden-controle is in zo'n geval geen luxe.

(vervolg op pag. 27)

Boeiend rapport over „de politie en de voorlichting”

door kapitein mr. A. J. DEK te 's-Gravenhage

In het studiecentrum voor hogere politie-ambtenaren te Heelsum werd dit voorjaar een studiebijeenkomst gehouden over de politie en de voorlichting, op eminente wijze geleid door mr. R. R. Pel, commissaris van politie te Hengelo. Deelnemers waren zeventien officieren van gemeente- en één officier van Rijkspolitie. Het resultaat is vastgelegd in een rapport van 63 bladzijden. Wat al direct verheugend is bij lezing van dit boekwerkje, is dat de politie hier duidelijk niet geschroomd heeft de hand in eigen boezem te steken. Waaruit men echter niet moet afleiden dat wanneer er op het punt van de voorlichting iets zou schorten, de deelnemers van mening zouden zijn dat dit geheel aan de politie zou liggen.

Een ieder zal het er mee eens zijn dat wanneer de leden van een korps niet met kennis van zaken en enthousiasme over hun werk spreken er in de eerste plaats iets mis moet zijn, maar bovendien de taak van degene die officieel voorlichting moet geven over de politie, wel heel moeilijk wordt.

Een goede voorlichting begint in het korps zelf, de politiemensen behoren „ambassadeurs” te zijn van hun korps. Het is daarom dat het rapport eerst uitvoerig aandacht schenkt aan de interne voorlichting. Type-rend is b.v. de volgende zinsnede: „Sfeer in het korps. Daarbij moet beseft worden dat de politiemanslechts dan trots zal zijn op zijn korps en zijn functie, als hij de sfeer erin kan waarderen, derhalve o.a. het gevoerde beleid in al zijn facetten kan begrijpen. Er moet in zijn korps een sfeer van vertrouwen en loyaliteit heersen. De man moet ervan doordrongen zijn, dat zijn korpsleiding alles doet om hem te helpen en deze leiding moet weten dat ze op hem kan rekenen.

Het zou zeker belangwekkend zijn na te gaan, wat er op dit terrein schort en wat er aan te verbeteren zou zijn. De communicatie,

Het studiecentrum voor hogere politie-ambtenaren te Heelsum

zowel horizontaal als verticaal, mag niets te wensen overlaten. De dienst moet goed en efficiënt georganiseerd zijn, opdat de korpsleiding zijn greep op leider en personeel heeft en zijn bedoelingen kan effectueren. Er moet planning zijn, zowel op korte als op lange termijn.”

Misschien mogen we hier vermelden dat uw Korpsblad op zijn bescheiden wijze tracht een steentje bij te dragen tot bevordering van de communicatie en onderling begrip. Aan de externe voorlichting besteedt het rapport vervolgens veel aandacht. Er wordt voor de instelling van een landelijk voorlichtingsadviesbureau gepleit dat onder leiding van een politiemans, met inschakeling van vakmensen, de interne en externe voorlichting van de politie in Nederland zou dienen te coördineren. Ook het toch wel zeer actuele punt „politie en pers” wordt van vele zijden belicht. Bijzonder interessant zijn de gedeelten „klachten over de politie” (van de zijde van de pers) en „klachten over de pers” (van de zijde van de politie). Het laatste hoofdstuk is „voorlichting ten behoeve van de reclame voor de wer-

ving van sollicitanten bij de politie”. Bij ons korps solliciteerden 1049 personen het eerste halfjaar 1961, waarvan er ruim 30 werden aangesteld. Over het gehele land blijkt gemiddeld nog geen 10 % van de sollicitanten voor de lagere functies het tot een aanstelling te brengen. Hieruit zou kunnen blijken dat men te lichtvaardig en te geringschattend oordeelt over de eisen die gesteld worden voor een functie bij de politie, hetgeen weer een gevolg zou kunnen zijn van een verkeerde publieke opinie omtrent de politie. Een onderzoek naar de motieven waarom iemand bij de politie solliciteert wordt zeer gewenst geacht.

Een 11-tal suggesties en een uitgebreide literatuurlijst besluiten dit rapport. De bedoeling van dit artikelje was niet een uitputtende behandeling te geven van hetgeen op de studiebijeenkomst is besproken, maar slechts om uw interesse te wekken. De conclusie mag wezen dat hier sprake is van een goed leesbaar geschrift dat op een moderne, openhartige wijze de problemen benadert en waarin zoveel stof is verzameld dat hieruit nog jaren inspiratie geput kan worden.

Wachtmeesters I behalen diploma Mr. Geweermaker

De meester-geweermaker is een onmisbare figuur in het Korps, een vertrouwd in het ambtelijk leven van de rijkspolitie-ambtenaar. Sinds kort hebben we er zes meester-geweermakers bij, met officieel certificaat, dat even officieel werd uitgereikt, hetgeen een niet alledaagse gebeurtenis was.

Voorheen werden deze functionarissen door de Artillerie-inrichtingen ten behoeve van het leger opgeleid, thans leidt het leger zelf op. Na het ontstaan van het Korps Rijkspolitie werd door de korpsleiding, mede door de verscheidenheid van bewapening, behoefte gevoeld aan eigen geweermakers voor het onderhoud van die bewapening, alsmede om diensten te verlenen aan gemeentepolitiekorpsen en andere overheidsinstellingen. In eerste instantie geschiedt de opleiding bij de meesters-geweermaker in de onderscheidene ressorten en de vervolgoeding aan de School Technische Dienst (S.T.D.) van de Koninklijke Landmacht te Utrecht.

Op 1 januari van het afgelopen jaar begonnen zes rijkspolitie-ambtenaren na daartoe eerst te zijn getest, hun vooropleiding bij vier meesters-geweermaker. Deze vooropleiding beoogde hen vertrouwd te maken met de herstelling van de bij bovenvermelde eenheden in gebruik zijnde wapens en om hen geschikt te maken

de vervolgoeding bij de S.T.D. met vrucht te kunnen volgen. Na de vooropleiding werden zij gedetacheerd bij de S.T.D. tot het examen dat acht dagen duurde.

Het was dan ook een bijzondere gebeurtenis voor de examencommissie (bestaande uit de Commandant S.T.D. kolonel D. A. N. Margadant, vertegenwoordiger Inspectie Technische Dienst majoor M. A. Aerschot, het waarnemend hoofd sectie S III majoor L. Lodestein, de waarnemend commandant School Technische Opleidingen te luitenant G.

J. L. Lensen, de heer A. v. d. Ploeg van het Bureau Opleidingen, de secretaris van de examencommissie kapitein P. F. v. d. Veen en de Rijkspolitiegedelegeerde adjudant F. J. v. d. Akker) de zes cursisten te examineren.

Bij de uitreiking van de certificaten aan de geslaagden was ook de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie, de generaal J. Gerritsen aanwezig, die vergezeld was van de Dirigerend Officier der Rijkspolitie 2e kl. mr. J. P. v. d. Steur. De kolonel Margadant memoreerde dat hij van het begin tot het einde van het voor de cursisten bijzonder zware cursusjaar steeds een grote ijver en de wil om datgene te bereiken wat zij zich ten doel hadden gesteld, had kunnen constateren. Dat uitte zich ook in de tijdens het examen behaalde cijfers. Van de 100 te behalen punten behaalde de cursist die als nummer 1 slaagde er 81. De cursist die als nummer 6 eindigde behaalde er 70. De krachtsverhoudingen lagen dus wel zeer dicht bij elkaar. Vervolgens voerde de Algemeen Inspecteur het woord. Hij zei onder meer verheugd te zijn, te kunnen mededelen dat het bezit van dit certificaat automatisch dispensatie geeft voor het politiediploma B. Met een voor ieder toepasselijke gelukwens reikte de Algemeen Inspecteur de certificaten uit.

De geslaagden zijn de wachtmeesters der Rijkspolitie 1e kl.: B. Bakker, H. O. de Breed, G. W. Grotenhuis, J. H. van Slooten, F. Togni en J. de Vries.

Na afloop van de plechtigheid hebben de geslaagden er „iets" op gedronken.

(Foto's: Techn. Recherche Amsterdam)

District Oost van de N.P.S.B. Jubileerde

40-jarig bestaan gevierd met sportdag en receptie

door opperwachmeester J. J. H. VAN AERSEN te Nijmegen

Het district Oost van de Nederlandse Politie Sportbond bestond in september veertig jaar. Voor de statistici, die fronsend de wenkbrauwen ophalen, daar immers de N.P.S.B. zelf nog een drietal jaren van deze jubileumdatum verwijderd is, zij ter geruststelling medegedeeld, dat de datum toch klopt, want toen men landelijk nog niet aan een politie-sportorganisatie toe was, hadden enkele oostelijke moedigen reeds een dergelijke organisatie in het leven geroepen. Moedigen? Inderdaad, want in die dagen zagen de leidende politiefunctarissen nog niet veel heil in politie-sport in het algemeen en zeker niet in politie-sport in eigen verband. Mogen wij de oudere collega's geloven (en waarom zouden we niet?), dan stond het propageren van een sportbond in die dagen zo ongeveer gelijk met het oprichten van een vakbond in de tachtiger jaren. Gelukkig is ook op dat punt in de loop der jaren wel wat veranderd, al kan nog zeker niet gezegd worden, dat de sport in het maatschappelijk bestel de plaats heeft gekregen, die haar — bezien in het licht van de huidige maatschappij-structuur — toekomt.

Het district Oost van de N.P.S.B. komt de eer toe een groot deel te hebben bijgedragen aan een betere begripsvorming voor de politie-sport. Op de receptie, die de gemeente Apeldoorn op de jubileumdag het district, in de officiersmess van de Willem III-kazerne aanbod, is dit wel duidelijk tot uiting gekomen. Daar hebben de voorzitter van de N.P.S.B., de heer G. J. Timmermans en de ere-voorzitter van de bond, de heer J. Nieuwold, de loftrumpet over het district oost gestoken. De heer Timmermans wees op de bijzondere plaats, die het district in de bond inneemt en de heer Nieuwold prees de eensgezindheid.

De gewijzigde toestand in de verhouding overheid-sport (organisatie) werd gedemonstreerd in de aanwezigheid van een groot aan-

tal autoriteiten, zowel bij de sport-gebeurtenissen als tijdens de receptie. Van hun belangstelling gaven onder meer blijk, de Commissaris der Koningin in de provincie Gelderland, mr. H. W. Bloemers, mr. A. W. Holsteyn, advocaat-generaal, namens de procureur-generaal, mr. P. Cleveringa, van de afdeling politie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken; burgemeesters van gemeenten uit de provincies Gelderland en Overijssel, korpschefs van gemeentepolitie, officieren van het Korps Rijkspolitie en de Koninklijke Marechaussee en leden van rechtbanken uit het oosten van het land.

Jubileum-sportdag

Sportief werd het jubileum gevierd met een districts-tienkamp. Op tien

onderdelen bekampten de vier districten van de N.P.S.B. elkaar.

Zwemmen, schieten, tafeltennis en atletiek, werden evenzovele oostelijke overwinningen. Het westen toonde zich de sterkste bij het voetballen, schaken en schermen. In het noorden bleken de beste motorrijders te zitten, terwijl ook bij het dammen en het volleybal de erepalm voor de noordelijken was weggelegd. Het zuiden kwam zonder een enkele overwinning wel wat povertjes uit de bus. In punten uitgedrukt kwam oost aan een aantal van 33, zodat de jubilaris zijn eigen jubileumtoernooi won. Het westen werd tweede met 28 punten, noord derde met 24 punten en zuid sloot de rij met 15 punten.

Feestavond

Al met al bestond er voor het oostelijke district daarna alle grond's avonds extra feest te vieren.

En dat heeft men dan ook gedaan.

Overste Cammaert naar Alkmaar

Nadat hij ruim 16 jaar commandant van het district Nijmegen was geweest werd de overste Cammaert per 1 september 1962 op eervolle wijze van zijn commando ontheven en per gelijke datum verplaatst van Nijmegen naar Alkmaar en benoemd tot commandant van het district Alkmaar der Rijkspolitie.

Hij werd op 30 december 1911 te Hontenisse (bij Hulst in Zeeuws-Vlaanderen) geboren, doorliep met succes de HBS (Rolduc), volgde toen twee jaar de Model-Politie-Vak-School te Hilversum en kwam in het bezit van het Inspecteurs-diploma. Op 10 februari 1937 werd hij benoemd tot inspecteur van politie te Amsterdam, waar hij ook de moeilijke oorlogsjaren doorbracht. Op 1 april 1946 werd hij benoemd tot commandant van het district Nijmegen der Rijkspolitie in de rang van officier der rijkspolitie 1e kl. In dezelfde functie werd hij op 1 januari 1951 bevorderd tot dirigerend officier der rijkspolitie 3e kl.

Per 1 december 1959 volgde zijn bevordering tot dirigerend officier der rijkspolitie 2e kl.

District Zwolle eerste bij schieten van reserve rijkspolitie ressort Arnhem

door de reserve-adjudant S. SLOT te Almelo

In afwijking van andere jaren vonden dit jaar de korpsschietwedstrijden van het Korps Rijkspolitie, ressort Arnhem, alleen plaats voor de reservisten van dit ressort. Door bijzondere omstandigheden kon het beroeps-politiepersoneel dit jaar niet aan deze wedstrijden deelnemen.

Dat was om meer dan een reden jammer. Het was niet alleen een teleurstelling voor hen, maar ook voor de reservisten. De dag waarop „korpsschietwedstrijden” worden gehouden, zouden we zonder overdrijving een „hoogtijdag” kunnen noemen. De onderlinge binding tussen beroeps- en reservepersoneel der rijkspolitie is van niet te onderschatten belang en deze binding wordt in het bijzonder bij een korpsschietwedstrijd praktisch verwezenlijkt.

Dit jaar werden de wedstrijden ook niet gehouden op de bekende schietbanen te Deelen maar te Arnhem op de schietbaan „Zinkenberg”. De officier van rijkspolitie 2e kl. B. van Twillert uit Nijmegen was een uitstekende vervanger voor de territoriaal-inspecteur, kolonel P. Oom, en diens toegevoegd hoofd-officier, die verhinderd waren.

Blijk van belangstelling gaven: de reserve-officier der rijkspolitie 2e kl. mr. M. J. van 't Kruis, de adjudant Cornelisz. chef de bureau van het inspectie-bureau Arnhem en verschillende leden van het beroeps-politiepersoneel. Natuurlijk was ook de opperwachtmeester Van Ditshuizen van de partij in de hoedanigheid van wedstrijd-secretaris. We zouden hem ook de „inkoper” van de schietprijzen kunnen noemen.

„Voorzichtigheid is niet alleen de moeder van de porseleinkast” maar ook voor schietwedstrijden. Derhalve was natuurlijk ook de Mr. Geweer-maker Kranenburg present. Hij was belast met de inspectie van de vuurwapens. Na de gehouden inspectie had hij het 't verdere deel van de middag niet druk.

De patronen werden verschoten onder leiding van de aangewezen baancommandanten, res.-adjudanten J. G. Jansen, K. G. R. Timmer, en J. v. d. Hoeven. Rustig en bezadigd hebben ook deze veteranen zich van hun taak gekweten.

De prijzen uitgereikt door de luitenant Van Twillert bestonden uit wisselbekers, medailles en gebruiksvoorwerpen van modern aardewerk. Uit de uitslagen blijkt nogal wat verandering ten opzichte van het vorig jaar.

Uitslagen:

1. District Zwolle (2)	264 pnt.
2. District Nijmegen (4)	262 pnt.
3. District Almelo (6)	259 pnt.
4. District Doetinchem (5)	256 pnt.
5. Staf v. h. res. Arnhem (1)	247 pnt.
6. District Apeldoorn (3)	237 pnt.

Het tussen ( ) geplaatste cijfer geeft de uitslag aan in 1961.

Persoonlijke uitslagen:

1. C. P. A. Wilders	57-55 pnt.
2. B. Buiel	57-53 pnt.
3. J. Visscher	55-59 pnt.
4. W. Lubbersen	55-58 pnt.
5. J. Poortman	55-55 pnt.
6. L. G. Gazenbeek	55-31 pnt.
7. W. Melling	54-54 pnt.
8. A. C. Weerd	54-53 pnt.
9. O. van Haaren	53 pnt.
10. D. J. Karssenbergh	53 pnt.
11. H. Hassels	52 pnt.
12. A. L. ter Horst	52 pnt.
13. H. Speelman	52 pnt.
14. G. H. G. Schoenaker	52 pnt.
15. T. Wibbelink	52 pnt.
16. A. Menger	52 pnt.
17. F. A. de Haar	52 pnt.
18. G. J. Holthaus	52 pnt.
19. H. Th. ter Beek	51 pnt.
20. M. H. v. d. Graaf	51 pnt.
21. J. Veldman	50 pnt.
22. W. Wesselink	49 pnt.
23. Th. J. Arendz.	49 pnt.
24. E. Donkers	49 pnt.
25. L. Gringhuis	48 pnt.
26. H. H. J. Kettering	48 pnt.
27. T. Th. v. d. Berg	46 pnt.
28. H. de Voogd	46 pnt.
29. E. J. Brinkerink	45 pnt.
30. F. Verheij	43 pnt.
31. H. Lukkien	41 pnt.
32. L. Mulder	41 pnt.
33. H. Blanken	36 pnt.
34. H. Kist	36 pnt.
35. H. J. Kroes	29 pnt.

„Leurkaart” voor persfotografen

Blijkbaar zijn ook bij onze zuiderburen de persfotografen wel eens wat te opdringerig naar de zin van de politie. Dat zouden we tenminste kunnen opmaken uit een vraag die gesteld wordt in het juli-augustus nummer '62 van „De Politie - Officier”, een maandblad van de Nationale Federatie der Kommissarissen van Politie en Adjunct Kommissarissen van Politie van België. De vragsteller verlangt namelijk een duidelijk antwoord op de onderstaande vraag:

„Dient een fotoreporter van huwelijken, begrafenissen, banketten en dergelijke meer, waarvoor hij soms op de openbare weg werkt, in het bezit te zijn van een leurkaart?”

De redactie laat hem niet in het onzekere, want zij antwoordt hem: „Ik heb de eer het geacht Lid mede te delen dat voor het uitoefenen van voornoemde activiteiten op de openbare weg de leurkaart vereist is indien de fotoreporter er uit eigen beweging handelt. De reglementering van de leurhandel is evenwel niet toepasselijk indien de reporter optreedt nadat hij hiertoe aangezocht werd. Ik moge er de aandacht van het geacht Lid op vestigen dat het ter zake om een administratieve interpretatie gaat, welke geen afbreuk doet aan de mening welke de rechtbanken er eventueel op nahouden.”

C. den Otter, Middelburg

Aan onze abonnees!

Willen de abonnees die zelf per giro of postwissel hun abonnementsgeld 4e jaargang, sept. '62 - sept. '63 wensen te betalen, dit vóór 15 november a.s. overmaken?

Het abonnementsgeld bedraagt f 3,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen op giro no. 83 31 11 t.n.v. Schaafsma & Brouwer te Dokkum.

Wilt u op het stortingsbewijs duidelijk schrijven en uw groep of onderdeel vermelden?

Dank u!

Belgische belangstelling voor onze TPW's

door de adjudant C. DEN OTTER te Middelburg

De heer Frans Hertsens, Politiecommissaris te Edegem (België) werd geruime tijd geleden bij een bezoek aan Zeeuwsch-Vlaanderen getroffen door de inrichting van een T.P.W. Die inrichting interesseerde hem zo dat hij contact opnam met de commandant van het district Middelburg, de overste A. J. van Thiel, die hem alle medewerking toezegde. Als gevolg daarvan bracht

een ongeveer 20 man sterke groep Belgische politie-officieren, burgemeesters en gemeentebestuurders uit Antwerpen en omgeving een bezoek aan Sas van Gent, waar zij rustig een studie konden maken van een T.P.W. van de verkeersgroep Terneuzen.

Deze excursie is blijkbaar goed in de smaak gevallen want in het juli-augustus nummer 1962 van het

(tweetalige) tijdschrift „De Politie-officier/l'Officier de Police”, publiceerde commissaris Hertsens een artikel over de inrichting van de T.P.W., verlucht met een tiental foto's, die tijdens de bezichtiging werden gemaakt.

Vooral de in de auto aanwezige hulpmiddelen hebben blijkbaar sterk de aandacht getrokken. De heer Hertsens omschrijft er namelijk 48 van en zegt dan: „Tot daar zowat in 't kort, de opsomming van de inhoud aan werkgetuig, voorhanden in de wagen welke de sympathieke heer A. J. van Thiel ons vertoonde. Hij verontschuldige mij, indien ik iets mocht hebben vergeten.” We menen dat hij niet veel heeft vergeten.

Als bijzonderheid wordt er bij vermeld, dat tot de uitrusting geen brancard behoort, doch schrijft hij: „Dat is in Nederland niet nodig, omdat zich daar met het vervoer van gekwetsten een gespecialiseerde dienst belast.”

De bedoeling van dit sympathieke artikel, waarvan we met belangstelling kennis namen, deelt commissaris Hertsens aan het slot mede: „Ik heb getracht aan mijn collega's van kleine en middelmatige politiecommissariaten, wiens gemeentebestuur het voornemen mocht hebben een politiewagen aan te kopen, een voorbeeld aan te wijzen, naar hetwelk zij zich kunnen richten bij het opstellen van het lastenboek.”

De schrijver besluit zijn artikel met: „Brenge gerust een bezoek aan onze Nederlandse collega's, er is altijd wat te leren of nuttige kennis op te doen.” Dat lijkt ons een verstandig woord en het is zeker ook van toepassing op de Nederlandse politie ten opzichte van hun buitenlandse collega's.

Als reactie op dit artikel heeft de commandant van de Mobiele Brigade van de Politie in Antwerpen aan de districtscommandant te Middelburg, inlichtingen gevraagd over de omschreven kleurenwaaiers. Uiteraard zijn hem die inlichtingen gaarne verstrekt.

Oplossing Korpsblad vakantiepuzzel

En hierbij dan (eindelijk) de oplossing én de prijswinnaars van de vakantiepuzzel, die gezien het aantal inzendingen duidelijk in een grote behoefte heeft voorzien. Vooral in het ressort Den Haag heeft men zich danig geweerd, evenals trouwens in het ressort Groningen. Overigens mochten ook de ressorts Arnhem en Den Bosch er zijn, terwijl het ressort Amsterdam, hoewel het minst in aantal toch nog een behoorlijk aantal oplossingen produceerde. Resultaat: een stroom inzendingen, waaronder vele goede, zodat tenslotte het lot heeft uitgemaakt dat de prijzen als volgt zijn verdeeld:

1e prijs f 25,—: Th. Haitsma, Steenwijkerlaan 224, Den Haag.

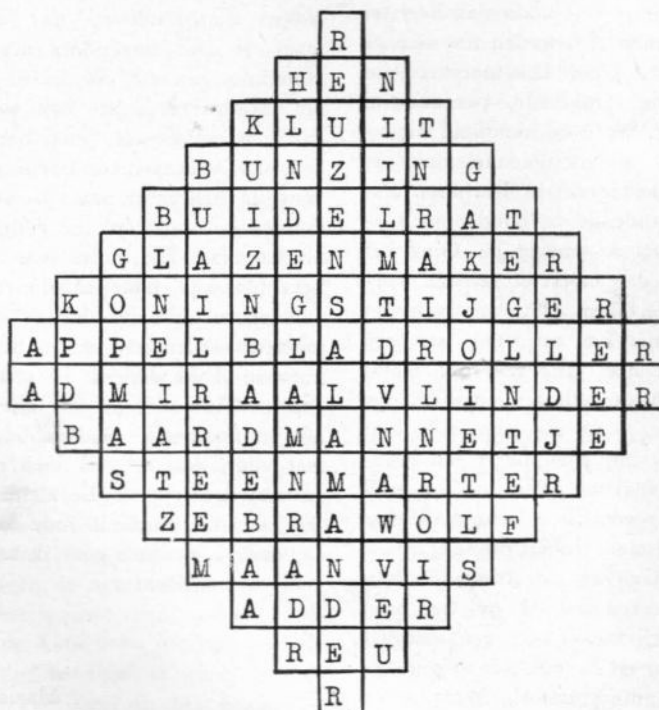
2e prijs f 20,—: H. Draaijer, Korneplein 3, Geldermalsen.

3e prijs f 15,—: W. F. Stomp, Jonkerstraat 9, Den Burg (Texel).

4e prijs f 10,—: K. van der Velde, Schoolstraat 45, Eestrum (Fr.).

5e prijs f 7,50: J. M. van Rijsbergen, Princesenhof 21, Tilburg.

De prijzen worden u dezer dagen thuisgestuurd. Hierbij nog eens de volledige oplossing van de puzzel.

Vuur!

Als ik zo eens op ontdekkingsreis ga in de keukenla en zie wat een vreemde collectie hulpmiddelen daar rondslingerd om vuur te maken, dan geloof ik dat de mens vroeger nog beter af was. Want, wat heeft de moderne mens aan een elektrische gasaansteker waarvan de batterij leeg is, omdat 'ie in een plas water op het aanrecht heeft gelegen. En, wat doe je met een bliken vuursteentjesrevolver, waar je altijd als een waanzinnige mee op de brander van het gasstel staat te vuren, zonder dat er iets gebeurt behalve dan

---

Carrière uit Petat

Er zijn fritesbakkers, die in de friten meer hebben gezien dan de mogelijkheid voor een eigen eethuisje, snackbar of anderszins. Een van hen is Arie Spek in De Meern bij Utrecht, die sinds 1950 de frites-miljonair is geworden. Arie Spek, schipperszoon van kom-af, werd aanvankelijk piccolo in een bioscoop, hij was wielrenner, loketbeambte van de P.T.T., had in de oorlog een biezenvlechterij, waarin hij tenslotte met bijna 50 onderduikers werkte. Hij was na de oorlog onder meer chef de rang in een hotel, steward op lijnboten naar Amerika. In 1950 stortte hij zich in de frites en verscheen met een kraam in Den Haag, waar na verloop van tijd zijn halve familie bij betrokken was. Toen bouwde hij een bedrijf in Utrecht waar nu dagelijks 3500 loempia's, 64.000 croquetten en vijf ton patates frites worden afgeleverd en het land in gaan, alles voorgebakken voor broodjeswinkels, restaurants, automatieken, kantines. Arie Spek levert ook nasi gorengballen, knakworst, ballen gehakt, frikadellen en gebrande pinda's en hij levert het tot in België toe, onder meer in Antwerpen, waar hij eens thuis is geraakt omdat hij er geregeld bij wijze van oefening op een dag heen en terug per race-fiets heenging. En, het is allemaal begonnen bij de simpele patates frites . . .

dat er zich een gaslucht verspreidt en vage gedachten over de ravage van een gasontploffing beginnen op te rijzen? Bovendien, wat doen we met zulke dingen wanneer het petroleumstel aangestoken moet worden? Goed, dat zal dan wel uit de mode zijn dat oliestel . . . Waarom proberen wij eigenlijk voortdurend de lucifer ontrouw te worden met apparaten, die later weer ingewikkelder blijken? En dat, terwijl wij eeuwen bezig zijn geweest om de lucifer uit te vinden. De geschiedenis van het vuurmaken is eigenlijk bijzonder boeiend.

Al zo'n 8 tot 10.000 jaar geleden bezaten de in Indië en Perzië wonende Indo-Germaanse volken al een methode om door wrijving een vlam te krijgen. En ook al heel lang geleden waren de op dit punt belangrijke eigenschappen van fosfor en zwavel bekend. Met name de Griekse en Romeinse priesters wisten van een en ander gebruik te maken en dat hoeft geen verbazing te wekken, want zij waren door de eeuwen heen ook op het terrein van de chemie goed thuis. De Romeinen beschikten al over een soort zwavelstokjes, waarover ook Plinius heeft geschreven. Feit is intussen dat het gewone, in zwavel gedoopte stokjes waren, die pas — maar dan heel fel — begonnen te branden als men ze in het vuur hield. Dus moest er eerst vuur zijn. Ongeveer tweeduizend jaar lang heeft de mensheid eigenlijk niet anders gedaan dan de haardsteden, ovens of fornuizen alsmaar brandende te houden of toegedekt met as smeulende. Ging het vuur uit, dan moest er geleend worden bij de bureu. Het vuurslaan met twee stenen en een lont was een kunst die heel lang beoefend moest worden, maar allerlei moeilijkheden opleverde, want een gloeiende lont betekende nog niet direct een brandend haardvuur. Pas in het eind van de zeventiende eeuw ontdekte de Engelsman Robert Boyle opnieuw hoe de Grieken en Romeinen hun zwavelstokken gemaakt moesten hebben en hij kwam met een mengsel van fosfor en zwavel, dat bij geringe wrijving ging vlammen. Maar, zulke

lucifers kon men niet in z'n zak dragen, dat was te gevaarlijk. In 1773 kwam de Fransman Pingeron met de „pyrofoor” een vuurmaker, die soms voortijdig tot ontbranding kwam of het helemaal niet deed en derhalve evenmin in zwang kwam als de fosforkaarsen.

De eerste chemische lucifers, die in 1809 verkocht werden, waren kleine staafjes, die ontvlamden als ze in geconcentreerd zwavelzuur werden gehouden. Dat was onpraktisch en ook gevaarlijk, reden waarom de proefnemingen werden voortgezet. Daaruit resulteerde de lucifer, die ging branden als men de kop langs een stukje schuurpapier streek. Die min of meer echte lucifers, die het meestal wel deden maar het ook dikwijls lieten afweten, kwamen in 1832. Maar, vraagt u mij nu, wie de

---

Voor Moeder

uitvinder is, dan is een regelrecht antwoord niet mogelijk. De Fransen zeggen dat het de 18-jarige gymnasiast Sauria was. Er is evenwel bewezen dat de Duitse fabrikant Kammerer als eerste lucifers maakte die onder de naam „Streichhölzer” op de markt kwamen. Ook de Zweden maken aanspraak op de vinding, maar er zijn bovendien nog drie Hongaren geweest, die de eer opeisten. Misschien is het ook wel een Rus geweest. In elk geval heeft het heel wat voeten in de aarde gehad, voor de lucifer er was, en voordat die zo betrouwbaar en veilig was als vandaag. En, als ik nou in m'n keukenla kijk naar al die andere aanstekers, die de lucifers zouden moeten verdringen, maar het niet kunnen, al die dingen, die voort zijn gekomen uit onze neiging om — zij het uit noodzaak — altijd te spelen met vuur, dan krijg ik toch respect en waardering voor die kleine stokjes met die gloeiend rode koppen. De andere rommel gooi ik nu toch maar in het asvat . . .

Marianne

Kees en Koos gaan varen (2)

Met de roeiboot van boer Humalda voeren Kees en Koos de vaart uit, het Koekoeksmeer op. Kees trok aan de riemen en Koos zat aan het roer. Ze waren op ontdekkingsreis. Koos zei, terwijl hij het roer af en toe wat heen en weer draaide: „Zo moet Columbumbus vroeger ook gezeten hebben, zo keek hij ook uit over het wilde water.”

„Je moet op je roer letten en wat beter sturen,” meende Kees.

„Ja hoor 'es, ben ik Columdinges of ben ik roerdinges,” zei Koos.

„Roerganger, zul je bedoelen,” verbeterde Kees. „En je doet maar wat ik zeg, want ik ben de kapitein op

en Kind

dit schip.” Die opmerking maakte Koos een beetje kriebelig. Hij liet het roer los, kwam half overeind en zei: „Daar heb ik niks mee te maken. Ik ben Cocolumbus, ik ben niet om te roeren. Ik weet niks van roeren af, dat wist Columbumbus ook niet. Je doet het zelf maar . . .” Kees had geen tijd om te antwoorden, want nauwelijks was Koos uitgepraat of ze hoorden een schurend en ritselend geluid onder de boot, die met een schok bleef liggen. Ze waren aan de oever van het Koekoeksmeer in het riet vastgelopen. Op eens waren ze hun ruzie vergeten. Broederlijk zetten ze de roeispanen in het water en duwden ze de boot los en broederlijk voeren ze het Koekoeksmeer op, wel een uur lang. Toen vloog Koos op eens zo wild overeind, dat de boot bijna omsloeg en Kees van de roeibank viel. „Land in ziiiicht,” schreeuwde Koos. En Kees vergat boos te worden. „Dat moet dan het nieuw land wezen, heer Columbus,” zei hij plechtig, terwijl hij een veldfles als verrekijker boven de ogen hield.

„'t Is het nieuwe land, vriend,” antwoordde Koos even plechtig en beide deden ze alsof ze nooit tevoren het Biggeneiland in het Koekoeks-

meer hadden gezien, alsof ze er zelfs nooit van gehoord hadden. Voorzichtig roeiden ze er heen, zo stil mogelijk omdat er immers wel „wilden” konden zijn, die hen met scherpe speren op de oever zouden kunnen opwachten. Voorzichtig meerden ze de boot en even behoedzaam stapten ze aan land, de veldflessen en de trommeltjes brood bij zich. Ze slopen door de wilgebosjes, voetje voor voetje . . .

„'t Is hier barre rimboe, meester”, mompelde Kees. „Geen geluid, alleen af en toe het ritselen van een giftige slang in het hoge gras of het gebrul van een tijger in de verte. En, misschien achter ons in het donkere geboomte de dreigende giftige speren van de Indianen . . .” Op hetzelfde ogenblik bleef hij stokstijf van schrik staan: een eend vloog luid kwakend en met veel kabaal op van zijn nest.

„Dat was op het nippertje, kappie,” zei Koos zachtjes. „Bijna hadden we deze reis nooit kunnen navertellen.” „Wat je zegt,” beaamde Kees en zachtjes slopen ze verder, wel een uur lang, tot ze ontdekten bijna het hele eiland te zijn rondgeweest. Ze stonden op een open plaats aan het meer. Kees ging op een omgevallen, half vergane knotwilg staan en zei, gebarend met de armen: „Mannen van de expeditie. Wij hebben het nieuwe land ontdekt, dank zij taaiet volharding . . . En . . .

„En dank zij Columbumbus,” opperde Koos.

Wij zullen de koningin Isabella verslag uitbrengen en nu onze vlag planten in deze nieuwe wereld.” riep Kees en toen bleef zijn mond openstaan. Hij zei niets meer en wees alleen maar naar het water van het meer, waarop een eind van de oever van het Biggeneiland de boot dreef, die zij vergeten hadden vast te maken, de boot van boer Humalda.

„We moeten er heen zwemmen,” zei Koos, „maar ik doe het niet. We mochten niet in het Koekoeksmeer zwemmen en trouwens, het water is mij te koud.”

„'s Is mij te ver,” zei Kees, „we moe-

ten verstandig wezen. Maar wat is nou verstandig . . .”

De jongens beraadslaagden op de oever, maar ze kwamen er niet uit. Wat kun je doen, als je op een eiland opgesloten zit, midden in een meer omdat de boot waarmee je gekomen bent wegdreef?

„Hadden we maar radio of zo, dan konden we een boodschap sturen,” meende Kees.

„Tja,” peinsde Koos, „maar in die tijd van Columbus hadden ze geen radio, alleen maar een scheepsroeper, zo'n blikken toeter, die je voor je mond kan houden.”

De jongens lagen intussen in het gras en veegden zich de laatste kruimels van moeders brood van de mond.

Kees kwam overeind: „Dat is onze enige kans,” verklaarde hij; „we moeten gewoon wachten tot er een boot langs komt en dan roepen.”

Maar op het Koekoeksmeer varen niet veel boten en Kees en Koos begonnen alletwee te wanhopen toen er al minstens twee of drie uren verstreken waren.

„Zul je hier moeten overnachten, net als de koeien in het natte gras en misschien met vleermuizen enzo om je heen,” griezeld Koos.

„Ze gaan ons wel zoeken,” troostte Kees. „Wat zal moeder dan ongerust worden,” dacht Koos hardop. Nee, de stemming was eruit bij de jongens. Ze vonden het allemaal niet zo leuk meer. Totdat . . . totdat plotseling motorgeronk over het water klonk. Ze sprongen overeind en zagen de politieboot varen, notabene met de roeiboot van boer Humalda op sleeptouw. De jongens zetten de handen aan hun mond en schreeuwden: „Ahoooooi, ahoooooi, hierheen.” Maar het scheen dat niemand aan boord hen zag en of de boot voorbij zou varen. Maar nee, met een sierlijke boog kwam de R.P. 27 op hen af. Schipper De Jong kwam uit de stuurhut, terwijl de boot tot stilstand kwam aan de oever en de jongens een lijntje toegegooid werd. De schipper had het allemaal al begrepen, want hij riep: „Zo jon-

DE WERELD

VAN MAAND TOT MAAND

Het bezoek van Generaal de Gaulle aan Duitsland is achter de rug. Afgezien van de invloed op de politieke ontwikkelingen is de reis van de Franse staatsman, door het gebied van voormalige aarts-vijanden der Fransen, een gebeurtenis van uitzonderlijk belang. Voor het eerst in de geschiedenis der Frans-Duitse verhoudingen hebben alle bevolkingslagen in de beide landen zich gerealiseerd dat er werkelijk iets straalde als een nieuw perspectief in de Europese verhoudingen.

Aan de andere zijde van het ijzeren gordijn waar men steeds doende is de tegenstellingen in Europa op de spits te drijven, waar men voortdurend poogt de desintegratie van het oude continent te bewerkstelligen en de volken daarvan in haat tegen elkaar op te jagen, heeft men aan de Frans-Duitse toenadering weinig vreugde beleefd. De politici in het Kremlin keken tandenknarsend toe. Hun reacties zijn er ook naar. Duidelijk blijkt dat bijvoorbeeld uit de manier waarop in het Informatie-bulletin van de ambassade van de U.S.S.R. in Nederland van 10 sept. de ontmoeting tussen Adenauer en de Gaulle belicht werd. Het Bulletin schreef: „Uit rot materiaal kun je geen stutbalk maken. Het platvorm van een alliantie de Gaulle-Adenauer is gebouwd van het materiaal, waarop de beruchte „Weltpolitiek” van Hitler en Mussolini mislukte en in puin viel.”

De ontwapeningsbesprekingen te Genève die zich maandenlang hebben voortgesleept zijn nu enkele maanden verdaagd. De resultaten van deze, in maart van dit jaar begonnen besprekingen, zijn nihil. Het punt waarop de meningen botsen is de inspectie. Van Westerse zijde wordt staande gehouden dat het onmogelijk is vast te stellen of er een ondergrondse nucleaire proefneming heeft plaats gevonden dan wel een aardshok. Een probleem dat, buiten het kader van de ontwapening geplaatst, niet zo belangrijk is. Aan de konferentietafel echter is dit het waar alles om draait. Wil men zich ten aanzien van de ontwapeningsbesprekingen aan een veronderstelling wagen, dan is het enige punt waarop overeenstemming bereikt zou kunnen worden, voorlopig te zoeken in een overeenstemming ten aanzien van de stopzetting van nucleaire proefnemingen. Als voorwaarde hiervoor wordt van Westerse zijde verlangd, dat er zekerheid bestaat dat de geheime ondergrondse proefnemingen geen doorgang vinden.

Indien de ondergrondse proeven buiten de overeenkomst gelaten zouden worden, heeft de malafide verdragspartner een kans zijn proefnemingen in het geheim voort te zetten en zich, als seismische storingen iets doen vermoeden, te beroepen op aardshokken of aardbevingen. Intussen krijgt hij dan de gelegenheid nieuwe nucleaire wapens te ontwerpen, of andere te vervolmaken,

die het machtsevenwicht zeer belangrijk in zijn voordeel kunnen beslissen.

Steevast wijst de Sowjet-Unie alle verzoeken af waarin het Westen vraagt te komen tot een behoorlijk inspectiesysteem. Het argument voor deze afwijzing is dan dat de Sowjet-Unie het Westen niet wil toestaan, onder het mom van inspectie, in de Sowjet-Unie spionage te bedrijven. Niettemin is onlangs nog eens bewezen hoe belangrijk een goede inspectie voor de internationale vrede en veiligheid is.

Op 25 april van dit jaar voerden de Verenigde Staten de eerste thermonucleaire proefneming uit in de nieuwe serie. Twee Zweedse wetenschappelijke instituten, het Seismologisch Instituut in Uppsala en het Technisch Instituut van de Hogere Technische School in Stockholm, rapporteerden seismische storingen. Frontpagina-publiciteit kreeg de verklaring van Professor Arne Bjerhammar van het Technisch Instituut, dat hij de Amerikaanse proefexplosie had kunnen waarnemen door gebruik te maken van een zwaarte-kraftmeter. Maar op 27 april publiceerde de Zweedse pers een communiqué, afkomstig van het Seismologisch Instituut in Uppsala, dat de seismische storingen niet afkomstig waren van een nucleaire proef in de buurt van de Christmas eilanden, maar integendeel veroorzaakt werden door een aardshok in Japan. Later erkende Professor Bjerhammar zijn vergissing. Hoe groot zijn vergissing was bleek pas toen de Amerikaanse commissie, belast met de uitvoering van de proeven, bekend maakte dat de explosie plaats vond twee uur en een kwartier vóór het tijdstip waarop in Uppsala de storingen geregistreerd werden. De gevolgtrekkingen liggen voor de hand. Zowel het Technisch Instituut als Uppsala registreerden wel een aardshok, maar geen thermonucleaire proefneming. Natuurlijk is een gelijktijdig plaats vinden van een aardshok en een nucleaire proef een gebeurtenis van vrij zeldzame aard. Maar aardshokken echter zijn niet zeldzaam. Het aantal seismische storingen in de Sowjet-Unie bedraagt bijvoorbeeld enige honderden per jaar. Het zouden allemaal aardshokken kunnen zijn, maar evengoed bewijzen voor een aantal ondergrondse nucleaire explosies. Vandaar ook dat de vraag of nucleaire explosies met behulp van seismische instrumenten van aardshokken onderscheiden kunnen worden, met het oog op een mogelijk verdrag inzake de stopzetting van nucleaire proefnemingen, uitermate belangrijk is. De Zweedse ervaringen tonen in ieder geval aan dat zonder inspecties ter plaatse nimmer met zekerheid is vast te stellen of er een aardshok plaats vond dan wel een nucleaire explosie. En juist deze onzekerheid is een gevaar voor vrede en veiligheid.

gens, was jullie schip weggedreven?" De schipper lachte en de jongens schaamden zich wel een beetje omdat ze vergeten hadden de boot vast te maken. Koos wilde zich eigenlijk niet laten uitlezen en hij zei: „Nou ja, kijk, wij zijn op ontdekkingsreis. Ik ben Columbumbus en hij is mijn matroos. Dit hier is de nieuwe wereld, die hebben wij ontdekt, maar terwijl wij aan land waren, hebben de wilden de boot losgemaakt.”

„Hij liegt,” schreeuwde Kees.

„Waren jullie dan soms niet op ontdekkingsreis,” vroeg de schipper.

„Jawel,” zei Kees, „maar ik was de kapitein en geen matroos.”

De mannen op de boot lachten allemaal. „Kom maar boven,” zei de schipper, „dan drinken we thee of zo . . .”

En toen stapte Koos mis en hij viel precies tussen de politieboot en de oever in het water van de Koekoeksplas. Toen hij proestend bovenkwam en aan dek van de politieboot werd geholpen had hij modder en eendekroos in zijn haar.

Iedereen lachte. Koos lachte tenslotte maar mee. Hij kreeg een droge overall aan, waar hij wel tweemaal in kon, maar dat kon hem verder niets schelen. Want, de redding van het Biggeneiland door de politieboot betekende een fijn vaartochtje naar huis. „Dit is pas wat,” zei Koos, „toen de politieboot het water van het meer opjoeg. „Ik vind dit prachtig.”

„Tja en da's nog niet alles,” lachte de schipper, „want Amerika ontdekken da's niks, maar dan met de politieboot thuiskomen. Daar heeft zelfs Columbumbus geen kans voor gezien . . .”

Onno Bastiaans.

**WILT U
bij adreswijziging
ook uw oude en
nieuwe groep en/of
onderdeel en
district vermelden?
DANK U!**

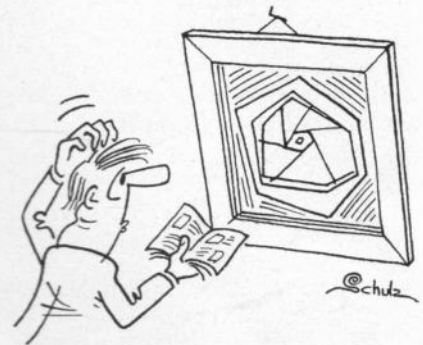
Legt uw banden aan banden

(vervolg van pag. 18)

Het „portret” van de band

Een band vertelt over zichzelf verschillende dingen. In de eerste plaats geeft hij z'n afmetingen aan bijvoorbeeld 5,60 - 15. Dit staat op de zijwand van de band en betekent dat de hoogte van de band 5,6 inch is terwijl de velgdiameter 15 inch bedraagt. In uw boekje vindt u weer de juiste maat van de band; let er dus op of u de juiste banden hebt. Verder staat er op „4-ply rating”. Dat wil zeggen dat deze band hoewel hij minder koordlagen heeft, zich gedraagt als een band met 4 koordlagen. Dit zegt voor de vakman iets over het draagvermogen van de band en over z'n souplesse. Dit zijn wel de belangrijkste mededelingen die de band over zichzelf doet. Hij vertelt verder in duidelijke bewoordingen wie zijn maker is geweest. Ook treft u er een astronomisch getal op aan. Dat is het nummer waaronder de band bij de fabriek bekend is. Gelukkig geven alle fabrieken een uitvoerige toelichting op alles wat hun fabrikaat

betreft, zodat u zelf niet hoeft uit te vinden wat het draagvermogen van de band is, door hem zolang te belasten totdat hij het opgeeft, of zo weinig lucht in de band te pompen tot hij kersrood onder de wagen rolt. Wat u wilt weten over de band weet elke goede garagehouder en zeker de officiële instanties aan wie de zorg voor uw voertuig is toevertrouwd. Vraag het maar gerust, zelfs doorgewinterde technici vertellen graag over hun (mooie) vak. Maar houdt uw banden in de gaten, **l e g t u w b a n d e n a a n b a n d e n.**

Personalia

Verplaatsingen

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-9-'62: J. Davitse, adjudant; W. Vochteloo, owmr.; G. O. Blanken, H. L. J. v. d. Burg, J. B. Leiten, G. Moerkerke, K. Moor en P. J. Reus, wmr. 1e kl.; H. Reinders, wmr., allen van Hoofddorp naar Bergen-N.H.; J. Siersema, wmr. 1e kl., van Oude Schild naar St. Willebrord; P. J. v. Leeuwen, wmr., van Wormerveer naar Amsterdam.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-8-'62: C. v. Nieuwenhuijzen, wmr. 1e kl., van Groede naar Schoondijke.

Per 1-9-'62: B. A. v. Dijk, wmr. 1e kl. van Rhooen naar Boven-Hardinxveld; W. A. de Romph, owmr., van Hazerswoude naar Sassenheim.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-6-'62: J. F. Niessen, wmr. 1e kl. van Staf District Maastricht (Bureau Pers.) naar Districtsrecherche.

Per 1-8-'62: L. Stoffele, owmr., van Roermond naar Tilburg.

Per 7-8-'62: A. Hendrixx, wmr. 1e kl., van Halsteren naar Oudenbosch.

Per 1-9-'62: H. L. W. Alberts, wmr. 1e kl., van Obbicht naar Schimmert; P. Boosten, wmr. 1e kl., van Meerssen naar Berg en Terblijt; A. J. Muskens, wmr., van 's-Hertogenbosch naar St. Michielsgestel; W. de Vries, wmr. 1e kl., van Maastricht naar Nuth; P. J. Mouthaan, owmr., van Venraij naar Gennepp; M. M. Busink, wmr. 1e kl., van Waubach naar Milheeze.

RESSORT ARNHEM

Per 8-8-'62: M. Bouwman, wmr., van Wilp naar Terwolde.

Per 15-8-'62: F. A. Stegeman, owmr., van Gendringen naar Berg en Dal.

Per 27-8-'62: J. Wevers, wmr. 1e kl., van Overdinkel naar Dijkerhoek.

Per 1-9-'62: F. de Vries, wmr. 1e kl., van Geldermalsen naar Lage Zwaluwe; C. Corporaal, wmr. 1e kl., van Vroomshoop naar 2e Exploërmond; J. Frederiks, wmr. 1e kl., van Harderwijk naar Heerenveen; H. J. Wulink, wmr. 1e kl. van Apeldoorn naar Almelo; A. Cammaert, dir. off. 2e kl. van Nijmegen naar Alkmaar.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-9-'62: Th. J. Dijkstra, wmr. 1e kl., van Groningen naar Hoogkerk; T. de Vries, adjudant, van Heerenveen naar Apeldoorn; Chr. Eggens, owmr., van 2e Exploërmond naar

Doorn; W. Witteveen, wmr. 1e kl., van Hooghalen naar Ruinerwold; W. Otten, wmr. 1e kl., van Ruinerwold naar Hooghalen; L. J. Klinkhamer, wmr. 1e kl., van Aduard naar Winsum; G. H. de Jonge, wmr. 1e kl. van Grijpskerk naar Annerveenschekanaal.

Aanwijzing voor functie

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-9-'62: Dir. off. 2e kl. A. Cammaert tot districtscommandant te Alkmaar.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-9-'62: Adjudant W. A. de Romph tot groepscommandant te Sassenheim.

RESSORT ARNHEM

Per 1-9-'62: Adjudant T. de Vries tot Chef de Bureau te Apeldoorn.

RESSORT GRONINGEN

Per 1-9-'62: Adjudant E. van Ulsen tot districtsadjutant te Groningen.

Bevorderingen

RESSORT AMSTERDAM

tot opperwachtmeester:

Per 1-9-'62: G. Rodermond te Bilthoven.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-9-'62: G. W. Holst te Driebergen.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot adjudant:

Per 1-9-'62: W. A. de Romph te Sassenheim.

tot opperwachtmeester:

Per 1-8-'62: C. v. Nieuwenhuijzen te Schoondijke.

Per 1-9-'62: B. A. v. Dijk te Boven-Hardinxveld.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-9-'62: J. B. Faber te 's-Hage.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot adjudant:

Per 1-8-'62: W. H. Thewissen te Maastricht (sportinstructeur).

tot opperwachtmeester:

Per 1-9-'62: H. L. W. Alberts te Schimmert; P. Boosten te Berg en Terblijt; F. de Vries te Lage Zwaluwe; J. Siersema te St. Willebrord; K. J. van de Riet te Roermond.

tot wachtmeester:

Per 10-7-'62: J. C. van Ooijen te Beek en Donk.

RESSORT ARNHEM

tot opperwachtmeester:

Per 1-9-'62: H. J. Wullink te Almelo.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 1-9-'62: A. Mansier te Nijkerk.

RESSORT GRONINGEN

tot opperwachtmeester:

Per 1-9-'62: C. Corporaal te 2e Exloermond; J. Frederiks te Heerenveen.

In dienst getreden

STAF ALGEMEEN INSPECTEUR

Per 1-9-'62: Mej. C. L. Osinga, typiste op a.c. te 's-Gravenhage.

Per 1-10-'62: Mej. J. A. Vink, typiste op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-9-'62: A. Schippers, Rijksambtenaar F te Wormerveer.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 2-7-'62: Th. Lash, adm. ambt. C 3 te 's-Gravenhage.

Per 15-8-'62: J. W. Overeem, adm. kracht op a.c. te Bodegraven.

Per 3-9-'62: A. Batenburg, adm. kr. op a.c. te Barendrecht.

RESSORT ARNHEM

Per 15-8-'62: J. Wijnandts, schrijver te Rijssen.

Per 16-8-'62: J. v. d. Heuvel, schrijver te Geldermalsen.

Per 1-9-'62: H. L. J. Eftting, schrijver te Wychen; J. Maathuis, schrijver te Haaksbergen.

RESSORT GRONINGEN

Per 15-8-'62: A. Nijenbanning, adm. kracht op a.c. te Exloo.

Per 1-9-'62: K. de Maat, Officier der Rijkspolitie 2e kl. te Groningen; L. Bos, adm. kracht op a.c. te Zuidhorn.

De dienst verlaten

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-9-'62: H. W. Lubbers, wmr. te Bilthoven; A. F. de Vries, wmr. te Heemskerk.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-9-'62: L. A. v. Gemeren, wmr. te 's-Gravenzande; L. E. v. Dijk, adjudant te 's-Gravenhage.

RESSORT GRONINGEN

Per 25-8-'62: H. Tekstra, wmr. 1e kl. te Bellingwolde.

Per 1-9-'62: A. Dijkstra, adjudant te Groningen.

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 1-9-'62: J. Oosterlee, wmr. 1e kl. te Dordrecht.

Ambtsjubilea

Owmr.
G. J. Bosman
Haarlem
ressort Amsterdam
25 jaar op 29-8-1962

Wmr. 1e kl.
P. van den Hil
Amsterdam
ressort Amsterdam
25 jaar op 2-9-1962

Wmr. 1e kl.
J. H. Gerritse
Maastricht
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 23-8-1962

Owmr.
C. A. L. v. Veldhoven
Deurne
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 27-8-1962

Owmr.
P. J. J. Grothauzen
's-Hertogenbosch
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 29-8-1962

Owmr.
G. W. Peters
Beesd
ressort Arnhem
25 jaar op 12-9-1962

Wmr. 1e kl.
W. Zunnenberg
Zwolle
ressort Arnhem
25 jaar op 1-9-1962

Wmr. 1e kl.
J. Ennik
Haskerdijken
ressort Groningen
25 jaar op 18-8-1962

Owmr.
A. B. Spa
Groningen
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 16-8-1962

Wmr. 1e kl.
K. H. Klaassens
Sneek
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 4-9-1962

Owmr.
E. J. v. IJzendoorn
Amsterdam
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 9-9-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

4e JAARGANG No. 3 - NOVEMBER 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

De zeehondenjagers bij hun buit, v.l.n.r. owmr. A. Sinkeler, owmr. W. J. Koenes, wmr. J. M. Jansen, wmr. 1e kl. M. de Groot.

„Zeehond aan bakboord”

Operatie zeehond van R.P. 23 op de Waal

door opperwachtmeester J. J. H. VAN AERSEN te Nijmegen

„Een zeehond over bakboord!” Aan boord van een kustvaarder, koersende over de Waddenzee of de Zeeuwse wateren, zal deze uitroep beslist geen opschudding veroorzaken en waarschijnlijk zal een dergelijke kreet maar zelden over het dek van een dergelijk vaartuig klinken, want zeehonden op de Waddenzee en de Zeeuwse wateren zijn zó normaal, dat geen enkele zeevarende van verbazing tegen het dek zal slaan, als hij een zeehond in het vizier krijgt.

Anders wordt het, als het Rijkspolitievaartuig RP 23 rustig over de Waal patrouilleert en de roerganger plotseling uitroept: „Verdraaid, een zeehond over bakboord.” Het heeft dan zo ongeveer hetzelfde effect als het verbaasde „kijk nou 's, een orang oetan” van een wandelaar in de Amsterdamse Kalverstraat op een drukke zaterdagmiddag. Het behoeft dan ook geen verbazing te wekken, dat de rest van de bemanning de aankondi-

ging van de opperwachtmeester A. Sinkeler, want hij was het, die op dat moment het roer hanteerde, aanvankelijk met gefronst voorhoofd en een licht schouderophalen begroette.

Maar ja, een mens is nu eenmaal van aanleg nieuwsgierig en dus kwamen de opperwachtmeester W. J. Koenes, de wachtmeester 1e kl. M. de Groot en de wachtmeester J. M. Jansen, eens — zij het schoorvoetend — polshoogte nemen. En waarachtig, daar zwom hij, onze Bob, want met identificatie zijn ze bij de rijkspolitie te water vlug klaar. Het beest bleek minstens zo nieuwsgierig als zijn ontdekkers. Of vertrouwde hij die vreemde snoeshanen, die zich evenals hij op het water kiplekker schenen te voelen, maar half? Voorlopig zou hij ze maar eens rustig in de peiling houden en zo kon het gebeuren, dat zeehond en R.P.-bemanning elkaar zorgvuldig begluurden; de zeehond met de gedachte, hoe raak ik die vreemde

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

4e JAARGANG

No. 3 — November 1962

VERSCHIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester
J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas
A. J. Willems te Roermond

Wachtmeester
P. H. Beuzenberg te Veldhoven
Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage
Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist
Bonkeweg 29
Lekku bij Leeuwarden
Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3.50 per jaar
bij vooruitbetaling

Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

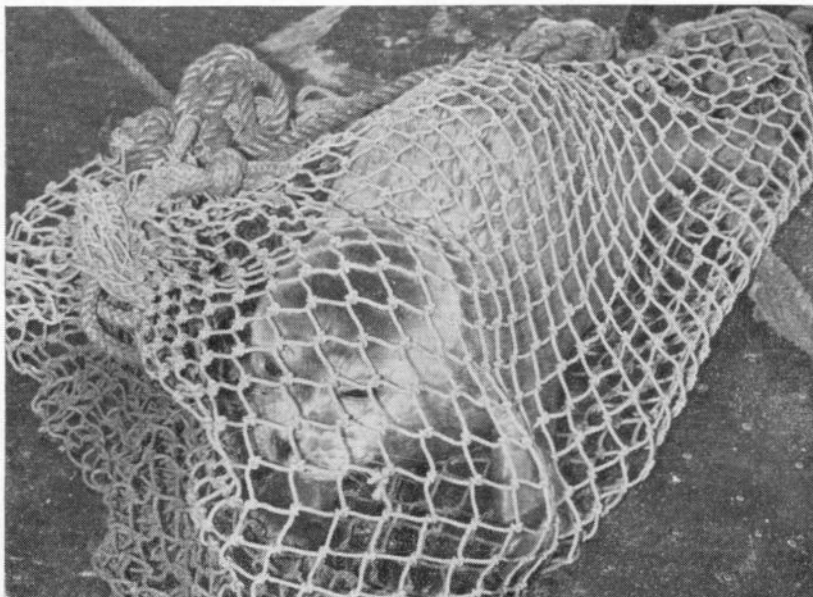
Advertenties:

J. Duyker - Groningen
Van Royenlaan 46 - Tel. (05900) 24093

★

Foto omslag:

Dat de bereden groepen van het Korps Rijkspolitie de oude stijl handhaven, heeft het onlangs te Wassenaar gehouden concours bevestigd. (Zie ook fotopagina in dit nummer).

snoeshanen zo vlug mogelijk kwijt en de R.P.-bemanning met de luidop geuite gedachte „wat moeten we met 'm". Je kunt toch moeilijk eenvoudigweg naar huis varen en dan aan de groepscommandant langs je neus weg rapporteren, dat je aan de Pannerdense Kop een zeehond bent tegengekomen. Op zijn zachtst uitgedrukt zou deze functionaris je er vriendelijk — geheel naar de moderne menselijke verhoudingen — op attent maken, dat er voor een politieambtenaar naast zijn normale taak ook nog zoiets bestaat als beschermer van het dier. Dat deze jonge zeehond (dat het een jong exemplaar moest zijn, had zelfs de op dit terrein ondeskundige bemanning vlug vastgesteld) in dit water en op deze plaats aan allerlei gevaren bloot stond en zelfs zeer waarschijnlijk geen lang leven meer beschoren zou zijn, dat stond als een paal boven water.

En dus besliste de opperwachtmeester Koenes, na een korte krijgsraad met zijn bemanning, dat Bob in zijn eigen belang van de vrijheid diende te worden beroofd en dat de bepalingen van de jachtwet, waarbij het jagen op zeehonden wordt verboden, nolens volens moesten worden overtreden. Restte nog slechts de vraag, op welke wijze de „gevangenneming" ten uitvoer moest worden gelegd. Zolang het dier in zijn element verkeerde, bestond er geen schijn van kans hem in de macht te krijgen. De enige

weg was hem met zachte drang naar de kant te drijven, want — zo redeneerden de pseudo-hondenjagers terecht — op het droge kan hij slecht uit de voeten en daar ligt dus onze kans.

Doch vooralsnog vertoonde Bob geen enkele neiging aan te leggen. De RP-bemanning voortdurend observerend rondde hij de ene krib na de andere, met de dreigende steven van de RP 23 als een schaduw achter zich aan. Doch na de vijfde krib was zijn uithoudingsvermogen blijkbaar aan een klein opkikkertje toe en dus koerste hij naar de wal, om er nieuwe krachten voor zijn verdere ontsnappingstocht op te doen. Onafgebroken bleef hij de R.P.-bemanning begluren en bij de geringste beweging van deze hem te benaderen, schoof hij een eindje dichterbij naar het reddende water. Totdat een sublieme krijgslist van het trio Koenes-De Groot-Jansen hem noodlottig werd. Terwijl de opperwachtmeester Koenes en de wachtmeester De Groot zo opvallend maar rustig mogelijk in het front van de zeehond bleven, sloopte de wachtmeester Jansen, gewapend met een stevig net achter Bob, om tenslotte met een duik à la Bakhuys de gevangenneming te voltooien. De rest van de „operatie zeehond" was kinderspel. Aan boord van de R.P. 23 werd Bob liefderijk en volgens de regels verpleegd, want via de mobilfoon was door de centralpost in Nijmegen,

„Bob" wacht gelaten de komende gebeurtenissen af . . .

Burgers Dierenpark in Arnhem gewaarschuwd en de van daaruit verkregen aanwijzingen werden aan de tijdelijke dierenverzorger aan boord, opperwachtmeester Sinkeler, doorgegeven.

Toen de R.P. 23 in Nijmegen afmeerde, stond reeds een vertegenwoordiger van Burgers Dierenpark te wachten, om Bob in ontvangst te nemen. Daarbij bleek hoe goed de bemanning er aan had gedaan Bob van zijn vrijheid te beroven, want uit de verklaringen van de deskundige bleek, dat het dier de moederschoot nog niet of nauwelijks was ontgroeid en kunstmatig moest worden gevoed. Ja, zelfs het voortdurend nuttigen van riviervis zou voor hem waarschijnlijk een zekere dood hebben betekend. En mocht u nu denken, dat Bob voor het hulpbetoon van de R.P.-bemanning erkentelijk was, dan vergist u zich deerlijk. Een vervaarlijk gesis en ontbloting van zijn scherpe tanden was zijn afscheidsgroet.

De kapitein Plattel D.C. Nijmegen

De kapitein P. J. Plattel is (per 1 september) benoemd tot districtscommandant Nijmegen en daarmee keerde hij terug naar een district dat hij reeds jaren geleden heeft leren kennen als toegevoegd officier. De kapitein P. J. Plattel werd op 1 september 1924 te Dedemsvaart geboren, doorliep de H.B.S. te Coevorden en begon in 1947 zijn studies op het Rijksinstituut tot opleiding van Hogere Politie Ambtenaren te Hilversum. Na het behalen van het diploma en na vervolgens diverse stages te hebben gemaakt was hij tot mei 1956 toegevoegd aan de districtscommandant te Nijmegen. Tot oktober 1958 bekleedde hij dezelfde functie te Zwolle en hij was daarna toegevoegd aan de Territoriaal Inspecteur te 's-Hertogenbosch. Gedurende 5 jaar maakte hij deel uit van het bereden ere-escorte.

De familie van de drie manen

door de overste Jhr. W. A. GEVERSD EYNOOT te 's-Gravenhage

In mijn vorige artikel zegde ik u toe nog iets te zullen vertellen over de oudste tak van de familie Van Wassenaer; veel zal dat niet zijn, want feitelijk interesseert ons één bepaalde familie niet in het bijzonder, maar wij maken nu een studie van het familiewapen en zijn ontwikkeling en verspreiding en daarvoor, maar ook alleen daarvoor, hebben wij wat genealogie nodig.

Op het overzicht bij het vorige artikel vinden we nog Philips van Wassenaer, zegelbewaarder van Graaf Floris V. Hij is jong gestorven en zal wel nooit ridder geworden zijn. Zijn zegel als knape in 1293 en 1296 vertoont een figuur die twee jachthonden aan de lijn houdt. Zijn zoon Dirk huwde vóór 1310 met Alverade van Cuyck, dochter van de Borggraaf Hendrik van Leyden. In 1307 bezat deze Dirk onder meer: ter Horst, Wassenaar, Voorschoten en Voorburg. Hij zegelde in 1311 met een figuur en in 1319 met drie wassenaars.

Diens zoon, Philips van Wassenaer, wordt vele malen vermeld, hij was een belangrijk en rijk man. Toen omstreeks 1339 zijn oom, Borggraaf Dirk van Leyden uit het geslacht Van Cuyck, zonder mannelijke nakomelingen overleed, werd hij de volgende burggraaf van Leiden, maar omdat die functie slechts in mannelijke lijn vererfbaar was, moest hij deze van de Graaf van Holland kopen, waartoe hij, behalve

Zegel van Dirk van Wassenaer van 22 augustus 1311. Naar het origineel in het Algemeen Rijksarchief.

Zegel van heer Dirk van Wassenaer van 26 april 1319. Naar het origineel in het Algemeen Rijksarchief.

een deel van zijn eigen bezittingen, ook bezit dat van zijn derde vrouw afkomstig was te gelde moest maken. Dit blijkt onder meer in zijn testament van 1343, waarin hij haar daarvoor een vergoeding toekent.

De burcht in Leiden bestaat nog steeds, er is echter niet veel meer dan een heuvel en een ringvormige muur van over. Wanneer u ooit in Leiden komt, moet u daar maar eens gaan kijken en terugdenken aan onze Philips van Wassenaer. Vanaf 2 januari 1341, toen hij dus burggraaf van Leiden was geworden, blijkt Philips, die als ridder oorspronkelijk met een schild met drie wassenaars had gezegeld, een gevierendeeld wapen te voeren, waarin in het 1e en 4e kwartier het oude Van Wassenaer-wapen: „in rood drie zilveren wassenaars” voorkwam en in het 2e en 3e kwartier het wapen van de burggraven van Leiden: „in blauw een gouden dwarsbalk”. De moderne tekening van dit gevierendeeld wapenschild dat Philips en zijn afstammelingen hebben gevoerd kunt u vinden op bladzijde 6, waar ik het wapen geef zoals het veel later is gevoerd, doch ook wil ik u een afbeelding geven van een zeer oude tekening in kleuren, waarop dat wapen van Philips zelf voorkomt (zie blz. 5).

Velen uwer zullen het bekende meesterwerk van de Franse beeldhouwer Rodin kennen, dat men „de burgers van Calais” noemt; een der daartoe behorende figuren stond bij de ingang van het Amsterdamse Ge-

meentemuseum. Het complete werk vertoont een zestal figuren, in hun hemd gekleed, geslagen en ellendig, die na een beleg van hun stad gedurende 11 maanden, in 1347 de sleutels van Calais komen aanbieden aan de overwinnaar, Koning Edward III van Engeland.

Een soortgelijke voorstelling geef ik u nu; maar mag de grote kunstenaar Rodin vooral oog gehad hebben voor de gemoedstoestand van de overwonnenen en de overwinnaars zelfs niet hebben afgebeeld, het kunstenaartje dat omstreeks 1450 een afbeelding maakte van de overgave in 1345 van de sleutels van de stad Utrecht aan Graaf Willem IV van Henegouwen, stelde vooral belang in de overwinnaars en omdat hij van hen geen portretten kon maken, tekende hij ter herkenning de wapens van de voorgestelde personen er in baniervorm bij.

En zo zien wij dan de wapens van Graaf Willem IV van Henegouwen en Graaf Aelbrecht van Henegouwen en Beyeren boven de tent uitsteken en het rood-witte wapen van Utrecht, met een afbeelding van St. Maarten er op, boven de poorten, kerken en huizen van de stad oprijzen. Het wapen van Philips van Wassenaer, burggraaf van Leiden, vinden we als onderste aan de rechterzijde van de tekening. Hoewel ik hier niet alle afgebeelde wapens kan beschrijven, kan ik toch niet nalaten, nu wij zulk een oude wapentekening voor ons hebben, u te wijzen op de wapens van enkele bekende Nederlandse geslachten: Geheel links ziet u de twee beurtelings gekanteelde rode dwarsbalken van Robert van Arkel; recht onder de stok van de banier van Utrecht, de zilveren dwarsbalk in zwart van Wolfert van Borssele; rechts bovenaan de zes rode kepers in goud van Jan van Egmond.

Maar wij moeten terugkeren naar de genealogie der Van Wassenaer's en ik wil nu de nazaten van Heer Philips van Wassenaer en zijn echtgenote Florentia, de tak Van Duvenvoorde dus, met u behandelen. Ik

Afbeelding van een van de platen in het „Repertorium sive Remissorium” van Philips van Bourgondië, berustend in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage, voorstellende een min of meer allegorische weergave van het einde van het beleg van Utrecht door Willem IV van Henegouwen in het jaar 1345, vervaardigd door Mr. Pieter van Beostenzwene van Renesse, die het boekwerk op 24 maart 1450 voltooide.

geef u hierbij daarom maar weer een overzichtje.

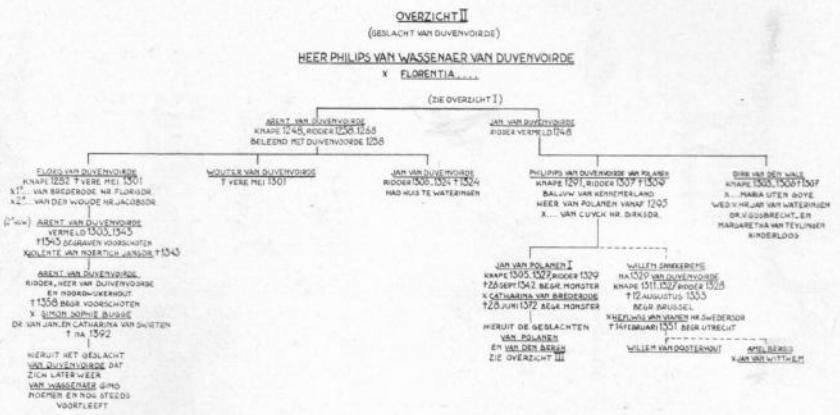
Zoals u ziet, had Heer Philips twee zoons, Arent en Jan, die zich beiden Van Duvendoirde noemden naar het nog bestaande kasteel in Voorschoten, waarover ik u sprak. De afstammelingen van de oudste zoon, Arent, bleven bij de geboortegrond van hun familie voortleven en bekleedden daar veel belangrijke func-

ties. Van de oudste generaties van deze tak zijn nog enkele zegels gevonden: Jan, de jongere zoon van Arent, die een huis in Wateringen had en in 1324 stierf, zegelde in 1318 met een schild, dat was gewarsbalkt van zes stukken, waarover een schuinbalk liep. Blijkbaar was dit een wapen, dat terugging op het oude Van Wassenaer-wapen, waarbij een breuk was gemaakt door

twee van de armen van het St. Andrieskruis weg te laten.

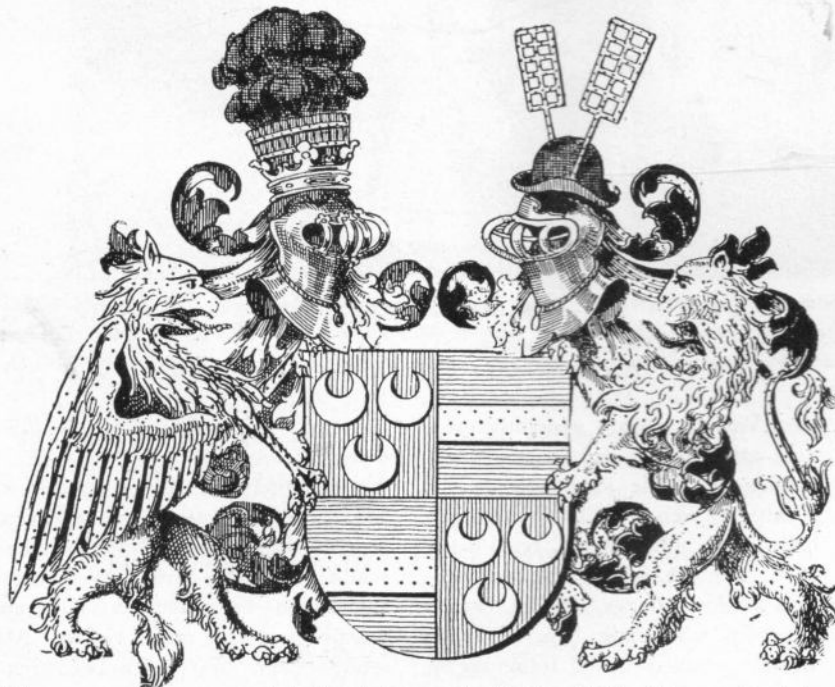
Jan's achterneef Arent, die in 1385 te Voorschoten werd begraven, zegelde in 1377 met een wapenschild, waarop drie wassenaars, waarboven een pothelm met als helmteken twee molenwieken. Als schildhouders fungeerden twee arenden. Het feit, dat al die jongere takken met drie wassenaars zegelen,

zonder dat een breuk met het wapen van de oudste tak in het zegel blijkt, doet ons concluderen dat het verschil in wapen met de oudste tak in de kleuren moet hebben gezeten. Inderdaad voerden de Van Duvenvoirdes als wapen: „in goud drie zwarte wassenaars”; ook het helmteken, de twee molenwieken, is kenmerkend voor deze familietak. In later jaren werd de pothelm die we op het zegel van Arent vonden, vervangen door een modernere helm, maar daarop werd toen een bolvormige hoed gezet met de molenwieken. De schildhouders van Arent zijn waarschijnlijk een toespeling op 's mans voornaam geweest. Toen omstreeks 1600 de afstammelingen van de oudste tak van het geslacht Van Wassenaer, welke ik in het begin van dit artikel behandelde, uitstierven, namen de leden van deze tak van de familie Van Duvenvoirdes de oude naam, Van Wassenaer, weer aan; ook het wapen van de oudste tak, compleet met de toevoeging die de burggraaf van Leiden had aangebracht, namen zij daarbij over, hoewel hun voorouders deze toevoeging toch nimmer hadden gevoerd en zij daarop dus feitelijk geen recht hadden. Alleen behielden deze Van Wassenaer-Van Duvenvoirdes hun eigen helm, die zij naast de oorspronkelijke Van Wassenaers-helm boven hun wapen plaatsten. Van deze tak moet ik overigens nog

vertellen dat omstreeks 1500 een Anna van Noirtich (Noordwijk), die met een Van Duvenvoirdes die niet meer op het overzicht voorkomt was gehuwd, de Heerlijkheid Obdam in de familie bracht en zo kon het gebeuren dat later een Van Wassenaer van Obdam de vlootvoogd Tromp in diens functie opvolgde. Over Jan van Duvenvoirdes vermeld in 1248 valt weinig te vertellen, maar des te meer van zijn zoons en zijn kleinzons. Zijn zoon Philips namelijk was een belangrijk man, hij werd in 1295 beleend met Po'anen, een kasteel in het Westland, was baljuw van Kennerland en werd de stamvader van een heel belangrijk geslacht: de Van Polanen's. Hij zegelde in 1297 met de voorstelling van een omgewende duif, maar zijn zegel van 1303 vertoont weer een schild met drie wassenaars zonder enige toevoeging, ook hij zal dus

het Van Duvenvoirdes-wapen wel door een wijziging in kleuren hebben gebroken en het wapen hebben gevoerd zoals het geslacht Van Polanen dat later deed: drie zwarte wassenaars in zilver. Het was echter pas zijn zoon Jan, die zich voor het eerst Van Polanen noemde. De Heerlijkheid Polanen was toen ook wel erg belangrijk, want behalve Monster, Poeldijk, Ter Heyde en half Loosduinen, waar het oorspronkelijk uit bestond, had Philips er nog verschillende goederen, o.a. Maasland aan toe weten te voegen. Een jongere broer van Philips, Dirk, noemde zich Van den Wale. Hij zegelde in 1310 en 1311 met een schild, waarop drie wassenaars, in het schildhoofd vergezeld van een barensteel en zal dus wel het wapen van zijn grootvader, zwart op goud, zonder kleurwijziging hebben gebruikt. Hoewel hij geen wettige nakomelingen had en zijn bastaarden weinig betekenden, heeft hij voor de geschiedenis van ons land toch een dermate belangrijke rol gespeeld, dat ik hier iets over hem moet vertellen. Wij vinden hem in oude charters vermeld als hofmeester van de Graven van Holland en hij moet een zeer invloedrijk man zijn geweest. Het was vooral op zijn voorspraak, dat zijn bastaardneef Willem Snikkerieme een voet in de stijgbeugel kreeg en hoe belangrijk dat was, zullen we dadelijk zien. Deze Willem Snikkerieme was een bastaardzoon van Philips van Duvenvoirdes, Heer van Polanen, die ik daarnet reeds behandelde; hij moet omstreeks 1290 in de omstreken van Haarlem geboren zijn. Door de goede relaties die zijn oom aan het Hof van de Graaf had, werd hij in 1311 knape en in 1316 zelfs kamerling of schatmeester van Graaf Willem III van Holland. Omstreeks die tijd raakt zijn oude naam

Het wapen van Wassenaer met de twee helmen zoals dat door de Van Wassenaer's uit de tak Van Duvenvoirdes wordt gebruikt.

Heraldische verkenningen

(vervolg van pag. 6)

Snikkerieme in onbruik en wordt hij Willem 'sHeer Philipszoon van Duvenvoirde genoemd. Hij heeft dan op zijn zegels als wapen: de drie wassenaars met een bastaardbalk. In 1328 werd hij ridder en bij brief van Keizer Lodewijk van Beieren van 11 augustus 1329 werden hem alle rechten toegekend, als ware hij van wettige geboorte. Hij noemt zich daarna Willem van Duvenvoirde en zegelt, als zijn oom, met het wapen met drie wassenaars en een barensteel. Hij huwde Heylwig van Vianen, een telg uit een belangrijk en oud adellijk, maar niet zeer rijk geslacht, doch kreeg bij haar geen kinderen. Wel had hij enige bastaard-kinderen: Willem van Oosterhout, die als bastaard-Van Duvenvoirde zegelde en een dochter, Amelbergis, die met ridder Jan van Witthem huwde en tenslotte nog een der voorouders van Koningin Juliana is geworden.

Deze onwettig geboren Willem van Duvenvoirde was een financieel genie. Hoewel hij in zijn jeugd als bastaard niet kon erven en dus bepaald niet vermogend was, wist hij zich in dienst van de graaf op te werken tot een grootgrondbezitter en geldschietter van vele buitenlandse vorsten van zijn tijd. Toen hij op 12 augustus 1353 stierf en te Brussel ter aarde werd besteld, werd hij geschat een jaarlijks inkomen te hebben van 70.000 pond ($\pm$ f 150.000,-), hetgeen voor die dagen een fabelachtig bedrag moet zijn geweest en wij ook nu, in onze gedevalueerde guldens best zouden kunnen gebruiken. Hij was toen dan ook verreweg de grootste grondbezitter van ons land en kon Breda, Geertruidenberg, Oosterhout, Rozendaal, Steenberg, Almonde en Dubbelmonde, Vreeswijk en van der Niervaart en nog vele andere goederen de zijne noemen. Aan zijn beide bastaard-kinderen kon hij echter slechts zoveel vermaken, dat zij voldoende bemiddeld waren om in de adelstand te kunnen leven, maar zijn erfenis ging naar de kinderen van zijn halfbroer Jan, alsof die aan het rijke Polanen niet genoeg hadden.

Maar over hen een volgend keer.

Wmr. 1e kl. F. van Nieuwpoort tijdens surveillance overleden

Op een eenzame polderweg in het district Leiden was op die stralende herfstdag 1 oktober de wachtmeester 1e kl. F. v. Nieuwpoort, ter standplaats Leimuiden, per rijwiel op surveillance. Hij was nog maar enkele honderden meters verwijderd van zijn controlepunt, toen hij plotseling, zonder enige aanwijsbare oorzaak van zijn fiets viel en op de weg bleef liggen. Een achter hem rijdende landbouwer was onmiddellijk bij hem en zag dat de wachtmeester het bewustzijn had verloren. Een toevallig passerende arts poogde nog hulp te verlenen maar het baatte niet meer en de wachtmeester 1e kl. F. van Nieuwpoort overleed ter plaatse. Een paar uur tevoren had hij het groepsbureau bezocht en was opgewekt en ogenschijnlijk in beste welstand weggereden . . . Op 4 oktober 1962 werd Van Nieuwpoort te Leimuiden met korpseer ter aarde besteld. Het erepeloton stond onder leiding van kapitein J. Vermeulen. Zes collega's droegen de kist, die bedekt was met de nationale driekleur. Twee opperwachtmeesters en twee wachtmeesters 1e klasse fungeerden als slippendragers. De belangstelling, zowel uit politie-

kring als van de zijde van de burgerij was groot. Onder meer zagen wij in de stoet de commissaris van politie der gemeente Haarlemmermeer, mr. C. Barends.

Aan de groeve werd achtereenvolgens het woord gevoerd door de commandant van het district Leiden der rijkspolitie, drs. L. J. van der Meulen, alsmede door de burgemeester van de gemeente Leimuiden. Drs. Van der Meulen noemde Van Nieuwpoort een trouw en eerlijk collega, die door de goedheid zijns harten het in het ambtelijk opzicht niet altijd even gemakkelijk heeft gehad. De burgemeester wees er op, dat Van Nieuwpoort zich te Leimuiden opgenomen had gevoeld in de gemeenschap. Voorts herinnerde hij er aan, dat nog al eens een beroep op Van Nieuwpoort werd gedaan voor het verlenen van bemiddelende diensten, waarvoor hij een zekere begaafdheid bezat.

Daarna verwijderden de slippendragers de nationale driekleur en de kist werd langzaam in de groeve neergelaten. Ds. Gijsberts, Nederlands Hervormd predikant te Leimuiden sprak woorden van troost tot de familie. Tot slot sprak een broer van de overledene een dankwoord, waarin hij de hoop uitsprak, dat de echtgenote niet zal worden vergeten, als de dagelijkse zaken en beslommingen hun loop weer hebben hernomen.

Een goed mens, een eerlijk collega is van ons heengegaan.

De kapitein Hulsmans nu D.C. Roermond

De kapitein W. A. Hulsmans, tot voor ongeveer een jaar gedetacheerd bij het Korps Politie Nederlandse Antillen, is door zijn benoeming tot districtscommandant Roermond (per 1 augustus j.l.) teruggekeerd in zijn geboortegewest. De kapitein W. A. Hulsmans werd op 25 april 1922 te Horst geboren. Hij bezocht de H.B.S. te Maastricht en is daarna in 1942 onder de naam Severiens no. 720, letterlijk en figuurlijk ondergedoken en te werk gesteld in de domaniale mijn te Kerkrade, in pijler no. 7, als sleper. Na verloop van enkele maanden werd hij zelfs bevorderd tot postsleperband-machinist. Na de bevrijding op 1 mei 1944 kwam de kapitein

Hulsmans in een administratieve functie bij de gemeentepolitie te Heerlen. Vandaar ging hij in 1947 naar het Rijksinstituut voor opleiding van hogere politie-ambtenaren in Hilversum. In september 1949 werd hij aangesteld als aspirant-officier bij het Korps Rijkspolitie, begin 1951 benoemd tot eerste luitenant. In januari 1955 volgde de bevordering tot kapitein. De kapitein Hulsmans werd in november 1956 gedetacheerd bij het Korps Politie in de Nederlandse Antillen, eerst als toegevoegd inspecteur van de hoofdcommissaris, en naderhand als hoofdinspecteur-chef van de geuniformeerde dienst. Sinds januari 1962 is de kapitein Hulsmans toegevoegd officier in het district Roermond.

De kapitein Hulsmans is ridder in de orde van Vasa, een onderscheiding die hem werd verleend door de Koning van Zweden, en ridder in de orde van de Eikenkroon, verleend door de groothertogin van Luxemburg.

Reuzengat voor woning van Valkenburgs postcommandant gaf vele geheimen prijs

Waar eens de Romeinse praetor heerste woont nu de wachtmeester 1e kl. G. Dorrestein

Voor dit artikel rechercheerde de adjudant-districtsrechercheur A. van Dommelen te Rijnsburg in de historie.

Oppervlakkig bezien bestaat er geen enkele relatie tussen de Amerikaanse lanceerbasis Cape Canaveral en het (Zuid)Hollandse dorpje Valkenburg in het mondingsgebied van de Oude Rijn, over welker historie wij verleden jaar een artikel publiceerden. Een duikvlucht in de nevelige atmosfeer van tweeduizend jaren — niet minder sensationeel dan de kosmische vlucht van Scott Carpenter — was nodig om die verwantschap te ontdekken en de oude waarheid te bevestigen dat er eigenlijk niets nieuws is onder de zon. Die „terranautische” vlucht werd in twaalf etappes ondernomen door professor dr. A. E. van Giffen en zijn staf van medewerkers en resulteerde in het overweldigend aantal van 20.000 vondsten — mobilae archaeologicae — in het ruïnecomplex van de fortificatiën van Valkenburg ten tijde van het Imperium Romana. Dit jaar zijn voor de twaalfde maal de spaden in de grond gestoken en er werd een „reuzengat” gegraven voor het postbureau van Valken-

burg waarin de wachtmeester 1e kl. G. Dorresteyn de scepter zwaait, op de plaats waar eens de hoogste Romeinse gezagsdrager leefde. In de enorme verscheidenheid van bodemschatten troffen wij de ballistae aan, Romeinse slingerkogels, als specimen van de onverbrekelijke samenhang van oude en nieuwe tijden. Er is immers geen essentieel verschil tussen deze attributen uit het arsenaal van het „Praetorium Agripinae” te Valkenburg aan het begin van onze jaartelling en de ballistische projectielen van Cape Canaveral in het midden der twintigste eeuw.

Van het eerste castellum dat te Valkenburg in 42 na Chr., mede ter voorbereiding van de invasie van Engeland in het daaropvolgende jaar, werd gebouwd, werden bij de twaalfde opgravingscampagne de goed geconserveerde resten van enige manschappenverblijven blootgelegd. Zeer duidelijk is te zien hoe de muren, bestaande uit met leem bestreken vlechtwerken, waren opge-

trokken. Ook de drempels, waarin de deuren met houten pennen scharnierden, zijn met de pennen zeer goed bewaard gebleven.

Van de bijzondere vondsten bij de laatste opgravingscampagne, die momenteel in binnen- en buitenland een massale belangstelling trekt, vermelden wij nog de tabula, een van was vervaardigd schrijftafeltje van de Romeinse legerarts Albano, met talrijke nog niet-geïdentificeerde teksten in cursiefschrift, een beeldje van Isis, de godin der natuurkracht en enkele stukken terrasigillata uit het midden der 4e eeuw. Prof. dr. W. Glasbergen van het instituut voor prae- en protohistorie te Amsterdam, die met de hoogleraren Van Giffen en H. T. Waterbolk uit Groningen deze campagne leidde, kwalificeerde deze laatste vondst als „merkwaardig afval uit de bestuursperiode van Julianus de Afvallige”. Wij hebben ervaren dat de opmerkelijke vondsten van prof. Glasbergen zich niet beperken tot het archeologisch werkterrein. Zij liggen in niet mindere mate in het origineel-humoristische vlak. De professor kruidt zijn wetenschappelijke vertogen met een ruime dosis humor en weet daardoor extra te boeien. De historie van de opgravingen zelf heeft nog meerdere interessante aspecten die wij de lezers niet willen onthouden.

In 1914 maakte professor Van Giffen — de grote man van de grote Drie — een fietstocht van zijn toenmalige woonplaats Oegstgeest naar Valkenburg via Rijnsburg en Katwijk. Hij merkte toen op dat Valkenburg op een heuvel was gelegen en bedacht dat deze hoogte in het mondingsgebied van de oude Rijnstroom wel eens van historische be-

★

De Z.O.-hoek van de werkput met op de voorgrond palen van een zuilengalerij. Daarachter de muurrestanten van een tweetal manschappenverblijven en links in het beeld het funderingsvlak van een wapenkamer.

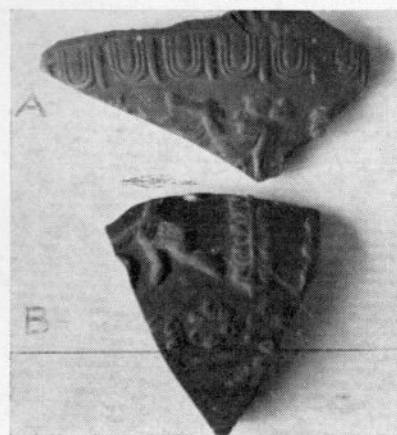
Aan de N.W.-kant van de werkput de woning annex bureau van wmr. 1e kl. G. Dorresteyn, postcommandant van Valkenburg. Als markante bijzonderheid verdient vermelding het feit dat de hoogste gezagsdrager van het Romeinse Valkenburg, de praetor, op dezelfde plaats de scepter zwaaide, hetgeen de geïnteresseerde lezer blijken zal bij nauwkeurige bestudering van de situatietekening van het „Praetorium Agrippinae” (no. 8, april 1961, pag. 6).

★

Een hachelijker avontuur beleefde een andere medewerker toen hij bij een boring in het opgravingssterrein een 10.000-volts kabel van de nabijgelegen militaire vliegbasis doorprikte. Door de gelukkige omstandigheid dat hij klompen droeg overleefde hij dit geval. Als markante bijzonderheid is er dan nog het spectaculair onderzoek van de vermaarde politiedeskundige prof. dr. Van Ledden Hulsebos uit Amsterdam. Deze maakte een nauwgezette studie van resten uit een latrineput van de oude vesting en slaagde erin de belangrijkste ingrediënten van het menu der Romeinse krijgslieden te determineren. De heer Glasbergen noemde deze wetenschappelijke verrichting een archeologisch „snufje”. Valkenburg is door de succesvolle opgravingscampagnes geworden tot een academie voor de archeologische arbeid en heeft daardoor vermaardheid gekregen tot ver over de landsgrenzen.

tekenis kon zijn. Dit denkbeeld intrigeerde hem zozeer dat hij een bezoek bracht aan de timmerman W. Oosterlee te Valkenburg, deze zijn vermoedens mededeelde en verzocht hem te laten weten wanneer enig graafwerk in de bodem zou worden uitgevoerd dat de theorieën zou kunnen bevestigen. Hij liet gemakshalve een briefkaart met zijn adres bij de timmerman achter. Deze kaart werd kort nadien teruggestuurd met de mededeling dat men bij graafwerk voor nieuwbouw op brokstukken van een oude muur was gestuit. Men kan zich de voldoening van de professor voorstellen toen bij het naarstig ingesteld onderzoek bleek dat het hier muurresten betrof van een Romeins castellum. De vesting kon in een later stadium worden geïdentificeerd als het „Praetorium Agrippinae”, zesde in de rij van zeven castella op Valkenburg's grondgebied, eertijds het belangrijkste bastion in de gordel van Romeinse vestingwerken aan de Rijn. De opgravingscampagnes, door deze opzienbarende ontdekking ingeluid, hebben in de loop der jaren niet slechts archeologische verrassingen opgeleverd. Een medewerker van professor Van Giffen in de beginperiode, dr. Glazema, spoedde zich eens met een bepaalde opdracht, op de fiets van zijn vrouw, van Valkenburg naar Leiden. In Rijnsburg landde hij — we kenden toen nog zomers — bij een taverne aan voor een koele drank. De fiets sloot hij af en de sleutel deponeerde hij op het hoofd onder zijn strohoed. Doordat zijn brein, zoals zich verstaan

laat, intensief met archeologische zaken bezig was, kon hij zich, op het punt zijn reis te vervolgen, niet herinneren waar hij het sleuteltje gelaten had. Een uitermate zorgvuldig onderzoek van jas- en broekzakken leverde wel wat onvervalste stukken terra (sigillata) op, doch de sleutel bleef onvindbaar. De tijd drong en ten einde raad zette onze bodemvorsers zijn tocht te voet voort, zijn weerbarstig karretje torsend op de schouder op zoek naar een smid die uitkomst kon brengen. Maar, voor het zover kwam, posteerde de plaatselijk veldwachter, die dit tafereel met grote achterdocht had gadegeslagen, zich op des archeologenweg. Naar verluidt was het de dienaar der wet aan te zien dat hij overtuigd was de hand te zullen leggen op een lid van het struikroversgilde dat in die dagen het platteland nog onveilig placht te maken. Het dient gezegd dat de in ietwat haveloze graversplunje gestoken heer Glazema en de tegenstrevende damesfiets een allermint vertrouwenswekkende aanblik boden. Glazema moest al zijn overredingskracht aanwenden om de veldwachter van z'n goede bedoelingen te overtuigen. Toen dit eindelijk gelukt was trok men broederlijk op naar de dorps-smid die resoluut het slot doorzaagde. De heer Glazema lichtte ten afscheid beleefd de hoed en . . . gelijktijdig kletterde de sleutel voor zijn voeten op het plaveisel. De ogenblikkelijke reactie van Glazema vermeldt de historie niet maar het opgravingswerk te Valkenburg werd met grote verbetering voortgezet!

Terra sigillata uit de „Pax Romana” periode, met A: naaktfiguren van man en vrouw, en B: uitbeelding van oogstbedrijvigheid. De figuren op beide fragmenten zijn op hoogst kunstzinnige wijze uitgevoerd. De pottenbakkerskunst der oude Romeinen is in later eeuwen nimmer geëvenaard.

R.P. Kapel kweekte goodwill in Deurne

Het Korps Rijkspolitie heeft zich niet alleen via een radio-uitzending waarin de Rijkspolitiekapel optrad van zijn meest sympathieke zijde laten horen, maar deed meer om bij te dragen tot een betere verhouding politie-publiek, met name tijdens een tentoonstelling met internationaal karakter, die in Deurne werd gehouden en belangrijk genoeg was om de staatssecretaris van economische zaken, drs. F. J. W. Gijzels per helikopter te doen reizen.

Het aandeel van het Korps Rijkspolitie in het slagen van het programma voor de expositiedagen, was het optreden van de Rijkspolitiekapel en een groep Rijksspeurhondgeleiders. De kapel marcheerde door Deurne en bracht voor het gemeentehuis een serenade aan een groot aantal autoriteiten, waaronder burgemeester mr. F. L. M. Hoebens en meerdere van zijn collega's, de territoriaal-inspecteur in het ressort 's-Hertogenbosch, de kolonel J. F. M. M. Oor. Tijdens de rondgang door Deurne speelde de kapel voor het St. Josephziekenhuis enige marsen en veroverde daarmee de sympathie van patiënten en verplegend personeel. In de kasteeltuin werd een populair concert gegeven dat werd afgewisseld met voortreffelijke demonstraties van de speurhonden. 's Avonds werd een taptoe verzorgd, waarvoor grote belangstelling bestond en die ook werd bijgewoond door de majoor M. de Ruiter, commandant van het district Eindhoven van de Rijkspolitie, diens officier toegevoegd, de kapitein Th. C. G. J. M. Vrijhoef, de officier toegevoegd voor jeugdzaken, mej. Van Beelen en meerdere groepscommandanten. Aldus werd een goede bijdrage geleverd tot een goede verhouding politie-publiek.

raad & daad : instructieve expositie van en over Korps Rijkspolitie

*Na opening door minister Beerman
begint voorlichtingstournee . . .*

In een van de oude, vervelozende ruimten van de oude Alexanderkazerne, die in de tijd van Napoleon in Den Haag werd gesticht, hanteren enige leden van het Korps Rijkspolitie hamer en penseel en onder hun handen groeien de onderdelen voor een moderne, voorlichtende expositie over het werk van het Korps, die een belangrijke bijdrage kan leveren tot een beter begrip en derhalve een betere verhouding tussen politie en publiek. Deze tentoonstelling „Raad en daad” zal om te beginnen in vele plaatsen in Zuid-Holland en Zeeland rondreizen, daarna wellicht ook in andere gewesten en het geheel is derhalve van grote importantie. De tentoonstelling, waarvan de territoriaal inspecteur in het ressort 's-Gravenhage, de kolonel W. de Gast, de auctor intellectualis is, zal op 27 november te Vooreschoten worden geopend door de minister van justitie mr. A. C. W. Beerman.

In de oude Alexanderkazerne te Den Haag werkt de wmr. te kl. J. J. Verschoore als ervaren bruggen- en wegenbouwer.

Het idee om een reizende expositie over het Korps Rijkspolitie te organiseren ontstond al in december 1960, toen de kolonel De Gast het in gesprekken met een aantal officieren aan de orde stelde. De opzet was het publiek voorlichting te geven, speciaal ten aanzien van de gevaren, die de jeugd bedreigen, zo vertelde de kolonel De Gast ons in een gesprek, waarin hij een overzicht gaf van het ontstaan van deze expositie.

Er werd een maquette gemaakt, die aan de autoriteiten werd getoond om te weten te komen hoe die over de plannen dachten. Het idee voor de tentoonstelling werd volledig door de autoriteiten gesteund. Er kwamen vastere plannen en nieuwe voorstellen op tafel en begin 1961 gaf de minister van justitie toestemming een tentoonstelling in te richten. Het is duidelijk dat de mogelijkheden zo goed mogelijk benut dienen te worden en na een uitvoerige gedachtenwisseling werd de heer Ralph Prins te 's-Gravenhage verzocht een ontwerp te maken. Naar gegevens die door de kolonel De Gast werden verstrekt, werd een verhaal geschreven en een draaiboek gemaakt en zo kwam tenslotte de tentoonstelling „Raad en daad” op papier klaar.

In juni van dit jaar werd in de Alexanderkazerne aan de bouw begonnen. De tentoonstelling heeft de

bedoeling meer bekendheid te geven aan de plaats van de politie in de samenleving en licht voor over de taken en ook over de organisatie van de Rijkspolitie. Belangrijk is ook het preventieve element. Het publiek wordt gewezen op de ruime mogelijkheden om misdrijven en verkeersongevallen te voorkomen, dus op de eigen verantwoordelijkheid, die de samenleving op dit punt heeft. Dit laatste is volslagen begrijpelijk omdat de zorgeloosheid van het publiek de politie veel zorgen en extra werk geeft.

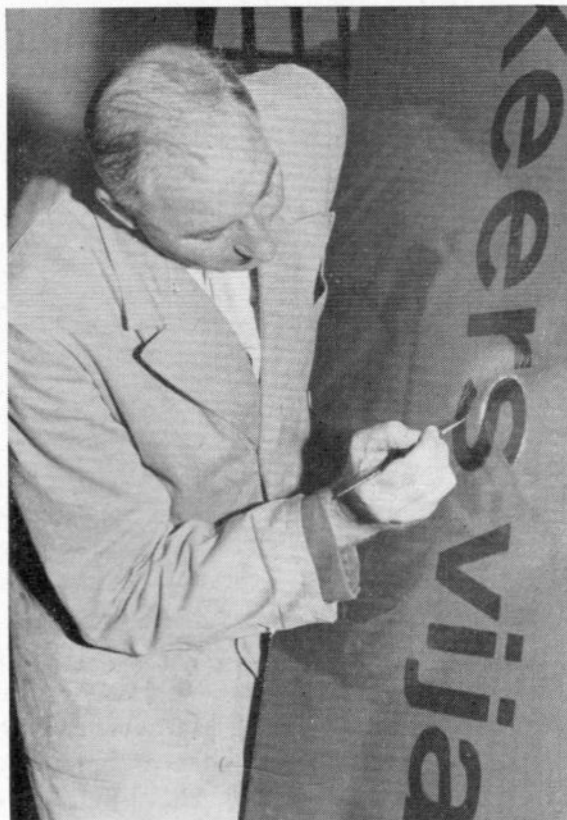
De tentoonstelling is niet in de eerste plaats gericht op de werving, maar zal er ongetwijfeld invloed op hebben. Voordat namelijk een wervingscampagne met succes gevoerd kan worden, dient het publiek te weten wat de politie is, welke eervolle taak de politie-ambtenaar in deze moderne tijd heeft en welke eisen gesteld worden aan een politie-apparaat dat in deze tijd de samenleving in vele opzichten dient, een samenleving, die overigens zelf ook een taak heeft.

De tentoonstelling is dusdanig opgezet dat opbouwen en afbreken betrekkelijk weinig moeite kost en zo is het mogelijk de expositie elke week in een andere gemeente in te richten. Het is de bedoeling dat ook onderwijskrachten met de leerlingen van scholen de tentoonstelling in klasseverband zullen bezoeken, opdat ook de jeugd leert begrijpen dat het politieambt een eervolle en aantrekkelijke taak is.

In de tentoonstelling is een film- en dia-apparaat opgenomen en zo zullen ook speciaal voor de jeugd instructieve films en dia-series worden vertoond, waarin onder meer de verkeersveiligheid en de baldadigheid aan de orde worden gesteld. Op de expositie zal een verkeers-
tafel worden opgesteld die is ingericht naar een plan van de kapitein mr. A. J. Dek, die hierin diverse verkeerssituaties op een tafel samenbracht, namelijk het verkeersplein Ouderijn bij Utrecht, het Buitenhof te 's-Gravenhage en de Oranjesingel in Nijmegen, hetgeen al met al een garantie is voor het instructieve vermogen van deze tafel.

Het moet gezegd dat vele leden van het Korps Rijkspolitie met enthousiasme aan de voorbereidingen voor

★
De wmr. 1e kl.
A. E. van Veen
als decoratieschilder
★

deze tentoonstelling hebben gewerkt en dat bij diverse Korpsleden oude bekwaamheden en talenten weer boven kwamen. De wmr. 1e kl. J. J. den Dekker ontpopte zich als een super-knutselaar, hetgeen tot gevolg had dat hij een zeer belangrijk aandeel in de totstandkoming van de tentoonstelling kreeg. En zagen wij niet bijvoorbeeld de wachmeester 1e kl. J. J. Verschoore bouwen aan de verkeers-
tafel en hanteerde de wachmeester 1e kl. A. E. van Veen niet met grote vaardigheid het penseel van de decoratieschilder. Zo is er van hoog tot laag gewerkt om door de expositie Raad en daad beter begrip te wekken voor de juiste plaats en taak en daarmee voor de juiste waardevolle betekenis van het Korps Rijkspolitie in deze moderne tijd. Duizenden zullen de tentoonstelling zien, duizenden zullen toegevoegd worden aan de geleerden van hen die de politie-ambtenaar hebben leren kennen als een dienaar en niet als een soort wreker. Het betere begrip dat hierdoor wordt gewekt zal van grote waarde blijken omdat en bij de uitoefening van

de politietaak en ten aanzien van de medewerking van het publiek bij voorkoming van misdrijven dat begrip onmisbaar is . . .

R.P. kalender 1963 komt

In 's-Hertogenbosch worden alweer sinds geruime tijd voorbereidingen getroffen voor de uitgave van de nieuwe Rijkspolitiekalender. De commissie die zich al vele jaren beijvert om de kalender te verbeteren en ook aan te passen aan verlangens van de zeer velen die tot de trouwe afnemers zijn gaan behoren, heeft er bij de propaganda ook op gewezen dat niet slechts in kringen van de Rijkspolitie de kalender een begrip is geworden, doch dat de reservisten in toenemende mate vaste afnemers zijn geworden en dat in kringen van de gemeentepolitie een groeiende belangstelling bestaat. Daarin is een stimulans gevonden de uitgave weer te verbeteren bij handhaving van de prijs van f 1,50, waarvoor de kalender bij de T. I. te 's-Hertogenbosch (onder vermelding K 63) besteld kan worden.

Wereldkampioenschap Ploegen in Oost-Flevoland

Moderne R.P.-assistentie op bo zee wekte bewonderi

door de adjudant D. F. A. VAN DEN BERG te Apeldoorn

In Oostelijk Flevoland, enige meters beneden de zeespiegel, werd kort geleden op bijkans maagdelijke grond van de bodem van de vroegere Zuiderzee waarover eens de vissersschepen voeren, het tiende wereldkampioenschap ploegen 1962 gehouden. De Nederlandse organisatoren konden daar met trots de buitenlandse bezoekers op wijzen. Met evenveel trots ontving de winnaar, de Noor Hans O. Sylling, als kampioen de gouden ploeg uit handen van de minister van landbouw en visserij, mr. V. G. M. Marijnen. Sylling had van de 36 deelnemers uit 19 landen de hoogste eer in de wacht gesleept. Niet slechts Hans Sylling, de minister die wees op dit stuk vaderlandse ondernemingsgeest dat de zeebodem dienstbaar maakt, en de organisatoren waren trots, ook de leden van het Korps Rijkspolitie die hebben meegewerkt aan het in goede banen leiden van de enorme verkeersstroom waren het vanwege diverse complimenten, die voor de goede regeling werden gemaakt voor de wijze waarop tienduizenden toeschouwers service werd verleend.

De wereldkampioenschappen ploegen zijn niet zomaar een wild idee van de organisatoren, de gouden ploeg is geen bazarprul. Deze ploeg-Gouden ploeg, lengte 60 centimeter, waarde omstreeks f 20.000,— werd in 1953 aan de organisatie geschonken door de Standard Oil Company. Het is een model van een originele Norfolkploeg, maar dan met de inscriptie „Pax Arva Colat” (moge vrede de akkers bebouwen). Jammergenoeg voor Hans Sylling is de gouden ploeg een wisselprijs, maar dat neemt niet weg dat het winnen er van een grote eer betekent.

Elk jaar nemen ongeveer 1 miljoen ploegers in de gehele wereld deel aan ploegwedstrijden. Per land worden 2 favorieten naar de Wereldkampioenschappen afgevaardigd en zo zullen de Nederlandse ploegers J. H. Burgers uit Zevenbergschenhoek en C. P. de Jager uit Wolphaartsdijk van 8-12 oktober 1963 in Ontario (Canada) gaan deelnemen aan de 11e Wereldploegwedstrijd. Dit illustreert het internationaal contact dat ook door deze wedstrijden wordt bevorderd. Wij zullen ons niet verdiepen in de techniek van het ploegen en de daarmee in verband staande vaktermen, van „kerend effect”, de „aanstor-

Het enorme parkeerterrein (330 x 1000 m) waarop 6000 auto's konden worden geparkeerd.

dem van de ng

ting", de „voorkruin", het „rister" en de „ploegschaar" en „kouter", want uiteraard kan een mens niet overal verstand van hebben.

Politie-maatregelen

Waar we wél verstand van moesten hebben, was het inzicht in de voorbereiding van de te nemen politie-maatregelen. De moeilijkheid zat hierin, dat niemand kon vertellen wat ons te wachten stond.

De „Organisatie" sprak van een raming tussen 20-70.000 bezoekers en van een paar duizend auto's, waarmee de groepscommandant van Elburg, de adjudant P. Blom, als verantwoordelijke man, voor een niet te onderschatten probleem werd gezet, omdat de gehele raming op losse schroeven stond en feitelijk een slag in de lucht was. In zijn schaduw heb ik, als zijn vleugel-adjudant, aan de gehele voorbereiding medegewerkt en uiteindelijk het feitelijke gebeuren in zijn totaliteit medegemaakt en als ik er nu over schrijf, doe ik dat niet als functie van Commandant der Verkeersgroep, maar als (toevallig) correspondent van het Korpsblad.

Verkeerslichten

De storm brak los. Wij waren op al-

Wachtmeester 1e kl. J. Quist van de Groep Elburg, die zich gedurende het evenement als „omroeper van allure" ontpopte. Naast de wagen staat de Opper (van dienst) Krikke, eveneens uit Elburg.

les voorbereid. De verschillende posten waren uitgezet; de verplaatsbare verkeerslichten op de kardinale knelpunten werkten met de regelmaat van een klok; het mobiele relaisstation, nabij het wedstrijdterrein opgesteld, was in de lucht. Een onafgebroken stroom van bumper aan bumper rijdende auto's reed van 9.30-12.30 uur, vanaf de ringdijk rond de nieuwe polder over de enige toegangsweg naar de wedstrijd. Auto's uit alle delen van Nederland en alle delen van de wereld. En daar tussendoor een groot aantal autobussen uit binnen- en buitenland. Automobilisten die zo gemakkelijk de weg vonden en zo vlót reageer-

den op het wisselende groen, geel en rood van de onvolprezen Trawia's, die juist op deze dagen door „vriend en vijand" werden geprezen, omdat zij zo doelmatig werkten en op zulk een grote afstand duidelijk zichtbaar waren. „Onzienbarende stoplichten in deze vlakte" lazen wij in een krant. Inderdaad en door de inzet van 4 Trawia's, kon veel mankracht worden bespaard, die zo goed van pas kwam op punten, waar de bedding door de enorme druk van de aanzwellende verkeersstroom dreigde te bezwijken. Ons devies was: Het hoofd koel, de voeten droog". En het gelukte natuurlijk alles in goede banen te leiden en de

zaak in handen te houden. En de boer, hij ploegde voort, ook al liepen de enorme grote parkeerterreinen systematisch vol.

Pluim voor Rijkspolitie

In het „Nieuwe Kamper Dagblad” lazen wij:

„Wie zonder twijfel een pluim verdient heeft voor uitstekend georganiseerd werk tijdens de Wereldploegwedstrijden nabij Dronten is de Rijkspolitie. Met vijftig manschappen en goed geoutilleerd materieel, had de Rijkspolitie, zowel gisteren als vandaag de grote verkeersstroom door Nederlands jongste polder, volkomen en stevig in de hand. Hierdoor was de kans op verkeersongevallen nagenoeg uitgesloten. Opvallend en prettig aandoend was de correctheid en de rustige vriendelijkheid waarmede werd opgetreden.”

Het is van boven uit een prachtig gezicht met al die duizenden geparkeerde auto's, meldde het Rijkspolitie-vliegtuig, dat even boven het terrein kwam neuzen. Overigens een zeer gewaardeerd bezoek, van één onzer jongste diensten.

Mobiel relaisstation

Maar bij het Korps heeft men méér pijlen op de boog. Dat bleek wel toen wij kennis maakten met het mobiele relaisstation, dat verbinding had met in totaal 17 vaste en mobiele posten, die daar in verband met het evenement opereerden. De „Centrale Politiepost Ketelweg” stond op deze wijze in doorlopend contact met alle Politie-ambtenaren,

Eén der Trawia-verkeerslichten op een kruispunt in de toevoerweg naar het parkeerterrein, midden in de vlakke polder.
„Opzienbarende stoplichten, in deze vlakke”, schreef men.

die soms op verre, afgelegen plaatsen zich gesteund wisten door deze verbinding met „het Commando”. Maar ook de leiding had een overzicht van alles wat er in een wijde kring gebeurde en zo wist men vrijwel direct dat een surveillerende auto-patrouille van de assisterende Verkeersgroep Apeldoorn, twee stropers met geweren en een flinke buit fazanten had gegrepen, die daarna ter verdere afdoening werden overgegeven aan de Groep Elburg. Zo wist men ook direct dat de Minister in aantocht was. — Zo wist men direct waar de knelpunten lagen. — En zo ging het de gehele dag door. Er bestond een „innig” mobilifoonverkeer in een gesloten circuit op kanaal 32, waarvan geen enkele centralepost last heeft gehad. Iedereen was er enthousiast over. Er gingen zelfs van de groep Elburg stemmen op, dat zo'n Politieverbin-

ding constant de 54.000 ha grote polder zou moeten bestrijken, maar dat zal wel tot de vrome wensen blijven behoren. Een „omroeper” hebben ze overigens in Elburg wél; want zonder alle anderen tekort te doen, die zich tijdens deze Wereldkampioenschappen verdienstelijk hebben gemaakt, moet toch de wachmeester 1e kl. J. Quist van de groep Elburg genoemd worden, die op voorbeeldige wijze met strakke hand en vaste lijn, op de twee dagen dat het relaisstation in werking was, vlot en duidelijk, als schakel tussen het relaisstation en de verschillende posten heeft gediend. Als er één man het hoofd koel heeft gehouden, dan is hij het wel.

Dat hebben wij in Oost-Flevoland ervaren en wij hebben er ons voordeel mede kunnen doen. Maar . . . daar waar nieuw land uit water is geboren; waar men met de modernste machines tot topprestaties komt; waar op één dag 185 ha graan wordt gemaaid, gedorst en vervoerd; waar men alleen maar in het groot denkt; waar zelfs de brievenbesteller al lang met een P.T.T.-auto rijdt om in dat uitgestrekte gebied zijn „post” te bezorgen, dáár zag ik de Rijkspolitie van Oost-Flevoland nog op bromfietsen door die onafzienbare, koude, winderige, soms glibberige poldervlakte rijden.

Daar zou men wat van gaan denken, als men niet wist dat er reeds geruime tijd geleden „G.S.A.'s” waren toegezegd. Wie weet, komen deze voertuigen, waarom men zo dringend verlegen zit, nog vóór het invallen van de a.s. winter in Oost-Flevoland aan.

Een juist gereedgekomen, maar nog niet voor het verkeer opengestelde tweede rijbaan tussen Roggebotsluis en Dronten, diende als parkeerplaats voor de reeks van autobussen uit alle delen van Europa.

Ressort Den Haag opnieuw zwemkampioen

door opperwachmeester J. J. H. VAN AERSEN te Nijmegen

Aan kapitein Ittman („bijna majoor”, zoals de generaal bij de prijsuitreiking geestig opmerkte) heeft het niet gelegen, dat het ressort Groningen bij de zwemkampioenschappen van de Rijkspolitie opnieuw Den Haag vóór moest laten gaan. Deze sportieve districtscommandant was zijn teamgenoten uitstekend voorgegaan, door op 31 oktober in het Apeldoorns Sportfondsenbad het openingsnummer, de 50 m schoolslag, in de tijd van 41.4 sec. te winnen. Het team werd erdoor geïnspireerd, want toen na vijf onderdelen de tussenstand werd opgemaakt, bleken de noordelijken de favoriete Hagenaars geen duimbreed te hebben toegegeven. Op de nummers 50 en 100 m schoolslag, 50 m borsterawl en 3 x 50 m wissel­slag, hadden beide ressorts 36 punten verzameld. Den Haag liep vervolgens op de 100 m borsterawl 5 punten uit, maar Groningen werkte bij het popduiken de achterstand prompt weg, 51-51, om daarna zelfs via het „gekleed zwemmen” op zijn beurt één punt voorsprong te nemen 57-56. Tegen het geweld, dat het Haagse trio Van Zijl-v. d. Berg-Spruit daarna in de slotestafettennummers ontketende, bleek Groningen tenslotte echter niet opgewassen, zodat Den Haag uiteindelijk met 79 tegen 66 punten zijn titel kon prolongeren. De nederlaag van Groningen is echter bijzonder eervol.

Ondergeschikte rol

Dat de overige ressorts in deze „machtsstrijd” een ondergeschikte rol kregen te vervullen, is duidelijk. Desondanks verdedigden de zwemmers van deze teams zich hardnekkig en met inzet van alle krachten. Amsterdam werd met 55 punten goede derde, terwijl Den Bosch met 34 punten op de vierde plaats beslag legde. Met

10 punten eindigde Arnhem op de laatste plaats. En waar was (wederom) de Rijkspolitie te Water? . . .

Prijsuitreiking

Direct na afloop van de wedstrijden werden de prijzen uitgereikt door de Algemeen Inspecteur van het Korps, de generaal J. Gerritsen. Alvorens hiertoe over te gaan, sprak deze een kort woord. Hij zei onder meer, zwemwedstrijden vooral voor de Rijkspolitie zeer belangrijk te vinden. Het verheugde hem, nu ook eens een prijs aan een officier te kunnen uitreiken en hij sprak verder de hoop uit, dat meerdere officieren het voorbeeld van kapitein Ittman zouden volgen. Hij meende, dat dit ongetwijfeld animerend zou werken op de belangstelling voor de zwemsport. Dat de generaal daarna de „hoofdprijs” met enig chauvinisme aan het vroeger door hem gecommandeerde ressort Den Haag uitreikte, werd hem door de aanwezigen gaarne vergeven. Het was verheugend te constateren, dat zovele officieren van hun belangstelling blijk gaven. Naast de generaal, die praktisch vanaf het begin tot het einde de wedstrijden volgde, merkten we nog op, de territoriaal inspecteur in het ressort Arnhem, de kolonel P. Oom en diens toegevoegd officier, de majoor F. M. C. Offermans. Verder de overste jhr. A. M. C. Mollerus, districtscommandant Apeldoorn; overste W. C. Bijl de Vroe, districtscommandant Doetinchem en majoor E. A. Mackay, districtscommandant Assen. De adjudant „b.d.” J. v. Weert, ere-lid van de N.P.S.B. en ere-voorzitter van de S.R.G.A., mankeerde ook nu weer niet op het appel.

Een ere-salut tenslotte aan de sportvereniging van het ressort Arnhem, die onder leiding van haar voorzitter,

adjudant H. P. Beintema, voor een uitstekende organisatie zorg droeg. *De gedetailleerde uitslag luidt als volgt:*

50 m schoolslag

Naam	Ressort	Tijd
1. Ittman, Groningen		41.1
2. Koedam, Den Bosch		41.5
3. Köhler, Amsterdam		42
4. Van Beek, Amsterdam		42.8
5. Haringa, Groningen		44.1
6. Gijsbertsen, Den Bosch		44.8

50 m borsterawl

1. Raspe, Groningen	29
2. A. Spruit, 's-Gravenhage	31
3. Van der Woude, Amsterdam	34
4. Van Melick, Den Bosch	34.7
5. S. Spruit, 's-Gravenhage	34.8
6. Brouwer, Arnhem	35

50 m rugslag

1. Van de Berg, 's-Gravenhage	38.5
2. Raspe, Groningen	39.1
3. S. Spruit, 's-Gravenhage	41.5
4. Wadners, Den Bosch	43.5
5. Bansema, Groningen	44
6. Schat, Amsterdam	44.6

100 m schoolslag

1. Van Zijl, 's-Gravenhage	1.20.3
2. Köhler, Amsterdam	1.30.7
3. Van Beek, Amsterdam	1.37
4. Slijkhuys, Groningen	1.39.4
5. Ybema, Groningen	1.41
6. Van der Biezen, 's-Gr.hage	1.42.9

3 x 50 m wissel­slag estafette

1. 's-Gravenhage	1.49.8
2. Groningen	1.56.9
3. Amsterdam	2.01.6
4. Arnhem	2.11.2
5. Den Bosch	2.12.3

Popduiken

1. Haringa, Groningen	20
2. Van Melick, Den Bosch	21.1
3. Koning, Groningen	21.3
4. Van der Biezen, 's-Gr.hage	21.9
5. Verhoef, 's-Gravenhage	22.2
6. Botter, Amsterdam	23

100 m borsterawl

1. Van Zijl, 's-Gravenhage	1.07.1
2. Raspe, Groningen	1.12.8
3. Van de Berg, 's-Gr.hage	1.14.8
4. Gardenbroek, Arnhem	1.18
5. Wijnstok, Amsterdam	1.27.2
6. Obbes, Amsterdam	1.38

50 m gekleed zwemmen

(waarvan laatste 15 m met drenkeling)	
1. Haringa, Groningen	0.57.1
2. Botter, Amsterdam	0.59.8
3. Köhler, Amsterdam	1.06
4. Van der Biezen, 's-Gr.hage	1.09
5. Verhoef, 's-Gravenhage	1.12
6. Tuin, Den Bosch	1.31

3 x 25 m wissel­slag persoonlijk

1. Van Zijl, 's-Gravenhage	0.56.4
2. Van de Berg, 's-Gravenhage	1.04
3. Schat, Amsterdam	1.08.7
4. Wijnstok, Amsterdam	1.10.1
5. Wadners, Den Bosch	1.10.2
6. Bansema, Groningen	1.12

5 x 50 m vrije slag estafette

1. 's-Gravenhage	2.47.3
2. Den Bosch	3.03.2
3. Groningen	3.06.3
4. Amsterdam	3.20

Einduitslag

1. Ressort 's-Gravenhage	79 pt.
2. „ Groningen	66 pt.
3. „ Amsterdam	55 pt.
4. „ 's-Hertogenbosch	34 pt.
5. „ Arnhem	10 pt.

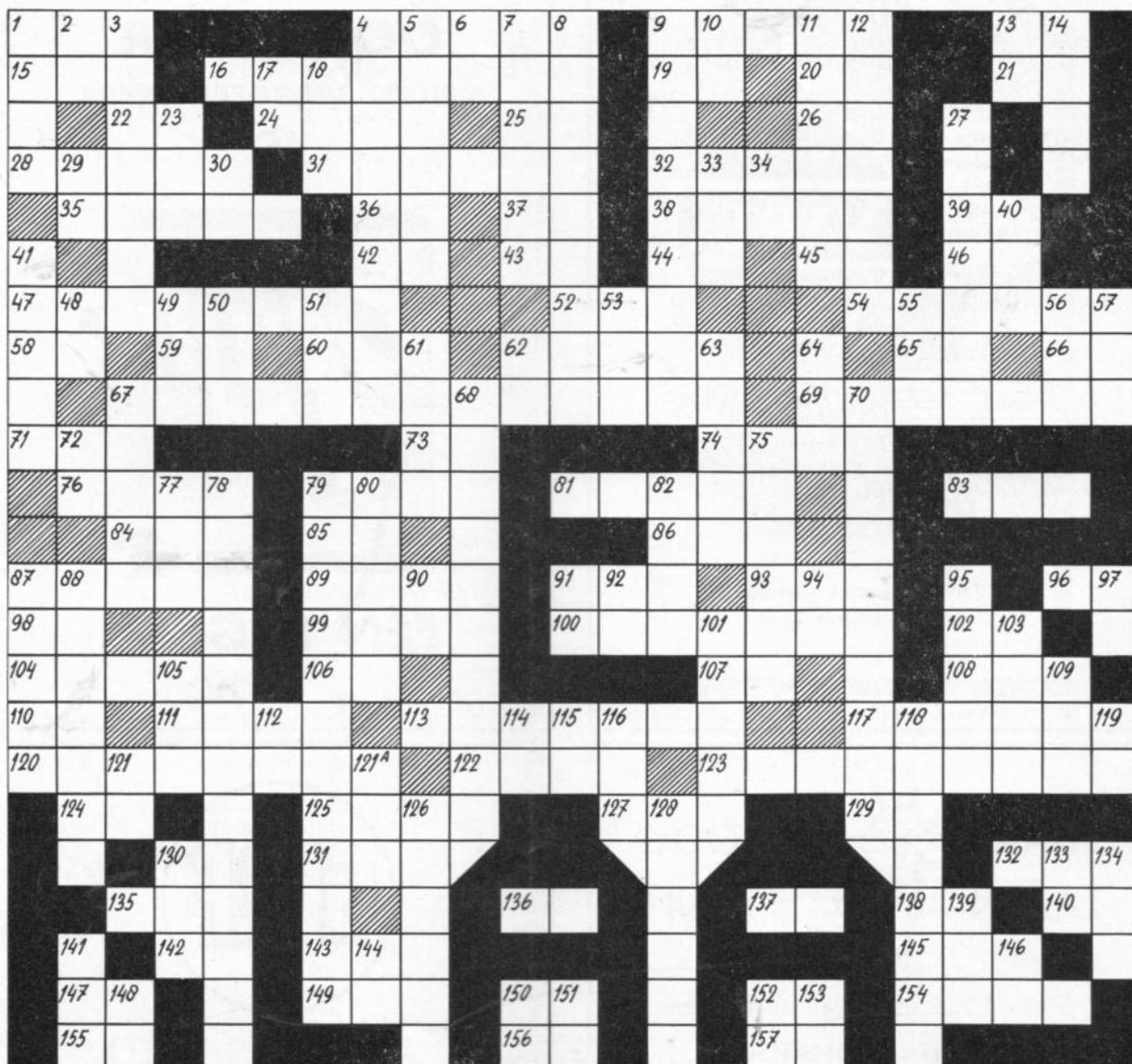
Einduitslag veteranendriekamp

1. Fijnenberg, Den Bosch	3 pt.
2. Bakker, Amsterdam	11 pt.
3. Huntelman, 's-Gravenhage	12 pt.
4. Harmelink, Arnhem	12 pt.
5. Van der Veen, Groningen	13 pt.
6. J. van Veen, Amsterdam	13 pt.
7. Schellinkhout, 's-Gr.hage	20 pt.

. . . . Zet 'm op jongen, dat gebit halen we wel weer boven water . . . .

Sinterklaas vergeet Korpsbladlezers niet !

Voor de vierde maal stelt Sinterklaas de lezers van het Korpsblad in de gelegenheid door middel van een puzzel, mede te dingen naar een extra Sinterklaasverrassing. De redactie wenst u prettige puzzel-uren en veel succes !

Voorwaarden:

1. Iedere deelnemer dient abonnee te zijn op het Korpsblad.
2. Oplossingen dienen uiterlijk 3 december 1962 te worden ingezonden aan het redactie-secretariaat: KORPSBLAD RIJKSPOLITIE, VELPERWEG 142, ARNHEM.
3. Op de linkerbovenhoek van de enveloppe (geen dienst-enveloppe) moet vermeld worden: *Sint* 1962.
4. Verzamelde oplossingen mogen in één enveloppe worden verzonden.
5. Doordrukken of doorslagen worden niet geaccepteerd.

HORIZONTAAL:

1. bijwoord;
4. reuzengestalte;
9. eerste melk v. e. koe;
13. maat;
15. ja (Eng.);
16. rente;
19. klein kind;
20. lidwoord (Fr.);
21. lidwoord;
22. voorzetsel;
24. rivier in Rusland;
25. windrichting;
26. voegwoord;
28. naam en woonplaats van een persoon;
31. gebakken vloertegel;
32. bos afgemaaid graan;
35. muziekterm; breed;
36. titel;
37. stad uit de oudheid;
38. gewricht;
39. soort onderwijs;
42. uitroep;
43. pers. voornaamwoord;
44. zangnoot;
45. gedeelte van Franse ontkenning;
46. bijwoord;
47. houten verhoging;
52. gezamenlijk (afk.);
54. weerklank;
58. heilige;
59. rivier in Friesland;
60. gravure;
62. reeks;
65. voertuig;
66. ambtshalve;
67. het op één lijn stellen;
69. vrije heerlijkheid;
71. gevangenis;
73. bijwoord;
74. puttemmer;
76. golf;
79. ademhalingsorgaan;
81. vis;
83. voegwoord;
84. weest gegroet;
85. voegwoord;
86. op de wijze van;
87. van dun rijshout gemaakt;
89. ver (Grieks);
91. familielid;
93. kloosterlinge;
96. titel;
98. zangnoot;
99. lichaamsdeel;
100. opening;
102. Nederlandse Spoorwegen (afk.);
104. geurigheid;
106. bijwoord;
107. Naamloze Venootschap (Duits);

Veertig dove kinderen werden vrienden van Rijkspolitie

door de opperwachtmeester E. HOEKSTRA te 's-Gravenhage

In het district Doetinchem is de verhouding politie-publiek op unieke wijze bevorderd bij de ontvangst van ongeveer veertig dove kinderen, die een week vakantie op een boerderij in Aalten doorbrachten, doch niet alleen een indruk meenamen van het leven van de landman, maar ook van de functie en betekenis van de rijkspolitie. Het was de bedoeling de kinderen te laten zien hoe de rijkspolitie de verkeersveiligheid bevordert en zo nodig optreedt tegen overtreders, maar daarbij is het niet gebleven.

De T.P.W.'s stonden bij dit bezoek in het middelpunt van de belangstelling, hetgeen overigens geen verwondering behoeft te wekken. De technisch-assistent A. J. Pasman nam een gedeelte van de groep kinderen en enige begeleiders voor zijn rekening, daarbij voor het contact met de kinderen dankbaar gebruik makend van de begeleiding. De wachtmeester 1e kl. W. Bos deed niet voor Pasman onder en belichtte eveneens op deskundige wijze de mogelijkheden van de technische patrouillewagens. Ook hier zorgde één van de begeleiders voor een goede communicatie. De interesse van de kinderen voor de T.P.W. was groot, alhoewel gezegd dient te worden, dat opperwachtmeester M. Udo ook niet over gebrek aan belangstelling te klagen had, toen hij één der solo-motoren aantrapte. De „achter-

sitters” boden zich in zo'n grote getale aan, dat hij op een gegeven moment zitplaats te kort kwam en zich gelukkig prees, dat de waarnemend verkeersgroepscommandant, de opperwachtmeester H. T. A. Offenbergh, tevens een motor met zijspan inzette en tenslotte zelf een BMW-„paardje” besteeg. Een rondrit met een T.P.W. completeerde de „voorlichting”, zodat toen geen der kinderen meer kon zeggen, niet een ritje met een rijkspolitie-motorvoertuig te hebben gemaakt. Een foto van de hele groep „op en om de solo-motoren” was een

waardig besluit van deze demonstratie, die in verband met het buiige weer nog een verlengstukje kreeg in de garages waar een elektronisch apparaat voor snelheidsmeting werd getoond waarvoor bij groot en klein eveneens veel belangstelling bestond. Wie nu gedacht had dat hiermede de zaak was afgelopen, kent adjudant G. van Bruggen niet. Deze had namelijk nog een spectaculaire demonstratie met de verdedigingshond „Max” van de wachtmeester 1e kl. J. Kamphuis op het programma.

(vervolg op pag. 27)

- 108. lidwoord (verouderd)
- 110. Nederland (afk.);
- 111. kellner;
- 113. plaats in Limburg;
- 117. kolfglas;
- 120. stad in Chili;
- 122. wreed heerser;
- 123. duldbaar;
- 124. naam onbekend;
- 125. kleur;
- 127. sprookjesfiguur;
- 129. let wel!
- 130. zangnoot;
- 131. plaats in Nrd.-Brabant;
- 132. niet slim;
- 135. opening;
- 136. zangnoot;
- 137. deel van de bijbel; (136 en 137 vormen samen de aanspreektitel van de jarige bisschop);
- 138. dwarshout;
- 140. familielid;
- 142. voorzetsel;
- 143. ik (Lat.);
- 145. plantje;
- 147. onbep. telwoord;
- 149. ontkenning;
- 152. officier (afk.);
- 154. Arabisch bevelhebber;
- 155. deel van de mast;

- 156. bijwoord;
- 157. produkt van een kip.

VERTICAAL:

- 1. plaats waarvan St. Nicolaas bisschop was;
- 2. rivier in Friesland;
- 3. verhoogde plaats in een vertrek;
- 4. omschrijving;
- 5. redevoering;
- 6. lidwoord (Frans);
- 7. scheikundig element;
- 8. refrein;
- 9. vaderl.lievende geest;
- 10. pers. voornaamwoord;
- 11. zwoegen;
- 12. dineren;
- 13. gedagtekend;
- 14. zin;
- 17. Nederland;
- 18. Trans Europa Expres (afk.);
- 23. roem;
- 27. muziekterm, snel en vrolijk;
- 29. inhoudsmaat;
- 30. soortelijk gew. (afk.);
- 33. plaatsje in Overijssel;

- 34. godsdienst;
- 40. bidt (Lat.);
- 41. stad in Duitsland;
- 48. motorraces;
- 49. watering;
- 50. afhangend velletje;
- 51. dwaas;
- 53. meer in Amerika;
- 55. bloeiwijze;
- 56. gesteente;
- 57. afgemat;
- 61. vuurwapen;
- 62. slag (afk.);
- 63. effen;
- 64. jongensnaam;
- 67. koren;
- 68. kwade bedoelingen veronderstellend;
- 70. rangschikken;
- 72. rivier in Sibirië;
- 75. flink;
- 77. weest gegroet;
- 78. netto-opbrengst van belegging;
- 79. delen van woorden;
- 80. schande;
- 82. manlijke vogel;
- 87. aan de andere zijde;
- 88. binnenkort;
- 90. lidwoord (Fr.);
- 91. bijwoord;

- 92. rivier in Italië;
- 94. niet even;
- 95. persbureau;
- 97. vreemde munt (afk.);
- 101. Italiaans dichter 13e-14e eeuw;
- 103. artistieke poen;
- 105. insect;
- 109. roem;
- 112. en andere (afk.);
- 114. pers. voornaamwoord;
- 115. bijwoord;
- 116. eer;
- 118. medelijden;
- 119. soort verlichting;
- 121. naam onbekend;
- 121a. deel van het hoofd;
- 126. volksverzet;
- 128. gemoedsbeweging;
- 130. vloerbedekking;
- 133. bijwoord;
- 134. model;
- 139. plakmiddel;
- 141. jonge stier;
- 144. pers. voornaamwoord;
- 146. zangnoot;
- 148. zangnoot;
- 150. lidwoord;
- 151. goud (Fr.);
- 152. lidwoord (Fr.);
- 153. Terr. Inspecteur (afk.).

Concours bereden groepen in beeld

Het concours voor bereden groepen, dat kort geleden in Wassenaar werd gehouden, heeft de lezer reeds uitvoerig beschreven gevonden in het oktobernummer van het Korpsblad. De illustraties bleven door tijdnoed achterwege, doch hierbij bieden wij u nog enige beelden aan van dit concours, van succes en pech en van de prijsuitreiking ten overstaan van de Algemeen Inspecteur J. Gerritsen.

Uw R.P. kaart komt

Dezer dagen zal — mede in verband met kerstmis en de jaarwisseling — een speciale R.P.-kaart verschijnen, die wordt uitgegeven door het Korpsblad Rijkspolitie. In tegenstelling tot in voorgaande jaren zal er dit jaar een kaart verschijnen, die speciaal voor het Korps Rijkspolitie is ontworpen door de bekende Haagse tekenaar en ontwerper Ralph Prins. De kaart is — eveneens in tegenstelling tot andere jaren, niet speciaal gericht op kerstmis en de jaarwisseling, doch zal ook voor andere gelegenheden te gebruiken zijn. Ofschoon de uitvoering buitengewoon fraai zal worden, zal de kaart tegen een wat men noemt zeer civiele prijs beschikbaar zijn, zodat het aanbeveling verdient met het aanschaffen van kaarten waarmee verwanten, vrienden en kennissen goede wensen worden gezonden, nog even te wachten, aangezien een speciale representatieve kaart toch altijd meer karakter heeft. In het decembernummer van het Korpsblad vindt u nadere mededelingen en uiteraard kunnen ook nu reeds bestellingen worden gedaan bij het secretariaat van het Korpsblad Rijkspolitie, Velperweg 142, Arnhem. In de kaart is onder meer het Korpsembleem verwerkt.

M.E. oefening in vrije stijl te Eindhoven

De M.E.-pelotons komen doorgaans bijeen om te oefenen, maar dat zulks geen wet van Meden en Perzen is, vernamen wij onder meer uit Eindhoven. Daar trok het M.E.-peloton er een dag op uit volgens een programma van de waarnemend pelotonscommandant, de adjudant C. van Os. De M.E.'ers verschenen wel niet allemaal, maar onder meer leden van de verkeersgroep zorgden voor versterking. Het programma omvatte een bezoek aan de D.A.F.-fabrieken.

Op de legerplaats Oirschot voetballden de M.E.'ers tegen de onderofficieren. Zij waren daarmee op bekend terrein, want het M.E.-peloton oefent steeds op de legerplaats met als resultaat dat er vele prettige contacten zijn ontstaan, die niet verstoord zijn door het feit dat de onderofficieren van de legerplaats nogal wat beter bleken te voetballen en met 9-2 wonnen. De M.E.'ers van Eindhoven zijn enthousiast geworden voor dit soort oefening in vrije stijl, ook al werd die in eigen vrije tijd gehouden.

Kap. Th. Vrijhoef, Eindhoven.

Kolendamp...

U ziet die haard in uw huis waarschijnlijk uitsluitend als uw vriend, zij het dan als een vrij dure, die de hele winter nogal onbescheiden eisen stelt, maar er warmte en sfeer voor teruggeeft. Diezelfde haard kan evenwel uw doodsvijand worden, zonder dat u het merkt. Maar als dat het geval is, dan is dat uw eigen schuld. Laat u geregeld uw haard of kachel nazien, wordt uw schoorsteen geregeld geveegd, zit in de schuif in de kachelpijp eigenlijk wel een uitsparing, zodat nooit de hele pijp kan worden afgesloten. Is die pijp of erger: de schoorsteen niet lek en stelt u de reparatie niet steeds weer uit? Het kan uw leven kosten, evenals zorgeloosheid met de gasslang, een defect gasfornuis, een kapotte geiser of voor automobilisten de gassen uit een defecte uitlaatpijp, waarvan iedereen ogenschijnlijk zou denken, dat het allemaal wel wat meevalt. Sommige mannen zijn in deze zaken nogal laks en het moet gezegd, dat de

kachelpijp of de gasslang ook waar-empelen zaken zijn, waaraan een mens bij de drukten van het dagelijks bestaan niet dagelijks denkt. Toch is het noodzakelijk dat te doen en als de man het vergeet (het zij hem hierbij vergeven) dan zullen wij vrouwen er toch aan moeten denken. Soms zeggen we dat we kolendamp ruiken, en we zetten het raam open. Maar, kolendamp is niet te ruiken, niet te zien en niet te proeven. Kolendamp of beter: koolmonoxyde is een sluipmoordenaar, die jaarlijks vele slachtoffers eist omdat zorgeloosheid hem de kans gaf. Er zijn voorbeelden te over van die slordigheid. Er zijn tientallen mensen, die de schoorsteen pas laten vegen als die bijna helemaal verstopt zit en de haard of de kachel niet meer willen branden. Er is het voorbeeld van de arts die wist dat de uitlaatpijp van zijn auto niet in orde was, maar dacht dat het zo'n vaart niet zou lopen en pas begreep dat hij ongelijk had, toen hij in het ziekenhuis

(toevallig) bijkwam uit een langdurige bewusteloosheid. Zo is het ook met uw schoorsteen: een lek, slechte trek, een vogelnest of vervuiling, kunnen koolmonoxyde in uw huis brengen. Wij krijgen hoofdpijn, worden duizelig, krijgen oorsuizingen, worden misselijk en slaperig maar soms denken we nog nietsens aan kolendamp. Het is bepaald niet zo dat er „vrachten” koolmonoxyde nodig zijn om ons leven in gevaar te brengen. Wij voelen ons al ziek

Voor Moeder

wanneer ons bloed eenvijftigste procent koolmonoxyde bevat, een twintigste procent is gevaarlijk en één procent dodelijk. Het is niet alleen de haard die onze vijand kan worden. Voor het gasfornuis of de geiser die op stadsgas branden geldt hetzelfde, voor uitlaatpijpen van auto's eveneens en zelfs petroleumvergassers kunnen koolmonoxyde verwekken. Elk jaar staan er in de kranten geregeld berichten over mensen die het s'achtoffer werden van kolendampvergiftiging. Sommigen worden naar een ziekenhuis gebracht maar kunnen ook dan dikwijls niet meer worden gered. Bovendien kan deze vergiftiging, ook al brengen we het leven er af, ook andere ernstige gevolgen, bijvoorbeeld beschadiging van de hersenen tot gevolg hebben.

Koolmonoxyde is niet te meten, we kunnen alleen door zorgvuldigheid pogen de vorming van deze giftige stof in ons huis te voorkomen. Daarom is het beter, dat versleten gasstel weg te doen, die gebarssten gasslang te vervangen door een veiligheids slang, geen geiser zonder afvoer naar buiten in een kleine ruimte te hangen, elk jaar de pijpen en de haard te laten nazien. En als u in de kamer zit en opeens hoofdpijn krijgt ga dan bij de mogelijke oorzaken ook even na of er misschien door de haard of kachel of door een van de gastoestellen in huis sprake kan zijn van koolmonoxyde. Op die manier zorgen wij er voor dat de namen van ons en de onzen niet in die nare kranteberichten voorkomen.

Marianne.

Niet vergeten !

In de avond van 22 december 1961 botste de opperwachtmeester C. R. van Andel, postcommandant te Sint Philipsland met zijn auto in volle vaart op een tegenligger. Bij hem in de auto zaten zijn 8-jarig zoontje en 11-jarig dochttertje. Het dochttertje was vrijwel op slag dood; Van Andel en zijn zoontje werden zwaar gewond. Slechts enkele dagen later overleed Van Andel.

Op 18 augustus schonk mevrouw Van Andel het leven aan een welgeschapen zoon. Het district Middelburg reageerde spontaan en in korte tijd werd een flink bedrag bijelkaar gebracht en kon de districtscommandant, de overste A. J. van Thiel, in gezelschap van enige personeelsleden dit bedrag met een boeket bloemen aan mevrouw Van Andel overhandigen.

Kees en Koos op stroperjacht (I)

Het leven van Kees en Koos rolde van de ene dag in de andere, zonder dat er veel bijzonders gebeurde. Ze reden met hun zeepkist door de straat en Boef holde er met zijn staart omhoog blij achteraan. Soms beet hij Kees of Koos speels in zijn schoen. Op school gebeurde ook niet veel bijzonders. Meester stopte kalm zijn pijp, zoals de jongens dat al

en Kind

jaren van hem gezien hadden. Hij liet die pijp ook weer uitgaan van verbazing als Kees stijf en strak volhield, dat de Kaninefaten eigenlijk kaninevraten heetten omdat ze altijd konijnen aten en als Koos zei dat een vat van honderd liter, waar elk uur door een lekje een halve liter uit liep, nooit leegraakte omdat er na drie uur een vuiltje voor het gaatje kwam . . .

Vóór de jongens er eigenlijk erg in hadden, was het herfstvakantie. En het was vader, die daar een verrassing voor had.

„Jongens,” zei hij op een ochtend, „we gaan in de herfstvakantie naar Drente, vier dagen in een huisje in het bos” . . .

De jongens waren wild van enthousiasme. „We gaan fijn rovertje spelen,” zei Koos.

„Welnee joh, we gaan op stroperjacht,” opperde Kees.

„Jij komt later vast bij de politie,” lachte vader en die kon daar best eens gelijk in hebben . . .

Er stonden meer huisjes in het bos bij Dwingelloo, wel vijftig, ontdekten de jongens. En een meneer met een baard was de baas. Die had het voor het zeggen, die kon je vertellen wat mocht en wat niet. Nou ja, dat deed hij niet, want eigenlijk mocht alles in het vakantiecentrum. De jongens zwierven rond door de bossen en rond de huisjes. Er was behalve het huisje waarin zij woonden nog maar een huisje bewoond. En dan stond er nog een houten schuur, gebouwd van allemaal boomstammetjes. Daar zaten 's zomers altijd padvindders in.

Het terrein was zo groot, dat de

jongens pas tegen de avond van de eerste dag die oude schuur zagen. „Daar gaan we even in,” riep Koos en hij wilde er heen rennen. Maar, Kees hield hem terug.

„Wacht even,” zei hij „ik dacht dat ik die deur zag bewegen. Het werd al schemerdonker en de jongens tuurden zich de ogen uit het hoofd. Juist toen ze toch maar naar de schuur wilden gaan omdat ze dachten dat het maar verbeelding was dat Kees wat had gezien, grepen ze elkaar tegelijkertijd bij de arm. Ze zagen een man uit de schuur komen, die in hun richting kwam. Snel doken ze weg achter een paar struiken en Koos trilde van angst dat de man hen zou zien. Hij hield Kees vast, die zich groot hield en niets liet merken. De man ging hen met trage, sluipende pas voorbij. In zijn hand droeg hij een aantal rondgebogen stukken ijzerdraad. Toen verdween hij tussen de bomen.

„Nou, wat heb ik je gezegd, ik heb gezegd dat we op stroperjacht gaan en hier heb je het.”

„Was dat dan een stroper?“, vroeg Koos ongelovig.

„Ach joh, je hebt die stukken draad toch wel gezien, die hij in zijn hand droeg. En als je nou 's een keer goed geluisterd hebt naar de verhalen, die vader over stropers heeft verteld, dan zou je weten dat dat strikken zijn. We moeten direct vader waarschuwen.”

En dat deden de jongens. Hijgend en volkomen buiten adem kwamen ze het huisje binnenrennen. „Vader, vader we hebben . . .” hijgden ze.

En vader grapte: „Vader, moeder, eh, de beer is los . . .”

„Nee,” riep Kees, „een stroper!”

Vader kwam al overeind uit een luie stoel. Moeder zei: „Ik dacht dat je een paar vrije dagen had, maar er zijn altijd mensen, die het niet kunnen laten.”

„Je hebt helemaal gelijk,” antwoordde vader lachend, „ik heb vrij maar ik kan het niet laten. Ik zal opperwachtmeester Elzinga bellen.”

En zo gebeurde het. Vanuit het huis van de kampbeheerder belde vader zijn collega, die tien minuten later al op een ronkende motor kwam aanrijden over de zandweg. Het was

al helemaal donker geworden. In het huis van de kampbeheerder, die trouwens niet thuis was, maar wiens vrouw zei, dat hij elk ogenblik kon terugkomen, bespraken ze nog even wat de jongens gezien hadden.

„Het was een lange man met blond haar,” zei Kees.

„Juist,” zei de opper, „het kon Manus van Annechien wel wezen, want die heeft juist een paar weken gezeten wegens stroperij, maar hij kan het niet laten. En, als hij het is, weet ik vermoedelijk wel waar hij zit: in het bos aan deze kant van de Davidsplassen, daar heeft de jacht-opziener van de week nog drie strikken gevonden. Maar hij is nu met vakantie, dus gaan wij er samen maar op uit.”

„Nou jongens,” zei vader, „gaan jullie dan maar naar huis, wij komen straks wel.”

Maar dat waren de jongens niet van plan. Ze zeurden net zo lang tot opper Elzinga zei: „Nou ja, ze kunnen eigenlijk ook best mee, als ze maar heel stilletjes achter ons aankomen, dan kunnen ze niet veel bederven. Kunnen jullie wel sluipen jongens,” vroeg de opper.

„Nou en of,” antwoordden Kees en Koos op hetzelfde ogenblik.

„Dat is dan in orde,” verklaarde de opperwachtmeester nog. Maar bij de deur draaide hij zich nog eens om. Hij prikte met zijn wijsvinger naar Kees en Koos en zei met gedempte stem: „Uitkijken hoor. En, als jullie soms opeens aan je haar getrokken worden, dan zijn dat de witte wijven.”

„Witte wijven?” vroeg Kees.

„Ja,” zei de opper geheimzinnig en in zijn ogen twinkelden pretlichtjes, „witte spookachtige gestalten, die als het nog maar net donker geworden is opstijgen uit de Davidsplassen. Soms hoor je ze gillen, soms ook komen ze stiekem achter je en trekken ze aan je haren.”

„Haha, dat zal wel,” grinnikte Kees, „maar wij zijn niet bang voor spoken, want die bestaan niet.” En Koos lachte ook, toen hij zijn vader zag knipogen. Zo trokken ze achter de opperwachtmeester en vader aan het donkere bos in, op zoek naar de stroper . . .

DE WERELD

VAN MAAND TOT MAAND

Internationale politiek is een aangelegenheid voor staatslieden met sterke zenuwen. Berlijn, Cuba en Laos zijn problemen die allesbehalve gunstig uitwerken op de gemoedsrust. En deze problemen drijven niet zonder meer voorbij. Ze houden de staatslieden voortdurend bezig en eisen steeds weer een plaatsbepaling.

Wij allen zijn bij de grote internationale problematiek betrokken. Berlijn, Cuba en Laos kunnen letterlijk en direkt, van invloed zijn op ons wel en wee. Een ieder zal er direct mee instemmen wanneer wij beweren dat Berlijn onmiddellijk ons bestaan raakt.

De Sowjets hebben nog steeds dezelfde bedoelingen: geheel Berlijn in te lijven in het communistische machtsbereik. De heren in het Kremlin staan ons heel welwillend een bepaalde marge van vrijheid toe, door ons de keus te laten Berlijn op te nemen in het communistische blok — met alle gevolgen van dien, er is niet veel voor nodig om zich te realiseren wat zulks betekent — of West-Berlijn de status van vrije stad te verlenen. In dit laatste geval verdwijnt Berlijn niet direct achter het ijzere gordijn, maar langs de weg van de geleidelijkheid.

Een vrije stad West-Berlijn is in de Sowjet-opvattingen slechts denkbaar als de stad valt binnen het volledige machtsbereik van de Oost-Duitse partijbaas, Walter Ulbricht, en zijn jagers op mensen; lieden die geheel gemanipuleerd worden door Moskou.

Onder deze voorwaarden is „vrij” iets dat met onze voorstelling van zaken omtrent dit begrip, in de verste verte niets meer te maken heeft. Het bewijs voor deze stelling komt van de andere zijde der aarde, uit Zuidoost-Azië.

23 juli van dit jaar is te Genève een overeenkomst getekend tussen de ministers van buitenlandse zaken van 14 landen (vertegenwoordigd waren Westerse, neutrale en communistische staten) die een einde bedoelde te maken aan de burgerkrijg tussen communisten en anti-communisten in Laos en tevens diende te voorkomen dat de brand in dit koninkrijk zou overslaan naar geheel Zuidoost-Azië. De ondertekenaars van dit verdrag aanvaardden de verplichting, zich te onthouden van inmenging, in welke vorm dan ook, in de binnenlandse aangelegenheden van Laos en alle vreemde troepen — ongeveer 10.000 Noord-Vietnamezen strijdend aan communistische zijde en 1000 Amerikaanse adviseurs in het andere kamp — uit het land terug te trekken.

President Kennedy en Chroestsjow hebben het bereikte akkoord van uitermate groot belang

genoemd voor de handhaving en bevordering van de wereldvrede. De Russische leider riep zelfs op tot een onwrikbare uitvoering van de overeenkomst.

Tot dusver hebben alleen de Amerikanen zich loyale verdragspartners getoond. Van communistische zijde zijn er slechts enkele tientallen communistische Noord-Vietnamezen naar hun legerplaatsen in Noord-Vietnam teruggestuurd. Het ziet er dus naar uit dat van communistische zijde het akkoord van Genève niet uitgevoerd zal worden. Evenmin zijn er aanwijzingen dat de communisten hun houding zullen veranderen. Integendeel. Nadat de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, zich in het particuliere gesprek met zijn Russische ambtgenoot, Gromyko, had beklagd over de kennelijke tegenzin van de communistische verdragspartners het akkoord van Genève uit te voeren, gingen de Russische dagbladen zich te buiten aan beschuldigingen welke de Amerikaanse beweringen precies omkeerden. De Russische bladen ondersteunen die beschuldigingen niet met verwijzingen naar de situatie in Laos, neen, zij geven aan het verdrag van Genève een nieuwe, en in hoge mate onjuiste, interpretatie door van de Amerikaanse regering te eisen, dat zij haar adviseurs uit Laos niet overbrengt naar Zuid-Vietnam en Thailand, maar regelrecht naar bases in de Verenigde Staten. Bovendien wijzen commentaren lichte van Laos niet gegarandeerd kunnen worden de Sowjet-pers er op, dat de vrede en neutraliteit zolang Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam en Thailand verblijven.

In het akkoord van Genève worden de verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen nauwkeurig vastgesteld. Niettemin willen de communisten de overeenkomst uitbreiden tot aangelegenheden welke in het akkoord in het geheel niet worden genoemd. Onder het mom van een compromis inzake Laos, willen de communisten toch datgene bereiken waaraan ze in Laos door middel van de burgeroorlog reeds begonnen waren: de beheersing van Zuidoost-Azië. De communistische verdragsmethodiek is duidelijk. Ieder compromis met het Westen is geen eindpunt, een oplossing voor onze moeilijkheden, maar slechts een begin van een volgende etappe op de weg naar het communistische doel. Overgebracht op het huidige spanningsveld tussen Oost en West in Europa, betekent dit, dat het door de Sowjets aangeboden compromis van een „vrije” stad West-Berlijn onherroepelijk zal leiden tot het verlies van de vrijheid juist in de „vrijstad” West-Berlijn. Het spreekt wel vanzelf dat verdere implicaties voor het Westen dan evenmin achterwege zullen blijven.

Vrienden van de Rijkspolitie

(vervolg van pag. 21)

„Een fel hondje” vonden de toeschouwers, doch wachmeester Kamp-huis zei: „Hoe feller, hoe liever ik het heb!” Mijns inziens maakte dit het niet aantrekkelijker om de plaats van pakwerker, wachmeester 1e kl. A. H. Vredegoor, in te nemen, waar-toe de liefhebberij bij de toeschou-wers toch al niet erg groot was.

Die Max kon er wat mee en hij liet ten bewijze daarvan de sporen achter op de behoorlijk beschermde pols van wachmeester Vredegoor, die het be-komen letsel overigens bagatelliseer-de, doch niettemin voor de toeschou-wers de held van de dag bleef.

Op de terugweg van Doetinchem naar Aalten bleek de begeleiders overduidelijk, dat hun pupillen ter-dege genoten hadden en dat deze excursie zeer wel aan zijn doel be-antwoord had, n.l. het opvoeren van de kennis en de ervaring van deze dove kinderen.

Van de andere kant bekeken, mogen wij gerust zeggen, dat hier sprake was van een geslaagde poging van de rijkspolitie om de afstand „politie-publiek” te overbruggen, weshalve door beide partijen met voldoening kan worden teruggezien op dit voor de kinderen zo leerrijke evenement.

Derde cursus administratie start deze maand

Dezer dagen begint de derde cursus administratie Korps Rijkspolitie, die speciaal van betekenis is met betrekking tot de postbehandeling en archief-verzorging. In 1959 is de werkgroep administratie Korps Rijkspolitie begon-nen met het geven van cursussen en nu begint andermaal een aantal leden van het Korps aan de mondelinge en schriftelijke lessen en vervolgens aan de praktijk-stage, dat alles om het speciale getuigschrift. Bij de tweede cur-sus waren er 113 deelnemers, hoofdzakelijk afkomstig van de landdienst. Daarvan waren 102 deelnemers toegelaten tot de schriftelijke test, waaraan er evenwel tenslotte 92 deelnamen. Voor het getuigschrift slaagden 86 deel-nemers, namelijk de volgende:

Cursuscentrum ARNHEM:

Owmrs. F. v. Vugt, K. H. F. v. Ditshuizen en J. v. Kuyk, Bur. T. I. Arnhem; Wmr. 1e kl. W. Zonnenberg, Staf District Zwolle; Owmr. J. H. A. Breurkens, Staf District Nijmegen; Wmrs. 1e kl. A. H. Dijkers en H. ten Dam, Groep Rijssen; H. A. Runhaar en J. B. Lucassen, Groep Borne; J. W. Masselink en B. A. de Haan, Groep Voorst; P. Vogelzang en A. E. Bosch, Groep Hattem; J. Baars, Groep Geldermalsen; Adjudant C. J. van Overbeeke, Gr.cdt. Gel-dermalsen; Wmrs. 1e kl. J. D. Loor, Groep Groesbeek; G. J. J. Pauw, Groep Doesburg; Owmr. R. Zelle en wmr. 1e kl. K. W. de Oude, Groep Dalfsen; Owmr. H. J. van Essen en wmr. 1e kl. J. Kingma, Groep Wijhe; Wmr. 1e kl. L. Klement, Groep Wisch; Owmrs. L. de Visser, Groep Wierden; J. H. Keizer, Groep Didam.

Cursuscentrum GRONINGEN:

Wmrs. 1e kl. J. v. d. Arend, G. Zijlstra en Schrijver A. H. L. Verbrugge, Bur. T. I. Groningen; Owmr. H. v. d. Woude, Staf District Heerenveen (vrijgesteld van schrift. test i.v.m. behalen S.O.D.-diploma); Wmrs. 1e kl. P. Kuindersma, Staf District Leeuwarden; H. Rutgers, Groep Bedum; K. Koning en D. H. Scholtens, Groep Appingedam; H. R. J. H. Blomberg, Groep Bellingwoide; J. Timmer en Owmr. J. A. Sanderus, Groep Roden; Wmrs. 1e kl. W. J. Don-dorff, Groep Borger; H. P. Rozema en Owmr. W. Fonk, Groep Tietjerkster-a-deel; Wmrs. 1e kl. J. Cnossen, Groep Franeker; H. Smit, Staf District Heeren-veen; Owmr. R. Postma, Groep Haskerland; Wmr. J. W. Gefasse, Groep Lem-sterland en Wmr. 1e kl. J. C. Wiggers, Groep Leeuwarden R.P. te Water.

Cursuscentrum 's-GRAVENHAGE:

Schrijver A. F. G. Th. Kroes, Algemene Inspectie; Owmr. C. L. Kooter, Wmrs. 1e kl. Q. P. Lakeman en J. J. den Dekker, Bur. T. I. 's-Gravenhage; Owmr. J. Bom, Staf District 's-Gravenhage; Owmrs. J. C. Hilgersom, Groep 's-Gra-venzande; A. van Heest, Groep Nieuwerkerk a.d. IJssel; D. Gotink, Groep Nieuwpoort; B. J. Wisse, Groep Zierikzee; G. v. Suydam, Groep Axel en M. J. v. d. Boomgaard, Groep Kortgene; Wmrs. 1e kl. W. V. den Heeten, Groep Bodegraven; G. A. Bühler, Groep Oegstgeest en J. A. Huntman, Groep Rijsenburg.

Cursuscentrum AMSTERDAM:

Owmr. J. Buischool en Wmr. 1e kl. F. H. Stevens, Bur. T. I. Amsterdam; Owmr. J. E. E. Smits, Staf District Amsterdam; Wmrs. 1e kl. H. J. Michel en W. B. van Luit, Staf District Alkmaar; J. M. van Zaal, Groep Weesp; Th. Elbers en Owmr. Tj. Sieswerda, Groep Castricum; Wmrs. 1e kl. P. Pruijboom, Groep Bergen; W. Quist en D. J. Arends, Groep Mijdrecht; Owmr. B. J. Breither, Groep Driebergen; Wmr. 1e kl. J. Drenth en Wmr. J. Blonk, Groep Schagen; Wmr. H. van Beusekom, Groep Enkhuizen en Owmr. G. Oskam, Verkeers-school.

Cursuscentrum EINDHOVEN:

Owmrs. H. A. v. Doorn, Parketgr. 's-Hertogenbosch; Tj. Visser, Groep Gen-nep; Wmr. 1e kl. L. J. P. Persoon en Owmr. J. H. J. Raadschelders, Staf Dis-trict Maastricht; Wmrs. 1e kl. G. M. A. Siemerink, Staf District Breda; H. A. Hoffman, Staf District Roermond; Owmrs. A. T. Blanken, Groep Woudri-chem; J. M. J. Geeratz, Groep St. Michielsgestel; C. Prins, Groep Schijndel; Th. Hubbers, Groep Schaesberg en W. Vermeer, Groep Etten; Wmrs. 1e kl. H. J. Kollenbrander, Groep Amstenrade en J. Meyer, Groep Raamsdonk.

Wij herdenken

Owmr.
P. Speijer
Aardenburg
ress. 's-Gravenhage
† 27-9-1962

Wmr. 1e kl.
F. van Nieuwpoort
Leimuiden
ress. 's-Gravenhage
† 1-10-1962

Adjudant
W. G. C. Swinkels
Heeze
ress. 's-Hert.bosch
† 9-9-1962

Personalia

Verplaatsingen

RESSORT AMSTERDAM

Per 4-6-'62: A. ter Horst, techn. ass., van Bilthoven naar 's-Gravenhage.
Per 1-10-'62: F. Heemsbergen, wmr. 1e kl., van Doorn naar Soestdijk.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-9-'62: U. v. Mastrigt, wmr. 1e kl., van Zoeterwoude naar Hazerswoude.
Per 12-9-'62: H. v. d. Laan, wmr. 1e kl., van Spijkenisse naar Sommelsdijk; L. v. Wijnen, wmr. 1e kl., van Som-melsdijk naar Rhoon.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 15-9-'62: J. P. J. Timmermans, wmr 1e kl., van Bosschenhoofd naar Putte; W. Noordenbos, wmr. 1e kl., van Oirschot naar IJzendijke.

Per 1-10-'62: R. J. te Luggenhorst, wmr. van Veldhoven naar Oirschot; P. Frieling, wmr., van Herpen naar Rolde.

RESSORT ARNHEM

Per 7-9-'62: G. A. ten Have, wmr., van Ubbergen naar Berg en Dal.

Per 12-9-'62: W. J. van 't Hul, wmr. 1e kl., van Vroomshoop naar Colmschate.

Per 1-10-'62: J. Brink, wmr. 1e kl., van Diepenveen naar Soestdijk; J. Splinter, owmr., van Hattemerbroek naar Hazerswoude.

RESSORT GRONINGEN

Per 15-9-'62: J. C. A. Klop, owmr., van Dalen naar Wormer.

OPLEIDINGSSCHOOL ARNHEM

Per 17-9-'62: C. van Dolderen, owmr., van Opleidingschool Rijkspolitie Arnhem naar Tudderen.

Bevorderingen

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot opperwachtmeester:

Per 15-9-'62. W. Noordenbos te IJzendijke.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot opperwachtmeester:

Per 1-6-'62: J. F. Niessen te Maastricht.

Per 15-9-'62: J. P. J. Timmermans te Putte.

RESSORT ARNHEM

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 14-9-'62: C.J. de Groot te Nijmegen.

Per 1-10-'62: J. Scheper te Lichtmis.

In dienst getreden

ALGEM. INSPECTIE

Per 1-10-'62: D. J. Hanenburg, schrijver A i.t.d.; H. M. Weiss, schrijver i.t.d.; mej. J. A. Vink, typiste op a.c.; mevr. W. Westhof-v. d. Burgh, typiste op a.c., allen te 's-Gravenhage.

Per 8-10-'62: A. G. J. Rietveld, rijks-ambt. E i.t.d. te 's-Gravenhage.

RESSORT AMSTERDAM

Per 1-10-'62: J. A. H. Stokreef, officier 2e kl. te Amsterdam.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-10-'62: J. M. M. Vergoossen, adm. kracht op a.c. te Linne.

RESSORT ARNHEM

Per 1-10-'62: H. van Essen, schrijver te Elburg; J. G. ten Wolde, schrijver te Huissen; G. Rook, schrijver te IJsselmuiden.

RESSORT GRONINGEN

Per 3-9-'62: G. Nieuwenhuis, adm. kr. op a.c. te Bellingwolde.

Per 1-10-'62: A. de Vries, schrijver i.t.d. te Bolsward.

De dienst verlaten

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-10-'62: H. J. Ober, adjudant te Bergen op Zoom; H. Schuit, wmr. te Bruinisse.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-7-'62: J. Spruijt, owmr., te Den Bosch.

Per 15-9-'62: A. Baan, wmr. 1e kl., te Roermond.

Per 1-10-'62: G. J. Beuvink, owmr. te Zeeland; H. L. Jansen, wmr. 1e kl. te Esch; K. Verhage, adjudant te Roermond; G. Slagers, wmr. 1e kl. te Vessem.

RESSORT ARNHEM

Per 1-10-'62: H. J. v. d. Linde, adjudant te Arnhem; P. Kruithof, adjudant te Haften.

Ambtsjubilea

Owmr.
A. van der Leij
Amsterdam
ressort Amsterdam
25 jaar op 18-9-1962

Owmr.
J. Dingemans
Rhenen
ressort Amsterdam
25 jaar op 30-9-1962

Wmr. 1e kl.
G. Moerkerke
Bergen N.H.
ressort Amsterdam
25 jaar op 9-10-1962

Owmr.
H. Verweij
's-Gravenhage
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 26-9-1962

Owmr.
J. Vervloet
Warmond
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 30-9-1962

Owmr.
C. L. Kooter
's-Gravenhage
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 3-10-1962

Owmr.
P. J. H. Rutters
Beek
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 3-10-1962

Owmr.
J. J. A. Moll
Valkenburg
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 6-10-1962

Owmr.
B. de Vries
's-Hertogenbosch
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 11-10-1962

Owmr.
J. H. A. Breurekens
Nijmegen
ressort Arnhem
25 jaar op 3-10-1962

Owmr.
H. G. van Dijk
Bemmel
ressort Arnhem
25 jaar op 4-10-1962

Wmr. 1e kl.
H. Veldhuis
Ulft
ressort Arnhem
25 jaar op 4-10-1962

Wmr. 1e kl.
W. J. van 't Hul
Vroomshoop
ressort Arnhem
25 jaar op 6-10-1962

Owmr.
A. Salomons
Eerbeek
ressort Arnhem
25 jaar op 6-10-1962

Owmr.
W. H. v. d. Voorst
Ulft
ressort Arnhem
25 jaar op 6-10-1962

Adjudant
K. v. d. Weerd
Tubbergen
ressort Arnhem
25 jaar op 6-10-1962

Wmr. 1e kl.
H. v. d. Veen
Doesburg
ressort Arnhem
25 jaar op 8-10-1962

Adjudant
K. Slik
Marum
ressort Groningen
25 jaar op 6-10-1962

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

4e JAARGANG N°. 4 - DECEMBER 1962

WWW.RIJKSPOLITIE.ORG

Koningin Wilhelmina, onvergetelijke Moeder des Vaderlands †

Een onvergetelijke Moeder des Vaderlands ging heen

„Hoog is mijn roeping, schoon de taak . . .”

Het is met grote schroom dat wij hier H.K.H. Prinses Wilhelmina, die in de nacht van 28 november 1962 is ontsiapt, willen gedenken. Niet dat er een tekort is aan belangrijke gebeurtenissen in de vijftig jaren dat Zij Koningin der Nederlanden was. Nog minder omdat Haar woorden en daden te weinig stof tot herdenken zouden opleveren. Integendeel, juist Haar verheven eigenschappen, waarvan wij in het bijzonder zouden willen noemen: eenvoud, rechtvaardigheid, moed, hoge plichtsopvatting en dienstbaarheid aan het Nederlandse Volk, maken ons stil en bescheiden.

Er zijn er die Haar gekend hebben als kroonprinses; er zijn er die hun levenstaak hebben vervuld onder Haar Koningschap en er zijn er die Haar alleen kennen als de afgetreden Koningin, teruggetrokken levend als Prinses Wilhelmina.

Wij spreken zo vaak over onze snel veranderende maatschappij, maar wanneer wij de periode waarin

Prinses Wilhelmina leefde overzien, dan blijken daarin in niet mindere mate snelle en ingrijpende veranderingen in staat en maatschappij te hebben plaats gevonden.

Wanneer wij in deze dagen lezen dat er besprekingen zijn geopend om de luchtverbinding tussen Nederland en Indonesië opnieuw tot stand te brengen, dan denken we er misschien niet aan dat eerst op 24 november 1924 door een kwetsbaar vliegtuigje de weg door de lucht naar wat toen Batavia heette, werd gevonden (door Thomassen à Thuesink van der Hoop in 20 dagen). De weg heen en terug werd voor het eerst gevlogen door luitenant Koppen met de Postduif, een 3-motorige Fokker, in 1927 (ruim 3 dagen heen en ruim 3 dagen terug). Het geluid van een straaljager doet ons nauwelijks omhoog zien, maar in de 50 jaren van de regering van Koningin Wilhelmina zien we de ontwikkeling van de vervoersmiddelen fiets, auto, luchtschip en vliegtuig.

De uit de Delta-wet voortvloeiende waterbouwkundige werken wekken grote bewondering in de hele wereld, maar baanbrekend werk werd hiervoor verricht door de uitwerking van het in 1918 tot wet verheven Zuiderzeepplan. In drie jaren werd de Wieringermeer drooggelegd; op 22 november 1931 werd de laatste opening in de afsluitdijk gesloten. We denken aan een andere „afsluiting”, namelijk die van de schoolstrijd en van de strijd rond het kiesrecht, respectievelijk in 1917 en 1919 tot stand gekomen door financiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs enerzijds en het algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen anderzijds. Ten aanzien van het vrouwenkiesrecht getuigde dr. Aletta H. Jacobs in 1919: „Gelukkig de Vorstin die gedurende Haar regeringsperiode heeft kunnen aanschouwen dat Haar seksegenoten in den lande zich door eigen kracht hebben weten te verheffen van politieke onmondigheid tot politiek volkomen met de mannen gelijkgesteld”.

Hoe ingrijpend zijn tijdens de regering van Koningin Wilhelmina de arbeidsverhoudingen niet gewijzigd; samenvattend zouden we willen stellen: van meester en knecht tot bedrijfsgenoten.

In april 1903 is daar de grote politieke staking in verband met de regeringsvoorstellen tot het strafbaar stellen van stakingen door ambtenaren en spoorwegpersoneel. Van bepaalde zijde werd gepoogd deze spoorwegstaking te doen uitgroeien tot een algemene werkstaking. Dit bleek een verkeerde beoordeling van de situatie want het plan mislukte totaal.

De snelle opkomst van het socialisme bracht menigmaal de gemoederen van de overigens zo nuchtere Nederlanders heftig in beweging. Wanneer Troelstra in 1918 zijn greep naar de macht doet blijkt dit een schromelijke vergissing te zijn; de uitbundige betogingen van aanhankelijkheid aan het Koningshuis, op 18 november 1918 op het Malieveld

Bezoek van H.M. Koningin Wilhelmina aan het door een cycloon getroffen Peeltreekgebied in augustus 1925.

te 's-Gravenhage zijn er het bewijs van. De uit alle delen van Nederland samengestroomde bevolking spande de paarden van het rijtuig waarin Koningin Wilhelmina en Prinses Juliana waren gezeten af en trok zelf de koets.

In 1918 was er ook de „Belgische” kwestie, waar het ging om annexatie van Nederlands grondgebied. Maar de onstuimige ovatie van Limburgers en bewoners van Zeeuwsch-Vlaanderen ter gelegenheid van het Koninklijk bezoek aan die streken, deed niet twifelen aan het standpunt dat Limburg en Zeeuwsch-Vlaanderen bij Nederland hoorde en bleef.

Maken wij in onze tijd — in het bijzonder sinds het einde van de tweede wereldoorlog — een enorme vooruitgang van onze industrie mee, niet vergeten mag worden dat juist in de beginperiode van de regering van Koningin Wilhelmina de industrie op gang kwam. Op economisch terrein leeft in de gedachten van zeer velen nog — als een boze droom — de herinnering aan de malaise- of crisisjaren, die in 1929 aanvingen. Er was een ontstellend aantal werklozen; velen ontvingen crisis-steun. Het was een moeilijke tijd voor vorstenhuis en volk. De ongunstige tijden waren een vruchtbare bodem voor extremistische politieke stromingen. Het jaar 1933 leverde een zwarte bladzijde in de geschiedenis van de Koninklijke Marine door de munitie op de „Zeven Provinciën”, waaraan een van een vliegtuig afgeworpen bom een eind maakte.

In de loop van de dertiger jaren zijn er ook internationaal spanningen. In 1935 werd — in strijd met de bepalingen van Versailles — in opdracht van Hitler, het Rijnland militair bezet. Een oorlog dreigde maar door weifeling van enkele mogend-

Koningin Wilhelmina, Prins Hendrik der Nederlanden en Prinses Juliana in 1910.

Opening Moerdijkbrug door H.M. Koningin Wilhelmina op 12 december 1936.

heden brak deze (nog) niet uit. Er kwam een München en dan: 10 mei 1940, Nederland in de oorlog. Fel klinken de woorden in de proclamatie van Koningin Wilhelmina: „... ik richt hierbij een vlammend woord van protest tegen deze voorbeeldloze schending van wat tussen beschaafde staten behoorlijk is”.

Koningin Wilhelmina en Haar Ministers moeten noodgedwongen het Nederlandse grondgebied verlaten, om vanuit Engeland de strijd voort te zetten. Haar belangstelling voor en aanmoediging van het verzet drong via „Radio Oranje” door tot het Nederlandse volk. Haar toespraken worden door de radio clandestien beluisterd, mondeling doorgegeven en door middel van stencils verspreid. Haar houding en bemoeiding deed het vuur van de hoop op bevrijding in het bezet gebied brandend houden. Er komt een invasie, een „dolle dinsdag” en eindelijk op 13 maart 1945 betrad Koningin Wilhelmina weer vaderlandse bodem te Eede in Zeeuwsch-Vlaanderen. Enkele jaren later deed Zij afstand van de troon.

Reeds tijdens de regering van Koningin Wilhelmina werd veel gewijzigd in de verhoudingen tussen moederland en koloniën. Na Haar abdicatie kwam het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden tot stand, in de preambule waarvan is vastgelegd dat Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen uit vrije wil hebben verklaard een nieuwe rechtsorde te aanvaarden waarin zij de eigen belangen zelfstandig behartigen en op voet van gelijkwaardigheid de gemeenschappelijke belangen verzorgen.

Wanneer wij al deze gebeurtenissen overzien en nog enkele namen noemen als: Krüger, Schweitzer, Tol-

stoi, Nansen, Wilson, Clemenceau, Madame Curie, Lenin, Stalin, Niemöller, Einstein, het echtpaar Roosevelt en Churchill, namen van personen die stuk voor stuk geschiedenis hebben gemaakt tijdens de regering van Koning Wilhelmina, dan kan zonder overdrijving gesteld worden dat met Haar overlijden een belangrijk tijdperk is afgesloten.

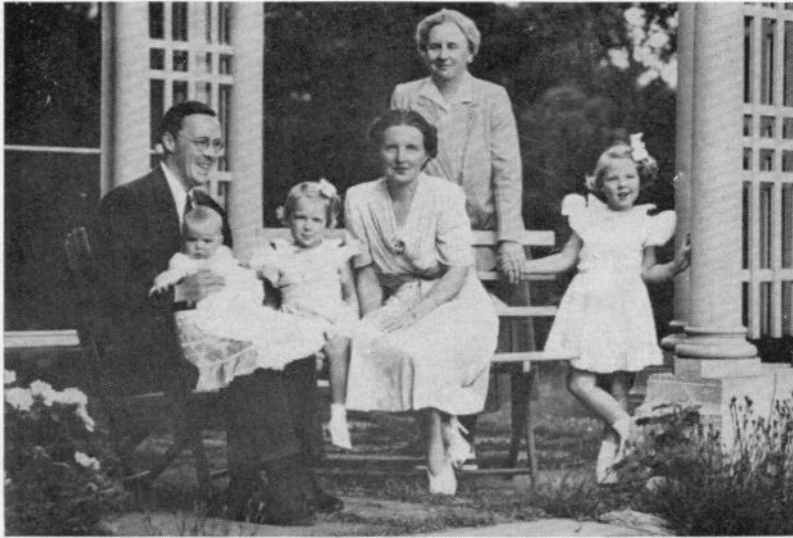
Het moge dan zo zijn dat in dit overzicht weinig van het persoonlijk optreden van Prinses Wilhelmina is vermeld, reeds het feit dat in een periode waarin vele tronen wankelden en vielen, Haar troon niet alleen werd behouden maar in belangrijke mate werd versterkt en de band tussen kroon en volk hechter dan ooit is geworden, geeft een duidelijk beeld van Haar krachtige persoonlijkheid, wijs beleid en hoge taakopvatting. Felle tegenstanders van het koningschap hebben in latere jaren hun opvattingen herzien en onomwonden blijk gegeven van hun achting voor de vorstin.

Als Koningin en later, hoogbejaard en teruggetrokken als Prinses levend, heeft Zij immer getuigd van Haar vast en begenadigd geloof en maakte zij het „Christ avant tout” tot Haar devies.

„La Reine blanche” werd Koningin Wilhelmina genoemd toen Zij met Prins Hendrik in 1912 een bezoek aan Parijs bracht.

Op 8 december 1962 werd Zij ingevolge Haar wilsbeschikking als „La Reine blanche” overgebracht naar de laatste rustplaats van de Oranje's in de Nieuwe Kerk te Delft, waar het koor eigendom is van het Rijk (nationaal geschenk bij het 25-jarig regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina), het middenschip aan de Hervormde gemeente behoort en de toren stadseigendom is.

Ook tijdens de bezetting gaf Koningin Wilhelmina — op deze foto te Ottawa op 29 juni 1943 — door haar radiotoespraken grote steun aan het Nederlandse volk. Zij werd ook de Moeder van het verzet.

Als leden van het Korps Rijkspolitie gaan onze gevoelens van meeleven uit naar hen die Haar het meest zullen missen: de leden van ons Koninklijk gezin. Mogen zij troost vinden in de warme betuigingen van aanhankelijkheid uit alle geledingen van ons volk en in de herinnering aan de woorden en daden van de

door en door Koninklijke Vrouwe die op 20 november 1914 sprak: „Het is mijn verlangen de voorgenomen hervormingen door te zetten en aan te vullen met de snelheid die past bij de polsslag van deze tijd. Reactie zij uitgesloten: wij moeten vooruit.”

J. R.

Welkom

De belangstelling voor het Korpsblad Rijkspolitie neemt nog steeds toe, zowel binnen het korps en onder de reservisten als daarbuiten en voor wat dat laatste betreft speciaal in de kring van burgemeesters van rijkspolitiegemeenten, die door leden van het korps werden gewezen op de betekenis van het Korpsblad. Kort geleden werden in één klap alle 25 burgemeesters van het district Roermond abonnee op het Korpsblad. In andere districten abonneerden zich eveneens vele burgervaders om zo op de hoogte te blijven van het dagelijks gebeuren in het korps rijkspolitie waarmee zij nauw samenwerken. Maar nog niet alle burgemeesters komen in de abonnementsadministratie voor. Welke districten volgen het voorbeeld van het district Roermond? Vele burgemeesters zijn reeds tevreden Korpsbladlezers, alle burgervaders zijn welkom!

Speciale R. P. kaart!

Nog voor kerstmis zal een speciale rijkspolitie-kaart verschijnen, waarop leden van het korps de beste wensen voor kerstmis, jaarwisseling of andere hoogtijdagen, dan wel voor persoonlijke gedenkdagen als verjaardagen of jubilea, kunnen doen toekomen aan familie, vrienden of relaties. Deze kaart, speciaal ontworpen door Ralph Prins, kan opgevouwen worden waarbij na de blauwe voorkant met tot een gespiegeld vignet verwerkt korpsembleem, een blanco, te beschrijven binnenkant beschikbaar komt, waarop ook het korpsembleem voorkomt. Het geheel wordt verzonden in een bijbehorende envelop. Deze fraaie kaarten kunnen *uitsluitend* besteld worden per gironummer 94 13 72 ten name van G. van Dijk te Heerenveen. Het verdient aanbeveling zoveel mogelijk per groep of onderdeel te bestellen. Wilt u op de girostrook duidelijk uw naam en adres, alsmede het gewenste aantal vermelden.

Prijs per stuk inclusief envelop 25 cent.

Minister Beerman opende in Voorschoten reizende R. P. tentoonstelling

„Ik stel het op prijs thans de gelegenheid te hebben om uitdrukking te kunnen geven aan mijn waardering voor de wijze waarop de politie, soms onder moeilijke omstandigheden en vaak in gevaarlijke situaties, haar taak verricht. Bij het korps rijks politie dat in kleinere gemeenten zijn taak vervult, waardoor het veelal niet mogelijk is om bij acute situaties terstond op een chef terug te vallen, is het juist de lager gegraduateerde, die als regel zelfstandig moet optreden en de verantwoordelijkheid daarvoor moet dragen. Dit is een aspect dat vaak over het hoofd wordt gezien. Enerzijds maakt dit de uitoefening van de rijkspolitietaken voor de betrokkene niet gemakkelijk, doch anderzijds kan het de rijkspolitieambtenaar een speciale voldoening geven dat hij met een zo grote mate van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid zijn eervolle taak mag verrichten.”

Deze woorden van begrip en waardering sprak de minister van justitie, mr. A. C. W. Beerman op 27 november in de aula van het cultureel centrum te Voorschoten, tijdens een rede voor de officiële opening van de reizende tentoonstelling „raad & daad” die in de komende jaren duizenden zal voorlichten over organisatie, taak, werkwijze en betekenis van het korps rijks politie. De minister opende de expositie in aanwezigheid van talrijke andere autoriteiten, door het wegtrekken van een met de beeltenis van de aloude veldwachter beschilderde doek, waarbij de foto van de moderne wachtmeester p.a.raat tevoorschijn kwam. In die openingsdaad — verricht na een behartenswaardig welkomstwoord van de kolonel W. de Gast, de auctor intellectualis — en veel meer — van de tentoonstelling — lag een zekere symboliek. Daarin werd namelijk duidelijk en scherp gesteld dat de oude veldwachter, die als een mede door de overlevering tot een lachwekkende figuur geworden gezagshandhaver voortleeft, heeft plaatsgemaakt voor de in alle opzichten bekwame wachtmeester als onmisbaar deel van een modern politie-apparaat, dat de gemeenschap dient, maar dat tegelijkertijd het begrip en de medewerking van diezelfde gemeenschap nodig heeft. Om het publiek voor te lichten en daarmee de verhouding politie-publiek te verbeteren is de hele tentoonstelling ingericht, die in 86 grote panelen een beeld geeft van wat de willekeurige wachtmeester P. A. raat en al zijn collega's in de totaliteit van het Korps Rijks politie doet voor de gemeenschap en wat het publiek kan doen om hem te helpen en misdrijven te voorkomen.

De opening van deze in meerdere opzichten belangrijke tentoonstelling kreeg extra cachet door het optreden van de rijkspolitiekapel met drumband op het plein voor het cultureel centrum. De publicaties van en na de opening van de exposities alsmede het feit dat van de opening zelf een korte reportage werd uitgezonden door radio en televisie, bewijzen hoezeer deze eerste grote daad van het korps op het terrein van de public relations aanslaat en daarmee dat er nog altijd goede mogelijkheden zijn om tot een betere verhouding politie-publiek te komen. In dit verband zal ongetwijfeld ook de speciale, uitstekend verzorgde tentoonstellingsuitgave goede diensten bewijzen waarin de organisatie van het korps, de opleiding van korpsleden, de activiteiten ten behoeve van de jeugd, de verkeers taak en werkwijze en de preventie aan de orde worden gesteld, een en ander geïllustreerd met een aantal foto's van de tentoonstelling zelf.

Evenals in zijn voorwoord voor de tentoonstellingsuitgave stelde de kolonel De Gast in zijn welkomstwoord de vraag of het nodig is een tentoonstelling in te richten om bijzondere aandacht te vestigen op de plaats van de politie in de gemeenschap en de taken die haar zijn opgedragen. Evenals later de minister dat zou doen ging hij uitvoerig in op de verhouding politie-publiek daarbij uitgaande van de stelling dat het doorsnee-publiek onvoldoende inzicht in taak en werkwijze van de politie heeft en mede daardoor een verkeerde opvatting.

De kolonel zei onder meer:

Wat weet het publiek in het algemeen van de politie af? Is de doorsnee-burger in het algemeen op de hoogte van de taak, de bevoegdheden, de mogelijkheden en de middelen van de politie en van de beweegredenen welke al dan niet tot bepaalde activiteiten leiden? Weet het publiek wel welke bepaald niet lage eisen aan een modern politieambtenaar moeten worden gesteld ten aanzien van karakter, opleiding, parate kennis, inzicht, tact, omgang met het publiek en lichamelijke gesteldheid? Beseft men wel voldoende dat de politie een gewetensfunctie vervult?

Ligt in het niet voldoende begrip hebben voor plaats en taak van de politie mogelijk de zo lage waar-

dering, welke bleek uit het resultaat van een opinie-onderzoek dat voor enige jaren onder leiding van professor Van Heek werd ingesteld en waarbij het politieambt in vergelijking met andere soortgelijke ambten er maar zeer slecht afkwam? En ligt hierin misschien een reden waarom de wervingsresultaten beneden de verwachting blijven?

Uit deze resultaten toch blijkt, dat de belangstelling voor het politieambt bepaald niet groot is, althans blijkt het niet mogelijk uit de sollicitanten die zich melden, voldoende geschikte jongelieden te selecteren, die voldoen aan de minimum eisen welke aan toekomstige politie-ambtenaren dienen te worden gesteld. Voor een groot gedeelte vallen sollicitanten af, omdat de overigens toch zeer eenvoudige basiskennis te enenmale onvoldoende blijkt te zijn, waaruit zou kunnen worden geconcludeerd dat men meent dat het bezit van een minimale kennis voldoende is om politie-ambtenaar te kunnen worden.

Jongelieden, die gelet op hun schoolontwikkeling als potentieel geschikte kandidaten kunnen worden beschouwd, melden zich niet, althans niet in voldoende mate.

Welke zouden hiervan de redenen kunnen zijn, wordt het politievak niet interessant gevonden, zijn de materiële voorzieningen onvoldoende of is misschien het aanzien van de politie zo laag dat dit voor velen een beletsel vormt tot het aanvaarden van het politieambt? Het is hier niet de plaats om diepgaand op deze vragen in te gaan.

Wel dient geconstateerd te worden dat de overheid ten aanzien van de materiële positie van de politieambtenaar tot belangrijke verbeteringen is overgegaan, daarmee tevens een indicatie gevende omtrent de hogere waardering voor de politie en de politieambtenaar.

De materiële verzorging behoeft thans voor velen werkelijk geen beletsel te vormen om een loopbaan bij de politie te volgen. Ik geloof dat het kernpunt wordt geraakt, wanneer de vraag wordt gesteld of het aanzien, de status wel hoog genoeg genoteerd staat. Het publiek slaat het politieambt in het algemeen niet hoog aan. Men heeft er

het liefst maar niets mee te maken. 't Is beter niet met de politie in aanraking te komen. Men ziet er iets oneervols in, tenzij men door het gedrag van anderen daartoe genoopt wordt. Bovendien, wie is de politie-ambtenaar; welke status heeft hij en op grond van welke persoonlijke kennis matigt hij zich een oordeel aan en meent hij vermanend te kunnen optreden.

Let u er eens op wanneer u in een kennissenkring bijeen bent en er wordt over de politie gesproken. Heel dikwijls blijkt dan dat het optreden van de politie aan ernstige kritiek blootstaat. Hij is te slap, treedt te fors op, is niet tactisch, onbeheerst, met een enkele keer een waarderend woord, een en ander afhankelijk van de situatie waarin de politie optrad.

Ik wil hiermee niet zeggen dat het optreden van de politie-ambtenaar altijd even correct is, dat dat soms niet beter kan. Integendeel en de leiding van de verschillende politiekorpsen zal er steeds op bedacht moeten zijn de politieambtenaren zodanig te instrueren, dat hun wijze van optreden sportief en steeds aanvaardbaar is, zodat het publiek hieraan geen klachten kan ontlenuen. Maar ook dient bedacht te worden dat het publiek niet altijd even correct optreedt en door haar wijze van handelen de politieambtenaar tot minder gewenst optreden verleidt.

Schaap met vijf poten . . .

Ik heb eens een opsomming gelezen van eisen waaraan een goed politieambtenaar moet voldoen, aldus de kolonel die met een definitie van de politieambtenaar als een soort schaap met vijf poten, dat ook onbruikbaar zou zijn, veel succes had.

Indien ge bezit de wijsheid van Salomo, het geduld van Job, de goedheid van den Samaritaan, de strategie van Alexander, het geloof van David, de diplomatie van Abraham Lincoln, de verdraagzaamheid van Confucius en een volledige kennis van wetten en voorschriften, dan zult ge een goed politieman zijn.

Een politieambtenaar die aan deze eisen voldoet zult u niet vinden, is ook niet nodig.

KORPSBLAD RIJKSPOLITIE

Officieel orgaan voor het Korps Rijkspolitie onder verantwoordelijkheid van de redactie, samengesteld door de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie

★

4e JAARGANG

No. 4 — December 1962

VERSCHEIJNT 1 x PER MAAND

★

Redactie:

Majoor G. van Dijk te Heerenveen

Kapitein mr. A. J. Dek
te 's-Gravenhage

Luitenant W. F. K. J. F. Frackers
te Arnhem

Adjutant J. Ranselaar
te 's-Gravenhage

Opperwachtmeester

J. J. H. van Aerssen te Nijmegen

Wachtmeester 1e klas

A. J. Willems te Roermond

Wachtmeester

P. H. Beuzenberg te Veldhoven

Res.-adjutant F. de Jager
te Roermond

★

Redactiesecretariaat:

Velperweg 142 - Arnhem

★

Penningmeester Korpsblad Rijkspolitie 's-Gravenhage

Gironummer 22 02 73

★

Eindredactie:

Bas den Oudsten, journalist

Bonkeweg 29

Lekum bij Leeuwarden

Telefoon 0 5100-23361

★

Uitgave: Schaafsma en Brouwer

Postbus 10 — Dokkum

Telefoon 0 5190-2321 - Giro 833111

Abonnementsprijs f 3.50 per jaar

bij vooruitbetaling

Losse nummers: f 0,50 per stuk

★

Advertenties:

J. Duyker - Groningen

Van Royenlaan 46 - Tel. (05900) 24093

★

Foto omslag:

In Voorschoten opende minister Beerman de tentoonstelling „raad en daad“. Op de foto de kolonel W. de Gast in zijn welkomstwoord tot vele autoriteiten.

(Foto: Techn. Rech. Den Haag)

Minister mr. A. C. W. Beerman tijdens zijn openingsrede waarin hij de expositie van grote betekenis noemde.

Maar deze zeer overtrokken opsomming suggereert dat aan een politieambtenaar hoge eisen gesteld dienen te worden. Ik geloof dat velen, zelfs velen van wie men op grond van maatschappelijke positie en intelligentie anders zou mogen verwachten, onvoldoende over de politie geïnformeerd zijn. Men ziet in de in uniform geklede politieambtenaar nog te dikwijls de veldwachter zoals hij wordt afgeschilderd in boeken, vooral jeugdboeken of zoals hij ten tonele wordt gevoerd. Een eenvoudige onderdanige ziel, die met een matig verstand is uitgerust. Nog kortgeleden zag ik in een jeugduitzending voor de T.V. een politieambtenaar uitgebeeld, die volkomen beantwoordde aan de beschrijving van de blijkbaar onsterfelijke veldwachter Flipsen uit de boeken over Dik Trom. En dit anno 1962!

Waarom toch zo'n verkeerde voorstelling van zaken? Ik zeg dit niet omdat ik geen gevoel voor humor bezit, maar ik wil hier slechts een symptoom aanwijzen.

Ik geloof daarom, dat het noodzakelijk is — ook ter voorbereiding van een succesvolle wervingscampagne — dat het publiek een goede systematische voorlichting door middel van alle daartoe beschikbare media, waaronder tentoonstellingen, wordt gegeven omtrent de taak van de politie, een taak die blijkens

de omschrijving in artikel 28 van de politiewet een zeer eervolle is en waarin duidelijk de plaats van de politie in de ingewikkelde maatschappij wordt aangegeven.

Preventie . . .

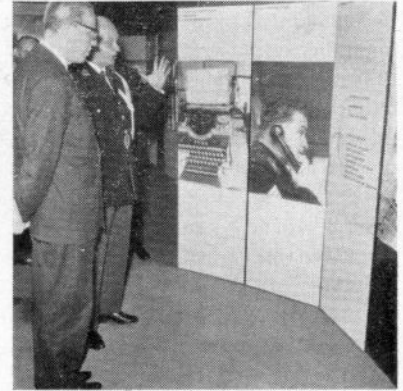
De schoonste taak van de politie maar ook de minst spectaculaire is wel de preventieve taak, welke in het bijzonder is toebedeeld aan hen die in uniform gekleed op de openbare weg gezien worden.

De kolonel De Gast gaf voorts een uitvoerig inzicht in de tentoonstelling zelf, die de bezoeker op moderne en indringende wijze laat kennismaken met een rijkspolitieambtenaar die in de 86 panelen van de tentoonstelling iets vertelt over zijn plaats in de gemeenschap, zijn werk en dagelijkse zorgen en over de gevaren die de bezoeker van de expositie en diens kinderen dagelijks bedreigen. Die rijkspolitieambtenaar komt niet alleen naar voren als politieman maar de bezoeker ziet hem ook temidden van zijn gezin en op het bureau met collega's. Hij geeft uitleg over de organisatie van het Korps Rijkspolitie en vertelt ook over zijn ervaringen, waarbij hij er in het bijzonder de aandacht op vestigt dat het publiek zelf, door anders en met meer inzicht te hande-

len, zoveel misdrijven, ongelukken, narigheid kan voorkomen.

Ook de jeugd

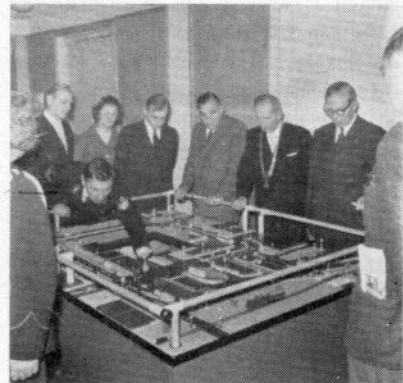
Natuurlijk is bij het ontwerpen van de tentoonstelling ook aan de jeugd gedacht, die immers dagelijks aan

De kolonel De Gast lichtte de minister voor over de r.p.-voorlichting.

Minister Beerman, de directeur-generaal hoofd van de directie politie, jhr. mr. F. A. Groeninx van Zoelen, en alle andere genodigden waren bijzonder geïnteresseerd.

De verkeerstafel trok veel belangstelling.

gevaaren van allerlei aard blootstaat en daartegen gewaarschuwd dient te zijn. Maar de jeugd beseft zelf dikwijls niet voldoende welke gevaren er zijn en welke zij ook zelf oplevert tijdens spel, door het plegen van baldadigheden of de gevaren door gemis of geen gebruik maken van gezonde ontspanningsmogelijkheden.

„Wanneer verstaan wordt wat deze rijkspolitie-ambtenaar op grond van zijn ervaringen meedeelt, kan dit er toe bijdragen dat minder een beroep op de politie behoeft te worden gedaan,” aldus de kolonel, die vervolgens betoogde: „Publiek en politie dienen elkaar te begrijpen, elkaars positie te kennen en daardoor hand in hand te strijden tegen de onveiligheid welke ons allen bedreigt. De tentoonstelling laat een rijkspolitie-ambtenaar zien zoals er duizenden dienst doen, niet in een gespecialiseerde functie, maar in de algemene functie van de zogenaamde landdienst. De tentoonstelling moest beperkt gehouden worden, omdat zij in hoofdzaak in de kleinere gemeenten, waar de rijkspolitie politiedienst verricht, zal worden ingericht en in die gemeenten over het algemeen slechts beperkte expositieruimten zijn, zij zal in beginsel telkens gedurende 4 à 5 dagen in de rijkspolitiegemeenten van de provincies Zuid Holland en Zeeland worden ingericht. Ook de behandelde stof is slechts een greep uit de grote verscheidenheid van onderwerpen.”

De kolonel De Gast betuigde voorts grote dank aan al degenen, die met grote toewijding en enthousiasme en blijk gevende van grote inventiviteit hun beste krachten gaven om de tentoonstelling gestalte te geven. Hij sprak wel van een voortreffelijk teamverband en noemde ook de prettige samenwerking met de ontwerper, de heer Ralph Prins, wien hij een foto-album en foto's van de tentoonstelling aanbood. Mevrouw Prins kreeg bloemen.

Omtrent de voorgeschiedenis van „raad en daad” zei spreker nog dat reeds in 1957 de gedachte hiervoor leefde en er zelfs de plannen waren die door de bestedingsbeperking niet konden doorgaan. Hij betuigde de generaal Gerritsen, de minister en diens adviseurs dank voor alle medewerking.

Officiële opening

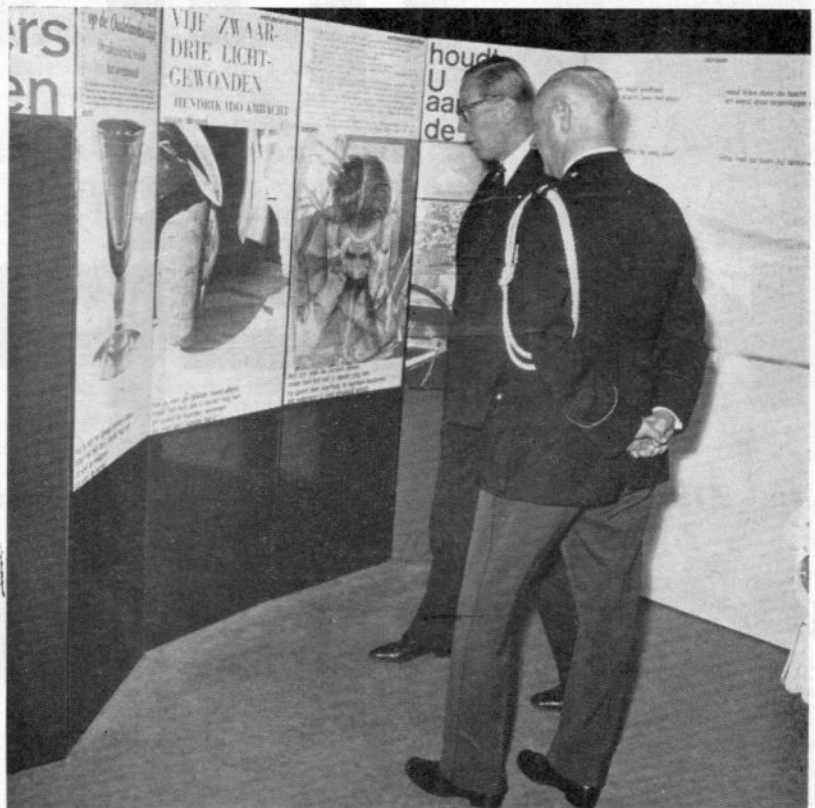
In zijn openingswoord voor de tentoonstelling zei minister Beerman onder meer:

„In zijn toespraak heeft de kolonel De Gast gewezen op de onbekendheid van de taak en werkwijze van de politie bij het overgrote deel van de burgerij. Ik kan het met zijn zienswijze geheel eens zijn. Het beeld dat men zich van de politieman maakt, is nog te zeer vertekend. Voor de jeugd is hij veelal de boeman, voor volwassenen de vitter. Dat de politie vóór alles een beschermende taak heeft, zo nodig in ons aller belang de orde handhaaft en optreedt, telkens wanneer persoon of goed is aangetast of wordt bedreigd, staat bij velen te veel op de achtergrond.

Mijn ambt van Minister van Justitie heeft mij volop gelegenheid gegeven nog meer inzicht te verkrijgen in de veel omvattende taak en de zeer onderscheiden werkwijze van de politie en in het bijzonder van het korps rijkspolitie.

Wanneer men het vraagstuk met betrekking tot de verhouding tussen

de politie en het publiek nader in beschouwing neemt, dan ziet men daaraan twee aspecten. Enerzijds heeft men de verhouding van de politie tegenover het publiek en aan de andere kant de verhouding van het publiek tegenover de politie. Voor wat betreft de verhouding van de politie jegens de burgerij meen ik dat de overheid zich ten volle bewust is van haar verantwoordelijkheid om slechts politie-ambtenaren beschikbaar te hebben, die zowel theoretisch, praktisch als mentaal ten volle op hun taak zijn voorbereid. Slechts op deze wijze kan de basis gelegd worden voor een goede verhouding tussen politie en publiek. Aan de opleidingsschool van het korps rijkspolitie wordt al het mogelijke gedaan om de toekomstige rijkspolitie-ambtenaar op adequate wijze te bekwalen voor de hem wachtende taak. Daarbij wordt naast de nodige parate wet- en technische kennis bijzonder aandacht besteed aan de vorming van de toekomstige rijkspolitie-ambtenaar waarbij hij wordt geschoold om op tactische, beleefde en voor-

De tentoonstelling licht voor over de rijkspolitie maar ook over wat het publiek zelf kan doen.

komende wijze het publiek — dat dikwijls verzet houding aanneemt — te bejegenen.

De opvatting dat het optreden jegens het publiek eerst dan de volmaakte vorm zou hebben gevonden, als de rijkspolitie-ambtenaar door de overtreder hartelijk dank wordt gezegd voor het ontvangen van een proces-verbaal is uiteraard niet juist, maar geeft ondanks de daarin schuilende overdrijving wel aan, hoe noodzakelijk het is om een uitstekende verhouding politie-publiek te trachten te verkrijgen.

Wil de politie het vertrouwen hebben van de burgerij — en dat is naar mijn inzicht de belangrijkste pijler waarop een politie-apparaat moet steunen — dan kan dit slechts worden bereikt, wanneer de burgerij inzicht heeft in de veelomvattende taak, welke de politie heeft te verrichten, en kennis draagt op welke wijze de politie zijn zeer onderscheidene taken uitoefent en weet welke eisen aan een modern politie-apparaat worden gesteld. Slechts dan zal het mogelijk zijn de basis te leggen voor een goede verhouding tussen het publiek en politie.

En dit nu, is het doel van deze rijkspolitietentoonstelling. Ik hoop, dat de tentoonstelling in vele delen van het land haar voorlichtende taak met succes zal volbrengen en dat velen uit de burgerij na een bezoek aan de tentoonstelling niet alleen een inzicht in de organisatie en werkwijze van het korps rijkspolitie zullen verkrijgen, maar ook waardering voor degenen die geroepen zijn om die taken te verrichten.

De minister sprak woorden van erkentelijkheid tot de kolonel De Gast en diens medewerkers voor het ontplooidde initiatief en aan al degenen die tot de bouw en inrichting hebben bijgedragen. Hij wees voorts nog op het belangrijke aandeel dat de pers kan hebben in het streven tot verbetering van de verhouding politie-publiek en opende daarna deze in vele opzichten zo belangrijke tentoonstelling.

Deze opening kreeg nog extra luster toen, na een rondgang van de genodigden langs de panelen, de verkeerstafel en de projectiecabine van de tentoonstelling, de kolonel T. J. Canter Visscher bekendmaakte dat de leden van het Korps Rijks-

Opperwachtmeester J. v. d. Blom: man met twee levens . . .

De opperwachtmeester P. A. Raat die duizenden bezoekers van de tentoonstelling „raad en daad” zal vertellen over het korps rijkspolitie, is

politie op dezelfde dag een bedrag van f 27.666,50 hadden bijeengebracht voor de actie „Open het dorp”. Dat feit was een ander bewijs dat de politie-ambtenaar van vandaag de gemeenschap in vele opzichten wil dienen.

Wie er waren

Bij de opening van de tentoonstelling „raad en daad” hebben zeer vele autoriteiten van hun belangstelling blijk gegeven. Zo merkten wij op de directeur-generaal, hoofd van de directie politie, jonkheer mr. F. A. Groeninx van Zoelen, de procureurs-generaal, fungerend directeurs van politie te Amsterdam en 's-Gravenhage, mr. H. R. de Zaaijer en mr. D. J. van Gilse, de vertegenwoordiger van de commissaris der koningin in Zuid-Holland, mr. C. P. M. Bevers, de vertegenwoordiger van de directeur-generaal voor openbare orde en veiligheid van het ministerie van binnenlandse zaken, mr. P. Cleveringa, de burgemeester van Voor- schoten, de heer L. de Kool, de officier van justitie, hoofd van het arrondissementsparket te 's-Gravenhage, mr. T. Semeys de Vries van Doesburgh en uiteraard de algemeen inspecteur van het korps rijkspolitie, J. Gerritsen, de chef staf, de kolonel T. J. Canter Visscher, de territoriale inspecteurs van de ressorts Groningen, Arnhem en Amsterdam (en natuurlijk Den Haag) alsmede meerdere districtscommandanten en andere officieren van het korps rijkspolitie en gemeentelijke politiekorpsen.

een man die eigenlijk niet bestaat, maar aan de andere kant een figuur is met een dubbel leven. De opperwachtmeester Raat bestaat namelijk alleen maar op foto's van de Technische Recherche Den Haag voor de tientallen panelen van de tentoonstelling. De man die als zodanig „te bezichtigen is”, is de in levende lijve opperwachtmeester J. van der Blom van het bureau van de territoriaal inspecteur in het ressort 's-Gravenhage, geen man van het platteland — al fungeert hij als zodanig op de tentoonstelling — maar uit de stad, geen figuur uit de dagelijkse normale dienst, maar een „bureauman”, die voor de tentoonstelling als fotomodel fungeerde, hetgeen voor een rijkspolitie-ambtenaar een zeer bijzondere bezigheid geacht moet worden. Bij de opening van de tentoonstelling hebben wij de opperwachtmeester Van der Blom, die daar behalve als opper P. A. Raat ook als Van der Blom existeerde — maar dan in natura — gevraagd naar het hoe en wat van zijn optreden voor de camera's. Zijn antwoord was bijzonder nuchter. „Ik ben daarvoor niet uitgezocht omdat ik zo geschikt was of zo mooi, maar eenvoudig omdat ik zo dicht bij zit. Als er iemand in Groningen of Maastricht was geweest die een beter politiemans was of een geschikter figuur had, en die zijn er vast, dan zou men mij waarschijnlijk nog genomen hebben omdat ik dichterbij zat,” zei hij.

En zo kijkt de opperwachtmeester Van der Blom de bezoekers van de tentoonstelling aan van de panelen als opper P. A. Raat, een functie waarvoor hem andermans vrouw en kinderen werden toegevoegd. Want, de vrouw en de dochter waarmee hij op de tentoonstelling prijkt behoren volgens de burgerlijke stand tot het gezin van de opperwachtmeester Clemens, zijn tentoonstellingszoon is een spruit van de wachtmeester Ie kl. Nachtegaal, allemaal te Maasland. Maar daar merkt geen tentoonstellingsbezoeker iets van. Bovendien is de familie P. A. Raat zo te zien een aardig gezin.

15 jaar kerstbezoek bij zieken van district Apeldoorn

Ieder jaar tegen kerstmis trekt de commandant van het district Apeldoorn, de overste jonkheer A. M. C. Mollerus, er met een kleine deputatie op uit om zieke collega's in het district te bezoeken en hen namens het personeel de beste wensen en een formidabele fruitmand aan te bieden. Dat gebeurt al zo sinds 1947 toen de overste de stoot gaf tot deze jaarlijkse missie van vriendschap en kameraadschap, zodat het district Apeldoorn dit jaar kan bogen op een waardevol jubileum.

Wie niet zelf lange tijd ziek is geweest, kan moeilijk beseffen wat het speciaal op hoogtijdagen betekent alleen te zijn binnen de kille muren van ziekenkamer of ziekenhuis. Zo ooit dan ligt juist rond de feestdagen, tegen het eind van het jaar de somberheid om het „uitgerangeerd” zijn, het wachten op herstel, op de loer. Juist dan betekent medeleven, van familie, vrienden en bekenden bijzonder veel. Het bezoek of blijk van medeleven van collega's toont weer duidelijk aan dat de zieke er nog helemaal bij hoort, dat men hem niet is vergeten. Uit die gedachte is destijds in het district Apeldoorn het idee ontstaan, om zieke collega's omstreeks kerstmis op te zoeken, om met een woord van vriendschap en sympathie en een daad van collegialiteit morele steun te geven, wat er normaal door het drukke bestaan van alledag te dikwijls bij blijft.

De jaarlijkse tocht langs de zieken

van het district Apeldoorn is geen ceremonie die voortvloeit uit een soort plichtmatigheid, maar uit een waarachtig streven om door „de stem van het district” bij te dragen tot de „morele herbewapening” van de zieke collega. Apeldoorn is niet de enige plaats waar men aan de

zieken denkt, maar de jaarlijkse tocht naar de zieken beleeft er dit jaar het derde lustrum en dat is een feit dat melding verdient. Overigens blijft het niet bij de simpele overhandiging van een fruitmand, maar er wordt ook nog een gedicht voorgelezen, ontsproten aan de pen van een van de eigen collega's. Het mag zo zijn dat een dergelijk stuk poëzie geen brok humor is en soms, — zoals verleden jaar: zelfs een somber kantje heeft — maar tenslotte maakt iedereen in deze dagen niet alleen de balans op aangaande het eigen bestaan maar ook over de stand van zaken in de wereld.

Het gedicht van 1961 voor de zieken in het district Apeldoorn heeft ook een boodschap voor de gezonden in 1962. Daarom is het hierbij afgedrukt.

☆ ☆

*Wij leven haast op een vulkaan —;
men schiet raketten naar de maan
en héle series satellieten . . .
ontworpen door geleerde Pieten.*

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

*Weer ánd'ren zijn er aan begonnen
om met een aantal megatonnen
de bron van alle aardse leven —,
heel systematisch te vergeven,
actieve neerslag te verspreiden,
een nieuwe bron van mens'lijk lijden,
uit machtswellust te produceren,
waaraan het mensdom zal creperen. —*

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

*Heeft het nog zin, in deze tijd
in 's Werelds poel van haat en nijd,
Waar draad en muren mensen scheiden
het Kerstfeest tóch nog te verbeiden?*

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

*Ja tóch, want als de kaarsjes branden,
Dan staat in vrijwel alle landen —,
't zij blank of bruin, 't zij slaaf of vrij
de mens er hemelprijzend bij.*

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

*Omdat men —, net als in die nacht,
vol hoop het nieuwe Licht verwacht,
het Licht dat ieder mensenleven
de vree in hart en ziel zal geven.*

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

*Houd vriend —, uw oog op God gericht,
dan valt met Kerst het Hemels Licht
op al uw vrees en al uw zorgen,
dan ontwaakt een nieuwe morgen,
waarin uw toekomst duid'lijk staat
in 't teken van de dageraad.*

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

☆ ☆

☆

☆

☆ ☆

☆ ☆

Langs het spoor

Ontdekkingstocht naar Oostenrijks dorp waar het meest gezongen Kerstlied in tijdnood werd geschreven

De weg terug is meestal niet aantrekkelijk. De weg, die ik terugging was echter een boeiende ontdekkingstocht in kerstfeer, want het was de weg van een kerstlied, dat de wereld veroverde: „Stille Nacht, heilige nacht . . .” Dit lied, waarvan — voor ieder, die van goede wil is — elke regel geladen is met die wonderlijke kerstfeer, wordt door menigeen eeuwenoud geacht en van onbekende herkomst. Het is echter nog geen anderhalve eeuw geleden door een toevallige samenloop van omstandigheden en in pure tijdnood geboren! Een Oostenrijkse geestelijke, Josef Mohr, schreef de tekst en de dorpsonderwijzer Franz Gruber componeerde er op een middag de muziek bij. Beiden stelden geen prijs op bekendheid. Mohr wilde geen dichter heten, Gruber geen componist; ze hadden alleen maar de bedoeling een kerstlied te schenken aan hun dorp. En op de oude handschriften voor „Stille Nacht, heilige Nacht” komen hun namen dan ook niet eens voor; die zijn pas later aan de vergetelheid ontrukkt.

Grubers graf en sterfhuis aan de voet van de St-Nicolaaskerk in een stille straat van Hallein.

„Tja, dan zult u toch naar Hallein moeten”, zei de man tegenover mij aan het tafeltje in een klein wijnhuis aan de onvolprezen Getreidegasse in Salzburg. Hij keek wat afwezig naar buiten, waar twee duiven op de broodkorstjes afgingen, die een oud vrouwtje even tevoren uit een van de smalle ramen van de hoge gevels aan de overkant had gegoid en die langs fraaie gesmede uithangborden naar het trottoir waren gegleden. „Weet u”, zei de man toen, „Gruber was geen componist, zoals laten we zeggen Mozart, die hier in Salzburg het levenslicht zag. Die kon met de cadans in zijn muziek zelfs de Salzach langzamer of sneller doen stromen. Gruber was onderwijzer.”

Jawel, Gruber was onderwijzer, maar als zijn enige compositie, een simpel kerstlied, nu in bijna honderd talen op de wereld wordt gezongen, worden de mensen stil, dacht ik later, toen ik in het uitgestorven Hallein kwam, zestien kilometer zuidelijk van Salzburg, een dorp aan de voet van hoge bergen met zoutmijnen in het ingewand. Ergens achteraf, bij de Sint Nicolaaskerk, op een verstild pleintje vond ik het huis van Gruber. „Hier wohnte und starb Franz Xaver Gruber” staat er boven de deur en links daarvan is een gedenksteen ingemetseld ter ere van diezelfde Gruber. De steen is in 1934 aangebracht door de onderwijzers van Los Angeles in Californië, blijkens de Engelse tekst voor Gruber's universele boodschap van vrede en goede wil.”

Haast vergeten

Een brede trap, met uitgesleten houten treden leidt naar de bovenver-

van Stille Nacht

dieping van het huis, waar Gruber in 1863 stierf. Alle deuren, die ik onderweg tegenkwam, waren verve-
loos en afgesloten. Hoewel de voor-
deur open stond, bevond zich blijk-
baar niemand in dit stille, trieste
huis aan de voet van de Nicolaas-
kerk. Vóór de woning, op de rand
van het trottoir ligt een graf, het
graf van Gruber, waarop een paar
late bloemen bloeiden. Het stads-
museum moest verdere ophelderin-
gen geven over het leven van de
componist van het kerstlied. Met
slepende tred ging de concierge,
verre van blij met bezoek zo laat in
het jaar, mij voor op de smalle ste-
nen trap naar de bovenverdieping

De dorpsschool van Arnzdorf waar Gruber
de melodie componeerde.

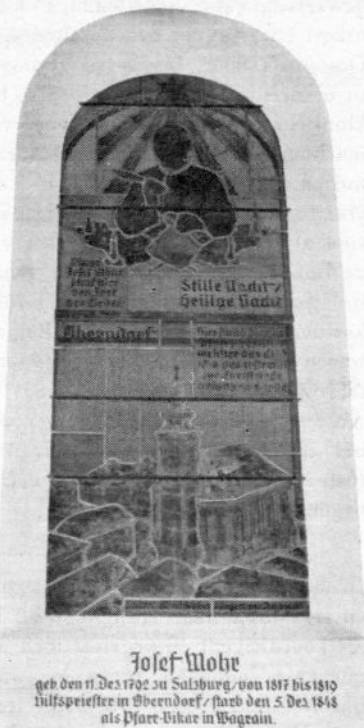
van het museum. Langs zwaarden,
speren en harnassen wees hij mij ach-
teloos een vertrek, waar dan de her-
inneringen aan de oorsprong van het
lied van de vrede te vinden zouden
zijn; een kleine kamer met een paar
portretten aan de muur, een vleugel
in de hoek en enige oude hand-
schriften onder glas.

Het was de vleugel van Gruber, een
portret van Gruber en zijn hand-
schrift, maar de mens, die een com-
positie op zijn naam had staan, vond
ik niet. De concierge zei — wat toe-
schietelijker nu hij zijn bezoeker snel
bleek te kunnen lozen: „O, maar
Gruber heeft hier niet altijd ge-
woond. Hij heeft het Stille Nacht
hier ook niet geschreven maar in
Oberndorf, helemaal aan de noord-
kant van Salzburg.”

Lang spoor

Noordeijk van de oude bisschops-
stad houden de bergen op en tot
over de Duitse grens strekt zich het
vlakke land uit met vele landwegen
en ettelijke kleine dorpen, waarin
men licht terecht kan komen. Het is
merkwaardig in Seeheim, een dorp
met twee torens met twee vuurrode
uien erop, een steen te ontdekken,
die herinnert aan Gruber, de scep-
per van het kerstlied, waarop See-
heim ook prat wil gaan. „Nou nee”,
verklaarde de dorpskruidenier-tex-
tielhandelaar-groenteboer, „Gruber
is hier onderwijzer geweest van 1829
tot 1835. Maar toen had hij „Stille
Nacht” al geschreven. Het huis,
waarin hij woonde, is wegens bouw-
valligheid gesloopt en daarom heb-
ben we die steen. Maar u moet naar
Arnzdorf gaan, daar heeft hij het
geschreven.

Door verstilde bossen, waarin het
naar hars en dennenaalden geurde,
net als een kerstboom thuis, en door

Josef Mohr, de tekstdichter, kreeg een
gedenkraam in de kapel te Oberndorf.

een streek met landerijen en boer-
derijen, kwam ik op de grindweg
terecht die het kleine boerendorp
Arnzdorf met de bewoonde wereld
verbindt. Kinderen holden de deur
van de dorpsschool uit en verdwe-
nen joelend. Een onderwijzer keek
hen na, zoals eens Franz Gruber dat
gedaan zal hebben, toen hij in 1818
een dag vóór Kerstmis in diezelfde
dorpsschool de muziek schreef voor
een simpel kerstlied.

Eenvoud

De avond tevoren had zijn vriend
Josef Mohr hem opgezocht. Hij had
een stukje papier voor Gruber op
tafel gelegd met de tekst voor Stille
Nacht. Een eenvoudige tekst, waar,
zo zei Mohr, eenvoudige muziek bij
moest. Want, het orgel in de Obern-
dorfer kerk, waar Gruber organist
was, kon niet bespeeld worden. De
blaasbalg was bezweken en geen
sterveling zag kans het nog voor
Kerstmis te repareren. Gruber schreef
eenvoudige muziek en toen Obern-
dorf in 1818 Kerstmis vierde werd
het Stille Nacht voor de eerste maal
gezongen, terwijl Gruber begeleide
op zijn gitaar. Het nieuwe kerst-

lied greep de mensen, het werd al kort daarna in omliggende dorpen gezongen. Gruber maakte een nieuwe bewerking voor vier stemmen, klein orkest en orgel en het kerstlied ging Oostenrijk door. Het werd gezongen in besneeuwde steden en dorpen, het klonk in de dalen aan de voet van machtige bergen, in de oude boerehuizen.

Daar zou het misschien bij gebleven zijn, als niet in 1833 vier leden van de familie Strasser, (Caroline, Amalie, Josef en Andreas) in Tiroler kostuum naar Berlijn en Leipzig waren getrokken om daar een Oostenrijks programma van zang en muziek uit te voeren. Zij zongen ook het devote Stille Nacht, dat van toen af zijn tocht door de wereld begon.

Gruber was al naar Seeheim gegaan en trok later naar Hallein, waar hij als koordirigent en organist tóch een muzikale loopbaan kreeg en waar hij op 7 juni 1863 op 76-jarige leeftijd stierf. Zijn school in Arnsdorf is er nog; de kerk in Oberndorf niet meer. Op een van de stilste plekjes van het oude dorp, niet ver van de Salzach, staat een herinneringskapel, die in 1937 werd gesticht. De kerk was al in 1906 afgebroken.

De kapelbewaarder, die er dichtbij woont en verheugd over de belangstelling bedrijvig met een grote sleutel voor mij uit was gelopen, vertelde me over Gruber en Mohr en over de kerk. De Salzach overstroomde ieder jaar een deel van Oberndorf en omspoelde de oude kerk en de omliggende huizen, die allengs werden verlaten. Er moest een dijk komen, maar er was geen geld en tenslotte was het te laat. De kerk moest worden afgebroken en werd weer opgebouwd, op de plaats waar de nieuwe dorpskern van Oberndorf was ontstaan. In 1931 kwam de dijk, die de Salzach moest bedwingen en enkele jaren later werd de kapel gebouwd met de gebrandschilderde ramen, die aan Gruber en Mohr herinneren.

„U moet nog even uw handtekening zetten in het bezoekersboek”, drong de conciërge aan.

In het boek staan namen van velerlei nationaliteit, namen van lieden, die ook „de weg terug zijn gegaan” van het meest gezongen kerstlied.

Wmr. 1e kl. R. M. Klein te Appingedam omgekomen

Het district Winschoten en in het bijzonder de groep Appingedam

werd op 8 november opgeschrikt door het bericht van het tragisch overlijden van de wachtmeester 1e kl. Roelf Markus Klein. Tijdens het inhalen van een auto waarvan de verlichting niet in orde was, werd de door hem bestuurde zijspancombinatie door de felle oostenwind van de weg gedrukt en kwam hij in botsing met een boom. Klein was op slag dood. Hij was 44 jaar oud en laat een weduwe met twee kinderen van respectievelijk 7 en 1 jaar achter.

Het stoffelijk overschot van Klein werd te Stadskanaal (zijn geboorteplaats) teraardebesteld. Het personeel van de groep Appingedam fungeerde als dragers en begeleiders vanaf de woning naar de grens van de gemeente Appingedam. Zeven kransen, waaronder een van het Korps, dekten de baar.

In „Ons Huis” waren velen aanwezig om collega Klein de laatste eer

„Het is het lied van de vrede. Honderd jaar nadat het geschreven werd, heeft een kleinzoon van Gruber het bewerkt voor blaaskwartet en op de kerstavond van 1918 werd het voor de eerste maal van de kerktoren in Merano geblazen. En nu nog iedere kerstavond wordt het hier voor de kapel gezongen,” zei de conciërge.

En toen ik al boven aan het stenen toegangstrapje stond en de sleutel achter mij in het slot knerste, zag ik pas de door engeltjes omgeven uitgesneden tekst boven de deur, de tekst, die juist in deze dagen meer dan ooit inhoud behoort te hebben: „Friede, den Menschen auf Erden, die eines guten Willens sind . . .”

B. den O.

te bewijzen. We zagen o.a.: de kolonel Fogteloo, die de algemeen inspecteur vertegenwoordigde, de kapitein Van Dijk als vertegenwoordiger van districtscommandant Winschoten die verhinderd was, burgemeester Omta van Noordbroek, een voormalige standplaats van de overledene, inspecteur Slijkoort, korpschef gemeentepolitie Delfzijl, deputaties van de Kon. Mar. brigade Delfzijl, van de res.-rijkspolitie groep Appingedam, van alle groepen uit het district Winschoten en van de Rijksverkeersinspectie Groningen, het gehele personeel van de groep Appingedam alsmede het voltallige bestuur van de Christelijke Politiebond, afd. Appingedam en vertegenwoordigers van het garnizoen Appingedam en burens en vrienden uit Appingedam en Noordbroek.

De Ned. Herv. predikant van Appingedam, ds. Schoonenboom, las gedeelten uit Jesaja 35 en Math. 18 en sprak naar aanleiding van dit Bijbelgedeelte woorden van troost tot de familie van de overledene. Namens kolonel Fogteloo en D.C. Winschoten werd het woord gevoerd door de kapitein A. C. van Dijk. Hij memoreerde dat wij kleine mensen ons lot niet in eigen hand hebben en beloofde mevr. Klein dat zij, hoewel haar man niet meer in ons midden is, een der onzen blijft en steeds een beroep op ons kan doen. Vervolgens werd het woord gevoerd door de adjudant Schoenmaker, groepscommandant te Appingedam. Hij typeerde de overledene als een man die wist wat hij wilde, die wist wat het woord plicht betekende en die het slachtoffer van deze plicht is geworden. Na hem sprak de adjudant Holwerda van Ten Boer, die namens hoofdbestuur en de afd. Appingedam van de Chr. Politiebond woorden van troost aan het adres van de weduwe en de familie richtte. Een broer van de overledene dankte namens de familie en deed een beroep op de vrouwen van de collega's te Appingedam om mevrouw Klein niet te vergeten. Hierna werd de overledene met korpseer ten grave gedragen.

Adj. K. Koers te Winschoten

F.H. DRENTH

**HEREN- EN JONGENSKLEDING
UNIFORMKLEDING
MODE-ARTIKELEN**

LANGESTRAAT 16 - WINSCHOTEN

TELEFOON (05970) 35 38 - POSTREKENING 82 82 29

Weled. Gestr. Heer,

Door dezen hebben wij het genoegen U onze prijscourant van uniformkleding voor het jaar 1963 te doen toekomen.

Wij handhaven onze **1e klas kwaliteit** whipcord in confectie en naar maat.

Onze 50-jarige ervaring garandeert U betere kleding

Confectie „Super”

Tuniek	f 97,50
Ceintuur	- 5,—
Overjas (zware whipcord)	- 149,50

Maatkleding „Populair”

Tuniek	f 137,50
Ceintuur	- 5,—
Overjas	- 197,50
Jekker	- 152,50
Ballonbroek (whipcord)	- 49,50
Ballonbroek (whipcord)	- 59,50
Ballonbroek (pr. elastique)	- 65,—
Lange pantalon (whipcord)	- 55,—

Maatkleding „Eigen Atelier”

Tuniek	f 175,—
Ceintuur	- 5,—
Overjas	- 235,—
Lange pantalon (whipcord)	- 75,—
Ballonbroek (whipcord)	- 75,—
Ballonbroek (pr. elastique)	- 80,—

Overige kleding

Pet	f 11,75
Pet (officier)	- 19,50
Handschoenen (gevoerd)	- 16,50
„ (ongevoerd)	- 13,50
„ (wit katoen)	- 4,50
Overhemd vast boord (zomer) Terlenka	- 14,50
Overhemd vast boord (wit) Terlenka	- 14,75
Overhemden vast boord restant No Iron (nog enkele maten voorradig)	
36 - 37 - 42 - 43	- 7,50
Sokken met nylon (zomer)	- 2,75
Sokken met nylon (winter)	- 3,95
Nylon sokken Anklets	- 3,25
Wollen sokken Anklets	- 3,25
Zelfbinder Terlenka	- 2,95
Drukknoopdas	- 2,95
Gummi boord	- 1,95
Halsdoek R. P.	- 3,75
Blauwe trui (met V-hals)	- 17,—

Op aanvraag komen wij U bezoeken met onze kledingauto, waarin ook

grote sortering

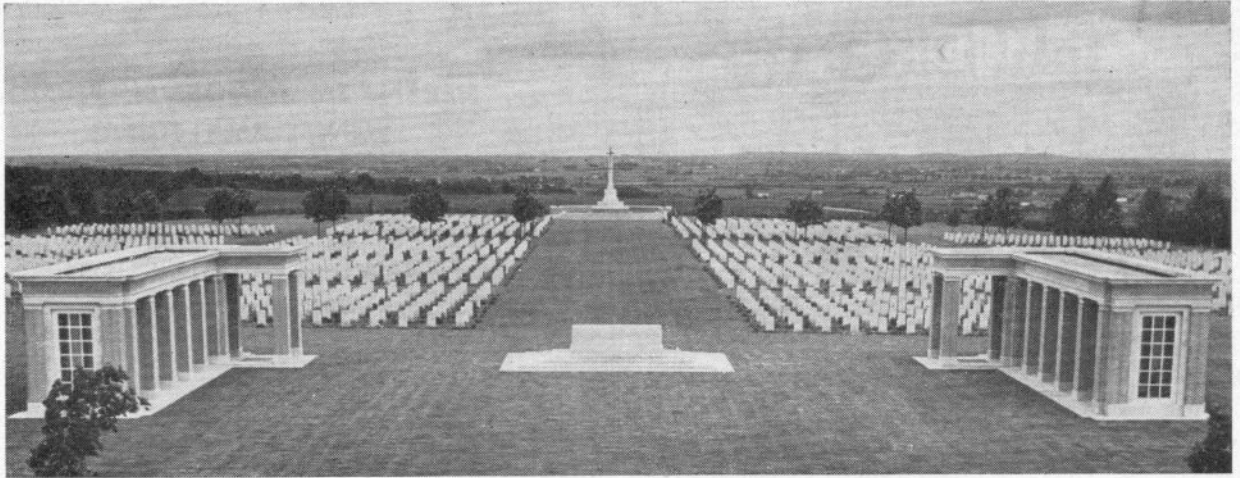
HEREN- en JONGENSKLEDING

Uw gewaardeerde orders met belangstelling tegemoet ziende, verblijven wij,

Hoogachtend,

„Koop het allerbeste goed, waar u langer mee doet!”

30.000 graven in Nederland herinneren aan betekenis van de vrijheid...

Elk jaar wordt in ons land de jaarlijkse klaprooscollecte gehouden, georganiseerd door het Nederlands Oorlogsgraven Comité. Ettelijke Nederlanders hebben gegeven zonder te weten waarvoor, anderen kenden het doel, maar vroegen: „Moet dat nou, zeventien jaar na de oorlog?” Zij behoren tot de groep, die ook van klaproosdag, de dag van het oorlogsgraf niets hebben begrepen, die zo aan de vrijheid gewend raakten en waarschijnlijk zo verstrikt in hun eigen besognes, dat zij hen, die hun leven voor onze vrijheid gaven, vergaten en niet kunnen of willen begrijpen dat vrijheid in deze tijd niet zoiets is als gras, dat vanzelf wel groeit, dat onze vrijheid vanzelf tot stand kwam en vanzelf wel zal blijven bestaan, zonder bedreigd te worden. De recente gebeurtenissen, bijvoorbeeld ten aanzien van Cuba of Berlijn leren anders, die leren ons ook de betekenis van het feit dat onze gedachten jaarlijks worden bepaald bij de oorlogsgraven, bij wat aan de wedergeboorte van onze vrijheid voorafging. Dit is een der voornaamste redenen waarom wij hierbij aandacht besteden aan de klaproosdag en aan het werk van het Nederlands Oorlogsgraven Comité.

Zeventien jaar geleden werd de tweede wereldoorlog beëindigd en was Nederland bevrijd. Op ruim 500 kerkhoven in ons land vonden meer dan 30.000 geallieerde soldaten een laatste rustplaats: vliegers, die boven Nederland werden neergeschoten, mannen van de marine, die op zee sneuvelden en wier stofelijke overschotten aanspoelden op onze stranden en duizenden soldaten, die direct voor onze bevrijding sneuvelden op Nederlandse bodem. Er is sedertdien een nieuwe generatie opgegroeid die alleen van horen en zeggen weet van deportaties, van hongertochten, razzia's en onderduiken, die de angst voor het leven niet heeft gekend, evenmin de vreugde van de overwinning, die de betekenis nauwelijks kan bevatten van de 30.000 stille graven in Nederland, van verdriet en ellende hieraan verbonden. Maar, ook vele ouderen beseffen de betekenis van die graven nauwelijks meer. Elk graf is niet slechts de laatste rustplaats van een man die voor de vrijheid en tegen onrecht vocht en er zijn hoogste offer voor bracht. Elk graf heeft vandaag de dag een boodschap tot de gehele vrije wereld, die zich het offer van miljoenen waardig moet tonen, die de moeizaam bevochten vrijheid dient te verdedigen. Ook in deze zin is het goed, dat kort na de bevrijding in Nederland het Nederlands Oorlogsgraven Comité werd opgericht.

Aanvankelijk hield de Stichting zich vooral bezig met het sturen van foto's van de geallieerde graven aan de nabestaanden in het buitenland en het doen adopteren van die graven door Nederlanders. Later, toen duidelijk werd, dat vele tienduizenden nabestaanden, vaders, moeders, vrouwen en kinderen van gesnevel-

Door het werk van het Nederlands Oorlogsgravencomité bezochten reeds honderden de graven van verwanten.

den de graven graag zouden bezoeken maar dikwijls niet konden, is het organiseren van deze bezoeken het voornaamste doel van de Stichting geworden. Daarin wordt de erkentelijkheid van het Nederlandse volk tot uitdrukking gebracht jegens hen die het hoogste offer gaven. Nederland neemt met het Oorlogsgraven Comité een unieke positie in, want in andere landen bestaat een dergelijke organisatie niet. Alle kosten aan het werk van het Comité verbonden worden geput uit de opbrengst van de jaarlijkse collecte op klapproosdag. De verkoop van klapproosspeldjes is geen „geschooi”, waarvan sommigen de zin weigeren te begrijpen: het is een soort graadmeter voor de dankbaarheid die Nederland nog koestert voor het offer dat tienduizenden brachten voor onze vrijheid. Evenzeer is de jaarlijkse herinnering aan die 30.000 graven voor iedere Nederlander een aansporing die vrijheid waard te zijn. Daarover spreekt het Nederlands Oorlogssgraven Comité niet in zijn bescheiden propaganda en dat is jammer, want de betekenis van Klapproosdag gaat ver uit boven de herinnering aan 30.000 oorlogsgraven alleen. Dat dienen wij juist nu zeventien jaar na de bevrijding meer dan ooit te beseffen!

Ankeveen weet van Prins geen kwaad . . .

door de adjudant H. J. SCHOUWENAAR te Kortenhof

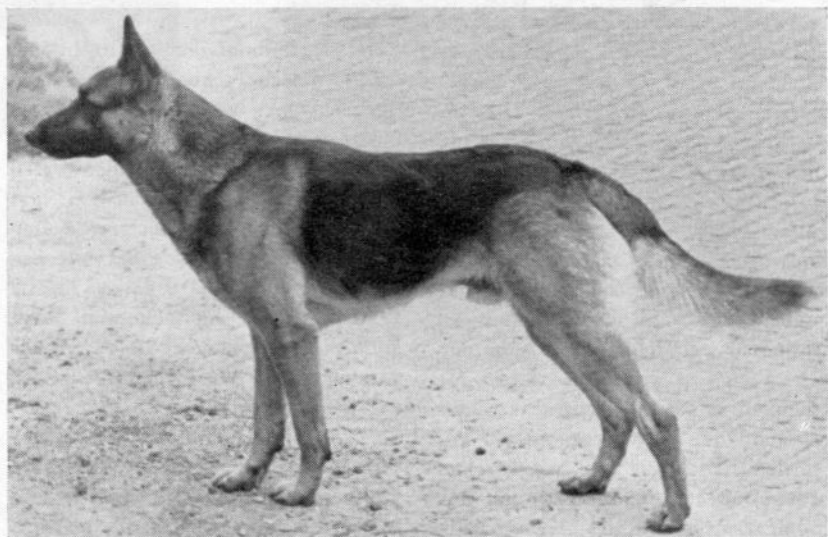
Op één van de schone avonden van deze herfst vertoefde de jachttopzichter J. H. Portengen te Ankeveen in zijn jachtveld om zijn dieren te voeren. Het was al schemerdonker, toen hij op zijn ronde 2 mannen in de polder zag lopen. Toen zij hem zagen kozen zij ijlings het hazepad. De Ankeveensepolder is een wildrijk gebied van hazen en fazanten, maar ook waterwild komt er voor en het sierlijkste wild dat er huist is een roedel prachtige reeën. Geen wonder dus dat de jachttopzichter aan stropers dacht.

Hij waarschuwde onmiddellijk de postcommandant der rijkspolitie te Ankeveen, de wachtmeester 1e kl. M. A. Silder, die toevallig thuis was. Met diensthond „Prins” togen zij de polder in. Op de plaats waar de jachttopzichter de mannen had zien lopen, gaf Silder zijn diensthond het commando „revieren”. Nadat Prins de omgeving opgenomen had, was hij blijkbaar direct op het spoor van de mannen. Na enige tijd hoorden de beide mannen Prins hevig luid geven, waaruit bleek dat hij iets had gevonden. Toen de wachtmeester bij zijn hond kwam, zag hij zelfs bij het schijnsel van zijn zaklantaarn totaal niets en hij wist dus niet wat de hond wel ge-

vonden had. Prompt werd Prins het commando „apport” gegeven. De hond kroop toen bijna geheel onder een dichte braamstruik en haalde daar een zak onder vandaan, waarin zoals bij nader onderzoek bleek een 6 mm vuurbuks was geborgen. De jachttopzichter meende dat twee dorpsgenoten hier wel meer van af zouden weten.

Beide personen werden gehoord en gaven toe ter plaatse te zijn geweest. Een van hen bekende tevens dat de vuurbuks zijn eigendom was en dat hij in het veld was geweest om een eend te schieten, wat hij al eerder had gedaan. Uit vrees dat de vuurbuks bij hem thuis gevonden zou worden, had hij die in het veld verstopt. Onbegrijpelijk vond hij het, dat de hond die had opgespoord. De bedoeling was geweest om bij een ontkenning door de verdachten, sorteerprouwen te laten nemen door de speurhond, maar zover wilde de man het niet laten komen, gezien het succes dat Prins reeds behaald had.

Met dit praktijkverhaal is weer eens het grote nut van een diensthond als hulpmiddel van de politie bevestigd. Ankeveen weet danook van Prins geen kwaad, zelfs de stropers niet!

Rijkspolitie kon „grote poet“ voor „Het Dorp“ bijna niet kwijt

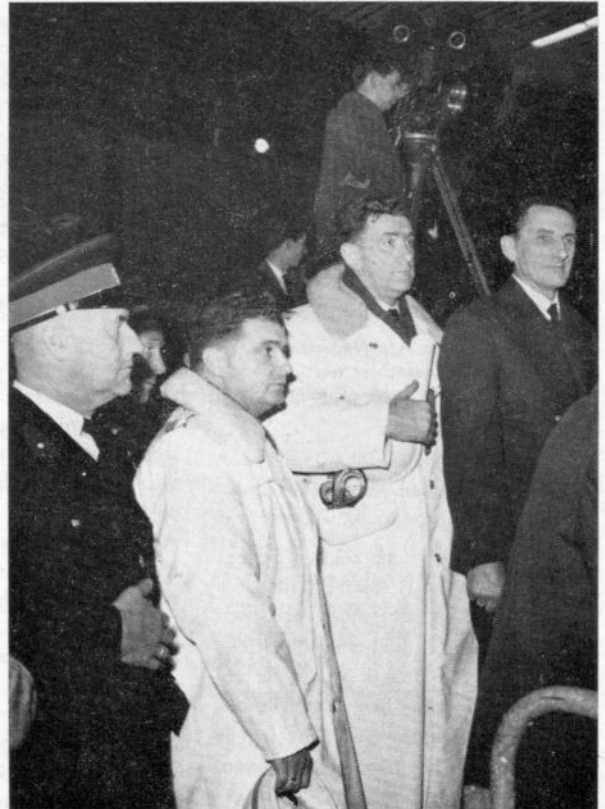
Van Sluis tot Uithuizen, van Oldenzaal tot Heilo, overal in het land hebben op 27 november de leden van het korps rijkspolitie in de beurs getast om „het dorp“ van dokter Klapwijk en Mies Bouwman, het dorp van heel Nederland te helpen openen. Resultaat van deze „bliksemactie“: een bedrag van in totaal f 27.666,50. Een deel van dit bedrag, namelijk f 600,- van de opleidingsschool te Arnhem en f 400,- van de Rijkspolitie te Water te Amsterdam, werd door representanten ter hand gesteld aan Mies Bouwman, maar de grote „poet“, die te elfder ure in de R.A.I. te Amsterdam aankwam, is ondergegaan in de baaierd van giften, samen met nog een bedrag van uitgever en redactie van het Korpsblad. De speciale koeriers die met een oorkonde, waarop de rijkspolitiebijdrage voor het dorp was vervat, naar Amsterdam waren getrokken hadden in de prachtige, hartverwarmende chaos van het elfde uur zelfs nauwelijks gelegenheid om de grote buit kwijt te raken.

Kort nadat de chef staf, de kolonel T. J. Canter Visscher bij de opening van de tentoonstelling „raad en daad“ te Voorschoten het resultaat van de actie had bekendgemaakt, reed een witte Porsche van de S.A.S. (Surveillancegroep Autosnelwegen) Voorschoten uit, met de wachmeester 1e kl. Th. Leenders aan het stuur en de opperwachmeester J. van der Blom, alias P. A. Raat, Voorschoten uit naar de rijksweg Den Haag — Amsterdam. De duisternis was inmiddels ingevallen en in de R.A.I. was Mies Bouwman aan de laatste uren van haar unieke televisiemarathon begonnen, nog altijd omgeven door een schijnbaar eindeloze rij spontane gevers en een groeiende stapel geschenken in natura. Voor „het dorp“ én voor de naaste enthousiast geworden lieden uit alle windstreken drongen steeds dicht naar het podium, waar men de tel al was kwijt-

geraakt. De Porsche schoof met fikse snelheid in de richting van Amsterdam en raakte vrij voorspoedig in het R.A.I. - gebouw tot in de hal naast die waar de geldslag voor „het dorp“ woedde. Maar toen was het met de voorspoed ten aanzien van de aanbidding ook gedaan.

De brandwachten betoogden om strijd dat de Porsche bepaald niet met draaiende motor tot voor het podium, dus tot aan de voeten van Mies Bouwman mocht rijden, maar er wel voorgeduwd mocht worden. De bemanning verklaarde dat zulks geen gezicht zou zijn. Overigens kwam dat nauwelijks aan de orde, want er was geen doorkomen aan. Alle t.v.-medewerkers hielden de boot af.

Zelfs de zeilboot die leerlingen van een technische school uit het noorden nog met veel moeite door de massa muzikanten en auto's met geschenken naar binnen hadden weten te wringen kwam niet aan bod, laat staan de Porsche. In het gewoel liep de adjudant H. Kuik rond met een met briefjes van f 25,- belegd Korpsblad dat hij ook niet kwijt kon. Een gesprek met de A.V.R.O.-voorzitter mr. W. Hoekstra, die wij achter het podium ontmoetten leverde evenmin resultaat op als inschakeling van Siebe van der Zee, chef van de A.V.R.O.-televisiesectie. Zij wilden het wel „versieren“, die aan-

V.l.n.r. de adjudant H. Kuik, de opperwachmeester J. van der Blom en de wachmeester 1e kl. Th. Leenders, met (opgerolde) oorkonde in de chaos vóór het podium van Mies . . .

bidding voor de camera's maar konden niet. Iemand vroeg of het nu zo noodzakelijk was, dat die aanbidding in het land gezien werd. Wij betoogden dat het toch wel prettig was voor de politie in het algemeen, wie het publiek dikwijls een gebrek aan menselijk gevoel verwijt. Niet dus omdat het Korps Rijkspolitie reclame nodig zou hebben of behoefte zou gevoelen om bij wijze van borstkloppertje de linkerhand te laten weten wat de rechter doet, maar als een kleine mogelijkheid om in één moeite en voor het dorp en voor de verbetering van de verhouding politie-publiek bij te dragen. En zo was het!

De adjudant Kuik droeg zijn versierde Korpsblad af, de beide Porsche-koeriers keken, de oorkonde

(vervolg op pag. 26)

Ressort Groningen opnieuw volleybalkampioen

Kampioen-Generaal wisselbeker voor ressort Den Haag

door opperwachtmeester J. J. H. VAN AERSSSEN te Nijmegen

„Waar is de rijkspolitie te water,” moesten we ons afvragen bij de Korpszwemkampioenschappen in Apeldoorn, maar deze vraag was bij de volleybalkampioenschappen volledig overbodig. De rijkspolitie te water was er. In de mooie sportlokalen van de Chasseekazerne in Breda was, mét de vijf landdienst-ressorts, een jonge ploeg van „de waterdienst” present, om te strijden voor de hoogste volleybaltitel in het korps. De rijkspolitie te water heeft de bokaal niet gewonnen. Het team eindigde op de laatste plaats, maar wanneer deze jeugdige en enthousiaste lieden de kans geboden wordt in de toekomst meer in teamverband te kunnen optreden, dan zullen de overige ressorts het volgend jaar danig op hun tellen moeten passen. De wil was er, de aanleg ook, maar het ontbrak de spelers aan techniek en routine. Overigens: het feit, dat we nu eens „allemaal” echt bij elkaar waren, was verheugend. Het meest verheugd waren overigens de noordelijken, die opnieuw de erepalm wegdroegen. Verdiend, want noch Amsterdam dat tweede werd, noch Den Bosch op de derde plaats of Den Haag op de vierde plaats, vertoonden een dergelijk hecht ploegverband als Groningen.

Het ressort Arnhem vocht in de achterhoede met de rijkspolitie te water een verbeterd strijd uit, om buiten de „rode lantaarn” te blijven. Uiteindelijk kwam deze terecht bij de watermannen, die trouwens ook het beste met lantaarns vertrouwd zijn. Wij hebben echter zo het idee, dat men deze lantaarn het volgend jaar komt omruilen voor een groene, om beter de „goede wal” te kunnen houden.

Den Haag kreeg een pleister op de wonde, doordat het in het bezit kwam van de kampioen-generaal wisselbeker. Deze beker is beschikbaar gesteld door het kader vrouwelijke of-

ficiëren voor jeugdzaken voor de beste algemene prestatie op de vijf onderdelen, atletiek, voetballen, tafeltennis, zwemmen en volleybal. Den Haag behaalde in totaal 22 punten, Groningen 18, Arnhem en Amsterdam beide 13, Den Bosch 11. Op charmante wijze reikte mej. Th. M. van Beelen, namens de vrouwelijke officieren, de beker na afloop van het toernooi uit aan adjudant F. Souer.

De overste M. C. Ruigrok, districtscommandant te Tilburg, vertegenwoordigde bij de prijsuitreiking de algemeen inspecteur van het korps. Hij bracht dank aan de garnizoenscommandant van Breda voor het beschikbaar stellen van de sportzalen en benadrukte nog eens de belangrijkheid van dergelijke toernooien ten aanzien van de saamhorigheid in het korps. Het verheugde hem zeer als belangstellenden te kunnen begroeten, mr. A. J. Kalthoff, die het Openbaar Ministerie uit Breda vertegenwoordigde, overste A. O. v. Soest, divisie-commandant der Koninklijke Marechaussee te Breda en de districtscommandant der rijkspolitie te Breda, kapitein W. H. K. v. Nijnanten.

De Rijkspolitiesportvereniging Zuid komt alle eer toe voor de goede organisatie van het toernooi, waarop geen enkele wanklank te noteren viel.

De gedetailleerde uitslag luidt:

Den Bosch-Amsterdam 1-2, Den Haag-Arnhem 2-1, Groningen-Rp. te water 2-0, Den Bosch-Arnhem 2-0, Den Haag-Rp. te water 2-0, Groningen-Amsterdam 2-0, Den Bosch-Rp. te water 2-0, Den Haag-Groningen 0-2, Amsterdam-Arnhem 2-0, Den Bosch-Den Haag 2-0, Groningen-Arnhem 2-0, Amsterdam-Rp. te water 2-0, Den Bosch-Groningen 0-2, Den Haag-Amsterdam 0-2, Arnhem-Rp. te water 2-0.

Eindstand:

1. Groningen . . . . . 10 punten
2. Amsterdam . . . . . 8 punten
3. Den Bosch . . . . . 6 punten
4. Den Haag . . . . . 4 punten
5. Arnhem . . . . . 2 punten
6. Rp. te water . . . . . 0 punten

Eindstand Kampioen-Generaal wisselbeker:

1. Den Haag . . . . . 22 punten
2. Groningen . . . . . 18 punten
- 3 en 4. Arnhem en Amsterdam . . . . . 13 punten
5. Den Bosch . . . . . 11 punten

De kapitein Zijp naar Almelo

De kapitein J. Zijp, hoofd bureau reserve-rijkspolitie bij de algemene inspectie van het korps rijkspolitie, is per

1 januari 1963 aangewezen als commandant van het district Almelo. Hij werd op 30 mei 1920 te Venhuizen bij Hoorn geboren en ging na het behalen van zijn H.B.S.-diploma naar Amsterdam waar hij notariaat studeerde. Hij moest evenwel zijn studie afbreken. De kapitein Zijp was ingeschreven aan de gemeentelijke universiteit te Amsterdam en weigerde de loyaliteitsverklaring te tekenen. Hij koos tenslotte een politieloopbaan en na het doorlopen van het Rijksinstituut voor Hogere Politie-ambtenaren te Hilversum en een stage bij de gemeentepolitie te Amsterdam werd hij officier toegevoegd van de districtscommandant der rijkspolitie te Alkmaar, in 1953 in dezelfde functie bij de districtscommandant Utrecht. In 1959 werd de kapitein Zijp benoemd tot hoofd bureau reserve-rijkspolitie. Hij had voorts ook enige jaren de leiding van de vormingscursus voor groepscommandanten en is als lid van de selectiecommissie betrokken geweest bij de werving van adspiranten.

December

Van Sinterklaas tot Oud en Nieuw, da's nog geen dertig dagen. Het is een tijd van inkeer en bezinning, maar ook van vreugde. „December is eigenlijk de prettigste maand van het jaar”, zei iemand mij dezer dagen. Jawel, maar het is nog veel meer! Het begint allemaal al met Sinterklaas, het unieke, typisch Nederlandse familiefest bij uitstek,

Melkdranken voor koude dagen

CITROENMELK

1 dl melk, de schil van 1 citroen, 40 gr suiker, iets zout.

Van de citroen een dun geel laagje afsnijden, zo nodig het wit er af schrappen. De melk met de citroenschil en iets zout aan de kook brengen en ongeveer een half uur laten trekken in een goed gesloten pan. De schil uit de melk nemen, de suiker toevoegen en de citroenmelk heet opdienen.

ANIJSMELK

1 liter melk, 20 gr anijszaad, 40 gr suiker, iets zout.

De melk met iets zout aan de kook brengen. Het anijszaad in een lapje binden en een half uur in de melk laten trekken in een goed gesloten pan. De suiker toevoegen en de anijsmelk heet opdienen. Wanneer men vlug anijsmelk wil maken, kan men in plaats van anijszaad een paar druppels anijsolie of anijstalletten naar smaak aan de hete melk toevoegen. De drank is dan meteen klaar.

GEMBERMELK

1 liter melk, 3 lepels gemberstroop, 3 eetlepels gemberjam, suiker naar smaak.

De gemberjam met de stroop aan de hete melk toevoegen. De gembermelk met suiker op smaak afmaken. Men kan ook alleen gemberstroop naar smaak, of gemberjam gebruiken.

waarvoor het huishoudelijk budget, mitsgaders eventuele „potjes” of baten uit spaarkaarten — in het kader van ons even Nederlandse stelsel van gratis cadeaus die we doorgaans zelf betalen — toch altijd weer tekortschieten. Onze mannen maken soms zelf speelgoed in spaarzame vrije uren, wij moeten zorgen dat de kinderen niet kunnen spelen met scherpe gereedschappen of gevaarlijke stoffen die natuurlijk meestal blijven liggen. Wij leiden de zangdemonstraties van de kinderen bij de schoorsteen en moeten opletten dat ze in hun heerlijk enthousiasme om het even heerlijk avondje niet te dicht bij de brandende kachel komen. Daarmee is van Sinterklaasavond niet alles gezegd, want wij waken er ook nog voor dat de kinderen geen speelgoed krijgen dat erg brandbaar is, dat scherpe punten heeft, dat ingeslikt of in de neus gestopt kan worden en op de avond zelf letten we er tijdens het schenken van koffie en chocolademelk, het meegenieten van de pakjes en het aansnijden van de speculaasvrijer ook nog op dat papier of houtwol niet tegen de kachel gegooid worden.

Zo tegen kerstmis begint het allemaal opnieuw maar dan een beetje anders, een beetje drukker nog. Immers: de kerstboom moet stevig staan, mag niet omvallen of dicht bij de gordijnen staan. Het kaarsvet mag niet op de vloerbedekking druppen en eigenlijk zou je — om er af te zijn — toch maar elektrische kaarsjes moeten nemen. Maar dat is weer niet zo gezellig en dus houden we het maar weer bij de kaarsjes, die altijd scheefzakken aan de takken van die boom, die meestal te groot, soms ook te klein maar nooit goed van formaat blijkt. We houden het bij het kaarsvet waarvoor we straks weer met grauw pakpapier en een gloeiend strijkijzer over de vloerbedekking stoeien.

Wanneer de boom na veel vijven en zessen is aangekleed, waarbij gebleken is dat de versiering ontoereikend is, dat vele kleurige ballen niet zo kleurig meer zijn of zelfs kapot, dan moeten we er op letten dat de kinderen niet stiekum de kaarsjes laten schijnen. Wat er op deze dagen in de keuken omgaat laat ik maar buiten beschouwing, want daar wordt een mens al bij voorbaat moe van. En dan komt oud en nieuw. We bakken toch weer olieballen — ondanks de dure eed van verleden jaar dat we er nooit weer aan zouden beginnen — omdat man en kinderen beweren dat die olieballen van moeder het lekkerste zijn. Daarom staan we dan uren te manipuleren met deeg, ervoor wakend dat de vlam niet in de pan slaat. Het vet slaat weer tegen de wanden van de keuken en zelf kunnen we op oudejaarsavond waarschijnlijk geen

Voor Moeder

oliebol zien, terwijl wij ze dagen later nog ruiken. Dat de kinderen juist als iedereen zit hun beker omstoten op het nieuwe tafelkleed, dat ze beslist tot twaalf uur op willen blijven en dan met gevaarlijk vuurwerk de straat op willen of een oudejaarsvuur willen stoken van kerstbomen, hetgeen dan weer voorzichtig opgelost moet worden, vergeet ik ook maar. Want, er is nog meer; we moeten ook nog de psychologe uithangen, met Sinterklaas om de spanning van de kinderen niet te zwaar te laten wegen, met kerstmis en oudejaarsdag om alle familie die komt „op te vangen”, ook als oma vindt dat we de kinderen niet goed opvoeden, dat we niet zuinig genoeg zijn of als opa voor de veertigste keer dat ene vervelende verhaal uit zijn jonge jaren gaat vertellen en steeds weer vindt dat zijn kleinkinderen zulke ongegeneerde woorden zeggen en teveel lawaai maken. En toch, toch is december de prettigste maand van het jaar, omdat we dan bij elkaar zijn in de huiselijke eigen kring, omdat dan de boze buitenwereld een beetje verder weg lijkt en omdat we met goede voornemens een nieuw jaar tegemoet gaan!

Marianne

Kees en Koos op stroperjacht (2)

Jawel: Kees en Koos hadden een echte stroper gezien! Nog maar net waren ze in het vakantiecentrum in het Drentse Dwingeloo of het avontuur kwam hen tegemoet. De stroper schoof vlak langs hen heen door de schemering. En nu, nu schuifelden ze stilletjes achter de opperwachmeester Elzinga en vader aan door het donkere bos, in de richting van de Davidsplassen. „Het zal Manus van Annechien wel zijn,” had de opper gezegd, toen de jongens vertelden, dat de man, die zij in de schemering uit de schuur hadden zien komen, blond haar had. „Manus van Annechien had net in de gevangenis gezeten wegens stroperij

en Kind

maar hij kon het niet laten,” zei de opper.

„Is Manus nogal kwaadaardig,” vroeg vader met gedempte stem.

„Nee, hij is wel een sportief verliezer. Als hij gesnapt is dan zegt 'ie: „Elzinga, je bent dit keer slimmer dan ik.” Maar hij laat zich moeilijk grijpen en hij weet je goed om de tuin te leiden. We hebben hem een keer achtervolgd, de jachttopziener en ik. Dat was verleden jaar op een donkere avond vlak voor Kerstmis. De konijnen waren duur en we hadden Manus helemaal niet op het oog. We trokken zomaar wat door het bos in de zekerheid dat er gestroopt werd, maar we hadden niemand gezien. Opeens stonden we vlak voor hem en hij nam de benen. We achtervolgden hem een heel eind en zaten dicht achter hem. We sprongen over een ondiepe sloot en plotseling was hij verdwenen. We zijn naar zijn huis gegaan en daar zat hij al bij de kachel. Strikken vonden we niet, alleen natte kleren, die te drogen hingen. Later bleek dat we bij onze sprong over die sloot over hem heengesprongen waren, want hij had zich gewoon in de sloot verborgen.”

Vader grinnikte. Kees zei fluisterend tegen Koos: „Allicht vond 'ie geen

strikken, die bergt Manus immers op in die oude schuur op het terrein van het vakantiecentrum.”

Langzaam trokken ze door het bos.

„Ik voel nog geen witte wijven die aan m'n haar trekken,” zei Koos.

„Misschien zijn die met vakantie,” lachte de opper en hij voegde eraan toe: „Maar nou moeten jullie stil zijn, want we komen nu in de buurt van het terrein waar de jachttopziener verleden week strikken heeft gevonden die waarschijnlijk van Manus waren. Dat was in het bos over de zandweg daar.”

Ze zeiden geen woord meer. Dode dennenaalden dempten hun voetstappen. Kees schramde zijn been aan een tak van een braamstruik. Koos verstijfde van schrik toen een fazant vlak voor zijn voeten opvloog. Af en toe stonden ze stil om te luisteren. De zandweg waren ze al overgestoken en ze gingen nu langs een smal bospad.

Opeens hield opper Elzinga hen tegen. Hij legde de vinger op zijn lippen en luisterde. De jongens hadden het ook gehoord; een knappende dorre tak. En weer hoorden ze dat geluid, maar nu iets verder weg, dachten ze.

„Kom mee,” siste de opper en hij schoof het bos in. Zo snel als ze nu plotseling vooruit kwamen zouden de jongens onder normale omstandigheden nooit in een bos hebben kunnen lopen. Koos struikelde over een boomwortel, Kees viel languit in een greppel, maar ze gaven geen kik, krabbelde weer overeind en volgden hun vader en opper Elzinga, die door het bos trokken in een grote boog om zo weer op het pad terecht te komen dat ze even tevoren hadden verlaten, maar dan vóór de stroper inplaats van achter hem. Soms stonden ze weer stil om te luisteren. Dan weer hoorden ze niets, maar even later kraakte weer een tak ergens in de duisternis vlakbij. Tenslotte zaten ze hijgend en bang, dat iedereen het kloppen van hun hart zou kunnen horen, achter een paar struiken aan de rand van het pad. Kees had Koos bij de hand

beet, Koos had vader stevig vast aan diens jas, waar hij verschrikkelijk in kneep van pure spanning. Toen kwam een lange schim los uit de duisternis en sprong opper Elzinga op het pad. „Halt,” riep hij en tegelijkertijd flitste zijn zaklantaarn aan en zagen de jongens het verbaasde gezicht van de man met de baard die de baas was in het recreatiecentrum. „Nee,” sprak hij, „ik ben Manus niet, Elzinga, maar ik heb hem een kwartier geleden wel gezien in het oude dennebos. U dacht zeker dat ik bezig was een kerstkonijn te stropen.”

Toen barstten ze allemaal in een schaterend gelach uit en trokken ze samen terug naar het kamp. „Ben je op je avondwandeling en zien ze je voor een stroper aan,” zei de kampbeheerder. „De echte stroper loopt een paar kilometer verder.” „Hij loopt niet, hij liep een paar kilometer verder bedoelt u,” zei opper Elzinga, „want Manus werkt snel. Hij zet zijn strikken en verdwijnt, maar hij loopt vast weer tegen de lamp.”

Zo praatten ze nog wat door over stropers enzo. Meneer Berkhuis, de kampbeheerder stak het open haardvuur aan en het werd toch een heel gezellige avond. „Een avondje op visite bij de stroper thuis,” lachte meneer Berkhuis.

Onno Bastiaans.

Uitstel

Door meerdere oorzaken kon in dit decembernummer geen plaats worden gevonden voor diverse artikelen. Tot onze grote spijt moesten het vervolg van de artikelenserie over Heraldiek van de overste jhr. W. A. Gevers Deynoot en onder meer ook de oplossing van de puzzel blijven overstaan tot het januari-nummer.

De redactie

DE WERELD VAN MAAND TOT MAAND

Het gevaar van een wereldbrand om Cuba lijkt te zijn bezworen. Niettemin blijft de Cubaanse affaire overschaduwd door een tweetal onverbreekelijk met elkaar verbonden problemen. De Russische raketbases op Cuba zijn gedemonteerd en de raketten op de terugweg naar de Sowjet-Unie.

Maar wie is daar helemaal zeker van? Wel is uit de lucht vastgesteld dat daar, waar oorspronkelijk de afvuurinstallaties waren gevestigd, geen wapentuig meer aanwezig is dat de veiligheid van de Verenigde Staten — en dus ook die van alle bondgenoten — in gevaar brengt. Maar op Cuba bestaan vele mogelijkheden allerlei aanvalswapenen te verbergen. Denken wij maar eens aan de vele grotten die er zijn. Om dus te kunnen vaststellen dat de Cubaanse satelliet van de Sowjet-Unie werkelijk niet de veiligheid van de Verenigde Staten kan bedreigen, is inspectie en controle ter plaatse noodzakelijk, eventueel te verrichten door het Internationale Rode Kruis of organen van de Verenigde Naties.

En voor wat dit punt betreft, is de Cubaanse affaire nog op geen stukken na definitief geregeld. Castro blijft onhandelbaar en de Sowjet-Unie volgt in dit opzicht de lange baan politiek.

Maar minstens even belangrijk als inspectie en controle, is de vaststelling van wat men precies onder aanvalswapens te verstaan heeft.

De President van de Verenigde Staten heeft erkend dat, hoewel het regiem op Cuba de U.S.A., en alle democratische staten in Latijns-Amerika, vijandig gezind is, het land toch het recht heeft zich verdedigingswapens te verschaffen.

In zijn voorstel voor een regeling van de Cubaanse kwestie definieerde Kennedy raketten voor de middelbare en lange afstand en de IL-28 bommenwerpers als aanvalswapens. Hij noemde niet de Mig-straalvliegtuigen, die Rusland naar Cuba heeft gezonden en waarvan er ongeveer 150 op het eiland zijn. Deze vliegtuigen zijn bij uitstek voor de verdediging geschikt, maar even gemakkelijk kunnen zij — weliswaar nadat veranderingen zijn aangebracht — worden ingezet als kleine atoombommenwerpers met een actieradius van 250 tot 400 mijl.

Een vliegtuig dat, opererend vanaf Cuba, een dergelijke afstand kan afleggen, is eveneens levensgevaarlijk voor de veiligheid der Verenigde Staten.

In de Verenigde Staten wordt er daarom ook op gehamerd zo spoedig mogelijk te komen tot de oplossing van de vraagstukken met betrekking tot inspectie en controle, vooral omdat het zo uiterst moeilijk is een scheidslijn te trekken tussen verdedigings- en aanvalswapenen. Chroestsjow heeft in zijn briefwisseling met Ken-

tedy zijn fiat verleend aan controle door V.N.-personeel. Castro verzet zich daartegen. Wellicht om nog de schijn van onafhankelijkheid op te houden.

Politieke consequenties

De Verenigde Staten hebben met hun optreden in de Cubaanse kwestie bewezen dat zij een overwicht hebben op het Westelijk halfrond. Het streven van de Sowjet-Unie, om ook daar de Amerikaanse invloed terug te dringen, is voorlopig mislukt. Ongetwijfeld zullen de Sowjets op een voor hen geschikt tijdstip pogen terug te komen. Maar de Amerikanen hebben de Sowjets in ieder geval duidelijk gemaakt, dat de weg naar militaire avonturen, of militaire dreigingen, met de meeste beslistheid geblokkeerd zal worden.

De gebeurtenissen rondom Cuba hebben niet alleen in Latijns-Amerika maar bijna zeker ook in de Afro-Aziatische landen verreikende consequenties, daar zij samenvielen met de Chinese invasie in India.

De buitenlandse politiek van India was gebaseerd op de gedachte dat de Sowjet-Unie binnen het communistische kamp wel zo machtig zou zijn, dat het land China van een militaire aanval op India wilde en kon weerhouden. De Chinese invasie van India bewijst anders. Mocht bovendien de Sowjet-Unie duidelijk voor de buitenwereld manifesteren dat zij de Chinese aanval op India afkeurt, dan zal dat tevens het einde betekenen van de mythe van de eenheid van het communistische kamp.

In het totale wereldbeeld zal dit zeker een negatieve invloed hebben op de werfkracht van het communisme.

RIJKSPOLITIE KON „POET” NIET KWIJT

(vervolg van pag. 20)

waarin de aanbieding van f 26.666,50 was vervat in de hand, verbijsterd naar de chaos van offervaardigheid waaruit „het dorp” verrijst, de (heerlijke) chaos waar geen doorkomen aan was. Burgemeester Matser van Arnhem droeg tenslotte de oorkonde het podium op, tegelijk met een aantal zakjes geld uit zijn gemeente waar straks het dorp verrijst waarin toch nog een fiks aantal stenen van het Korps Rijkspolitie wordt vermetseld, hetgeen toch de voldoening gevende hoofdzaak is.

In feite valt niets af te doen aan de woorden van de generaal J. Gerritsen, die over een en ander stelde: „Laat ons bedenken dat het doel van de actie voorop diende te staan en dat de publiciteit, verbonden aan het openlijk stellen van een lofwaardige daad in wezen aan die lofwaardigheid afbreuk zou hebben gedaan!”

Personalia

Verplaatsingen

RESSORT AMSTERDAM

Per 22-10-'62: G. M. Dubois, wmr. 1e kl. van Hamersveld naar IJsselstein; Ch. Eggens, owmr., van Doorn naar Hamersveld.

Per 1-11-'62: H. J. Boschman, wmr., van Bilthoven (verk.) naar Hamersveld.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 15-10-'62: J. de Vries, wmr. 1e kl., van Zwartewaal naar Bergen op Zoom; H. v. d. Veen, owmr., van Voorschoten naar Arnhem.

Per 1-11-'62: W. Mudde, adjudant, van Brouwershaven naar Dordrecht; J. D. Tap, wmr. 1e kl., van Willemsdorp naar Ottoland; D. v. Gameren, wmr. 1e kl., van Ottoland naar Leiderdorp; D. Vonk, wmr. 1e kl., van Klaaswaal naar Groede.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-9-'62: P. J. Plattel, officier 1e kl., van 's-Bosch (staf T.I.) naar Nijmegen.

Per 10-10-'62: F. P. M. Gijsbertsen, wmr., van Hilvarenbeek naar Cuijk.

Per 15-10-'62: F. Togni, wmr. 1e kl., van Nunhem naar 's-Bosch (staf T.I.).

Per 17-10-'62: J. H. Fincken, owmr., van Meerlo naar Venraij; J. H. H. Tonnaer, wmr., van Berg en Terblijt naar Susteren.

Per 18-10-'62: L. S. Schoonhoven, wmr. 1e kl., van Schimmert naar Susteren.

Per 19-10-'62: J. P. J. Verheijden, wmr. 1e kl., van Susteren naar Urmond.

Per 1-11-'62: Th. C. G. J. M. Vrijhoef, officier 1e kl., van Eindhoven naar 's-Bosch (staf T.I.); G. C. J. Peters, officier 2e kl., van Tilburg naar Eindhoven.

RESSORT ARNHEM

Per 15-10-'62: G. W. Grotenhuis, wmr. 1e kl., van Etten naar Apeldoorn.

Per 22-10-'62: Th. J. Roelofsens, wmr. 1e kl., van Heeten naar Goor.

Per 2-11-'62: J. J. van het Loo, wmr., van Epe naar Nijkerk; H. Z. Jansen, wmr. 1e kl., van Nijkerk naar Warnsveld.

RESSORT GRONINGEN

Per 29-10-'62: J. Smidt, adjudant, van Marum naar Rotterdam (parketgroep).

Per 1-11-'62: L. de Dood, adjudant, van De Wijk naar Oosterwolde; P. Brouwer, adjudant, van Menaldum naar Groningen (parketgr.); H. G. Straver, owmr., van Sleen naar Marum; K. de Vries, owmr., van Rinsumageest naar Sleen; K. de Maat, officier 2e kl., van Groningen naar Breda.

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 1-10-'62: P. de Korte, wmr., van Amsterdam (herst.gr.) naar Arnhem.

Per 15-10-'62: H. O. de Breed, wmr. 1e kl., van Nigtevecht naar Staf T. I. 's-Hage (Mr. Geweermaker).

Aanwijzing voor functie

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 15-10-'62: Wmr. 1e kl. J. de Vries, tot Mr. Geweermaker te Bergen op Zoom; wmr. 1e kl. H. de Breed tot Mr. Geweermaker te 's-Gravenhage.

Per 1-11-'62: Adjudant W. Mudde tot commandant verk.groep te Dordrecht.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-8-'62: Officier 1e kl. W. A. Hulsmans tot districtscomm. te Roermond.

RESSORT ARNHEM

Per 1-9-'62: Officier 1e kl. P. J. Plattel tot districtscommandant te Nijmegen.

Per 15-10-'62: Owmr. G. W. Grotenhuis tot Mr. Geweermaker te Apeldoorn; Adjudant H. v. d. Veen tot groepscommandant te Arnhem (parket).

RESSORT GRONINGEN

Per 1-11-'62: Adjudant L. de Dood tot groepscommandant te Oosterwolde; Adjudant P. Brouwer tot groepscommandant te Groningen (parketgroep).

Bevorderingen

RESSORT AMSTERDAM

tot opperwachtmeester:

Per 15-10-'62: B. Bakker te Amsterdam.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 15-10-'62: L. W. de Groot te Maarsse.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

tot opperwachtmeester:

Per 15-10-'62: H. O. de Breed te 's-Hage.

Per 1-11-'62: D. Vonk te Groede; J. D. Tap te Ottoland.

tot adm. ambt. C 2 in v.d.:

Per 1-5-'62: H. A. M. v. Uitert te Leiden.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

tot schrijver A:

Per 1-3-'62: G. W. M. Claassen te 's-Hertogenbosch (staf distr.).

RESSORT ARNHEM

tot adjudant:

Per 15-10-'62: H. v. d. Veen te Arnhem.

tot opperwachtmeester:

Per 15-10-'62: G. W. Grotenhuis te Apeldoorn.

Per 1-11-'62: M. J. Bronk te Opheusden.

tot wachtmeester 1e kl.:

Per 15-10-'62: G. A. ten Have te Berg en Dal.

RESSORT GRONINGEN

tot adjudant:

Per 15-10-'62: K. Doorten te Nieuwe Pekela.

Per 1-11-'62: L. de Dood te Oosterwolde; P. Brouwer te Groningen.

tot opperwachtmeester:

Per 1-11-'62: M. Groen te Leeuwarden; J. Oosting te Roden.

RIJKSPOLITIE TE WATER

tot opperwachtmeester:

Per 1-11-'62: G. Kraaiveld te Zwartsluis.

In dienst getreden

STAF ALGEMENE INSPECTIE

Per 11-9-'62: Mevr. de Vries-Robles, typiste op a.c. te 's-Gravenhage.

Per 15-10-'62: A. R. J. Hofschreuder, schrijver i.t.d. te 's-Gravenhage.

Per 1-11-'62: H. Zoer, adm. kr. op a.c. te 's-Gravenhage.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 15-10-'62: A. J. Schakel, adm. kr. op a.c. te Hardinxveld/Giessendam; J. W. Romijn, adm. kr. op a.c. te Alblisserdam.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 15-10-'62: J. H. G. Ubaghs, transportgeleider te Maastricht.

Per 1-11-'62: J. H. C. Rijs, schrijver i. t. d. te Venray; J. A. Biemans, schrijver i. t. d. te Raamsdonksveer.

RESSORT GRONINGEN

Per 5-10-'62: M. E. Angenent, schrijver i. t. d. te Bedum.

Per 15-10-'62: Tj. Wiersma, schrijver i. t. d. te Wijmbritseradeel.

Per 1-11-'62: Tj. Hofman, schrijver i. t. d. te Joure.

De dienst verlaten

RESSORT AMSTERDAM

Per 16-10-'62: G. A. Blaak, wmr. te Weesp.

Per 1-11-'62: A. Vonk, owmr. te Wijk bij Duurstede; J. Bokma, wmr. te Enkhuizen.

RESSORT 's-GRAVENHAGE

Per 1-10-'62: D. Koops, wmr. 1e kl. te 's-Gravenhage.

Per 1-11-'62: G. Apeldoorn, adjudant te Dordrecht; J. H. v. Deijl, wmr. te Ben. Hardinxveld/Giessendam.

RESSORT 's-HERTOGENBOSCH

Per 1-10-'62: P. Hoogenraad, wmr. 1e kl. te 's-Hertogenbosch.

Per 1-11-'62: P. H. van Pie, owmr. te Stevensweert; K. F. Dirven, adjudant te Breda.

RESSORT ARNHEM

Per 1-10-'62: F. J. Hageman, rijksambtenaar E te Zwolle.

Per 1-11-'62: J. G. Alberts, wmr. te Epe.

RESSORT GRONINGEN

Per 15-10-'62: M. Spans, adjudant te Oosterwolde; F. S. Dijkema, typ. op a.c. te Groningen (Staf T.I.).

RIJKSPOLITIE TE WATER

Per 1-11-'62: A. Romijn, wmr. 1e kl. te Venlo.

OPLEIDINGSSCHOOL ARNHEM

Per 1-11-'62: R. Taekema, adjudant te Arnhem.

Wij herdenken

Wmr. 1e kl.
A. J. Kuijpers
Berlicum
ress. 's-Hert.bosch
† 4-10-1962

Wmr.
G. Graatsma
Maastricht
ress. 's-Hert.bosch
† 13-10-1962

Owmr.
J. C. Schwartz
's-Hertogenbosch
ress. 's-Hert.bosch
† 26-10-1962

Owmr.
H. C. J. Cornelisse
Eemnes
ressort Amsterdam
25 jaar op 19-10-1962

Owmr.
W. Nijman
Breukelen
ressort Amsterdam
25 jaar op 3-1-1963

Owmr.
A. Wielink
Kamerik
ressort Amsterdam
25 jaar op 26-1-1963

Wmr. 1e kl.
P. J. Goedendorp
Gouderak
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 19-10-1962

Owmr.
J. Boeije
Souburg
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 30-10-1962

Wmr. 1e kl.
H. J. Kramer
's-Gravenhage
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 3-11-1962

Wmr. 1e kl.
K. Valk
H.-l.-Ambacht
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 7-11-1962

Wmr. 1e kl.
S. v. d. Wulp
B. Hard./Giess.dam
ress. 's-Gravenhage
25 jaar op 3-1-1963

Owmr.
P. H. Boekestein
Geffen
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 10-1-1963

Owmr.
H. J. Groenhout
Aarle-Rixtel
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 12-1-1963

Adjudant
A. A. van Uden
Oisterwijk
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 15-1-1963

Owmr.
J. M. Timmermans
Belfeld
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 3-11-1962

Owmr.
J. Knoop
Uden
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 3-11-1962

Owmr.
P. A. Kimmel
Eindhoven
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 7-11-1962

Owmr.
J. v. d. Sande
Nistelrode
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 7-11-1962

Wmr. 1e kl.
J. Lambregts
Langeweg
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 8-11-1962

Wmr. 1e kl.
J. Berkel
's-Hertogenbosch
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 10-11-1962

Wmr. 1e kl.
W. Montanari
Maastricht
ress. 's-Hert.bosch
25 jaar op 10-11-1962

Wmr. 1e kl.
B. A. J. Luiken
Almelo
ressort Arnhem
25 jaar op 15-10-1962

Wmr. 1e kl.
P. v. Losenoord
Oldebroek
ressort Arnhem
25 jaar op 19-10-1962

Owmr.
K. Visser
Ijsselmuiden
ressort Arnhem
25 jaar op 19-10-1962

Wmr. 1e kl.
A. J. Wilkes
Hoog-Soeren
ressort Arnhem
25 jaar op 4-11-1962

Wmr. 1e kl.
W. F. Sueters
Hengelo-G.
ressort Arnhem
25 jaar op 7-11-1962

Wmr. 1e kl.
J. P. Nienhuis
Hasselt
ressort Arnhem
25 jaar op 3-1-1963

Wmr. 1e kl.
J. Witvoet
Ermelo
ressort Arnhem
25 jaar op 3-1-1963

Owmr.
A. Koopman
Groningen
ressort Groningen
25 jaar op 12-10-1962

Owmr.
J. Monderman
Hooghalen
ressort Groningen
25 jaar op 16-10-1962

Wmr. 1e kl.
G. H. Bergervoet
Coevorden
ressort Groningen
25 jaar op 19-10-1962

Adjudant
C. de Lang
Aalsmeer
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 3-1-1963

Owmr.
J. J. H. v. Aerssen
Nijmegen
Rijkspolitie te Water
25 jaar op 28-1-1963